5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.— No. 328. Marţi 1 Ianuarie 1908

Petiţia lui Lascar Catargi către Măria Sa Domnul

(9 Februarie 1878)

In 3 April 1876 ministerul Lascar Catargi a demisionat. Nouile alegeri făcute, camera liberală prin votul de la 20, 21 şi 22 Iulie 1876, după o propunere semnată de 80 deputaţi, dă în judecată pe foştii miniştri conservatori de la 11 Martie 1871 pînă la 3 April 1876, şi anume: Lascar Catargi, I. Em. Florescu, P. Mavroyeni, Al. Lahovari, V. Boerescu, N. Creţulescu, Gh. Costaforu, P. P. Carp, T. Rossetti, G. Gr. Gantacuzino şi T. Maiorescu, căci pe General Chr. Tell l'au scos din cauză.

In Comitetul de acuzare se aleg aceştia: D. Brătianu (president), N. Voinov (vice-preşedinte), An. Stolojan, N. Fleva, D. Giani, Emil Costinescu, şi Gh. Misail (secretar).

La 16 Dec. 1876 cei daţi în judecată sunt chemaţi cu mandate de înfăţişare la Cameră. Din cei 11 acuzaţi, 5 sunt scoşi din urmărire: P. Carp, Gh. Costaforu, N. Creţulescu, G. Gr. Cantacuzino şi T. Rosseti, rămînând ceilalţi 6 sub acuzare.

Fără a li se arata punctele de acuzare, camera liberală dispune afişarea în toate comunele rurale a punctelor de acuzare. In schimb Camera nu mai face nici o urmărire. La 21 Maiu 1877 cei 5 acuzaţi înaintează Domnitorului o petiţie colectivă ca să fie trimişi înaintea judecătorilor legali: Inalta Curte de Casaţie. Nici un demers. Iar la 26 Ianuarie 1878 I. Brătianu, ministru preşedinte, cere Camerii şi ea admite ca să se sfîrşească o dată cu această chestiune nenorocită. Cu 55 voturi *albe* contra 6 negre aceiaşi Cameră liberală votează retragerea acuzării miniştrilor conservatori, încheind cu ridicol o acţiune începută cu patimă.

Aceste sunt împrejurările cari au provocat petiţia înaintată la *9 Februarie* 1878, de fostul ministru preşedinte Lascar Catargi Măriei Sale Domnului:

Măria Ta,

Prin votul din 26 Ianuarie 1878 Camera a hotărît retragerea acuzaţiunii ce o făcuse în contra Ministerului, format de către Măria Ta la 11 Martie 1871 sub prezidenţia subsemnatului şi care după cinci ani de guvern a demisionat în Aprilie 1876.

Acest vot, în forma şi în împrejurările în care a fost dat, după doi ani de procedări neconstituţionale ale acestei adunări, procedări la cari s'au asociat în parte şi consilierii M. Tale, nu poate fi privit de către subsemnatul de cît ca o adevărată tăgadă de dreptate atît din partea acestei Adunări, cît şi a guvernului actual al Măriei Tale, care l'a provocat.

Subsemnatul a avut onoarea a fi în anul 1866 primul consilier al Măriei-Tale la suirea Sa pe tron. De-atunci n'a solicitat nici o dată greaua sarcină de-a intra iarăşi în consiliile Măriei Tale.

In ziua de 11 Martie 1871 însă, cinci ani după retragerea sa de la afaceri, după ce în acest scurt interval s'a schimbat opt prezidenţi de consilii şi tot atîtea cabinete, Măria Ta Insă-Şi a crezut iarăşi de cuviinţă a se adresa la subsemnatul şi a face apel la slabele sale forţe, cari însă se întăreau prin devotamentul său către Tron şi către Ţară.

Toţi cunosc în ce împrejurări Măria Ta a făcut acest apel solemn. In ziua de 11 Martie 1871 o manifestare necuviincioasă şi păgubitoare atît siguranţei statului Romîn, cît şi prestigiului Coroanei, se întîmplase; liniştea publică era ameninţată în adevăr prin o infimă minoritate a populaţiunii, dar care se vedea încurajată prin apatia neesplicată a poliţiei de atunci. Măria Ta era gata a subsemna un act de abdicare (şi căuta un azil pentru a'şi adăposti familia). Nu numai uliţa era turburată, dar afacerile cele mai grave preocupau atenţiunea ţării.

Cataclismul Stroussberg, această afacere datorită căşăi partidului şi guvernului de astăzi, isbucnise şi Adunarea de atunci stăruea să dea în judecată toate ministerele anterioare cu singura escepţie a acelui ministeriu, care fusese chiar autorul acestei nefaste concesiuni.

Primind în asemeni grele împrejurări sarcina de a forma un cabinet, n'am socotit-o mai pre sus de puterile mele, fiind ajutat atît de încrederea Măriei Tale cît şi de sprijinul partidului conservator care într'adevăr, în cinci ani de guvernă a dat concursul său şi din care 14 membri importanţi au binevoit să lucreze împreună cu mine la această operă de reconstituţiune socială.

Măria Ta, care a prezidat la lucrările nostre, ştie mai bine de cît oricine imensele dificultăţi ce-a avut să le învingă atît în afară cît şi în întru cabinetul de la 11 Martie 1871 şi cari au fost toate resolvate spre folosul ţării şi spre onoarea şi prestigiul Coroanei. Intre aceste afaceri nu voiu aminti decît togmai cestiunea Stroussberg, terminată printr'o transacţiune, care a împăcat într'o dreaptă măsură atît pretenţiunile acţionarilor, cît şi legitimele cerinţi ale ţării, cruţînd astfel naţiunii tristele şi amărîtoarele urmări ale acelor comise.

Istoria, mai bine de cît mine, va mărturisi despre toate cele-lalte resultate, obţinute prin politica cabinetului de la 11 Martie 1871, resultate, cari vor răsări încă mai mult, cînd se vor compara cu faptele şi evenimentele, ce au urmat.

Cînd Măria Ta însă, în exerciţiul prerogativelor Sale şi în înţelepciunea Sa a crezut, că este necesar a chiema la cîrma afacerilor partidul opus, colegii mei şi eu ne-am supus acestei înnalte voinţe, făcînd urări pentru mersul fericit al guvernului Măriei-Tale, urări cu atît mai sincere, cu cît nu lipseau motive de temeri pentru interesele ţării. In ceea ce ne privea pe noi eram în drept a aştepta o justă apreciare a actelor noastre şi dacă nu atît cel puţin stricta aplicare a legilor, la cari am fost şi suntem totdeauna gata a ne supune. S'a văzut însă încurînd, că nu acestea erau intenţiunile oamenilor de la guvern.

După ce au întrebuinţat pentru dobîndirea puterii mijloace revoluţionare, pe cari Măria-Ta le cunoaşte, n'au părăsit aceste deprinderi violente chiar sosiţi la cîrma afacerilor.

Darea în judecată a unui ministeriu din partea unei Camere poate în genere să fie o măsură legală. Nu noi, Pre-Innalţate Doamne, vom contesta vre-odată unei Adunări dreptul de a cere socoteală ministilor de actele lor, nu noi ne vom da îndărăt înaintea răspunderei acelor acte, respundere, pe care o primim nu numai cu înlesnire, dar încă cu mîndrie.

Insă ceea ce nu poate fi îndestul de blamat, sunt mijloacele anticonstituţionale, întrebuinţate de această adunare, cu totul supusă voinţelor guvernului, în conducerea şi instrucţiunea unei asemenea cauze în contra a unsprezece miniştri din cabinetul precedent. Violînd art. 102 din Constituţiune, care dă numai Innaltei Curţi de Justiţie dreptul de a judeca şi chiar a caracteriza delictul; în contra articolului 104 alinea 4 din Constituţie, care mărgineşte la acuzaţiune dreptul adunărei în privinţa miniştrilor; în călcarea principiului, formulat în art 104 din constituţie, ast-fel redactat: „Nici o jurisdicţiune, nu se poate înfiinţa de cît numai în puterea unei anume legi. Comisiuni şi tribunale extra-ordinare nu se pot crea sub nici un fel de numire şi sub nici un fel de cuvînt"—Camera a dat comitetului său de acuzare puteri aproape discreţionare, ce legea atribue numai unui judecător de instrucţiune. Aceste puteri dînsa le-a exercitat atît prin comitetul de acuzaţiune, cît şi prin o sumă de alţi deputaţi, cari au voit să şi le însuşească. Aceste puteri le-au exercitat nu numai în contra miniştrilor acuzaţi, dară şi în contra multor foşti funcţionari şi chiar a particularilor, spărgînd casse, călcînd domiciliuri, sequestrînd obiecte şi arestînd.

In fine aceste puteri le-a întrecut, neconformîndu-se nici în redactarea proceselor-verbale, nici în paza celorlalte forme, la regulele, ce conduc la procedură penală le impune judecătorilor regulaţi. In fapt constituţiunea şi legile au fost înlăturate şi teroarea stabilită de la un capăt al ţării pînă la altul. De aceste fapte Măria Ta ai fost prevestit prin peţiunele atîtor cetăţeni, la care guvernul nu a dat nici o urmare, şi în fine prin demisiunea chiar a Prezidentului consiliului de miniştri [1]) care a declarat faptele Camerei de inconstituţionale şi n'a voit să se asocieze cu dînsele.

O dată cu foştii miniştri conservatori au fost daţi în judecată mai mulţi funcţionari superiori ai lor, mai ales prefecţi, cari însă fiind trimişi, înaintea judecătorilor regulari, unii la juraţi, alţii la tribunalele corecţionale, au fost fără escepţiune achitaţi [2]). Această achitare unanimă a tuturor acuzaţilor a fost tot odată judecata ţării asupra acuzatorilor. Numai miniştrilor acuzaţi chiar guvernul Măriei Tale n'a voit să le dee nici măcar satisfacţiunea legitimă a unei instrucţiuni şi a unei sentinţe judecătoreşti. Instrucţiunea a fost terminată numai de Comitetul Camerei şi apoi dată publicităţei în contra cuviinţei, a dreptăţii şi a legii. Ceva mai mult. Printr'o decisiune immorală, dictată de Preşedintele Adunării, acuzaţiunea a fost publicată în „Monitor" şi prin connivenţa organelor administrative, afişată în toate comunele ţării, unde stă şi astă-zi fără ca să fi fost vreo-dată comunicată oficial miniştrilor acuzaţi.

Era timp ca miniştrii acuzaţi după aproape doi ani să poată răspunde şi lumina justiţia şi ţara asupra actelor, ce li se imputau.

Dar de aceasta mai cu se amăse fereau majoritatea Camerei şi membrii guvernului actual. Inaintea unei justiţii regulate ar fi fost lesne foştilor consilieri ai Măriei Tale a sdrobi imputările neleale, în parte ridicole şi totdeauna calomnioase, aduse în contra lor. De aceea unii din membrii comitetului de acuzaţiune îşi dau demisiunea şi Adunarea nu se îngrijeşte a-i sili să-şi împlinească mandatul sau a alege pe alţii în locul lor sau a recunoaşte ca neîntemeiate imputările, făcute unor acuzaţi, cari nu găseau acuzatori. Prin asemenea purtare ea mănţinu în timp de 2 ani aproape nişte cetăţeni într'o situaţiune care nu este prevăzută de lege, nici cunoscută de istorie: acuzaţi şi nejudecaţi, atacaţi şi neapăraţi, amerinţaţi în persoana, în consideraţiunea, în drepturile lor, şi fără nici un mijloc de a obţine dreptatea, care nu se refuză unui asasin.

In această situaţiune colegii mei şi eu am avut onoarea de a ne adresa către Maria-Ta, ca uzînd de prerogativa, ce-i dă art. 101 din constituţiune, să trimeată înaintea Innaltei Curţi de Justiţie pe aceia căror Măria Ta le-ai făcut onoarea de a le acorda încrederea Măriei Tale în timp de cinci ani, ca să ştie şi Maria Ta şi ţara, cine sunt criminalii, ei sau adversarii lor.

Nouă luni au trecut de atunci fără ca Măria-Ta să fi bine voit a da urmare la această cerere a noastră, pînă cînd adunarea în fine prin actul său din 26 Ianuar 1878, încheind cum a început această procedură fără nume, declară pur şi simplu acuzaţiunea retrasă şi procesul sfîrşit. Nici onoarea acuzaţilor, nici constituţiunea, nici principiurile nestrămutate ale dreptăţei nu pot fi satisfăcute prin această soluţie tot atât de arbitrară, cum a fost şi acuzaţiunea.

Prin violarea tuturor reguleler de drept, de echitate, prin calcarea făţişă a principiurilor constituţiunei, Camera de astăzi şi guvernul mai cu samă, care s'a asociat la actele ei şi a pus forţa publică la dispositiunea violenţelor sale, au dat un exemplu fatal.

Măria-Ta eşti firescul păzitor al Constituţiunei şi singura pavăză a cetăţenilor în contra călcărilor pactului fundamental când aceste se fac în înţelegere de un guvern şi o Cameră. In contra spiritului şi literei Constituţiei noastre din 1866, o singură putere, Adunarea deputaţilor, au înlocuit pe toate celelalte. Ea a usurpat puterea judecătorească şi a încalcat chiar prerogativele Tronului, în fine a substituit despotismul seu neresponsabil jocului liber şi regulat al regimului constituţional, care nu poate funcţiona de cît prin respectul, ce fie-care din cele trei puteri ale statului arată pentru drepturile celor lalte două. Suntem în drept a spera, că Măria-Ta nu poate tolera mai mult timp o asemenea stare de lucruri, care anulează în întru toate garanţiile legale şi presintă ţara în afară ca prada unei facţiuni anarchice în nişte împrejurări, a căror gravitate supremă Măria-Ta o înţelege mai bine de cît ori-cine.

Măria-Ta, dacă am atras din nou luarea aminte a Măriei-Tale asupra acestor triste împrejurări, îndemnul meu nu a fost de cît deplina convingere că, tolerîndu-se o violare atît de flagrantă a principiilor, ce sunt baza statului, se încurajează ori ce întreprindere îndrăzneaţă nu numai în contra unui partid, ci chiar contra siguranţei Tronului şi existenţei politice a ţării.

La Măria-Ta dar mă adresez şi o rog să facă dreptate dînd urmare acelei petiţii ce am supus-o Măriei-Tale la 21 Mai 1877.

Sunt cu cel mai profund respect
Prea Inălţate Doamne
al Măriei Tale
prea plecat şi supus servitor
Lascar Catargi.

Bucureşti 9 Fevruar 1878.

1) La 22 Iulie 1876 demisionează Manolachi Costachi Iepureanu preşedintele consiliului de Miniştri după care vine (24 Iulie) I. C. Brăteanu.

2) Prefecţii Iacovaki, Nicolaidi, Popescu achitaţi la Juraţi; I. A. Cantacuzin, directorul Monitorului Oficial capătă ordonanţa de neurmărire. Col. Gh. Raznovanu la Peatra, D. Donici de la Vaslui etc.

Cântec rece

Am ştiut un cântec rece
Ca şi viscolul pe nor,
Ca şi buza care trece
Pe o buză făr'de dor.

Şi cînd m'aşezam pe piatră
Să-mi cânt cîntecul de fier
Sub cămaşă, lîngă vatră
N'aveam inimă, ci ger.

Zi şi noapte ca ursitul
Vroi să prind şi nu-l ajung,
Inceputul sau sfîrşitul
Celui cântec crud şi lung.

Vroi să prind, cântecul piere
Creşte inima-mi la loc —
Şi se varsă pe durere
Ca şi apa peste foc.

Elena Văcărescu

DESMINŢIRE

Mistificat pe semne de cine-ştie ce farsor, un june liceun, probabil foarte june, dorind să arate cititorilor „Evenimentului" că mă nesocoteşte pe mine mai mult decît nesocoteşte gramatica elementară, pe care o nesocoteşte cu desăvîrşire, a afirmat mai alaltăeri, cu o caracteristică neşovăire:

că eu mi-am înstrăinat sufletul faţă de neam!

că sunt amestecat în procesul Moltke-Harden!!

şi că am raporturi cu Alianţa Israelită!!!

In interesul adevărului, mă grăbesc a anunţa publicului cititor, odată— dar numai odată — pentru totdeuna, că nu trebue să dee cătuşi de puţin crezămînt unor asemeni afirmaţiuni pe cât de puerile pe atât de nedelicate.

Cu toată stima
I. L. CARAGIALE
publicist-romîn

27 Dec. 1907

Din Corespondenţa lui
ALEX. LAHOVARI cu LASCAR CATARGI

(1888—1897)

Impărtăşim publicului nostru cetitor 4 scrisori particulare trimese de Alex. Lahovari şefului său politic Lascar Catargi în următoarele împrejurări:

1) In 1888 căzuse de la putere guvernul I. C. Brăteanu (14 Martie) şi venise cabinetul T. Rosseti. In frămîntările cari sbuciumau partidul conservator, mai ales că şeful său nu era direct şi şeful guvernului, fruntaşii partidului simt neaparată nevoe să aibă între ei pe Lascar Catargi, şi Alex. Lahovari îi scrie la Galaţi să vină imediat la Bucureşti.

Bucureşti 22 Octombre 1888

Domnule Catargi,

In numele tuturor oamenilor noştri politici vă rugăm să veniţi imediat la Bucureşti, unde vă aşteptăm cu cea mai mare nerăbdare.

Situaţia este foarte bună, dar *avem trebuinţă* de presenţa *şi de autoritatea D-voastră pentru a nu se periclita prin intrigi, ambiţiuni sau supărări personale de-asupra cărora trebue să punem, cum ne-aţi dat tot deauna nobilul exemplu*, interesele partidului şi interesele ţărei, care sînt încă mai presus.

Vă rog arătaţi doamnei Catargi sărutările mele de mînă şi credeţi-mă acuma ca şi în trecut.

Al D-tale amic devotat
Al. Lahovari.

2) In 1895 Oct. 4 cabinetul Lascar Catargi demisionase în împrejurările ştiute.

Alex. Lahovari pentru motive familiare hotărîse să se strămute la Paris. Agitarea întreprinsă după isgonirea lui N. Fleva din minister, atitudinea *Constituţionalilor* din jurul d-lui P. P. Carp unite cu o stare de boală; produc în sufletul lui Alex. Lahovari acel desgust, acea melancolie, care contrastează în mod vădit cu firea lui combativă. De departe Alex. Lahovari îşi spune verde gîndul şi păsul lui, de aceia am omis acele pasaje, cari ating persoane încă cu rost politic astă-zi, dînd loc pe deantregul la acele aprecieri cari au fost pentru ilustrul defunct o adevărată profeţie.

18 (30) Ianuar 1896, Paris.

Domnule Catargi

Am primit scrisoarea d-tale şi cu părere de rău nu pot a vă promite o întoarcere apropiată în ţară.

Sînt aci cu familia mea, şi studiile copiilor mei se vor prelungi mai mult.

Soţia mea s'a stabilit pentru doi ani în Paris.

Şederea mea în Bucureşti, absolut izolat şi departat de toată familia, este un lucru foarte greu şi neplăcut.

Acest sacrificiu l'aşi face cu fericire, dacă aşi vedea vr'un folos pentru ţară sau pentru partid. Dar nu vezi.

Partidul colectivist este la guvern.

... *O fi bine, o fi rău, aceasta este faptul.* După trei luni de guvernare, foarte proastă şi foarte mişelească, în adevăr, totuşi nu este vre-un motiv ca guvernul să fie congediat.

Căderea lui Fleva era de prevăzut şi e de mirat că a stat şi trei luni ministru.

Sturza îşi va reface ministerul cu elemente cu totul supuse şi de astă-dată lucrurile vor merge mai strună încă, de cît pînă acum.

Sturza va face mişelii şi prostii. Care guvern a căzut la noi din această pricină?

Fleva va face opoziţiune. Cu cîţi? Va fi părăsit de cei mai mulţi din partizanii sei .....

Deci Sturza va fi puţin zdruncinat; cel mult va avea o opoziţie în Parlament ceea ce'l va scoate din situaţia ridicolă ce i-a creat servilismul corpului electoral, care i-a trimis o unanimitate de slugoi. Prin urmare, la guvern nici o schimbare care să ne lase să credem că lucrurile sunt pe drum a se modifica. Merg mai departe. Dacă Fleva pune în minoritate pe Sturza şi'l răstoarnă, Regele i va da dizolvarea Camerei liberale, aleasă, fie zis, de ţară, în unanimitate, aceluiaşi Sturza — care a ales-o.

Dară presenţa mea în Bucureşti este justificată prin vre-o îmbunătăţire de adus în sînul opoziţiei?

Nici atîta!....

. . . . , ...

Apoi comitetul! Nu voi să numesc persoane. Dară recitiţi lista şi veţi vedea că cu oameni, cari n'au adus partidului nici un sacrificiu, nici un vot, nici cel mai mic capital de influenţă, fie în vre'un tîrguşor, cari n'au nici instrucţie, nici vază —nu se formează comitetul unui partid cu un trecut strălucit ca al nostru.

Trebue atraşi oamenii tineri, culţi, activi; trebue reînnoită şi întinerită direcţia partidului...

Spiritul este rău de-a se înconjura numai de oameni absolut fără de valoare sau însămnătate.

In asemenea condiţiuni ce pot face, de cît să mă întristez şi să stau în Paris?

Spectacolul partidului nostru mă întristează mai mult de cît priveliştea colectivităţei triumfătoare.

Cu d-ta am lucrat cu plăcere, căci puteam, cînd aveam dreptate, să fiu ascultat. Acum vin alţii cari nici sînt în stare să asculte o povaţă bună, nici au însuşirea de-a conduce partide şi a impune ascultare. Vorbim de boala partidului liberal şi nu vedem că suferim de aceiaşi nenorocire, şi poate, într'un grad mai rău.

Cînd d-ta te vei retrage din politi[ca] nu ştiu pe cine vom găsi. Unii sînt p[rea] tineri, ceilalţi îi cunoşti.

Deşi sînt ast-fel de scîrbit, în cît [mi-]dori să mă retrag, chiar de la v[oinţa] mea, din politica militantă—totuşi [voi] mai încerca să-mi fac datoria. Dară [în mo]tru moment presenţa mea ar fi supăr[ă]toare pentru mine şi fără folos şi pentru ţară, şi pentru partid.

Am de gînd să mă întorc în cursul lu[nei] lui Martie.

Atunci vom cerceta împreună, dacă este ceva de făcut.

Pînă atunci, la împrejurări m[ai] dacă doriţi a ţinea seamă de p[ărerea] eu crez că ar fi bine să l[uaţi pe] Take Ionescu, care este d[e] bine constituit, o inteligen[ţă]

peramênt politic de prima ordine. Ii lipseşte încă ceva experienţă şi ceva autoritate în opinia publică.

Dară iată două lucruri, care le avţi cu prisos şi cari vor suplini la ceea ce nu are încă acest însemnat tînăr.

Vă strîng mîna amical şi vă rog să presentat Doamnei Catargi respectele mele. **Al. Lahovari.**

3). Chestia Ghenadie stîrnită aşa de pieziş de cabinetul Sturza—ministru de Culte fiind d. P. Poni, a adus venirea cabinetului Aurelian, cu obligaţia esprea de a rezolva această ginduşă şi supărătoare chestie. Ministru de culte e Gr. Marzescu. O vacanţă parlamentară se face la Iaşi. Guvernul—faţă cu patrioticul şi desinteresatul concurs dat de Lascar Catargi—Take Ionescu în rezolvirea chestiei Gheradie, hotărî a nu opune contra candidat lui Lascar Catargi, aşa că el e ales Senator. Asupra aceştor alegeri vorbeşte scrisoarea a treia din 23 Ianuarie 1897, după care urmează a 4-a din 4 Februarie.

Din truspatru scrisorile se vede strînsa prietenie dintre Lascar Catargi şi Alex. Lahovari, cum şi marea autoritate ce avea asupra alor săi Lascar Catargi, cari prin întreaga lui persoană era puruni o pildă vie celor ce au lucrat cu dînsul în politica ţării.

Paris 23 Ianuarie (4 Febr.) 1897.

Domnule Catargi,

Vă rog să primiţi felicitările mele pentru succesul strălucit pe care l'aţi avut la Iaşi. Aceste felicitări vi le fac personal, căci politicește am avea mult de zis asupra întrării personalităţilor conservatoare în parlamentul actual. Noi ne-am făcut datoria la Octombrie şi Noembrie 1895, prezentînd candidaţi la toate alegerile. Graţie nedestoiniciei corpului electoral şi reuşitei nemernice a guvernului ni se crease o situaţiune, care avea trei mari folose: 1). Nefăcînd parte din adunări nu luăm răspunderea actelor lor nesocotite, căci chiar minoritatea are o răpundere oare care trebuind să ia poziţie asupra tuturor chestiunilor şi adese ori trebue ori să aprobe guvernul, şi să-l întovărăşască, ori combătîndu-l cum a făcut Sturza într'un mod nemernic se ia nişte angajamente pe care nu le poate ţinea sosind la guvern.

Al 2). Lipsit de prestigiul unor discuţiuni contradictorii, şi de prezenţa unor membri elocinţi sau iluştri, acest mizerabil parlament era pe cale de a cădea, era de mult sub dispreţul public, în cît ţara ar fi înţăles că cu astfel de lege electorală, nu se mai poate merge şi am fi putut aduce îndreptări serioase.

Al 3). Fiind fără adversari din adevăratul partid cu însemnătate, adică cel conservator, aceşti oameni s'ar fi sfăşiat între dănşii pînă a se face cu neputinţă în puţină vreme.

Prezenţa d-tale şi a lui Carp în Senat, discursurile mai ales ale lui Take Ionescu în Cameră vor face pe toţi să-şi stringă rîndurile.

V'aduceţi aminte cît de rea a fost pentru noi sesiunea 93/94 şi cum s'a îmbunătăţit cît a intrat Fleva şi a silit pe ai noştri să'şi stringă rîndurile şi să simtă necesitatea disciplinei. In sfîrşit ce s'a făcut e făcut. De altmintrelea n'am fi putut impedica pe junimişti de a intra în Adunări; şi eram nevoiţi să-i urmăm. Dacă situaţiunea devine grea ce faceţi cu legea Casei rurale? acea lege cu aparenţe democratice şi populare, şi care în fond nu este de cît o nouă cetate colectivistă cu perspective de gheşefturi nesfîrşite şi cel dintăiu atentat direct al Statului în contra proprietăţii private căci de la cumpărarea cu bună voe la cumpărarea silită, fie prin cale de utilitate publică, fie prin mijloace indirecte, nu este de cît un pas.

Ce putere colosală va avea acest comitet dispunînd (în infinit) de creditul statului şi ţinînd de păr toţi proprietarii particulari, socialismul de stat (cel mai rău) este realizat.

Vă atrag toată atenţiunea.

Sărutări de mînă Doamnei Catargi şi vă rog să primiţi asigurarea devotamentului meu.

Al. Lahovari

Paris 4(16) Februarie 1897.

A. Lahovari către Lascar Catargi

Domnule Catargi,

Am primit prin Doamna de Basily scrisoarea pe care aţi bine voit a'mi adresa. Sînt fericit că Doamna Catargi şi D-voastră vă aflaţi sănătoşi. Cît pentru mine a cărui sănătate este sdruncinată de un an de zile, căci primele simptome ce s'au manifestat pe la Martie anul trecut după un atac de podagră, de abia acum s'au potolit. Mă aflu ceva mai bine şi merg spre îndreptare. Numai viaţa liniştită şi regimul sever pentru mîncare şi băutură m'au făcut bine, căci nici o doftorie şi nici o cură la băi nu mi-au folosit; din potrivă mi-au stricat. Acum necesitatea cere să mă azvîrl iarăşi în luptele noastre atît de greţoase şi în mare parte zadarnice. Cu toată obosala şi desgustul voiu încerca iarăşi, *căci d-ta ne-ai dat pildă toată viaţa.* Dar întru adevăr trebue să ne descurajem. Aşa de-abea la sfîrşitul guvernului nostru am izbutit să facem o lege în contra bătăuşilor. Ea nu s'a aplicat o singură dată şi nu numai mişeii de astăzi o desfiinţază dar ce este mai grav, oratorii noştri tac morţiş în Cameră şi ziarele mai cu samă *Timpul* nu crîcnesc un cuvînt. Apoi cum n'o să fie bătăuşi, cînd se proclamă impunitatea lor întreagă şi nesuparată?

Pricepeţi dară pentru ce sînt desgustat. Să lupţi cu vrăjmaşii e firesc, dară cu prieteni şi partizani e prea din cale afară. Cu toate acestea sper să fiu în ţară pe la cele dintăiu zile ale lui Martie. Voiu fi fericit să vă găsesc sănătos. Rog arataţi Doamnei Catargi sărutări de mînă din parte-mi, iar pentru D-voastre primiţi asigurarea devotamentului meu.

Al. Lahovari

Exotică

Intinsu-mi-am arcul spre cer, cu temei
Sburat-a săgeata, dar unde s'a dus,
Nu ştiu, căci avîntu-i a dus'o mai sus
Ca raza cea slabă a ochilor mei.

Svîrlit-am în aer o dulce cîntare
Şi dînsa sburat-a. Dar unde s'a dus
Nu ştiu. Cine poate s'o prindă din zare
O! stea care pică şi-un cîntec apus.

Tîrziu într'un paltin înfiptă am găsit
Săgeata ce'n voe lasat-am să sboare,
Şi cîntecul dulce dormea liniştit,
In sufletul unei femei visătoare.

Cincinat Pavelescu

Caracudi—de Paşti

Credem a face o deosebită plăcere cetitorilor noştri publicînd rîndurile de mai jos adresate „Opiniei".

Berlin 26 Decembre 1907, mercuri

Stimaţi Confraţi, hotărît Dv. sunteţi prea buni pentru mine! Voiţi să mă faceţi a gândi că sunt un publicist de valoare... Atîtea graţioase dovezi de simpatie în gazetă! Atâtea bunătăţi! Apoi, atâta sinceră compătimire pentru trista mea infirmitate mentală, erratofobia!*) Pe urmă, o felicitare colectivă de anul nou, cu atîtea preţioase iscăliturі pe cari cu drag le aştept în toate dimineţele la aşa depărtare de patrie şi de... Ieşi. Vous me comblez, vraiment! Cum să mă plătesc eu de atâta dragoste şi omenie? Nu voiu putea altfel, desigur, de cât cu o *„Cronică de Paşti"*.

Pînă atunci să fim toţi sănătoşi! Dumnezeu care le-a poruncit planetelor strîmta lor cale în sînul lui fără de margeni, ajute-ne s'ajungem cu bine şi la frumoasele serbători de primăvară! Atunci să-l vedem noi pe valorosul Dv. colaborator, domnul Caracudi, ce surpriză e'n stare să ne mai facă. La mulţi ani!

Caragiale

*) Asigurăm pe ilustrul nostru confrate că suferim cei mai mulţi dela «Opinia» de aceeaşi infirmitate şi ne mângîiem acum cu ideea că suntem în bună tovărăşie. N. RED.

AN NOU

An nou, eu nu-ţi cer multe daruri
Nu-ţi cer nici glorie, nici bani,—
Ci dimpotrivă eu dau jertfă
Speranţele atîtor ani.

Şi tu şi cei cari-ţi urmează,
Puteţi fi buni, puteţi fi răi...
An nou, întoarce-mă în urmă
Redă-mi iar anii cei d'intăi.

Rigoletto

DE ANUL NOU

— Teoriile şi partidele politice —

Nu toată lumea îşi dă seamă de rostul şi menirea partidelor politice şi nu toţi care fac politică cunosc idealul acestor partide. Sunt mulţi, foarte mulţi chiar, pe cari dacă-i întrebi pentru ce se găsesc înscrişi în rîndurile conservatorilor sau ale liberalilor, ce însemnează a fi conservator sau liberal, cum înţeleg rostul acestor partide din punctul de vedere al diferenţierei lor, unii îţi dau un răspuns care se întemeiază pe interese personale, alţii cu oarecare superficialitate în politică respund prin aforisme sau maxime, iar mulţi reduc această diferenţiare pur şi simplu la chestiunea unui program de reforme practice, fără însă ca să poată face o deosebire bazată pe o chestiune de ideal, de doctrină. Puţini sunt dintre oamenii noştri politici care ştiu să-ţi discute cu competenţa pe care o reclamă situaţia lor, diferenţiarea pe idei a partidelor.

Şi totuşi rolul doctrinei în politică este de un mare interes, căci afirmarea şi cultivarea teoriei pune pe orice cetăţean care face politică, în măsură de a căpăta o noţiune mai precisă despre ideia fundamentală a partidului din care face parte, ceia ce este de un real folos pentru alcătuirea şi întărirea partidului.

Membrii unui partid politic nu se mai întreţin astăzi, ca în vremurile din trecut, numai prin satisfacerea intereselor lor personale, ci trebue menţinuţi în partid prin credinţa cu care se afirmă doctrina partidului din care fac parte. Şi cînd această cunoştinţă, această credinţă lipseşte în totul, e natural ca adesiunile să devie mai puţin trainice, iar sacrificiile membrilor mai legate de interesele momentului.

Dar afirmarea şi cultivarea teoriei îşi are importanţa ei şi din alt punct de vedere, şi anume: deschide orizonturi mai largi luptelor politice şi face tot odată ca să conlucreze la îndrumarea partidelor un număr mai însemnat din acei cari pot să reflecteze cu toată seriozitatea asupra fenomenelor sociale în genere.

Astfel fiind cred că cu mult adevăr aşi putea afirma că a face politică şi cu deosebire o politică demnă şi utilă, este foarte greu, căci pe lîngă că se cere pentru aceasta un simţ aparte, dar acest simţ trebue format şi cultivat mereu, politica fiind şi ea o ştiinţă.

Iată de ce consider de un mare folos rolul doctrinei în partidele noastre politice.

Dar cum se poate afirma şi cultiva această doctrină? Pentru marea mulţime a membrilor unui partid politic bine organizat, cred că numai prin conferinţe politice şi prin presă.

Partidul conservator a introdus cel dintăi acum cţiva ani, din iniţiativa iubitului nostru fruntaş d. Al. A. Bădăreu, conferinţele politice la clubul conservator din Iaşi. S'au desvoltat atunci o serie întreagă de conferinţe, toate avînd ca subiecte importante chestiuni politice, sociale şi economice, tratate cu multă competinţă şi urmărite cu un deosebit interes de membrii clubului.

Acest bun obiceiu a încetat însă şi numai din cînd în cînd, dar în acelaşi timp singurul dintre fruntaşii partidului conservator din Iaşi, d. Al. A. Bădărău, mai convoacă pe membrii partidului pentru a le spune, de pe tribuna clubului ideile sale în chestiunile cele mai importante şi cu caracter de actualitate.

Să sperăm că odată cu întrarea în noul an, clubul conservator din Iaşi, mărit cu forţe nuoi, unificat şi fuzionat aşa cum se găseşte astăzi, şi care numără o selectă armată politică compusă din reprezentanţii tuturor ramurilor de activitate socială, va inaugura şi seria conferinţelor politice.

Dar dacă afirmarea şi cultivarea teoriilor politice de un timp încoace nu se mai face de către membrii partidului conservator de pe tribuna clubului din Iaşi, această lipsă lusă a înlocuit'o cu mult succes ziarul „Opinia", în anul de existenţă din noua sa serie,

„Opinia", prin buna ei credinţă în polemică, prin dreptatea şi imparţialitatea în apreciarea diferitelor chestiuni, prin demnitatea în limbagiu şi prin erudiţiunea articolelor numeroşilor ei colaboratori, a ajuns în scurtul timp a fi un însemnat instrument de propagandă a teoriilor conservatoare, o esenţială trăsură de unire dintre marele public şi partidul conservator.

Iată marele rol politic educativ şi instructiv al „Opiniei", iată imensele servicii pe care acest ziar le-a adus în anul existenţei lui partidului conservator din Iaşi.

Ajungînd la această îmbucurătoare constatare, doresc, pentru anul ce vine, atît „Opiniei" cît şi prietenilor grupaţi în jurul ei, traiu îndelungat!

Lascar Antoniu.

SPRE ANUL NOU

Se vede, răul nu se 'nfrînge
Cu vorbe ce nu trec la fapte:
In loc de miere şi de lapte
Au curs şiroae mari de sînge.

O-mie-nouă-sute-şapte
A fost un an de care plînge
O ţară; dar durerea-şi stînge
In visul ei de peste noapte:

Din tronu-i, unde-atît a stat,
Părea că s'a precipitat
Tot greul unei vremi amare

Ca fructul cînd e prea răscopt;
Iar pentr'un trai senin răsare
O-mie-nouă-sute-opt.

P. Zosin

Anul ce trece

Intrăm în al 1908-lea an de la naşterea lui Christos, cu toate că cronologiştii vechi susţin că era creştină ar începe cu patru ani mai în urmă de cît data de la care se socoteşte de obiceiu anul întăi al ei.

Cu ce ne-am ales de pe urma anului trecut? De o parte o tulburare, care a vîrît groaza în inimele tuturor, iar de alta o represiune, care a fost mai teribilă şi mai crudă de cît însăşi acea mişcare. Iar, acum în urmă încercări de a se împedica pe viitor asemenea accidente, care nu numai stînjinesc progresul, dar încă dau ţara cu mult înapoi. Insă pentru ca să poţi aduce o vindecare unei boale, să-i găseşti leacul, trebue să cunoşti causele, cari au provocat'o. Or, causele rebeliunei ţăranilor noştri vor rămînea pentru multă vreme un mare punct de întrebare. Fost'au instigatori, fost'a mizeria ţaranului, sau şi una şi alta?

Trebue să recunoaştem însă că mişcarea aceasta denotă o tendinţă şi anume că în viitor chestiunile economice, chestiunile unui bun traiu a celor mai mulţi trebue să ne preocupe, în primul loc cele politice rămînînd pe planul al doilea.

Şi zicem că e la mijloc numai o tendinţă, pentru că cu toată violenţa mişcării, de care pomeniam mai sus, politica şi-a menţinut şi de astă dată sus stindardul.

In adevăr, cu ocazia legilor propuse pentru vindecarea răului pe care-l semnalase răscoalele, s'a făcut mai multă politică, decît discuţiune aşezată şi temeinică. Revoltele de astă primăvară au putut face doar atît, că au provocat o literatură întreagă. Poeţi, scriitori, ziarişti, oameni cari de obiceiu nu mănuesc condeiul, ci mai mult sapa şi plugul, alţii cari nu mănuesc nimic ş'au spus cuvîntul lor în chestiunea aceasta prin ziare, ori broşuri. Ei n'au făcut politică. S'a ţinut însă samă de vr'o părere măcar a unuia din ei?

Politica a fost şi acum la înălţimea ei, şi tot de pe urma unui compromis politic suntem dotaţi cu două legi, una asupra învoelilor agricole şi alta asupra justiţiei populare, legi cari dau loc la mai multe critici de cît laude.

Viitorul poate ne va arata că procedarea aceasta pe lîngă că era impusă de împrejurări, dar era şi cea mai înţeleaptă. Noi stăruim a crede însă că întru cît în asemenea chestiune se aflau faţă în faţă două principii, unul conservator şi altul liberal, era mai bine dacă unul din ele se adopta în întregime, şi ferice de ţară dacă dintr'o dată s'ar fi nimerit acesta cel bun.

Iar dacă acela nu reuşia, ar fi urmat al doilea, care prin însuşi acest fapt, devenea cel bun.

Dacă cele două legi, ce avem acum, ar fi fost opera unui partid, sau cu alte cuvinte punerea în aplicare a unuia din cele două principii, conservator sau liberal, ele ar fi fost combătute de toţi cei ce împărtăşesc principiul contrar, dar aşa cum e astăzi, ele sunt criticate şi de liberali ca şi de conservatori.

Dar toate acestea, fără preocupări de politică şi politicianism. Recunoaştem însă că ar fi fost a cere prea mult pentru anul ce trece.

Ne consolăm deci cu speranţa în viitor.

V. I. Radu

ILUZIE

E roşu vinul din pahar
Ca buzele 'ndrăgostitei mele,
Şi-i dulce, şi-i ispititor,
E parfumat, e 'mbătător
Ca ele.

Şi sorb din buzele i vii
In băutura fermecată,
C'aevea nu ştiu de-oi avea
Norocul de-a le săruta
Vr'odată.

Rigoletto.

Ştiinţa şi Credinţa

— Convorbire cu d. Const. Stere —

Un curent, care a trecut la început neobservat, tinde să se înrădăcineze în învăţămîntul nostru superior. Atît la Universitatea din Capitală cît şi la acea din Iaşi, unii profesori cred de cuviinţă să propăvăduiască, de pe înălţimea catedrei, falimentul ştiinţei şi reîntronarea credinţei. Această propăvăduire se face ea în baza unei convingeri sincere? Sau este ea o imitaţie a Bruneterismului strein, în scopuri şi cu tendinţe cu totul altele de cît acel al corcetărilor problemelor superioare filosofice?.

Şi apoi, se poate vorbi serios de falimentul ştiinţei şi este compatibilă catedra universitară cu ast-fel de manifestări?

Asupra tuturor acestor chestiuni voiam să cunosc părerile d-lui Stere care, prin vasta sa cultură generală, are putinţa să se pronunţe cu o vădită şi incontestabilă autoritate. L'am prevenit printr'o scrisoare despre scopul vizitei şi d. Stere m'a primit eri la ora 4 după amiază.

L'am găsit lucrînd—ca de obiceiu; scria continuarea la articolul „Poporanismul sau social-democratismul" care urmează să apară în numărul de Ianuarie al „Vieţei Româneşti".

Geniul răului

„Proteu ascuns şi nestatornic dar lacom d'a'nghiţi într'una
„Tăutoată lumea 'ngenunchiată sub gestul meu poruncitor
„Dar pentru mine unii luptă, şi alţii'nving, şi alţii mor,
„Şi nici nu ştiu, că pentru mine, muncesc cu toţii'ntodauna!

„Cînd vr'unul mi se'npotriveşte şi luptă'n sbuciumul peirei
„Eu îl sdrobesc. Să fie rege sau om nemernic din popor
„Probul meu, ursit să piară, şi'n clipele cînd îl dobor
„Ia forma sacră-a datoriei, a banului sau a iubirei.

„In firea lui ce se revoltă strecor al urei crud venin
„Căci punta meu este măcelul şi duşmăniile ce vin
„Să sfarme legea d'armonie, şi'n iad pămîntu-s'l transforme.

„Cînd în groaza unei lupte încep vicinele să cadă
„Pătrunzînd-mă în haina primordialei mele forme
„Ascuns de sînge mă schimb în pasăre de pradă".

Cincinat Pavelescu.

NORI ŞI RAZE

— FRAGMENT —

...Un gînd mă stăpîneşte: că s'ar putea să-mi fie
Ca mîni curmat avîntul — şi lira, fără graiu —
Şi-o pagină frumoasă n'am apucat a scrie
Care'n poemul vieţei ţi se cuvine ţie,
Tovarăşă de gînduri, tovarăşă de traiu.

E-a ta şi sub privirea-ţi cuprinsal ei s'aşterne
In strofe armonioase de sunete şi flori;
Scăpată din uitare—vrea formele eterne
A versurilor clare — aşa precum se terne
O pulbere de raze — prin negrul strat de nori.

Atîtea graţii false, reflexe amăgitoare
Şi vise de o clipă le-am resumat în vers;
Ce m'o oprit acestei uniri mirăjietoare
Ce atîtor zile triste a dat luciri de soare
Să-i ţes frumoasa haină a cîntului nemers?

In serile de iarnă tăcute, lungi, adese
Priveşti adînc în ochii-mi şi îmi străbaţi în gînd:
Beţiezi în ochii-mi par'că mistere nenţelese
Alegi în gîndu-mi fire de gînduri mai alese
...Tăcerei mele însă tu îi răspunzi—tăcînd

Iar uneori tu-mi umpli de zvon odaia 'ntreagă
Cu graiul bun şi tînăr, cu rîsul sănătos—
Şi, ademenitoare, cînd mă îmbii, întreagă
Imi schimbi în dor de viaţă melancolia vagă,
Urîtul tot din suflet—mi-l schimbi în vis duios.

Simt pacea după luptă... Şi pacea-şi iea izvorul
Nu'n firea-mi otrăvită de-al luptelor amar,
Ci'n firea ta zglobie ce-mi uşurează zborul,
Ce inimei dă vlagă şi anilor—fiorul
Şi dă iluzii vieţei trăită în zadar.

Atunci— sunt par'c'acelaşi ce tresăream alt'dată
In tainica vibrare a'ntăielar simţiri;
Cu muzica-i senină şi dulce şi curată
Se'ntoarce tinereţea din nou înfiripată,—
Cu'ntreaga ei comoară de avînturi şi porniri.

Cunosc atunci şi măsur cu ochii mei norocul;
Il simt trăind aproape şi îl revăd, vioiu,
In strîngerea de mînă ce-mi dăruesti şi'n focul
Privirii luminoase şi'n grija ta şi'n jocul
Cu care vrei să-mpraştii tristeţea dintre noi.

Iar uneori îmi pare că retrăesc o vreme
Cînd cununam altarul atîtor frumuseţi
Pe frunţi punînd suave cîntări drept diademe,—
Dar ochiul meu s'apleacă şi cugetu-mi se teme,
Căci fermecîndu-mi mintea, în taină tu mă'neţi.

Mă'nveţi c'a tale daruri: şi graţia figurii
Şi ritmul cald din graiul ce povăţuitor
Şi zîmbetul ce apare cum'nte'n colţul gurii
Şi ochii vii—ochi negri ca scînteierea urii,
Dar fără nici o jertfă în adîncimea lor—

La rîndul lor rămît-au la slavă şi iubire,
La rîndul lor răscute c'un rost adînc şi sfînt,
Au aşteptat nostalgic să'ncînte o simţire;
Prin ele s'ntresară vibrarea unei lire,—
Un suflet să le'nalţe şi să le dea cuvînt.

Şi-atunci te plîng, osîndă ce mă unui tăcerii,
Ce sfărîmi de o stîncă un val de armonii,
Ce aşezi plăpînda floare în umbra rece a serii,
Iar cui îi se cuvine un imn al primăverii
Ii dai jelirea surdă a toamnelor tîrzii.

A. Steuerman

— Te primesc cu multă plăcere, mi-a zis d-sa, dar tot cu atîta hotărîre refuz ori-ce interwiev. Şi fac aceasta, în primul loc ca o chestie de principii—nu acord nici odată interwievuri—şi apoi chestiunea cu greu ar putea fi discutată în formule laconice şi concise impuse de spaţiul restrîns de care ai putea dispune.

Las că sunt foarte ocupat, am foarte mult de lucru şi chiar de aş voi încă n'aş putea dispune de timp...

— Atunci ?...

— Uite tot ce pot să fac spre a-ţi fi agreabil. Iată o pagină, scrisă de mine, deşi nesemnată—poţi să spui aceasta şi la gazetă—şi în care chestiunea care te preocupă este întreacăt atinsă.

Dacă te mulţumeşte n'ai de cît s'o publici.

Se înţelege că am fost bucuros şi am primit imediat. Şi acum iată acea pagină, care poartă ca titlu „Ştiinţă şi Religie" şi este scrisă în Noembrie 1906.

Toată lumea din Iaşi cunoaşte discuţia, cam prea înflăcărată; iscată în lumea universitară relativ la raporturile dintre ştiinţă şi religie, cu prilejul conferinţei inaugurale ţinută de d. prof. A. C. Cuza în Aula Universităţei noastre.

Chiar pînă la publicarea făgăduită a acestei conferinţi ne simţim datori să spunem cîte-va cuvinte asupra *fondului* discuţiunei.

E invederat că omul nu este numai un aparat pentru aglomerare de cunoştinţi pozitive ci mai ales o *fiinţă activă*.

Ştiinţa, ca un sistem de cunoştinţi, organizate şi generalizate, asupra lumei, vădit ne poate da numai *mijloacele de acţiune*, iar *scopul* acţiunei e determinat totdeauna de un *ideal*.

Idealul însă întră în sfera *„raţiunei practice"*, cum spune Kant, nu în sfera ştiinţei ca sistematizare şi generalizare a *cunoştinţelor pozitive*.

Aceasta explică rolul istoric al religiunilor, în care popoarele au căutat întruparea idealurilor lor morale, în forma care corespundea ideilor timpului asupra lumei şi vieţei, nu numai în sfera „raţiunei practice", ci şi a „raţiunei pure" ca să întrebuinţăm tot terminologia lui Kant.

Dacă progresul ştiinţilor, cu timpul, modifică aceste idei, nu trebue să uităm că atunci când o religie *nouă* se naşte şi îşi întinde stăpînirea asupra minţilor omeneşti, *pentru adepţii sei* nu e admisibilă vre-o *contrazicere* între această religie şi ştiinţă; *pentru ei*, din potrivă, religia cuprinde şi utilizează *toată ştiinţa timpului*. (Altfel nici o religie nouă nu s'ar fi putut prinde).

Religie, în înţelesul cel mai general al cuvîntului, putem chiar numi ori ce sistem de gîndire care uneşte într'o singură concepţie armonioasă asupra lumei şi vieţei (Welths-und Lebensanschaung) şi *datele ştiinţei* şi *năzuinţile ideale* ale omenirei.

„Credo quia absurdum" apare numai în acele epoci, cînd un sistem religios începe să se clatine.

Dar la începutul religiunilor credinţa, de pildă, în minuni, în „concepţia imaculată" sau în „învierea morţilor", nu numai că nu e în contrazicere cu ştiinţa timpului, dar apare ca bazată pe inducţiuni sau deducţiuni ce par contemporanilor cu desăvîrşire legitime ştiinţificeşte, izvorîte din tot materialul acumulat şi sistematizat al cunoştinţelor pozitive.

Ar fi interesant de analizat metodul prin care religiunile utilizează şi complectează materialul ştiinţei pentru a da o bază morală acţiunelor omeneşti,—metod, în fond, identic cu acel întrebuinţat de *metafizică*, — însă nu putem face această analiză aici.

Dar mersul evolutiv al ştiinţei e cu mult mai repede decît al concepţiunilor morale. Acestea din urmă dăinuesc milenii, fără schimbări radicale, pe cînd ştiinţa adesea se revoluţionează de la o generaţie la alta.

Atunci ştiinţa debordează cadrul vechiului sistem religios, se ivesc conflicte între „ştiinţă" şi „religie".

Omul însă nu poate trăi fără „religie" în sensul general al cuvîntului, nu poate renunţa la baza morală a vieţii şi activităţii sale. Preţuind în religie mai ales elementul ei moral, şi pătruns de respect şi recunoştinţă pentru rolul istoric al religiunii naţionale, el caută să se „acomodeze", şi

„On trouve toujours avec le ciel des accommodements"...

De aci pe de o parte—„credo quia absurdum", încercări de interpretare sofistică a textelor şi a dogmelor, spre a le da un înţeles pe care nu l-au putut concepe întemeetorii religiunii, dar care pare mai potrivit cu datele ştiinţii (d. p., pentru „concepţia imaculată" sau „învierea morţilor"), speculaţiuni metafizice asupra delimitării sferelor „religiei" şi a „ştiinţii" (adesea numai pentru a apara dreptul de cercetare ştiinţifică împotriva atacurilor „religiunii"), etc.,—iar pe de altă parte pornirea, în diferite „ţări decadente", de a proclama „falimentul ştiinţii",—şi totdeauna se găsesc doritori, în numele zeilor naţionali, de a întinde unui Socrate cupa de cucută...

In ce priveşte, în special—creştinismul, ori-ce absolvent de liceu are destule cunoştinţi pentru a putea combina o „compoziţie" foarte judicioasă asupra însemnătăţii rolului său istoric şi a concepţiunii sale morale.

Dar şi acest sistem religios, pe lîngă concepţii morale, cuprinde şi alte elemente, care nu numai că n'au fost în contrazicere cu ştiinţa de acum aproape două mii de ani, dar sînt aproape pe dintregul luate din metafizica Alexandrinilor (Plotin, de pildă), şi care nu mai sînt compatibile cu starea ştiinţii de astăzi.

Nu ne-ar mira deci, dată fiind pornirea noastră de a urma „ultima modă din Paris" (şi totdeauna a o exagera), dacă cine-va s'ar simţi chemat să facă pe Brunetiére-ul romîn şi chiar ar simţi nevoea să apere de la înălţimea catedrei Universitare „sf. aghiasmă".

Asemenea exerciţii sînt foarte nevinovate în fond.

Dar în ţara aceasta, în care cerul n'a fost nici odată roşit de rugurile intoleranţii, dacă voeşti să-ţi dovedeşti „falimentul ştiinţii" şi-ţi place să datezi un *factum* „în ziua cuvioasei Paraschiva", ce nevoe este să acoperi—învocînd „tradiţia naţională" (!)—cu vestita deviză a ordinului iezuiţilor „ad majorem Dei gloriam" (care a acoperit atîtea lucruri urîte ce au creat faima acestui ordin) fulgerele împotriva „eterodoxiei" colegilor de la Universitate, şi—dacă nu primesc ideile d-tale asupra sf. aghiesme—să le arunci învinuirea de „cosmopolitism, scepticism şi materialism" (toate acestea, bine înţeles, în senzul cel mai urît al cuvîntului, să se îngrozească „Nea Titircă—inimă rea") lucruri, ce n'au nici în clin nici în mînecă cu rolul istoric şi cu concepţiile morale ale creştinismului şi nici măcar cu sf. aghiasmă?..

EPIGRAMATICE

GÎND ŞI FAPTĂ

Cine n'a făcut un copil şi n'a clădit o casă, acela nu se poate numi om. PROVERB

Adesea gîndul cel mai bun
Se'ntîmplă rău să iasă
Ca să pot face un copil
Eu am stricat o casă.

CRÎMPEE

...Speranţa înşelătoare, mirajul vechilor iluzii, misterul atrăgător al lucrurilor care nu se cunosc, iată ce serbătoreşte lumea în fiecare an care începe.

Pentru cel care se închee, nici o lacrimă însă, nici o umbră de părere de rău, ca şi cum ceea ce a adăugta, în povara vieţei a fost numai durere şi amărăciune.

De ce? Cu anul care trece, zilele frumoase scad, viaţa ni se întunecă, mormîntul se apropie. Viaţa omului nu e ca viaţa omenirei. Fericirea nu ni se ascunde în ceaţa vremilor care vin: îndeobşte ea ne surîde numai din trecut.

Şi în anul care trece, am suferit—cum vom suferi şi în cel care vine. Dar şi în acela am iubit, am rîs, am cîntat, am sperat, şi cu deosebire şi în el—ici colo—am prins cîte un adevăr mai mult din învăţătura adîncă a vieţei.

De ce să uităm dar ceea ce am fost? De ce să uităm că în zbuciumul trecut, am avut şi zile senine, am cunoscut şi mulţumirea, am găsit şi minute de odihnă a sufletului?

Ce preţ poate avea tot ce va fi, tot ce nu ştim cum va fi, *în faţa a ceea ce a fost*—a ceea ce ştim cum a fost? *Ce preţ poate avea haina zilei de mîne, în faţa—chiar a suferinţei de eri?*

Suflete zbuciumate ce suntem! Nu noi toţi, oare, suntem acei cari am grăit prin gura lui Faust, atunci cînd adîncul bătrîn spunea lui Mephistofel: „dacă sub farmecul unei minute de mulţumire, voi zice timpului să se oprească, eşti slobod să mă pui în lanţuri şi să mă prăbuşeşti în genunea adîncă..."?

E. Herovanu.

Critica unui Prezumptios

Cu ocazia articolului Medicina Socială, *iscălit de d. dr. Manicatide, apărut în ultimul număr al „Vieţei Romîneşti".*

Ultimii cîţiva ani însamnă, orce s'ar spune, o trezire a Iaşului cultural şi cugetător din amorţirea în care căzuse.

Cugetarea Moldovei, a Iaşului, care în lungul timp al mişcărei noastre literare, a însemnat atît de mult,—dacă nu cumva a imprimat chiar caracterul definitiv al literaturei romîneşti—părea că renunţase la supremaţia aceasta atît de însemnată şi că Bucureştii, după ce au concentrat—lucru fatal—activitatea întreagă a ţării, urma să predomine şi din punct de vedere al mişcărei literare.

Spre mai marea bucurie a iubitorilor de artă s'a observat, însă, o reacţie. Iaşul cugetător s'a trezit şi din nou îl vedem în fruntea publicităţei romîne; revistele şi publicaţiile s'au înmulţit—având, aproape toate, caracterul serios şi senin al gîndirei moldoveneşti; revistele au ajuns la progrese enorme, necunoscute până acum la noi în ţară; unele ziare au realizat şi ele progrese mari şi prezintă acea variaţie, seriozitate şi conştiinţiozitate, care le fac apreciate, şi învederează că ori cît de multe şi de telefonic s'ar cere unui ziar modern, el tot poate trata toate chestiunile la ordinea zilei, cu talent şi fără superficialitate, cu conştiinţiozitate şi fără patimă, cu pasiune şi fără denaturare.

Revistele ieşene au reuşit să grupeze aproape pe toţi scriitorii de talent; unele au făcut chiar ca marii publicişti ce n'au mai produs ani de zile, să ia din nou condeiul în mână.

Şi desigur că în fruntea tuturor stă *„Viaţa Romînească"* al cărei program—care n'a fost încă formulat în mod concret ci acum începe să se întrezărească din articolele d-lui Stere, după cum înainte putea fi ghicit din felul cum erau scrise unele cronici interne—poate să nu fie acceptat de unii, dar în orce caz nu poate fi nesocotit.

*

Indiferent dacă programul *„Vieţei Romîneşti"* întră sau nu în vederile noastre—ne bucură succesul revistei, precum ne bucură succesul or-cărei publicaţiuni ieşene, pentru că în acest mod vedem că Iaşul îşi recăştigă singura-i supremaţie rămasă şi care un moment părea ameninţată.

De aceea or-ce fapt, cît de mic, care este de natură a ştirbi reputaţia acestor publicaţiuni sau nu cadrează cu felul cum revista este scrisă, ne mîhneşte. Şi în această categorie se află articolul d-lui dr. Manicatide, intitulat *Medicina Socială*, apărut în ultimul număr al „Vieţei Romîneşti".

Nu cercetăm de ce acest număr cuprinde atîtea articole de ordin sanitar şi nu voim să vedem în acest fapt o coincidenţă că unul din directorii revistei este şi directorul serviciului sanitar. Ceea ce susţinem însă cu convingere este că articolul d-lui dr. Manicatide n'are ce căuta într'o revistă de valoarea „Vieţei Romîneşti".

*

N'are ce căuta — pentru că nu e permis ca într'o revistă, ce voeşte—şi va reuşi probabil—să tragă brazdă pe ogorul literilor romîneşti, să se publice fraze ca acele semnate de profesorul de clinică infantilă.

Ascultaţi cum scrie romîneşte d. dr. Manicatide. După ce îşi propune să definească „Medicina socială", ceea ce în treacăt fie zis, nu reuşeşte de loc, d-sa scrie:

„Ast-fel precizat înţelesul medicinei ca ştiinţă socială, întru cît, din studiul împrejurărilor în care se desvoltă, se agravează, omoară sau dispare o boală sau o turburare a sănătăţei, rezultă că trebuie schimbări ale acestor împrejurări sociale pentru a împiedeca dezvoltarea, agravarea sau a înlesni dispariţia acelor turburări ale sănătăţei, să vedem cum şi de cînd medicina apare ca ştiinţă socială".

Aţi înţeles ceva? Eu mărturisesc că nu. Şi cetind această frază n'am putut să nu regret existenţa principiului diviziunei muncei. Ce păcat că directorul literar al unei reviste nu supraveghiază şi partea pretinsă ştiinţifică! Căci autorul splendidei cronici interne n'ar fi permis desigur că acelaş număr al revistei să cuprindă o frază ca cea mai sus citată.

*

Dar nu are ce căuta articolul în chestiune şi pentru fondul celor ce susţine. Unei reviste ca „Viaţa Românească" nu-i este permisă publicarea unor articole vădit superficiale—cu titluri pompoase şi fără urme de miez. Chestiunea atinsă de d. dr. Manicatide este o chestie vastă şi foarte importantă şi ea nu poate fi adusă în discuţie numai şi numai spre a împrăştia săgeţi şi a ponegri. Paradoxul că locul juriştilor în alcătuireă socială ar trebui să-l ia medicii care au mai bună pregătire, ie un non-senz—spre a nu întrebuinţa decît un eufemism. Iar critica aspră perde din valoare cînd ea este făcută în scopul unor anumite concluzii.

*

Şi acum, apropos de concluzii. D. dr. Manicatide vorbeşte cu multă asprime de insuficienţă, de vădita nepregătire, a celor puşi în înalte poziţiuni sociale. D-sa vorbeşte — toată lumea vorbeşte astfel astăzi — de incapacitatea celor ce ne conduc.

Dar uită autorul că acea constatare se poate întoarce cu succes unui cenzor de categoria d-sale? Şi îi se poate spune atunci — şi poate cu mai multă dreptate — că nu este suficientă presumţiozitatea, nu este de ajuns pretenţiunea, pentru ca cine-va să devie criticul stărei de lucruri şi să indice remedii. Şi se mai poate spune că dacă mulţi la noi nu corespund menirei, apoi nici d-sa n'are chemarea pentru a ataca probleme atît de mari. Cunoştinţele dobîndite cu muncă — şi se pare că era nevoe de multă muncă — te pot servi foarte bine pentru rolul la care eşti chemat prin natura profesiunei tale. Ele nu sunt esenţialul însă, cînd e vorba de probleme ca acele atinse în articolul în chestiune, căci pentru aşa ceva se cer concepţiuni mari, extra-ordinară putere de analiză, profundă pătrundere a fenomenelor — şi pentru acest scop, cunoştinţele ajută — dar nu primează.

Şi s'ar mai putea spune — şi iarăşi cu multă dreptate—că dacă avem mulţi nechemaţi şi nepregătiţi care ocupă diriguirea noastră socială, apoi şi d. dr. Manicatide nu are pregătirea şi chemarea de a fi criticul neîndurător şi propovăduitorul leacurilor sociale.

C. Sorin.

Struna... Strunei

Acum la sfîrşitul anului cînd se face obişnuitul bilanţ de activitate a fiecării rubrici se cuvine să înregistrăm şi un succes al acestei modeste rubrici aproape cotidiane,—„Struna".

Cetitorii îşi amintesc că a doua zi după festivalul organizat de studenţii universitari în onoarea maestrului Caragiale, am publicat următoarele la:

STRUNA ZILEI

Ded 14432
B.C.U. „M. EMINESCU"
IAŞI

Aseară la teatru a avut loc un festival în onoarea maestrului I. L. Caragiale.

Muzici, marşuri triumfale
Şi discursuri şi urale
Piepturi (n'am zis inimi) goale,
Pline însă—loji şi stale.

Morală

La Berlin stai, Caragiale
Dar la Iaşi tot... faci parale.

Iar maestrul ne-a retrimes „struna" după ce a onorat-o cu următoarea nouă

Morală

Toate bune, Caragiale,
Dar pe adresa dumitale
Nu prea vin din Iaşi parale.,.
— Am destule... festivale!

Morala moralei

Ce păcat că nu se poate....
Cu de toate.

Sperăm că până s'ajungă în public — contra dorinţei autorului — această justă morală, cei în drept îşi vor fi făcut datoria în privinţa tantiemelor mai vechi şi mai noui.

Şi sfîrşitul, Caragiale?
Struna e cu.... trei morale.

Noutăţi literare

Elena Văcărescu, clasificată de multă vreme printre marii poeţi ai Franţei contemporane, dăruieşte numai din cînd în cînd cîte un mărgăritar poetic limbei şi literaturei romîneşti. Suntem fericiţi că marea poetă a onorat numărul de anul nou al „Opiniei" cu un atare mărgăritar literar şi exprimăm recunoştinţa cetitorilor noştri în rîndurile cărora d-ra Văcărescu numără atîţia admiratori.

*

Carmen Sylva şi România este titlul unei prea interesante lucrări, apărută acum în editura Samitca din Craiova şi datorită d-lui Petre Danilescu. E o lucrare unică în feliul ei în literatura noastră şi e menită a aduce mari servicii acelora cari vor voi în viitor să cunoască şi să studieze opera complectă, viaţa şi activitatea marei poete. Dl. Danilescu a depus o muncă conştiincioasă cercetînd numeroase izvoare şi scrieri ale Augustei Suverane şi de aceea cartea d-sale va rămînea şi va fi cetită cu drag.

Cartea e precedată de o scrisoare a d-lui Angelo de Gubernatis care exprimă mult entuziasm pentru geniul Carmen Sylvei.

*

Năzuinţi şi Pe lîngă vatră sunt două volume nuoi ale d-lui Ioan Adam, apărute în editura „Minerva" din Bucureşti. Primul cuprinde o serie de frumoase nuvele aşternute într'un stil elegant şi în acea limbă bogată cari au caracterizat totdeauna proza d-lui Adam. Al doilea volum conţine o foarte hazlie şi bogată culegere de bucăţi uşoare şi anecdote, cunoscute în parte din volumul de „Poznaşii" apărut cu cîţi-va ani în urmă. Vom reveni într'un număr asupra nuvelelor din volumul „Năzuinţi".

EPIGRAME

MENAGERIE

„Eu sunt rege peste fiare"
Leul falnic îmi şopteşte—
—Dar eu văd că peste oameni
Tot un feliu de... leu domneşte.

PE USCAT

Nu te aprinde, dacă-ţi place
O guriţă, ochi, sprincene...
Şi pămîntul e o mare,
Te fereşte de sirene.

Giordano

Informaţii

● *Facem călduroase urări de fericire, prietenilor şi cititorilor, cu prilejul schimbărei de an.*

In jurul preşidenţiei clubului liberal

— O declaraţie a d-lui Coust. Stere —

Invălit în blana-i rusească, deputatul colegiului al II-lea de Iaşi cobora tocmai din trăsură, grăbit să patrundă în redacţia „Vieţei Romîneşti".

L'am acostat şi n'a avut cum să-mi scape.

— *Devii preşedinte şi de nume şi efectiv sau numai efectiv?*

— *Preşedintele clubului liberal?*

— *Da!*

— *Nici una, nici alta. Nu răvnesc la această demnitate pentru că cred că activitatea o cheltuesc mai cu folos la revistă. Nici prin gînd nu mi-ar trece, şi nici n'aşi putea să mă gîndesc la aşa ceva. Voi uni votul meu cu acel al majorităţei întru alegerea preşedintelui.*

— *Sunt autorizat să public această declaraţie?*

— *Da.*

● *In chestiunea agitaţiunii ce domneşte în rîndurile comercianţilor de băuturi faţă de inspecţiunele şi confiscările d-lui chimist Şumuleanu, vom publica în numărul viitor o lămurire a d-lui dr. Şumuleanu şi comentariile ce vom crede necesare în interesul însuşi al chestiunei.*

● *Numărul viitor al ziarului nostru va apare Mercuri, 2 Ianuarie 1908, la orele obicinuite.*

● Un mare număr de fruntaşi evrei au semnat o adresă către autorităţile iaşane comunicînd că pe viitor pentru tot ce priveşte chestiunile de rabinat, precum jurămintele şi altele, vor avea să uzeze de serviciile domnlui doctor I. Niemirower în locul decedatului rabin F. Taubes. Această decisiune se va aduce şi verbal la cunoştinţa autorităţilor prin o delegaţiune compusă din d-nii A. Daniel, M. Schnürer şi L. Iuster.

● Din lipsă de spaţiu amînăm pentru numărul viitor continuarea articolelor asupra teatrului din Iaşi şi a direcţiunei artistice a d-lui H. G. Lecca.

● Seria de articole „Cuzismul şi profesarea lui de pe catedră" va continua în numărul nostru de la 2 Ianuar.

● **D. general Tătărescu a trecut ieri în inspecţie pe acei ofiţeri din comandamentul corpului IV, cari nu erau presenţi cu prilejul inspecţiunilor ce le-a făcut în timpul din urmă.**

● **D. maior doctor Tiron îşi va regula drepturile la pensie pe ziua de 1 Octombrie 1908.**

○ **Domnii C. N. Paraschivescu şi A. D. Handoca, vechi membri ai partidului liberal din Iaşi, vor demisiona, zilele acestea, din club.**

● **Liga culturală din Iaşi va fi desfiinţată din cauza inactivităţei sale.**

● De mîine intră în aplicare regulamentul întocmit de administraţia comunală pentru controlul laptelui.

Fie-care laptar va purta o tăbliţă pe care va fi scris No. autorizaţiunei, tăbliţă care se procură de la serviciul veterinar al comunei şi pentru care laptarii plătesc 1 leu.

Serviciul sanitar va începe de mîne un riguros control asupra lăptăriilor.

● **Serata de la Cercul militar.** — Sîmbătă seara a avut loc la cercul militar o frumoasă serată dansantă a ofiţerilor din garnizoana locală.

Această serată a fost una din cele mai reuşite, organizate la cercul militar.

Din cei de faţă am observat:

D-nele: general Tătărăscu, colonel Musteaţă, lt.-colonel Boian, lt.-colonel Cernătescu, lt.-colonel Lupan, Maior Cătuneanu, maior Văitoianu, general Tassian, Mavrocordat, dr. Anghel, Alexandrescu, Cantacuzino, Kessim, Georgescu, Iamandi, Lucreţia Cristodulo, căp. Gherculescu, căpit. Neculau, Paleologlu, locot. Cantuniari, Teodorescu, lt. Danielopol, Dobias, Zotta, Carp, Holban, Cernătescu, Buşilă.

D-şoarele: Tătărăscu, Lupan, Tassian, Kessim, Jeana Catargi, Holban, Catargi, Mavrocordat, Tzoni, Cantacuzino, Iamandi, Paleologlu, Carp, Cerchez, Teodorescu, Zotta.

Fracul era reprezentat prin d-nii: C. Buzdugan, C. Negruzzi, Chirilă, V. Iamandi, Cristodulo, Mavrocordat, Tăutu, căpit. Carp, general Scheletti, A. D. Holban, Gh. Dobias, Cerchez, Wurzian.

Epoletul: General Tătărăscu, colonel Musteaţă, lt.-colonel Lupan, lt.-colonel Cernătescu, lt.-colonel Baranga, lt.-colonel Boian, Maior Cătuneanu, Maior Vrabie, Maior Văitoianu, căpitanii: Chiriţescu, Şerbescu, Belloiu, Dumbravă, Nicolau, Balmez, Aritonovici, Gherculescu, Constantinescu; locotenenţii: Glenovici, Cantuniari, Mărculescu, Panfil, Scheletti, Gherculescu, Linteş, Slăniceanu, Diamandy sublocotenenţii: Popazu, Al. Teodori, Antoniu, Carp, Lăzărescu, Manolache, Margăritescu, Mavrocordat, Stroja, Andrievici.

● Simpaticul poet şi preţiosul colaborator literar al „Opiniei" d. Cincinat Pavelescu a fost eri oaspetele oraşului nostru, cu ocazia căsătoriei d-lui Virgiliu Pavelescu, din administraţia financiară şi frate cu poetul Cincinat Pavelescu, cu d-ra Artemiza Millo.

● Alexandru Ernest Teodor, căruia prietinii îi ziceau Săndică, promitea să se rîdice ca publicist.

Nenorocul a vroit ca o crudă boală să trudească, 4 ani de-a rîndul, mintea apreciatului tînăr, care s'a căznit în timpul acesta—trăind mereu în plină noapte.

Moartea, care, de multe ori e o mare salvatoare, [illegible] pe nenorocitul [illegible] măşiţi [illegible]

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 căstiguri

şi 8 premii

Cu cişiguri in suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8 Una optime	Lei	1.50
1/4 Un sfert	Lei	3
1/2 Una jumàtate	Lei	6
1 Loz întreg	Lei	12

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la Noua si Princip. la Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D^rului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta cătuşi de puţin inconvenientele vă ămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **irritaţiunilor, peptului si ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tuşei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE METRE Of 30 c.

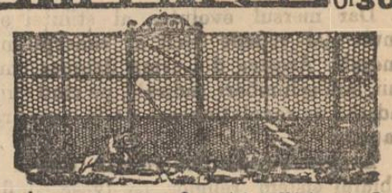

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

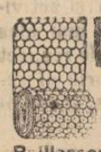

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Cloture de Chasse, le mètre... 0 75
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 4 80
Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 7

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSU SI ANTI-BILIOSU

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcoritorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ mai frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilă de veritabil Elixir Guillié

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.—No. 329. Joi 3 Ianuarie 1908

Alcool şi Alcoolism

In momentul cînd se vorbeşte de introducerea monopolului asupra băuturilor spirtoase la noi, n'a putut să scape de sigur nimărui informaţiunea adusă de ziare că un număr de peste 65 deputaţi ruşi au cerut de la Dumă să se suprime monopolul oficial al alcoolului.

Se pare că ne găsim astfel în faţa unei pasiuni omeneşti, care dejoacă toate calculele şi combinaţiunile capetelor celor mai sănătoase.

Acum 10—15 ani se înfiinţase mai în toate statele legi pentru combaterea alcoolismului. Nici noi nu rămăsesem mai pre jos. Iaşul, de unde, ştie o lume întreagă, au pornit şi pornesc toate ideile mari, s'a pus şi de data asta în fruntea mişcării. Prin anul 1897 s'a înfiinţat o ligă patriotică contra abuzului băuturilor alcoolice. Liga o luase atît de repede cu intervenţiuni pe la ministerul Instrucţiunei şi cu expunerea de tablouri instructive, în cît se părea că răul va fi repede cel puţin atenuat, dacă nu cu totul nimicit.

Alte ţeri au luat iniţiativa ţinerei unor congrese internaţionale în scopul de a se arata relele alcoolismului şi a se căuta mijloacele de îndreptare. In Elveţia a avut loc asemenea congrese la 1893 şi 1895, apoi la Bruxelles în 1897, după care a urmat altul la Paris în 1899. De atunci nu s'a mai auzit de alte congrese de felul acestora.

Se pare că s'a renunţat de a se găsi un mijloc universal pentru combaterea acestui flagel, căci necontestat că alcoolismul e un rău care atinge atît pe indivizi cît şi societatea. A rămas dar ca fiecare ţară să se apere şi să lupte cum va putea şi şti contra lui.

Şi în adevăr s'au căutat remedii al căror caracter ar fi general, deci aplicabil la toate popoarele şi tuturor ţărilor. Nici unul însă n'a putut face dovada eficacităţei lor şi de aceia va trece încă mult timp până să se poată găsi o măsură uniformă.

De altmintrelea va fi de observat că în chestiunea aceasta, toţi cei cari au scris ori discutat au avut în vedere nu interesele fiscale ale Statului, ci pe acele ale populaţiunilor, cari prin alcoolism se prăpădesc treptat, degenerînd şi nimicindu-se. Atît de mare li se pare tuturor acest rău, în cît cu riz'cul de a vedea diminuîndu-se veniturile Statului, se socoate că sacrificiul acestuia ori care ar fi, nu va fi nici odată, destul de mare. De altfel parte din aceste venituri se întrebuinţază tocmai pentru întreţinerea azilurilor în cari se admit alcoolicii şi cîte odată descendenţii lor. Este dar o corelaţiune între aceste două împrejurări. Veniturile Statului se vor micşora, însă şi numărul acelor cari au nevoe de ajutorul lui încă va deveni mai mic. Şi tot de asemenea idei pare inspirat şi autorul proectului pentru monopolizarea cărciumelor la noi. S'a preconizat că ceia ce ar micşora cantitatea alcoolului consumat, ar fi împuţinarea cărciumelor. O asemenea măsură însă nu s'a aratat cu mult folositoare.

Astfel la congresul din Bruxelles din 1897 D-l Le Jeune, Ministru de Stat şi Senator, arată că în Olanda este o cărciumă la 120 locuitori, pe cînd în Belgia una la 36 şi cu toate acestea se bea cam tot atîta alcool în o ţară ca şi în cealaltă. In 15 ani Olanda a redus cu 50 la sută numărul cărciumilor, iar consumaţiunea mai că n'a scăzut. In Scoţia tot aşa. Sunt mai puţine cărciume şi cu toate acestea se bea mai mult alcool de cît în Englitera şi Irlanda. S'a susţinut apoi că impositul mare asupra băuturilor alcoolice ar avea de efect a mai împuţina consumaţiunea lor. Experienţa însă a probat că în ţările unde s'a procedat în felul acesta nu numai că consumaţiunea de alcool n'a scăzut ci din contra ea pare a fi mers paralel în aceiaşi măsură de sporire ca şi taxele asupra alcoolului.

S'a dat ca remediu contra acestui pericol, facerea unor legi cari să pedepsească sever beţia. Şi sunt ţeri cari posedă asemenea măsuri. Fireşte că legile trebue să aibă izvorul lor în moravurile ţării. Dacă nu e concordanţă între ele, evident că legea ori care ar fi ea şi ori ce materie ar privi n'are şansa de a trăi. Se susţine însă, şi cu dreptate negreşit, că la rîndul lor şi legile pot crea unele moravuri. Şi acest lucru poate avea loc mai ales cu privire la alcoolism.

De aici concluziunea că o lege severă contra beţiei publice, cu toate criticele ce i s'ar aduce, cu toată ridiculizarea la care s'ar expune, ar avea în definitiv cîştig de cauză. Experienţa însă nu e tocmai favorabilă acestor vederi. Legea belgiană asupra beţiei publice a fost ridiculizată de o parte, iar de alta, fapt şi mai grav, nici n'a fost pusă în aplicare. Şi aceasta provenea de acolo, că erau o sumă de interese electorale la mijloc, cari trebueau menajate. Se susţine că o asemenea lege trebue să prevadă măsuri aspre şi pedepse atît pentru cei ce practică comerciul de băuturi, cît şi pentru consumatori. Ast-fel nu s'ar da voe să ţină debite de asemenea natură oamenilor vicioşi, condamnaţilor, văduvelor fără copii în vrîstă mai mică de 45 ani, văduvelor cari au fete nemăritate şi cari locuesc cu dînsele. De asemenea s'ar lua autoritatea puterei părinteşti din mîna beţivului etc.

Dar asupra aplicării unor asemenea legi şi eficacităţii lor am aratat ce s'a petrecut în Belgia.

Rămîne dar, ca remediu de recomandat, monopolul. Este o măsură ce se socoate a fi extremă în această materie. Cît despre ţările în care el s'a aplicat, în congresul antialcoolic din Bruxelles de la 1897 s'a zis: L'a avut Suedia şi Norvegia, dar l'a părăsit. Există în Elveţia şi în Rusia.

Se precizează însă chiar de la început că fiind vorba de monopol nu se înţălege a se pune sub acest regim toate spirtoasele. Se escepteazâ în genere berea şi vinul. Profesorul de la Universitatea din Paris, Alglave, care a contribuit la înfiinţarea unui ast-fel de monopol în Rusia, se exprimă hotărît că n'a urmărit o idee nerealisabilă, nefiind partisan al obstrucţii totale, ci prefera că în loc de rachiu să se bea vin şi bere.

E uşor de văzut că toate măsurile, ce am enumerat mai sus în afară de monopol, respectă principiul libertăţii de comerţ.

Monopolul de altfel poate fi integral, Statul luîndu-şi asupra sa importul de băuturi spirtoase, producţiunea ca şi desfacerea productelor alcoolice, sau parţial cînd statul se mărgineşte la una sau alta din aceste operaţiuni. Negreşit, că în caz de monopol integral, statul are puterea de a reduce cantitatea de producte alcoolice treptat până va ajunge chiar să nu mai dea asemenea articole decît pentru nevoile industriei. De altfel în genere vorbind monopolul de stat pentru spirturi n'ar însemna decît o substituire. Până astăzi, de exemplu la noi, avem monopolul privat, căci fabricanţii mari de multe ori fac carteluri cari regulamentează producţiunea. Ceia ce dînşii fac acum, în caz cînd ar fi monopol, o va face statul.

Două se pare că sunt foloasele pe cari le produce monopolul, şi anume că dă în consumaţie un alcool curat precum şi că micşorează consumaţiunea.

Ambele puncte însă sunt contestate. Astfel se susţine că alcool absolut pur nu se poate produce. Dar negreşit sub regim de monopol se scoate alcoolul pe cît e posibil mai curat. Or, în Elveţia mulţi consumatori refuză asemenea băutură şi de aceia Regia monopolului le dă un alcool conţinînd o cantitate de *fusel*, adică alcool metilic, care se pare că i dă gust plăcut.

In ce priveşte micşorarea cantităţei consumate, părerile iarăşi diferă. Astfel la congresul pe care l'am citat mai de multe ori aici, Dr. Berlowsky, delegatul Rusiei susţine că monopolul a dat şi alcool pur dar a micşorat consumaţiunea, pe cînd Dr. N. Grigorieff arată cu cifre că consumaţiunea în guvernămintele în cari atunci era introdus monopolul şi anume în Oremburg, Perm, Samara, Oufa a crescut, în cel întăi în curs de 4 ani, de la 52000 hectolitri la 63.000, în al doilea de la 138000 la 16000, în al treilea de la 100000 la 124000 şi în al patrulea a scăzut de la 68000 la 57000.

De notat apoi este că statele cari au introdus monopolul, n'au avut încredere desevărşită în eficacitatea acestuia. Astfel în Sviţera se afectează o zecime din produsul monopolului la lupta contra alcoolismului prin diferite mijloace. In Rusia există curatelele temperanţei populare subvenţionate de stat. S'au creat de către acestea stabilimente unde se debiteză ciaiul, săli de muzică, de reuniuni şi distracţii, representaţii populare etc. Dar astăzi se cere desfiinţarea monopolului şi se critica aspru activitatea curatelelor.

Deşi monopolul, după cum se vede din cele până aici expuse, este viu criticat, de şi el are adversari puternici în comercianţi şi micii producători de alcool, totuşi socotesc că într'acolo trebue să se îndrumeze activitatea statului nostru, dacă doreşte în adevăr stîrpirea răului care roade la temelie existenţa neamului.

Este bine însă că chiar acum şi imediat statul să treacă la monopol? Aceasta vom cerceta-o cu altă ocaziune.

V. I. Radu

Retragerea d-lui Poni

D. P. Poni nu mai face parte din lumea politică oficială.

Din momentul constituirei consiliului agricol superior, în sînul căruia d. Poni figurează ca vice-president, d-sa şi-a luat rămas bun de la politică.

Că-a făcut acest pas în mod hotărît şi fără de nici un regret pentru un trecut bogat în ani—aceasta o dovedeşte faptul că, nici pînă astăzi, prezidentul clubului liberal n'a anunţat pe ai lui, de la Iaşi, nici despre retragerea sa, nici n'a făcut desiderate asupra viitorului.

Liberalii din Iaşi trăesc în plin întunerec în ce priveşte faţa ce o va lua clubul prin retragerea d-lui Poni.

Situaţia în partidul liberal local se prezintă, tocmai acum, într'o fază din cele mai grave: aproape toţi partizanii sunt nemulţumiţi.

Partidul liberal din Iaşi n'are nici un conducător real. In asemenea grele împrejurări, nu clubul, nici, mai ales, comitetul executiv, care, după statute, are chemarea de-a împlini vacanţele presidenţiale — nu ele vor putea hotărî asupra situaţiei.

Nu-o va putea face comitetul, compus din vre-o trei-zeci membri—de oare-ce, în situaţia actuală, hotărirea sa va fi prea uni-laterală; iar clubul de va fi chemat să se pronunţe, va fi prilej de răfuieli mari.

Va trebui, cu toată siguranţa, să intervie cei de la Centru, cari, cu ocazie, vor avea să aplanezе nemulţumirile şi să stabilească în mod definitiv, persoanele cari să conducă partidul.

Partidul liberal din Iaşi nu poate să meargă înainte aşa cum se află: fără de nici o călăuză serioasă.

Şcoala d-lui Poni, acea a nepăsărei totale, nu poate da de cît roade rele.

Starea actuală de lucruri, care dăinueşte de ani de zile, a dovedit cu prisos lucrul acesta şi cei de la centru, cari au arătat cel mai mare desinteres pentru politica liberală de la Iaşi, au cea mai mare vină în situaţia aceasta.

Dacă nu vor interveni şi dacă vor lăsa să continue sistemul şefilor de carton, partidul liberal din Iaşi se va prăpădi literalminte.

De ce se burzuluesc

Din cauza împrejurărilor care făcuse ca partidul liberal să stee prea mult la putere şi a se considera că el singur are drepturi la conducerea acestei ţări, născu printre liberali, credinţa că, la putere, conservatorii n'au alt rost de cît a conduce lucrările curente, pînă să vină iarăşi ei la putere. Se mai întîmplase că partidul conservator, de cîte-ori venea la putere, preocupat de interese superioare, nu da atenţiune codiţelor colectiviste de pe la diferitele ministere, aşa că ele rămîneau să funcţioneze şi sub conservatori, nestînjenite de nimeni şi servind în acelaş timp tot interesele liberale. Mai credeau conservatorii, că funcţionarii au a face slujbă şi nu politică, pînă ce s'au convins, cu toată dragostea ce aveau a nu se atinge de ei, că a merge pe această cale ar fi a lipsi ţara de eficacitatea guvernării conservatoare, căci slujbaşii moşteniţi de la liberali încurcau administraţia în aplicarea legiuirilor şi a dispoziţiunilor luate de conservatori. Se mai strecurase apoi unii, care'şi făceau interesele şi nu politică de partid. Aceştia oftau şi cu conservatorii şi cu liberalii: în opoziţie primeau avantajii de la liberali, la guvern întorceau liberalilor cele ce primise de la ei.

Toate aceste împrejurări făcuse pe liberali să creadă, cum am spus, că la putere conservatorii dacă vin, n'au să se atingă de nimic şi de nimeni dintre liberali.

Dar aceste împrejurări, cum era natural să se întîmple, s'au schimbat. Şi între altele, conservatorii, ca o datorie imperioasă şi-au impus, în folosul aplicărei cu sfinţenie a modului lor de guvernare ca să se folosească de oameni care fac politică conservatoare, care deci sunt angajaţi a nu lucra de cît în interesul unei bune conduceri, după vederile partidului conservator.

Ei bine, liberalii, nedeprinşi cu aceasta au început să se burzuluească şi în înveninarea lor să atace ori-ce lucrare a partidului conservator. De atunci a început şi acea acţiune violentă, cum nu se văzuse încă, la început cu scopul de-a intimida, mai pe urma spre a face zgomot ca să se creadă că numai ei sunt destinaţi a fi la putere. Se'nţelege că lumea s'a deprins a nu mai da nici o preţuire văicărelelor lor. Şi pe zi ce mergem ne întărim şi mai mult în convingerea, că este bine ceea ce am făcut în ultimele guvernări ale noastre şi că va trebui cînd vom lua din nou puterea, să lucrăm şi mai energic, spre a ne feri în toate instituţiile de a avea funcţionari superiori recrutaţi de liberali.

Mai mult. Se impune ca o datorie faţă de partid, de a ne feri a da conducere, în diferitele instituţii, persoanelor cari au dovedit că nu ştiu practica principiilor conservatoare şi cărora printr'o eroare omenească, altă dată le-am dat o încredere de care a folosit mai mult partidul liberal.

D. G. B.

CATE-VA NOTE

Doctorul Diafoirus ar deveni, pe romîneşte, doctorul Caracudi. Scriind despre „Medicina socială", doctorul Caracudi se exprimă precum urmează:

Astfel precizat înţelesul medicinei ca ştiinţă socială, întru cît, din studiul împrejurărilor în care se desvoltă, se agravează, omoară sau dispare o boală sau o turburare a sănătăţei.

Boală sau turburare a sănătăţei—sunt, deci, două lucruri osebite: cine-va poate fi bolnav fără ca sănătatea să-i fie turburată şi, iarăşi, poate fi cu sănătatea turburată, fără să fie, însă, bolnav.

Dacă eşti bolnav cu sănătatea neturburată, eşti, cum se zice în popor, un bolnav sănătos: iar dacă ţi-e sănătatea turburată fără ca să fii bolnav, eşti un turburat sănătos.

De ce? „Fiind-că, întru cît, astfel precizat înţelesul medicinei ca ştiinţă socială"—precum s'a întîmplat că prietinul Caracudi, colegul, să fi obţinut, la fie-care zi a naşterei sale, cîte un copil nou—tot d'asemenea şi domnul Caracudi-doctorul, a obţinut, în baza medicinei ca ştiinţă socială, boli sănătoase şi turburări de sănătate—tot sănătoase.

*

Nae Pricină—băiatul de spirit al *Voinţei*—anunţă că a trimis lui Sfredeluş, băiatul de spirit al *Viitorului*—două kilograme sare de lux, cadou de anul nou.

Cadoul ie foarte nimerit. Dar prea a fost galantom cel de la *Voinţa*, cînd a trimis toată sarea colegului seu şi s'a lăsat pe el pe seama lui Nădejde.

OAMENI ŞI LUCRURI

SFARŞITURI

....A trecut! N'au putut-o reţinea nici veselia cîntărilor, nici entuziasmul, nici bucuria cu care a fost primită în încîntătoarea seară de revelion, nici atmosfera de mare serbătoare creată în jurul ei, nici rugăminţile acelor care profită de ea, nimic; a trecut, pentru că era fatal să treacă, pentru că a fost o zi, numai o biată şi singură zi,—ziua de anul nou.

Am convenit cu toţii şi pentru totdeauna să se dea acestei zile — care nu valorează nimic prin sine însăşi—însemnătatea unei zile mari, ba chiar a unei serbători; ţi s'a dat caracterul unei date neasemănat de importantă şi cu vremea prima zi a anului a devenit marele simbol prin care serbăm cu entuziasm toată speranţa vieţei în viitor; ea a căpătat atîta putere de suggestiune, în cît ne face să uităm că, de fapt, avem cele mai serioase pricini de întristare cînd ne convingem că am trecut, că am pierdut încă un an din trai; că uşoara flacără în care se consumă ceea ce numim viaţa noastră omenească, se scoboară mereu, mereu, consumîndu-ne zi cu zi, ceas cu ceas, pînă la o desăvîrşită nimicire de apururi şi că n'avem nici un cuvînt să ne arătăm recunoscători soartei care ne-a legat de o existenţă precară de care nu suntem nici vinovaţi, nici încîntaţi; de care nu avem nici răspundere, şi pe care n'avem puterea de a o stăpîni după voinţa şi conştiinţa noastră, nici măcar — de a ni-o trăi aşa cum ne cere cugetul, sufletul.

...Iată ziua anului nou: de dimineaţă pînă în amurg se perindează oastea nenumărată, legiunea nesfîrşită a cerşetorilor cu spetele încovoiate, cu frunţile plecate dar cu privirile îndrăsneţe; căci e serbătoarea cea mare, a pomenei, e ziua sfîntă în care cerutul e îngăduit, se face la lumina mare cu toată parada cuvenită, cu tot fastul de care are uneori nevoe pentru a i se da altă denumire.

E o zi în care gra ul omului iea forma specifică a urării; în care ţi e dat să auzi şi să primeşti atîtea complimente false, să vezi dragoste mincinoasă, solidaritate închipuită, omenie de ocazie, înfrăţire efemeră, prietenie hipocrită, cruzime în forma de milă, umilinţă sub haina cea mai generoasă cu putinţă Toată lumea cere, are dreptul, are datoria să ceară, toată lumea dă. Acei care capătă,—dau la rîndul lor; umiliţi,—ei umilesc la rîndul lor şi capătă astfeliu scumpa iluzie că şi ei pot...face bine, pot alina nevoi, pot şterge lacrimi... E numai în proporţie ceva mai mare imaginea vieţei de toate zilele. Omul nu poate sta drept şi franc înaintea omului, nu poate vorbi nici gîndi drept; unul către altul se pleacă, pentru a rosti vorba cea care ascunde gîndirea, spunînd adesea cuvîntul de iubire pentru a masca simţirea de ură.

...Şi toate aceste pentru o searbădă şi scurtă existenţă de care e vinovată numai oarba întîmplare şi de al cării sfîrşit ne apropiem mereu, înaintînd fără voia noastră de mîntuitoarea clipă din urmă aşa precum fiecare an în parte îşi încheie viaţa, istovindu-se în nesimţirea artificială a revelionului ameţitor.

Rodion

Răspunsul d-lui dr. Şumuleanu

In corpul ziarului cetitorii vor găsi o scrisoare a d-lui dr. Şumuleanu, director al Institutului de chimie din Iaşi relativ la o notiţă apărută în numărul din 25 Decembrie al „Opiniei" şi în care se vorbea de oare-cari procedeuri originale inaugurate de d-sa. Zicem inaugurate pentru că—va recunoaşte d. doctor însuşi—pentru întăia dată s'a văzut în anul acesta vărsîndu-se *în stradă* vase de vin, ca o pedeapsă aplicată comercianţilor de băuturi spirtuoase la cari analiza a dat rezultate defavorabile; pentru întăia dată s'a aflat acum că în materie de constatări şi analize chimice se procedează în chip atît de sumar şi de drastic cum se face în oraşul nostru cu deosebire de cît-va timp încoace.

Dar să vedem ce răspunde d. dr. Şumuleanu ca să fim şi mai pe deplin convinşi că neregule s'au petrecut şi se petrec în această privinţă.

Notiţa noastră care l'a făcut atît de curios şi de nerăbdător pe d. Şumuleanu se sprijinea pe o scurtă ochire ce am putut face asupra Memoriului adresat d-lui Ministru de Interne de către un mare număr de comercianţi de băuturi spirtoase. De astă dată ne-am procurat acel Memoriu şi vom ţinea seamă de faptele pe care le opune la afirmările d-lui dr. Şumuleanu.

*

In adevăr d-sa afirmă sub proprie semnătură că rolul d-sale, asemenea acelui pe care-l au inspectorii sanitari consistă în luarea probelor şi în analizarea lor. Odată rezultatul analizei obţinut rolul d-sale s'a terminat; rezultatul se înaintează direcţiunei generale sanitare care, apoi îl înaintează d-lui Primar, şi eventual *ordonă darea în judecată* a contravenienţilor. In cazuri mai grave se dispune confiscarea sau cum glăseşte articolul 31 din „Regulamentul asupra privigherei sanitare" *nu se vor admite în comerciu.*

In atari cazuri agenţii sanitari respectivi au datoria de a feri pe consumatori de primejdia băuturii otrăvitoare şi în acest scop au libertatea de a sechestra butoiul cu vinul în chestiune, oprind astfeliu desfacerea mărfii.

Cum procedează însă d. chimist ieşan? Cu totul împotriva regulamentului şi a uzului. In cazurile pomenite de d-sa probele au fost luate în luna Septembrie—prima jumătate—şi d-sa în loc ca să procedeze, conform cu ordinul la care se referă la o analiză repede, sumară, *chiar în interesul publicului*, lasă butoaele cu pricina nesechestrate, lasă dar comerciantului libertatea de a se desface de vinul „otrăvitor" şi la 13 Decembrie deci după trei luni se prezintă—indiferent dacă a fost şi medicul comunal, mai puţin cunoscător încă al regulamentului sanitar dar în tot cazul mai puţin vinovat de cît d. medic chimist, şi varsă în stradă *nu* vinul analizat, *nu* vinul care conţine acid salicilic... cu totul alt poloboc de vin care are comun cu cel dintăiu numai origina: de la Stînca! Primul

vas—din care a luat probele—era de 12 vedre, iar cel vărsat apoi de... cinci zeci vedre!

Cu drept cuvînt Memoriul comercianţilor relevă faptul că în ce priveşte vinul, foarte de multe ori se găsesc diferenţe la analiză între calităţi cari provin din una şi aceeaşi localitate, ba chiar de la unul şi acelaşi butuc de viţă! Insuşi art. 31 cuprinde observaţia că în analiză este a se ţinea seamă de localitatea din care vine (vinul) şi de anul în care este culeş.

Admiţînd că d. dr. Şumuleanu a găsit falşificate acele vinuri, d-sa n'avea altă chemare de cît a cere darea în judecată a depozitarilor. Făcut-a d-sa acest lucru? Poate d-sa să ne indice dacă şi cînd au avut loc procesele intentate comercianţilor pomeniţi în răspunsul d-sale sau celorlalţi pe care-i vedem pomeniţi în „Memoriul" menţionat, acel din Tataraşi şi din Nicolina şi alţii? Ce-a hotărît judecata? La ce amenzi au fost condamnaţi comercianţii vinovaţi? Cînd s'a comunicat sentinţa? Cînd s'a ordonat şi executat contra-analiza?

D. chimist iaşan ştie în adevăr că legea prevede în atari cazuri că tribunalul poate dispune analiza *contra-probelor* lăsate la domiciliu şi numai după aceasta justiţia—iar nu autoritatea comunală ori sanitară — poate dispune înlăturarea din comerciu a vinurilor falşificate şi nu ne aducem aminte ca în urma decisiunei tribunalului să fi văzut podarii cărînd butoaie de vin şi scăldînd „copitele cailor" după o plastică expresie a d-lui dr. Şumuleanu, citată în zisul Memoriu.

Dar vărsînd un alt vin decît acel din care a luat probe şi a lasat probe d-sa a procedat ca şi dentistul din anecdotă care scoate o măsea bună în locul celei găurite fără a mai spune că se face pasibil de daune şi expune comuna ori statul la despăgubiri; iar executînd sentinţe nerostite de tribunalele ţării d-sa săvîrşeşte un abuz de putere, cum săvîrşeşte ori-ce alt agent sanitar public şi nu pricepem cum se poate plînge dacă atari lucruri se înregistrează şi se comentează în presă.

Comerciul îşi are şi el rostul său; el are dreptul să ceară ocrotirea legilor in contra exceselor, chiar cînd aceste se fac sub scutul ştiinţei, a chimiei oficiale.

*

Intr'un număr al „Opiniei" de acum cîteva săptămîni d. dr. Şumuleanu, răspunzînd şi atunci unei notiţe din ziar ne asigura că a însoţit şi va însoţi pe d. Iorga în escursiunile d-sale, de oare ce are totdeauna multe lucruri de învaţat de la acest mare învaţat. Nu de mult d. N. Gane, primarul oraşului, s'a declarat de asemenea un cald admirator al d-lui Iorga. De aceea nu e de mirat că lumea vede cu oare care temere influenţa deputatului iaşan în excesele ce se petrec de cîtva timp cu analizele de băuturi şi mai cu seamă în feliul cum se execută confiscările *neordonate* de tribunalele ţării.

Aceste observaţiuni le îndreptăţeşte însuşi răspunsul d-lui chimist Şumuleanu.

Dr. X.

Cuzismul şi profesarea lui de pe catedră

III

In articolul precedent arătam cît de jos cade d-l Cuza din cauza patimei oarbe care-l stăpîneşte şi spuneam, că această patimă îl conduce la tăgăduirea celor mai elementare şi mai evidente adevăruri, pe care se încearcă a le înlocui cu teorii neştiinţifice şi antiştiinţifice *ad-hoc*. Dacă această afirmaţiune este adevărată pentru tot cursul d-lui Cuza în general, este însă evidentă pentru felul cum d-sa înţălege „a trata chestiunea Jidovească".

„Jidanii n'au produs nimic niciodată". Şi d. Cuza ia poporul evreu *ab origine*, îl urmăreşte în tot cursul dezvoltărei lui ca popor liber şi ca popor rătăcitor şi trăitor pe lîngă alte naţiuni, şi conchide cu negaţiunea de mai sus.

Dar, fireşte, D-l Cuza se poate aştepta să i se zică, că atîţi oameni mari, care s'au produs genial pe cîmpul ştiinţilor, literilor, artelor şi filosofiei au fost evrei; că în politica mondială au fost evrei, care au jucat un rol precumpănitor; că astăzi chiar unii din oamenii de ştiinţă şi de litere, care fac fala popoarelor sînt fiii aceluiaşi popor hulit de d-sa; că operele lor trăesc şi că nu-i este permis d-sale să le ignoreze. Aş, d-l Cuza rămîne cu îndărătnicie la negaţiunea d-sale; ba, dacă e nevoe, d-sa e în stare să *dovedească* cea ce susţine. Această nevoe a simţit-o în cursul celor 25 faimoase prelegeri în chestiunea evreească. Pornit pe calea tăgăduirii adevărului şi a faptelor, d-l Cuza nu putea să se oprească la jumătate de cale. Şi astfel, Moisi, întemeietorul religiunei mozaice, n'a fost evreu, ci egiptean; Crist, întemeietorul creştinismului, n'a fost evreu după cum se ştie de toată lumea, ci grec. Şi dacă cuvîntul d-sale nu e suficient spre a fi crezut, d-l Cuza nu se sinchiseşte să invoace numele Domnului şi să facă semnul crucei.

Dar profesorul de economie politică nu se opreşte aici. Spinoza «a fost jidan; dar sufleteşte numai jidan n'a fost. Şi apoi Spinoza nu e cine ştie ce straşnic cugetător". Disraelli, „a fost un politician gheşeftar". Ricardo, „un economist ca mulţi alţii". Gambetta, „un om ordinar".

Lassalle,—Froim Lasăl, cum îi zice d-sa la curs—„un oarecare agitator" Heine, „un poet de talent, dar nu genial". Sarah Bernhard, „o stea care decade". Marx,... despre Marx dl. Cuza nu se poate pronunţa, de oarece asupra teoriilor lui se ceartă încă şi azi discipolii şi interpretatorii lui: Kautsky şi Bernstein. Şi pînă ce nu se va lămuri între aceştia ce-i cu teoriile lui Marx, dl. Cuza nu se poate pronunţa asupra personalităţii economistului Karl Marx. Şi totuşi cu un an mai înainte, la cursul de istoria doctrinelor economice, pe cînd d. Cuza nu visa poate că va fi silit să vorbească despre „evreul" Karl Marx, spunea că acesta e „un principe al cugetării economice",

Te uimeşte atîta rea credinţă şi perversitate.

Cu toate astea, tăgăduirea aceasta a adevărului cu atâta o)stinenţă, nu-şi poate găsi explicarea numai şi numai în aceste două urîte însuşiri ale d-lui Cuza, care dacă au nu rol generator însemnat în teoriile antisemite-cuziste, sînt însă covârşite ca importanţă, în ce priveşte cuzismul considerat în întregul lui, de o altă însuşire—din nefericire de ordin patologic. Cine cunoaşte pe dl. Cuza ştie că d-sa este un *original*; cine a putut pătrunde cuzismul, ştie iarăşi că are această mare şi nepreţuită calitate, *originalitatea*. Şi aceasta atît pentru cuzismul teoretic sau economic, cît şi pentru cuzismul practic sau politic.

Originalitatea d-lui Cuza este atît de profundă şi de specifică, încît d-sa se distinge adesea chiar de fratele său de cruce d. Iorga. Şi să nu credeţi, că dl. Cuza nu-şi dă seamă de această rară însuşire. O, nu! dl. Cuza se cunoaşte pe sine şi nu pierde nici odată ocazia să se reliefeze. Ascultaţi numai ce spune d-sa în prefaţa „Poporaţiei", pe care s'a milostivit a o arunca vulgului în ziua înălţării Domnului a anului 1899:

„Din punctul de vedere curat ştiinţific lucrarea neastră are însă, prin tendinţele ei, *o importanţă încă şi mai mare*. Ea încearcă, mai întâi, *să închee o controversă seculară*, asupra unuia din cele mai importante subiecte ale economiei politice; şi în al doilea rînd, ea tinde să imprime acestei ştiinţe *o direcţie nouă, sistematizînd-o după un alt principiu*, de cît cel admis pînă acuma".

Iar mai la vale: „din enunţarea pe scurt a conţinutului acestei scrieri, se poate vedea, că ea se presintă ca *un tot organic* şi prin urmare şi ca o lucrare *originală*, nu numai în formă ci şi în forma ei".

Biata economie politică, cît de urgisită a fost! Secole întregi a trebuit să treaca numai în certe între cîrpaci ca; Quesnay, Smith, Ricardo, von Thünen, Marx Bücher etc... pînă să se nască dl. A. C. Cuza, care să-i dea *noua şi adevărata îndrumare* prin *originala* lucrare:

„Despre Poporaţie".

Acestea însă în treacăt deocamdată. Am vrut numai să arăt, că dl. Cuza îşi dă perfect seama de această însuşire a cuzismului: *originalitatea*. Şi nici nu se putea să fie altfel. Afară de dl. Abgar Buiclîu, d. Cuza este singurul cuzist.

Şi dacă este aşa, atunci ne explicăm pentru ce d. Cuza a născocit în tratarea chestiunei evreeşti sistemul tăgăduirei fără ruşine. Sînt, din nefericire, şi alţi antisemiţi, tot atît de brutali ca şi d-sa; dar nici unul, după cît ştiu, n'a recurs — în sprijinirea pornirilor lor sălbatice — la această tagadă complectă a ori-cărei calităţi poporului evreu. D. Cuza însă este şi trebue să fie *original*. După cum în chestiunile de teorie economică, d-sa trebue să sfarme tot ce s'a clădit de alţii, pentru a putea născoci teorii bizare şi face clasificaţiuni schiloade, dar *originale*; tot aşa, ca nime altul, dl. Cuza susţine în contra realităţei faptelor, că poporul evreu nu este un popor, ci o sectă religioasă; că această sectă este formată din elemente degenerate şi înapoiate, pentru care civilizaţia este inaccesibilă, şi că pogromurile din Rusia nu sunt de cît preludiul unui viitor progrom universal, care o va ştesge cu desăvîrşire de pe suprafaţa pămîntului".

Iată ce aud studenţii de la acela, care trebue să le fie îndrumătorul lor intelectual şi sufletesc!

Nu ai fi fost mai logic d-le Cuza, dacă ai fi invitat pe audienţii d-tale să ia bîtele şi armele, şi să întreprindă o nouă şi salvatoare cruciată? Căci ce însamnă această profeţie a generalizărei sălbatecelor măceluri din Rusia, dacă nu o justificare a lor?

Dar laşitatea este încă una din preţioasele calităţi ale cuzismului.

Odată, înainte de a-l cunoaşte pe dl. Cuza, avui prilejul să vizitez un azil similar celui de la Socola, graţie unui prieten care era atunci medicul acelui azil. Nu-mi închipuiam pînă atunci că sînt atît de mulţi oameni, care să sufere de manie. Ba încă, credeam că unii din ei sunt pe nedrept ţinuţi în azil, întru cît aveau toate aparenţele oamenilor sănătoşi. De cînd îl cunosc însă pe dl. Cuza, m'am convins că nu toţi maniacii sînt în cura spitalelor.

Că dl. Cuza e aşa cum îl cunoaştem, nu-i putem face o vină capitală. Omul se naşte cu anumite porniri şi stări patologice, şi nu-i el de vină că soarta nu l-a blagoslovit. Dar ne surprinde mult faptul, că este tolerat de aceia, care pricepînd pericolul ce ameninţă generaţiunile tinere, nu iau măsurile cuvenite spre a îndrepta răul, deşi sînt în stare şi datori să o facă.

Manoliu.

Litere-Ştiinţe-Arte

Statistica funerară a anului 1907

Personalităţi princiare: Principele de Wied, fratele M. S. Reginei Romîniei; Muzaffer-ed-Din, Şahul Persiei; Regele Oscar II al Suediei.

Oameni de stat şi politici: Generalul Lahovari; Vasile Lascar; Gr. Triandafil; St. Şendrea; doctorul Hartel, fost ministru austriac; Saracco, fost prim-ministru al Italiei; amiralul francez Massenet; Jean Casimir-Perier; Petkow (asasinat); Lamsdorf, fost ministru de externe al Rusiei; Pobjedonoszew, fost procurator-şef al Sinodului rus; contele Nigra, fost ministru plenipotenţiar al Italiei; Ribeiro, fost prim ministru al Portugaliei; Emin es Sueton, fost mare vizir al Persiei (asasinat).

Personalităţi marcante: B. P. Hasdeu; Mendelejew, celebru profesor rus; Daniel Osiris, mare filantrop; Giosue Carducci, celebrul poet italian; Iosef Lewinsky, marele artist vienez; Marcelin Berthelot, fost ministru, membru al Academiei franceze, celebru chimist; Leo Taxil, autor frances; André Theuriet, idem; romancierii franceji: Huysmans şi Le Roy; poetul frances Clovis Hugues; Hector Mealot; Ed. Grieg; Sully-Prudhomme; Lordul Kelvin; ziaristul Cornély şi profesorul Jansen.

Pentru noi, de la *Opinia*, moartea a fost nemiloasă, răpindu-ne, în toată puterea unei activităţi rodnice, pe eminentul nostru director Gr. Buţureanu, distinsul profesor de istorie şi, în politică, un fruntaş al partidului conservator.

*

Amintim reprezentaţia de la 8 Ianuarie cu excelenta comedie „Năzdrăvăniile divorsului". Cu această ocaziune d. Pella, mult simpaticul artist va recita monoloage comice, pline de haz şi actualităţi.

*

Intr'o statistică a studenţilor străini în Germania găsim Romînia figurînd cu 90 de studenţi. Ea vine în ordinea numerică după Austro-Ungaria, Elveţia, Bulgaria (165) şi Britania.

Informaţii

Din Paris, cu data de ieri, ni se telegrafiază:

D. A. D. Xenopol şi-a inaugurat astăzi la Sorbonna, seria lecţiunilor asupra principiilor fundamentale ale istoriei.

Sala era înţesată de lume. Ilustrul istoric a vorbit timp de 2 ore, expunînd lecţia în mod clar şi într'o limbă foarte aleasă.

Succesul a fost desăvîrşit.

● Primim spre publicare următoarele:

Domnule Director,

In ziarul „Opinia" din 25 Decembrie a. c., sub titlul „Chimistul Şumuleanu şi comercianţii", se spune, că „comercianţii de băuturi spirtoase sunt alarmaţi de procedeurile d-lui chimist comunal Şumuleanu, care nu ţine samă nici de legea sanitară, nici de uzul în vigoare, ci cu de la sine putere cercetează, osîndeşte şi execută fără nici o normă, etc., şi promiteţi, că veţi reveni cu amănunte, chestiunea fiind de interes general".

De oare-ce pînă în prezent nu s'a publicat acele amănunte, vă rog, Domnule Director, a publica următoarele lămuriri:

Inspecţiunile le fac în virtutea însărcinării d-lui Ministru de Interne No. 12441 | 905, care sună: „In interesul unui control sanitar mai serios asupra alimentelor şi a celorlalte produse industriale, ce interesează sănătatea publică am onoare a vă comunica, că Ministerul vă autoriză, ca în conformitate cu art. 2 din regulament, să intraţi în toate localurile, unde se află şi unde se vînd alimente şi băuturi aflate în acele locale, în pieţile publice; sau în comerţul ambulant, spre a le supune la examinarea sanitară, îndeplinind în această privinţă toate atribuţiunile organelor sanitare şi în special ale inspectorilor sanitari. Examenul va consta fie din o analiză sumară efectuată la faţa locului, fie că probele luate se vor trimite sau se vor transporta de dv. înşivă la Institutul ce dirijiaţi etc".

In numeroasele inspecţiuni ce le-am făcut în cursul acestui an, am fost însoţit de dl. Petru Fîntînariu, Prim-ajutor de Primar al oraşului, şi am dresat totdeauna cuvenitele procese-verbale. Rezultatul analizei probelor luate îl trimit Onor. Direcţiuni Generale Sanitare din Bucureşti, care apoi îl înainteză d-lui Primar al oraşului şi ordonă darea în judecată a contravenienţilor şi scoaterea din consumaţiune sau confiscarea marfei găsite neregulamentare.

Aşa dar scoaterea din consumaţiune a băuturilor neregulamentare, fie prin denaturare, fie prin confiscare, nu se face de mine, ci de către autoritatea comunală în urma ordinului expres al direcţiunei Generale Sanitare.

„Abuzurile grave" şi „lucru nu numai ne mai pomenit, dar şi în contra dispoziţiunilor legei" pe care pretindeţi că le-aş fi comis eu, se reduc la faptul că am fost faţă la confiscarea vinului roş, falşificat cu acid salicilic din crîşma d-lui Avram Iţicovici din str. Ştefan cel Mare No. 52 şi a vinului roş falşifieat cu un colorant artificial din crîşma d-lui Iancu Moşcovici din strada Cucu No. 55.

La aceste confiscări, ordonate de alt fel de către Direcţiunea Sanitară şi executate de către medicii comunali ai dispărţirilor respective, am participat fiind rugat de dl. Primar să arăt care anume sunt butoaiele, ce conţin vinul neregulamentar, de oare-ce probele fuseseră luate în urma inspecţiunei mele.

Primiţi, Domnule Director, asigurarea consideraţiei mele.

Dr. C. Şumuleanu.
Directorul Institutului de chimie din Iaşi.

◕ In ziua de 6 Ianuarie a. c., între orele 3—7, va avea loc un frumos matineu, în sala cercului militar, organizat în folosul şcoalei profesionale a Reuniunei „Femeilor Romîne din Iaşi.

DIVERSE

— Eri la orele 2 p. m. s'a făcut la cimitirul „Eternitatea", înmormîntarea d-nei Elena Leatris, soţia d-lui locot. Leatris.

Au asistat rudele şi mulţi cunoscuţi.

— Eri pe la orele 3 a fost găsit pe strada sf. Lazăr, în apropiere de baia Sarata, cadavrul unui bătrîn.

S'a constatat că era al unui cerşetor, al cărui nume nu se ştie.

Un alt cadavru a fost găsit pe teritoriul comunei Bucium.

Ambele cadavre au fost duse la morga spitalului st. Spiridon.

— La casele din strada Golia No. 36 s'a declarat astă noapte un incendiu.

Flacările au distrus platforma şi un părete, precum şi mai multe lucruri din casă.

Un biet căţeluş, şi-a găsit moartea în flacări.

Locatarii cu mare greutate au putut localiza focul.

— D. dr. George Bogdan, rectorul universităţei, a cerut ministerului a-i înlesni instalarea unui fir telefonic între universitate, facultatea de medicină şi oficiul central.

Mişcarea femenistă

V

Al doilea congres al consiliului Internaţional al Femeilor fu în 1899 la *Londra*. La apelul organizatoarelor, femeile răspunseră cu miile.

Iată cum ne descrie una din membrele consiliului Naţional francez sala Congresului.

„Pe estrada înconjurată de arbusti şi împodobită de flori rare, se grupase împrejurul prezidentei, delegatele oficiale ale tuturor ţărilor. Se putea vedea, în afară de reprezentantele consiliilor naţionale din Europa şi America, femei din Hindu acoperite de văluri lungi şi înfăşurate în veştminte preţioase; Chineze cu faţa enigmatică; Japoneze a căror ochi curioşi şi veseli se primblau asupra persoanelor din sală, Javaneze foarte frumos îmbracate dînd impresia, în înfăţişarea lor sfîntă a unor statuete furate dintr'un templu din Orient".

In afară de delegate, multe alte femei luară parte: unele din viu interes, altele din curiozitate. După o săptămînă de lucru cu toatele erau cîştigate de curentul femenist creat prin congres. Dar cu tot succesul, afiliaţiunile consiliilor naţionale nu fură numeroase. Femeile mai înaintate ca: delegatele elveţiene, franceze şi germane, cerură revizuirea constituţiei pe care o credeau strîmtă, şi neîndestulătoare. Aceasta făcu să sufle, un moment, un vînt cam rece asupra congresului, dar respectul şi încrederea făcură ca *progresistele*-femeile elementului radical—să mai aştepte.

In 1904 se ţinu al 3-lea congres al consiliului Internaţional la *Berlin*, cu un succes neaşteptat. De astă-dată chestia muncii femeilor se prezintă din punct de vedere curat economic şi fără preocupare de ordine filantropică. Franţa, susţinută de Elveţia cere ca de acum chestiile de rasă să nu mai fie propuse în consiliu. O manifestare împunătoare se organizează pentru *pace*.

In sală se află peste 2 mii de auditoare, afară rămînînd cîte-va sute, cari cercară în zadar să pătrundă înlăuntru: cu toatele erau însufleţite de acelaş spirit: *groaza de resboi*, cu toatele voiau să aplaude oratoarele venite să repete cuvîntul uneia dintre ele: *„Jos armele"*! Barona Suttner vorbise o oră. După ea d-na Isabelle Bogelot ia cuvîntul. In calitate de Franceză, sarcina sa era mai grea de cît a celorlalte, ea ştia că în toate părţile lumei vorbele ei vor fi comentate. Cu toată puterea de a-şi stăpîni emoţia, auditorul înţelese mărinimia gestului său şi o salută aplaudînd-o.

Ea începu:

„Reprezentanta consiliului francez mă simt fericită de a aduce aici adeziunea sinceră a membrelor la asociaţiunea D-voastre pentru ideile pacifice.

„Popoarele de prea multă vreme nu au admis pentru a regula neînţelegerile lor de cît prin întrebuinţarea forţei.

„Femeile nu mai voesc ca, pentru a regula conflictele internaţionale, cîmpiile de bătae să fie acoperite de răniţi şi de morţi; ele nu mai voesc ca prin forţa brutală dreptul popoarelor să fie violat şi, în aşteptarea venirei orei de dezarmare generală, ele cer din toate puterile un tribunal arbitral internaţional.

„Femea, avînd conştiinţă de rolul său, lărgindu şi cîmul de acţiune, va deveni forţa morală care va împedeca forţa brutală de a-şi continua sălbătăcia.

„Da, femeile sunt pacifiste, ele sunt hotărîte să-şi cheltuiască toate puterile lor pentru a stabili pacea între naţiuni. Şi, dacă ele voesc pacea, dacă ele o doresc din toate puterile, ele nu o concep de cît în dreptatea şi respectul dreptului popoarelor. Ele o voesc în armonia stabilită prin voinţa tuturor şi spre cel mai mare bine al umanităţei".

Conferinţa Consiliului Internaţional avu un răsunet considerabil. Chiar împărăteasa primi solemn pe delegatele oficiale ale deosebitelor ţări arătîndu-le interesul ce poartă ostenelelor lor.

Indată după conferinţa Consiliului Internaţional se ţinu congresul femenist tot la Berlin, voind a se folosi de reunirea atîtor femei competente. Acest congres va avea în analele femenismului un loc deosebit. In momentul închiderei Congresului se numărau 3800 de congresiste înscrise.

La discuţii luară parte şi barbaţi. Erau 4 secţiuni: *educaţie, filosofie, legislaţie* şi *muncă*. Se lucră 5 zile cu un interes care făcu cinste spiritului de organizare al femeilor germane.

Iată o reflecţie a d-nei Avril de Sainte-Croix:

„Presa primi bine pe femei, constatînd însă cu puţină răutate eleganţa tualetelor lor şi aducîndu-le aminte pe predecesoarele care dispreţuiau ori ce preocupare de cochetărie. Femenismul crescînd, se transformase în bine ca şi o fetiţă abia eşită din vîrsta ingrată. Se găseau urme de ale trecutului sau rare greşeli ale prezentului, cîteva siluete îngrijitoare: femei cu părul scurt, cu înfăţişarea bărbătească, dar aceste erau infima minoritate. Femenistele înţeleseră că renunţînd la farmecul lor, îşi perdeau din putere".

Un adevarat succes fu pentru femenism Conferinţa Consiliului Internaţional al Femeilor la Paris. Oraşul Paris, ca să nu fie mai pe jos de celelalte capitale, acordă Consiliului Naţional al femeilor franceze o subvenţie cu care să se primească bine pe femenistele străine. La banchetul oferit iau parte numeroşi oameni politici, membri ai Parlamentului, economişti şi sociologi; Ministrul Afacerilor străine este reprezentat precum şi consiliul Municipal al Parisului.

„Intrarea în şedinţele Consiliului e interzisă publicului, dar sunt dări de samă zilnice comunicate presei asupra lucrului ce se face. Publicul, obicinuit cu manifestările sgomotoase, rămîne deocamdată mirat, dar îndată e cîştigat de aceste femei care lucrează fără zgomot şi fără demonstraţii deşarte sau inoportune".

„Presa întreagă le laudă, şi se recunoaşte că n'ar fi nimerit a se nega competenţa şi seriozitatea femeilor care desfăşoară în deliberările lor un spirit stăruitor şi o ţinută care lipsesc cîteodată adunărilor masculine cele mai oficiale".

Maria C. Buţureanu
Institutoare

Student în drept,

doreşte a prepara un elev de curs primar sau secundar, în schimbul locuinţei cu pensiune.

A se adresa la ziar, ofertele, sub iniţiala L.

Ultime informaţii

● D. Dim. A. Sturdza ar fi declarat ieri unor intimi, cari l'au vizitat de anul nou, că d-sa va socoti misiunea sa ca om de stat terminată şi se va retrage din politică— de îndată ce proiectele agrare ale guvernului vor fi votate de ambele corpuri legiuitoare.

D. Sturza ar mai fi declarat că d-sa va avea în d. I. I. Ç. Brătianu un demn şi foarte capabil succesor—la şefia partidului.

Dăm ştirea sub rezervă—de şi o ţinem din sursă autorizată.

● D. P. Poni a convocat pentru astă-seară la orele 8 şi jum., acasă la d-sa, strada Kogălniceanu, comitetul diriguitor al clubului liberal din Iaşi, care se compune, în afară de d-sa, din d nii: C. Climescu, Gr. Buicliu, N. Gane, dr. C. Bottez, Ath. Gheorghiu şi C. B. Pennescu.

In invitaţii nu se precizează scopul convocării, dar este fără îndoială că se va discuta chestia alegerei noului preşedinte.

*

Un redactor al ziarului nostru a avut prilej să se întreţie astăzi cu un fruntaş al partidului liberal, care i-a declarat următoarele:

— Noi suntem contra unui prezident străin de clubul nostru, întru cît Iaşul nu este un mic orăşel de provincie, în care un partid ca cel liberal s'ar vedea nevoit să alerge la o preşedenţie de onoare.

Recunoaştem că clubul nu poate funcţiona înainte aşa cum este: fără şef real. Dar un asemenea şef s'ar putea găsi, fie în persoana d-lui Stelian, fie în acea a d-lui Panu, cari au legătură cu Iaşul.

*

Domnii N. Gane, C. Climescu şi Gr. Buicliu, vice-preşidenţi ai clubului vor demisiona din aceste demnităţi, dacă se va alege ca president fie d. Stelian, fie d. Panu.

Aceasta nu ca manifestaţie contra d-lui Stelian sau Panu, dar contra faptului că nu s'a ales unul din ei.

De pe acum sunt desemnaţi ca vice-preşidenţi domnii: C. Stere, At. Gheorghiu şi C. B. Pennescu.

● La 30 Ianuarie seminarul „Veniamin Costache" îşi va serbători cu o deosebită solemnitate, patronul.

Tot în acea zi îşi va serbători patronul şcoala normală „V. Lupu".

● *După stăruinţele d-lui Haret guvernul ar fi hotărît să susţie la colegiul I Senat de Iaşi, candidatura d-lui Coco Dimitrescu, rectorul Universităţei de Bucureşti.*

UN RĂRPUNS EVITAT

Au apărut două numere nouă din „Neamul românesc" de cînd am somat pe dl. Cuza să răspundă la cîteva mici dar grave întrebări indiscrete.

Dl. Cuza nu răspunde; în acelaş timp însă d-sa bate cîmpii, reproducînd oarecari vechi inepţii pe care le-a scris acum cîţi-va ani în faimoasa lui gazetă *Vocea Iaşilor* zisă şi *Vaca Iaşilor*.

Aceasta e o pehlivănie cuzistă,—pentru a mă servi de o expresie favorită ilustrului profesor. — Ea însă nu va reuşi.

Repet deci, şi voi repeta pînă ce voi dobîndi un răspuns hotărît:

E drept sau nu, că în prelegerile d-tale ai spus despre dl. Carp că e un jucător de cărţi, despre d-l Take Ionescu că e un vîndut străinilor, şi despre toţi oamenii noştri politici că sînt nişte nemernici?

E drept sau nu, că în prelegerile d-tale, ai afirmat că în curînd va fi o nouă răscoală, aceea a orăşenilor, cînd toţi conducătorii ţării vor fi traşi la răspundere pentru tot ce au făcut vreme de 40 de ani? Că la această răscoală tinerimea luminată va avea datoria de a participa, şi că primii căzuţi vor putea fi cîţiva dintre politicianii noştri de azi?

E drept sau nu că tot cu acest prilej ai adăogat, că vremea va veni în curînd cînd cele două partide istorice, se vor prăbuşi, şi că din ruina lor se va naşte un nou partid naţional a cărui şefie se va putea să o ice chiar d. Haret?

Atît de o cam dată. **E. H.**

● Odată cu începerea primăverei, se vor începe la Slănic, lucrările de construirea unei vile a I. P. S. S. Mitropolitului Partenie, pe locul de lîngă hotelul Racovitză, cumparat de I. P. S. Sa anul trecut.

● In următoarele sate din judeţul nostru, urmează a se construi noui localuri pentru şcoală: Hadîmbu, Potîngeni, Spinoasa, Cristeşti, Valea oilor, Sîrca, Sculeni, Gănesti, Oprişeni, Chişcăreni, Uricani, Stolniceni, Vulturul, Perieni, Bulbucani, Bălteni, Rediu-Mitropoliei, Zmeu, Rădeni, Lungani, Bîrnova, Păun, Vlădiceni, Buhăeni, Vlădeni, Iacobeni, Hălceni, Fîntînele, Hărpăşeşti şi Frumuşele.

Revizorul şcolar al judeţului, medicul primar al judeţului, inginerul şef al judeţului şi inspectorii comunali se vor duce în cursul lunei aceştia prin satele de mai sus, spre a alege terenurile unde se vor construi noile localuri.

● Membrii ligei culturale din secţiunea Iaşi, vor fi convocaţi zilele acestea în adunare generală, pentru a se consfătui asupra nouei activităţi, pe care urmează să şi-o propună această secţiune.

După spusa mai multor membri, se zice că se va propune o moţiune, semnată din 20 din ei, care vor cere desfiinţarea acestei secţiuni, de oarece activitatea sa în timpul ultimilor cîţiva ani a fost aproape nulă.

● Două mari încendii au fost eri la Coarnele Caprei.

Unul a distrus o gireadă mare de paie, a locuitorului Vasile Lăpuşneanu, cauzîndu-i pagube de cîte-va sute de lei.

Focul se crede că a luat naştere de la o ţigară aprinsă ce din nebăgare de seams a fost asvîrlită de nişte căraşi care încarcau paie.

Al doilea încendiu a distrus casele lui Dimitrie Pintilie precum şi un hambar în care erau 32 merţe popuşoiu.

In casă a mai ars o ladă, în care numitul locuitor avea suma de 620 lei, în bilete de bancă.

Nu se ştie de unde a luat naştere focul. Pagubele se urcă la vre-o 5000 lei.

● Un mare scandal s'a provocat aseară în cîrciuma lui Iosef Swartz, din str. Sărărie de către un oare-care Daniliuc.

Consecinţele scandalului le-a avut un biet serfient de stradă Dimitrie Ionescu, care venise la faţa locului şi caruia Daniliuc i-a dat mai multe lovituri în cap, rănindu-l.

Dar acest Daniliuc nu s'a mulţumit numai cu atîta; condus la siguranţă, el a devastat localul, stricînd o sobă şi ferestrele. Sergentul sărind să 'l liniştească, Daniliuc i-a aruncat o cărămida în faţă, rănindu-l grav.

Ambii sergenţi au fost duşi la spital,

● Liga culturală din Iaşi va fi desfiinţată din cauză că a încetat ori ce activitate.

● Lupta răspîndirei limbei romîneşti în Basarabia, a fost încoronată de succes.

Sinodul rusesc a dat cuvenita autorizaţie unui comitet de preoţi din Kişinău să scoată o revistă romînească.

Titlul revistei va fi „Luminătorul" şi va apare chiar zilele acestea.

● Decanul facultăţei de medicină a tras la sorţi delegaţii facultăţei pentru concursul la catedra de patologie internă, care va începe la 15 Ianuarie în Iaşi.

Au căzut la sorţi d-nii profesori d-ri: Russ, Puşcariu şi Tiron.

Mai rămîne acum ca şi ministerul instrucţiei să numească delegaţii săi pentru acest concurs.

● Mîine se va ţinea la prefectura de judeţ licitaţie publică pentru darea în exploatare a 15 păduri ale statului: 4 păduri din judetul Iaşi, 7 din Roman şi 4 din Suceava.

La 15 Ianuar se va ţinea o a doua licitaţie pentru vînzarea pădurilor.

● Eri cu ocazia anului nou, I. P. S. S. Mitropolitul Partenie a rîdicat la rangul de stavrofor pe părintele N. Agapi, de la biserica 40 de sfinţi.

Tot eri, I. P. S. S. a hirotonisit diacon pe ieromonachul Visarion, de la mănăstirea Verona.

● Societatea studenţilor în medicină evrei, a trimis următoarea telegramă de felicitare, d-lui rector Bogdan:

Insufleţiţi de cele mai înalte sentimente de dragoste şi stimă către iubitul nostru Profesor, subsemnaţii studenţi universitari, cu ocazia anului nou, vă aducem viile noastre urări de sănătate şi fericire.

Suntem mîndri că, în acelaşi timp, vă putem felicita de alegerea Domniei-Voastre ca Rector al Universităţei din Moldova şi ne bucurăm cu atît mai mult, cu cît ştim că venirea Domniei-Voastre în capul celei mai înalte instituţiuni culturale cît şi vederile largi de care aţi fost pururea însufleţit, vor fi o garanţie pentru progresul cultural şi pentru restabilirea şi menţinerea armoniei între studenţi.

La mulţi ani!

● Membrii consiliului de higienă al oraşului, se vor intruni astăseară la orele 8, în şedinţă ordinară, avînd dă discutat mai multe chestiuni.

● Ministerul de interne a cerut prefecturei de judeţ, să-i trimeată un tablou cu numele consilierilor comunali din comunele rurale, specificînd titlurile lor.

● La consiliul de rezboiu al corpului IV de armată se instrueşte acum afacerea încăerărei ce a avut loc astă toamnă, între păzitorii unei vii din apropierea Bîrladului şi 5 soldaţi din regimentul de cavalerie din garnizoana acelui oraş.

Se ştie că unul din soldaţi a fost grav rănit.

D. locotenent Gane, raportor al consiliului, a fost delegat să plece la Bîrlad pentru a complecta ancheta în această afacere.

Soldaţii vor fi judecaţi de consiliul de rezboiu în cursul lunei Ianuarie.

● D-nii maiori D. Strătilescu şi Popovici, vor face, în cursul primăverei, cercetări, săpături şi diferite studii pe teren, în împrejurimile localităţilor istorice Rachova, Stănileşti de pe malul Prutului şi Războeni.

Citaţii d-ni maiori, brevetaţi ai statului major, au fost delegaţi a face aceste cercetări în vederea marei lucrări începute de statul major al armatei asupra descrierei rezboaelor noastre din punct de vedere tactic şi strategic.

● Azi dimineaţă la orele 10, toţi preoţii din localitate, s'au prezentat la palatul mitropolitan, spre a ura felicitări I. P. S. S. Mitropolitului.

Sf. Sa Economul C. Stamati, protoereul judeţului, în numele clerului ieşan a urat Inaltului Prelat ani mulţi pentru păstorirea turmei şi pentru buna conducere a bisericei creştine.

I. P. S. S. Mitropolitul Partenie a răspuns printr'o frumoasă cuvîntare, mulţumind şi sfătuind pe preoţi să aibă o purtare aşa ca să se impună şi să fie respectaţi.

● Pînă în prezent încă nu s'a hotărît cine va fi numit contabil şef la prefectura de judeţ, în locul decedatului I. Mandragiu.

Se zice că sunt 2 candidaţi. Pînă la numirea unui titular, a fost însărcinat cu girarea afacerilor contabilităţei, d. Simionescu, ajutor contabil.

● De la 15—31 Decembrie au mai fost în oraş 8 cazuri noui de scarlatină şi 3 de febră tifoidă.

Ştiri şcolare.—D. Dumitru Voinea, învăţător la şcoala din cotuna Slobozia, comuna Ciurea, a cerut cassei şcoalelor să'i trimeată nişte stupi sistematici, pentru şcoala din acea cotună.

— Ministerul instrucţiei publice a acordat concedii de cîteva zile învăţătorilor, contabili la băncile populare, pentru a putea lua parte la întrunirea ce va avea loc zilele acestea, pentru întocmirea bilanţului băncilor populare.

— Se ştie că în luna Maiu se va ţinea concursul pentru ajutori de învăţători.

Revizoratul şcolar al judeţului a trimes o circulară celor ce doresc să se înscrie la acest concurs, să înainteze cererile până la 1 Martie a. c., împreună cu actul de naştere, certificatul de studiu, ordinul de suplinire şi copiile de pe procesele verbale de inspecţii.

Candidaţii trebue să aibă 3 ani împliniţi de suplinire la 1 Aprilie 1908.

● Cu începere de la 1 Aprilie toate batalioanele de vînători vor fi trecute sub comanda cîte unui locotenent-colonel.

● D. dr. George Bogdan, rectorul Universităţei, va convoca pe toţi studenţii în Aula Universităţei pentru ziua de Duminică 13 Ianuarie.

● Camera de punere sub acuzare, primind astă-zi apelul comerciantului Leventer din Neamţ, a dispus eliberarea acestuia în contra unei cauţiuni de 500 lei.

Leventer se află depus pentru bancrută.

● La Teatrul naţional din Iaşi s'a presintat ieri, ca de Anul nou *Ocolul Pămîntului*.

D. Lecca, eminentele director, neavînd nici un interes în această piesă, ea ne-fiind tradusă de d-sa, a redus piesa astfel, încît „Ocolul" s'a făcut ca în 20 zile, nu în 80.

Publicul, în mare parte, înţelegînd batjocura, a părăsit teatrul înainte de vreme.

● La serviciul geniului de pe lîngă corpul IV de armată, se lucrează cu multă asiduitate la elaborarea planurilor noilor clădiri, ce urmează a se face la căzărmile regimentului de cavalerie din localitate.

Aceasta în vederea sporului mare de efectiv, ce se va face de la 1 Aprilie, cavaleriei.

● Toţi ofiţerii din corpul IV de armată care nu se prezintase la inspecţiile generale, de oare-ce fuseseră trimişi pe malul Prutului, în interes de pază sanitară, au fost convocaţi pentru Duminică la orele 2 d. a. la comandamentul corpului IV unde d. general Tătărescu i-a trecut în inspecţie.

● Ofiţerii din garnizoana locală au sărbătorit Luni seara revelionul, la cercul militar.

A fost un entrain şi o veselie, ca de anul nou.

Muzica reg. 13 Ştefan cel Mare a esecutat ariile cele mai plăcute; s'a petrecut şi dansat pînă la 5 în ziuă.

A luat parte:

D-nele: Colonel Musteaţă, col. Nestorian, col. Boian, col. Lupan, lt-col. Călinescu, lt.-col. Cernătescu, maior Minovici, maior Cătuneanu, maior Dimitriu, maior Văitoianu, căp. Vivoschi, căp. Rosin, căp. Corjescu, căp. Checais, căp. Drăgulănescu, căp. Ghidionescu.

D-nii: Col. Musteaţă, col. Nestorian, col. Lupan, col. Boian, lt.-col. A. Călinescu, lt.-col. N. Cernătescu, maiorii: Minovici, Cătuneanu, Dimitriu, Văitoianu, căpitanii: Şerbescu, Chiriţescu, Vivoschi, Rosin, Corjescu, Checais, Drăgulănescu, Chidionescu; locotenenţii: Ghenovici, Dobrescu, Slăniceanu, Scheletti, Linteş, sublocotenenţii: Popazu, Al. Teodori, Andrievici, Antoniu. Carp, Lăzărescu.

Cotilionul s'a început la orele 2 şi a fost cendus de d-nii: căp. Ssrbescu şi sub.-lct. Popazu.

● La deschiderea cursurilor de doctorat în drept,—care va avea loc Marţi 15 ianuarie, orele 4½ d. a.,—vor fi invitaţi a participa toţi domnii profesori ai tuturor facultăţilor universităţei noastre.

Inainte de începerea primei prelegeri de drept roman, care va fi ţinută de d. I. Th. Burada, d. decan al facultăţei juridice M. B. Cantacuzino, va ţinea o cuvîntare, arătînd însemnătatea ce o are pentru oraşul nostru, înfiinţarea secţiunei de dotorat.

Să ştie că pînă în prezent univeritatea noastră a mai decernut titluri de d-ri în ştiinţe şi litere. Primii d-ri au fost d nii D. Costăchescu în ştiinţi şi Ilie Ghibănescu—în litere.

● *100 lei premiu* şi alte scene comice precum: Briciul, o idee colosală, creditorul insuportabil, etc.; feeriile: o călătorie la lună, Diavolul petrece etc. asemenea şi vederile de pe natură: Tangerul, Marocco etc. mai rulează astă-zi încă pe pînza Cinematografului Pathé Frères Paris (Teatru Circ Sidoli) cînd apoi se va schimba complect programa cu scene absolut nouă nevăzute încă în oraşul nostru.

La 12 Decembre debutul celebrei „La Perle", o apariţie extra-ordinară, care va uimi pe spectatori.

Ultima oră

Bucureşti 2 Ianuarie 1908

Agitaţia muncitorilor din Galaţi

Galaţi.—Eri urma să aibă loc întrunirea muncitorilor din port, pentru a protesta în contra arestărei celor doui muncitori: Andrei Ionescu şi Mişu Ionescu.

D. prefect Atanasiu, a luat, însă, măsuri ca întrunirea să nu mai aibă loc. Cei doui muncitori continuă a fi ţinuţi în arest şi vor fi daţi în judecată, ca instigatori.

Din această cauză printre muncitori domneşte o mare fierbere.

Loteria

Bucureşti. — Poimâne 4 Ianuarie va avea loc tragerea clasei I-a a loteriei regatului român.

Ministerul de finanţe a hotărât ca tragerea să se efectueze în localul cassei de depuneri, unde sala e destul de vastă pentru a permite publicului să asiste în număr cât mai mare.

Convenţia cu Austria

Bucureşti.—Comisiunea pentru incheierea negocierilor comerciale cu Austro-Ungaria şi-a amânat plecarea la Viena.

Aceasta în urma avisului trimes guvernului român de către baronul d'Aehrental, prin care spune că lucrările încă nu sunt gata.

Un mare incendiu

Tg.-Ocna.—Astă-noapte pe la orele 3, un puternic incendiu a izbucnit la frumosul castel al d-lui Nicu Drăghici, din cotuna Caracalău, comuna Bârzăneşti.

Flacările au distrus aproape întreg castelul şi sătenii cu foarte mare greutate au putut localiza focul.

Pagubele se urcă la peste 30,000 lei.

De unde a luat naştere focul, nu se ştie.

Boala lui Leopold II

Paris.— Regele Leopold al Belgiei se află grav bolnav.

Rana de la picior a devenit foarte gravă şi inspiră multă grijă.

„Farmen" premiat

Paris—Aeronatul „Farmen" a reuşit să cîştige premiul „Deutsch", în valoare de 50,000 lei.

Acest premiu era destinat celui mai bun aeronant. care va parcurge mai repede un chilometru circular.

Aeronantul „Farmen" a parcurs acest chilometru circular, între 2 stîlpi, fără a'i atinge, în timp de un minut şi 28 secunde.

TEÀTRUL NAŢIONAL

LA 8 IANUARIE 1908

Năzdrăvăniile Divorţului

cea mai desăvârşită farsă a lui Bisson

Vor debuta: *Pella, Penel, Ionescu, Morţun* şi toţi artiştii de seamă.

PIERDUT

Cine va găsi un pendentif format din un briliant mare la mijloc, înconjurat de un rînd de rubine şi unul de briliante, să-l aducă în strada sf. Atanasie No. 3, unde va primi o bună recompensă.

S'a pierdut

o poliţă emisă în alb (pe timbru de 50 bani) semnată de Ghidale Golden şi girată de Moise Militeanu, ambii din Bivolari jud. Iaşi.

Public spre cunoştinţa generală că acea poliţă o declar de nulă ori la cine se va găsi.

Ghidale Golden

Feriţi-vă de agenţi

Cari vă speculează luîndu-vă preţuri exorbitante pentru Gramofoane false.

Nu cumparaţi în alt Magazin înainte de a cerca Gramofoanele şi plăcile noastre veritabile, recunoscute ca superioare de numeroasa noastră clientelă.

Plăcile şi acele noastre sunt cele mai veritabile nefiind uzate.

A sosit un mare transport de Gramofoane şi plăci precum şi viori, mandoline, flaute etc.

„România Musicală"
Magazin de instrumente şi note muzicale
24. Iaşi, str. Lăpuşneanu, 24.

Cabinet pentru Dentistică şi boli de gură
D. Pekelman
&
Dr. méd. M. Pekelman
Strada Alexandri 3

La Magazinul
Fraţii POLLINGHER
AU SOSIT RENUMITII
Şoşoni şi Galoşi
Adevăraţi Ruseşti
Marca „COLUMB"
cu noua invenţiune contra lunecărei

Avis important

Aduc la cunoştinţa onor. Public şi onor. mele clientele că am făcut *o instalaţiune nouă de tot şi modernă* în atelierele mele de Boiangerie şi spălătorie chimică şi spălătorie de albituri, instalaţiune care poate să rivalizeze cu orice fabrică din străinatate, aşa că sunt în posiţiune de a împlini ori-ce dorinţe a onor. mele clientele.

In stabilimentul meu de *Boiangerie şi spălătorie chimică* se poate *boi, revopsi, spăla* şi *curăţi* pe cale chimică orice haine de dame, toalete de bal, teatru, haine bărbăteşti, de copii, uniforme milităreşti şi şcolare, stofe de mobile, perdele, covoare din ori ce fel de stofă de matasă, sau catifea, pantofi de Bal, mănuşi, cortele, pene, boauri, lucruri brodate, mantale şi pelerine de cauciuc, jachete şi pantaloni de piele, blănuri, dantelărie etc. etc.

Se boeşte în toate culorile şi *se garantează* pentru ori ce culoare şi pentru ori ce pată ce se scoate.

De aseminea în *spălătorie, instalaţie cu aburi*, se spală lenjuri femeeşti, bărbăteşti, gulere, manşete, albituri de menaj, trusouri, perdele etc. etc.

Se primesc comenzi din provincie prin o c. p. Cheltuelile de înapoiare a comenzilor privesc pe fabrică.

Rog dar pe onor. Public şi onor. mea Clientelă să mă onoreze şi în viitor cu comenzile d-lor şi se vor convinge *de exactitatea celor spuse mai sus precum şi de preţurile moderate.*

Birou de primire la fabrica *Iaşi str. Păcurari 105.*

La filiala *Iaşi str. Lăpuşneanu 25* şi la *Bârlad vis a vis de Sucursala Poştei*

cu toată stima
MARTIN BUCHHOLZER
Proprietarul fabricei

O Odaie cu sau fără pensiuni pentru o singură persoană a se adresa str. albă 27.

*

De Vînzare în total sau în parte o bibliotecă Str. Păcurari 53. Cataloagele sînt depuse la administraţia acestui ziar, tipografia Goldner.

Laborator special
pentru
Analize medicale
Dr Med. Ioan Nimereanu

asistent Clinicei Dermato Syfilitice şi al Laboratorului de Anatomie Patologică, fost preparator Laboratorului de Clinică Medicală.

Iaşi strada Lăpuşneanu No. 10

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE

CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete **30.000** căştiguri

şi 8 premii

Cu cişiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8 Una optime	Lei 1.50
1/4 Un sfert	Lei 3
1/2 Una jumàtate	Lei 6
1 Loz întreg	Lei 12

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-ului ZED

are pentru bază principală Codeina şi Tolu; el îndeceşte Pasta Zed şi poate fi întrebuinţat pentru a îndulci cenzurile şi lăptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenienţele vătămătóre a le opiului.

Folosşte de minune in contra **iritaţiunilor, peptului şi ale pulmonilor, a tusecelor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomniclor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediere la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 80
Porte-Bouteilles, pour 20 Places.....	7

PONDOIR

DÉPOSE

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiileorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, cărcia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ mai frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care sticlă de veritabil Elixir Guillié

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Imprimat cu matrice electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.—No. 330. Vineri 4 Ianuarie 1908

O privire îndărăt

— Anul 1907 —

Ne-am despărţit de un an dureros pentru ţara noastră care, nu trebue să ne facem iluzii, a costat poate atîtea vieţi de oameni cîte a costat şi războiul Independenţei.

Ordinea publică a fost adînc sguduită de nişte rătăciţi, cari nu ştiau ce voiau. Focul a distrus o mare parte din rezervele şi averile noastre, şi cu toate acestea, astăzi ţara aproape nu se resimte de vijelia de astă primăvară.

Am trecut prin multe dureri, prin multe chinuri, mizerii şi neajunsuri; prin multe impilări, şi cu toate acestea, am rămas strajă neadormită la gurile Dunărei, căci avem menirea de a fi un element de ordine şi de civilizaţie la porţile Orientului.

Ceea ce s'a întîmplat în primavara acestui an nefast, a fost un accident, o rătăcire momentană, care nu se va mai repeta.

Strămoşii noştri, Romanii au avut numeroase războaie civile, mai mult de cît civile, *bella plusquam civilia*, zice poetul Lucanus, şi totuşi nu aceste războaie au fost cauza peirei lor.

O ţară suroră, Franţa, unde revoluţiile sunt mai frecvente de cît aiurea, a avut şi ea un an dureros, pe care poetul l'a denumit *l'année terrible*, care s'a încheiat nu numai cu perderea a două din cele mai frumoase provincii, şi cu plata unei indemnităţi de cinci miliarde, dar încă cu un războiu civil aşa cum istoria n'a mai pomenit; şi cu toate acestea, Franţa s'a ridicat, şi dacă astăzi ea este în decadenţă, cauzele acestei decadenţe trebue să le căutăm aiurea.

Poporul romîn n'a avut pînă acum o sguduitură atît de puternică, şi acest popor, blînd şi bun din fire, nu s'a dedat până acum la acte de violenţă şi de sălbătăcie atît de regretabile şi de condamnabile.

Tot răul este spre bine, zice un proverb înţelept *(à quelque chose malheur est bon)*. Aceasta să servească de lecţie claselor dirigente. Ele trebue, în adevăr, să se silească a pune pe locuitorii de la sate în contact cu oameni cari să-i sfătuiască la bine, iar nu la rău.

Reformele pe care cu toţii le aşteptăm şi le dorim din suflet, vor contribui, de bună samă, la îmbunătăţirea soartei morale şi materiale a ţărănimei.

Acest an să dispară deci pentru totdeauna în neantul veşniciei, căci el a fost un vis urît pentru neamul nostru.

Acest an nefast, pe care trebue să-l ştergem din amintirea noastră, pentru că este patat de sîngele fraţilor noştri, s'a încheiat prin două reforme însemnate: legea tocmelilor agricole şi reorganizarea judecătoriilor de ocoale. Să sperăm că aceste legi, şi altele care vor urma, vor da roadele aşteptate.

Să avem deci credinţă şi nădejde în viitor!

Nu este însă suficient de a face numai legi, fie chiar bune, ci încă odată, cu toţii trebue să căutăm ca săteanul, care merită şi el de a avea o bucată din pânea produsă prin munca şi sudoarea lui, să fie bine sfătuit de preot, de învăţător, de judecător, de perceptor, de primar, de notar şi de toţi acei cu cari el stă zilnic în contact; iar alcoolul, care-l ofileşte, să nu mai fie băutura lui de predilecţie.

Nu este destul de a-i da pămînt ci trebue să-l silim să-şi iubească moşia, s'o facă din ce în ce mai roditoare, şi să nu o poată înstrăina nici direct nici indirect.

Şi acum, pentru a termina, vom zice locuitorilor de la sate: nu ascultaţi pe acei cari vă voesc răul; nu vă potriviţi la acei cari exploatează pasiunile şi nevoile voastre; iubiţi-vă neamul; iubiţi şcoala şi biserica, căci acolo este scăparea voastră!

„Oricine aţi fi pe lume, cu drag v'am ocrotit,
Odraslă de durere ce crima a sădit;
Căci pentru al vostru bine, spre a vă feri de rele
Eu n'am cruţat nici sfaturi, nici lacrimele mele;
O! fraţii mei de jale, nătângi în învrăjbire,
Respingeţi fără preget nebuna amăgire!
Iar idealul vostru din ceruri să-l luaţi,
Spre viitorul mândru privirea vă îndreptaţi;
Nu suferiţi pe nimeni peirei să vă deie;
Ori cine ar fi acela, în contra lui să steie
Deplin voinţa voastră! nici sfatul n'ascultaţi
Care sădeşte ură printre aceiaşi fraţi.
Infrângeţi orice chinuri şi a foamei istovire.
Vai! cât a fost de aproape năprasnica peire! [1]).“

D. ALEXANDRESCO
profesor la Universitate

M. S. Regele şi Armata

„In împrejurările grele prin cari a trecut Romînia în anul din urmă, sunt fericit să constat că armata, pururea pătrunsă de sentimentul datoriei, a fost la înălţimea chemării sale.

„Tot deodată aţi dovedit cît de adînc este înrădăcinat în inimile voastre spiritul disciplinei militare.

„Ţara întreagă, împreună cu mine, vă privim dar cu o deplină încredere şi suntem recunoscători pentru purtarea voastră bărbătească întru restabilirea ordinei turburate, care a făcut cu putinţă îndeplinirea operei de reforme cerute de toţi. Astăzi nu mă pot îndoi că, la orice vijelie, veţi fi gata la toate jertfele pentru a asigura viitorul şi propăşirea patriei“.

Acesta ie cuprinsul important al Inaltului ordin de zi pe care M. S. Regele L'a dat ostaşilor de anul nou.

Profitînd de un nou prilej, M. S. a reînoit recunoştinţa Sa către acea bravă armată, căreia îi se datoreşte restabilirea liniştei.

Adevărat, liniştea aceasta a fost rescumpărată prin multe jertfe, prin multe orori, pe cari cu toţii le deplîngem.

Dar armata şi-a făcut datoria şi disciplina ei, asupra căreia Suveranul insistă în de-osebi, merită această înaltă atenţiune.

Intr'o ţară în care s'a abuzat cu prisosinţă de libertate; în care simţul respectului ie în descreştere, este o mare fericire, este şi o mare minune, ca armata să fi rămas conştientă de marele ei îndatoriri.

Spiritul disciplinei militare este supapa de siguranţă a unei ţări. Unde am fi ajuns noi, dacă nu la totală peire, dacă, în Martie trecut, acel spirit de disciplină nu s'ar fi menţinut la înălţimea frumoasei sale chemări?

Oraşele cuprinse de descurajare; satele cerînd, în mod violent, dreptate— focul acela din primăvara trecută ar fi pustiit ţara toată— dacă, chiar în momentele acele supreme — n'am fi avut brava noastră armată.

Disciplina armatei romîne s'a arătat astfel în luptă contra fraţilor. De aceea Suveranul are tot dreptul să pună speranţe mari, cînd o armată asemenea disciplinată, va fi chemată, într'o zi, să astîmpere vielii mari.

1) Din «*l'Année terrible*» de Victor Hugo, traducere de A. Naum.

FELICITARE

Intre membrii clubului liberal din Iaşi şi şeful partidului, d. D. A. Sturza, relaţiunele sînt din cele mai cordiale.

Sînt cu atît mai cordiale, cu cît, fără ca liberalii din Iaşi să aibă motiv ca să fie îndrăgostiţi de şef şi fără ca şeful să poarte, sau să fi purtat vre-o dată, cea mai infimă din griji pentru laşi sau, macar, pentru politica liberală de la Iaşi—regulat de două ori pe an, de sf. Dimitrie şi de 1 Ianuarie, are loc, între partid şi şef—schimburi de felicitări foarte cordiale.

La 26 Octombrie şi de anul nou, partidul de la Iaşi aduce aminte şefului că el este cel mai mare fiu al Romîniei moderne; că el singur, fără de alţi meşteri sau salahori, a pus temelie României moderne; că toate cele bune lui i se datoresc.

Şi iar de două ori pe an, a doua zi de anul nou şi la 27 Octombrie, şeful, adînc măgulit, respunde, tot telegrafic, mulţumind.

Pe urmă totul reintră în linişte. Unicul şi cel mai mare fiu al modernei Romînii uită de liberalii de la Iaşi şi aceştia de unicul şi cel mai mare fiu.

In zilele curente sîntem, fireşte, în scurta dar importanta epocă de cordialitate dintr'e partid şi fiul cel mare.

Cu prilejul schimbărei numărului de la sfârşit al anului, partidul liberal a gratulat călduros pe d. Sturza.

Din punct de vedere intreit: istoric, gramatical şi al sintaxei, este foarte interesant să reproducem gratularea—ca să invederăm ce cred liberalii din Iaşi despre d. Sturza şi ca să mai rîdem.

Reproducem:

Membrii partidului liberal din Iaşi, *aducem* „cu bucurie“ călduroasele noastre urări celui mai mare om de stat (cu s mic) al Romîniei contimporane, care ne-a îndrumat „totdeauna“ pe calea bună şi a progresului şi care *a pus mâna* la cele mai însemnate acte istorice ale ţărei; (punct şi virgulă) şi îi (cu trei de i d'a rîndul) din inimă, (virgulă) sănătate, vigoare şi spor la muncă, pentru ca *de astă dată* (în alte dăţi a dat greş) „să rădice în stare de prosperitate poporul ce stă la temeliile statului“ şi care este (statul sau poporul?) *marale rezervoriu* de *reinoire* şi *improspătare* a energiilor neamului?

Această telegramă i s'ar putea trimite şi de sf. Dimitrie, ca să aibe două exemplare: unul pentru muzeu şi celalalt pentru colecţia d-sale de curiosităţi.

CATE-VA NOTE

Pearson nu este un nume cunoscut la noi. In Anglia însă, acest nume a ajuns foarte popular: Pearson este regele ziarelor. După ce a monopolizat toată presa galbenă, Pearson a ajuns şi stăpînul lui *Times*, al acelui mare ziar independent, care face parte din istoria veacului trecut.

Nevoia a cuprins pe *Times*. Ziarul acesta mare se demodase ast-fel în ultimul timp, că administraţia se văzu constrînsă să recurgă la sistemul acordărei premiilor pentru cetitori.

Trebuia, în cele din urmă, sau să dispară, sau să treacă în trustul lui Pearson.

Şi a trecut la acesta. Dinastia Walter, proprietara lui *Times*, a primit ast-fel un stăpîn strein şi cei 100 de proprietari—Walterii sînt în număr de 100—vor împărţi veniturile—dacă vor avea ce împărţi—cu Pearson.

*

Actualul director al lui *Times*, Walter al nu ştiu cîtelea, a fost în Iaşi în 1896. Venea de la serbările de încoronare de la Moscova şi, în drum spre Sinaia, unde fusese invitat de d. Take Ionescu, se opri în Iaşi, pînă la plecarea trenului spre Ploieşti.

Inştiinţaţi despre această trecere, ziariştii din Iaşi, întîmpinară la gară pe sir Walter.

Ziariştii îl recunoscuseră repede, căci faimosul tren Ungheni—Iaşi, n'aduse de cît un singur pasager.

Directorul marelui ziar englez—pe atunci *Times* era încă în perioada lui de strălucire—rămase foarte mirat şi încîntat de primirea ce-i se făcu în Iaşi. Cît era vreme, el fu preumblat, prin oraş, care, fireşte, i-a plăcut straşnic.

Walter a stat mai multe zile în Sinaia şi a fost primit şi de Suveran în mod cu totul cordial.

*

D. Emil Maur din Galaţi a dat la lumină un foarte modest volumaş de versuri: *Satira Iubirei*—Scrisoare către o bogată:

... Şi-i nesfârşită agonie
C-un sbucium dureros de amar
Cînd n'ai curajul renunţării
Şi ştii că lupta 'ţi e 'n zadar.

Că strofele acestea trădează reminiscenţe Picolliniade—asta ie evident. Dar că-s frumoase—asta nu ie mai puţin evident: o agonie nesfârşită ie, cum se zice în banala proză, muncă silnică pe viaţă; agonie cu sbucium „dureros de amar“, asta ie a la Medicina socială: o turburare a sănătăţei sănătoase; iar cînd, cum argumentează poetul, omul cuprins de o agonie fără sfîrşit, n'are măcar curajul renunţărei, şi, tot în agonie. ştie că luptă'n zadar—curajul acesta n'are pereche în lume!

*

Secolul despre anul nou.

„Anul nou, începător de acuma, e cea mai nemijlocită necunoscută a Equaţiunei vieţei lumei aceste a veci-nic trecătoare, vecinic curgătoare, căci: „Panta rhei, după vorba unui mare filosof grec... carele se zice că într'una plîngea.

...Dar nu anume de sfada Japonezilor cu Americanii din Statele-Unite de Nord, pe hegemonia Oceanului celui Mare ne arde nouă, Romînilor“.

In halul acesta se presintă, după informaţiunele pozitive ale „Secolului“, anul nou „începător de acuma, cea mai nemijlocită necunoscută a Equaţiunei vieţei lumei“.

Să zicem, cu speranţă în viitor: ferească D-zeu de mai reu.

OAMENI ŞI LUCRURI

IN TEMPLUL ARTEI

Cine oare nu s'a crezut dator, în vr'o împrejurare anumită, să-şi dee părerea asupra egoismului, asupra vrajbei, asupra invidiei ce domnesc în lumea scriitorilor? Aproape toată lumea crede, toată lumea „ştie“ că artiştii nu se pot suferi în de ei, că unii poartă duşmănie celorlalţi, că unul e amărît de izbînzile celuilalt; că laurii unuia prea de multe ori ar răpi somnul altuia dintre preoţii artei sfinte.

De unde izvorăşte şi din ce fapte se alimentează legenda aceasta prozaică pe seama visătorilor senini — n'am putea spune; ea este însă, cred, în mare parte neadevărată, din fericire neadevărată. In tot cazul e o mare mulţumire sufletească pentru cine are prilejiul să contribue cu un fapt sigur întru risipirea unor atari credinţi menite a prozaifica mult aureola artiştilor.

Acum cîtva timp, într'o scrisoare, ilustrul nostru colaborator Caragiale spunea unui prieten al gazetei noastre următoarele:

„...Cu mare bucurie am aflat că Roman a părăsit patul şi s'a pus pe picioare. Fie lăudat numele Domnului!

Şi acum, te întreb: cum se putea, cînd prietenul meu poate cel mai bun, se lupta cu Stăpîna, eu să vin acolo să chefuesc cu băeţii? Şi doar şi acela nu-i un *certain epicier*! Să las că n'aşi fi avut nici inimă pentru paradă; dar nu era nici convenabil; vorba ceea: unu în pat şi altul bat! De! şi noi literaţii suntem un fel de boeri—aşi îndrăsni să zic, din naştere: avem şi noi etichetele noastre, dacă n'avem *blasoane*...“

Era vorba de invitaţia maestrului la festivalul organizat în onoarea sa de către studenţimea iaşană. Se ştie că maestrul invitat la această festivitate literară şi întru cîtva jubilară a respins invitarea pe un motiv pur literar,—atacul îndreptat de o parte a studenţimei în potriva „Opiniei“. Lovitura era prea grea ca să nu ne facem datoria lămurind pe Caragiale că fapta fusese săvîrşită numai de o infimă minoritate studenţească Şi după ce i se lămurise că studenţii nu meritau refuzul participării lui, ilustrul scriitor s'a văzut împiedecat de cel mai nobil scrupul sufletesc,—dragostea pentru un confrate în ale literelor, adînca prietenie care-l lega de acesta şi care-l îndepărta, sufleteşte, de la bucurii egoiste şi-l făcea să amintească atât de frumos nobleţea cea mai adevărată şi mai trainică,—acea a gândului şi a inteligenţei, adevărata „boerie“ care ţine seamă de dictonul vechiu: „noblesse oblige...“

...Căci aşa servesc conştienţii preoţi în templul sacru al Artei.

Rodion

O seară Gorkiană

— Amintire din teatru —

Era la Kiew în Februarie 1905. Port-Arturul căzuse şi asupra întregei Rusii domnea acea atmosferă înăbuşitoare care-ţi opreşte răsuflarea. Spectrul revoluţiei interne se întinsese prin vastul imperiu, pe jumătate încă apăsat, dar se simţia pământul clătinîndu-se sub picioare.

In fiece moment, monstrul rătăcitor putea să se ridice şi să nimicească totul.

Aşa se credea atunci.

Şi pentru că nimeni nu-şi găsea loc şi nu ştia ce să facă şi ce să dreagă, mergea lumea la teatru şi se distra.

Tocmai bine nu se simţia cineva în sălile acele aşa de pline de lume; nu se ştia de ce era capabilă plebea în zilele acele, dar tot atît de puţin sigur de viaţa ta erai acasă, în patul tău.

La teatrul cel elegant din Kiew, care cu stilul seu rococo în albastru, alb şi aur părea o bombonieră drăguţă, se juca pentru deschiderea stagiunei „Oaspeţii verii“ de Gorki.

Şi toată lumea sta şi aştepta curioasă. Nu tocmai reprezentaţia, ci manifestaţia revoluţionară, care pe atunci însoţea orice piesă a lui Gorki.

Şi eu aşteptam.

Stăteam tocmai sus, în „Olimp“ şi aproape, deasupra capului meu, pluteau în nouri străvezii, îngeraşi cu panglici aurii în jurul şoldurilor.

In jurul meu zării numai feţe tinere, pasionate, căci toţi cîţi erau aici, erau ca un singur om—unul singur, în marea lor mînie.

Muzica amuţi, pierzîndu-se cu încetul. Cortina se mişcă.

Dar încă înainte de a se stânge ultimul ton, înainte ca întunericul să se fi întins peste mulţimea cea deasă de spectatori, se sculă din galeria din faţă un tînăr şi strigă tare şi clar prin sala împodobită cu alb şi auriu, cuvinte care răsunară pline de o mînie neînfrînată, pînă în colţurile cele mai îndepărtate:

„Jos ţarul! Jos Romanovii! Libertate! Libertate! Constituţie!“ şi în acelaş timp aruncă un pachet cu afişe roşii.

Acestea fâlfăiră ca nişte păserele de foc, speriate pe lîngă rîndurile de spectatori şi căzură pe parchetul cel elegant.

In acelaş moment se stinse lumina din sală şi isbucniră nişte aplause cum nu mai auzisem în viaţa mea. O mie de strigăte isbucniră ca dintr'un singur piept şi parchetul fu zguduit de aplauze nebune.

„Libertate! Libertate! Constituţie! Gorki! Sus Gorki! răsună sala.

Uşile lojilor se deschideau şi se închideau. Damele în toalete strălucitoare fură conduse afară de către domni în frac şi cu decoraţii. Multe, multe fotolii se goliră şi scaune de pluş, moi şi calde rămaseră părăsite.

Cortina se ridică şi tumultul pasiunei răsună asupra unei căsuţe de ţară, liniştite, înconjurate cu verdeaţă. Actorii se învîrteau în toate părţile şi însoţeau cu gesturi nişte vorbe care nu se auzeau.

Apoi se aprinse iar lumina electrică şi prin fie-care uşă de intrare se năpusti cîte o secţie de poliţişti.

Acum nu mai putea eşi nimeni.

Privirile tuturora se îndreptară curioase către tînărul revoluţionar.

Stătea în faţa mea nemişcat şi privea înaintea lui. Un funcţionar superior de poliţie apăru şi-i vorbi. Incet, cu o eleganţă liniştită se ridică, se înclină fără să scoată o vorbă şi îl urmă cu capul sus, cu un zimbet de mîndrie pe buzele lui albe.

Isi făcuse datoria.

Şi încă odată un uragan vijelios străbătu sala. Jos poliţia! Jos poliţia! afară! se striga, se urla.

Şi apoi începu o şuerătură. O şuerătură îngrozitoare, fără sfîrşit, care sfâşia nervii.

Tremurînd mă sculai şi mă răzimai de balustrada galeriei în faţa eşirei, unde cel puţin puteai face cîţiva paşi în libertate—eşirea mi-o tăiase zece poliţişti.

Şi şuerătura răsuna mai departe—enervantă, înăbuşitoare. Cîteva fete tinere îşi ascunseră faţa în mîini şi plînseră fără nădejde.

Actorii încetaseră de mult jocul şi stăteau nemişcaţi dinaintea tufişului căsuţei de vară privind cu răbdare publicul furios.

Insfîrşit se desprinse unul din ei şi înaintă spre rampă, cu mîinele ridicate ca într'o rugăciune. Era un bătrîn—mare şi frumos. Şi rădicînd capul albit către publicul lui Gorki zise cu o voce caldă şi răsunătoare: „Domnilor, dacă doriţi ca Gorki să vă vorbească şi astăzi, atunci daţi-ne voe să vorbim noi acum.“

O salvă scurtă şi apăsată de aplauze

și tăcere mormîntală. Piesa se jucă până la sfîrșit fără alt incident.

Era greu, după izbucnirea aceia sălbatică a pasiunei, care deabea se liniștise, ca să se mai poată urmări firul ideei din piesa slabă în acțiune.

Și mă uitam înainte.

Privirea mea căzu de cealaltă parte, pe locul gol. Un loc gol! Și pentru ce?

In viață fiind, să renunți la locul tău, să te nimicești tu însu-ți, pe un preț așa de mic! Cui au folosit, sgomotul cel scurt, și afișele roșii? Domnilor celora decorați desigur că nu, și nici damelor parfumate.

O, cît de imens de bogată trebue să fie țara aceasta, ai cărei fii își jertfesc viața lor tănără așa de eftin!

Și apoi privirea mea se opri în altă parte.

Pe lîngă mine se înghesuiau polițiștii cu gîtul întins și priveau cu ochii strălucitori pândind fără răsuflare la cele ce se petreceau pe scenă.

Și din fețele acelora din popor, strălucea o bucurie aproape supraomenească.

Nicăiri n'am văzut ochi așa de doritori, așa de luminați. Și ca fermecați ascultau pe revoluționarul, pe al cărui partizan ajutaseră să-l nimicească aici.

Oamenii acesteia naivi, inculți, pacinici și buni erau sbirii fraților lor, carnea și sîngele lor!

Acești copii, cari nu văzuseră nici odată un teatru; cari nu pricepeau nimic din cele ce se petreceau pe scenă — nici nu-și dădeau sama ce rol trist jucau—în viață.

Și strîns înghesuiți în acei cari deabea îi șueraseră și-i blăstemaseră, stăteau și ascultau fără răsuflare ca și ei pe marele revoluționar.

Ah! mamă Rusie, ce copii ai, ce eroi!

Boul și Vițelul

Un bou, ca toți boii puțin la simțire,
In zilele noastre de soart'ajutat...
Învățâ la școală cartea de citire
Și ajunse boul un bou învățat.

Mare lucru 'n lume e și 'nvățătura!
Ține loc de multe, chiar și de talent...
Printr'o bună școală, rafinezi natura:
Din viței poți scoate un bou eminent.

Nu încape vorbă, între animale,
Un așa specimen greu să mai găsești...
Să citească zilnic feluri de jurnale,
Rumegînd atâtea știri politicești.

Astfel, eminentul, în curent cu toate,
Iată, pe nepotu-i tînăr l-a'ntîlnit:
„Unchiule, cum mergem?“ — „Excelent nepoate!
A mai grea problemă s'a și resolvit.“—

„Unchiule, iar glume!“—„Ba de loc, băiete!
Sunt de-acord cu toții, foarte sigur știu...
Să m'asculți pe mine, eu citesc gazete;
Tu nu știi nimica, ești un agiamiu.

Mă'ndoiam eu însumi; m'am convins, în fine,
C'am scăpat de-acuma de orice nevoi:
Ni sunt de-opotrivă voitori de bine
Și au multă milă cei mai mari de noi.

N'au perit zadarnic, astă primăvară,
Dintre noi atîția ca la zalhană!
Drepturile noastre sfinte triumfară:
O s'avem islazuri, dacă ni le-or da..“.

A remas vițelul, ca un gură-cască,
Fericit că'n fine sacra speț'a lui
O avea de-acuma din belșug să pască
Ș'o purtă mai lesne greul jugului.

Caragiale.

Litere-Științe-Arte

In noua colecție Socec, a 95 bani volumul a apărut prima lucrare, foarte elegant tipărită, pe hîrtie roză, cuprinzînd „Povestile Peleșului“ de Carmen Sylva într'o excelentă traducere. Din această nouă colecțiune va apare regulat cîte un volum pe lună. Suntem pe calea unor foarte bune începuturi de edituri literare, și avem actualmente în țeară numeroase încercări de colecțiuni eftine și le urăm tot succesul meritat.

*

Succesul teatral în această lună va aparținea neaparat frumoasei comedii „Năzdrăvăniile Divorțului“ în care se vor produce cei mai buni artiști ai stagiunii, iar recordul îl va ținea Pella în ale sale foarte picante „Monologuri“.

*

La 12 Ianuarie Iașul va avea o trupă de operete sub conducerea d-lui Niculescu Buzău, atît de simpatic ieșanilor.

*

Din Roma vine știrea că noua piesă lirico-istorică a lui Gabrielle D'Annunzio „La nave“—despre care am verbit pe larg—a avut un succes enorm. Regele Italiei care a asistat la prima representație are intenție de a acorda poetului o distincțiune cu totul particulară.

*

Despre soarta marelui ziar englez „Times“ vor găsi cetitorii detalii în foiletonul numă ului de astăzi.

*

Presa pariziană, cu ocazia celei de a 50-a aniversare a morții ilustrei tragediane Rachel consacră multe și documentate pagini memoriei celei mai mari artiste a veacului trecut.

*

Deșugubină.—Intr'un zapis din 1636 Oct. 15, proprietatea părintelui N. Vereanu din Iași se vorbește de gloaba deșugubinei. Descoperirea morții de om s'a făcut în următoarele împrejurări: Păvălașco lui Ghenghea vornicul mergînd pe apa Bărladului mai în jos de gura Jiravățului, la Măciucași pe locul Țigănești lor dă de un om mort. Se fac cercetările necesare,dar nu se poate afla omorîtorul. La nevoe Păvălașco Ghenghea făcu strînsoare lui Ion Rodna, stăpînul locului să caute și el pe ucigaș. Dar nici el nu-l găsește: și la urma urmei stăpînul locului se duce la scaun la Bărlad și plătește potrivit obiceiului pămîntului 60 ughi (galbeni ungurești). Ca să nu mai fie supărat vre-o dată pentru darea deșugubinei vornicia de Bărlad îi dă zapis la mînă ca să-i slujească drept dovadă.

In acest mic zapis avem toată procedura în fixarea dării deșugubinei.

*

A apărut „Convorbiri“ cu următorul sumar:

Caragiale.—Boul și Vițelul (fabulă) *). Mihail Dragomirescu.—După un an, Corneliu Moldovanu.—Spre culme (poemă), Gh. Vălsan.—Vorniceasa (un basmu pentru visători), Cincinat Pavelescu.—Cele trei nălucі, Gelozie, Lied, Gh. Orleanu.—Dornică... (poezie), Irena Mohor.—La țară (după Maupassant), Radu D. Rosetti.—Sărutul omului (după Malteste), I. Minulescu.—Romanța noului venit (poezie), Eug. Lovinescu.—Alterna amant [asupra lui Sandu). H. Frollo.—I-ași spune...(poezie), D. Nanu.—Din taină... (poezie), A. Mindru.—Reînviere (poezie), Al. Stamatiade.—Intrebare (poezie), I. Dragoslav.—La hanul la trei ulcele (nuvelă), Al. Cazaban —Pretexte (polemică mărunță), Mihail Dragomirescu.—Revista critica., Ilustrațiuni: Din cercul „Convorbirilor critice“ de Iser; copii după operele lui Grigorescu, O. Spăthe și Iser.

*). Reproduse de noi în numărul de astă-zi.

Informații

● S'ar fi convenit ca unul din deputații colegiului II de Covurlui, să demisioneze pentru ase alege în loc d. Atanasiu, a cărui prezență la prefectură a devenit imposibilă.

Din Huși.—Pe ziua de 4 Ianuarie e convocat consiliul județean în sesiune extraordinară pentru a regula mai multe chestiuni la ordinea zilei.

La noi consiliul județian e conservator și de multe ori a refuzat să lucreze nu numai cu actualul prefect dar chiar și cu Adam Mitachi, prefectul conservator. Era atunci o sfadă în familia conservatoare, și cum se credea că numirea d-lui Adam Mitachi era făcută fățiș contra asentimentului membrilor familiunei, pe care Conu Iorgu n'o consultase la numirea prefectului său, membrii marcanți ai familiunei au refuzat categoric a lua parte.

Prefectul N. Lupu văzînd că nu merge a voit un moment să disolve consiliul județan, dar teama de o nouă alegere față cu situația internă a partidului liberal, l'a silit să se deziste, și lucrurile, au rămas baltă.

In cele din urmă consiliul județean a arătat prefectului dorința de a conlucra, pentru a nu se stânjeni mersul afacerilor județului.

O întrebare însă se pune: Consimți-va consiliul județean conservator să dea votul seu afirmativ prefectului liberal, care vine cu o reformă generală în economia comunelor rurale, căci sporește numărul comunelor de la 34 la 50, ceea ce va turbura bunul mers al trebilor rurale, acum cînd nuoi sarcini îngreuetoare vin pe spetele comunelor rurale, stricîndu-se prin aceasta rostul legei dela 1893, și în special economia introdusă prin reposatul C. Teleman?

Partidul conservator își face un titlu din felul cum a întocmit organizarea comunelor rurale din jud. Fălciu, căci reducînd numărul comunelor rurale, le-a sporit veniturile și a făcut ca jud. Fălciu să aibă economii din zecimi și drumuri, ca județul nostru să fie al doilea județ după Dolj în ceea ce privește economiile.

● Ministrul Averescu a decis definitiv ca uniformele ofițerilor să fie schimbate: culoarea pe viitor, va fi cenușie, ca a ofițerilor armatei germane.

● Scindarea ministerului domeniilor se va face pe ziua de 1 Aprilie 1908.

● In cercuri diplomatice circulă zvonul că guvernul turc ar refuza să semneze protocolul pentru ratificarea noului tratat de comerț cu Romînia, până ce guvernul nostru nu va regula definitiv chestia proprietăților musulmane din Dobrogea.

● Din Botoșani ne-a sosit ieri vestea, prea tîrziu spre a mai putea fi înregistrată în numărul de eri, a încetărei din viață a lui Ioan C. Ciolac, cetățean fruntaș al acelui oraș, președintele clubului conservator și fost în diferite rînduri deputat și senator.

Cu Ioan Ciolac dispare o figură de elită.

Perderea pe care o încearcă partidul conservator botoșănean este foarte mare.

Inregistrînd trista știre a morței lui Ioan Ciolac, rugăm familia să primească expresiunea condoleanțelor noastre.

● Din Focșani ni se scrie că d. Z. Vlădoianu a depus la tribunal buletinele de vot, spre a candida în contra d-lui Delavrancea.

Candidatura d-lui Vlădoianu n'ar presinta nici un interes dacă ea n'ar fi sprijinită, pe sub mână, de Săveanu tatăl.

● Am vorbit la timp despre un denunț făcut că o doamnă din Iași, care cumparase niște cercei în valoare de 12,000 lei de la casa Helder din Galați, ar fi fost victima unei înșelăciuni întru cît acei cercei ar fi fost furați de la o baroneasă.

In urma cercetărilor făcute, dovedindu-se că firma Helder din Galați i-a cumparat de la o mare casă de bijuterii din Anvers, cercei, care fuseseră predați parchetului, au fost restituiți persoanei de drept.

● La 14 Ianuar va avea loc întrunirea cantabililor băncilor populare din jud. nostru, în vederea întocmirei bilanțului pe anul expirat.

● Ierodiaconul Visarion Bucovineanu a fost numit diacon la mănăstirea Vorona, în locul diaconului Stupcanu, care a fost hirotonisit preot pentru o parohie vacantă din jud. Botoșani.

● Conform nouei dispozițiuni a ministerului de interne, școalele de moașe rurale vor fi desființate în cursul acestei luni.

Se știe că aceste școli urmau să fie desființate încă de astă toamnă, însă în urma intervențiilor ce s'au făcut, ministerul de interne a convenit ca școalele să funcționeze pînă în Ianuar, cînd actualele eleve termină cnrsurile.

● Zilele acestea va fi extradat prin Ungheni, din Basarabia, escrocul Nicolae Cerbu, care era de mult urmărit de autoritățile noastre.

Numitul după ce comisese un mare număr de escrocherii în Dobrogea, a reușit să treacă Prutul în Rusia.

El a fost prins și arestat la Kișinău.

● Comitetul societăței absolvenților școalei comerciale din localitate, se va întruni Luni, 7 Ianuar, în localul camerei de comerț, spre a lua ultimile hotărîri cu privire la scoaterea unei reviste a societățeî.

● Mâne la ora 2 p.m. va avea loc, în saloanele camerei de Comerț, a doua întrunire a viticultorilor din orașul și jud. Iași, sub președinția d-lui Pandele Zamfirescu.

● Se știe că conferința profesorală a școalei normale „Vasile Lupu“ din Iași, hotărîse să modifice programul școalei.

Ministrul Haret n'a admis modificarea.

● D. N. Țaicu a fost numit asistent la laboratoriul de anatomie topografică al d-lui profesor Juvara, din Iași.

● Consiliul de rezboiu al corpului 4 de armată va fi convocat la sfîrșitul lunei curente.

După cum am spus, în ședințele din luna aceasta a consiliului, se vor judeca cîte-va procese importante.

Consiliul va fi prezidat de d. colonel Aslan.

● Regulamentul școalei de cavalerie va fi modificat în sensul că ofițerii, cari vor fi chemați să urmeze cursurile acelei școli vor trebui să facă și o probă în scris, care va fi eliminatorie.

● In cercuri militare se crede că d-nii coloneli Paleologlu, din infanterie și Marian din Geniu, vor cere trecerea lor în rezervă.

● D. dr. Schachman, din Capitală a sosit azi dimineață în Iași, spre a vizita pe bunul său prieten Ronetti-Roman, care precum se știe a fost foarte greu bolnav.

● La bursa din Francfort bonurile romînești 4 ia sută din împrumutul de la 1889, au scăzut cu 2 la sută din care cauză încasarea cuponului pe Ianuarie curent, a dat loc la neînțelegeri.

In această privință *Frankfurter Zeitung*, care ne-a sosit astă-zi, publică următoarele: „Imprumutul dela 1889 a fost introdus, pe vremuri, la bursa din Francfort, de casa de bancă Bass și Herz. In prospectul de rigoare, firma aceasta se obligase să plătească cupoanele, ceea ce a și făcut pînă acum, socotind, potrivit cursului fixat 100 lei drept 80 mărci. De data aceasta însă guvernul romîn n'a dat autorisație băncei să considere 100 lei drept 80 mărci, așa că plata cupoanelor se face după cursul românesc.

Posesorii titlurilor romînești sufer o perdere foarte însemnată; pe care guvernul romîn ar trebui s'o evite numai de cît.

Guvernul romîn ar trebui să reguleze chestia înainte de a primi plîngeri în această privință.

● D. dr. Const. Moruzan, care fusese recrutat și repartizat la regimentul 2 geniu, a fost însumat ca medic-ajutor în regimentul 5 de artilerie.

● La teatrul-circ Sidoli are loc astăzi o mare serată cinematografică Pathé Freres Paris. Programul e complect schimbat și toate scenele sunt nouă cu desevîrșire. Cuirasatele franceze, balaurii marini în toate amănunțimele lor, mumia egipteană, elixir de forță scene comice dramatice, sportive, instructive etc. formează programul actual care va interesa și distra pe spectatori.

Direcția acestui teatru ne roagă să anunțăm ca publicul să-și procure bilete din timp pentru a se evita îmbulzeala de la ghișeele casselor.

DIVERSE

— Sărbătoarea Bobotezei va fi oficiată ca și în anii trecuți cu multă solemnitate.

In fața Mitropoliei se construește un piedestal și o cruce de ghiață, unde I. P. S. S. Mitropolitul va face sfințirea apei.

Vor asista toate autoritățile civile și militare.

— Aseară pe la orele 9 și jumatate, tăetorul de lemne Dumitru Lemnariu, ducîndu-se în cărciuma lui MoiseIțicovici, din fața hălei a încetat subit din viață.

— Invățătorul I. Damir, de la școala din Totoești, care a fost pus în concediu din oficia din cauză de boală, a cerut ministerului instrucțiunei să fie reintegrat, de oare-ce comisiunea medicală și medicul legist, au constatat că s'a vindecat.

— Astă-zi a avut loc cununia civilă a d-lui Vasile Gafencu, inspector comunal, cu domnișoara Mariette Tronescu.

— Epidemia de febră-tifoidă, care bântuia în Tg. Frumos, s'a stins cu desevîrșire.

De asemeni s'a stins febra-tifoidă la Ciurea, Mogoșești și Voinești și tusa-convulsivă la Cucuteni.

— In ziua de 14 Ianuarie a. c., se va oficia la catedrala catolică din localitate, un Te-Deum cu ocazia aniversărei nașterei M. S. Imparatului Wilhelm II al Germaniei.

— D-soara Natalia Zugravu a fost numită moașă la comuna Ungheni, în locul d-nei Paraschiva Zăhărescu, demisionată.

— Zilele acestea membrii societății ofițerilor veterani se vor întruni pentru a lua mai multe decisiuni.

— In ziua de Marți 5 Februarie, va avea loc la teatrul național o reprezentație teatrală, în beneficiul societăței „Moldova“, din Iași.

Se va juca Regulus Codoveanu.

— In astă seară are loc la societatea de gimnastică, obișnuita serată săptămînală

— Rezultatul material al balului societății de binefacere „Moldova“ de sub președenția d-lui Constantin Ionescu e următorul: venitul brut—632 lei 40 bani. Cheltuelile 307 lei 90 bani, rămînînd în casa societăței suma de 374 lei 45 bani.

Comitetul societăței ne roagă a transmite vii mulțumiri onoratului public pentru concursul dat.

Din viața unei gazete mari

Ziarul „Times“.—Presa engleză.—Marire și decădere.—Din istoria gazetei.—Conflicte și succese.—Inceputul sfîrșitului.—Oamenii timpului.

Una din cele mai pasionate știri ale ultimelor zile a fost acea despre schimbările întîmplate în soarta marelui ziar londonez „Times“. Cele mai mari organe de publicistică, în frunte cu „Le Temps“ și „Neue Freie Presse“ au consacrat lungi și documentate articole relatînd istoricul bogat în întîmplări al marei gazete engleze de a cărei soartă se interesează în momentul de față lumea civilizată, ca dovadă de respectul de care se bucură în cercurile culte marele organ.

De 120 de ani o singură familie —Walter—posedă din tată în fiu, acest ziar și acum, după ce a trecut prin culmile măririi, ale succesului și cîștigului, ziarul trece în mînile unui reprezentant al presei „galbene“ d. Pearson, un nume nu mai puțin cunoscut—cu osebire că acesta e și temut—în lumea ziaristică și politică londoneză.

Ar fi din cale afară lung de povestit toate epizodele istorice și politice interesante de care se leagă în cursul atîtor decenii numele organului în chestiune și mai cu seamă de enumerat succesele pe care le-a cules pe terenul reportagiului. Cum e natural, ziarul a început prin a avea tiragiul mic. La 1805 îl găsim abia cu 5000 foi pe zi—de și avea decenii de existență—; în 1834 îl găsim cu 10,000; în 1844 cu 23000, în 1851 cu 40000, în 1854 cu 52000. In această epocă alte ziare mari, astăzi bogate și cu tiragii enorme erau abia la începuturile lor așa: *Daily News* avea 4160 foi pe zi și *Morning Post* avea 2667.

*

Times—primul ziar care putu să anunțe victoria de la Waterloo—avu în decursul existenței sale numeroase conflicte. Așa, acel cu Guizot. Primul ministru al lui Louis Philippe, plictisit de atacurile lui *Times* vroi să oprească curierii cari'aduceau, în 1845, noutății din India. Walter—al treilea—organiză un serviciu extra-rapid. Un curier aștepta la Suez poșta indiană; calare pe cămilă făcea drumul Suez-Alexandria, preda telegramele lui Waghorn care pleca repede pentru Triest și de acolo la Londra, prin Germania și Ostanda.

Guizot nu se dădu bătut: puse trenuri și vapoare la dispoziția lui „Morning Herald“, rival cu „Times“. Dar tot acesta din urmă birui.

Sunt cunoscute sforțările geniale ale corespondentului său de Blowitz și în chip ingenios acesta izbuti să telegrafieze ziarului său textul tratatului din Berlin. Reportagiul de la congres a costat 20,000 lei. In 1840 corespondentul său parizian făcu de asemenea o minune de reportagiu, dînd în vileag o conspirație pentru o hoție in stil mare: o bandă internațională plănuia să se prezinte în aceiași zi și oară în toate băncile mari europene cu cereri false ale casei Glyn and Co. Escrocheria n'avu loc, grație marelui ziar. Unul din personagiile invinuite făcu însă proces de calomnie și ziarul fu osîndit la 125000 franci amendă care fu imediat acoperită prin subscripțiune publică. Ziarul însă nu accepta suma, ci o destină pentru burse școlare.

Printre celelalte multe succese trebuie citat încă cumpararea memoriilor lui Bismarck adunate de Busch și care aveau să apară abia după moartea marelui cancelar. Ele apărură în adevăr în 3 volume la 12 Septembrie 1898, adică 43 de zile după moartea acestuia.

*

Cele patru generațiuni al Walterilor n'au făcut, se înțelege, ziarul și nu l'au ridicat la o atare autoritate și celebritate fără ajutoare prețioase. In jurul marelui organ s'au strîns însemnate personalități politice și ziaristice; cei mai buni corespondenți au servit gazetei în chipul cel mai demn și unii din aceștia din urmă au impus în multe ocaziuni lumei diplomatice și au jucat roluri însemnate în conflicte ca și în acorduri internaționale.

In ultimul timp *Times* a apărat cu pasiune ideile politice ale lui Chamberlain și din insuccesul lor ziarul s'a apropiat de programul conservator moderat al lordului Balfour și și-a moderat mult căldura cu care îmbrățișase doctrina lui Chamberlain; tot așa susținuse pe Gladston în prima perioadă a puterei până la afirmarea politicei lui de *home rule*. In toate timpurile însă și în toate împrejurările *Times* a fost și a ramas un ziar cumpatat în limbagiu, cumpănit în atacuri, elegant în întregul său, dar mai cu seamă cinstit și loial. Sunt unii cari văd în aceste însușiri pricina capitală a căderei sau a scăderei lui și anume fiindcă n'a mai fost în stare să ție piept acelei prese mult răspîndite și senzaționale cunoscută sub denumirea de *presa galbenă*.

Ziarul care a ocupat locul de frunte în marile lupte și succese gazetărești ziarul la care Regina Victoria—după cum se poate vedea din recenta corespodență publicată—a fost nevoită să apeleze prin lordul Palmerston pentru a-l face să-și tempereze puțin indispoziția față de Curtea germană cînd cu căsătoria actualei Impărătese, ziarul la care s'au închinat rînd pe rînd, spre a-i dobîndi simpatiile, cele mai mari autorități și cei mai cu vază diplomați, închină steagul, declarînd că nu poate merge înainte. Direcția și administrația trec în alte mîni, mai viguroase, vor fi conduse de un spirit mai întreprinzător, mai abil și mai... comercial. Gazetăria modernă, din nefericire, nu poate exista fără a îmbina politica și inițiativa, literatura și negoțul, faptul simplu și senzația—așa cum face presa galbănă în cele două continente.

Blag.

Feriți-vă de agenți

Cari vă speculează luîndu-vă prețuri exorbitante pentru Gramofoane false.

Nu cumparați în alt Magazin înainte de a cerca Gramofoanele și plăcile noastre veritabile, recunoscute ca superioare de numeroasa noastră clientelă.

Plăcile și acele noastre sunt cele mai veritabile nefiind uzate.

A sosit un mare transport de Gramofoane și plăci precum și viori, mandoline, flaute etc.

„România Musicală“

Magazin de instrumente și note muzicale 24. Iași, str. Lăpușneanu, 24.

Ultime informaţii

● *Prin numirea d-lui George Vădescu în comisiunea superioară agricolă s'a produs vacanţă şi pentru un loc la colegiul I de Cameră de Dorohoi.*

Din cauza neînţelegerilor mari ce există între nuanţa Burghelea şi cea Vădescu—Pilat, lupta va fi foarte grea pentru guvernamentali.

In schimb, partidul conservator unit va duce cu mult succes noua campanie electorală.

● Comitetul de 9 al clubului liberal s'a adunat, ieri seara, precum am anunţat eri, acasă la d. Poni.

D. Poni a comunicat celor presenţi, că, prin numirea sa în comisia agricolă superioară, d-sa trebue să se retragă de la preşidenţia clubului, nu, însă, *şi din club şi din comitetul executiv.*

*

Membrii clubului sunt contrariaţi de faptul, că d. Poni, în loc să convoace clubul spre a-i comunica retragerea sa, a convocat comitetul de 9, care, după statute, n'are fiinţă de cît în timp de alegeri.

● D. general Averescu va fi oaspetele oraşului nostru în ziua de 22 Ianuarie.

D-sa va veni împreună cu doamna pentru a participa la concertul ce va avea loc în acea zi în folosul orfelinatului fetelor de militari.

Cu această ocaziune d. general Averescu va vizita locul unde urmează a se clădi căzărmile pentru cavalerie precum şi infirmeria de boale de ochi de la Frumoasa, a cărei clădire, precum se ştie, va fi complect restaurată în cursul verei viitoare.

● Peste o săptămînă prefecţii de judeţ din întreaga ţară, vor fi convocaţi din nou la ministerul de interne, cînd vor presenta formularele date de ministerul de interne pentru a fi complectate şi în care vor înscrie preţurile arenzilor din ultimii ani.

● Consiliul de higienă al judeţului nu se va întruni de cît în ziua de 15 Ianuarie, sub preşidenţia d-lui Gh. Kernbach, prefectul judeţului.

● **Agitaţia avocaţilor.**—Decanatul baroului de avocaţi din Iaşi, a primit din partea d-lui Petru Grădişteanu, presidentul congresului avocaţilor, hotărîrile ce s'au luat în ultimul congres al avocaţilor.

In urma acestora, decanul baroului de Iaşi, d. Senator Pandele Zamfirescu, a trimis avocaţilor din Iaşi înştiinţarea ce urmează:

Congresul corpurilor de avocaţi din ţară, întrunit la Bucureşti, a votat următoarea moţiune;

D. P. Grădişteanu, preşedintele congresului, să comunice fiecărui decan din ţară hotărîrele congresului cu rugăciunea să discute dacă, în împrejurările actuale şi faţă cu noua redactare a legei judecătoriilor de ocoale, trebue, sau nu, declarată *greva.*

Aducîndu-vă aceasta la cunoştinţă vă rog să bine voiţi a vă întruni, în adunare plenară, Duminecă, 6 a. c., ora 2 p. m., în sala de şedinţe a Curţei s. I.

● D. maior Minovici, de la serviciul intendenţei a Corpului 4 de armată, a întocmit o interesantă statistică, care cuprinde numărul meseriaşilor, cărciumarilor, brutarilor etc., din toate satele din Moldova

Statistica îşi are importanţa ei prin faptul că în timp de manevre armata s'ar putea folosi de ajutorul meseriaşilor, ştiindu-se astfel unde ei pot fi găsiţi. De exemplu, trupele aflătoare într'un sat, avînd nevoie de un potcovar, cismar etc. lesne îl poate găsi, cercetînd statistica.

Judiciare.—Mîine curtea de Apel, secţie I-a, va judeca apelul făcut de comerciantul Einrichsohn din Fălticeni, contra sentinţei tribunalului de Fălticeni, prin care a fost condamnat la 6 luni închisoare, pentru escrocherie.

— La 12 Ianuar Curtea de apel va judeca procesul lui Pericle Contingeanu, care a fost condamnat de tribunal la 1 an închisoare, pentru falşuri.

— Tribunalul s. I-a a confirmat astăzi mandatul de arestare ce-a fost lansat contra lui C. Gherassim, care a furat 2000 lei de la un lipovan.

● Inalta curte, s. III, a stabilit următoarea importantă jurisprudenţă în materie cambială:

1) Termenul de 15 zile pentru exercitiul acţiunei de regres contra giranţilor are a se observa atît în cazul cînd posesorul cambiei ar exercita această acţiune individual contra unuia din giranţi cît şi în cazul cînd o exercită colectiv contra tuturor coobligaţilor, întru cît nu există nici un motiv juridic a cere termenul de 15 zile numai atunci cînd acţiunea ar fi exercitată colectiv contra giranţilor.

2) Atît după textul art. 349 c. comercial, cît şi după principiile dreptului comun, debitorul cambiei poate opune portorului excepţiunile legale, fie la prima instanţă, fie în apel, numai cu o singură condiţie, adică, ca ele să fie propuse la prima înfăţişare d'inaintea instanţei unde afacerea este pendinte; iar prin prima înfăţişare, legiuitorul a înţeles acea înfăţişare în care părţile prezinte pledează şi pun concluziuni în fond înaintea judecătorilor.

*

Privitor la obligaţiunea fidejusorului, trib. comercial de Ilfov a stabilit următoarele:

Obligaţiunea fidejusorului nu e o obligaţiune accesorie, ci o obligaţiune aparte, care poate împrumuta forma unui act comercial sau civil.

Obligaţiunea fidejusorului e comercială când fidejusorele are un interes la obligaţiunea garantată.

Art. 42 C. com. stabileşte numai o regulă de solidaritate fără a se ocupa de natura obligaţiunei fidejusorului.

○ Din 21 candidaţi, cari s'au presintat la concursul pentru ocuparea locului de copist la secţia I a Curţei, au reuşit 9.

Lucrările au fost înaintate ministerului

● Din Bucureşti ni se telefonează că astăzi a încetat din viaţă acolo d. J. Sanielevici, profesor de matematică, un tînăr foarte apreciat.

Defunctul, care lasă în urmă-i multe regrete, suferea de rinichi. Inmormîntarea va avea loc mîine.

✻ Cu prilejul schimbărei de an, d. rector Bogdan a mai primit următoarele telegrame:

In numele membrilor *societăţei studenţilor în medicină* vă transmitem şi vă rugăm să primiţi expresiunea celor mai sincere şi respectuoase felicitări.

ss. Preşedinte, **Bartolomei.**

Insufleţit de cele mai vii sentimente de respect şi admiraţie, trimetem scumpului nostru Rector călduroasele noastre urări, rugînd cerul să vă dăruiască fericiţi şi îndelungaţi ani, ca în fruntea celei mai înalte instituţii de cultură, să ne conduceţi cu înţelepciunea ce vă caracterizează, pe căile adevărate ale progresului.

In numele
Asociaţiei studenţeşti „Uniunea"
(ss) **C. Jornescu.**

Fericire desăvîrşită şi îndelungată viaţă urează *Solidarităţii* Rectorului lor pentru înţeleapta conducere a tinerimei universitare. (ss) **E. Lăzărescu.**

Exhumarea unui cadavru.—Doamna Elena Leatris, născută Romalo, a încetat din viaţă în ziua de 30 Decembrie, orele 1 jum. p. m., în urma unei scurte suferinţi.

Inmormîntarea avu loc în ziua de 1 Ianuarie.

Rudele defunctei şi, în special, familia Romalo din Bucureşti ar fi exprimat oare-cari bănueli asupra acestui deces.

Soţul defunctei, d. locotenent Leatris, spre a risipi acele bănueli, interveni la parchet cu cererea de-a se permite exhumarea cadavrului şi facerea autopsiei.

Astăzi dimineaţă cadavrul a fost dezgropat. Transportat, apoi, la morga dela cimitir, cadavrul a fost disecat de d-nul profesor doctor Bogdan, asistat de d-nii doctori Iamandi şi Grossi. Din partea parchetului a asistat d. procuror Scarlet, din partea soţului defunctei au asistat domnii doctori Anghel şi Manicatide.

D. profesor doctor Bogdan, medicul legist al parchetului, a constatat că moartea era datorită unui cancer primitiv al pilorului şi al duodenului, ceea ce explică în de ajuns moartea subită a defunctei.

Pentru a prevenimpina, însă, ori ce bănuiala, intestinele şi stomacul, puse în şase borcene, au fost trimise, spre analiza, laboratorului serviciului medico-legal din Iaşi.

*

In corsajul rochiei defunctei s'a găsit un bileţel, ultimul pe care soţul i l'a trimis. Conţinutul biletului n'are absolut nici o importanţă, dar cum a fost ultimul ce'l primise, a fost pus în corsaj — ca ultim salut a soţului.

◕ Duminică 6 Decembrie, va avea loc concursul de popici între campionii Iaşului — în sala de popici a societăţei de gimnastică.

Primilor reuşiţi li se vor decerne ca premii, medalii şi bani.

● D. Burghelea, ajutor de grefier la secţia II-a a tribunalului Iaşi a fost suspendat astă-zi.

D. Burghelea este învinuit, că ar fi tolerat sau facilitat sustragerea unui act autentic dintr'un dosar privitor la falimentul Lernovici.

Afacerea se instrueşte la cabinetul III-a al d-lui jude-instructor Erbiceanu.

● Lotti Bernovanu, acuzată că a atentat la viaţa d-lui locotenent Pruncu, va fi transportată joi, 10 a. c., la Bucureşti, spre a fi depusă la Văcăreşti.

Domnii doctori Minovici, Obreja şi Marinescu, vor fi citaţi spre a se pronunţa asupra stărei mintale a numitei.

TEÀTRUL NAŢIONAL
LA 8 IANUARIE 1908

Năzdrăvăniile Divorţului

cea mai desăvîrşită farsă a lui Bisson

Vor debuta: *Pella, Penel, Ionescu, Morţun* şi toţi artiştii de seamă.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 3 Ianuarie

Casa rurală

Bucureşti. — Proectul casei rurale, care urmează a fi depus pe biroul Camerei, imediat după deschiderea parlamentului, a fost definitiv întocmit şi dat la tipar.

Chestia Vacufurilor

Bucureşti. Ziarul „Adevărul" publică un interesant articol în chestia încurcăturei cu Turcia.

După acel articol, convenţia noastră cu Turcia nu se va putea încheia, căci, după cum s'a anunţat imperiul Otoman, cere ca mai întâi să se tranşeze chestia vacufurilor şi apoi să se încheie convenţia.

Or, România, se află în mare încurcătură cu chestia vacufurilor, pentru care ar trebui să plătească o despăgubire de 10 milioane lei, ceia ce ar însemna o adevărată rescumparare a Dobrogiei.

Din această cauză, e temere de încordarea relaţiunilor noastre cu Turcia.

Sondă incendiată

Ploieşti.—Astă noapte un mare incendiu a isbucnit la sonda No. 3, situată în comuna Aviceni.

Sonda era proprietatea soc. „Steaua Romînă" şi a fost complectamente distrusă de incendiu.

Pagubele sunt însemnate. Focul nu se ştie de unde a luat naştere.

Călătoria d-lui Averescu

Bucureşti. — D. general Averescu ministrul de resboiu se află încă la Berlin şi nu se va reîntoarce în ţară de cît la 10 Ianuarie.

Teroarea de la Kişinău

Kişinău.—Cu ocazia sărbătorilor de anul nou, a fost aci o mare panică.

O bandă de teroriști a căutat să terorizeze tradiţia, împiedecînd pe cei ce practicau obiceiurile tradiţionale, ca pluguşorul etc.

Mai multe lovcinţe au fost atacate; un comerciant, împreună cu soţia şi cu un frate al său, au fost ucişi de teroriști. Un fiu al acestuia cu mare greutate a putut să scape.

Liniştea a fost restabilită tîrziu.

Abdicarea Regelui Petru

Viena.—Mai multe ziare din Belgrad afirmă că e mai mult de cît probabilă abdicarea cît de curînd a regelui Petru a Serbiei.

Acele ziare afirmă că imediat după încheierea convenţiei cu Austro-Ungaria, abdicarea Regelui Petru, va fi un fapt îndeplinit.

Tripouri

Cernăutz. — Consiliul comunal de aci a luat hotărîrea de a se lua cale mai energice măsuri contra tripourilor din Capitala Bucovinei, care s'au îmulţit foarte mult.

Consiliul a decis ca în primul rînd să se ia măsuri contra tripourilor, aşa zise de primul rang, unde sunt spoliaţi-tineri aristrocraţi.

Decorarea lui Piquart

Paris.—Ţarul a conferit ministrului de răsboiu al Franţei, generalul Piquart, marea cruce a vulturului alb.

Spion arestat

Taulon.—Un german anume Ludovic Winkler care se preumbla în jurul arsenalului şi care avea la el o hartă a statului major, a fost arestat.

El a declarat că era pe drumul spre Nice şi că dorinţa lui era numai să viziteze oraşul Toulon.

Incendiu la o redacţie

Paris.—Un incendiu a izbucnit în biurourile Agenţiei „Argus de la presse" în strada Druot. Această agenţie se ocupă cu strîngerea de prin diferite ziare de articole asupra unei chestiuni anumite sau articole vorbind despre o anume personalitate sau instituţie. Sunt 5 răniţi printre care doi fotografi foarte grav răniţi.

Ştire desminţită

Buda-Pesta.— Ştiri din Maramureş Sziget, desmint ştirea dată de nişte ziare despre o pretinsă răscoală a locuitorilor romîni din satul Palos Remete.

Bandă bulgară

Constantinopol.— Abia azi a sosit ştirea despre masacrul comis la 10 Ianuarie de o bandă bulgară în satul patriarhist Dragoclaresse, vilaetul Monastir.

Ancheta a constatat că banda a incendiat 5 case, 24 persoane au pierit în flacări, sau au fost asasinate.

Desminţire

Paris.— O telegramă a prefectului maritim din Toulon către ministrul marinei desminte în mod formal că doi marinari ar fi încercat să asvîrle în aer cuirasatul de escadră Jauresguiberry ştire lansată de ziare. Este adevărat că a isbucnit un incendiu pe bordul vasului datorit unor neprevederi iar nici de cum unor intenţiuni criminale.

Politica la Craiova

Craiova.—Neînţelegerile dintre liberalii din localitate, devin din ce în ce mai acute, cu atît mai mult cu cît se apropie alegerea la colegiul al II-lea de Cameră.

D. Nae T. Popp susţine la acest colegiu, candidatura fiului seu Mitru N. Popp.

Moartea unui poet

Viena. — La Petersburg a încetat din viaţă azi cunoscutul poet şi publicist Antrusoff.

Bandele lui Sarafoff

Viena. — Din Belgrad vine ştirea că bandele lui Sarafoff, au reînceput activitatea lor, dedîndu-se din nou la măceluri.

Se zice că hotărîrea aceasta a fost luată de comitetul revoluţionar bulgar, ca o sfidare pentru asasinarea şefului lor, Sarafoff.

Isgonirea călugăriţelor

Paris. — Cu ocazia isgonirei călugăriţelor congregaţiilor, s'au produs mari încăerări.

Mai multe persoane au fost rănite.

Poliţia a intervenit şi cu mare greutate a putut restabili ordinea.

Călugăriţele însă au fost isgonite chiar şi de prin spitale, unde li s'au interzis a mai servi.

Cabinet pentru Dentistică şi boli de gură
D. Pekelman
&
Dr. med. M. Pekelman
Strada Alexandri 3

Laborator special
pentru
Analize medicale
Dr Med Ioan Nimereanu
asistent Clinicei Dermato-Syfilitice şi al Laboratorului de Anatomie Patologică, fost preparator Laboratorului de Clinică Medicală.
Iaşi strada Lăpuşneanu No. 10

Avis important

Aduc la cunoştinţa onor. Public şi onor. mele clientele că am făcut *o instalaţiune nouă de tot şi modernă* în atelierele mele de Boiangerie şi spălătorie chimică şi spălătorie de albituri, instalaţiune care poate să rivalizeze cu orice fabrică din străinatate, aşa că sunt în posiţiune de a împlini ori-ce dorinţe a onor. mele clientele.

In stabilimentul meu de *Boiangerie şi spălătorie chimică* se poate *boi, revopsi, spăla* şi *curăţi* pe cale chimică orice haine de dame, toalete de bal, teatru, haine bărbăteşti, de copii, uniforme milităreşti şi şcolare, stofe de mobile, perdele, covoare din ori ce fel de stofă de matasă, sau catifea, pantofi de Bal, mănuşi, cortele, pene, boauri, lucruri brodate, mantale şi pelerine de cauciuc, jachete şi pantaloni de piele, blănuri, dantelărie etc. etc.

Se boeşte în toate culorile şi *se garantează* pentru ori ce culoare şi pentru ori ce pată ce se scoate.

De aseminea în *spălătorie, instalaţie cu aburi*, se spală lenjuri femeeşti, bărbăteşti, gulere, manşete, albituri de menaj, trusouri, perdele etc. etc.

Se primesc comenzi din provincie prin o c. p. Cheltuelile de înapoiare a comenzilor privesc pe fabrică.

Rog dar pe onor. Public şi onor. mea Clientelă să mă onoreze şi în viitor cu comenzile d-lor şi se vor convinge *de exactitatea celor spuse mai sus precum şi de preţurile moderate.*

Birou de primire la fabrica *Iaşi str. Păcurari 105.*

La filiala *Iaşi str. Lăpuşneanu 25*

şi la *Bârlad vis a vis de Sucursala Poştei*

cu toată stima
MARTIN BUCHHOLZER
Proprietarul fabricei

PIERDUT

Cine va găsi un pendentif format din un briliant mare la mijloc, înconjurat de un rînd de rubine şi unul de briliante, să-l aducă în strada sf. Atanasie No. 3, unde va primi o bună recompensă.

Student în drept,

doreşte a prepara un elev de curs primar sau secundar, în schimbul locuinţei cu pensiune.

A se adresa la ziar, ofertele, sub iniţiala L.

O Odaie cu sau fără pensiuni pentru o singură persoană a se adresa str. albă 27.

*

De Vînzare în total sau în parte o bibliotecă Str. Păcurari 53. Cataloagele sînt depuse la administraţia acestui ziar, tipografia Goldner.

Vasile M. Dimitriu
Licenţiat în drept şi filozofie
AVOCAT
Iaşi.—Strada Buzescu 4

ŞOŞONI şi GALOŞI
de St. Petersburg
VERITABILI numai cu

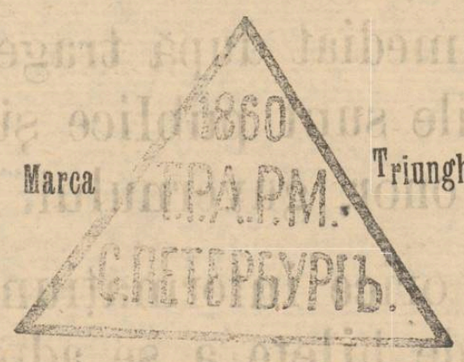

Recunoscuţi ca ceĭ maĭ buni
din toată lumea
Grand Prix la Expoziţia din Paris 1900
Singurul depositar general pentru IAŞI
H. BRAUNŞTEIN
MAGASIN DE INCALŢAMINTE
La „Cocoşul de Aur"

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmărește

LOZURILE

CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete 30.000 câstiguri

și 8 premii

Cu cîștiguri in suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîștiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe prețul Oficial de:

1/8 Una optime	Lei 1.50
1/4 Un sfert	Lei 3
1/2 Una jumàtate	Lei 6
1 Loz întreg	Lei 12

Plata cîștigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice și sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informațiuni și comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

are pentru basa principală **Codeina și Tolu**; el inlocuește **Pasta Zed** și poate fi ntrebuințat pentru a îndulci ceaiurile si lapiele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuși de puțin inconvenientele vămătóre a le opiului.

Folosește de minune in contra **irritațiunilor, peptului și ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tuscimagăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* 22, **Drouot** și la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAȘI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete și geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uși cercevele de ferestre, etc. pe prețuri cele mai eftene.

Scânduri pentru dușamele, geluite pe 4 fețe, cu uluc și langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe mașinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt și conștiincios

Fabricațiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roți de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iași

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAȘI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repede

Durata traseului 6—7 zile

Primesc spre expediare la [illegible] bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. le mètre 0 30 c.

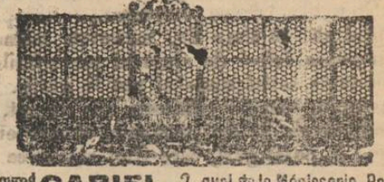

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 6 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0 [illegible]

Chaînes de grenouilles, depuis... 7 [illegible]

Paillassons pour abris, le mètre carré... 2 50

Portes [illegible]

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** și ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* și *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ mai frageți si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienția de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilă de veritabil Elixir Guillié

PONDOIR DÉROIT

Prix..... 6 fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

EN FONTE INOXYDABLE

Prix 0 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iași—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalație pu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.—No. 331. Sîmbătă 5 Ianuarie 1908

NOI IN DE NOI

E bine ca la fiecare sfîrşit de an să ne încheiem bilanţul vieţii politice pentru a vedea sporul sau nesporul ce răstimpul unui an a adus partidului nostru.

In decurs de un an, ziarul *Opinia* a dus lupta pentru sporul ideii conservatoare şi nu cu puţină mîndrie putem spune astăzi că ziarul nostru şi-a făcut pe deplin datoria. N'a fost chestie la ordinea zilei, n'a fost lege de întăiul sau al doilea ordin, n'a fost fapt politic mai însemnat asupra căruia *Opinia* să nu-şi fi spus părerea. In nici o chestie, în nici o discuţie nu ne-am abătut dela doctrina conservatoare. Urbani în stil, întemeeţi în aprecierile noastre, cuvîntul *Opiniei* a fost purtătorul ideii celei bune, părerei celei drepte, aprecierii celei mai potrivite; şi fără a ne opri în calea negativă şi de tăgadă, am înfierat răul şi abuzul, cum am formulat şi normele pozitive ale unei opere de guvern.

In ceia ce priveşte dar ziarul nostru suntem într'un vădit spor.

Trecînd la viaţa internă de partid, cîte schimbări nu ne-a adus cele 365 de zile din anul 1907! La para focului revoluţiei anarhice, la mişcările violente de stradă şi de corporaţii, la deslănţuirea urilor sociale, partidul conservator a crezut că e mai nimerit a ceda pasul iscoditorilor şi hrănitorilor acestor mişcări, *de cît a lovi el cu tunul*!

Şi a făcut bine.

Tunul n'a bubuit pe cîmpiile ţării Romîneşti din porunca mai marilor noştri, ci aceia care iscăleau că pietrele se vor scula dacă un pic de sînge ţărănesc va curge, ei au fost sorociţi şi urgisiţi de soartă să facă să curgă pîrae de sînge înroşind ogoarele şi ţelinile satelor noastre. O mai crudă ironie nici că se poate!

Ţara s'a liniştit cu *tunul* şi cu... cuvîntul Măriei Sale.

In răul politic căşunat partidului nostru prin retragerea pripită de la putere, s'a încolţit sîmburele refacerii forţelor noastre.

O lună de zile după retragere partidul îşi întregia forţele prin unirea tuturor elementelor conservatoare, sub şefia *reală* şi *efectivă* a d-lui P. P. Carp.

După un traiu de 36 de ani de *du-te vino*, fost-a dat ca să se închege definitiv traiul politic al tuturor elementelor conservatoare, cari dacă în răstimpuri au mers împreună în acţiunea vie şi puternică pentru sporul ideii conservatoare, au mers însă cu acel *paralelism politic*, care a dăinuit bine cît a fost pe picioare şeful real şi autoritar al partidului conservator—Lascar Catargi— pentru a se transforma apoi într'o vrăjmăşie acută—istoria celor 8 ani de viaţă politică de la 4 April 1899.

Proclamarea şefiei d-lui P. P. Carp, pentru a doua oară, dar de astă dată fără zapis la mînă ca la 1900 Iulie, a răspuns unei adînci necesităţi politice şi de ordin intern de partid şi pentru ţară.

Cînd tunul a bubuit pe cîmpiile ţării noastre contra alor noştri săteni, nu mai era ertat ca şefii partidelor să se sfăşie între dînşii; de aceea de la ei a plecat cuvîntul cel bun al unirii, al unirii *sincere, reale* şi *leale*.

Dar partidul nu s'a găsit tot aşa de bine pregătit în cele mai de jos ale lui straturi, pentru ca imediat să răspundă cu desinteresare la apelul fruntaşilor.

Pentru ca o idee să se transforme în stări de sentimente şi mai apoi în acţiuni unitare de voinţă, trebue şi timp şi să găsească elementul pasional şi volitiv al factorilor politici nu aşa de refractar.

Dar politica fiind mai mult un act pasional, de cît intelectual, negreşit că noul apel la unire, apel plecat din sferile de sus, n'a găsit imediat ecoul necesar în inimile şi rărunchii fiecărui membru al partidului.

Şi dacă a fost centru politic unde ciocnirea să fie şi mai vie şi mai cu răsunet a fost tocmai *Iaşii*.

In politica conservatoare Iaşii sunt socotiţi ca un centru de întăia mînă. Iaşii, cuibul junimismului literar, numără pe cei mai vechi şi mai statornici soldaţi ai d-lui P. P. Carp. Traiul politic dela centru între cele 2 fracţiuni conservatoare s'au repercutat totdeauna şi la Iaşi, şi nu s'a putut ca o dată cuvîntul de ordine de la Bucureşti dat pentru unire, acest cuvînt să nu se transforme în act de voinţă la Iaşi.

Insuşi şeful partidului a primit direcţiunea unitară a clubului de la Iaşi, în forma cum el a dat'o şi a înjghebat'o.

De cît nu toate elementele s'au crezut grăbite în această mişcare unitară. Jumătatea a doua a anului trecut a fost martura multor frămîntări interne *centrifugè*.

Credem că cu începutul noului an, viaţa internă a partidului conservator Ieşan va fi mai *centripetă*, uzîndu-se şi reducîndu-se *ad valorem* toţi factorii cari *hîiau* spre o dislocare de centru.

Şi ne place a constata că Iaşii nu se vor desminţi în vaza lor. Partidul conservator din întreaga ţară îşi are aţintiţi ochii săi asupra mersului politicei de la Iaşi, şi cu cît acţiunea unitară a politicei noastre de la Iaşi va fi mai intensivă, cu atît se va repercuta nu numai în Moldova dar în toată ţara.

Şi cum alegerile bat la uşă pentru vacanţa de la colegiul I de Senat, prilej avea-vom ca *noi prin noi* să mai înregistrăm o victorie ca cele de la Maiu.

De cît, fi-vor oamenii noştri la înălţimea evenimentelor?

Noi credem....

Gh. Ghibănescu

O chestie de elucidat

Legiuitorii, cari au întocmit noua lege a învoelilor agricole, au găsit nimerit ca să creeze un consiliu superior al agriculturei al cărui scop este de a judeca diferendele d'intre proprietari, arendaşi şi ţărani, în ce priveşte tocmelile agricole; de-a fixa preţurile curente şi de a tranşa, în ultima instanţă, chestia pămînturilor pentru islazuri.

Acest consiliu este dar o instanţă specială de judecată şi faptul că un consilier al înaltei Curţi de casaţie va lua parte, în mod permanent, la deliberările acelui consiliu, invederează scopul şi misiunea consiliului.

Naşte întrebarea: membrii acelui consiliu pot ei lua parte activă la luptele politice?

Legiuitorul n'a specificat lucrul acesta. Dar ar fi natural ca lucrul să pară anormal, întru cît nici judecătorii ordinari n'au voe să facă politică în mod oficial.

D. Poni, vice-presidentul comisiei de care ne ocupăm, pare a fi de părere contrarie. Contrarie în modul următor: dl. Poni recunoaşte că nu mai poate face parte din Parlament; recunoaşte că nu mai poate fi presidentul unui club politic—dar că demnitatea d-sale de înalt judecător nu este incompatibilă cu acea de membru al unui partid politic.

Noi voim să discutăm cazul, desbracaţi de orice gînd politic. D. Poni, care este de părere că cineva poate să fie şi judecător şi om politic—nu este un adversar d'intre acei redutaţi; nu este un concurent în politică pentru ca prezenţa sa în luptele d'intre partide să inspire vre-o jenă. Că va rămînea sau nu în clubul liberal—lucrul în sine este indiferent.

Dar poate rămînea? Din punct de vedere legal şi echitabil, poate cineva să fie şi judecător şi om politic?

D. Poni va fi chemat să judece diferende d'intre proprietari liberali, proprietari conservatori şi arendaşi tot aşa. Va fi chemat să preţeluiască—judecătoreşte—valoarea pămîntului unui proprietar liberal sau conservator.

Atunci d. Poni se va recuza sau va fi recuzat—de şi d-sa este om foarte drept.

Chestiunea ie foarte delicată. Fiecare va spune, pare-se, că judecătorul trebue să stee departe de cele politice. Că dacă postul de judecător nu este compatibil cu un mandat în Parlament, el nu poate fi compatibil nici cu politica, sub ori ce formă.

Dar chestia trebueşte elucidată—şi sperăm că se va hotărî într'un fel sau într'altul, asupra acestei delicate chestiuni.

COMITETUL DE 9

Domnului Poni nu i-a plăcut nici odată mulţimea. Nici măcar mulţimea mică.

Vice-presidentul comisiei regionale superioare a manifestat aceeaşi neplăcere chiar şi cu prilejul semi dispariţiei sale din politică. Căci d. Poni, deşi funcţionar superior al Statului, a hotărît să se eclipseze numai parţial din politică: să se retragă din Senat, să se demită din demnitatea de president al clubului liberal, dar să rămăie membru cotizator al clubului.

Dar mulţimea tot nu-i place. Şi ca să dee veste despre parţiala sa eclipsă politică, dl. Poni s'a ferit să convoace întreg clubul, care se compune din 160 oameni; s'a ferit chiar să convoace comitetul executiv, care numără vre-o 30 inşi —ci s'a mărginit să invite la d-sa acasă, comitetul de 9, sau mai bine zis de 8— căci din cei 9 face parte şi amfitrionul.

A vorbit cu cei 8 — dar mulţimea, mulţimea cea mică, nu ştie nimic, n'are habar de ce va fi în viitor.

Comitetul de 9 este compus: din presidentul şi cei trei vice-preşidinţi ai comitetului de 30 şi din domnii: C. B. Penescu, C. Stere, dr. C. Botez, Ath Ath. Gheorghiu şi P. Fîntînariu.

Comitetul de nouă nu este deci unul special, ci un derivat, un extras sau un rezumat — cum voiţi — al comitetului executiv de trei-zeci.

Acest din urmă comitet, potrivit statutelor, alege pe cei nouă, cu mandat în timp de alegeri legislative sau comunale, ca să lucreze în numele comitetului de trei-zeci.

Este dar evident că, acum nefiind alegeri derivatul comitetului executiv n'are nici un rol. De ce a convocat deci d. Poni acest derivat fără de rol, şi n'a convocat comitetul executiv, sau clubul total?

Aci ajungem iar la oroarea de mulţime, mare sau mică, pe care o are d. Poni.

Faptul a produs, însă, supărare: s'a supărat clubul, s'a supărat şi comitetul executiv de lipsa de atenţie a domnului Poni.

Ambele — clubul şi comitetul — contestă celui derivat dreptul de a funcţiona în afară de perioada electorală şi ambele vor considera hotărîrile comitetului de nouă—ca nule.

Noroc de un lucru: că nici măcar mulţimea foarte mică de nouă n'a îndrăsnit să iee vre-o hotărîre.

Ar trebui un comitet compus din unul —poate că ar fi mai cu noroc.

CATE-VA NOTE

O jumătate de veac s'a împlinit de la moartea marei tragediane franceze Rachel Felix, fiica unui biet neguţitor de vechituri din cantonul sviţeran Aargau.

Rachel representase, în dramă, adevarata tradiţie a clasicismului francez şi astă-zi, 50 ani după decesul ei, se vorbeşte mai mult de ce-a fost dînsa, de cît se vorbise cînd era.

Actorii se uită repede. Pe nimeni lumea nu uită mai repede de cît pe actorul mort. Find-că, în totdeauna, urmaşul stă gata şi activitatea lui dă uitărei pe predecesor.

Alfred de Musset a avut, în această privinţă, o exclamaţie foarte caracteristică. Invitat să comemoreze amintirea unei artiste, 14 zile după moartea ei, Musset respunse: „e poate prea tîrziu de-a mai vorbi despre dînsa".

Dacă aiurea artiştii favoriţi se dau repede uitărei după decesul lor, la noi lucrul se întîmplă cînd actorul ie încă în viaţă: el asistă la desastrul persoanei sale.

In Iaşi, spre pildă, bietul Arceleanu, mort astă vară în spital, bietul Arceleanu fusese în vremea lui, care a fost şi vremea belşugului, artistul alintat al publicului. Ajungea ca Arceleanu să apară pe stradă, să tuşească sau să salute pe cine-va, pentru ca publicul să rîdă. Afişul care conţinea numele lui atrăgea lumea la teatru; spectacolele date în beneficiul lui Arceleanu, erau afaceri splendide.

Pe urmă a venit regresul. Arceleanu a trăit vre-o zece ani în plin regres şi a murit în spital, uitat înainte de moarte.

Istoria teatrului va vorbi, însă, despre acest artist; va arăta că a fost un talent pe care publicul de pe atunci l'a necunoscut.

Se vor cerceta motivele—în van, după cum tot în zadar, vre-un entusiast va căuta la cimitirul din Tataraşi, mormîntul lui Arceleanu.

Vor afla, doar, că, şapte ani după decesul lui Arceleanu, osemintele lui au fost depuse într'o groapă comună cu alte oseminte — potrivit soartei acelora, cari nu lasă nimic după ei, nici măcar suta de lei, taxa unui mormînt propriu..

*

D. Papamihalopol respunde la o întrebare ce nu-i a pus'o, însă, nimeni: „de ce este anti-takist?"

In cursul respunsului la această auto-întrebare, d. Papamihalopol îşi respunde, între altele:

...care era planul? Era *îndrăsneţ* şi, în acelaşi timp, *grandios*. Subtilizarea partidului, începînd, încetul cu încetul, *de jos*, pănă la creştet apoi, în mod sistematic şi dibaciu. Pentru acest ţel trebuia fanatici, oameni de încredere şi lipsă complectă de scrupuluri...

Perfect d'acord!

OAMENI ŞI LUCRURI

TOATA PASEREA...

Una din scriitoarele pariziane, d-na Marcelle Tinayre, a fost decorată de curînd, cu ocazia anului nou; sau—mai drept —a fost înscrisă pe tabloul decoraţiunilor întocmit de ministrul Cultelor Briand, în ajun de a părăsi acest portofoliu. Ştirea despre decorarea acestei scriitoare s'a aflat, ca de multe ori, prea de vreme prin indiscreţia unor ziare, — ceea ce n'ar fi fost vr'o mare nenorocire. Dar eroina însăşi—o femee decorată este, chiar în republicana Franţă, aproape o eroină—fiind nu numai scriitoare ci şi ziaristă, şi-a permis luxul cam îndrăzneţ de a zeflemesi actul decorării sale proprii printr'un articol apărut în „Le Temps" din 8 Ianuarie. Oricît de spiritual ar fi fost articolul, lucrul nu părea tocmai frumos, căci ridiculizînd actul decorării, ofensezi prin aceasta toată seria scriitorilor de ambele sexe cărora distincţiunile le fac poate plăcere şi s'au luptat pentru dobîndirea lor. D-na Tinayre după ce face un număr de glume mai mult ori mai puţin reuşite asupra numirei sale de „cavaler", afirmă pur şi simplu că nu va purta cordonul. „Scriitoarea a fost decorată, dar femeea trebuie să poarte decoraţia"—şi asta-i se pare cam caraghios, ori îi se pare chiar nedrept, pentru că acea decoraţie a fost creată pentru soldaţi şi apoi pentru că nu-i place... băieţaşului ei.

Cu glumele şi reflecţiile aceste puţin reverenţioase, scriitoarea Tinayre şi-a găsit însă... Bacăul. Ea uitase pe semne cît de susceptibile sunt femeile în genere şi cele decorate în special. Iată însă că singurul ei articol provoacă o furtună de indignare şi un mare număr de răspunsuri care de care mai...femenin, adică mai înţepător. D-na Dieulafoy, arheologa, declară unui gazetar că „poartă cu mîndrie decoraţia ei"; filantroapa d-nă Poilgot poartă deasemenea „cu emoţiune crucea legiunei"; Louise Abbeina—nu poate crede atîta uşurinţă de limbagiu; scriitoarea talentată care semnează cu pseudonimul Daniel Lesueur arată ca ea n'a scris un singur avînt în publicitate cînd a fost decorată; în sfîrşit o altă decorată Elise Michel cere ministrului să dee decoraţia d-nei Tinayre unei candidate mai vrednice. Iar Ordinul însuşi—instituţia legiunei de onoare—e foarte pornit, şi nu fără cuvînt, în contra indiscreţiilor, şi a impoliteţei scriitoarei decorate, ceea ce însemnează posibilitatea ca ea să-şi vadă îndrăzneala pedepsită şi să poarte o cruce pe...Calvarul părerilor de rău, pe urma unei presumpţiuni şi a unei indiscreţiuni adevărat femeeşti.

In acest caz s'ar putea zice încă odată că „toată pasărea pe limba ei piere".

Rodion

O aniversare

Acum 50 de ani.—Rachel.—Naşterea ei.—Copil minune.—Geniul tragediei.—Cariera.—Rachel şi Ristori.—In America.—Sfîrşitul.

La 3 Ianuarie 1850 se stinse din viaţă în sudul Franţiei cea mai mare artistă franceză, poate cea mai mare a tuturor timpurilor şi ţărilor, tragediana Rachel, lăsînd îndoliată întreaga lume artistică, toată intelectualitatea Franţei. Povestea vieţei acestei minunate, fenomenale artiste, e un poem de întîmplări bizare, originale şi cu prilejul aniversării morţii sale lumea literară şi-o reaminteşte, publicistica o dă la lumină încă odată, uimind minţile omeneşti ca de o poveste în adevăr stranie şi inexplicabilă.

In mica şi urîta localitate şviţeriană Mumpf—povesteşte Adolphe Brisson—se află încă hotelul „Soarelui" unde s'a născut acea care avea să devină tragediana Rachel. In acel timp Mumpf era un sat uricios, de o necurăţenie proverbială, aşa de inaccesibil din cauza glodului încît dacă se vindea un cal, era înhămat la o căruţă şi—drept probă, era pus să o tragă pînă la Mumpf: cele de mai multe ori căruţa însă-şi nu ajungea decît bucăţi atîta de hurducată era în cursa ei pînă acolo.

Hotelierul de astăzi povesteşte că într'o noapte de iarnă, anul 1821, o femee tînără, slabă, brunetă părînd istovită de mers, ceru să între în hotel. Ea declară numai de cît că era pe cale de a naşte şi în adevăr după cîte-va zile dete naştere unei fetiţe.

După opt zile tînăra evreică părăsi otelul după ce arătă că n'are cu ce plăti întreţinerea şi mulţumi că-i s'a ertat mica datorie. Plecă purtînd în braţe pe acea care avea să devină o glorie a Franţei, tragediana Rachel.

*

Cum s'a manifestat marea putere artistică a Rachelei, nu se poate preciza, La vrîsta de 15 ori 16 ani o vedem pe una din marile scene pariziane şi un critic celebru, Regele criticilor de pe atunci, Jules Janin, o salută în termeni elogioşi: „Domnişoara Rachel joacă cu suflet, cu multă inimă, cu spirit şi cu îndemînare; ea are sentimentul dramei în care joacă; o pricepe numai cu inteligenţa ei proprie, fără lecţiunile, fără sfaturile nimănuia. Nici o sforţare, nici o exagerare; o mare cumpătare în mişcări, în vorbe, în mers, în privire: iată Rachel".

Numai după un singur an—în 1838—Rachel apare pe scena teatrului Molière —Comedia Franceză şi acelaş critic, Janin, se poate mîndri în foiletonul seu din „Journal des Débats" că el a descoperit pe marea, pe neasemănata artistă: „Posedăm în sfîrşit copila cea mai uimitoare, cea mai admirabilă pe care a văzut-o urcînd scîndurile scenei generaţia de astăzi. Copila aceasta — notaţi bine numele ei — este d-ra Rachel. Acum un an a debutat la teatrul «Gymnase» şi eu aproape eu singur din toată presa parisiană, am recunoscut în ea un talent serios, firesc şi puternic, cu un viitor imens. N'am fost crezut şi am fost acuzat de exagerare. Mica artistă a dispărut de pe scenă; eu aproape am uitat-o şi o revăd tocmai acum după ce ne apare în capo-d'opere de Racine, Corneille şi Voltaire, —roluri care se potrivesc cu geniul ei artistic. De astă dată copila e ascultată, încurajată, admirată şi aplaudată. In adevăr, ce fenomen uimitor! O copilă fără cultură, fără carte, fără pregătire şi care răsare de odată o mare, colosal de mare tragediană! Şi gîndiţi-vă că nu e macar frumoasă — e slabă, strîmtă la piept, un obraz comun, o pronunţare defectuoasă. Nu are idee despre Horaţius, Hermiona, răsboiul troyan, Pyrrhus sau Helena.

Nimic, nu ştie nimic. Dar are ceva mai mult de cît cunoştinţi: are geniu! Şi îndată ce apare pe scenă — devine mare, uriaşă; creşte pînă la înălţimea eroilor lui Homer; cu mîndrie îşi ridică fruntea; pieptul ei se lărgeşte; ochiul capătă viaţă; piciorul ei calcă bărbăteşte, ca de stăpînă: vocea-i clocoteşte în ea toată frămîntarea de pasiuni şi ast-fel ea dă trup şi viaţă marilor tragedii".

Cariera ei—17 ani la Comedia Franceză—a fost o serie infinită de triumfuri şi de glorioase izbînzi. Teatrul se îmbogăţia pe urma ei,—şi ea pe urma succesele-lor. Indată ce apărea numele Rachelei pe afiş, cassa teatrului se umplea: de la sute de lei, reţeta se urca la mii! Iar literatura Franţei, graţie rivalităţei autorilor de a izbuti să fie jucaţi cu Rachel, se îmbogăţea cu opere de valoare; iar lucrări mediocre ca Adrienne Lecouvreur cîştigau o celebritate universală, de îndată ce marea tragediană găsi rolul eroinei vrednic de a fi interpretat de dînsa. Casa ei era cercul de întîlnire peutru marii poeţi, pentru toţi artiştii şi intelectualii Franţei. Mica şi sărăcuţa evreică deveni steaua Parisului şi asupra ei era veşnic atrasă luarea aminte a lumei: în jurul ei se strîngeau admiratorii şi o serbătoreau. Ar fi prea lung de povestit încă odată pe larg toată cariera ei; rolul jucat de dînsa în mijlocul Franţei literate. Vom aminti numai momentul plecării în America unde o ispiteau succesele materiale ale unor artiste contemporane cu dînsa. Turneul fu lung, ostenitor şi nu atît de corespunzător cu speranţele materiale. La aceasta se mai adaogă faptul că pe atunci se ridica steaua artistei italiane Ristori, o adevărată rivală a Rachelei.

Se reîntoarse din America atinsă de acea primejdioasă boală a plămînilor de care s'a sfîrşit şi eroina lui Dumas: Dama cu camelii. Stete puţin timp în Egipet, apoi se duse în Franţa de sud unde se luptă cîteva luni cu teribila boală care avea s'o răpună, mai ales cum era de slabă fiziceşte, rău înarmată, —după cum ne-o zugrăveşte şi Alfred de Musset, — tatăl unuia din cei doi copii naturali ai marei artiste.

Muri în vrîstă de 38 de ani abia, după 18 ani de viaţă şi activitate strălucită; muri în mijlocul unui tablou straniu ca şi firea ei, ca şi povestea vieţei sale: în timp ce nişte ovrei religioşi rostiau rugăciunele mortuare după ritual precum ceruse cele două surori ale Rachelei cari asistau la agonia ei,—camerele muribundei erau pline de reprezentanţii cei mai străluciţi ai artei, ai presei, ai publicisticei, veniţi să admire, pe acea care dăduse Franţei atîta glorie şi atîta plăcere.

Blag.

Constatări din 1907

PRECEDENTE FARA PRECEDENT

I

In cursul anului 1907 s'a întîmplat o sguduire nevăzută încă în corpul didactic al ţării noastre. Sguduirea aceasta părea că nimiceşte stabilitatea corpului didactic, stabilitate dobîndită prin multă muncă şi chiar prin sacrificiu.

Inainte de a se produce sguduirea, se anunţa urbi et orbi că partidul conservator, în timpul guvernărei sale, motivat de interese de partid, a deschis uşile învăţămîntului la o sumă de persoane, care nu întruneau condiţiunile legii. Se svonia, cînd mai pe şoptite, cînd mai tare, că Ministrul Instrucţiunii şi direct şi prin acoliţii săi, era convins de călcările de lege, pe care partidul liberal nu le putea suferi în interesul învăţămîntului.

Se înţelege că platforma luată „în interesul învăţămîntului" se credea că va face lumea să se alarmeze, şi dacă nu toată va trece de partea liberalilor, cel puţin s'o pună în poziţie să tacă, căci înainte de ori ce trebue să primeze „interesul învăţămîntului".

Dar iarăşi se înţelege, că partid l conservator ştia ce va să zică la adversari „interesul învăţămîntului". De aceea nici înainte de a se produce sguduirea, de care vorbiam. nici după aceia nu s'a îngrijit de acuzările ce i se aduceau. S'a îngrijit însă, şi cu toată stăruinţa, ca să nu se lovească în stabilitatea corpului didactic. Căci tocmai stabilitatea era, cum este şi trebue să fie „interesul învăţămîntului".

Stabilitatea corpului didactic era de fapt dobîndită înainte de actuala lege şi nimeni nu gîndise măcar ca s'o atingă. Toţi Miniştrii după vremuri, ştiau că şcoala ar pierde colosal, dăcă profesorii ar fi ca nişte epistaţi, pe cari orice patimă politică i-ar fi mutat din loc in loc sau i-ar fi scos din învăţămînt. De aceea, şi fără o lege care să stabilească inamovibilitatea, de fapt să practica acest drept de netăgăduit de bun în interesul învăţămîntului.

Cu introducerea şi de drept a inamovibilităţei, nimănui nu'i trecuse prin minte, că ea ar putea fi violată sub pretext de a se intra în lege. La anulări de numiri, care se petrec în 1907, nimeni nu se gîndia. Şi cînd svonurile se răspîndiau încoace şi încolo, toţi iubitorii de neam nu dădeau crezămînt, ci le credeau ca glume, ce pot înşela pe naivi dar nu pot avea realitate.

Dar svonurile circulînd mereu, adversarii noştri credeau că vor putea face un curent favorabil. La aceasta se gîndiau, pentru că—spre nemulţumirea tuturor—se găsise chiar unii membri ai corpului didactic, cari angajaţi politiceşte n'au ezitat a se face coadă de topor în propria lor pagubă. In loc de a fi apărători ai adevărului, căci aşa se cere de la ori ce luminător al neamului, au dat preferinţă interesului de partid. Şi în loc de a pune umărul cu influenţa lor politică de a nu se aduce ştirbire unui drept, dobîndit de profesori în interesul şcoalei; au dat tot sprijinul ideei de a se lovi în stabilitatea corpului didactic. Aceasta este o greşală condamnabilă din toate punctele de vedere, şi n'am dori s'o vedem aplicată asupră-le cu toate urmările ei usturătoare.

(Va urma).

Litere-Ştiinţe-Arte

„Numărul de 1 Ianuar al „Convorbirilor critice" cuprinde în supliment 17 caricaturi datorite artistului Iser şi reprezentînd pe cei mai principali colaboratori ai acestei reviste. Suplimentul va mări, de sigur, succesul publicaţiunei şi... reputaţia excelentului caricaturist.

*

In seara de 7 Ianuar are loc un splendid bal de copii organizat de societatea „Sprijinul" în marea sală a şcoalei de arte.

*

Am vorbit la timp de procesul intentat de tenorul francez Alvarez criticului artistic de la ziarul *Comoedia* din Paris. Tribunalul, constatînd că în afară de critica propriu zisă, gazetarul a avut intenţiuni de personalităţi, l'a condamnat la o despăgubire de 1500 franci şi publicarea sentinţei în cinci ziare. Hotărît lucru, justiţia o... femenina, de aceea tenorii au atîta trecere la ea.

*

Lîngă Berlin, la Friedenau, a murit cea din urmă fiică a poetului Chamisso în vrîstă de 78 de ani.

*

La Londra s'a fundat mai de mult un teatru în jargon.

Actualmente pe scena acestui teatru, absolut modern şi bogat, are un succes formidabil opera Bar Cochba de Goldfaden. E vorba probabil de fecundul compozitor care a murit zilele aceste la Newyork şi a cărui înmormîntare a luat proporţiile unei manifestaţii colosale.

*

Japonezii sînt astăzi poporul cel mai la ordinea zilei. Pe una din scenele germane s'a montat acum o piesă: „Japoneza" şi în care se povesteşte drama unui european—inginer plecat în Japonia să construească un pod—şi care se înamorează de o fiică a poporului masliniu dar viteaz. Ca o adevărată japoneză eroina sfîrşeşte printr'o moarte...eroică.

*

In noua colecţie Socec, a 95 bani volumul a apărut prima lucrare, foarte elegant tipărită, pe hîrtie roză, cuprinzînd „Povestile Peleşului" de Carmen Sylva într'o excelentă traducere. Din această nouă colecţiune va apare regulat cîte un volum pe lună. Suntem pe calea unor foarte bune începuturi de edituri literare, şi avem actualmente în ţeară numeroase încercări de colecţiuni eftine şi le urăm tot succesul meritat.

STRUNA ZILEI

NEDREPTATE

Comnna, Ţibana cu cotunele Secături şi altele vor fi luate Iaşului şi alipite Vasluiului.

OPINIA.

Dacă se întîmpl 'aceasta
Se vor naşte multe uri—
Căci nu poate să rămînă
Iaşui fără.... Secături.

Informaţii

Din Roman, cu data de ieri, ni s'a telegrafiat:

Membrii baroului, intruniţi spre a discuta asupra proiectului d-lui Stelian, au hotărît greva.

La întrunirea revizorilor şcolari ai judeţelor, care va avea loc la ministerul instrucţiunei publice în zilele de 11 şi 12 ianuarie, fie-care revizor va prezenta raportul cu noile şcoli ce urmează a se înfiinţa în comunele rurale, odată cu începerea noului an şcolar.

D. procuror general va vizita în cursul săptămînei ospiciul de nebuni de la Socola.

D. procuror general ar trebui să cerceteze dacă este fondat zvonul că, din cauza numărului restrîns de paturi, bolnavii trebue să doarmă cîte doi într'un pat.

De asemenea se spune că din cauza defectuosităţei sobelor, frigul este atît de mare, atît de intens în ospiciu, încît medicii trebue să facă vizitele învăluiţi în blănuri.

Este adevărat, că repararea acestor două mari defecte, nu cade în competinţa înaltului magistrat.

Dar cum ie vorba de morală şi de omenie, cuvîntul d-lui procuror general ar putea fi de mare folos în aceste chestiuni.

Anul acesta d. general Tătărescu, comandantul corpului IV de armată, pregăteşte planurile unei foarte importante serii de lucrări de stat major în vederea lucrărilor pe teren, care le va executa în cursul primăverei împreună cu întregul stat major al corpului IV, brevetaţii corpului IV şi serviciul de administraţie.

Tema pe care şi-o propune prezintă o deosebită însemnătate din punct de vedere strategic şi tactic privitor la apărarea ţărei.

Se ştie că d. general Tătărescu e unul din cei mai competinţi generali şefi de stat major.

Depozitul de spirt al d-nului Blum, din strada de jos, a fost închis pentru că funcţiona în contra legei sanitare.

Primarul comunei Gropniţa, I. Petrovici, va fi suspendat din funcţiune, invinuit de abuz de putere.

D. Iacob Albu a fost ales primar al oraşului Tecuciu.

S'a pus din nou în circulaţie svonul că d. Spiru Haret va fi numit guvernator al Casei rurale.

Examenele la scoalele de meserii vor avea loc, în viitor, în Septembre şi nu în Iunie.

Ziarele liberale anunţă că în ziua redeschiderei parlamentului la 10 c, d. Costinescu va depune pe biuroul Camerei proiectul pentru monopolizarea cîrciumelor săteşti.

Şcoalele rurale din judeţul nostru care au fost închise în cursul lunei Decembrie din cauza epidemiilor, vor fi redeschise Marţi 8 Ianuarie.

Regia monopolurilor tutunurilor a pus în vînzare tutun denicotinizat.

Acest tutun este furnizat de o casă străină prin intermediul d-nului Albert Ghica, prinţul Albaniei.

D. Ghica primeşte 1 leu de fiecare kilogram ce se vinde.

D. Serafim Ionescu a demisionat din postul de revizor şcolar al judeţului Suceava. In loc a fost numit d. G. Ionescu, actual revizor de Dorohoi.

D. C. Stupcanu, din Iaşi, a fost numit profesor suplinitor la catedra de istorie dela liceul din Bacău.

Pe lîngă alelierele C. F. din Paşcani se vor construi la prima-vară, mai multe clădiri în valoare de 51.000 lei.

Consiliul comunei Păuşeşti a cerut să i se aprobe un credit de 5.000 lei pentru clădirea unui local de şcoală.

Numirea unui şef-contabil la prefectura de judeţ, în locul remas vacant prin moartea lui I. Mandragiu, se va face peste două, trei zile.

Erau după cum am spus, doui candidaţi, d-nii: Giurgeanu şi Constantiniu. Mai candida apoi şi d. Simionescu ajutorul de contabil, care de drept trebue avansat.

După cît ştim însă, d. Kernbach, prefectul judeţului, vrea să încredinţeze acest post unui absolvent al şcoalei superioare de comerţ.

Epitropii casei Sf. Spiridon au trimes o circulară brigadirilor silvici ai casei, prin care le pune în vedere să întocmească un tablou de întinderea exactă a fie-cărei moşii, fînaţuri, imaş şi arătură.

In acel tablou, brigadirii vor trebui să arăte dacă lanurile de arat sunt pămînturi noui, sau sunt pămînturi vechi, şi calitatea fiecăruia. Vor mai arata numele şi numărul satelor de pe fie care moşie, şi cîţi locuitori sunt pe moşie şi cîţi sunt capi de familie, numărul şi felul vitelor, aflătoare pe moşie.

Apoi, vor adăuga numele şi întinderile moşiilor megieşe cu cele ale epitropiei, ce distanţă este între moşiile epitropiei şi satele din apropiere etc.

Aceste tablouri—trebue să fie înaintate epitropiei cel mult pînă la 12 Ianuarie a. c.

Petreceri mari în Iaşi.

In cursul lunei februar vor avea loc mai multe petreceri mari în Iaşi: în seara de 2 februar Jockey-Clubul va da un mare bal, pentru organizarea căruia se fac cheltueli însemnate.

Balul va avea loc în saloanele clubului, iar bufetul cu mîncăruri şi răcoritoare, va fi instalat în cofetăria Tuffli, care comunică cu clubul.

Societatea „Pîinea Săracilor" plănuieşte organizarea unei serate veneţiene la patinaj.

Societatea „Crucea roşie" ar dori, dacă ar reuşi să obţie în prealabil înalta autorizaţie a d-lui Iorga, să organizeze un spectacol teatral, cu piese franţuzeşti, ale căror roluri să fie împlinite de unele dame şi domnişoare din înalta societate ieşeană.

Rectorul a fixat ieri pentru ziua de 14 Ianuarie alegerea unui decan pentru facultatea de medicină.

In cercuri profesorale se asigură că va fi un singur candidat: d. profesor Const. Botez.

Aflăm că d. căpitan Enăchescu comandantul companiei de jandarmi pedeştri din localitate, va demisiona pe ziua de 1 Aprilie, a. c. spre a 'şi regula drepturile la pensie.

In locul d-lui căp. Enăchescu, va fi numit d. căpitan Bănciulescu, din batalionul 4 de vînători.

Duminică, 6 Ianuarie, orele 3 p. m. va avea loc, în biserica Bărboi, celebrarea cununiei religioase a tânărului Mihail M. Bogdan, cu d-şoara Mariette Gheorghiu.

Nuni vor fi d-nul şi d-na N. V. Ştefăniu, administratorul tipografiei unde se imprimă ziarul nostru.

Pentru ziua de 15 Ianuarie a. c., se aşteaptă o mişcare printre împiegaţii administraţiilor financiare.

Pe acea zi se vor face cîte-va transferări, precum şi cîte-va noui numiri.

Tot pe acea zi se va numi şi un controlor în locul d-lui Ilie Cocea destituit.

Revizoratul şcolar al judeţului va întocmi un tablou de cursurile de adulţi, înfiinţate în judeţul nostru, de la începutul noului an şcolar şi pănă în prezent.

Zilele acestea o comisiune din partea casei apelor va pleca la Mülheim, în Germania, spre a face recepţia tuburilor necesare pentru marea conductă de aducerea apei de la Timişeşti.

Se zice că d. Alexandru P. Poni, directorul epitropiei cassei sf-lui Spiridon, va demisiona din această funcţiune pentru a fi numit în unul din posturile de administrator regional.

Cine-i va urma, nu se ştie.

In prima Duminică după vacanţie, institutorii îşi vor continua obicinuitele lor conferinţi lunare şi conferinţele intime.

Consiliul comunal a fost convocat în seziune ordinară cu începere de Marţi 8 Ianuarie a. c.

La teatrul-circ Sidoli are loc astăzi o mare serată cinematografică Pathé Freres Paris. Programul e complect schimbat şi toate scenele sunt nouă cu desevîrşire. Cuirasatele franceze, balaurii marini în toate amănunţimele lor, mumia egipteană, elixir de forţă scene comice dramatice, sportive, instructive etc. formează programul actual care va interesa şi distra pe spectatori.

Direcţia acestui teatru ne roagă să anunţăm ca publicul să-şi procure bilete din timp pentru a se evita îmbulzeala de la ghişeele casselor.

Duminică două representaţii.

DIVERSE

— Duminică 6 Ianuar, de la orele 3-7 p. m., vă avea loc în sala cercului militar, un matineu, organizat în folosul şcoalei profesionale a Reuniunei Femeilor Romîne din Iaşi".

— Pensiile civile şi militare pe luna curentă, nu se vor plăti pînă la 18 Ianuar a. c.

— In astă-seară va avea loc la societatea de gimnastică, sport şi muzică, obicinuita serată dansantă săptămînală.

Aceste serate vor urma regulat în fiecare Sîmbătă seară.

—In cursul lunei aceştia, comisiunea de remontă a armatei, se va duce în Rusia, pentru a cumpăra un număr de cai, necesari armatei noastre.

— La concertul organizat de doamna General Averescu în ziua de 22 Ianuar va da graţiosul său concurs şi Doamna locotenent Ianovici.

— A fost arestat numitul Gr. Dimitriu care a furat mai multe lucruri de la L. Steinberg din str. Nicolina.

— Un copil, cu numele I. Damaschin, fiind lovit de demenţă, a fost internat în ospiciul Socola.

— La parchet se instrueşte cazul numitului G. Ciuraniu, care a ultragiat pe mai mulţi poliţişti.

Psihologia Presei

In şedinţa de la 6 Iunie 1907, la societatea psihologică din Berlin, a vorbit asupra acestui subiect referentul Hochdorf, sub preşedinţia d-lui Martens, asistat de secretarul Wertman.

Sunt naturi, zice el, cari se ocupă cu o sumă de lucruri economice, sociale sau şi artistice. Cei mai mulţi n'au puterea mărginirei de sine, ci ard de dorinţa dea trăi în lumea ce 'i înconjoară spre a afla, ceea ce din ea ar scoate ce ar putea a'i interesa. Căile pentru mulţămirea acestui interes sunt diferite.

Studiul primitiv: cercetare, convorbire orală, o ştire, este dusă despre unul la altul. Acesta e ziarul nescris.

Forma începătoare a ziarului scris: acta diurna din timpul lui Cesar.

Un ziar în sensul de azi găsim pentru prima oară secolul al XV-lea în Veneţia. Ziaristul obţine ceva trecere la cetitorii săi. Gaza, preţul de vînzare al ziarului, origina numelui Gazette este din acel timp, Serviciul de ştiri este părăsit.

Timpul de înflorire. Titlul şi forma ziarului fură bătute pentru cerinţa de noutate a omului; observatorul, aplaudatorul, istorisitorul etc. La început s'a întrebuinţat materialul din cele ce se observa în lumea din afară. Nu era atunci nici un ziar ca azi în perioade aşa scurte una după alta. Se aduceau rapoarte fixe cu tot istoricul lor. Un nume de ziar suna „Curierul istoric". Se raporta în el despre faptele zilei. Abea în timpul revoluţiei franceze apar titluri pentru foi noui, ce par a avea o tendinţă determinată în ziar.

In 1798 Görres a intemeiat în Germania „das rote Blatt". Apoi apar direcţii literare, ce se ocupă cu nouile apariţiuni „Biblioteca artelor frumoase a ştiinţelor frumoase, Intelligenzblat".

Ziarele şi revistele romanticilor dau în numele lor numai mici impresii în acea ce autorii voiau a imputa cititorilor. Ziarul cu caracterul de azi apăru în anii revoluţiei; nu numai ştiri, ci îndrumare spre o părere hotărîtă. Regimul lui Napoleon desvoltă o presă de tendinţă cu bune dispoziţie. Napoleon dete jurnaliştilor o bună indicaţiune: „Numiţi-mă numai totdeauna pe mine pe mine, pe mine". Cine ia în mînă un ziar cu precauţiuni sceptiee, se va ocupa cu aceea ce va avea adesea înaintea ochilor săi.

„Schimbări în ziaristica ultimelor patru decenii provocate de progresele technice". Mai înnainte era posibil un ziar fără capital mare industrial. In 1880 un ziar din Eberfeld primea ştiri din Paris în 6 zile. Azi fapte ce se întîmplă la Paris la 11 ore se citesc la Berlin la 11 '|.

Ziarul de azi trebue să poată a se desvolta colosal, deci să se bazeze pe un capital mare.

Azi cetitorul nu se mai mulţumeşte a afla din ziar părerile personale ale cuiva. Pentru aceasta ia o revistă. Numai serbătorile se împacă cu un coprins mai mare. Din ziare caută se afle ştiri de senzaţie. După modelul englez în fruntea ziarului este un articol de fond. El trebue să fie expunerea sumară atot ce poartă interes mai mare pentru publicitate. La început articolele de fond erau semnate cu cifra autorului, azi numai foarte rar. Anonimatul s'a introdus pretutindeni în presă. Numai la critica artistică se subscrie articolul.

Technica criticei teatrului pune în pericol calitatea jurnalistului artistic. Jurnalistul trebue să coprindă totul în forme, a-l pune într'un spaţiu determinat, abea are ocaziunea a'şi motiva părerea sa, abea poate zice un da sau un nu despre un lucru de artă, de aceea el este lesne dus, ca să lase a decurge în stilul său oare care nedreptate ce nelinişteste. Dacă ar avea timp şi loc, jurnalistul ar putea fi mai cu prevedere, a decide mai cu maturitate. Cum însă la 12 $^{3}/_{4}$ se închide lucrarea în redacţie, ca foile să poată fi trimise la timp în Provincie, jurnalistul n'are de cît $^{3}|_{4}$ oră spre a scrie asupra aceea ce el a văzut.

Critica ce apare în ziua următoare este şi mai grăbită. Ea apare în ediţia de seară, în 150—200 rînduri, şi trebue a fi la maşină la 1 jum.—2 ore. De aceea nici nu poate jurnalistul să fie la înălţimea criticei ce ar trebui să facă. Acesta este un pericol al ziarului. El nu numai i'a personalitatea jurnalistului, ci'i dă şi obicinuinţe de care nu se poate elibera de cît cu mare greutate şi energie.

Ziarul modern procură funcţiuni la un număr de puteri, a căror preferinţă este fixitatea, a înşira cuvinte unul după altul. Ziarul este încă periculos simţimîntului, ceea ce represintă fiecare colaborator ca om politic sau social, redactorul politic ţine locul, fără ca cel puţin el să fie conştient despre aceasta, opiniunea unei grupe oare care cu a cărei ochi el s'a obişnuit a vedea. Dacă are o ştire înaintea sa, poate să'i măsoare impresiunea, căci ea este penda aceia care formează cercul cititorilor. Redactorul se sileşte a da viaţă la tot ce i se prezintă. El „redijază".

Principiul, părţile, secundare, ştirele a adus rubrica corespondenţelor. Ea constă în aceea că o persoană anume procură săptămînal un număr de ştiri şi articole, din care redactorul ia aceea ce'i trebue, potrivit scopului său şi le dă la ziar.

G. D. B.

Laborator special
pentru
Analize medicale
Dr Med Ioan Nimereanu
asistent Clinicei Dermato-Syfilitice şi al Laboratorului de Anatomie Patologică, fost preparator Laboratorului de Clinică Medicală.
Iaşi strada Lăpuşneanu No. 10

Ultime informaţii

● **O comună luată Judeţului Iaşi.**— Comuna Mironeasa din judeţul Iaşi îşi trage tot venitul ei de la Tîrgul Ţibana şi de la cătunele Săcăturí şi Brusturesti, de oarece atît tîrgul cît şi aceste cotune numără mai bine de trei sute de locuitorî, dar în afară de aceasta aci sunt exploatările de păduri şi alte afaceri care întreţin tot venitul comunei.

Nu de mult d-nii Ed. Ghica, prefect al judeţului Vaslui şi Neron Lupaşcu, senator, au devenit coproprietari pe moşia Ţibana şi avînd interesul ca proprietatea lor să facă parte din judeţul Vaslui, nu din judeţul Iaşi după cum este acum, au reuşit ca moşia aceasta cu tîrgul Ţibana şi cu cătunele mai sus aratate şi care depind de comuna Mironeasa să fie desfăcute de la această comună şi alipite la comuna Gărbeşti, judeţul Vaslui. In acest scop a şi fost trecută pe harta jud. Vaslui, în chip provizoriu, pînă ce intenţia lor va putea deveni realitate, trecînd sub forma unui proiect de lege prin corpurile legiuitoare, mulţumită stăruinţelor atît a d-lui Ghica prefect cît şi a d-lui senator Lupaşcu, puse pe lîngă ministerul de interne.

Dacă această „combinaţie"— ca să nu zicem „manoperă" reuşeşte, atunci comuna Mironeasa din judeţul Iaşi trebue de fapt desfiinţată, de oarece rămînînd numai cu cătuna Hadîmbu şi fiind lipsită de veniturile Ţibanei şi a celorlalte cotune, nu mai poate exista.

Dar aceasta nu va fi singura urmare a procedeului, dar şi locuitorii vor suferi, de oarece pînă acum ei îşi desfăceau produsele muncei lor în oraşul Iaşi avînd de străbătut numai un drum de 30 km., distanţă. Alipindu-se însă de comuna Gărbeşti, vor avea de străbătut mai bine de 70 km., cînd în raporturile lor cu autorităţile din Vaslui vor fi nevoiţi a merge la oraş.

Faptul nu e încă consumat. E timp ca d-nii reprezentanţi ai Iaşului să atragă luarea aminte a Ministrului de interne şi să protesteze în contra realizării acestui proiect de interese pur... particulare.

● Senatul universitar, împreună cu consiliul facultăţei de drept. a fost convocat pentru ziua de 8 Ianuarie, spre a proceda la recomandarea unui candidat la catedra de drept roman, de la facultatea juridică din Iaşi, ramasă vacantă prin trecerea d-lui profesor Longinescu la Bucureşti.

Candidează d-nii Grigore Demetrescu şi Vasile Buşilă.

● Prefectura de judeţ a distribuit ajutoare următorilor locuitori ale căror case au fost incendiate: Catinca Călugăru din Şipote 60 lei; Vasile a Tomulesei din Bădeni 50 lei; Vasile Mureşanu din Şipote 60 lei şi Dan Pavel din Sîrca 80 lei.

● La parchet au fost aduşi astă-zi un grănicer rus şi un alt individ, care alaltăeri au trecut prin dreptul Sculenilor la noi în ţară.

Se crede că ei sunt urmăriţi pentru nişte furturi, cu toate că grănicerul a declarat că a vrut să vină la Sculeni ca să facă nişte cumpărături.

● Azi dimineaţă în str. Cucu, vis-à-vis de Sinagogă a fost găsit mort un individ a cărui identitate n'a putut fi stabilită.

Individul se afla în costumul lui Adam trîntit pe nişte gunoaie.

Cadavrul a fost transportat la morgă şi parchetul a orînduit o anchetă.

● Aseară în cotuna Horodiştea, comuna Cotnari, a avut loc o mare încăerare între mai mulţi locuitori, încăerare, care a avut consecinţi destul de grave.

Locuitorii Gh. Ştefănescu, Th. Dolhescu, Ilie Păuleţ, Teodor Costache Dolhescu, Gh. a Năstăsoaiei şi Vasile a Năstăsoaiei se aflau la o masă de la crîşma satului.

La o altă masă se aflau locuitorii Vasile St. Dănilă, Gh. Bolban, şi I. Lupu Belcescu. La un moment dat cei de la masa vecină au provocat la scandal pe aceştia şi imediat s'a dat naştere la o încăerare. Cîţi-va din ei au mănuit cuţitele şi 3 au fost răniţi şi anume: Vasile Dănilă în abdomen, Gheorghe Bolban în coasta dreaptă şi Ion Lupu Belcescu în abdomen. Toţi trei au fost transportaţi la Hîrlău şi internaţi în spitalul de acolo.

Sosind jandarmii din Cotnari au făcut o anchetă şi au arestat pe sătenii agresivi.

● Se ştie că avocaţii din Iaşi se vor aduna Duminică, 6 a. c. spre a se pronunţa dacă aderă sau nu la greva propusă în congresul din Bucureşti.

Ce vor hotărî avocaţii din Iaşi în această privinţă, nu se poate anticipa cu siguranţă.

Se pare, însă că curentul este în contra grevei.

● Următorii d-ni licenţiaţi în drept au mai cerut înscrierea la cursurile de doctorat: C. Rugescu, magistrat-Botoşani, Virgil Mironescu, M. Nicoleanu, I. Anghelache, Victor Ionescu, I. Averescu, I. Ionescu, Theodor Gh., D. Butescu, Th. Donciu, Leon Pşepelinski, Victor Vrînceanu, N. Ciurea, C. Idriceanu, C. Roiu, M. Mora, Virgiliu Mora, I. Panaiteanu, D. Verdeanu, V. Roban, Gr. Suţu, Al. Dimitriu, Ed. Motăş, Gr. Al. Obreja, Ostru Z'ătescu, Gh. Palade şi căpitan Dimitriu.

● **Intrunirea viticultorilor.**—Astă-zi la orele 2 şi jumătate viticultorii din localitate, s'au întrunit în localul „Camerei de comerţ, sub preşidenţia d-lui Pandele Zamfirescu, preşedintele societăţei viticultorilor.

Au luat parte la această întrunire d-nii: Pandele Zamfirescu, Gh. D. Şerban, dr. Buzenchi, Ath. Gheorghiu, Viorescu, Naiman Paraschivescu, Th. Jellea, ing. Gh. Enea, Preotul C. Păun, căp. Mihail Mihail, Em. Stratan, C. Buznea, D. Brudea etc.

S'a discutat chestiunea embaticurilor, chestiunea poliţiei rurale, monopolul pe alcool, chestia technicultorilor şi la urmă s'a făcut situaţia cassei pe anul expirat.

● **Judiciare.**—D. judecător de instrucţie V. Erbiceanu, de la cabinetul 3, a ascultat astăzi cîţi-va martori în afacerea lui Michelsohn.

— La tribunalul secţia II-a se judecă astăzi procesul bandei de hoţi de cai, care era condusă de ţiganii I. Bandrulu şi Grigore Iliescu şi care au comis numeroase furturi în judeţele: Dorohoiu, Suceava, Neamţ şi Iaşi.

Banda a fost prinsă acum două luni de zile în apropiere de Neamtz, de către poliţia de Neamtz, cu concursul unei potere.

— Curtea de Apel, secţia I-a a judecat astă-zi apelul comerciantului Moise Swartz din Buhuşi, care fusese condamnat de tribunal la 2 luni închisoare pentru bancrută simplă.

Curtea i-a respins apelul, menţinînd hotărîrea tribunalului.

— O speţă curioasă s'a judecat astă-zi la judecătoria ocolului II din Iaşi: o casă de bancă din localitate a intentat acţiune contra emitentului şi contra girantului unei poliţi. Acest din urmă, în apărare, a cerut să fie scos din cauză, invocînd decăderea din faptul că acţiunea ar fi fost intentată peste 15 zile.

Reclamantul a contestat alegaţiunea girantului invocînd data de pe petiţie ce cade tocmai în a 15-a zi, deci în termen.

Părîtul a cerut să se cerceteze registrul de intrare al judecătoriei şi s'a constatat, în adevăr, că reclamaţia în chestie a fost înregistrată două luni posterior datei petiţiunei. Ca detaliu trebue adăogit că data de pe petiţie este îndreptată.

Garantul a declarat că dacă i se va respinge acest incident, va ataca în falş data cererei. Judecata a amînat pronunţarea.

— Judecătorul de instrucţie al cabinetului II a dat ordonanţă de urmărire în contra lui Herman Şapira, acuzat că a contravenit la legea avocaţilor.

Procesul privitor pe M. Dikmann, acuzat de acelaşi fapt, se va judeca la 15 c. de complectul tribunalului s. I.

— Curtea s. II va judeca la 15 c. opoziţia făcută de d. Lascay, fost ataşat la consulatul austriac din Iaşi, acuzat că ar fi violat domiciliul unui avocat.

— La 15 c. aceiaşi secţie va judeca procesul lui Purcheria, fost director al Creditului agricol din Iaşi, şi Cernescu, fost funcţionar la culte, învinuiţi de falş în acte private.

— Vînzarea portofoliului falitului Iosef Leff se va face în ziua de 21 c., în camera sindicatului tribunalului Iaşi. Portofoliul este evaluat la 25.126 70 bani.

In aceiaşi zi se va face şi vînzarea portofoliului falitei Haia Dickstein, în valoare de 8747 lei.

● I. P. S. S. Mitropolitul a dispus ca prin ajutorul casei bisericilor să se înfiinţeze anul acesta la mănăstirile Agapia şi Varatic cîte un atelier pentru funcţionarea ciorapilor şi cîte unul în care să se brodeze şi coase veşminte bisericeşti.

● D. general Tătărescu se va reîntoarce mîine dimineaţă de la moşia Skintea —din judeţul Vaslui, unde a luat parte la o mare vînătoare.

● Escadronul jandarmilor călări din localitate, a făcut azi dimineaţă un marş la Podul Iloaie.

● *Privitor la autopsia cadavrului regreţatei d-ne Elena Leatris, avem de făcut o rectificare în ce priveşte motivele ce au îndemnat pe soţ să ceară facerea autopsiei: nu este exact că rudele defunctei ar fi exprimat bănueli asupra morţei. Autopsia a fost cerută de d. locotenent Leatris în comun acord cu rudele defunctei, spre a risipi oarecare bănueli de ordin pur medical şi diagnostic.*

TEÀTRUL NAŢIONAL

LA 8 IANUARIE 1908

Năzdrăvăniile Divorţului

cea mai desăvîrşită farsă a lui Bisson

Vor debuta: *Pella, Penel, Ionescu, Morţun* şi toţi artiştii de seamă.

— **MONOLOAGE** —

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 4 Ianuarie

LOTERIA

Bucureşti. — Astăzi a avut loc în sala cassei de depuneri şi în faţa unui numeros public, tragerea clasei I-a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

5000 lei No. 35899.
2000 „ „ 10307.
500 „ „ 31856.
300 „ „ 49976.
200 „ „ 18514, 20661, 44073.
150 „ „ 22885, 57843, 17811, 55238, 40387, 14887, 58157, 5122, 39716, 3755, 3773, 1766, 1750, 8635, 8735, 13644, 32791.
100 „ No. 59619, 43028, 42060, 18737, 73, 18756, 5502. 15191, 15336, 45954, 3869, 31074, 1399, 54301, 14649, 40014, 32110, 20666, 5363, 22866, 11563, 31677, 56652, 31641, 56823, 21320, 41537, 18039, 25484, 41539. 24936, 30391, 5372.
40 „ No. 31402, 37933, 37395. 40193, 1 293, 20995, 20796, 25411, 21086 30117, 20358, 17158, 17188, 17210, 29982 28988, 488, 19, 100.

Procuraţi-vă bilete pentru clasa II-a a Loteriei, a cărei tragere se va efectua în zilele de 4 şi 5 Februarie, la

Colectura Th. P. Maximovici
— Iaşi —

Contra d-lui Alimănişteanu

Bucureşti. — In urma intervenţiei personale a d-lui Kalinderu pe lîngă d-nii Sturdza şi Ionel Brătianu, liberalii au decis a nu mai susţinea candidatura d-lui Alimănişteanu la viitoarele alegeri pentru consiliul de administraţie al creditului rural.

Candidatură

Bucureşti. — In urma invitaţiunei ce i-au adresat un mare număr de alegători din judeţul Mehedinţi, d. Petre Grădişteanu a acceptat de a candida la scanul senatorial, devenit vacant prin moartea lui Burileanu.

Grêva generală

Bucureşti.—In baza avizurilor primite de la cea mai mare parte a barourilor din ţară, comitetul congresului avocaţilor a decis în principiu, proclamarea grevei generale pe ziua de 12 Ianuarie.

Profesori puşi în retragere din oficiu

Bucureşti.—Ministerul instrucţiunei publice a hotărât scoaterea la pensie, din oficiu, pentru limită de vrîstă pe ziua de 1 Octombrie 1908, a d-lor: Grig. Stefănescu profesor la facultatea de ştiinţi din Capitală, Dr. Sutzu, profesor la facultatea de medicină, din Capitală, Heselman, profesor la liceul din Craiova, Gh. Ernescu, profesor la şcoala centrală de fete din Bucureşti, Preotul Ştefănescu, profesor la gimnaziul din Craiova şi Gh. Haegel, profesor la şcoala de Belle-Arte din Capitală.

Ştire confirmată

Bucureşti. — Stirea dată acum 10 zile de către ziarul „Opinia" cum că se urmează tratativele între statul romîn şi fabrica Krupp din Essen, pentru concesionarea arsenalului armatei, unde să se înfiinţeze o sucursala a numitei fabrici pentru întregul orient, se confirmă pe deplin.

Călătoria d-lui general Averescu, în străinatate, a avut de scop tocmai stabilirea unei înţălegeri definitive.

Contractul se poate considera ca şi încheiat.

Deces

Norden.—Prinţul Innhansen, preşedintele seniorilor din Prusia, a murit azi dimineaţă.

Noul preşedinte al senatului

Paris.—Senatul a ales ca preşedinte pe d. Dubast.

Dispoziţii importante

Bucureşti. — Prin noua lege de organizare comunală şi administrativă se prevede între altele, înfiinţarea unui consiliu administrativ superior, care va avea a supraveghia buna aplicare a legei.

Legea mai prevede o inovaţie foarte importantă şi anume: că vor avea dreptul a pedepsi şi amenda imediat pe acei care vor fi contravenit dispoziţiunilor legei.

O mare fraudă

Bucureşti.—In urma unei anchete ordonată de ministerul de domenii în pădurile seculare din jud. Neamţ s'a constatat că în pădurea din regiunea silvică a Pipirigului, un antreprenor anume Haifler, a tăiat peste 8000 de brazi, fără ca ministerul să ştie de aceasta şi se fi primit vre-o plată oare-care.

Frauda s'a făcut cu ştirea şefului silvic, inspsctorului regionali şi a agenţilor însărcinaţi cu supravegherea. Ministerul domeniilor a fost fraudat aproape cu 300,000 lei.

Parchetul a fost sesizat şi a început instruirea afacerei.

Flota Angliei

Londra —Secretarul de stat Gray a ţinut eri la Alnwickm un discurs, prin care a declarat că este cu neputinţă ca Anglia să continue a'şi micşura forţele marinei sale pe cîtă vreme puterile streine vor realiza proectele de marină anunţate de ele. Independenţa şi viaţa chiar a ţărei noastre depinde de menţinerea marinei noastre.

Dacă oare-cari naţiuni îşi realizază pe de-a 'ntregul programul de construcţiuni de vase, va fi fără îndoială necesar şi pentru Anglia să'şi mărească flota.

HOLERA

Constantinopole.— La Stambul s'a constatat un caz suspect de holeră; la Dyeddhah s'a constatat un caz de ciumă.

Arme confiscate

Constantinopole.—In ziua de 5 Ianuarie s'a descărcat la vama de aci 2 lăzi venind din Triest cu vaporul Sella. Declaraţiunea făcută arată că ele conţineau ferării. Albanezii au ridicat aceste lăzi pentru a le expedia pe mare în Muntenegru, cu destinaţiune pentru Podgovitz.

Făcîndu-se o percheziţie a acestor lăzi s'a constatat că ele conţineau 36 puşti Mauser cu vre-o mie cartuşe care au fost confiscate. S'a deschis o anchetă.

Din Camera franceză

Paris.—Camera. D. Brisson a pronunţat un discurs prin care aduce laude camerei pentru că a pregătit reformele aşteptate care vor putea fi votate chiar în anul acesta. Dacă republica a făcut deja mult, ea nu trebuie să se declare satisfăcută de oare-ce datoria ei e de a urma înainte opera victorioasă a democraţiei care lucrează pentru reforme.

D. Jaurés acceptă ca interpelarea sa asupra Marocului să fie discutată la 24 Ianuarie.

Exportul de vite şi Austro-Ungaria

Viena.—Comisiunea agricolă a camerei deputaţilor a adoptat moţiunea prin care se cere guvernului să împiedice ori ce importaţiune de vite şi cărnuri din statele balcanice şi de a stărui absolutamente în cursul negocierilor actuale comerciale în menţinerea blocusului graniţelor.

Evenimentele de Maroc

Paris.—Se comunică din Rabat că în noaptea de 11 Ianuarie s'au tras focuri de puşcă asupra casei maghzenului.

Maghzenul a pus să se aresteze toate persoanele inculpate de a fi provocat mişcarea în contra lui Abdul Aziz.

Teheran.—Şahul a ordonat să se trimeată din diferite puncte, trupe spre Aserberdschan, pentru a elibera pe prinţul Fermancase este înconjurat la Sandeibulag.

Paris.—Proclamaţia lui Hafid nu a produs de cît o prea mică impresie printre chaniasi. Prestigiul lui Hafid este tare sdruncinat prin fuga Mehalei sale din Medina.

Opera de pacificare se urmeasă la Casablanca, unde transacţiunile au au fost reluate.

Sărbătoarea din urmă s'a petrecut fără incident la Rabat, unde acum domneşte o linişte deplină.

Act de mulţumire

Subsemnatul Iosef Schwartz domiciliat în str. Albă 15 aduc viile mele mulţumiri d-lui Dr. Gluuckman pentru interesul şi munca ce a depus de m'a scăpat atît pe mine cît şi pe copilul meu de o boală gravă. Il recomand celor suferind.

Iosef Schwartz

Cabinet pentru Dentistică şi boli de gură

D. Pekelman
&
Dr. med. M. Pekelman

Strada Alexandri 3
Casele (Hălăceanu)

Feriţi-vă de agenţi

Cari vă speculează luîndu-vă preţuri exorbitante pentru Gramofoane false.

Nu cumparaţi în alt Magazin înainte de a cerca Gramofoanele şi plăcile noastre veritabile, recunoscute ca superioare de numeroasa noastră clientelă.

Plăcile şi acele noastre sunt cele mai veritabile nefiind uzate.

A sosit un mare transport de Gramofoane şi plăci precum şi viori, mandoline, flaute etc.

„România Musicală"
Magazin de instrumente şi note muzicale
24. Iaşi, str. Lăpuşneanu, 24.

Avis important

Aduc la cunoştinţa onor. Public şi onor. mele clientele că am făcut *o instalaţiune nouă de tot şi modernă* în atelierele mele de Boiangerie şi spălătorie chimică şi spălătorie de albituri, instalaţiune care poate să rivalizeze cu orice fabrică din străinatate, aşa că sunt în posiţiune de a împlini ori-ce dorinţe a onor. mele clientele.

In stabilimentul meu de *Boiangerie şi spălătorie chimică* se poate *boi, revopsi, spăla* şi *curăţi* pe cale chimică orice haine de dame, toalete de bal, teatru, haine bărbăteşti, de copii, uniforme milităreşti şi şcolare, stofe de mobile, perdele, covoare din ori ce fel de stofă de matasă, sau catifea, pantofi de Bal, mănuşi, cortele, pene, boauri, lucruri brodate, mantale şi pelerine de cauciuc, jachete şi pantaloni de piele, blănuri, dantelărie etc. etc.

Se boeşte în toate culorile şi *se garantează* pentru ori ce culoare şi pentru ori ce pată ce se scoate.

De aseminea în *spălătorie, instalaţie cu aburi*, se spală lenjuri femeeşti, bărbăteşti, gulere, manşete, albituri de menaj, trusouri, perdele etc. etc.

Se primesc comenzi din provincie prin o c. p. Cheltuelile de înapoiare a comenzilor privesc pe fabrică.

Rog dar pe onor. Public şi onor. mea Clientelă să mă onoreze şi în viitor cu comenzile d-lor şi se vor convinge *de exactitatea celor spuse mai sus precum şi de preţurile moderate.*

Birou de primire la fabrica *Iaşi str. Păcurari 105.*

La filiala *Iaşi str. Lăpuşneanu 25* şi la *Bârlad vis a vis de Sucursala Poştei*

cu toată stima
MARTIN BUCHHOLZER
Proprietarul fabricei

PIERDUT

Cine va găsi un pendentif format din un briliant mare la mijloc, înconjurat de un rînd de rubine şi unul de briliante, să-l aducă în strada sf. Atanasie No. 3, unde va primi o bună recompensă.

Student în drept,

doreşte a prepara un elev de curs primar sau secundar, în schimbul locuinţei cu pensiune.

A se adresa la ziar, ofertele, sub iniţiala L.

O Odaie cu sau fără pensiuni pentru o singură persoană a se adresa str. albă 27.

De Vînzare în total sau în parte o bibliotecă Str. Păcurari 53. Cataloagele sînt depuse la administraţia acestui ziar, tipografia Goldner.

Farmacia I. ROTBARD

Piaţa Sf. SPIRIDON.—IAŞI

Aprovizionată zilnic cu medicamentele cele mai moderne; Specialităţi străine, ape minerale şi parfum merii.

Untură de peşte importată direct din Norwegia.

Vasile M. Dimitriu

Licenţiat în drept şi filozofie
AVOCAT
Iaşi.—Strada Buzescu 4

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete 30.000 căştiguri

şi 8 premii

Cu cîştiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/4	Un sfert	Lei 3
1/2	Una jumàtate	Lei 6
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Princip. la Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-ului ZED

are pentru baza principală Codeina şi Tolu; el înlocueşte Pasta Zed şi poate fa ntrebuinţat pentru a îndulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vă ămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **irritaţiunilor, peptului** şi **ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tuseĭ magăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30 c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 35
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 80
Porte-Bouteilles, pour 20 Places.....	3 [illegible]

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classelĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care sticlă de veritabil Elixir Guillié

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 — Instalaţie pe motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.— No. 332. Duminică 6 Ianuarie 1908

CRONICA SĂPTĂMÎNEI

Presă politică

Amicul meu Popesco, e tot ce se poate numi un spirit distins. De la cărarea sa ireproşabilă şi pînă la cutea pantalonilor, de la eternu-i suris, plin de îngăduinţă şi pînă la acel „o“ care-i înobilează numele, tot ce alcătueşte personalitatea acestui om, e gust, e spirit, e distincţie.

De aceea în strîmtul cerc al cunoştinţelor mele, el e poate singurul prieten înspre care mă simt sufleteşte atras cu putere. Şi de aceea, în deobşte, pun atîta preţ pe cuvîntul său, în care spiritul se uneşte cu verva, în care critica nu îmbracă de cît haina ironiei, în care intransigenţa principiilor abea transpiră de sub vălul celei mai cordiale urbanităţi.

Işi poate deci lesne închipui ori cine, plăcuta surprindere pe care mi-a făcut-o astăzi, vizita neaşteptată a amicului meu Popesco, cu toată bruscheţa intrărei sale care mă umplu cîteva minute de grijă.

— Sunt nemulţumit de tine, îmi zise el, închizîndu-mi repede gura cu un gest hotărît. Sunt nemulţumit de voi toţi, cei de la gazetă...

Şi cum, în mirarea mea, căutam un cuvînt de întrebare, cu acelaşi gest el mă făcu să tac, pe cînd cu mîna cealaltă scoteа din buzunarul hainei o foaie mototolită pe care mi-o întinse.

— Cunoşti aceasta... îmi zise el.

— Fireşte, respunseiu, din ce în ce mai uimit, recunoscînd un articol prin care, unul din redactorii ziarului, oferea într'o chestie, părerea competentă a unui adversar politic.

El tăcu şi rîdică în spre mine ochii săi mari, pătrunzători, în cari citeam o întrebare nedesluşită.

— Ei bine ?.. şopti el, după o pauză.

Dădui din umeri. Ochii săi mă priveau mereu, stăruitor.

— Ei bine ?.. Am trecut de partea adversarilor ? Am început a nu mai găsi nimic bun, la *ai noştri ?*

— O ! o ! scumpul meu Popesco, adăogaiu în grabă, începînd a pricepe. Ce repede te-aprinzi !.. Dar uite că nu e vorba aici de o chestie politică, ci cu totul de alt-ceva... Şi la urma urmei, chiar politică de ar fi... linia noastră de conduită... direcţia noastră...

— A, nu ! izbucni Popesco, tăindu-mi scurt orice justificare. A, nu. Suntem oameni politici, sau nu suntem ? (Şi în aceste adînci cuvinte, el puse atîta autoritate şi atîta demnă energie, în cît simţii că fruntea mi se înclină fără voe. Il văd aşa de rar în asemenea momente !) Ştii ce e pentru un om politic, partidul din care face parte ? E familia sa, — mai mult — e *cultul său.* Da, cultul său. Noi avem zeii noştri, cari sunt ai noştri, şi numai ai noştri. Ce avem comun cu toţi ceilalţi ? Putem sluji de odată la doi stăpîni ? Putem adora în acelaşi timp divinităţi deosebite ? De ce atunci să recunoaştem bunurile protivnicilor ? In definitiv, tocmai pentru că ne sunt protivnici, ei nu pot avea nimic bun pentru noi. Nici o scuză dar, dragul meu, — nici o scuză. Cu articolul vostru aţi făcut o greşală neertată, in jurul căruia vă veţi strădui multă vreme fără a o putea îndrepta...

— Mă rog, să ne 'nţelegem, intervin eu. In afară de faptul că ziarul nostru reproduce într'o chestie literară părerea unui adversar, cum spui, — ce găseşti blamabil în toată afacerea ?

— Cum ? Dar n'ajunge faptul că autoritatea pe care o invocaţi, chiar într'o chestie literară, aparţine unui om despre care nu vi-i permis să spuneţi nici un cuvînt bun ? Cu toate aceste, nu v'aţi oprit aici ; iată cum înfăţişaţi cetitorului cuvintele reproduse : „am ţinut să avem *părerea autorizată* a d-lui..., care nu e numai un literat distins, dar şi un om *care se deosebeşte prin vasta sa cultură...*“ etc. Şi nici aceasta încă nu e totul, gazeta toată e pătrunsă de acest spirit de curtuoazie, de toleranţă, de slăbiciune... D. X e un barbat distins, Y e o figură simpatică, lui Z îi recunoaştem meritul de a fi acel care... etc. Auzi dumneata ! *Părerea autorizată* a unui adversar, *om cu o vastă cultură !* Ca şi cum un adversar politic poate avea vr'o dată, într'o chestie ori care, o părere autorizată, şi ca şi cum unui adversar politic îi poate fi îngăduit de a avea o vastă cultură ! Ce însamnă, doamne, toate aceste ? Unde mergem în cele din urmă, pentru dumnezeu ?

In zadar încerc să arăt, că toate aceste nu sunt, în spiritul nostru, de cît o manieră corectă de a lucra, că interesele de partid nu suferă nimic din această cauză, că părăsind violenţa de limbaj, n'am înţeles a face nici odată concesii nejustificate nimănui, — prietenul Popesco se aprinde tot mai mult ridicînd glasul în care vibrează o caldă indignare.

— Vă'nşelaţi ! îmi zise el, terminînd o peroraţie de aproape jumătate de oră. Vă 'nşelaţi dacă credeţi că aceste mijloace de luptă, sunt cele bune, sunt cele adevărate. Nu există luptă cu mănuşi, nu există politică adevărată fără pasiune. Un ziar politic, n'are de cît sau partizani, sau protivnici, şi faţă de aceştia din urmă nu poate avea de cît o singură atitudine : *să le deie la cap...*

Regret că indignarea l'a făcut pe bietul meu Popesco să fie aproape brutal, că m'a împedecat a savura deliciile spiritului său şi fineţa ironiei sale, că nu mi-a îngăduit să-mi văd prietenul aşa cum îmi place să-l văd de obiceiu : scînteetor de inteligenţă, judecînd, cîntărind, distrugînd, cu acea delicateţă de expresie, cu acel zimbet plin de bună voinţă, care fac farmecul persoanei sale.

Cu toate aceste nici asprimea sa nu m'a nemulţumit. Cum ar fi putut să mă nemulţumească ? Amicul meu Popesco, are o aşa de mare putere de convingere !

E. Herovanu

Contenciosul administrativ

Un profesor, care nu face politică, publică observaţiile sale în chestia anulărilor făptuite de d. Haret şi arată unde ar fi ajuns cu furia actualul ministru al şcoalelor, dacă cei loviţi de el n'ar fi putut recurge la contenciosul administrativ.

Contenciosul administrativ este opera unui ministru, care, fiindcă în lunga sa carieră de om politic, n'a fost în stare să facă o nedreptate, atît de pătruns este de sentimentul dreptăţei, a voit să pună nedreptatea la o încătuşare legală.

Şi a creat, pe lîngă cea mai înaltă instanţă judecătorească, o secţiune în care cei pe nedrept loviţi, să poată recapata drepturile lor.

O asemenea instituţie, atît de reclamată într'o ţară care excelează în rezbunări politice, fusese, în vremea instituirei ei, obiectul celor mai mari atacuri. Şi instituţia şi autorul ei, au fost arătaţi lumei ca periculoşi. Astăzi, însă, cînd contenciosul îşi arată fericitele sale roade ; cînd un ministru nu mai poate desfiinţa, prin o manevrare de condei, existenţi şi drepturi cîştigate, astăzi instituţia şi autorul sînt slăviţi precum se şi cade.

In afară de faptul că toate ţările civilizate au introdus contenciosurile administrative, la noi dînsul era reclamat ca o pavără dreaptă contra furiei şi a răsbunărei politice.

Un desperat ca d. Haret, la ce acte de vandalism nu s'ar fi dedat el, dacă justiţia n'ar fi avut chemare să repare actele lui sălbatece ?

Şi aşa, d. Haret s'a încercat să facă infamii şi acum recunoaşte decisiile contenciosului, pretextînd felurite chiţibuşuri ca un simplu şicanor şi şantagist !

Contenciosul administrativ a însemnat începutul unei ere de dreptate, de siguranţă a drepturilor cîştigate ; el a fost opera dreaptă a unui om foarte drept.

Dacă ne amintim de campania fără pereche ce se făcuse contra proiectului şi cînd vedem astă-zi că contenciosul este privit cu atîta respect — ne bucurăm, totodată, de satisfacţia ce se dă d-lui A. A. Bădăreu, care, elaborînd proiectul şi reuşind ca el să fie votat, avuse în vedere, mai înainte de toate, interesele superioare ale Statului : căci este de mare interes pentru fiinţa unui stat, ca drepturi cîştigate să fie respectate.

Legi şi aplicarea lor

De sigur nu e suficient numai a se crea legi, ci ele trebuesc aplicate şi de la aplicarea lor în mod conştiincios depinde eficacitatea lor. Căci dacă ar fi să ne întrebăm de ce suferim noi mai mult acum, de legi bune, ori de oameni cari să le aplice cum trebue, răspunsul nu mai poate da loc la nici o îndoială, ci el a fost de mult şi de multe ori dat.

Intre cadourile pe care Parlamentul le-a făcut ţerei de anul nou este legea pentru învoelile agricole a cărei aplicare este încredinţată comisiunilor regionale, inspectorilor agricoli şi consiliului superior de aglicultură. Un rol de căpitenie dar, este reservat serviciului de inspecţiune în această ordine de idei. De la alegerea personalului respectiv va depinde mult.

Negreşit o lege care conţine în sine principii răsturnătoare ca maximul şi minimul, asupra cărora atît s'a vorbit, arată prin însăşi acestea la ce ne putem aştepta de la ea.

Dar cînd se va da aplicarea ei pe mîna unor elemente, care au suferit influenţa unui anumit mediu, atunci şi mai uşor se va vedea răul ce ea poate aduce.

Cu această ocaziune se poate cu dreptul zice că inainte de legi este nevoe de o reformare complectă a moravurilor nóstre. Alt-fel vom avea tot d'auna aerul că ne jucăm de-a legislaţiunea. Putem lua, cum de altfel aceasta am mai şi făcut'o mai de multe ori, de la alţii principii şi legi dintre cele mai noi, şi vom ajunge ast-fel să avem un edificiu legislativ din cele mai impozante, dar neaplicat sau rău aplicat, pentru că nu avem cu cine face aceasta. Ce folos, de exemplu, că vom lua unele principii socialiste, mai inaintate chiar de cît în ţerile cu regim socialist. Şi le vom traduce în legi dacă marea masă a poporului nostru are o alt-fel de educaţie, altfel de tradiţie şi nu înţelege binefacerile socialismului ! !

Din cauză că moravurile la noi, sunt aşa cum le cunoaştem cu toţii, avem nevoe negreşit de a controla pe cei în mînele cărora este dată o anumită însărcinare în Stat. Se pare chiar că în această ordine de idei, s'a format un fel de credinţă generală că aproape nimeni nu-şi îndeplineşte îndatorirea sa în mod conştiincios, de unde ca urmare înmulţirea serviciilor de control şi mai ales înmulţirea inspectorilor. Ca mîne, după crearea inspectorilor agricoli, va urma un serviciu de inspecţiune a muncei. Şi această înmulţire a controlatorilor se face indiferent de materia la care are a se aplica. Căci dacă sunt unele materii, ca financele, de exemplu, unde un control zilnic şi făcut de un personal cît mai numeros se impune, nu se poate zice tot aşa de alte materii, ca agricultura, munca, instrucţiunea, administraţia etc.

Dacă însă totuşi aceste servicii s'au înmulţit şi se înmulţesc, este că în convingerea noastră a pătruns adînc acea idee că nu suntem conştiincioşi. Mai dovedeşte aceasta şi că moravurile noastre nu s'au îndreptat ci din contra, cu toată privigherea de până acum, ceia ce nu e de loc în favoarea celor însărcinaţi cu aceasta.

Mai departe s'ar putea zice că cei ce inspectează pe alţii au şi ei nevoe a fi controlaţi la rîndul lor.

De sigur că vatămă instituţiunei şi spiritul de centralizare, care o domină. Vrem să zicem că multe servicii de inspecţiune au reşedinţa în capitala ţării, şi cum aceasta are o mai mare atracţiune decît celelalte sate, orăşele sau oraşe din ţară, se înţelege că cei chemaţi la atari însărcinări vor găsi cu cale să se afle cît se poate mai des, şi un timp cît mai îndelungat la reşedinţă.

De aceia o repet, trebue să ne aşteptăm la o schimbare de lucruri mai ales atunci cînd se vor reforma moravurile. De la legi ne putem aştepta la ceva, dar ori cum la mai puţin. Aşa de exemplu : dacă ar fi să apreciem care dintre legile ce s'au votat sau se propun, sunt în stare a aduce o prefacere în societate, n'am putea zice aceasta în primul loc de cît despre casa rurală sau Banca Agrară. Căci este evident că această instituţiune va contribui la difusiunea proprietăţei mici şi de sigur alt aspect va avea o ţară în care această din urmă specie de proprietate predomină. Şi acest lucru nu-l putem spune şi despre celelalte legi.

V. I. Radu.

OAMENI ŞI LUCRURI

VINUL şi CHIMIA

Am urmărit la rîndul meu cu oarecare interes polemica provocată de oarecare informaţiuni ale ziarului nostru cu privire la analizele de băuturi şi cu deosebire în ce priveşte vinul.

Intr'o zi — e un scurt timp de atunci — un fost coleg de şcoală şi de publicistică îmi zise, pe cînd întram în curtea redacţiei :

— Ai pierdut o bună ocaziune de a scrie o impresiune de actualitate pentru gazetă... Şi în adevăr am simţit în chip viu interesul pentru povestirea ce-mi făcu. El asistase la scena vărsărei în stradă a unui butoiu întreg de vin, un vin roşu, relativ scump, pe care-l cărau cu ciuberele, — de sigur cu un sentiment de mirare, de milă şi de indignare în acelaş timp, nişte podari brutali şi-l vărsau în stradă, lăsîndu-l să curgă, gemînd, de-a lungul caldarîmului, să spele pietrele şi asfaltul pînă colo de vale unde vinul roşu s'a amestecat cu apele murdare ale Bahluiului — scăpând astfel de ruşine şi pedeapsă...

In timpul nenorocit al exceselor ţărăneşti de astă primăvară nu o dată am cetit descrierea scenelor de vandalism care uneori erau încoronate de momentul cînd ţăranii dădeau drumul, să curgă pe cîmp la vase întregi de vin şi formînd adevărate valuri abundente, uneori de culoarea sîngelui închegat, — ca un simbol al cruzimilor săvîrşite.

Slavă Domnului ! De-atunci au trecut luni de zile şi răni multe s'au tămăduit, dureri multe s'au uitat. Şi iată pe străzile Iaşului — curgînd valuri de vin roşu... Faptul îţi dă neaparat senzaţia unui mic vandalism, chiar dacă e ordonat de aşa zise motive ştiinţifice.

Da, din aşa zise, — pentru că în această complicată şi bizară operaţiune a analizelor chimice sunt multe lucruri ciudate sau cel puţin întunecate şi suspecte. In dragostea învăţaţilor profesionişti de a ne apăra sănătatea, un filosof sceptic ori glumeţ ar găsi multe acte comice dacă medicina însăşi n'a scăpat încă de înţepăturile satirei, apoi chimiştii care analizează alimentele şi cu deosebire băuturile — în specie vinul — ne dau mult de gîndit şi uneori de zîmbit. Bună oară acel vin vărsat în stradă, după cît ne-am informat, a fost găsit absolut bun de un chimist, — de altul fu găsit însă că conţine — fireşte — acid salicilic.

Eternul şi plicticosul „acid salicilic“ de care ne tot apără de zeci de ani scumpii noştri chimişti şi care mereu, îl descopăr în vin, — chiar cînd e vorba de un excelent vin roşu de la Stînca. Dar ce dracu are să caute acest veşnic acid în vin ? Cu ce scop l'ar pune ? Doctorii îl prescriu adeseori — pentru rheumatisme, dar vînzătorii de vin au ei interesul să combată rheumatismele noastre ? Căci altă întrebuinţare şi reputaţie nu are acest plicticos acid, caustic la gust şi plin de buclucuri. Toată ziua ne îndopăm cu otrăvuri, căci viaţa însăşi e o otravă şi organizmul nostru un azil de microbi. Doctoriile şi faimoasele vinuri farmaceutice ne dau.. otrăvuri în doze mici ; rheumaticii consumă zilnic acid salicilic cu gramul — nu „urme“ cum găsesc chimiştii, — cu toţii avem voie să ne înveninăm cu chilograme de tutun, cu tot soiul de boiele şi esenţe, cu griji şi excese, — un singur lucru n'avem voie : să ne îndoim de priceperea chimiştilor cari vor să răpească Iaşului singurul bun ce are : vinul.

Iată de ce cred că gazetele fac o faptă bună supunînd din cînd în cînd pe domnii chimişti la o severă... analiză, în interesul sănătăţii publice.

Rodion

Poeţi şi Reviste

— în 1907 —

Revista apărută acum un an sub numele de „Convorbiri“ şi-a schimbat pentru al doilea an de existenţă titlul dinainte în acel de „Convorbiri critice“ spre mai vădită deosebire, probabil, de „Convorbirile literare“ din sînul căreia a izvorît, precum un ram tînăr ea naştere dintr'un trunchiu viguros.

Prin felul cum s'a prezentat, noua revistă — cea mai nouă între publicaţiunile care sunt citite şi care înseamnă ceva pe cîmpul literilor, „Convorbirile“ de sub direcţia d-lui M. Dragomirescu au atras asupra-şi luarea aminte şi netăgăduit, au contribuit în anul încheiat la dezvoltarea gustului şi a criteriului literar în ţara romînească, producînd un număr de talente tinere, prea puţin cunoscute alături de puternice talente cu un trecut literar de sine stătător.

Revista ne-a dat ca supliment al numărului din urmă un tablou — caricaturi de Iser — cu 17 nume de colaboratori din cercul „Convorbirilor“. Cea mai mare parte din aceste nume erau necunoscute acum un an şi trebue să recunoaştem că nu e puţin lucru să posezi după un an de zile un ast-feliu de bilanţ.

*

Această serie de caricaturi ne-a amintit că din cercul revistei iaşane „Viaţa Romînească“ — astăzi cea mai răspîndită publicaţiune literară din ţeară, sfărşitul de an ne-a dat prin Calendarul „Minervei“ şi printr'un ziar ieşan tot carta postală cu figurile cunoscute, cuprinzînd o parte din redactorii revistei şi o parte care... nu mai există, fie că s'au retras, ca fostul director Bujor, fie că publicul nu-i prea păstrează în amintire. Revista ieşană, care are o serie atît de bogată de colaboratori, ne-ar fi putut da un tablou mult mai complect şi mai suggestiv. In această privinţă ideea „Convorbirilor“ a fost evident mai ingenioasă. Ni se pare chiar că dînd în vileag fotografia vechiului grup — carta poştală a „Vieţei“, se face un act de nedelicateţe faţă de d. Bujor care s'a retras de la revista iaşană în urma cunoscutelor incidente. Profităm de această ocazie pentru a arăta că singura bucată publicată în ultimul an de fostul director al „Vieţei Romîneşti“ — e nuveleta „Urme“ din numărul de Craciun al „Opiniei“, o bucată admirabilă prin concisiunea ei, prin simplicitatea ei atît de suggestivă. De la nuvela d-lui Bujor din revista d-lui Gherea : „Mi-a cîntat cucul în faţă“, aceasta e de sigur cea mai excelentă producţiune nuvelistică a profesorului iaşan,

*

Dar să revenim la reviste. Intre „Convorbirile critice“ şi „Viaţa Romînească“ există divergînţe de opinii, — aproape duşmănie. E vechea şi regretabila sistemă : criticii încep prin a avea cîte o părere într'o anumită chestiune literară ; de aici polemica ; — vin apoi atacurile, ofensele, personalităţile, injuriile. S'ar zice că tonul gazetelor noastre îşi are ecoul în revistele periodice, în publicaţiile ştiinţifice şi literare spre marea părere de rău a cetitorilor doritori de a găsi numai lucruri frumoase în revistele favorite. Poate ne înşelăm... Publicul cetitor încurageazǎ şi gustă polemicile violente, urmăreşte cu pasiune nu bucăţile de literatură propriu zise, ci înţepăturile, aluziile personale şi poate de aici izvoreşte uşurinţa cu care criticii caută par'că prilejul de a aluneca în nota personală.

De altfeliu acele două reviste au şi programe literare, vederi estetice deosebite. Cunoaştem multe bucăţi poetice sau producţiuni în proză apărute în cîte una din aceste două reviste şi care n'ar fi primit adăpost în cealaltă. Din punctul de vedere al poeziei — revista bucureşteană a fost, necontestat, superioară celei iaşane care în afară de puţine poezii semnate de Goga şi de Gh. din Moldova, n'a prea strălucit. Ba s'ar putea zice că poeţii însemnaţi ca d-nii Coşbuc, Vlăhuţă, O. Carp, Stavri n'au prea fost cu noroc în paginile marei publicaţuni iaşane şi în versurile semnate de dinşii publicul n'a regăsit plăcerea sau emoţiunea de altă dată, marea mulţumire sufletească pe care i-o dădeau odinioară aceşti scriitori. In schimb în jurul revistei iaşane s'a strîns tot ce e mai ales în proza romînească, începînd cu Brătescu-Voineşti, şi Sadoveanu şi sfîrşind cu scriitori tineri cari au debutat în această revistă ca Mironescu, Dim. Patraşcanu şi alţii. „Convorbirile“ au urmărit escluziv frumosul estetic ; „Viaţa Romînească“ a ertat adeseori abateri de la desăvîrşirea

formei în schimbul unui anumit cuprins sau a unor anumite tendinţi sociale.

*

Dar ambele aceste reviste s'au luptat în jurul a cîte unui talent poetic aproape nou venit, căutînd şi izbutind să-l impună, din nefericire nu fără exagerări. „Convorbirile" pe Cerna, „Viaţa"—pe Goga. Acesta din urmă datoreşte mult articolului—un adevărat imn de slavă—scris de d. C. Stere în primul număr al revistei iaşane; Cerna datoreşte de asemenea mult articolului din primul număr al revistei d-lui Dragomirescu. Repetăm însă că ambii directori de reviste au exagerat importanţa operei poetice a celor doi poeţi,—repetînd, de altfeliu, excesele pe care odinioară, în împrejurări analoage şi din aceiaşi dorinţă de a proclama cu o oară înainte sau de a descoperi genii poetice—le-au făcut d-nii Maiorescu şi Gherea. Ba, îmi amintesc că şi defunctul Haşdeu proclama pe amicul meu Radu Rosetti drept un mare poet şi a trăit tocmai deajuns ca să-şi vadă profeţia înşelată, spre marele regret al tuturor.

Octavian Goga şi Cerna sunt însă şi vor rămînea talente mari şi întru cît polemica literară dintre cele două reviste s'ar fi mărginit la rivalitatea întru măsurarea acestor două forţe literare, ea ne-ar fi putut bucura.

Din nefericire chestiuni mai puţin serioase sfîrşesc prin a învenina tonul revistelor noastre mai însemnate şi din parte-ne le urăm pentru anul care începe să isbutească a descoperi şi a-şi însuşi multe şi mari talente şi în jurul lor, departe de a se dezbina şi invidia, să se unească în numele unicei legi, şi a supremei armonii: frumosul! S.

EPIGRAMATICE

UNUI SPECIALIST

De-ai mai trăi mulţi ani de zile,
Intregul Iaşi îl divorţezi;
Cu ochii negri-ţi merge bine,
Şi nu stai rău nici cu cei verzi.

*

UNUI AMIC

Ca mâni idyla se sfârşeşte,
Pădurea încă se usucă;
Cât e vreme, te sileşte:
Căci toate'n lume sunt pe ducă..,

*

LUI X

Vorba ceia, nu se lasă—
Precum o ştie ori-cine—
Vecina de lângă casă,
Te-ai convins tu, văd eu bine.—

Decembrie 1907 *Postena*

Constatări din 1907

PRECEDENTE FARA PRECEDENT

II

Dar să revenim, lăsînd zilei de mîine spre a stabili responsabilităţile acelora, cari ar fi putut să cruţe învăţămîntului sguduitura ce i-au dat, tocmai ei, cari fiind în corpul didactic, ar fi trebuit să nu se asocieze la o lucrare ce numai bine n'a putut aduce şcoalei.

După încercarea făcută de a se dobîndi opiniunea publică în favoarea curentului de care vorbiam, gluma începe să se îngroaşă. Ziarele liberale anunţă că va apărea în „Monitorul oficial" decretul prin care se vor anula toate numirile făcute în învăţămîntul secundar sub ultima guvernare a partidului conservator. Şi că iarăşi „minunea" anunţată să pară lumii ca o cerinţă inexorabilă a intereselor învăţămîntului, adversarii încep a fi violenţi, a ataca nu arare-ori în mod injurios partidul conservator, care, ziceau ziarele liberale, a nesocotit legea numai ca să'şi satisfacă partizanii. Dar, cu toate acestea, noi nu dam crezare celor ce se spunea, relativ la decretul de anulare. Mintea sănătoasă repugna aşa ceva.

In sinceritatea noastră de adversari leali ai partidului liberal, nu voiam a'l crede capabil de a întreprinde o lucrare de aşa natură, căci dacă patima orbeşte cîte-odată, nu puteam bănui că ea va merge pînă a lovi într'un drept sfînt al corpului didactic.

Credinţa noastră n'a ţinut mult timp. La 7 Iulie 1907 în „Monitorul Oficial" No. 77 apare jurnalul consiliului de miniştri No. 900 întemeiat pe referatul Ministrului Instrucţiunei şi Cultelor. Prin acel jurnal, semnat de toţi miniştrii şi care cuprinde 7 articole se dă aprobare tuturor svonurilor care circulase şi de care am vorbit mai sus.

Referatul d-lui Ministru al Instrucţiunei este aşa compus, în cît cum vom vedea, a trebuit să sperie pe toţi d. Miniştri ca să ajungă a semna jurnalul de la 2 Iulie.

Dar mai înainte de a trece la examinarea lucrărilor ce iau de acum un caracter oficial, voiu aminti că acele lucrări, sub forma sub care s'au prezentat, începuse a da de gîndit unora dintre aceia, care nu'şi puteau închipui, că sub forma oficialităţii se pot aduce în public lucruri ce n'aveau să corespundă cu realitatea.

D. G. B.

Cuzismul şi profesarea lui de pe catedră

IV

Intrerup pentru moment firul articolelor în chestia „cuzismului" spre a mă ocupa de „răspunsul" ce-l dă d. Cuza „Opiniei" pentru îndreptăţitele imputări ce-i face.

Cetitorii îşi amintesc desigur, că în articolul precedent ziceam întreacăt, cu gîndul să dovedesc într'un articol viitor, că «laşitatea este încă una din preţioasele calităţi ale cuzismului". Mai curînd de cît ori cine, însuşi d-l Cuza vine să ne dovedească tăria susţinerei noastre. In No. din 30 Decembrie al „Neamului Romînesc" sub titlul „Jidanii în presă" d-l Cuza zice—după ce înşiră pe patru pagini o sumă de trivialităţi, pe care le-a ales cu o deosebită îngrijire—că *nu răspunde* «atacurilor" *Opiniei*, pentru că e o gazetă *jidovească* şi pentru că cei ce-l atacă sînt «trei Jidănaşi", care o fac cu rele şi urîte intenţiuni. Că a răspunde acestor „atacuri", ar fi «să recunoască *tîrtanilor* de ieri-alaltăeri un drept de control" asupră-i etc., şi termină spunînd, că „Jidanii din presa romînească sînt dar o problemă, pe care trebuia să o rezolvim".

O fi. Dar mai întâi noi susţinem şi credem că am convins pe aceia care ne urmăresc, că existenţa d-lui Cuza în corpul profesoral universitar este o *problemă* de rezolvat şi încă o problemă foarte gravă. Şi acum, cu sau fără voia d-lui Cuza, să vedem ce înseamnă acest quazi răspuns ce ni-l dă d-sa prin «Neamul Romînesc".

D-l Cuza ne răspunde, că „nu răspunde" învinuirilor întemeiate pe fapte ce i le aducem, pe motivul că sîntem „Jidani".

Chiar de ar fi adevărat aceasta, D-l Cuza tot nu se poate crede scăpat de răspundere şi faptul, că nu stă de vorbă cu noi asupra punctelor precise ce i le punem în sarcina sa, denotă că d-sa se *teme* să discute şi arată în ce hal de laşitate se află.

Căci cea ce e interesant de ştiut, d-le Cuza, nu e faptul dacă cei ce te „atacă" sînt sau nu sunt „jidani"; ci dacă este adevărat, că d-ta ai transformat catedra universitară de economie politică într'o tribună politico-electorală, de pe care predici teoriile d-tale sălbatice; dacă de pe aceiaşi catedră transformată în tribună politică d-ta ai insultat şi insulţi pe oamenii politici ai ţării şi pe proprii d-tale colegi; dacă această activitate politică a d-tale cadrează cu misiunea unui profesor universitar; şi în sfîrşit, dacă avînd aceste varii ocupaţiuni, mai ai timp să predai cursul de economie politică.

Iată chestiunile, pe care le discutăm noi, şi iată la ce trebuia să răspunzi. Cei ce ne citesc, neavînd mentalitatea d-tale, nici nu vor să ştie cine sîntem şi ce sîntem; ci pur şi simplu dacă sînt adevărate toate cîte le spunem. Era deci de datoria d-tale, să spulberi acuzaţiunele noastre dacă nu sînt juste şi să nu-ţi trădezi laşitatea încunjurînd chestiunele puse de noi în discuţie.

Dar tăcînd, evitînd un răspuns lămurit şi categoric, precum lămurite şi categorice sînt afirmaţiunele noastre şi dovezile ce aducem, dl. Cuza întăreşte şi mai mult cele ce susţinem în contra d-sale, prin aceia că se simte neputincios să ne dezmintă şi să se descurce din situaţiunea pe care singur şi-a creat-o.

Şi că aşa este, că quasi-răspunsul său nu poate avea altă interpretare, decît evitarea ori-cărei discuţiuni, dovedeşte însăşi motivarea tăcerei d-sale cu „cei trei jidănaşi", motivare din care lesne se constată reaua credinţă şi neruşinarea d-lui Cuza.

Profesorul de economie politică îl cunoaşte foarte bine pe dl. Lascar Antoniu, unul din directorii politici ai „Opiniei" şi care este în acelaş timp unul dintre aceia ce s'au ocupat de activitatea profesorală a d-sale.

Cunoaşte de asemenea pe d. E. Herovanu, fost prof. ca şi d. Cuza la aceiaşi facultate juridică, şi care iarăşi a desvăluit unele din multele sale păcate; şi totuşi perzistă cu îndărătnicie în afirmaţiunea sa, că este „atacat de jidani". Cât despre autorul articolelor de la această rubrică, apoi, el este o veche cunoştinţă a d-lui Cuza. Şi dacă nu'l recunoaşte după conţinutul articolelor, afle că este cel puţin tot atît de român ca şi d-sa.

De ce atunci invenţiunea de rea credinţă a *spectrului semit*? De ce, cînd ştii că acei care îţi impută anumite fapte sînt romîni ca şi d-ta, să fugi de discuţie şi să nu zdrobeşti acuzările nedrepte—dacă sînt nedrepte — sub pretextul ridicol, că „nu stai de vorbă cu Jidanii"? Pentru că te temi, d-le Cuza; pentru că ţi-ar conveni, ca discuţiunea publică a activităţei d-tale profesorale să se închidă cât mai curînd; pentru că nu ai curajul părerilor d-tale; pentru că — dacă romînul se distinge prin caracterul său deschis şi sincer, şi prin bună credinţă, după cum d-ta însu-ţi o spui, ori cînd ai sau nu ai prilejul — sub raportul acesta *nu eşti romîn*.

Şi ca să termin pentru astăzi.

Să nu crezi, că avem aerul să ne tînguim că nu vreai să stai de vorbă cu noi; şi nici, că tăcerei d-tale va urma tăcerea noastră. Nu. Dacă inzistăm atîta asupra felului cum d-ta înţelegi să *nu răspunzi* acuzărilor ce-ţi aducem, este că vrem să luminăm opinia publică în chestiunea d-tale cu argumente, pe care *d-ta însu-ţi ni le procuri*. Iar întru cît ne priveşte, vom vorbi mereu, atîta timp cît va fi nevoe, căci mari şi sfinte interese culturale ne poruncesc să arătăm lumei romîneşti, cine este profesorul de economie de la Universitatea de Iaşi.

Manoliu.

Litere-Ştiinţe-Arte

Două spectacole senzaţionale sunt anunţate la teatrul Naţional: Duminică „Sherlock Holmes", dacă nu ne înşelăm, prima piesă nouă montată de d. Lecca în actuala stagiune şi „Năzdrăvăniile divorsului" una din cele mai amuzante comedii ale repertorului trecut. Iar pentru aceasta a doua seară—Marţi 8 Ianuar—se anunţă şi faimoasele „Monoloage comice" absolut innedite zise de comicul Pella.

*

In numărul de eri al „Neamului Romînesc" d. Iorga aduce laude d-lui C. Dobrogeanu-Gherea pentru articolul publicat într'o revistă socialistă. Iată într'o singură notiţă două înţepături la adresa d-lui A. C. Cuza.

*

Balul de copii al societăţei „Sprijinul" are loc mîne seară 6 Ianuar nu la 7 Ianuar cum am anunţat în numărul de eri

*

Ultimele cărţi literare apărute în „Biblioteca pentru toţi" sunt: *Quo vadis* de Sinkiewicz, traducere de H. G. Lecca şi *Princesa îndepărtată* de Rostand, traducere de M. Codreanu.

*

Numărul pe Ianuarie al revistei *Viaţa Nouă* a apărut şi conţine:

Ovid Densuşianu. — Locul filologiei în vieaţa noastră intelectuală, I.—Al. Gherghel. — Mîngîere. — Ervin. — Mirare; O, cruţă-ţi lacrimele.—I. F. Buricescu.—Şcóla şi vieaţa. — Dinu Ramură.—Să-ţi treacă clipele şi anii.

Din mişcarea intelectuală. — La noi: R. Rosetti.—De ce s'au răsculat ţăranii.—V. Pop.—Prin vrajba dragostei.

In străinătate: Nouva Antologia.—La revue de l'art.—Ecouri literare.

*

Cu prilejul împlinirei unui deceniu de la publicarea lui „J'accuse" al lui Zola, ziarul *Aurore*, care publicase celebrul document, tipăreşte două scrisori inedite ale lui Zola: una adresată în 1872 lui Ulbach, redactorul ziarului „Cloche", cealaltă adresată lui Flaubert.

Scrisoarea către Ulbach este o protestare contra acuzărei ce se aducea lui Zola că romanele sale ar fi obscene.

A doua scrisoare, către Flaubert, scrisă în 1878, este o protestare contra fostului ministru Bardoux, care n'a voit să acorde lui Zola „legiunea de onoare."

*

STRUNA ZILEI

ANUL ROŞ

De anul nou nu s'a acordat acum nici o decoraţie. Oficios.

Că n'or fi pentru piepturi cruci
Ştiam de mai înainte:
Căci vai! prea multe cruci s'au pus
In ist-an pe.... morminte.

Informaţii

● *Se ştie că d. Sturza, în contra părerei majorităţei, susţinea ca proectata casă rurală să fie o instituţie pură de stat.*

Aflăm că părerea d-lui Sturza a triumfat şi, în consecinţă, casa rurală va fi o instituţie de stat.

● *S'a întîmplat, zice-se, următoarea minune: nu s'a acordat nici o decoraţie de anul nou.*

● **Voinţa Naţională** *că să apere pe bătrînul Săveanu, afirmă că d. Vlădoianu, care şi-a pus candidatura în contra d-lui Delavrancea, va fi susţinut de d. Gogu Constantinescu şi de prietenii săi.*

Afirmarea aceasta este o infamie cu atît mai mare, cu cît toată lumea ştie că d. Vlădoianu se află în strînse legături de prietenie cu d. Săveanu—tatăl şi că toţi conservatorii putneni lucrează pentru reuşita candidaturei d-lui Delavrancea.

● Intrunirea de eri a viticultorilor a durat pînă la oarele 6 p. m.

S'a discutat mai mult asupra chestiei monopolului pe alcool şi adunarea a decis să se voteze o moţiune care să fie înaintată ministrului de finanţe şi prin care să se ceară ca legea să fie ast-fel ca să nu jigneasca interesele viticultorilor.

In şedinţa de eri d. Gh. D. Şerban vice-preşedintele societăţei viticultorilor, a declarat că demisionează, nedispunînd de timp.

In urma însă a intervenţiilor membrilor, d. Gh. D. Şerban a revenit asupra demisiei.

DIVERSE

— La epitropia casei sft. Spiridon se lucrează la facerea planurilor mai multor acarete ce urmează a se ridica pe moşiile pendinte de această casă.

— In ziua de 9 Ianuarie se va ţinea la prefectura de judeţ licitaţie publică pentru vînzarea a 245 decalitri de vin de la pepiniera Paraclis-Cotnari şi 912 decalitri de la pepiniera Vişan.

— Direcţia şcoalei normale „Vasile Lupu" a oferit 300 duzi, pentru a fi distribuiţi şcoalelor rurale din judeţul nostru.

— In urma unei adrese a ministerului instrucţiunei publice, revizoratul şcolar al judeţului a pus în vedere învăţătorilor că acolo unde nu există maestre de lucru manual, să se predee de către învăţător lucrul manual de ori-ce soiu.

— Astă-zi a avut loc la Tg. Frumos o serbare şcolară organizată în folosul copiilor saraci din acea localitate.

— D. Ioan Bejenariu a fost numit învăţător la şcoala din cotuna Hălceni.

— Inspectorii comunali din judeţul nostru întocmesc un tablou al moşiilor din judeţ, întinderea şi numele fie-căreia şi cu ce preţ de arendă.

— Mîne după amiază la orele 3 are loc la cercul militar matineul organizat în folosul şcoalei profesionale a „Reuniunei Femeelor Romîne din Iaşi".

— Aseară femeea Vasilca Ionescu, din strada soşeaua Arcu, pe cînd se afla singură acasă, i-a venit rău şi a încetat subit din viaţă.

Cadavrul numitei femei a fost transportat la morgă.

Mişcarea femenistă

După conferinţa de la Paris, se publicară sute de articole prin care se arata importanţa mişcării femeniste. Ceea ce făcu însă ca femenismul să cîştige în ochii întregei lumi, fu suflarea de generozitate, de fraternitate de care era însufleţit Consiliul Internaţional al Femeilor.

M-me Nelly Roussel zice: „Care federaţiune ar putea să se laude că numără peste opt milioane de membri ca Consiliul Internaţional, şi să fi stabilit între ei, cu toate deosebirele mari, destul cîmp de înţelegere pentru a lucra uşor la marea operă a progresului uman? Este un spectacol nobil şi atingător ca toate femeile de rasă, de clasă, de educaţie, de mentalitate aşa de deosebite, să poată uita aceea ce le deosebeşte pentru a nu-şi aduce aminte de cît de ceea ce le uneşte. Inţelegînd că Nedreptatea le face egale şi solidare şi întinzîndu-şi mîna frăţeşte într'o frumoasă mişcare de protestare..., ele au simţit că dincolo de frontiere, inimile pot bate în unison cu ale noastre, şi că adevaratul inamic nu-i totdeauna străinul".

In 1906 Alianţa Internaţională fondată la Washington şi instituită definitiv la Berlin ţinu al treilea congres pentru votul femeilor la Copenhaga. Acest congres cîştigă foarte mult prin ţinuta corectă, prin caracterul parlamentar al desbaterilor, prin valoarea rapoartelor prezintate şi prin interesul susţinut în discuţii. O delegaţie de peste 150 femei puneau în curent pe congresiste cu starea respectivă a chestiei femeniste în ţara lor. Se făcu o adevarată revistă a statelor unde votul pentru femei există: Noua Zelandă a fost cea dintâi la 1893; apoi Australia de Sud, Australia de Vest, New Santh Wales, Queensland, Australia Septentrională. Australienele, dintre toate congresistele, sunt cele mai favorizate căci din cele 7 state, în şase, femeile se bucură de aceleaşi drepturi civile şi politice ca şi barbaţii. In America—din 45 de state—numai în 4 state femeile posedă drepturi politice. In Europa numai un stat—Finlanda. La acest congres Anglia îşi trimise şi ea apărătoarele ei cele mai elocvente că să explice pricina manifestărilor cam sgomotoase ale sufragetelor engleze. „De 60 de ani, strigă d-na Montefiore, de cînd întrebuinţăm mijloace pacifice. Pentru că nu vrea nimeni să ne înţeleagă să trecem la metoda forte". Această nerabdare a femeilor engleze avusese loc cu puţin timp mai în urmă în Parlamentul englez, tocmai în momentul cînd toţi se arătaseră mai dispuşi de cît orcînd să asculte revendicările femeniste, asiguraţi de întrebuinţarea bună ce făcuseră femeile cu drepturile municipale. Femeile din dosul gratiilor ce despărţiau loja, în care se găseau ele, de sala desbaterilor, în scop de propagandă, svîrliră peste capul deputaţilor mici patrate de hîrtii pe care erau imprimate acele vorbe: Votes far Women. Aceasta se luă ca o ofensă adusă demnităţii Parlamentului deşi deputaţii în forul lor interior fură mulţumiţi căci aceasta le dădu prilej să mai amîe acordarea dreptului politic femeilor.

Astăzi Alianţa Internaţională numără peste 11 milioane (unsprezece) de femei. Viitorul congres va fi în 1909 la Canada.

*

Din cele expuse mai sus putem vedea că femenismul este o chestie serioasă. Astăzi nimeni—fie chiar şi fără voe—nu mai poate contesta influenţa hotărîtoare ce are femeea asupra civilizaţiei unui popor. E destul a ne arunca ochii asupra Occidentului—şi în contrast asupra Orientului—pentru a nu mai avea nevoe de multe argumente. Influenţa femeei în bine ca şi în rău ca: mamă, soră, soţie... e ceva fatal, de oarece barbatul din leagăn şi pănă la mormînt nu se poate sustrage ei.

Şi dacă femeea lipsită de cultură, sau numai cu aparenţa unei culturi, a dat oare care rezultate, ce ar fi devenit progresul omenirei dacă şi ea s'ar fi bucurat de aceleaşi privilegii ca şi bărbaţii!..

Femenismul care datează de mai bine de un secol, a ajuns astăzi, dacă nu să fie admis de toată lumea, cel puţin să fie discutat în toate cercurile intelectuale. Şi în ţările în care se face femenism, ceea ce împedecă revendicările femeniste, sunt interesele partidelor politice: numai partidele socialiste se declară—după cum s'a văzut—oficial partizane revendicărilor femeilor.

Obiecţiunele aduse femenismului. Prejudiţiile sexului tare de oparte şi revendicările legitime ale sexului opus de alta, au dat naştere la discuţii aprinse care au dus la concluzii extreme. Obiecţiunele aduse femenismului sunt nenumărate, şi la prima vedere, una mai gravă de cît alta, aşa în cît s'ar părea că există încurcătura de a nu şti pe care să se iee în samă mai întâi. Vom cerca a arata cîte-va obiecţiuni aduse de către antifemenişti şi antefemeniste—căci nu fără părere de rău constatăm că s'au găsit în toate timpurile şi astăzi chiar femei care sunt în potriva revendicărilor femeniste.

1) Una din obiecţiunele care într'adevăr ar merita atenţie este cea pentru sprijinirea căreia partizanii ei invoacă ştiinţa şi anume că: însăşi natura a indicat ocupaţia sau destinaţia femeilor prin rolurile biologice diametral opuse ce a hărăzit ea sexelor, şi prin urmare diversitatea funcţiilor nu ar permite egalitatea sexelor.

Mai întâi că diversitatea funcţiilor nu exclude egalitatea sexelor, apoi filosofii cei mai mari sunt de partea femeei, aşa Darwin, după care se deduce că nu există nici o prăpastie între rasa barbaţilor şi între cea a femeilor şi că nu poate exista o „morală pentru femei" deosebite de „morala pentru bărbaţi". Apoi Taine a arătat că femeea ca şi bărbatul este un „produs" asupra căruia aceleaşi forţe au lucrat în aceleaşi chip mediul, ereditatea şi educaţia dînd aceleaşi rezultate.

2) Frica de concurenţă: bărbaţii vor fi concuraţi de femei a căror dibăcie, iscusinţă, gust, supunere şi aplicare le deschide repede uşile în toate părţile—fără ca acesta să împedece a fi plătite mai puţin de cît merită, în majoritatea cazurilor.

Această teamă e neîntemeiată pentru timpurile viitoare, mai bune în care distribuirea funcţiilor publice între femei şi barbaţi va fi făcută fără altă excepţie de cît cea a meritului şi a aptitudinilor individuale şi care va schimba faţa lumii de astă-zi în care toate se fac la întîmplare sau mai bine zis cu totul după alte considerente de cît cele după care ar trebui. Afară de aceasta independenţa economică cîştigată de femee va fi nu numai în folosul femeei-ci şi în folosul familiei şi a societăţi întregi chiar.

3) Frica bărbaţilor de a nu se vedea înlăturaţi în ale casei—rolurile schimbate—desconsideraţi (după cum a fost femeea?..); familia compromisă căsătoria suprimată...

Aci vorbele lui Stuart Mill ne poate servi de cel mai bun răspuns: Cu cît natura femeei va fi mai ridicată prin cultură, cu cît femeea va fi mai chemată la o viaţă complectă avînd consideraţia independentă de cea a bărbatului ei, cu atît ea va avea calităţi superioare isvorîte din obţinerea conştientă a unor greşeli la care este supusă astă-zi.

(Va urma). **Maria C. Buţureanu**

De Vînzare în total sau în parte o bibliotecă Str. Păcurari 53. Cataloagele sînt depuse la administraţia acestui ziar, tipografia Goldner.

Ultime informaţii

● **Somaţie.** „Neamul romînesc“ continuă să apară. D. Cuza perzistă în tăcerea sa.

Cu toate aceste la 23 Decembrie am pus ilustrului profesor, cîteva întrebări categorice, cu privire la cursul incendiar pe care acesta îl face de pe catedra universităţei din Iaşi.

Repetăm întrebările, până ce vom obţinea un răspuns lămurit.

E drept sau nu, ilustrule om, că în prelegerile d-tale ai spus despre d. Carp că e un jucător de cărţi, despre d. Take Ionescu că e un vîndut streinilor, şi despre toţi oamenii noştri politici că sunt nişte nemernici?

E drept sau nu, că în prelegerile d-tale, ai afirmat că în curînd va fi o nouă răscoală, acea a orăşenilor, cînd toţi conducătorii ţării vor fi traşi la răspundere pentru tot ce au făcut vreme de 40 de ani? Că la această răscoală tinerimea luminată va avea datoria de a participa, şi că primii căzuţi vor putea fi cîţiva dintre politicianii noştri de azi?

E drept sau nu, că tot cu acest prilej ai addăogat, că vremea va veni în curînd cînd cele două partide istorice, se vor prăbuşi, şi că din ruina lor se va naşte un nou partid naţional, a cărui şefie se va putea să o ieie chiar d. Haret?

● *In cursul săptămînei viitoare Banca Naţională va scoborî din nou scontul.*

● Din cauza unor nereguli, d. I. Popescu, secretar al corporaţiei brutarilor din localitate, a fost pus în disponibilitate.

Rămas pe din afară Popescu c'a dedat la scandaluri, iar acum, în timpul din urmă, face instigaţii printre meseriaşi.

Atragem luarea aminte a poliţiei asupra acestui instigator.

● *Viitorul număr al ziarului nostru va apărea Marţi, 8 Ianuarie, la orele obicinuite.*

● C. F. au acordat o reducere de 75 la sută, pe liniils romîne, studenţilor ieseni cari vor pleca la 25 c., la Cernăuţi, spre a reîntoarce vizita colegilor lor din capitala Bucovinei.

● Comitetul societăţei absolvenţilor şcoalei comerciale se va întruni din nou, în localul camerei de comerţ, spre a continua cu discutarea chestiunilo rde la ordinea zilei.

● S'a zis în numărul de ieri al ziarului că d. căpitan Ienăchescu, comandantul companiei de jandarmi pedeştri din Iaşi, îşi va regula drepturile la pensie pe ziua de 1 April.

Informaţiuni mai precise ne permit a spune că ştirea aceasta a fost născocită şi că d. căpitan Ienăchescu, militar eminent, va continua să rămîie la postul seu.

○ D. Dimitrie Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului, va începe să inspecteze cursurile de adulţi, înfiinţate de curînd în judeţul nostru.

D. I. Dodon, sub-revizorul şcolar va inspecta azilele confesionale din judeţul nostru.

● D. N. G. Vasiliu a fost numit secretar al şcoalei comerciale elementare din Iaşi.

D-ra Alexandrina Morţun a fost numită învăţătoare în cotuna Lungani, jud, Iaşi.

● D-şoara Viorica Bottez, a fost numită suplinitoare la şcoala centrală de fete din localitate, la catedra d-nei Ana Conta Kernbach, căreia i s'a acordat un concediu, dîndu-i-se o misiune în străinătate.

● Cei care anul trecut au fost impuşi la taxe militare şi ar dori să facă contestaţie, vor trebui să se prezinte la depozitul de recrutare respectiv, în intervalul dela 1—14 Februarie a. c., conform art. 45—56 din regulamentul taxelor militare.

● Curtea, s. II-a, judecă astă-zi apelul lui V. Andrieş, mecanic, acuzat de atentat la bunele moravuri.

In ziua de 6 februar 1907 numitul, aflîndu-se pe moşia Văculeşti, a atras în cursă pe fata Catinca D. Chiriac şi a necinstit-o.

Tribunalul l'a condemnat la un an închisoare.

● D. L. S. Matasariu, secretarul ligei culturale din Iaşi ne face cunoscut că nu este vorba de desfiinţarea aceste secţiuni ci numai de a-i se da o nouă îndrumare, care să-i asigure o mai rodnică activitate.

● Duminică a avut loc în sala prefecturei din Huşi, prima conferinţă a societăţei culturale şi economice „Munca“.

Conferinţa a fost ţinută de domnişoara Agripina P. Dima, care a vorbit o oră despre «Poezia poporală».

● Duminică la orele 2 d a. se vor continua la şcoala primară de fete din Păcurari, conferinţele institutorilor repartizaţi la secţia I.

● Comisiunea de examinarea membrilor corpului didactic primar, care urmează a fi scoşi la pensie din oficiu pe ziua de 1 Aprilie, va lucra în localitate la 16 Ianuarie.

Până acum din judeţul nostru n'a fost pus pe tabloul celor ce urmează a fi examinaţi, de cît învăţătorul Alexandru Zavloschi, de la şcoala din Bârnova.

● Despre partea juridică în procesul de presă ce a fost intentat directorului nostru d. Lascar Antoniu au început să se ocupe şi revistele judiciare.

Ast-fel revista „Dreptul“ în numărul său apărut astă-zi, publică următoarele două jurisprudenţe în această privinţă şi 'şi rezervă dreptul de a reveni de îndată ce casaţia se se va fi pronunţat.

Iată jurisprudenţele:

Din faptul că art. 105 din constituţie dispune că numai comisia juraţilor va judeca şi se va pronunţa asupra daunelor interese şi asupra quantumului lor, rezultă că în lipsa deliquentului inculpat de delict de presă, curtea poate judeca numai în ce priveşte pedeapsa, conform art. 483 pr. penală, nici odată însă în ceea ce priveşte despăgubirile civile, pentru care n'are competenţă, şi pe care nu le poate judeca de cît juraţii, constituiţi chiar în lipsa deliquentului.

A două jurisprudenţă ce s'a stabilit cu prilejul acestui proces este următoarea:

Decisia dată de o curte cu juraţi prin care se condamnă deliquentul în lipsă la despăgubiri civile, este susceptibilă de opoziţie, după cum aceasta rezultă din art. 483 pr. penală şi din principiile generale fără ca spiritul legei, cu privire la instituţia şi constituirea juraţilor, să excludă această cale ordinară.

● La întrunirea de mîine a avocaţilor, convocată în vederea grevei, vor lua parte şi cuvîntul toţi fruntaşii baroului ieşean.

Între alţii vor vorbi, domnii: Pandele Zamfirescu, decanul; M. B. Cantacuzin şi V. Sculy.

● Chestia numirei unui contabil-şef la prefectura de judeţ, în locul decedatului Mandragiu pare a fi terminată.

Staruinţele ce s'au pus pentru anumite persoane, n'au avut nici un efect.

D. I. Simionescu, ajutor de contabil va fi numit şef-contabil; d-sa a fost recomandat. In locul de ajutor de contabil, rămas vacant prin avansarea acestuia, prefectul a decis să se numească un licenţiat în drept.

● După noua lege sanitară pe care o întocmeşte d. dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, numărul medicilor de plasă va fi sporit.

Se va înmulţi în special numărul medicilor de plasă din Moldova, unde se ştie că un medic are mai multe plăşi.

In judeţul Iaşi, numărul medicilor de plasă va fi sporit cu 5, aşa că vom avea 12 medici de plasă, adică cîte un medic pentru fie-care plasă.

● Cetăţenii ar dori să ştie în ce anume stadiu se află actualminte lucrările pentru aducerea apei; acele de canalizare şi rectificărei Bahluiului.

Chestiunile aceste fiind foarte importante, sperăm că cei de la primărie ne vor lămuri.

● Ministerul de interne a cerut prefecturei de judeţ, ca cel mult până în 6 zile să'i trimeată un raport separat pentru efectivul şi echipamentul fie-cărei poliţii din acest judeţ, care s'au efectuat de la 1 Iulie—31 Decembrie 1907.

Un asemenea raport, prefectura va trebui pe viitor să înainteze ministerului în fie-care lună.

● *Pentru a se pune în concordanţă cu spiritul legii tocmelilor agricole, care nu îngădue ca membrii consiliului de agricultură să facă politică, d. T. Rossetti, prezidentul acelui consiliu, a demisionat din clubul conservator din Bucureşti.*

D. Rossetti nu este deci de părerea d-lui Poni, care a declarat că nu va demisiona din clubul liberal din Iaşi.

● Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice a trimis o circulară tuturor direcţiilor şcolelor primare din localitate, cerînd să răspundă decă la numitele şcoli există societăţi corale.

● In urma unei adrese a revizoratului şcolar, d. dr. Bogdan medicul legist al parchetului, împreună cu d. dr. C. Tudor, medicul primar al judeţului, au examinat din nou eri pe învăţătorul I. Damir din Totoeşti, care a fost pus în concediu nelimitat; s'a constatat că numitul învăţător suferă de uretrită cronică.

Revizoratul a cerut acum avizul medicilor experţi, dacă boala de care sufere numitul învăţător, îl împiedică sau nu de a funcţiona.

● De la 15 Martie se va începe în judeţul nostru construirea noilor localuri de şcoli primare.

● Administraţia comunală trecută, convinsă că contractul ce-l are încheiat comuna Iaşi cu societatea electrică, nu este, în totul, respectat de aceasta, a dat în judecată societatea, instituinduse pentru aceasta, potrivit contractului, un tribunal de arbitri.

Actuala administraţie n'a mai făcut nici un pas în această privinţă ceea ce ar da de crezut că a renunţat la judecată.

Dar de ce a renunţat? Are actuala administraţie convingerea, că acţiunea trecutei administraţiuni era greşit introdusă?

Să răspundă, ca să ştim şi noi.

Aşteptăm cu atît mai mult respunsul, cu cît ştim că anul acesta consumul de lumină este mult mai mare de cît anul trecut pe astă vreme, cu toate că timpul de consum este acelaşi.

Respunsul la ambele întrebări îl cerem d-lui Fîntînariu, căci d. Gane, primarul, este prea ocupat actualmente cu misiunea ce-o are de-a regula delicata chestie a hergheliei de la Graşi.

● Mercuri 9 Ianuarie va începe la institutul Gregorian examenul de absolvire a elevelor şcoalei de moaşe rurale.

După cum am anunţat, şcoala aceasta după terminarea examenelor, va fi desfiinţată.

● Rectorul universităţei face cunoscut studenţilor şi studentelor tuturor facultăţilor că sînt convocaţi a se întruni Duminică, 6 Ianuarie, orele 3 d. a în aula Universităţei.

In caz cînd d. profesor Iorga va ţinea în acea zi conferinţă, d. rector va vorbi studenţimei după terminarea prelegerei d-lui Iorga.

● Se crede că inspector agricol al judeţului Iaşi va fi numit d. Ion Teodorescu, fostul prim-redactor al „Drapelului“ unul din oamenii de încredere ai d-lui Emil Costinescu.

D. Teodorescu ocupă actualminte un post important la societatea de asigurare „Dacia“.

● In zilele de 3 şi 4 s'a făcut constituirea consiliului judeţean de Fălciu.

Preşedinte a fost ales d. I. Pivniceriu şi vice-preşedinţi domnii: Andrei Brighiu şi N. Burghelea.

Intre altele s'a votat: înfiinţarea a 2 iarmaroace în tîrguşorul Răducăneni: la 23 Octombre şi la 23 April.

S'au ales comisiile şi delegaţiile care vor lucra în cursul anului. S'au respins demisiile consilierilor: Ianacache Iamandi, V. Arhiri şi Gh. Boghiceanu.

S'a votat budgetul judeţului, atît la zecimi cît şi la drumuri. S'au micşorat salariile funcţionarilor: Ion Giurcăneanu şi M. Coşan. In schimb s'au mărit salariile secretarului şi ajutorului seu.

Ne miră că salariul d-lui Giurcăneanu vechiul şi conştiinciosul slujbaş, a fost micşurată şi credem că ministerul îi o va repune.

S'au votat următoarele împrumuturi: a). 100,000 lei pentru mărirea căzărmilor de la movile, spre a putea cuprinde un regiment—aceasta fiind o vechie doleanţă a jud. Fălciu; b). 50,000 lei, pentru înfiinţarea unei pepiniere viticole în Broşteni, pe locul zis „Juvara“, foastă cazarma calaraşilor; c). 50000 lei, pentru îmbunătăţirea serviciului sanitar—pe lîngă cei 100,000 lei, partea Statului din loterie; d). 20,000 lei pentru înfiinţarea unei şcoale de agricultură la Creţeşti, în raza pădurei, unde este centrul unui ocol silvic şi statul mai are încă o rezervă de 200 hectare.

Ne bucură asemenea îmbunătăţiri şi nu ne miră graba ce-a pus-o consiliul judeţan conservator în a înlesni unui prefect liberal introducerea unor asemenea îmbunătăţiri. Asemenea grabă a fost refuzată, în vremuri, de acelaşi consiliu, prefectului conservator Adam Mitache.

● Mâine Duminică, orele 3 p. m., va avea loc, în biserica Bărboi, celebrarea cununiei religioase a tânărului Mihail M. Bogdan, cu d-şoara Mariette Gheorghiu.

Nuni vor fi d-nul şi d-na N. V. Ştefăniu, administratorul tipografiei unde se imprimă ziarul nostru.

● Teatrul Circ Sidoli. Asta-seara reprezentaţie cinematografică Pathé-Frères, program nou.

Mâne Duminică 6 şi Luni 7 Ianuarie au loc câte 2 reprezentaţii. Matineu la 3 ziua cu preţuri pe jumătate şi seara reprezentaţie cu preţuri obişnuite.

TEÀTRUL NAŢIONAL

LA 8 IANUARIE 1908

Năzdrăvăniile Divorţului

cea mai desăvârşită farsă a lui Bisson

Vor debuta: *Pella, Penel, Ionescu, Morţun* şi toţi artiştii de seamă.

— MONOLOAGE —

Feriţi-vă de agenţi

Cari vă speculează luîndu-vă preţuri exorbitante pentru Gramofoane false.

Nu cumparaţi în alt Magazin înainte de a cerca Gramofoanele şi plăcile noastre veritabile, recunoscute ca superioare de numeroasa noastră clientelă.

Plăcile şi acele noastre sunt cele mai veritabile nefiind uzate.

A sosit un mare transport de Gramofoane şi plăci precum şi viori, mandoline, flaute etc.

„România Musicală“

Magazin de instrumente şi note muzicale 24. Iaşi, str. Lăpuşneanu, 24.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 5 Ianuarie

Consiliu de miniştri

Bucureşti.—Azi dimineaţă a avut loc acasă la d. Emil Costinescu, un consiliu de miniştri.

S'a discutat asupra cassei rurale şi a monopolului cîrciumelor.

S'a decis ca la sfîrşitul lunei Ianuarie să se depuie pe biurourile Camerei legea de reformă comunală.

In consiliu s'a iscat o neînţelegere între d. Dimitrie Sturza prim-ministru şi ceilalţi miniştri.

Neînţelegerea a provenit din faptul că în timp ce d. Sturza a susţinut că banca rurală să fie o instituţie de stat, ceilalţi miniştri, şi în special d. Anton Carp, s'au declarat contra şi au cerut ca banca rurală să fie o instituţie mixtă.

Candidaturi

Dorohoi.—Liberalii din localitate vor susţinea candidatura d-lui Gh. Manoliu-Tetcanu, la colegiul II de Cameră şi a d-lui Ştefan Ivan la colegiul al III-lea.

Accident mortal

Bucureşti.—Tînărul Căplescu fiul d-nei Urlăţeanu, aflîndu-se la un birt pe cînd dejuna, servindu-se cu un cuţit în loc de furculiţă, un chelner din nebăgare de seamă l'a atins şi tînărul Căplescu şi-a tăiat gura.

Nefericitul tînăr a fost intervnat la spital. Rana s'a infectat şi tînărul Căplescu a încetat azi din vieaţă.

Numiri

Bucureşti. — Astăzi au apărut în „Monitorul Oficial“ numirea d-lui dr. Jormescu ca director agricol.

Se mai dau ca sigure următoarele numiri:

D. Giurgea ca inspector agricol al judeţului Botoşani şi Ionel Petrescu, fratele prefectului de poliţie al Capitalei, ca inspector agricol al judeţului Ilfov,

Lege militară

Bucureşti.—Mai multe ziare au anunţat că legea de posiţie a ofiţerilor va fi modificată în senzul ca să se scoată la pensie, din oficiu, căpitanii care ar atinge vrîsta de 40 ani.

Ştirea aceasta este desminţită mai ales că cu această modificare s'ar scoate din armată peste 300 de căpitani.

D. Sturdza şi prefectul Atanasiu

Bucureşti.—In unele cercuri liberale se afirmă că d. Dimitrie Sturdza, într'o convorbire cu doui prieteni ai săi politici, luîndu-se vorba despre chestia prefectului de Covurlui Atanasiu, primul ministru ar fi spus:

— *Acesta nu e prefect, e un anarchist!*

Chestia de la Lugh

Roma. — Ministerul de externe a primit o depeşă de la ambasadorul său din Londra, prin care se spune că ministerul de externe englez a primit eri ştirea că căpitanul Bongiovani a murit, iar căpitanul Molinari se afiă rănit şi prizonier. Lugh se află în legături prin semnale cu lughtul garnizoanei. Se crede că oraşul Lugh nu este în primejdie.

Vas scufundat

New-York.—Din Seattle vine ştirea că vasul englez Hartfield a fost sfărmat de curent lîngă Vancuver. Puntea Vasului şi mai multe cabine fuseseră distruse de ciclon. Se crede că vasul sa scufundat cu 30 persoane.

Evenimentele din Maroc

— *Răsboinl sfînt* —

Marakes. — In toate moscheele de aci s'a dat citire unei scrisori a lui Mulai Hafid prin care invită pe locuitori să-l urmeze pentru a face rezbolul sfînt străinilor şi mai ales francezilor. Mulai Hafid îşi exprimă apoi speranţa că Casablanca şi Mediuma vor recădea în curînd în mînele marocanilor şi că toţi creştinii vor fi goniţi, aşa ca săputem zice scrisoarea exercita sfînta voastră lege. Oamenii lui Mulai Hafid au parcus străzile învitînd pe locuitori să urmeze pe noul sultan în rezboiul sfînt.

Camera franceză

Paris.—Camera.—D. Jaurès cere să interpeleze în privinţa instrucţiunilor date generalului Damade. Oratorul spune că se teme că lupta de la Senat să nu fie considerată în Maroc ca o sprijinire a lui Abd-el-Azis. D. Jaurès spune că este de părere că generalul Damade a depăşit raza lui de acţiune.

D. Pichon, ministru de externe, răspunzînd, cere ca desvoltarea interpelărei să se facă la 24 Ianuarie.

Ministrul spune că instrucţiunile date generalului Damade sunt exact aceleaşi date generalului Drude şi expuse Camerei cu ocazia ultimelor interpelări. Generalul Damade a avut norocul eri de a se afla în faţa unui trib care a participat la măcelurile din Iulie şi i-a pedepsit cu asprime. Ministrul felicită pe general pentru aceasta, foarte călduros.

Toate triburile complice vor fi de asemenea pedepsite. Vom îndeplini misiunea noastră politică marocană aprobată de toate puterile şi care politică, a rămas neschimbată şi nici un nou fapt nu motivează interpelarea d-lui Jaurés (aplause).

D. Jaurès însistă pentru ca discuţiunea să înceapă imediat,

Data de 24 Ianuarie pentru desvoltarea interpelărei, este adoptată cu 367 voturi contra 137 (aplause).

Afacerea stă în mînele nóstre

Industriaş romîn cu mulţi ani de practică în străinătate, avînd cunoştinţe şi experienţe în branşa metalurgică (articole de tinichigerie) caută ca asociat o persoană cu capital.

Măcărescu, Cuza-Vodă 46, Iaşi.

Cabinet pentru Dentistică şi boli de gură

D. Pekelman

&

Dr. med. M. Pekelman

Strada Alexandri 3

Casele (Hălăceanu)

Laborator special

pentru

Analize medicale

Dr Med Ioan Nimereanu

asistent Clinicei Dermato-Syfilitice şi al Laboratorului de Anatomie Patologică, fost preparator Laboratorului de Clinică Medicală.

Iaşi strada Lăpuşneanu No. 10

Avis important

Aduc la cunoştinţa onor. Public şi onor. mele clientele că am făcut *o instalaţiune nouă de tot şi modernă* în atelierele mele de Boiangerie şi spălătorie chimică şi spălătorie de albituri, instalaţiune care poate să rivalizeze cu orice fabrică din străinatate, aşa că sunt în posiţiune de a împlini ori-ce dorinţe a onor. mele clientele.

In stabilimentul meu de *Boiangerie şi spălătorie chimică* se poate *boi, revopsi, spăla* şi *curăţi* pe cale chimică orice haine de dame, toalete de bal, teatru, haine bărbăteşti, de copii, uniforme milităreşti şi şcolare, stofe de mobile, perdele, covoare din ori ce fel de stofă de matasă, sau catifea, pantofi de Bal, mănuşi, cortele, pene, boauri, lucruri brodate, mantale şi pelerine de cauciuc, jachete şi pantaloni de piele, blănuri, dantelărie etc. etc.

Se boeşte în toate culorile şi *se garantează* pentru ori ce culoare şi pentru ori ce pată ce se scoate.

De aseminea în *spălătorie, instalaţie cu aburi*, se spală lenjuri femeeşti, bărbăteşti, gulere, manşete, albituri de menaj, trusouri, perdele etc. etc.

Se primesc comenzi din provincie prin o c. p. Cheltuelile de înapoiare a comenzilor privesc pe fabrică.

Rog dar pe onor. Public şi onor. mea Clientelă să mă onoreze şi în viitor cu comenzile d-lor şi se vor convinge *de exactitatea celor spuse mai sus precum şi de preţurile moderate.*

Birou de primire la fabrica *Iaşi str. Păcurari 105.*

La filiala *Iaşi str. Lăpuşneanu 25* şi la *Bârlad vis a vis de Sucursala Poştei*

cu toată stima

MARTIN BUCHHOLZER

Proprietarul fabricei

Farmacia I. ROTBARD

Piaţa Sf. SPIRIDON.—IAŞI

Aprovizionată zilnic cu medicamentele cele mai moderne; Specialităţi străine, ape minerale şi parfum merii.

Untură de peşte importată direct din Norwegia.

O Odaie cu sau fără pensiuni pentru o singură persoană a se adresa str. albă 27.

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmărește

LOZURILE

CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete 30.000 câstiguri

și 8 premii

Cu cîștiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîștiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe prețul Oficial de:

1/8 Una optime	Lei 1.50
1/4 Un sfert	Lei 3
1/2 Una jumàtate	Lei 6
1 Loz întreg	Lei 12

Plata cîștigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice și sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informațiuni și comande de bilete a se adresa la

Noua si Princip. la Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

SIROPUL D^rului ZED

are pentru basa principală Codeina și Tolu; el inlocuește Pasta Zed și poate fi ntrebuințat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuși de puțin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Folosește de minune in contra **irritatiunilor, peptului si ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei magăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** și la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAȘI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete și geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uși cercevele de ferestre, etc. pe prețuri cele mai eftene.

Scânduri pentru dușamele, geluite pe 4 fețe, cu uluc și langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe mașinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt și conștiincios

Fabricațiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roți de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iași

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAȘI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondadă in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	4 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places.....	7 [illegible]

—envoi [illegible] de l'album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** și ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* și *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageți si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienta de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care [illegible] de veritabil Elixir Guillié

Iași—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 — Instalație pe motore electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul V — No. 333. Miercuri 9 Ianuarie 1908

Legenda Reformelor

Mîine corpurile legiuitoare se vor redeschide.

Guvernul, în timpul celei din urmă activități parlamentare și care a durat o lună și jumătate, n'a fost vrednic să treacă de cît două legi: tocmelile agricole și judecătorii ambulanți.

Prin acea dintăi, liberalii pretind că au reușit să statornicească raporturile economice dintre proprietari și țărani; le-au statornicit, însă, în așa mod, în cît putem asigura de pe acuma că aplicarea ei va întîmpina cele mai mari dificultăți, — țăranii preferind starea de lucruri existentă de cît acea pe care o crează noua lege agrară.

Prin a doua lege, aceia a judecătoriilor de ocoale, se tinde la crearea unei justiții imparțiale și expeditive, dar, așa cum este alcătuită, nu poate da roadele dorite.

Astfel fiind, reforma ministrului de interne nu avansează întru nimic în dezlegarea problemei agrare, iar opera, trîmbițată cu atîta paradă, a ministrului de justiție, nu numai că nu organizează justiția țărănească dar ajunge la complecta ei dezorganizare.

Toate pretinsele reforme nu vor avea așa dar, nici un rezultat satisfăcător din punctul de vedere al îmbunătățirei clasei țărănești, al distribuirei unei justiții mai bine chibzuită și dată în cunoștință de cauză a nevoilor lor.

Toate aceste legi sunt reforme pripite, lipsite de unitate, de logică în gîndire și de maturitate politică din partea acelora care le-au alcătuit.

Iată ce s'a legiferat și cum s'a legiferat pînă astăzi de actualul guvern liberal. Dar, nu ne putem opri aci. Guvernul va aduce zilele acestea în discuția parlamentului încă alte trei legi: monopolul cîrciumelor, casa rurală și reorganizarea administrativă.

Ziarele liberale ne-au pus în cunoștință și despre economia acestor proecte, atît de mult așteptate. Primul proect de lege, monopolul cîrciumelor, în modul cum ziarele îl dau ca întocmit, este o reformă anodină și în totul informă. Casa rurală, așa cum este alcătuită, are un rol foarte redus; nu servește de cît numai la a vinde în loturi mici țăranilor din proprietățile cumpărate și pe care le va avea disponibile. Iar ultimul proect de lege, reorganizarea administrativă, nu face altceva decît mărește numărul plășilor care vor fi date în conducerea unui administrator și ridică atribuțiunile secretarilor comunali, reducînd în același timp importanța primarilor din comunele rurale.

Și cu aceste reforme, guvernul liberal are pretenția de a fi dat adevărate soluțiuni economice în rezolvirea chestiunei sociale de importanța acelei țărănești.

Cu aceste legi, are credința că a corespuns nevoilor țăranilor, că a întrodus o bună administrație la țară, că le-au dat o justiție serioasă, că, în fine, nu vor mai exista tocmeli și exploatări nedrepte.

Ridicolul în care au căzut, este cea mai meritată lecție dată acestor demagogi!

Dar, dacă mă întristează faptul că și de data aceasta, ca în tot timpul de pănă acuma, de atîțea ani de parlamentarism, nu s'a realizat nici un progres serios pentru transformarea stărei mizerabile în care se găsește clasa țărănească, în schimb însă, mă bucur cel puțin că prevederea noastră—că acest guvern nu va fi capabil să pună nici bazele unei asemenea capitale chestiuni economico-sociale—nu a fost dezmințită.

A quelque chose malheur est bon, zice un proverb francez.

In Martie anul trecut, cu ocazia nenorocitelor răscoale țărănești, guvernul conservator a trebuit să se retragă. Retragerea lui nu a fost o dezerțiune de la datorie, o dezertare de la luptă, de la postul de onoare. Guvernul conservator ar fi putut foarte ușor ca mai întăi să potolească, să reprime răscoalele și în urmă să pregătească reformele necesare, ca să remedieze răul și să preîntîmpine astfel repetarea revoltelor care, pentru a doua oară, ar constitui adevărate cataclisme sociale. Pentru aceasta însă, îi trebuia liniștea necesară din partea adversarilor săi politici. Față de nelealitatea opoziției care, în loc de a da concurs guvernului în acele momente de grea cumpănă pentru țara noastră, căuta din contra de a agita și mai mult spiritele, ducînd și mai departe rătăcirea celor rătăciți, era o chestiune de înaltă datorie și de înalt patriotism ca conservatorii să facă loc adversarilor lor, la cîrma grea a statului.

Ne-am retras atunci, lăsînd loc guvernului liberal pentru ca să guste și el din marile griji și marile amărăciuni ale plăcerei de a guverna în asemenea momente grele.

Din prima zi, acest guvern, venind la putere, a anunțat țărei că posedă un program cu mari reforme. In fapt însă, după cum astă-zi se dovedește, nu avea nimic hotărît, nici un drum însemnat dinainte pe care să-l urmeze, nimic pregătit ca să poată da la timp soluțiuni serioase gravelor probleme politice.

Este o complectă deziluziune nu numai pentru noi conservatorii, dar chiar și pentru liberalii cei mai puțin optimiști.

Nici o idee nouă, nici o gîndire mai înaintată, nici o speranță de ideal pentru aceia care se așteptau la un program modern, care să fie la înălțimea partidului ce se pretinde a fi antemergătorul ideilor celor mai liberale, celor mai generoase.

Vorbe umflate, clișee cunoscute de mult, fraze sterpe și fără miez, unite cu un gol imens de idei, au luat locul discuțiunilor serioase și profund cugetate care trebuiau să predomnească în resolvarea acestor probleme politice.

Iată cum se prezintă acești pretinși campioni ai marilor reforme economice și politice! Iată la ce s'au redus mult sgomotoasele lor lamentațiuni ce le fac mereu de ani de zile pentru nenorocita „talpa țărei"!

Istoria politică viitoare înregistrînd însă, la locul său de onoare, abnegațiunea partidului conservator în fața intereselor țărei, va înregistra cu siguranță la locul care merită și ridicolul în care a căzut, cu această ocazie, partidul demagogiei liberale.

Și astfel se va termina odată cu legenda că numai în partidul liberal sînt oameni capabili și însuflețiți de credințe înalte și de idealuri mărețe, legendă, pe care și-au creat'o singuri în puterea unor fapte de domeniul istoric moștenite și acele fără trudă de la liberalii generațiunilor trecute, cari au avut norocul ca prin jocul împrejurărilor numai, să îndeplinească, în vremuri foarte îndepartate, oare-care acte mari pentru țară și neam.

Lascar Antoniu.

A. D. XENOPOL

Savantul, care a ajuns o fală a României prin bogatele sale scrieri; care și-a ridicat un monument înviață prin monumentala sa operă istorică, cinstește actualmente România într'un chip cu totul osebit: glasul său răsună în lăcașul cel mai desăvîrșit al științelor și literilor: la Sorbona din Paris.

La o vrîstă la care alții cată să petreacă în tihnă restul zilelor lor, A. D. Xenopol, a cărui viață constitue un șir neîntrerupt de muncă, rodnică și prea folositoare, A. D. Xenopol lucrează înainte.

Și după ce, în chip cu totul magistral, el a coordonat, documentat și interpretat istoria României, el a trecut la partea teoretică a Istoriei. Principiile fundamentale ale Istoriei, *apărute în 1899, au atras atențiunea savanților din Franța și acum, respunzînd unei invitațiuni distinse, profesorul de la Iași face o serie de lecțiuni asupra acelor principii, la Sorbona, amfiteatrul Michelet.*

Un prietin, care se află la Paris, pentru complectarea studiilor sale medicale, ne scrie că prima lecție pe care d. A. D. Xenopol a ținut'o la Paris, a constituit o strălucită izbîndă pentru ilustrul bărbat.

Introducerea d-lui Xenopol s'a făcut de către un cerc de somități ale științei, academiciani și profesori.

D. Croizet, decanul Facultății de litere din Paris, a recomandat numeroasei asistențe pe conferențiar, subliniind meritele literare și opera istorică a colegului seu romîn.

Numerosul auditor, în care se afla aproape toată colonia romînă din capitala Franței, a ascultat cu plăcere și mare atenție expunerea clară și concisă a conferențiarului, care s'a exprimat într'o limbă ireproșabilă.

După succesul strălucit al primei lecțiuni, celelalte 11 vor atrage, cu siguranță, și mai multă lume, căci toți acei cari poartă interes filosofiei istoriei vor acorda d-lui Xenopol o simpatică atenție.

Succesul marelui savant se resfrîngè asupra țărei întregi și acest succes ea îl va împărți pe din două cu ilustrul și marele ei fiu.

Afacerea Alimănișteanu

D. Ianovici a publicat acte și documente în această tristă afacere. Altele vor urma. Pănă atunci deputatul liberal continuă a fi deputat și directorul ziarului liberal cu fotografii.

Presa care apără pe domnul cu pricina — și-l apără ca funia pe spînzurat — susținea pînă acum, că d-sa n'avea cunoștință despre contractul intervenit între d. Mrazec și societatea de petrol Speranța.

Dar scrisorelele ce le publică d. Ianovici dovedesc tocmai contrariul. Căci contractul de cesiune din 1897 era scris de însu-și deputatul de azi, deși pe atunci era funcționar al Statului.

Acest Alimănișteanu, este de-altmintrelea un recidivist în materia aceasta. Căci el ie faimosul inițiator al societățel România, cu fictivele ei milioane, care făcuse și campanie pur naționalistă pe tema că d. Take Ionescu ar vrea să vîndă țara străinilor.

Dar indiferent de aceasta, este foarte caracteristic că seniorul acesta, cu apucături atît de curioase, este un stîlp al tinerimei generoase, unul din principalii adjutanți ai domnilor Brătieni, atît de principal adjutant, că, cu toate actele ce se publică, el remîne tot fruntaș și bărbat politic de elită.

Credem că a ajuns timpul ca situația aceasta foarte nebuloasă să fie lichidată și să se isprăvească cu o afacere, care are, slava Domnului, aparențe de tot jenante.

Generositatea are și ea o margine.

Ori nu?

CATE-VA NOTE

D. N. Iorga supune memoria anului 1907 la o maltratare cu totul osebită. Este foarte interesant, din punct de vedere gramatical—psihologic, să vedem ce părere are d. Iorga despre acel an roșu:

Acuma cînd *îl lăsăm*, e bine *să chemăm la judecată* anul cel vechiu, adecă partea cu care noi am colaborat la *facerea* lui astfel cum a fost.

...In Romînia noastră independentă față de ori cine altul de cît industria germană, moda francesă și companiile de exploatare *a* (pe romînește ale) pădurilor și petroliului—cari s'au *instăpînit* suverane—și uitam controlul european al comisiunei europene, înaintea căreia se prosternă recunoștința d-lui Sturza.

N'am înțeles nimic. Nici dv. Dar ce-a putut, ce-a voit să înțeleagă autorul? El lasă anul. După ce-l lasă, zice că-l trage în judecată. După aceea afirmă că nu anul lasat a fost chemat în judecată, ci „partea cu care noi am colaborat la facerea lui". O asemenea parte poate fi doar un instrument de mamos sau de moașă!

Dar controlul european al comisiei europene înaintea căreia d. Sturdza se prosterne turcește!

Acest control îl institue următoarele împerecheri monstre: industria germană, moda franceză și companiile de exploatare *a* pădurilor!

Trecem la altă figură—în afară de controlul european:

...parasiți 'budgetari, cari au rădicat sistemul (care sistem?) la înălțimea cinismului american (?) și cari, conștienți *de jertfele de injurii și urlete* „făcute« (urlete cari se fac!!) într'o opositie cu *mațelè goale*...

Iar ca delicioasă complectare:

...bine-voind, cel mult, să tragă „storurile vechi" ale *formelor constituționale*, asupra *unei lungi orgii neruşinate*".

Pînă ce anul acesta teribil—a dat de dracu precum urmează:

Acesta e anul cel vechiu care, *furios, s'a murdarit întăiu* cu sînge frățesc, pentru ca acum, *tușind la gura sobei plin*, *să se spele cu apă călduță*.

Un an care, după ce a dispărut, capătă guturai, tușește și se spală cu apă călduță—istoria va scrie că acest 1907 a fost nu numai roșu, dar și fără de rușine!

OAMENI ȘI LUCRURI

COPIII...

Duminică ziua, în sala frumoasei săli de gimnastică, am asistat la un bal de copii.

Am azistat e numai zis; am vrut să asist și am isbutit foarte puțin căci o lume imensă ocupase în întregime acele încăperi în adevăr uriașe a le societăței din str. Școalei de arte. Venise mulți și veniau mereu, mereu,—veniau părinți aducîndu-și copiii la această rară ocaziune de a-i prezenta unui public mare, de a-i expune vederei și admirațiunei.

Erau de tot feliul: și blonzi și bruni și mai mici și mai mărișori; o galerie de capete de o nespusă varietate și în costumele lor exotice, uneori originale, alte ori de parodie, copiii nu încetau de a fi ceea ce sunt, — și copiii sunt în genere frumoși, cu aerul lor de senină inocență, cu apucăturile lor de animale drăguțe și iresponsabile, cu vociferările lor asurzitoare, cu mișcările lor sălbatece, cu gesturile lor îndrăznețe,—sunt frumoși uneori prin ei însăși, alte ori prin imaginea ce'ți reînvie despre acea dulce vîrstă a voioșiei și a plăcerei, singura parte a vieței în care nu cunoști viața și nu-i știi încă partea de amărăciune și de necazuri pe care vei fi chemat a le cunoaște mai tîrziu.

De aceea îmi părea frumos de văzut acel tablou pitoresc al jocului de copii și mai cu seamă al capetelor de copii răsărind de-asupra costumelor baroce și plutind într'o mare de zgomotoasă bucurie și neîngrădită expanziune pe care le-o dă copiilor ceasul libertății care-i scoate de sub severitatea familiară și-i aduce în lumea mare.

Dar în locul copiilor am putut vedea numai părinți. In massă compactă, cu neputință de străbătut, ei făcuse zid împrejurul micelor odrasle de teamă să nu scape privirii lor, atențiunei lor, pazei lor. In jurul fiecărui copil—cei doi părinți stau nelipsiți. Copiii în naivitatea lor nu'și dau seama că se află în momente de luptă, de rivalitate, că au chemarea nu numai de a se arata, dar și de a se întrece în de ei, dar acei care luptă—sunt părinții: ei vin cu tot spiritul lor de rivalizare, de întrecere, de egoism și cu tot sentimentalismul lor complex pentru copii. Fie icare din ei ar vrea să'și vadă copilul în fruntea tuturor; l'ar vrea mai prețuit, mai lăudat, mai slăvit, l'ar vrea fără pereche și în frumusețe și în talent și în inteligență; ar vrea să-l vadă încununat ca un triumfător după cea mai strălucită biruință. Și într'acest scop ei, părinții, își încunjură copiii făcînd zid de apărare în juru-le, cu grija lor, cu emoțiunea lor, cu frica și cu iubirea lor. Iar balul copiilor devine un cîmp de luptă și de muncă pentru născătorii lor, căci iubirea în formele ei cele mai intense, cele mai „curate", cele mai „sincere"—se apropie nu numai de egoism, dar și de ură,—ură omenească izvorîtă din dorința de a cuceri locul cel mai bun, izbînda cea mai scumpă în viață triumful cel mai ușor... **Rodion**

Din tinerețea lui Zola

Tinerețe de luptă.—Credință și realitate.—O glorie tărzie.—Zola intim.—Oficialii și prietenii.—Anii de infrîngeri.—Anii de triumf.

Cu cît trec anii, cu atît figura marelui scriitor naturalist Emile Zola apare mai senină din negura unui trecut plin de lupte, de polemici și de necazuri. Intr'adevăr mai rar—un scriitor care să fi avut de îndurat, în timpul vieței, atîtea greutăți, mai rar vre-unul — să fi întîmpinat mai multă vrajbă, mai multă dușmănie; mai rar un talent—ridicat apoi pînă la înălțimi geniale—care să fi fost mai mult contestat de contemporanii săi—ca Zola.

Aceasta încă nu e totul. Emile Zola, după cum s'a văzut cu ani de zile mai în urmă, era un suflet capabil de acte mari, pregătit pentru sacrificii sublime, gata să înfrunte totul pentru dreptate și să'și dee totul pentru adevăr. Cu toate aceste mulți, foarte mulți ani, contemporanii acestui mare om și mare cetățean l'au privit drept omul cu desăvîrșire frivol, drept frivolul care caută nu numai succesul ușor și material, dar și le exploatează, le preface în marfă și monedă.

*

Intrucîtva se pot revedea toate aceste din cele două scrisori, necunoscute pînă acum, și date publicității de către ziarul „Aurore" în ziua de 13 Ianuarie, cu ocaziunea celei de a zecea aniversări a zilei — devenită zi istorică — în care Zola a publicat celebrul său „J'accuse" denunțînd pe faimosul Esterhazy. Sunt două scrisori vechi în care marele scriitor, pe atunci încă la începutul rsputațiunii sale de mare scriitor naturalist, arată că e victima unor anumite convingeri și prejudecăți, aceleași în potriva cărora avea să scrie faimoasele sale pamflete: „Mes haines".

Prima scrisoare e din 1872. Publicase atunci în ziarul *Cloche* redactat de Ulbach romanul „La Curée" și din toate părțile Zola era atacat și înjurat ca scriitor *obscen*. Iată cum scria el lui Ulbach:

„Da, scumpul meu Ulbach, mă rețin cu toată puterea ca să nu respund cu toată mînia mea de artist la scrisoarea pe care ai adresat-o d-ta lui Guérin. Mereu cuvîntul acesta: *obscen*! A, dac'ai ști ce prostie mi se pare că rostește cuvîntul acesta!... Din fericire nu mă mai simt insultat, de cînd am auzit cuvîntul acesta din gura procurorilor imperiali...

Mîni dimineață vin să te văd, ca să mă tratezi cum se tratează un om scăpat din lupanar.

D-ta știi doară că eu îmi pierd viața în orgii și timpul mi-l risipesc în desfrîu... In localurile de conrupțiune eu sunt cel mai obicinuit musafir, nu este așa? Nu,—n'ar fi trebuit să scrii cuvîntul acesta de „obscen" d-ta care mă știi că sunt mult mai moral de cît toată banda de dobitoci și de nătărăi..."

Ceal'altă scrisóre din 1878, adresată lui Flaubert, arată nemulțumirea scriitorului față de ministrul de Instrucție Bardoux care nu s'a arătat favorabil în chestia decorărei lui Zola.

„... Știi că prietenul d-tale Bardoux mi-a jucat o festă necuviincioasă. După ce timp de cinci luni de zile a dat sfoara în lumea toată că o să mă decoreze, mă înlocuește în ultimul moment pe lista de candidați prin Ferdinand Fabre, așa că eu am aerul eternului candidat fără noroc, eu care în viața mea n'am cerut nici odată nimic și mi-a pasat așa de puțin de o medalie, cum îi pasă magarului de un trandafir.

Dar turbez de ciudă cînd văd în ce situație m-a pus acest simpatic ministru,

Ziarele au vorbit despre lucrul acesta și acum mă compătimesc.

Asta e de nesuferit. Apoi eu—nu sînt om de purtat cu minciuna. Sunt ori nu sunt... Dacă vezi pe Bardoux, spune-i că eu multe am înghițit în viața mea, dar că decorația asta propusă, pomenită în gazete, apoi refuzată în ultimul moment este cea mai neplăcută afacere ce am avut de mistuit din toată viața mea de scriitor. Era așa de ușor să fiu lăsat liniștit în colțișorul meu și să nu facă din mine un oare-care domnișor fără talent care cerșește un fleac de cordea roșie..... Iartă-mă că scriu așa de mult, dar sunt încă plin de mînie și de scîrbă..."

*

Din scrisorile aceste vorbește intreaga personalitate viguroasă a lui Emile Zola,—toată bogăția lui sufletească de ură și iubire, toată îndărătnica lui mîndrie și în același timp firea lui complexă din care nu lipsește nici vanitatea, nici am-

biţiunea, nici respectul pentru aşa zisa „opinie publică“ în contra căreia avea să ducă apoi lupte atît de acerbe şi dela care avea să sufere atât de mult şi de nedrept după clasica lui scrisoare către Felix Faure : „J'accuse !“

In ce priveşte obscenitatea—e de asemenea interesant de observat că Emil Zola de pe atunci avea conştiinţa împăcată, era sigur de sine şi de ţinta literară pe care o urmăria şi în care numai cei înguşti la minte vedeau „obscenitatea“ ca scop—în loc de a vedea numai—un mod de a concepe naturalismul în artă, după feliul maestrului ilustru, — Gustave Flaubert. Au trebuit ani mulţi decenii, până să se cunoască în plenitudinea lor, marele talent şi bogata concepţiune a lui Zola şi până să se recunoască de toţi că autorul lui „Rougon Macquart“ avea să evolueze până la „Cele trei oraşe“ şi mai ales la „cele trei Evanghelii“. Şi a trebuit să vină apoi istorica „afacere Dreyfus“ cu tot cortegiul ei de nedreptăţi, de lupte, de surprinderi şi de eroisme, ca lumea toată să se convingă că Zola era un suflet superior şi un caracter de bronz.

Şi astfeliu va trece în istorie şi omul şi opera odată cu dînsul. A.

ADIO

(*Prolog la poema „Radu“*)

Proscris, gonit din ţara mea
Plec în străinătate,
Şi crima-mi e că te-am iubit !
O, sfîntă libertate

Cu foc în inimă-am lucrat
L'a ţărei înălţare,
Şi ca resplată, mă gonesc
Ai mei în depărtare.

Pe buza-mi arde un blestem...
Să blestăm ? N'o voiu face !
In ură am trăit aci,
Dar voiu să plec în pace.

Băete, 'n traistă să-mi pui
Vechi cîntece de jale,
Mărirea ţărei voiu visa
Cîntîndu-le în cale ;

Căci un popor ce cîntă-aşa
Tot ce e bun şi mare,
Mult timp pe umeri de atlet
Nu va purta povoare !

De cît să peară-un neam întreg
Pentru eternitate
Ce a ştiut să simţă-adînc
Măreaţa libertate,

Mai lesne stelele se stîng
Şi 'n noapte firmamentul !
Mai lesne munţii se zdrobesc
Se zdrumecă pămîntul !

Băete, să-mi culegi un crin
Ce candid înfloreşte ;
Mă voiu gîndi la ţara mea,
Cînd crinul veştejeşte ;

Şi ca un sacru suvenir
De-a moşilor mei oase,
Să-mi pui pămînt din ale lor
Morminte glorioase ;

S'alege-mi calul cel mai bun
Cu aripi la picioare ;
Trecînd în zbor din loc în loc
Uit, poate, ce mă doare.

Fă iute... nu... fă mai încet,
Fă, dragă, cum îţi vine,
Acum, iubiţilor, vă las...
Ba nu, vă duc cu mine !

Vă duc în pieptul meu un dor,
O dulce mîngîere ;
Voiu relua, la voi gîndind,
Speranţă şi putere.

Dar cînd odată va suna
Un ceas de deşteptare,
Cînd va pătrunde ori-ce duh
Gîndul de răzbunare ;

Cînd văile-şi vor povesti,
De veselie pline,
Că fraţii noştri au zdrobit
Obedele străine ;

Şi cînd nălţa-veţi un altar
La sfînta libertate,
Să vă gîndiţi că cine-va
Zace 'n străinătate

Şi să-l chemaţi, ca să serbăm
O dulce revedere,
Cînd se serbează 'n văi şi munţi
A ţărei înviere !

Ronetti Roman.

D. P. P. Carp despre Ronetti Roman

D. Ronetti Roman închină *„fiinţelor plăpânde cu inimi simţitoare ce după idealuri zadarnice au umblat“* o poemă întreagă, în care se descriu în versuri armonioase suferinţele unui june, a cărui inimă s'a rupt sub povoara unor decepţiuni atît de misterioase, încît ele rămîn o taină chiar după cetirea cea mai sârguitoare.

Poema este scrisă cu o mare uşurinţă de formă şi cu un talent necontestat, deşi unele părţi, şi nu cele mai rele, sînt mai mult asimilaţiuni de cît inspiraţiuni. Scena de interior, cu care începe poema, ne pare o reminiscenţă din Alexandri şi pasajurile asupra morţii ne-au amintit unele din ultimile poezii ale lui Heine. Fiind însă că nu cunoaştem un singur poet ce ar fi fost în stare de a se sustrage, la început, puternicei înrîuriri a idealelor sale literare, *avem convingerea că odată cu maturitatea îşi va găsi şi d. Ronetti Roman calea sa proprie şi va deveni un poet original, adică un adevărat poet.* Convingerea noastră e cu atît mai întemeiată, cu cît *epilogul poemei* ce ne ocupă, *documentează un spirit critic ce ar fi necredincios menirei sale dacă şi-ar îndrepta privirile numai asupra altora, iar nu şi asupra autorului însuşi.* Este drept că d. Ronetti Roman tratează critica *en grand seigneur* răsfăţat. Nu'i pasă mult de ea precum declară cu oareşi-care eleganţă, dar aceste sunt cochetării de poet şi recitindu-se d-sa va găsi, dimpreună cu noi, că *sumbră* nu este un cuvînt romîn, şi nu are nici o calificaţiune pentru a dobândi dreptul de împămîntenire, că *desperare* nu poate rima cu *fiară*, nici *rare* cu *ţară* şi că eliziuni silite ca cele din versurile :

Nalt bătrîn *ca* o piramidă şi ca ea atît de tare

şi

A se-*urca* cu burta plină *ea-al* virtuţii bărfitor.

nu produc de cît non-sensuri şi cacofonii uricioase.

Observările noastre ar fi nedemne însă de talentul d-lui Ronetti Roman dacă ele s'ar mărgini numai în scoaterea la iveală a unor micĭ incorecţiuni de formă.

Cu cât un talent e mai serios, cu atât şi critica trebue să fie mai serioasă în asprimea ei, şi d. Ronetti Roman nu se va plânge dacă ne vom încerca de a'l trata alt-fel decât cum am trata pe un membru al Academiei Române.

Poema d-lui Ronetti Roman începe cu o expunere frumoasă în care doi orfani, neştiutori de părăsirea ce'i aşteaptă, ascultă cu simţimintele fragedei lor vârste o basmă ce le spune bunica. Basma însăşi aruncă umbrele unor negre prevestiri asupra viitorului eroului nostru.

Ea ne povesteşte de viaţa unuĭ ciobănel căruia ursitoarele i-au cântat la naştere :

Să iubească adânc şi nemărginit
Pe fata cea mai frumoasă din lume,
Ce nu există, nici n'are nume
Deşi trăeşte o viaţă senină
De flori ţesută şi de lumină.

şi l'au condemnat astfel a fi prada idealurilor ce nu iau niciodată o formă şi nu pot fi, prin urmare, niciodată atinse. Sîntem, deci, pregătiţi la o viaţă de dureri şi ne aşteptăm la lupte gigantice în contra imposibilului. In loc de aceasta, poetul ne primblă printre 22 de pagini de suspinări şi de imprecaţiuni poetice în cari ni se zice în treacăt că iubita lui Radu a murit. că el a căutat mângâiere în politică, dar c'a descoperit că libertatea, în loc de a juca hora pe câmpii, s'a îmbrăcat în mătasă şi s'a mutat la palat. In urma acestei descoperiri, nu'i mai rămâne decât să moară, ceea ce şi face la pagina 66.

Despre luptele anunţate nu aflăm nimic, presupunem însă că au avut loc, cel puţin aşa interpretăm următoarele versuri :

Din abizul suferinţiĭ omul ese mai curat,
Mai senin e al său suflet când cu soarta s'a luptat.

Această indicaţiune sumară nu ne pare însă îndestulătoare. Datoria poetului era să ne arăte lupta însăşi, iar nu numai rezultatele ei, şi de aceea ne-am plîns la începutul acestei cercetări de neştiinţa absolută în care suntem lăsaţi în privinţa împrejurărilor a căror tragică victimă a fost tînărul Radu.

Cu toate plîngerile elocvente, cu toate anatemele ce acest candidat al sinucederii aruncă în contra nelealităţii în amor, în amicie şi politică, ne vine să întrebăm ca Mephistopheles, „Wozu der Lärm“ ? Că femeile nu sunt totdeauna credincioase, că amici făţarnici ne amăresc cîteodată zilele şi că politica nu este tocmai o şcoală de dezinteresare, aceasta o învaţă fie-care om la întrarea lui în viaţa practică, şi dacă am trebui să murim pentru că cerul nu e pururea senin, ar luci de mult soarele pe o lume pustie.

Nu; pentru dureri ideale isvorite din decepţiuni imaginare nu avem nici un fel de compătimire. Interesul nostru se deşteaptă prin lupta între caractere şi soarta adversă, iar nu prin lupta între închipuire şi realitate. Se înţelege că aceste observaţiuni nu se aplică la poezia lirică, care trage din natura ei nepersonală şi incidentală dreptul de a căuta numai impresiuni, adică rezultate. Noi toţi am suferit, noi toţi am luptat şi cînd vine poetul liric şi face, cum zice *Musset*, dintr'o lacrimă un mărgăritar, noi recunoaştem lacrima noastră în lacrima poetului şi îi sîntem recunoscători că a idealizat o durere a cărei bază reală e în propria noastră experienţă. Nu tot aşa însă cu poema care, fiind istorisirea unei acţiuni dramatice, are nevoe de o motivaţiune psihologică, puternic concepută şi logic desfăşurată.

In poemă avem a face nu cu idealizarea tipică a unei simţiri umane ce se poate aplica la fiecare, ci cu o anume individualitate care nu robeşte atenţiunea noastră decît atunci cînd poetul îi dă un caracter bine definit căutînd idealul, după cum o cere Ulrici şi o face totdeauna Shakespeare, nu atît în concepţiune cît în execuţiune. Cu cît o individualitate e mai puternică, cu cît acea ce o deosebeşte de alte individualităţi e mai plastic simţit, cu atît şi conflictul dintre dînsa şi lume e mai măreţ şi mai atrăgător. Un om molatec care moare fiindcă e prea slab pentru lumea aceasta sau un om nervos care se roade zilnic pentru că fiecare necaz îi pare o nenorocire, pot fi eroii unei efuziuni lirice, iar nu ai unei concepţiuni dramatice. Estetica antică scuza, până la un oarecare punct, dramatizarea tipică, şi prin urmare ştearsă, a caracterelor. Intreaga dezvălire religioasă a grecilor îi aduse să găsească interesul tragic în jocul fatalităţii, a cărui pornire furtunoasă excludea putinţa unei lupte şi făcea desvălirea psihologică indiferentă.

Noi însă gîndim şi simţim altfel ; pe zei i-am cam lăsat la o parte ; furtunele noastre, deşi se sue la cer, însă de la pămînt pornesc şi la pămînt se întorc şi tragică pentru noi nu este de cît lupta între pasiunile noastre şi pasiunile altora şi aceasta încă, între pasiuni tari cari ne dau norma puterii umane, iar nu între naturi molatice ce nu respund aspiraţiunilor poetice decît în epocele de oboseală în cari popoarele pierd vremelnicește simţul bărbăţiei sau în epocele de decadenţă unde fiind noi inşii moi şi slabi, căutăm în concepţiuni histerice o scuză neconştiută pentru nemernicia noastră.

Ca să revenim acum la d. Ronetti Roman, concepţiunea eroului său este antică, fatalitatea îl apasă şi'l ucide, execuţiunea însă era să fie modernă, adică era să vedem pe tînărul Radu în luptă cu soarta, dacă autorul nu'i s'ar fi substituit la fiecare pas, puindu-i în gură ideile sale asupra virtuţii femeeşti, asupra politicei, asupra zeilor antici şi moderni, asupra vieţii şi a morţii şi asupra nu ştiu mai ce încă.

Ideile sunt adêsea poetice şi frumoase ; a le aduna însă fără nici o legătură şi a ni le prezenta astfel sub formă de poemă aceasta ne dovedeşte ori că d. Ronetti Roman nu s'a gîndit îndestul la soiul de poezie ce a întreprins, ori nu stăpîneşte încă bine arta de a compune. La fie-care pas dăm peste începuturi ce nu corespund cu sfîrşitul lor, ca şi cum un instinct sigur ar fi indicat adevărata cale, dela care însă lipsa de putere a silit pe poet să se abată.

Ni se oferă o istorie şi nu ni se dau decît declamaţiuni, ni se promite o poemă şi nu primim decît un şir de aforisme lirice, ni se anunţă lupte dureroase şi emoţiunea noastră desamăgită şi rătăcită caută în zadar cauza atîtor plîngeri. D. Ronetti Roman recunoaşte, este drept, că poema nu e gata, dar nouă ni se pare că nici poetul nu este gata încă şi cînd el se mîngîe cu ideea că

Părâul care'n munte s'asvârle de pe stâncă
Nu cată drumul neted în cursu'i furtunos

îi vom aminti că părăile ce nu ajung a-şi regula cursul sunt menite a seca la o mică distanţă de obârşia lor. Imaginaţiunea are şi ea legile ei, şi talentul lipsit de artă împărtăşeşte soarta popoarelor fără disciplină: el devine prada dezordinei şi a anarhiei.

P. P. Carp

Litere-Ştiinţe-Arte

Poezia romînă, publicistica romînă, dramarturgia romînă sunt în doliu : unul din cei mai distinşi, din cei mai aleşi fii ai muzelor, Ronetti Roman a murit în urma unei lungi suferinţe, cu scurte întreruperi cari lăsau numeroşilor lui prieteni şi admiratori speranţa unei apropiate însănătoşiri.

Nu e aici locul unei amănunţite analize a operei literare şi publicistice a defunctului scriitor. Activitatea lui variată şi vastă, dar cu lungi pauze de tăcere, îmbrăţişează şi poezia şi proza şi ziaristica şi polemica.

Incepînd cu lucrarea satirică „Kannnis' verstan“ şi micele poeme ca „Rusia“ şi „Telegraful“ din modesta gazetă „Reforma“, prin 1877, cu „Radu“ în 1878, ajunge la lucrări mari între cari înalta poemă *Iwan* şi aceea superbă dramă *Manasse* care a sfîrşit prin a consacra desăvîrşit reputaţia de mare scriitor romîn, reputaţie necontestată de nici o şcoală literară. In interval a dat ziaristicei şi polemicei pagini strălucite scrise în „Timpul“ alături de Eminescu şi Caragiale. Relevăm dintre aceste clasicele pagini de satiră în contra reposatului Ureche şi mai tîrziu articolele cari au format broşura „Două măsuri“.

Succesul acestei din urmă aminteşte succesul de actualitate şi de valoare a broşurei maestrului Caragiale : „1907“.

Un estet al artei, un aristocrat al stilului, un artist al gîndirii,—un poet în marea accepţiune a cuvîntului a fost Ronetti Roman. Cînd acum cîţiva ani d. P.P. Carp cerea Camerei liberale să-i dăruiască „un mărţişor“ votînd indigenatul lui Roman ; cînd puţin mai tîrziu d. C. Dissescu cerea senatului conservator să voteze „în unanimitate“ acelaşi indigenat ; cînd în schimbul aceleiaşi meritate recompense Caragiale făgăduia ţării o nouă lucrare de teatru, însemna că Ronetti Roman servia cu cinste în templul literaturei romîneşti, căreia îi dăruise încă din prima tinereţe strofe emoţionante ca acele din „Adio“ pe care le reproducem astăzi, căreia în plina vigoare a activităţei sale i-a dăruit pe „Manasse“ cu pagini de-o înălţime cu adevarat shakespeareană şi căriia îi pregătea acum o nouă operă de o mare însemnatate literară şi socială : „Chestia agrară“.

„Opinia“ în ale cării coloane Ronetti Roman a figurat pentru cea din urmă dată cu un splendid fragment din „Ywan“ iea cea mai vie parte la doliul care a lovit literatura şi ziaristica romînească prin dispariţia lui.

*

Ziarul „Epoca“ ocupîndu-se de ultimele noutăţi literare acuză pe dl. H. G. Lecca, directorul teatrului iaşan, că în noua d-sale traducere din Sinkiewicz (Quo vadis) n'a respectat de loc originalul. N'am putut încă controla faptul, dar ştim că d. Leca e deprins a... tradnce pe autorii străini.

*

O harababură literară plină de interes comic şi psihologic a apărut, zilele acestea, în librării : „Naţionalitatea în artă“ —de A. C. Cuza.

Vom vorbi despre această „operă“.

*

Astă seară se joacă la teatrul naţional mult aşteptata comedie „Năzdrăvăniile divorsului“. In antracte artistul Pella va dilecta publicul cu monoloage de actualitate din vastul său repertoriu.

*

Un gazetar, care a debutat cu trei zeci de ani în urmă ca reporter parlamentar; ale cărui celebre articole, scrise mai târziu prăbuşiră ministerul austriac al contelui Taafe, a murit zilele trecute avînd una din cele mai strălucite posiţiuni în lumea gazetărească din Europa.

Eduard Bacher, de el ie vorba, fusese angajat în vremuri ca reporter parlamentar al ziarului „Neue freie Presse“ ; deveni apoi redactor şi, în urmă, prim—redactor şi co—proprietar al acelei gazete, cea mai mare şi cea mai bogată a Austriei.

„Neue freie Presse“ rămîne acum sub conducerea lui Moriz Benedikt, care, contrar principiilor liberale ale lui Bacher, va imprima ziarului nota conservatoare.

*

Anatole France e de sigur în momentul de faţă cel mai iubit scriitor francez. De aceea lumea cetitoare va afla cu mare bucurie ştirea dată de „Frankfurter Zeitung“ că în săptămîna viitoare vor apare trei lucrări ale lui A. France: „Jeanne d'Arc, Pingorius şi „Les contes de Jacques Tourne broche“.Corespondentul ziarului spune că el a putut cunoaşte dinainte aceste lucrări ale maestrului prozei franceze, că ele sunt îmbibate de acelaşi spirit, fantezie şi ironie caracteristice acestui geniu al literilor.

In special pentru „Jeanne d'Arc“ scriitorul a întrebuinţat zece ani de activitate şi va fi o lucrare pe cît de literară pe atît de istorică—ea va conţine unele lucruri necunoscute.

*

Publicistul francez Ernest Tissot a făcut o anchetă pe lîngă un însemnat număr de scriitori franceji punîndu-le chestiunea dacă cred posibilă o „apropiere literară“ între Franţa şi Germania. Vom rezuma într'un viitor număr principalele răspunsuri.

*

In Germania se întinde de cîtva timp întrebuinţarea unui nou product al mercurului *sublamina* în locul sublimatului corosiv. Noul produs mercurial nu încheagă albumina şi nu irită pielea ca sublimatul, două calităţi preţioase. Puterea antiseptică e aceiaşi ca şi a sublimatului.

Informaţii

● Duminică între orele 3 şi 7 a avut loc în sala cercului militar un frumos matineu, organizat în folosul şcoalei profesionale a „Reuniunei Femeilor Romîne din Iaşi“.

Succesul, după cum era şi de aşteptat, a fost cît se poate de mare.

Din aleasa şi numeroasa asistenţă am remarcat :

D-nele : Maria Moruzzi, Hélène Mărzescu, Socor, Ortansa Vasiliu, Praja, Greceanu, Uhrinoschi, Gane, Marie Stamate, Sion, Elena Berea, dr. Ţaranu, Tassian, Grigoriu, col. Cernătescu, maior Văitoianu, Văleanu, Leonescu, Dobias, Mano, Holban, Konya, Răteanu, Paleologlu, Papadopol, Baldovin, Vasilescu, Diamandi, căp. Vereanu, sub-locot. Vesseli, căp. Vivoschi, Melik, Teodorescu, Stihi, Lateş, Vărgolici, Demetrescu, Tuduri, Mărgăritescu, Marie Gane, Prassa, Zotta, Coces, Comarnescu, căp. Checais, Fany Hermeziu, Seryanis, Wişnewski, Caracaş etc.

D-rele : Tzoni, Krupenschi, Genoi, Neculau, Melik, Papadopol, Paleologlu, Măriioara Codrescu. Berea, Kessim, Leonescu, Holban, Mano, Tuduri, Zotta, Marcopol, Comarnescu, Tănăsescu, Vasilescu, Gane, Iamandi etc.

Epoletul era representat prin d-nii : Col. N. Cernătescu, căpitanii : Serbescu, Fărcăşanu, dr. Vereanu, Chiriţescu, Checais; locotenenţii : Panfil, Hermeziu, Scheletti, Cantuniari, Ghenovici ; sub-locotenenţii: Anibal Popazu, Andrievici, Vesseli, Antoniu, Lăzărescu, Mărgăritescu, Caracaş ; Wişnewschi, elev şcoalei de ofiţeri.

Domnii : D. Greceanu, C. Grigoriu, C. Buzdugan, Demetrescu, Gh. Dobias, Serianis, I. Chirilă, M. Teodorescu, G. Konya, Socor, Th. Stihi, Wişnewski, C. Tăutu, Bastache, Popazu, Genoi, Dimitriu, Vasilescu, N. Krupenschi, I. Cocea, Melik, Mărgăritescu etc. etc.

● In ziua de 30 Ianuarie soldaţii bacalaureaţi din regimentul 7 Calaraşi, vor face un marş pînă la Vaslui.

● La concursul pentru catedra de piano, de curînd înfiinţată la conservatorul de muzică şi declamaţie din localitate, concurs care se va ţinea la Bucureşti în ziua de 15 Ianuarie candidează : d-ra Marie Caudela, d-na Drăghici, d-ra Maria Marian şi d. A. Ciolan.

Comisiunea examinătoare se compune din d-nii : St. Sihleanu, directorul învăţămîntului secondar, At. Teodorini, directorul Conservatorului din Iaşi şi C. Miclescu.

● Sf. Sa preotul Apolon Andrieş, din Trg.-Frumos, a fost transferat la Iaşi ca preot paroch al bisericei Sf. Neculai din Ciurchi în locul decedatului preot I. Guţă.

○ Elevii şcoalei fiilor de militari vor reîncepe cursurile mîine.

In astă-seară elevii se vor prezenta la şcoală, iar mîine dimineaţă vor fi supuşi vizitei medicale.

● Autorităţile au intervenit pe lîngă prefectura de judeţ ca să stăruie pentru internarea femeei Maria D. Bamboi din Rediul-Mitropoliei, la institutul «Vatra Luminoasă».

● Din Mogoşeşti se comunică că astă noapte mai mulţi locuitori care se aflau la cărciuma satului, s'au luat la ceartă.

La un moment dat unul din ei Constantin Lazăr Popa a început să se lupte cu cuţitul şi a înjunghiat pe Neculai I. Anton, Andrei Ionaş şi I. Săndulachi, rănindu-i grav.

Victimile au fost aduse în Iaşi şi internate la spitalul Sf. Spiridon.

● La Teatrul Naţional din Iaşi s'au făcut mai multe reparaţiuni cu cari comuna, care a luat asupră-şi plata, a cheltuit 18.000 lei.

D. consilier Cujbă, delegat să facă recepţia lucrărilor, a fost Sîmbătă la teatru şi s'a arătat alarmat de modul cum au fost executate lucrările faţă de suma cheltuită.

Bietul teatru !

● D. A. Ghiga a fost numit suplinitor al catedriei de religie la liceul „C. Negruţi“ din Iaşi.

D. docent I. Tănăsescu a fost numit asistent onorific la laboratorul de clinică chirurgicală de la facultatea de medicină din Iaşi.

● Pentru ocuparea catedrei de anatomie descriptivă, vacantă la facultatea de medicină din Iaşi, se va ţinea examen de agregaţie în ziua de 26 Iunie 1908, la Universitatea din Iaşi.

Candidaţii vor trebui să poseadă titlul de doctor în specialitatea respectivă.

Comisia examinătoare n'a fost numită încă.

● Din Măgurele vine trista veste despre încetarea din viaţă a lui Dimitrie Bădescu-Roşiori, fruntaş al partidului conservator şi distins jurisconsult.

● In ziua de 10 Martie se va ţinea licitaţie la ministerul de justiţie şi la prefectura judeţului Iaşi, pentru darea în antrepriză a reconstruirei palatului administrativ din Iaşi.

După deviz lucrările se urcă la 1.968.421 lei.

● Alaltă-eri a încetat din viaţă la P. Neamtz, căpitanul în retragere Ioan Nădejde, care a fost ultimul militar de la care şi-a luat ramas bun Cuza-Vodă cînd a fost expatriat.

Căpitanul Nădejde l'a însoţit până la graniţă şi Cuza-Vodă, drept mulţumire, după ce l'a sărutat, i-a dat mantaua sa, pe care Nădejde o purta cu sfinţenie.

El a luat parte la răsboiul pentru independenţă şi se înrudea cu mai multe familii din localitate.

● Casapii angrosişti de la abator, agită din nou ideia grevei.

Aceasta din cauză că administraţia comunală refuză cererea lor de a urca preţul cărnei.

DIVERSE

I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, şi P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, vicarul Mitropoliei, au plecat aseară în capitală.

— D. Dimitrie Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului, va pleca zilele acestea în inspectarea şcoalelor rurale din plasa Prisacani.

— In ziua de 18 Ianuarie se va oficia cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei sf. Atanasie şi Chirilă, din strada cu acelaş nume.

Ultime informaţii

Mişcarea avocaţilor din Iaşi

In urma intervenţiei baroului din capitală, decanul avocaţilor din Iaşi, dl. P. Zamfirescu a convocat pe ziua de Duminică 6 Ianuar, pe toţi membrii baroului, în scop de a lua o hotărîre cu privire la legea d-lui Stelian.

Intrunirea a avut caracterul unei mari mauifestaţii în potriva reformei liberale, şi din spiritul care a dominat în toate cuvîntările se poate deduce acest lucru, că marea majoritate a avocaţilor dezaprobă modificarea d-lui Stelian.

Dacă votul asupra grevei a rămas îndoelnic şi dacă ţinîndu-se samă de toato părerile exprimate, se constată paritatea de voinţe pentru şi contra grevei, un lucru este însă lămurit ca afară de o mică minoritate, avocaţii nu văd în legea judecătoriilor de ocoale, de cît o reformă avortată, care va cădea prin ea însăşi, incapabilă de a'şi produce efectele dorite, incapabilă de a aduce vre-o ameliorare în starea de lucruri în care ne găsim.

Avocaţii mai protestează însă, încă asupra unui lucru, şi anume asupra tendinţelor vexatorii pe care legea d-lor Sturza şi Stelian le cuprinde la adresa lor în numeroasele măsuri de înlăturarea avocaţilor în unele afaceri (poate cele mai numeroase) şi în măsurile jignitoare şi excepţionale pe care legea le edictează în altele.

La Iaşi greva n'a fost hotărîtă, părerile fiind împărţite. Dar la Iaşi s'a protestat energic împotriva acelora care nesocotesc misiunea avocatului, şi care din patimă şi din rătăcire, caută să micşoreze şi să lovească în tot ce e avocat.

Manifestarea nu va putea fi trecută cu vederea, şi ea îşi va produce de sigur efectele ei,—efecte mai importante poate de cît acelea ale unei greve, de care s'ar fi resimţit de sigur nu atît greviştii cît societatea întreagă.

Iată ce s'a vorbit la barou, în şedinţa de duminică:

Dl. *P. Zamfirescu*, dă lămuriri asupra legei, şi spune că înlăturînd consideraţiile politice, trebue să ţinem samă că legea s'a amendat în dispoziţiile sale principale după dorinţa avocaţilor din parlament. Zice că greva e o formă de protestare nepotrivită cu natura şi caracterul rolului social pe care-l îndeplineşte ordinul avocaţilor.

Dl. *Al. Dabija* într'o energică cuvîntare des aplaudată, protestează în contra legei, arătînd în detaliu toate relele ei.

Dl. *O. Teodoreanu*, vorbeşte contra grevei, examinînd chestiunea din punctul de vedere al dreptului ce-l au avocaţii de a abandona cauzele clienţilor lor.

Dl. *F. Ciorapciu*, rosteşte o lungă şi documentată cuvîntare în care vestejeşte reforma liberală, susţinînd că singurul mijloc de a protesta împotriva ei e greva.

Dl. *V. Sculy*, susţine de asemenea greva. D-sa însă cere de a se elimina din discuţie părţile din lege care privesc reforma socială şi a nu discuta decît ceea ce atinge interesul profesional.

Dl. M. Cantacuzino se declară împotriva grevei, pe care nici măsurile din lege nu o justifică, nici demnitatea corpului nu o permite. Chestia zice d-sa, nu trebue privită din punctul de vedere al intereselor noastre pecuniare, dar din acel al nevoilor generale care au necesitat reforma. Cît despre avocaţi, ei au datoria de a respecta o bună intenţie chiar într'o lege defectuoasă şi de a nu recurge la mijloace de protestare care sînt permise unei bresle de ciobotari, iar nu unui corp luminat.

D. *Lascar Antoniu*, declară că nu împărtăşeşte modul de a vedea al d-lui Vasile Sculi şi că se asociază la părerea exprimată de d.avocat Matei Cantacuzino în ceea ce priveşte modalitatea protestării avocaţilor din Iaşi. Recunoaşte ca întemeiată agitaţia avocaţilor din întreaga ţară.

Recunoaşte că s'a adus o jignire corpului de avocaţi prin legea tutelară a ministrului de justiţie, face însă rezervele sale asupra mijloacelor de luptă pe care parte din colegii săi le cer a le întrebuinţa în contra dispoziţiunilor din legea judecătoriilor de ocoale prin care se atinge demnitatea acestui corp.

Ne cereţi, zice d. Lascar Antoniu, să aderăm cu toţii la greva pe care unele barouri din ţară a admis'o în principiu. La acest fapt însă eu mă opun şi iată pentru ce: să nu uitaţi că aproape fiecare din noi pe lîngă că suntem avocaţi dar în acelaşi timp facem parte, ca oameni politici dintr'un partid politic. Avem dar, principiile, credinţele noastre politice, pe care le-am expus unii prin presă, alţii oral în întruniri publice, sau chiar de la tribuna parlamentului.

Greva pe care unii din colegi cer ca s'o proclamăm, eu unul o consider ca armă revoluţionară şi astfel fiind nu o găsesc demnă de a fi întrebuinţată ca mijloc de luptă de o categorie socială a unor oameni luminaţi.

Să nu-mi cereţi ca să fac deosebire între interesele profesionale de avocat şi acele politice, căci aşa cum se prezintă chestia în discuţie, avînd ca soluţie greva, această deosebire nu pot s'o fac.

Eu ca conservator, făcînd parte dintr'un partid politic de ordine, am combătut înscris şi verbal ori ce grevă, a ori-cărei bresle şi chiar aceia de anul trecut a profesorilor universitari din Bucureşti, taxînd'o în plin parlament ca acţiune anarhică.

Vă întreb, zice d. Lascar Antoniu, pot eu astă-zi ca ceia ce am considerat la alţii ca act revoluţionar, acelaşi act să-l legitimez la avocaţi?

Nu pot să fac aceasta şi de aceia, consecvent modului meu de a vedea, găsesc că n'ar fi bine să mergem cu agitaţia noastră atît de departe de a proclama greva.

Sunt de părere, zice d. Lascar Antoniu, să întreprindem o agitaţie legală şi paşnică, pe o cale chibzuită, conduşi nu de pasiuni ci de o judecată dreaptă, de o moderaţiune raţională, pentru că numai prin acest mijloc am credinţa că vom ajunge la resultatul dorit.

De aceia, conchide dl. Lascar Antoniu, propun ca să ne mulţumim cu votarea unei moţiuni şi cu trimeterea unei delegaţiuni la congresul din Capitală, căreia 'i se va da puterea de a discuta şi hotărî în congres atitudinea legală dar demnă pe care urmează s'o aibă avocaţii faţă de dispoziţiile din lege care ating prestigiul acestui corp.

Dl. Gh. Mîrzescu, vorbeşte de asemenea în contra grevei, căutînd să stabilească că legea n'are nimic jignitor în ea.

Se cere închiderea discuţiei, care se admite, după care, punîndu-se la vot greva se obţine 26 voturi pentru şi 26 contra. Partizanii grevei contestă însă trei din voturile contrare, pe cuvînt că s'au manifestat prin declaraţii scrise, de către persoane care au părăsit sala înainte de votare.

Moartea lui Ronetti-Roman.—Aseară la ora 10 jum, s'a stins diu viaţă poetul de talent, publicistul reputat, omul întreg la cuget şi suflet, care respundea la numele de Ronetti-Roman.

S'a stins după lungi şi crude suferinţi, după ce sâptămâni întregi s'a luptat cu moartea care, în cele din urmă, avea să-l repuie.

Ronetti-Roman moare de boala teribilă care nu iartă şi care întocmai ca rugina, distruge, distruge mereu: arterio-scleroză cu localizarea la muşchiul inimei.

Myocardita aceasta, care cu siguranţă îl rodea de mult, s'a pronunţat mai tare acum vr'o şase săptămâni şi de atuncea boala a făcut mereu progrese pînă cînd Ronetti a fost răpus.

D-rii Sckachman diu capitală, Negel şi Lebel, au luptat cu un devotament mai presus de ori-ce laudă pentru că să-l zmulgă morţei năprasniee; In special d-rul Lebell a dat dovadă de o abnegaţie şi solicitudine admirabilă. Dar totul a fost în zadar. Ronetti-Roman s'a stins în urma uoei sincope iar jalea a lor sâi şi a prietinilor ie de nedescris.

*

La casa defunctutui ie un adevărat pelerinagiu. Oameni din toate clasele sociale şi aparţinînd credinţelor diferite, vin să-şi exprime regretul pentru moartea aceluia care a fost un cugetator de talent puternic şi un caracter de elită.

Din toate părţile vin dovezi de regrete şi compătimire, fie prin telegrame sau scrisori de condoleanţe, fie prin flori spre a fi depuse pe secriul ce a închis în el pe un om atât de deseamă.

Durerea noastră este mare, căci noi ceştia de la „Opinia" am avut de numeroase ori cinstea de a asculta glasul veteranului ziarist conservator al poetului de talent, şi chiar marea bucurie de a-l putea numara între colaboratorii noştrii.

Profund îndureraţi rugăm familia să ne permită a-i transmite condoleanţele noastre pentru marea, ireparabilă perdere ce o încearcă.

● *Faţă cu votul indecis pe care avocaţii din Iaşi l'au luat eri cu privire la grevă, consiliul de disciplină a hotărît să convoace din nou pe avocaţi, spre a discuta chestia.*

Intrunirea a fost fixată pentru Joi, orele 8 seara, în sala de şedinţi a curţei secţia I.

● Am anunţat că comuna Păuşeşti a fost autorizată să contracteze de la creditul judeţean şi comunal un împrumut de 5000 lei. Cu această sumă se va construi un local propriu de şcoală în cotuna Dumeşti.

De asemeni comuna Popeşti a cerut un împrumut de 10,000 lei. din care o parte va servi pentru construirea unui local de şcoală în satul Popeşti.

● Pentru abilitarea ca docent în zoologie la facultatea din Iaşi a d-lui Popovici-Băsnoşeanu, ministerul a numit o comisiune compusă din domnii: St. Sihleanu, Em. Pangrati, I. Voinov, I. Athanasiu şi Em. C. Teodorescu.

Conferinţele „Crucei Roşii".—Seria a doua a conferinţelor societăţei „Crucea Roşie", a damelor din Iaşi a început astăzi, Marţi, după prînz, într'o sală a Universităţei.

Aceste conferinţi — care nu sînt publice — vor continua în fie-care Marţi şi Vineri, la aceiaşi oră.

Ele se vor termina în Mart, cînd damele vor face exerciţii de pansamente şi bandaje, la spital. Vor urma apoi exerciţii pentru radicări de răniţi şi de evacuări de pe cîmpul unei lupte simulate. Lupta va fi dată de trupele locale şi la ea va asista compania sanitară şi medicii militari locali.

Universitare.—Se face cunoscut studenţilor facultăţei de ştiinţi, înscrişi înainte de anul 1904 în universitate şi care n'au trecut până anul acesta examenul de licenţă, că sunt consideraţi ca exmatriculaţi conform art. 68 din regulamentul acelei facultăţei din 1904.

In caz însă cînd exmatriculaţii doresc a'şi trece încă examenul general de licenţă, trebue neapărat să ceară decanatului înscrierea din nou anul acesta în al III-lea an.

— D. Xenophon Gheorghiu, profesor de limba şi literatura latină, îşi redeschide cursurile la facultatea de litere Joi, 10 Ianuar orele 2 d. a.

— Cursul de «Istorie», al domnului profesor A. D. Xenopol, care lipseşte din ţară ţinînd seria de conferinţe la Sorbona — va fi continuat, în lipsa d-lui Xenopol de către d. Ilie Bărbulescu, Lunea, Mercurea şi Vinerea de la 8 şi 1 sfert la 10 şi 1 sfert.

Prima lecţie are loc mâne Mercuri.

— Lucrările practice de Geologie se vor relua Mercuri 9 Ianuar şi vor continua în fie-care Mercuri de la orele 1 jum. — 6.

— Cursurile de licenţă—anul al II-lea al d-lui profesor M. B. Cantacuzin vor reincepe poimîne Joi, 9 Ianuarie, la orele obişnuite.

— D. Paul Bujor—decanul facultăţei de ştiinţi îşi va reîncepe cursul de Morfologie Joi 10 Ianuarie orele 10 a. m. şi-l va continua Joi şi Simbătă, aceleaşi ore.

— D. Vasile Dimitriu, profesor de drept comercial, a luat un congediu de o lună de zile, în care timp va fi suplinit de domnul Vasile Iamandi, doctor în drept de la Paris.

● Decanul baroului de Iaşi, d. avocat Pandele Zamfirescu, pleacă astă-zi la Bucureşti spre a depune hotărîrea luată de barou privitoera la grevă.

In afară de cei 26 avocaţi cari au votat în contra grevei, au mai subscris astă-zi în procesul verbal, în contra grevei, domnii: Gh. Nicoleanu, T. Pisoski, H. Suţu, Andrei Kirilovici, Ştefan Drăghici, Gh. Netter, Gh. Roiu, Gr. Lohan, P. Ghiţescu şi Virgil Holban.

● **Judiciare.**—Ministerul instrucţiei publice a dat în judecată pe negutţitorul Aron C. Seinfeld, fabricant în Tg. Frumos, pentru că a contravenit la legea fabricărei lumânărilor.

— Judecătorul de instrucţie din Botoşani a trimis colegului seu de la cabinetul II din Iaşi, registrele defunctului Capşa. Aceste registre sînt necesare la facerea ordonanţei în afacerea Ciulei.

— Curtea de casaţie, s. III, va judeca la 15 c. procesul dintre ministerul de rezboi şi d-na Ortanza Andrei, văduva reposatului căpitan Andrei din Iaşi, pentru pensie.

La 16 c. aceeaşi secţie va cerceta procesul intentat ministerului de finanţe de d. Radu Demetrescu, fost perceptor şef în Iaşi, căruia ministerul îi a făcut reţineri din încasări.

● *Unii liberali sunt furioşi pe d. C. C. Stoicescu pe care îl acuză că d-sa ar furniza toate actele şi documentele în chestia Alimăniţeanu.*

In cursul saptămânei viitoare va avea loc adunarea generală a acţionarilor societăţei „Speranţa", cu care ocazie se prevede un scandal enorm.

● Ieremonachii Ghenadie Gheorghiu şi Gavril Ionescu, de la Mănăstirea Neamţ au fost hirotonisiţi diaconi pentru acea mănăstire.

● Aflăm cu plăcere că alaltă-eri Duminică a avut loc logodna d-rei Virginia Eraclide, profesoară la şcoala profesională Sf. Sava, sora d-lui ajutor de primar X. Eraclide, cu d. D-trie Filipescu, proprietar.

● Concursul de agregat la catedra de limba şi literatura latină de la facultatea din Iaşi, va avea loc la 26 Iunie 1908.

● D. locotenent Gh. Bogdan din reg. 13 Ştefan cel mare a fost numit ofiţer cu instrucţia la infirmeria Frumoasa în locul d-lui Lt. Constantinov înaintat căpitan şi mutat.

● Eri I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei a făcut cîte-o vizită Consulului Rusiei, d-lor I. Burada, Hurmuzescu etc

● D. Eugen Donici, fost consilier la Curtea de Apel din Iaşi, actualminte consilier la înalta Curte de Casaţie, s'a supus simbătă unei operaţiuni chirurgicale, care a reuşit pe deplin.

RONETTI ROMAN

în vrîstă de 55 ani

s'a stins din viaţă, după o crudă suferinţă, în noaptea de 7 Ianuarie, orele 10 şi jum.

Familia, zdrobită de această nemărginită durere, roagă pe toţi amicii şi cunoscuţii defunctului a lua parte la înmormîntarea care va avea loc Mercuri, 9 Ianuarie, orele 2 p. m.

Cortegiul va pleca de la locuinţa defunctului, strada Romînă 39.

In loc de orice altă invitaţiune.

● In numărul ce l'am primit astăzi din importanta revistă berlineză „Die Woche", Carmen-Sylva publică un important studiu intitulat „Was ich von Erziehung denke" „Părerea mea despre educaţie".

Vom reproduce, în traducere, importantul studiu al Suveranei noastre.

● Comandantul batalionului 6 de graniceri, a cerut prefecturei noastre de judeţ să ia măsuri ca pe malul Prutului, în vatra satelor, să se lase liber cîte un teren de 2 metri lăţime, pentru ca grănicerii să poată patrula şi să facă pînda acolo unde sunt locuri în general bănuite, arătînd în acelaş timp că locuitorii nu lasă pe grăniceri să treacă şi să controleze prin acele părţi, unde ei fac sigur afaceri nelegale.

● Privitor la noua încercare a truncherilor din Iaşi de a rădica preţul cărnei, aflăm următoarele: Trunchierii s'au adresat administraţiei comunale cu cererea de a prohibi introducerea cărnei cuşer din tîrguşoarele mărginaşe. Cei de la primărie au înţeles trucul, care consistă în faptul de a rădica preţul cărnei cuşer, de îndată ce va dispare concurenţa trunchierilor din afară de oraş.

Văzînd că nu reuşesc, casapii au recurs la altă lovitură: au convenit cu trunchierii din afară ca să le dee cîte 400 lei pe lună, cu condiţia ca ei să nu mai întroduca carne în oraş. După aceea au hotărît să rădice preţul cărnei: la 90 bani cea trif şi la 1.15 bani, cea cuşer.

Administraţia a reuşit să descopere întregul plan şi să-l dejoace.

● La reg. 7 Calaraşi se vor începe în curînd lucrările pentru construirea unor grajduri noi şi sistematice.

Lucrările costă 30000 lei.

● Parchetul a fost inştiinţat de următorul fapt, înîmplat în comnna Prisacani.

In ziua de 16 Deeembrie, femeea Maria V. Hoeiung, a fost împuşcată cu un revolver de soţul ei Vasile Hociung, care a transportat'o şi internat'o la spitalul din Ungheni.

Faptul s'a ţinut în ascuns şi autorităţile n'au ştiut nimic până la 30 Decembrie, când Maria Hociung a tost adusă acasă de la spitnl.

Nu trecu mult timp şi nenorocita femee a încetat din viaţă.

Abia acum autorităţile au luat cunoştinţă de acest fapt şi au deschis o anchetă.

Soţul defunctei, V. Hociung mărturiseşte că a descarcat un glonte de revolver, însă din imprudenţă.

Parchetnl a orînduit o anchetă.

POŞTA REDACŢIEI

● *Un tînăr conservator*, Iasi.—Observaţiile Dv. sînt foarte juste. Ar fi de prisos să le publicăm întru cît informaţia specială a fost scrisă în bătae de joc.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 8 Ianuarie

Alegerea de la Focşani

Bucureşti.—Duminică s'a efectuat la Focşani alegerea unui deputat la colegiul II.

Alegători înscrişi au fost	1.125
Votanţi	653
Anulate	2

D. Barbu Delevrancea 525 voturi; *ales*, d. I. Vlădoianu, independent, 126 voturi.

Azi dimineaţă d. Delevrancea a sosit în Capitală.

Numire

Bucureşti—D. Teodor Nica a fost numit inspector general regional în baza nouei legi a tocmelilor agricole.

Ciocnire teribilă

Milano.—Astă noapte s'a întîmplat o teribilă ciocnire. Trenul care mergea spre Roma s'a ciocnit lîngă Aquabella cu trenul ce mergea spre Pavia, care îl preceda, dar care se oprise din cauza că semnalele arătau că linia nu este liberă.

Locomotiva trenului ce mergea spre Roma şi ultimile vagoane de la trenul ce mergea spre Pavia au deraiat de pe linie.

Peste aceste a venit trenul din Bergaz care n'au putut fi oprite la timp.

Sunt 9 morţi şi 25 răniţi.

Se pare că între aceştia nu se află nici un străin.

Ministrul tezaurului Carcano şi numeroşi senatori care se aflau în trenul de Roma au scapat neatinşi,

Călduri mari

Melbourne.—Din cauza marilor călduri, se constată numeroase cazuri de insolaţie.

In toată provincia Victoria au fost 32 de cazuri de insolaţie.

Starea de asediu

Petersburg. Starea de aparare extraordinară a Petersburgului şi a guvernământului Petersburg, a fost prelungită până la 21 Iulie.

Starea de aparare a fost întărită şi în cîte-va districte ale guvernămîntului Don şi se va menţine până la 6 Noembrie.

Reducere de Scont

Amsterdam.—Banca neerlandeză a micşorat scomptul său la 4%.

Dezordini

Peking.—Guvernul chinez a decis a trimete îndată 6000 oameni în provincia Gekiany pentru a înlătura desordinele.

Numire

Paris.—Persia cerînd ca un funcţionar francez să fie pus în dispoziţiunea pentru a lua parte la reorganizarea financiară a ei, s'a desemnat în acest scop pe d. Bizot, inspector financiar.

Căzut în prăpăstie

Paris.—Un membru al societăţe turiştilor din Geneva, numit Nicolini suindu-se pe muntele Reculet, a căzut într'o prăpastie.

Meningita Epidemică

Paris.—In cazarma „Davoust" s'au produs 3 cazuri de meningită epidemică. Un soldat a şi murit.

Excludere

Paris.—Comitetul naţional al partidului socialist a decis excluderea din partid a deputaţilor Déveze şi Pastre, pentru că au refuzat să plătească la casa partidului 3000 lei provenind din îndemnitatea lor de deputaţi precum şi o cotizaţie de 6000 lei.

Comitetul a mai decis să propuie viitorului congres, excluderea din partid a deputatului Breton, pentru că a votat budgetul.

Ocaziune rară

De vînzare o casă compusă din 13 apartamente, mai multe magazii, pivniţi, cămări, loc mare (foarte potrivit pentru o fabrică) situată în strada Zugravilor 55.

A se adresa la d-na Unger strada de jos 55, sau la dl. Dr. H. Burstin, strada Goliei 21.

Se caută un elev la frizeria George Vogtt, str. Lăpuşneanu. Elevul să fie mai tînăr de 14 ani, din provincie, modest.

Condiţiunele mai speciale a se cere la d. Vogtt.

Vasile M. Dimitriu

Licenţiat în drept şi filozofie

AVOCAT

Iaşi.—Strada Buzescu 4

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE CLASEI II^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete 30.000 căstiguri

şi 8 premii

Cu cişţiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 2.50
1/4	Un sfert	Lei 5
1/2	Una jumătate	Lei 10
1	Loz întreg	Lei 20

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Princip. la Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-lui ZED

are pentru bază principală Codeina şi Tolu; el înlocueşte Pasta Zed şi poate fi întrebuinţat pentru a îndulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta cătuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **iritaţiunilor, peptului si ale pulmonilor, a tusselor invechite, bronchitelor, tusei măgăresei, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediere la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

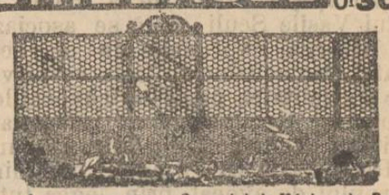

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 20
Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 7 »

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classelĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilă de veritabil Elixir Guillié

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul V – No. 334. Joi, 10 Ianuarie 1908

RONETTI ROMAN

Cînd vor apărea aceste rînduri, trupul lui Ronetti Roman va dormi tihnit în locul odihnei de veci.

Și—nu știu—sunt cîteva zile numai, de cînd l'am văzut, pentru cea din urmă dată, în truda și căldura boalei, inviorat puțin, plin de nădejde, și uimit parcă de cumpăna grea prin care trecuse și de care se credea mîntuit.

Nădejdea pe care mi-o împărtășise atunci, încrederea aceea mare în puterile-i răvășite, m'a făcut să înlătur gîndul sfîrșitului cu care ar fi trebuit să mă obicinuesc însă, de săptămîni întregi, de cînd zi cu zi, ceas cu ceas, boala își făcea drumul său neoprit. Și acum încă, reculegerea nu vine, și uimirea mă face să mă cred în fața neprevăzutului.

Cu Ronetti Roman se stînge o viață de lumină și de muncă. Opera sa care a îmbrățișat mai toate genurile literare, nu e atît de mare prin conținutul ei, cît mai cu seamă prin valoarea sa artistică și socială.

In afară de activitatea sa de ziarist, în care a servit cu o rară competință cauza conservatoare, și în afară de studiile sociale și economice, din care unul asupra latifundiilor l'a întrerupt boala, Ronetti Roman s'a dedat cu deosebire literilor.

Această operă încearcă toate strunele armoniei în *Radu* și în *Iwan* și adînceşte multe din problemele vieței sociale în *Iwan* și în *Manasse*.

A o caracteriza în cîteva linii, e a arata în mic ceea ce se impune tocmai prin măreția sa.

Dacă s'ar putea încerca aceasta, încă n'aşi face-o, în momentele aceste, în care mi-e aşa de greu să limpezesc tot ce gîndesc şi tot ce simt.

Ce a crezut el despre lume, despre vremile ce vor veni cîndva? Iată:

...„Copiilor, nu rîdeți de cîte ați ascultat
Ca de dureri străine...
...De-a fost odată om-rob, nu unul, mulți,
Și au umblat în zdrențe, flămînzi,
murdari, desculți,

Și plîns-au multe lacrămi, de multele
nevoi,
De-am fi trăit atuncea amar plîngeam
și noi".
...De astea se vor spune copiilor atunci...
Căci lumea noastră toată, va fi atunci
poveste.

Cum vorbea el de acele sfinte lucruri, care alcătuesc idealurile omenești? Iată iarăși:

Cu foc în inim'am lucrat
L'a țărei înalțare,
Și ca răsplată mă gonesc
Ai mei în depărtare.

...Băete 'n traistă să-mi pui
Vechi cîntece de jale,
Mărirea țărei voiu visa
Cîntîndu-le în cale.

...De cît să piar'un neam întreg
Pentru eternitate—
Ce a știut să simt'adînc
Măreața libertate,

Mai lesne stelele se sting...

Și ce bine pare a-și fi zugrăvit sufletul său propriu, felul său curat de a privi rostul și menirea vieței, în vorbele acele aşa de frumoase și aşa de simple, pe care le pune în gura bătrînului Manasse:

„Sunt aproape de hotarul vieței. Ce e viața omului? Parcă ar fi acum o săptămînă, două,— eram copil, mergeam la şcoală; apoi m'am însurat cu Sara, şi am avut şi eu un copil; apoi am însurat copilul şi a avut şi el copii; apoi a murit Sara şi ca mîne mă duc şi eu. *In toată viața asta fugarnică numai în învățătură am avut plăcere curată, mîngîere, uitare de mine şi lume. La toate celelalte, tot placeri căptuşite cu griji, năcazuri, supărări. Şi cînd voi trece peste hotarul acestei lumi, ce voi lua cu mine? Bani? Giuvaeruri?... Dar învățătura,—asta o iau cu mine, cu ea mă voiu înfățişa eu acolo şi voi zice: —Doamne, m'ai trimis în lume cu capul deşert, ți-l aduc înapoi plin de înțelepciunea ta*".

Şi ca toți cei cari trec prin lume însemnînd după ei o dungă de lumină, Ronetti Roman ar fi putut adăoga pentru el: „şi din înțelepciunea aceasta am sămănat pretutindeni, cu adîncă dragoste de oameni, cu adîncă milă de suferințele omenești".

E Herovanu.

Redeschiderea Parlamentului

...„Sînt rugați să vie la vot" vor striga, începător de mîine, aprozii Camerei şi Senatului.

Şi e natural să fie aşa, cînd mai mult se votează de cît se discută.

Parlamentul se va redeschide deci mîine. Ce anume proiecte vor fi aduse in desbateri nu se ştie cu siguranță. Ziarele liberale nu dau, în această privință, informațiuni exacte. S'a desminţit ştirea Voinței că primul proiect va fi acel al monopolului cărciumelor. S'a desminţit, iarăşi, ştirea Independenței că, în ce priveşte casa rurală, s'a convenit ca ea să fie o instituție de stat.

După cum se vede nimic nu este hotărît şi este sigur că primele zile cel puțin vor fi consacrate executărei d-lui Stelian.

Dar ministrul justiției este sigur de situația sa. Dacă a făcut o lege care loveşte urît în prestigiul corpului avocățesc din care d. Stelian face şi el parte, a realizat prin aceasta vechiul vis al primului ministru, o manie a d-lui Sturza, care ar dori să vadă dispărut corpul avocățesc.

Pe d. Stelian îl va apara, deci, degetul d-lui Sturza, care a mai făcut şi alte minuni în țara aceasta.

Vom asista la scene interesante, căci interesantă va fi intervenția d-lui Sturza într'o chestie pur juridică şi avocățească.

Incolo stagiunea parlamentară se anunță absolut indecisă, doar dacă va triumfa iar frumoasa disciplină din partidul liberal şi lucrurile, încurcate cum par a fi, se vor descurca peste noapte.

Guvernul va căuta să treacă proiectul casei rurale şi va trece apoi la votarea bugetelor, cu cari se va închide sesiunea.

Greva avocaților

In fața împrejurărei că votul ce l'au luat avocații în adunarea lor de Duminecă n'a fost expresiunea reală a majorității, s'a hotărît ca delicata, foarte delicata chestiune a grevei, să fie desbătută din nou.

Ar fi de dorit ca la întrunirea de joi să iee parte un număr mai mare de avocați, pentru ca votul ce se va lua să fie expresiunea unei reale majorități.

Greva unui corp luminat, legalminte constituit, nu trebue să fie o chestie de modă sau de curent: adică faptul că alte barouri din țară au hotărît, în principiu, greva—nu trebue să servească de călăuză.

Trebue desbătută, foarte serios şi foarte matur, căci prea e gravă, prea dăunătoare vor fi consecințele unei asemenea greve.

Să stea pildă înaintea ochilor d lor avocați, acel vot imoral al profesorilor universitari; să se gîndească la cîte alte greve ar putea da loc greva unui corp atît de important—şi să gîndească, mai ales, că sunt atîtea alte căi, normale, legale şi demne, cari ar putea aduce şi roade mai bune.

Că foarte multe părți din legea d-lui Stelian sunt şi rele şi ating şi prestigiul avocățesc—rămîne fapt stabilit. Dar legi rele au mai fost şi aiurea şi la noi. Şi s'au modificat. Le-au modificat prudența şi resistența. Aceeaşi soartă o va avea şi partea rea a legei judecătoriilor.

Noi—în ce ne priveşte ca ziar—nu putem susținea ideea unei asemenea greve. Ştim prea bine că dacă un ministru conservator ar fi elaborat un asemenea proect, colectiviştii n'ar fi avut purtare la fel.

Dar noi nu voim să imităm exemple rele şi nu poate fi exemplu mai reu de cît acela de a planta anarhismul.

O grevă la fel cu acea pe care au admis'o multe din barourile țărei, sunt, după a noastră părere, acte de anarhie.

Misiunea Primarului

D. Gane, primarul oraşului Iaşi, va veni zilele acestea în Capitală spre a expune motivele pentru cari comuna Iaşi se împotriveşte ca ministerul de resboi să instaleze o herghelie pe moşia Graşi, pe unde vor trece apele captate de la Timişeşti.

Ca aevea în puterea unui nou şi patriotic acord între partide, informația de mai sus, la fel redactată, la fel punctuată, a apărut, săptămîna trecută, în aceeaşi zi, la aceeaşi ediție, la aceeaşi pagină, în toate ziarele din Bucureşti.

Numai corespondentul nostru din capitală n'a dat atenție notei şi nu ne-a comunicat'o la timp.

De aceea noi, cărora ştirea nu ne-a fost direct transmisă, o reproducem şi o vom comenta.

Am scris ştirea în iuțeala condeiului: drept e să-i zicem comunicat. Oficios sau semi-oficios rămîne o chestie de apreciere. Dar fapt este: s'a dat un comunicat, a cărui sorginte rămîne un mister, că primarul Iaşului se va deplasa la Bucureşti în chestia herghelei de la Graşi.

Dacă nu ştim cine a dat comunicatul şi dacă sorgintea, mai la urmă, nu interesează, ar fi, însă, foarte interesant de ştiut, de ce s'a dat.

Despre actualul primar al Iaşului foarte rar e vorba. D. Gane s'a aranjat sau a fost aranjat aşa fel, că este un pensionar în activitate. D. Gane nu vrea şi nu este oprit să facă treaba.

— Du-te la d. Fîntînariu—spune d-sa solicitatorului.

Sau:

— Du-te la d. Eraclide.

Personal d. Gane, ca primar al Iaşului, se ocupă cu a treia corectare a traducerei „Infernului". Şi ca să-l corecteze bine, va trebui să stee zece ani la primărie.

De acea plecarea d-lui Gane la Bucureşti—adică ştirea că va pleca—în scopul foarte subțire de a regula chestia de la Graşi, a produs acea multitudine de comunicate, toate la fel, toate opera aceluiaşi farsor.

Farsor—fiind-că, contrar glăsuirei unisone a comunicatelor, primarul n'a plecat. Aşa că misiunea sa apare ca o şaradă: de ce pleacă d. Gane? Şi de ce nu pleacă d. Gane?

Dacă ar fi plecat, am fi putut anunța, cu orăşenească satisfacție, debutul d-lui Gane ca primar, după opt luni de primar cu titlul.

Dar n'avem ce anunța. D. Gane nu pleacă.

Atunci cealaltă chestie rămîne în picioare: de ce toate ziarele, fără osebire de culoare politică, au dat veste în aceiaşi zi, la aceiaşi pagină, în redactare identică—că primarul Iaşului va pleca la Bucureşti ca să reguleze chestia subțire de la Graşi?

Nu ni se va respunde.

CATE-VA NOTE

Pentru gazetar nu există acea tăinuire a durerei la care pot recurge alții cînd ie vorba de a înăbuşi durerea; el nu se poate retrage în umbră ca să steie de vorbă cu gîndul seu şi să nu comunice şi altora impresiunea loviturei primite.

Face parte din datoriile cele mai împovărătoare ale ziaristului, cînd ie vorba să spună cine a fost iubitul căruia soarta, în a ei vecinic nemiloasă hotărîre, i-a aplicat lovitura de pe urmă.

In public trebuie să ne luăm rămas bun de la Ronetti Roman. In fața aceluiaşi public pe care Roman l'a servit cu credință, cu acea credință de preut cinstit, care a fost călăuza acestui om de seamă, care a luminat spiritele, a încălzit inimile cu talentul seu, cu scrierile sale, cu povețele sale.

O viață plină de pilde înălțătoare, pe care etern neştiutul a sfăşiat'o; un om de seamă care a fost smuls, peste noapte, de acea boală groaznică, aproape comună publiciştilor mari—smuls şi sfăşiat în toiul lupteĭ pentru frumos şi adevăr.

Sîntem complect îndureraţi de moartea acestui mare şi excelent prietin şi am închis în inimele noastre memoria lui—foarte scumpă nouă—şi amintirea acelor multe ore delicioase pe carĭ ni le-a procurat presența lui în localul redacțiunei noastre!

***

Ronetti Roman a suferit complit în cele 46 zile de boală. Moartea însă a fost fulgerătoare.

Cîte-va ceasurĭ înainte de a se stinge, a filosofat cu fiul său cel mai mare asupra iubirei paternale.

A făcut'o fără să-şi dee seamă de starea sa—dar într'un moment de supremă inspirație.

*

Ronetti Roman a fost în vremuri funcționar al ministerului afacerilor streine şi anume translator german.

In această calitate şi grație firei sale cumpătate, Roman a făcut Țărei un serviciu enorm în următoarele imprejurări: era în anul în care guvernul austriac închise granițele pentru importarea vitelor din România. Guvernul Romîniei, ca să protesteze, a amintit faptul în Mesajul regal. Pasajul special începea cu cuvintele: „sub *pretext* de epizootie, guvernul austro-ungar a închis frontierele etc.

Translatorul frances al ministerului, d. Ghica, traduse pasajul întocmai, pe cînd Roman înlocui, în traducerea germană, sub pretext cu: sub cuvînt.

Ministrul plenipotențiar al Austriei, contele Hogos, căruia, ca tuturor diplomaților, i se comunică traducerea franceză, veni să protesteze contra acelui sub pretext, spunînd că guvernul seu recurge la fapte şi nu la pretexte.

Atunci i se arătă traducerea germană şi contele se declară satisfăcut.

OAMENI ŞI LUCRURI

UN DOLIU

Nefastul an 1907 numără acum printre victimele sale şi pe acel intelectual superior, acel suflet ales, acel poet viguros şi delicat în acelaşi timp care se chemă Ronetti Roman. Inainte încă de a se încinge pe marile cîmpii ale Moldovei, focul s'a abătut asupra locuinței lui, nimicind-o tocmai în ziua cînd — pe la sfîrşitul ernei trecute — se 'ntorcea dintr'o călătorie de plăcere făcută în țările calde. Un mare număr de obiecte scumpe, de amintiri dragĭ poetului fură distruse. De atunci Roman devenĭ, fără de voie, locuitor al Iaşului şi aici primi cea dintăiu veste că focul i-a încins pentru a doua oară, locuința şi avutul, de astă dată în proporții mai mari, în împrejurări mult mai dureroase: moşia lui se nimerise în județul Botoşani unde răscoalele luase naştere şi fusese bine alimentate, cu grijă susținute, părintește ocrotite. Lovitura fu neaşteptată şi zguduitoare pentru bietul Roman şi acei cari l'au cunoscut ştiu că scurtul timp al răscoalelor l'a nimicit sufleteşte, l'a îmbătrînit, i-a răpit liniştea schimbînd seninătatea olimpiană într'o stare de neurastenie.

Pe-atunci îl vedeam zilnic în redacție, unde venia să afle noutăți, dar nici-odată să dee,—măcar că uneori ştia multe. Vorbea arareori, la intervale mari, măsurat, gîndind lung înainte de a rosti cuvîntul, răspunzînd numai cu cîte o reflecție vagă la cele ce-i spuneam; mai mult cerceta decît zicea şi într'o continuă enervare muşca în neastîmpăr țigarea stinsă între dinții albi,—ca să poată vorbi şi mai puțin. Se vedea lămurit: ziarele, cu ştirile lor alarmante, cu reflecțiile lor false, cu comentariile eronate îl plictisiau. Toată lumea — în acea nefastă primăvară—scria despre țăranii pe care nu-i cunoştea de loc; scria despre nevoile lor fără să le ştie de aproape, le plîngea fără să le simtă. Căci el, poetul, de mulți ani vedea şi iubia pe

... omul rob
Ce-a fost atît de tare şi atîta de neghiob
Smulgea copaci din codru, smuncea din
munte stînci,
Din zori şi pînă'n noapte punîndu-se pe brînci
Dura palate 'ntinse să'ncapă tot norocul,
Şezînd el singur mizer prin borți ca dobitocul

Iubia pe *acest* țăran muncitor şi sărac, dar nu putea iubi pe falşii apostoli care-şi făceau din apărarea lui o cale de parvenire. De aceea suferea privind, observînd, cetind şi de aceea refuza măcar un răspuns.

O singură dată l'am putut hotărî să vorbească mai mult,—cînd ne-a povestit amănunțit istorica audiență la Pavelat, în toiul marilor răscoale.

Dar a doua zi,—n'a mai vrut să revie, să mai dee vr un amănunt, — nimic. Ce stetea ceasuri întregi, palid la față, fumînd cu distracție, în timp ce ochii lui de un albastru limpede reflectau par'că poeme întregi de lungi şi bogate încercări prin care a trecut în viață.

Greu bolnav, — inima lui bătu cu o clipă de ultimă energie, în inima tuturora, prin acele superbe strofe din Ywann — în numărul de Crăciun al „Opiniei". In numărul de anul nou, fusese înscris în sumar, numele lui figura pînă în ultimul moment pe afiş cu o bucată din studiul asupra țărănimei,—cînd un coleg ne anunță: „scoateți numele lui Roman,—e din nou foarte bolnav".

... Şi de eri figurează în rîndurile morților noştri scumpi, în timp ce strofele lui lirice re'nvie, cîntînd în eterna lor armonie, în mințile, în sufletele tuturor.

Rodion

Despre EDUCAȚIE

de CARMEN SYLVA

Marele nostru poet Alexandri a dat singura definiție bună despre educațiune ce am auzit-o vr'odată: „Educația este arta de a'ți mărgini libertatea pentru a nu stingheri pe alții".

Educația constă din două lucruri pe care trebue să le învățăm prin ea—dar oamenii de astăzi mă vor găsi grozav de învechită: biruința de sine însuşi şi sentimentul datoriei; iar pentru ca lucrurile aceste amîndouă să nu înăspreasca pe om: lumea poveştilor ca odihnă!

Singura cale de a ne pregăti copiii pentru cea dintăiu biruință de sine este —prin stomac. Pentru că copiii sunt ca micile animale, lacome şi ar vrea să li se dee tot ce văd. De aceea trebue învățați să se poată lipsi tocmai de ceea ce văd cu ochii şi—să mînînce ceea ce nu le place.

In toate zilele mulțumesc mamei mele pentru educația spartanică ce mi-a dat şi care a devenit o disciplină pentru toată viața mea. In ziua de astăzi alintarea este la ordinea zilei şi dacă aşi povesti ce era la noi obişnuință şi regulă, s'ar părea lucru cu totul de speriat. Părinții mei însă găseau că aproape ne răsfățau şi ne creşteau cu prea multă blîndețe, măcar că educația ce ne dădeau era din cale afară aspră. Nici-odată nu ne-au dat altă mîncare decît lapte, pîne uscată de a doua zi fără unt, carne, legume şi compoturi. Nici-odată o mîncare dulce; bonboane, se 'nțelege, nu se găseau de loc în casă la noi, ele nu s'ar fi îngăduit din grija pentru dinții noştri cari se periau de trei ori pe zi pînă la sînge—şi aşa se face că astăzi, la 64 de ani, nu am nici un dinte fals în gură. Nici mama mea nu mînca bonboane nici odată; îi s'ar fi părut o slăbiciune fără pereche şi ea desprețuia oamenii care-şi permiteau acest obiceiu.

Masa cea mai tărzie era la şase oare, din lapte şi pîne uscată şi uneori un măr, iar la şase dimineața începeam lecțiunile; dejunul însă se lua de abia la opt şi jum. Adeseori mă încolăceam de dureri de foame, dar mama mea ar fi privit ca o neiertată lipsă de atențiune, dacă n'am fi aşteptat cu dejunul pe tatăl nostru bolnav, oricît ne-ar fi fost de foame. Dacă se plîngea vr'odată care-va dintre noi de foame, ea răspundea scurt şi sever: „tocmai de foame trebue răbdat".

In toată seara şi dimineața cîte o baie rece ca ghiața după o soponire cum se cade,—o altea virtoasă pe un pat îngust de cîmp. Cine nu se simțea tocmai bine de tot, numai dacă era pus în pat ca să asude. Pînă la vrîsta de două zeci de ani nici-odată n'am vorbit cu vr'un doctor, nici n'am gustat vr'o doctorie. Odată am stat şase ceasuri, fără să mişc şi am neasudat bine; atunci mama mea m'a netezit pe obraji! Simt şi acum alintătura: Asta era o resplată colosală! Nici resfățarea nu era îngăduită. „Nu-i voe să vă sărutați mereu". zicea mama mea. „Vă puteți iubi fără demonstrațiuni de aceste; asta e numai o deprindere rea!"

Nu numai că nu trebuia să mîncăm ce vedeam, dar eram nevoiți a mînca tot ce ni se dădea; dacă ne plăcea ori ba, — trebuia să luăm. Şi ceea ce n'am vrut să mîncăm la un ceas după amiază, era pus de-o parte şi seara ni se dădea din nou, drept cină, în loc de lapte, aşa cum rămăsese mîncarea, pe aceiaşi farfurie.

Şi dacă ne înnecam de dezgust, ne înnecam şi apoi înghițiam înainte cu lacrimile şi cu înnecul, dar trebuia să înghițim. Dacă se nimerea un lapte afumat, nimeni n'avea voie să se strîmbe, nici să lase laptele nebăut; trebuia să se bee tot; un ou mai stătut în timp de iarnă, trebuia să-l mîncăm; dacă la drum nu se

găsea o perină moale de păr de cal, nu căpătam nici un fel de pernă și ne culcam pe saltea, lucru care devenia un adevarat chin pentru capetele cu părul buclat pe hîrtioare. Ce vîrtoșenie! Pentru copilul hărbar era pur și simplu — biciul de călărie! In potriva lăcomiei mama mea lupta cu toată puterea, pentru că zicea: „Toate neglijențele, toate slăbiciunele încep de la lăcomie la mîncări".

Cînd ajungem de doisprezece ani, mama găsea de cuviință că trebuia să ne trateze ca oameni în toată firea și făcea să ni se prezinte toate bucatele: „Știți, copii, ce nu trebuie să luați". Asta era o disciplină dublă, să lași să-ți scape totdeauna tocmai ceea ce ți-ar fi plăcut mai mult. Pînă la vrîsta de șapte spre zece ani nu gustasem încă o mîncare dulce, nici unt, salată sau ceva pipărat. Mîncarea pipărată e în adevăr foarte dăunătoare pentru copii. Cît despre dulce,—copiii au dulceață deajuns în lapte, în fructe, în morcovi și în mazere.

Cu acest tratament m'am făcut foarte zdravănă și toate bolile care m'au ajuns în anii de mai tîrziu, le-am putut îndura cu liniște, căci mama mea mi-a întipărit și pentru aceasta o disciplină de fier, deprinderea de a suferi fără a mă plînge. De aceea nu-mi pot nici închipui bine ceea ce numesc oamenii a fi nervos și în ce anume constă aceasta. Așa ceva n'am simțit nici odată. Ceea ce e neplăcut, tocmai aceasta trebuie suferit. M'am obicinuit în privința mîncării cu o indiferență care seamănă cu ascetismul și aveam doar altădată gîtlejul cel mai lacom ce-și poate cine-va închipui. Toate-mi plăceau peste măsură.

Aceasta cînd e vorba de biruința de sine! In ce privește sentimentul de datorie, el ne-a fost predat în lecțiuni foarte mici și prin foarte mici jertfe, care însă se repetau zilnic și care erau introduse cu formula: „tu ai datoria!", în loc de: „tu trebuie!"... Pe temeiul unei atari educațiuni nici nu-și poate închipui cineva în mod firesc că există altă ceva decît biruința de sine și sentimentul de datorie. Cînd am împlinit nouă spre zece ani, tocmai cetiam seara pentru întăiași dată romanul „Ivanhoe" de Walter Scott și „Soll und Haben" (Dare și avere) de Freitag. Mama mea, la adică, nu ne-ar fi dat voie nici să cetim povești, dar de astă dată institutoarea mea ne veni într'ajutor și ne ceti povestirile de mai sus.

(va urma)

Conferințele „Crucei Roșii"

Un spirit înviorător de binefacere se întinde în păturile culte ale doamnelor din întreaga țară. Secțiunile în special ale societății „Crucea roșie", se înmulțesc în capitalele de județe; comitetele recrutează cu ușurință numeroase membre, ceea ce este cu atît mai îmbucurător cu cît astfel vor dispărea multe din ocupațiele frivole de care societatea noastră în bună parte era ademenită.

In adevăr în alte țări societățile similare de ajutor cu totul altruist, sunt foarte răspîndite. Așa, pentru a nu cita de cît Germania, societatea „Samariteana" este atît de răspîndită, în cît nu e tîrgușor în care ea să nu aibă o secție bine organizată, înzestrată chiar cu cele necesare pentru a da un ajutor imediat unui rănit sau bolnav căzut; membrii ei sunt atît de numeroși că, dacă un accident atinge un trecător pe strade, e rar să nu se găsească imediat în apropiere cineva care să dea, și să știe să le dea, ajutoarele necesare.

Capitala noastră posedă o asemenea organizare în cuprinsul ei, minus membrii anume instruiți; se știe totuși ce servicii iminente și prețioase în accidente, aduce în București societatea de salvare.

Pentru cazuri de cataclisme, revolte, inundații etc., pentru accidentele de persoane produse în aceste cataclisme, nu există de cît societatea Crucea roșie oficială, înființată imediat înaintea răsboiului și care de atunci se mărginea numai în a aduna fonduri pentru un alt viitor răsboiu, prin baluri sporadice date ici colea în țară.

De un an însă s'a organizat, sub conducerea energică a d-nei Irena Cîmpineanu „Societ. Crucea roșie a Doamnelor din România, de stăruința nu numai în a aduna fonduri dar și de a organiza cele mai bune căi pentru întrebuințarea lor imediat folositoare; membrele secției Iași mai au la activul d-lor de laudă, de a se fi conformat cu devotament unei obligații ce și-au luat prin statute, ca personal să dobîndească cunoștințele speciale necesare, pentru ca în caz de răsboiu să poată da, prin spitale, ajutoare eficace, reale, în îngrijirea răniților.

Pentru aceasta un număr mare de membre au urmat cu asiduitate o serie de conferințe, făcute de 4 medici, încă din iarna trecută. Aceste conferințe sunt mai mult niște exerciții practice pe care membrele le execută, după ce au urmărit explicațiile introductive necesare făcute de medici, într'un stil popular, așa ca să nu ostenească bine voitoarea atențiune a auditorului. In acest fel se capată cunoștinți reale de mică chirurgie, de ajutorul ce trebue să se dea unui rănit sau unui bolnav subit, de îngrijirea unui bolnav, cunoștinți care se dobîndesc prin simpla asistență la acele conferinți. Astfel viitoarele infirmiere benevole, pe care un răsboi le-ar avea din sinul Societății Crucea roșie, vor întruni la patriotica lor tragere de inimă de a ajuta pe răniții și pe bolnavii din spitale, știința de a-i ajuta, de a-i salva poate. Dar în acelaș timp conferințele societății vor răspîndi implicit între mame, soții și surori, știința necesară ca și pînea de toate zilele—de a îngriji la nevoe pe copilul, soțul său fratele bolnav.—Acestea sunt foloase reale, datorite Societății Crucea roșie a Doamnelor din România; pentru care o felicităm, sfătuind pe cetățenele lașului a se înscrie cît mai numeroase ca membre în Societate, spre binele țerei și chiar în folosul lor personal. Nu e nici o condiție de admitere de cît o moralitate recunoscută și plata unei taxe din cele mai mici.

Litere-Științe-Arte

Articolul reprodus de noi în numărul de eri asupra poemei „Radu" de regretatul Ronetti Roman a fost publicat de d. P. P. Carp în „Convorbirele literare" în anul 1878 sub titlul: „O nouă poemă, un nou poet".

*

Poezia „Adio" publicată în numărul nostru de ieri este prologul poemului de care se amintește mai sus.

El a apărut în 1878, îndată după războiu, dar fusese scris cu cît-va timp înainte. Epilogul, despre care pomenește cu laude d. P. P. Carp, nu aer propriu zis vre-o legătură cu poemul însuși, ci cuprinde o escursiune critică asupra stării literaturei și se dedă la oare-care personalități cu unii critici nedrepți ca răposatul V. Alexandrescu, Ureche. In schimb laudă foarte mult pe cei doi fruntași ai publicisticei de pe atunci: Hajdeu și Maiorescu.

*

Dușmănia către defunctul V. Ureche își are istoricul ei. Decedatul Ronetti Roman fusese în tinerețe pedagog și profesor de limbi străine la Institutul Ureche, în care calitate a avut cu răposatul, pe cît se pare, serioase neplăceri. Poetul și-a dat curs părerilor sale într'o lucrare satirică în proză care a apărut sub titlul cu factura olandeză, titlul de parodie: „Kann nis' verstan" (Nu poate pricepe...). Mai apoi—aceleași păreri le-a versificat poetul în epilogul poemului „Radu«.

Despre broșura în proză contra defunctului Ureche a uzat mai tîrziu filologul Lazăr Șeineanu în polemica sa contra nemilosului său adversar care se știe c'a fost reposatul Ureche.

*

Două mari lucrări au rămas neisprăvite pe urma poetului Ronetti Roman: poemul Iwan din care au apărut diverse fragmente între care *Blestemul* publicat de d. Iacob Negruzzi în No. jubilar al Convorbirilor, după ce fusese cetit și salutat cu mare entuziasm în salonul d-lui Maiorescu; „Chestia agrară", un studiu complect și perfect documentat asupra răscoalelor din prima-vara trecută și a stării țărănimei noastre, a condițiunilor de muncă, a relațiunilor dintre țarani, proprietari arendași.

Fragmente din această din urmă lucrare sperăm să putem oferi în curînd în coloanele „Opiniei".

*

Defunctul Ronetti-Roman n'avea un titlu academic, avea însă o cultură din cele mai vaste. Prima educațiune, acea din copilărie, fusese pur talmudică și ajunsese un adevărat erudit în ale ebraicei. Cîțiva oameni culți ghicind în el mari aptitudini și apreciind bucățile poetice scrise de el în limbă ebraică, îl ajutară să plece în străinătate. Timp de opt ani de zile Ronett.-Roman vizită pe rînd Germania, Italia, Franța și Anglia studiind pretutindeni și punîndu-se în legătură cu oameni de seamă; Astfel el își asimilă acea vastă cultură care încînta pe toți cu care venea în contact distinsul scriitor.

*

Un confrate bucureștean atribue prologul „Adio" la poemul „Radu" al regretatului Roman primejdiei în care s'ar fi aflat cîndva de a fi expulzat din țară. Lucrul e cu totul departe de-adevăr. Eroul lui Radu e un luptător pentru libertate, un „pașoptist"—și acțiunea se petrece în vremea cînd acești „libertari" erau uneori siliți să se expatrieze. De expulzare în senzul...modern nu poate fi vorba.

*

In Analele Academiei romîne au apărut două volume: „Medicina Poporului" —memoriul I, — boalele oamenilor", și „Medicina Poporului—boalele vitelor—, ambele de d. Gr. Grigoriu-Rigo.

*

In foiletonul numărului nostru de astăzi vor găsi cetitorii interesante detalii asupra ultimelor momente ale poetului.

*

Compania lirică romînă de opere și operete, de sub conducerea d-lui Niculescu —Buzău, își va deschide seria reprezentațiilor, Sîmbătă 12 Ianuarie, la Teatrul Regal (fost Pastia), cu frumoasa operă comică „D'ași fi rege", cu d-nii I. Klein, d-na Virginia Micioara, și Petre Ghimpețeanu, în rolurile principale. Orchestra proprie sub conducerea d-lui Carlo Bianki.

Amintim că sala Pastia a fost complect restaurată, după cerințele moderne și aranjată minunat.

Biletele sunt de vînzare la Agenția teatrală „Thalia" (Maximovici).

*

Pianistul Toselli a refuzat toate propunerile de a da concerte în orașele Saxoniei, din deferență pentru soția sa, foastă regină a Saxoniei.

Informații

● **Intrunirea avocaților.**—Decanul baroului avocaților din Iași a trimis acestora următoarea convocare:

Consiliul de disciplină, față cu votul din ședința de la 6 Ianuarie, a hotărît a ne întruni de urgență și a discuta din nou chestiunea grevei. Vă rog să veniți Joi 10 Ianuarie 1908, la ora 8 seara, în sala Curții de Apel Secția I-a.

Decan, **P. Zamfirescu.**

● In pagina întăia vor găsi cetitorii începutul unui articol al Augustei noastre Suverane, asupra *Educației*, după o revistă berlineză unde a apărut acum trei zile. Credem a ști că e un capitol inedit din Memoriile M. S. Reginei în curs de publicare și din care a apărut dăunăzi primul volum, la Frankfurt. Aceste pagini fac parte, probabil, din volumul al doilea.

● La 24 Ianuarie a. c., se va sărbători cu o deosebită solemnitate a 49-a aniversare a Unirei Principatelor.

Se va oficia un Te-Deum la Mitropolie la care vor lua parte toate școalele.

Fie-care școală va organiza cîte o serbare ocazională în localul școalei.

◕ Știrea noastră că d. I. Simionescu, actual ajutor de contabil la prefectura județului Iași, va fi numit șef-contabil, s'a adeverit. Numirea s'a făcut și ea va apare în *Monitorul* de astă-zi.

◕ Societatea funcționarilor fiscali „Armonia" din Iași, va da o mare serată cinematografică, în sala Sidoli, în seara de 17 Ianuarie c.

Programa va fi din cele mai atrăgătoare.

● **Știri școlare.**—D. Lucian Roiu, profesor titular la liceul din Botoșani este detașat la școala normală „V. Lupu" și seminarul din Iași, pe timpul cît d. C. Ionescu titularul catedrei de științe-naturale va fi în concediu.

— Ministerul instrucțiunei a luat dispositiunea ca maeștrii de gimnastică din orașele în cari există și școli profesionale de fete, și care au 6 ore de curs, sau mai puțin pe săptămînă, să facă și cîte 4 ore la școalele profesionale, de exerciții fără aparate; aceste ore le vor face în modul următor: clasele I și II reunite în 2 zile pe săptămînă cîte o oră, iar cl. III și IV de asemeni.

— Ministerul instrucției publice a aprobat deschiderea unui curs pentru adulți pe lîngă școala normală „Vasile Lupu" din Iași.

● Noul sport parizian, navigația aeriană, va fi redat fidel de pe natură, pe pînza cinematografului Pathè Frères Paris (Teatrul Circ Sidoli). Balaurul văzduhului va rula astăzi în toată splendoarea, cinematografiat exact în momentele cînd face voltele în aer.

Intregul program din astă-seară, foarte bogat și foarte variat, rulează pentru ultima dată și va fi înlocuit complect mîne seară printr'un program absolut nou, în care va figura: Parisul elegant, aristrocația din capitala lumei.

Succesul enorm și crescînd ce'l obține Teatrul Pathe Frères este o dovadă eclatantă că nici un alt gen de spectacole n'a fost atît de gustat și apreciat de ieșeni ca seratele cinematografice de la Teatrul Circ Sidoli.

DIVERSE

— Primăria din Coarnele Caprei a înștiințat autoritățile că de cîteva zile a dispărut din acea comună fata Elena Pavel, în etate de 16 ani.

— Mîine vor fi expulzați prin punctul Burdujeni I. Gh. Albu, supus rus și Lavric Istwan, supus austro-ungar, care au fost găsiți vagabondînd prin județul nostru.

— La institutul antirabic a fost adus și internat un copil de 5 ani al locuitorului Gavril Frunză din Pomîrla, care a fost grav mușcat de un cîne turbat.

— Elevul I. Ștefănescu, de la școala fiilor de militari, a fost eri victima unui furt, în trenul de București care venea spre Iași.

Dintr'un buzunar al mantalei, i s'a furat un portmoneu în care avea 450 lei.

— Sf. Sa preotul Ștefan Alexandrescu parohul bisericei Sf. Dumitru Misai și-a serbat azi aniversarea a 25 ani de la căsătorie.

Cu această ocazie a avut loc un banchet la care au luat parte mai mulți cunoscuți și prieteni.

— La 15 Ianuarie a. c. se va ținea liprefectură licitația pentru darea în exploatare a mai multor păduri ale statua lui, din județele: Iași, Dorohoi și Botoșani.

— Sf. Sa diaconul I. Dărângu, de la mănăstirea Agapia, licențiat în teologie, a fost hirotonisit preot pentru biserica din Tg.-Frumos, în locul preotului Apolon Andrieș, transferat la Iași.

— D. D-trie Sachelarescu, revizorul școlar al județului a plecat azi la București, pentru a lua parte la întrunirea revizorilor școlari, ce se ține mîne la ministerul instrucțiunei publice.

Ultimele licăriri ale unui poet

— Moartea lui Ronetti-Roman —

— Sermană inimă! Alte bice! Și doar dealul de urcat ie atît de mare și povara atît de grea! Numai de nu s'ar poticni, sermana!

Astfel vorbea, pe cînd medicii, bunii săi prieteni, se pregăteau să-i facă o nouă injecție, să-i dea alte stimulente, mai puternice. Astfel vorbea omul, care cunoștea perfect de bine empirismul medicațiunei, terapeutica pur simptomatică adoptată și fără deosebită preocupare pentru cauza mare, adîncă, care scapă cercetărei și mai cu samă posibilității de tămăduire.

Și întins în pat, fără urmă de opunere, lăsa ca trupu-i bolnav să fie ciopârțit de acul, cu care se făcea injecția, sau ventuza scarificată, cu care se lupta contra congestiilor.

Nu mai era figura dreaptă, înaltă, neîncovoiată—cum îi era firea și caracterul—ci un corp slăbit, e față ciolănoasă peste care se întindea o pieliță subțire. Dar ochii și zîmbetul erau aceiași ca și mai înainte. Moartea își pusese stampila pe figura acea atît de senină, dar privirea și liniștea zîmbetului păreau că o sfidează.

Și chiar acea conștiință limpede a primejdiei nu reușise să-i turbure liniștea sufletului. Cunoștea, cu o perfecțiune matematică, răul, care-l mineză, și cu toate aceste nu se da răzbit. Acel subiectivism care influențează atît de rău asupra bolnavului, care-l transformă în bolnavul de care și medicii au groază, n'a existat. Era spectator al propriei sale maladii—este drept, însă, ceva mai optimist decît medicii curanți.

Dar zilele se adaugă mereu și nopțile, nesfîrșitele nopți de Decembrie, vin și ele, tot mai repede, tot mai grăbite parcă.

Și fiece zi aducea o nouă înrăutățire și fiecare noapte dispnee, nesfîrșite sforțări spre a introduce aer tot mai mult în plămâii avizi.

Și cu cît vremea vremuia cu atît se arăta tot mai indicată morfina, stăpîna somnului, sfîrșitul spasmurilor, finitul senzațiunelor de sfîrșeală. Și Roman a gustat din farmecul ei și de cînd trupu-i slăbit a înghițit prima picătură el n'a mai putut trăi fără ea.

Nopțile deveneau mai senine, mai puțin lungi căci bolnavul dormea, somn lung, greoiu dar puțin odihnitor. Și acele nopți cu morfină începeau a fi delicioase pentru bolnav, extraordinar de interesante pentru acei ce îl apropiau. Fazele de escitațiune care precedau era un prilej ca din lumea rezervei cunoștințelor să se reverse o bogăție enormă de cugetări și comentări.

Căci mare era tezaurul cunoștințelor acestui om cari își apropriase un material enorm. In adolescență și tinerețe—și cine va putea spune odată exact în ce condițiuni—ca și la vrîsta—natură—învățase, cu rost și cu spor. Pe o bogată cultură talmudică s'a altoit în urmă aproape toată enciclopedia cunoștințelor moderne, iar întregul era dominat de o inteligență,—care uneori putea să facă să creadă că există tardivitate—disciplinată și pururea serioasă, fără salturi sau scăpărări, dar cu atît mai sigură și precisă.

*

Trecuse ora 2 de noapte cînd s'a trezit. Am venit lîngă patul lui. A luat puțin lapte și a pornit vorba. Somnul dispăruse.

— Ai cetit vr'odată pe Theophrast?

— Nu, respunsei, cam mirat.

— Dar știi cine ie?

— Am auzit pomenindu-se parcă de el între filosofii antici.

— Da. E unul care a scris acum vr'o două mii de ani. Intre altele s'a ocupat și de chestiunea educației și într'un loc spune: „Acel ce fluieră în bae ie un om rău crescut".

Surprins și neînțelegînd la ce face aluzie, alunecai întrebarea:

— De sigur nu noi suntem vizați prin spusa d-tale.

— Ferit-a sfîntul! A fost astăzi X. la mine și am cules impresia că dacă se duce vr'o dată la baie, cu siguranță că se pune acolo pe fluerate.

*

Vorbea greoiu—cum îl știu toți acei care l'au cunoscut de aproape. Dificultatea provenea ca din cauza unei greutăți în a găsi cuvîntul, a-l articula sau poate fiindcă nu fiecare cuvînt îl mulțumea, întru cît nu exprima pe deplin noțiunea și nuanța? Nu știu. Adevărul este, însă, că odată exprimat cuvîntul, capătai convingerea că acela ie just și altul nu putea să fie.

— De ce gemi, l'am întrebat într'o zi. Doar nu te doare nimica?

— Nu gem eu, geme boala din mine. Și e drept că nu mă doare dar am un simțîmînt de „sfărșială" care e mai grozav de cît durerea. Căci durerea cînd nu ucide nu ie prea tare, pe cînd senzația ce o am face mai mult de cît mă ucide, îmi dă impresia sfîrșelei, apropiatei dispariții.

Voind să opresc conversația care alunecase pe o astfel de pantă, obiectai:

— Ce ingrați suntem! Cînd nu ne putem plînge de dureri concrete, ne plîngem de senzații care n'au substrat și există numai în subiectivismul nostru bolnăvicios. Știi aforismul banal al filosofului pesimist, aforism foarte potrivit acum: „Singur durerea ie pozitivă, fericirea e negativă. Nu simțim sănătatea trupului întreg și ne plîngem că ne doare un vîrf de unghie".

— Acest aforism, pe lîngă că ie banal, mai are și alt cusur: Schopenhaur l'a furat de la un cugetător al anticității, l'a tradus pur și simplu.

*

Suntem în noaptea de 6 spre 7 Ianuar. Ronetti-Roman nu mai are de trăit de cît trei-zeci și șase de ore. Moartea punea tot mai mult stăpânire pe el. Mintea-i luminoasă începuse a se întuneca, minunatul său creier nu mai avea de suportat frînele disciplinei și a chibzuirei. Roman vorbea, vorbea mult și era un semn rău această exuberanță de grai. Dar iată, cam spre orele șapte dimineață cîte-va momente de luciditate a frumoasei judecăți. Și el chiamă imediat pe copilul său mai mare, iar vorba măsurată se pornește.

— E ziua ta astă-zi, Jean te chiamă și sstă-zi e sfîntul Ioan. E bine să-ți spun cîte-va vorbe, drept urare.

Cei vechi transplantau toate simțimintele spre strămoșii lor. Pietatea lua la ei proporții enorme, așa că nu mai era loc pentru dragostea de progenitură, pentru simțimîntul filial. Strămoșii erau respectați, iar copiii, dacă nu erau înghițiți de tatăl lor, erau aruncați în prăpăstii, pe motiv de higienă socială.

Modernii au întors lucrurile: dragostea filială a covîrșit sentimentul pietății. Sînt foarte dese exemplele de jertfă pentru copii, dar rară foarte rară pilda de jertfă pentru acei ce te-au născut.

Cine a fost mai în drept? Eu cred că nici unii nici alții. Media ie linia cea mai justă de conduită. Și dacă sfîntul Ioan, venind a doua oară, te va găsi *om*, poartă dragostea și pentru cei ce vor veni, dar nu uita și pe cei ce te-au iubit atît și care s'au dus.

Abia sfîrșise și un nour s'a așezat asupra minței sale, iar întunericul nu avea să se mai lumineze.

. . . . . .

Intr'un colț, retras, medicul prieten, cu părul alb, încărunțit de suferinți și emoții, avea ochii înnecați în lacrămi, în timp ce fiul plîngea pe tăcute, dar cu lacrămi amare.

Amîndoi plîngeau: doctorul avînd convingerea unui sfîrșit iminent, iar fiul avînd simțimîntul unei nenorociri necunoscute ce avea să vie. Amîndoi aveau dreptate, căci după cîte-va ore Ronetti-Roman avea să nu mai fie.

C. Sorin.

Afacerea stă în mînele nóstre

Industriaș romîn cu mulți ani de practică în străinătate, avînd cunoștințe și experiențe în branșa metalurgică (articole de tinichigerie) caută ca asociat o persoană cu capital.

Măcărescu, Cuza-Vodă 46, Iași.

Ultime informaţii

● Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice a trimes cîte-o circulară direcţiunilor şcoalelor normale, prin care le invită să ţie seamă de nevoile timpului şi să nu ceară elevilor cheltuelele de instalare şi de menaj şi să păsuiască pe cei care n'au uniforme.

● Inspectorii comunali din judeţul nostru lucrează la întocmirea tablourilor moşiilor din acest judeţ, cu întinderile şi calitatea lor, după formularele trimese de ministerul de interne, în vederea punerei în aplicare a legei agricole.

● Revizoratul şcolar al judeţului nostru a trimis ministerului instrucţiunei tabloul cerut, cuprinzînd numele învăţătorilor care s'au distins prin activitatea extra şcolară în decursul anului trecut.

● D. Gh. Kernbach, prefectul judeţului, va pleca în astă-seară la Bucureşti, spre a prezenta ministrului de interne tabloul cu noua împărţire a judeţului, pe plăşi şi comune.

● Ministerul de interne a dat ordin autorităţilor de a opri vînzarea cărţilor poştale cu fotografii obscene şi de a pedepsi pe acei care le pun în vînzare.

● Membrii consiliului comunal se vor întruni astă-zi la orele 4 şi jum. sub preşidenţia d-lui primar N. Gane, în şedinţă ordinară.

● La serviciul technic al judeţului au început întocmirea planurilor pentru noile localuri de şcoale rurale ce se vor construi în judeţul nostru, în cursul acestui an.

● D. Gh. V. Butnariu a fost ales epitrop, din partea enoriaşilor la parochia din comuna Hermeziu.

● Autorităţile din Ploeşti au cerut autorităţilor noastre prinderea şi arestarea bulgarului Stolekelki, care a comis un asasinat şi apoi a dispărut.

● Din comuna Şipotele se telefonează că astă-noapte nişte rău-făcători au pus foc caselor lui Constantin Neagu.

Flacările au distrus locuinţa şi două hambare cu cereale.

Pagubele se urcă la 600 lei.

● D. Gh. Onu, absolvent al seminarului „Veniamin Costachi", a fost hirotonisit diacon pentru biserica din comuna Costeşti.

● La 15 Ianuarie se vor fixa datele cînd va ţinea consiliul de resboiu şedinţe în luna curentă.

Tot atunci se vor fixa şi procesele ce se vor judeca de consiliu, care va fi prezidat de d. colonel Aslan.

E probabil că în şedinţele din luna aceasta, consiliul va judeca două procese importante, dintre care unul privitor pe un domn căpitan din Botoşani, despre care am vorbit. Instrucţia acestui proces nu e terminată încă.

● D. profesor V. Negel, pro-decanul facultăţei de medicină din Iaşi, a convocat astă-zi pe profesorii acelei facultăţi pentru ziua de 14 Ianuarie, ora 5 p. m., spre a proceda la alegerea unui decan.

Se confirmă zvonul că va fi ales d. profesor C. Botez.

● Studenţii celor patru facultăţi au fost convocaţi pentru ziua de Duminecă, 13 c, în aula Universităţei, cînd noul rector, d. profesor Bogdan, îşi va desfăşura vederile sale privitoare la conducerea Universităţei.

● *Date şi observaţii asupra chestiei rurale*—de N. Cosăcescu, fost secretar al ministerului de Domenii—se intitulează o broşură pe care am primit'o azi şi asupra căreia ne rezervăm plăcerea de-a reveni.

● La Academia Romînă sunt vacante două locuri de membri activi la secţia istorică, 3 locuri de membri corespondenţi la secţia literară şi 4 locuri de membri corespondenţi, la secţia istorică.

Inmormîntarea lui Roman.— Un cortegiu nesfîrşit de lung şi nesfîrşit de trist. Mai ales nesfîrşit de trist: Ronetti Roman a fost dus la mormînt între lacrimi.

Toată lumea a plîns dispariţia omului distins, a cărui viaţă a fost sfăşiată, cu mult înainte de vreme, de viaţa supremă a soartei.

Cortegiul a pornit de la casa mortuară, str. Romînă, la orele 3, urmat de o mulţime enormă. In drum, mai ales de la cofetăria Tuffli, numărul asistenţilor deveni tot mai mare.

Cordoanele erau ţinute de d-nii: David Emanuel, C. B. Pennescu, C. Meissner şi doctor Schachmann.

Nici un discurs funebru n'a fost pronunţat.

Resturile pămînteşti ale regretatului au fost coborîte în locul lor de veci în mijlocul celei mai dureroase tăceri.

Ronetti Roman odihneşte alături de un alt fost fiu distins al laşului: alături de doctorul Taussig.

Zicem şi noi ce-a zis toată lumea: „Dumnezeu să-l ierte".

● **Sinuciderea din Sărărie.**—Eri către seară tînărul Ştefan Dimitriu, în etate de 18 ani, care stătea în gazdă la d-na Brăescu, din strada Sărărie No. 92, a încercat să-şi puie capăt firului vieţei împuşcîndu-se.

Numitul tînăr e de loc din Botoşani, şi e fiul d-lui Teodor Dimitriu proprietar.

El era elev al şcoalei comerciale de gradul I din localitate şi Luni seara s'a reîntors din Botoşani, unde şi-a petrecut vacanţa.

Cum şi ce l'a îndemnat la acest act de desperare nu se ştie. Eri toată ziua Dimitriu a umblat retras de toţi iar către seară, profitînd de faptul că se afla singur acasă, luă revolverul ce şi'l pregătise de mai înainte şi aşezîndu-se pe un pat şi-a descărcat două glonţe sub inimă.

La detunătura produsă de armă, au alergat gazda şi cei care se aflau în casă şi au găsit pe nenorocitul elev scaldat într'un adevărat lac de sînge.

S'a avizat imediat autorităţile şi tînărul Dimitriu a fost transportat la spitalul Sf. Spiridon şi internat în secţia d-lui dr. Bottez.

Starea lui nu e tocmai uşoară, totuşi sunt speranţe, că va putea scapa cu viaţă.

S'a orînduit o anchetă pentru a se stabili cauzele pentru care numitul elev a încercat să se sinucidă.

● D. Lascar Antoniu, directorul nostru, a presintat condoleanţele *Opiniei* familiei lui Ronetti Roman.

Directorul nostru a depus şi o coroană pe cosciugul mult regretatului.

● D. profesor doctor Hurmuzescu face la Cîmpina cercetări petroliferice. D. Hurmuzescu a descoperit că petrolul „Stelei Romîne" posedă o mare cantitate de radiu în activitate.

● Azi s'a întocmit programul campaniei de lucru pe 1908 a lucrărilor de alimentare cu apă a oraşului.

Mîine acel raport va fi înaintat d-lui inspector general I. B. Cantacuzino, spre aprobare.

● Iată rezultatul examenului de anatomie la d. profesor dr. Possa dela şcoala de Belle-Arte.

Anul I: Băncescu M. nota 8, Juriştean Eugen 7 şi Trifan C. Ştefan 6.7.

Anul II: Simionescu G. 8, Gheorghiu Filaret 7, Culianu N. Livia, Argintoianu Flora 8, Popovici N. Natalia 10, Deleanu Nimfodora 8, Victoria Popovici 8, St. Dimitrescu 9,

Anul al III: M. Ţuţurman nota 10 medalie de bronz; M. Buteanu 9; Chiriac Valeria 9; Chipăruş Dim. 9; Nimfodora Deleanu 9; Hăulică Dimitrie 10 medalie de bronz şi Mierlescu Ortansa 8.

● In ziua de 16 Ianuarie se va judeca la tribunalul s. II, procesul lui Herman Glasberg, acuzat că a delapidat 16 mii lei de la societatea apelor „Union".

● Duminică a avut loc în saloanele d-lui Emanuel Bardasare, directorul şcoalei de Belle-Arte, căsătoria drăgălaşei d-re Mariette Tronescu, fiica reposatului nostru sculptor, Tronescu, cu dl. Vasile Gafencu inspector comunal.

Nuni au fost d-nul şi doamna Ştefan Gusti.

● In ziua de 17 Ianuarie „Sfîntul Antoniu cel mare" se va oficia hramul bisericei „Vulpe", de către S. S. protopopul Constantin Stamati asistat de preoţii Alexandru Arion, D. Borcea şi Marţian, diaconul de strană mare al Metropoliei.

La oficiarea serviciului divin preoţii se vor servi de crucea de argint şi cadelniţa, pe care M. S. Regele Carol, a dăruit-o acestei biserici în anul 1868 şi care poartă inscripţia: „Dată de M. S. Domnitorul Romînilor".

Se ştie că tatăl M. S. Regelui se numea Anton.

● Duminică 13 Ianuar a. c. se va da un frumos bal la com. Grumezoaia, jud. Fălciu. Va asista foarte multă lume de prin satele vecine.

● **Un incident.**—Lumea din Huşi discută cu multă aprindere paţania unui cunoscut avocat din localitate, care prin intriga ţesută în sînul familiei, cum şi din cauza altor raporturi a făcut să primească o sdravănă lecţiune pe cei 2 obraji din partea unui alt membru al familiei.

Ulciorul nu merge de multe ori la apă aşa şi intriga de culise se înfundă de la o vreme şi dacă în viaţa politică avocatul nostru s'a deprins cu tot soiul de cancanuri, în care are iluzia unui succes relativ şi trecător, nu tot aşa însă merge şi în raporturile familiare, unde cei chemaţi în primul loc au datoria de a privighia la bunul mers al trebilor din lăuntru.

Tot slujesc la ceva şi asemenea mijloace sumare.

● Domnii David Emanuel, profesor la Universitatea din Bucureşti şi doctorul Schachmann, au sosit astăzi în oraş spre a lua parte la înmormîntarea lui R. Roman.

● Numitul Vasile Hociung din Osoi a împuşcat din greşeală pe un locuitor din aceiaşi comună.

● Asociaţia generală a artiştilor se va întruni în curînd pentru a alege un nou comitet.

● Astăzi au fost încheiate actele de servitute dintre primăria comunei Iaşi şi obştea satului Crucea din comuna Sîrca pentru trecerea conductei Carol I pe locul ei.

● In astă seară are loc obşnuita şedinţă a societăţei „Arhiva", în saloanele societăţei corpului didactic din strada Lăpuşneanu.

Intre altele se va citi şi o interesantă lucrare, intitulată „Din trecutul consulatului rusesc", datorită fostului consul al Rusiei în localitate, dl. de Giers.

● **Teatrele.** — La 12 Ianuarie se va epresenta *Cetatea Neamţului*, cunoscuta piesă a lui Alexandri.

La 26 Ianuarie: *In largul Oceanului*, feerie în 10 tablouri de M. Morel şi la 2 februar: *Faust*.

● **Judiciare.**—D. Alfred Winkler a fost delegat procuror de serviciu pe toată luna curentă.

— Un ziar din capitală anunţă că numita Lotti Rubinstein ar fi fost transportată de la Iaşi la Bucureşti şi depusă la Văcăreşti. Adevărul este că Lotti va fi transportată acolo abea în ziua de 12 c.

— Numiţii Mihai Mihailovici şi Gr. Găluşcă, deghizîndu-se în uniforme de soldaţi ruşi, au trecut Prutul din Basarabia. Ei au fost prinşi şi daţi judecăţei.

— La curtea secţia II se judecă apelul firmei Goldstein în contra moratorului acordat comerciantului Adlersberg.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 9 Ianuarie

Nouă barbarie poliţienească

Bucureşti.—Ziarele au început o nouă campanie contra poliţiei,—campanie provocată de o nouă barbarie făptuită la poliţia de siguranţă, la fel cu acea a subcomisarului Zenide.

O biată femee care fusese arestată astă-noapte, a fost crunt bătută de subcomisarul Moanţă.

Victima are leziuni foarte grave pe corp şi e probabil că va avea acelaş sfârşit ca şi victima lui Zenide.

Remaniare ministerială

Bucureşti. — In cercurile liberale se afirmă din nou că o remaniare ministerială va avea loc.

Se şopteşte de eşirea din guvern a d-lor Stelian şi Spiru Haret.

Aceliaşi cercuri afirma că vor intra în guvern D-nii: Missir, Juvara şi Vintilă Brătiann. Acestuia din urmă îi s'ar rezerva al 9-lea minister.

Lucrările noului consiliu

Bucureşti. — Consiliul superior al agriculturei studiază actualmente preţurile pămînturilor rurale, în vederea aplicărei legei agricole.

Pînă la 1 Februarie consiliul va stabili întinderea şi preţurile islazurilor de pe fie-care moşie.

Al 9-lea minister

Bucureşti.—Era vorba ca imediat după redeschiderea Camerilor să se depuie un proect de lege al trusturilor. Acest proect probabil nu va mai fi depus.

In schimb însă se va depune proectul de înfiinţarea unui al 9-lea minister, acel al comerţului şi al agriculturei.

Consiliul administrativ

Bucureşti.—Consiliul administrativ superior, înfiinţat prin noua lege administrativă, va fi compus din 3 membri, între care va fi şi un magistrat.

Acest consiliu va avea a se pronunţa asupra contestaţiilor alegerilor comunale şi judeţene.

Consfătuirea majorităţilor

Bucureşti.—Mîine seară va avea loc o consfătuire a majorităţilor, la care va lua parte şi d. Dimitrie Sturdza, prim-ministru, care va face apel la majoritate să dea concursul şi de acum înainte pentru votarea proectelor ce se vor depune pe biurourile camerei.

Primele proiecte

Bucureşti. — Mîine, după cum se ştie, se redeschid Camerile.

Imediat se vor depune pe biurourile Camerei proiectul casei rurale şi acel al monopolului pe cârciumele săteşti.

In ceea ce priveşte casa rurală, ea va fi, după cum s'a hotărît în ultimul consiliu de miniştri, ţinut acasă la d. Emil Costinescu, o instituţie mixtă.

Capitalul va fi adunat prin subscripţii; acţiunile vor fi nominale.

Intru cît priveşte proiectul monopolului alcoolului, se zice că el va suferi oare cari modificări.

Budgetele vor fi depuse la începutul lunei Februarie.

Măsuri contra evreilor

Petersburg. — Comandantul flotei Mărei Negre, Amiralul Wirren, a sosit aci, cerînd ministrului de interne să ia măsuri contra evreilor din Sebastopol, cari s'au înmulţit foarte mult.

Ministrul de interne a însărcinat pe un funcţionar superior să plece la Sebastopol, în scop de a efectua reducerea drepturilor evreilor de acolo,

E vorba de a se face expulzarea în masă a evreilor din Sebastopol.

Nou guvern bulgar

Sofia.—Schimbarea guvernului e imminentă.

Prinţul Ferdinand se întreţine de 2 zile cu şefii opoziţiei şi tratează cu ei pentru formarea noului cabinet.

Desordine

Berlin.—Azi dimineaţă au avut loc aci 9 întruniri publice ţinute de lucrătorii fără lucru. Toate întrunirile au fost liniştite. După masă o ciocnire între lucrătorii fără lucru şi poliţie s'a produs în dreptul Reichstagului. Poliţia a fost lovită cu pietre; atunci s'a făcut uz de arme; numeroase persoane au fost rînite la cap.

Evenimentele din Maroc

Paris.—Ziarul „Petit parisien" afla din Tanger că sultanul Abd-el-Azis îşi propune să solicite ajutorul fratelui său mai mare Mulay Mohamed care de 14 ani se află închis în palatul Rabat, pentru a lupta cu ajutorul lui în mod mai eficace contra sultanului Mulai Hafid.

Tanger.— Autorităţile din Quezzan au proclamat pe Mulai Hafid ca sultan. Stirea este confirmată. Aceasta s'a facut din teama că averile ce tribul are la Fez să nu fie pradate.

Funeraliile ducelui de Toscana

Salzburg.—Azi dimineaţă s'a făcut ceremonia binecuvîntărei corpului marelui duce de Toscana, de faţă fiind familia marelui duce, principii de Bavaria, ducele Ferdinand de Calabria, reprezentantul contelui Easarta şi autorităţile.

După amiază, corpul a fost transportat în cortegiu solemn la gară.

Trupele şi societăţile erau înşirate pe drumul spre gară. La orele 4 p. m. un tren a pornit ducînd corpul marelui duce la Viena.

Insolaţie

Melbourne.—Temperatura este extra-ordinar de ridicată; sunt mai mulţi morţi din cauza insolaţiunei.

Procesul lui Nasi

Roma.—Inalta curte a reluat procesul Nasi. Preşedintele declară că a luat măsuri ca procesul să continue chiar dacă apărătorii actuali ar pleca.

Mai mulţi martori depun cu privire la cheltuelile făcute de fostul ministru în Lombardia cu ocaziunea călatoriilor făcute de dînsul. Şedinţa este apoi ridicată.

Ciocnirea trenuirlor de la Aquabella

Milano.—In tripla ciocnire de trenuri la podul Aquabella n'au fost de cît doi morţi; celor răniţi li s'a recunoscut identitatea, printre dînşii nu e nici un străin. Circulaţiunea trenurilor n'a fost întreruptă.

S'a emis un mandat de arestare contra unui acar ce a fugit.

Ocaziune rară

De vînzare o casă compusă din 13 apartamente, mai multe magazii, pivniţi, cămări, loc mare (foarte potrivit pentru o fabrică) situată în strada Zugravilor 55.

A se adresa la d-na Unger strada de jos 55, sau la dl. Dr. H. Burstin, strada Goliei 21.

Se caută un elev la frizeria George Vogtt, str. Lăpuşneanu. Elevul să fie mai tînăr de 14 ani, din provincie, modest.

Condiţiunele mai speciale a se cere la d. Vogtt.

TEATRUL REGAL
(fost Pastia)

Compania Lirică Română de Opere şi Operete
Conducerea **NICULESCU-BUZEU**

Sîmbătă 12 Ianuarie 1908

Se va juca:

DE-ASI FI REGE

(SI JETAIS ROI)

Operă comică în trei acte, muzica de ADAM

PERSOANELE

D-nii: Petre Ghimpeţeanu, I. Clain, Al. Gheorghiu, Niculescu-Buzău, J. Feodor, Tr. Alecsandrescu, Al. Vinotil, I. Damian, C. Cristovici, C. Niculescu. D-na Virginia Miciora. D-ra Victoria N.-Huşi.

Maestru de orchestră d. *Carlo Bianki*

Preţurile locurilor: Loja lei 10. Rezervat 3 lei. Stal 1 lei 2. Balcon 1 leu.

Biletele de vînzare la Agenţia Teatrală MAXIMOVICI.

CREDITUL FONCIAR URBAN
DIN IAŞI

CONVOCARE

Consiliul de Administraţie prin deciziunea No. 1 din 17 Ianuarie 1908, fixînd ziua de 16 (29) Martie 1908 pentru Adunarea Generală ordinară, sunt invitaţi d-nii proprietari asociaţi şi d-nii detentori de scrisuri fonciare, ca să se întrunească în acea zi la orele 2 p. m., în localul societăţii str. Lăpuşneanu.

Cestiunele la ordinea zilei sunt:

1) Darea de samă şi operaţiunele societăţei pe anul 1907 şi Bilanţul.

2) Descarcarea Consiliului de Administraţie de gestiunea sa pe anul 1907.

3) Votarea Bugetului pe anul 1908.

4) Alegerea a 2 membri în consiliul de Administraţie în locul d-lor Const. T. Carp şi I. N. Motăş, eşiţi la sorţi.

5) Alegerea comitetului detentorilor de scrisuri fonciare.

După art. 49 şi 51 din Statute, dreptul de vot la Adunarea Generală se poate exercita de cei în drept, în persoană sau prin procurator; procura însă nu se poate da de cît unui alt proprietar împrumutat la Societate şi cu drept de vot.

Prin excepţiune minorii pot fi reprezentaţi prin tutorii lor, Casele de comerciu şi Societăţile în General prin unul din membrii lor, avînd procură pentru aceasta. In fine femeile prin un procurator autorizat în regulă, chiar cînd acel procurator n'ar fi un împrumutat al Societăţei.

Atît societarul care va fi procurator, cît şi procuratorul femeilor, trebue să justifice dreptul său cu 8 zile cel puţin înainte de ziua Adunărei.

Toţi societarii cari au angajat la Societate o ipotecă de o valoare cel puţin de 5000 lei, spre a putea lua parte la şedinţele Adunărei, sunt datori, cel puţin cu 15 zile inainte de ziua fixată pentru Adunarea Generală, să depună la Cassa Societăţei spre înregistrare, chitanţa de capitalul social.

Detentorii de scrisuri fonciare, spre a putea alege pe membrii comitetului detentorilor, sunt datori de a depune la Cassa Societăţei scrisuri fonciare urbane Iaşi de o valoare cel puţin de 10,000 lei, conform art. 65 din statutele Societăţei.

Iaşi, 17 Ianuar 1908.

DIRECŢIUNEA.

Cabinet pentru Dentistică şi boli de gură

D. Pekelman
&
Dr. med. M. Pekelman

S[illegible]ndri 3
Casele (Hălăceanu)

Feriţi-vă de agenţi

Cari vă speculează luîndu-vă preţuri exorbitante pentru Gramofoane false.

Nu cumparaţi în alt Magazin înainte de a cerca Gramofoanele şi plăcile noastre veritabile, recunoscute ca superioare de numeroasa noastră clientelă.

Plăcile şi acele noastre sunt cele mai veritabile nefiind uzate.

A sosit un mare transport de Gramofoane şi plăci precum şi viori, mandoline, flaute etc.

„Romîni Muzicală"
Magazin de instrumente şi note muzicale
24. Iaşi, str. Lăpuşneanu, 24.

O Odaie cu sau fără pensiuni pentru o singură persoană a se adresa str. Albă 27.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

S'au pus în vînzare

LOZURILE

CLASEI 2A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

Tragerea

la 4 5 Februarie 1908

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 70,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 2.50
1/4	Un sfert	Lei 5
1/2	Una jumătate	Lei 10
1	Loz întreg	Lei 20

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului în

Palatul Casei de Depuneri şi Consemnaţii

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-ului ZED

are pentru basa principală Codeina şi **Tolu**; el înlocueşte **Pasta Zed** şi poate fi ntrebuinţat pentru a îndulci ce-linirile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului şi ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tuscimagăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30 c.

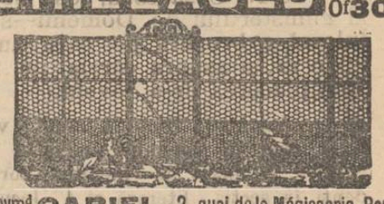

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 12c

Ganaria de couche, depuis... 7 »

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classelĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilă de **veritabil Elixir Guillié**

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V. — No. 335. Vineri 11 Ianuarie 1908

Luptă—nu acorduri

Voiu exprima în aceste rînduri o părere personală, de şi sunt sigur că ea se află adînc întipărită în inimile majorităţei conservatorilor cari fac politică de partid şi în interesul partidului. Am zis *„părere personala“*, pentru că, în mod firesc, ea nu poate angaja partidul conservator al cărui soldat devotat sunt, iar pe de altă parte pentru că ea este în contradicţie cu părerea unor fruntaşi de la centru ai partidului nostru. De altfel se ştie, că „Opinia“, de la apariţiunea ei şi pînă astăzi, s'a distins prin lealitatea şi francheţa opiniunilor exprimate de conservatorii ce scriu la acest ziar, şi n'a făcut nici un secret din părerile sale liber exprimate, chiar cînd aceste păreri nu erau în concordanţă cu ideile sau acţiunile unora din fruntaşii noştri. Şi am fost fericiţi cînd am văzut că părerile noastre au triumfat în multe ocaziuni, cu toată îndrăzneaţa lor francheţă, atît de displăcută unora. Tot astfel voiu proceda şi de data aceasta.

E vorba de curioasele acorduri electorale din ultimul timp, acorduri cari prin firea lucrurilor, înlătură lupta electorală, falşificînd viaţa noastră politică, şi deci elementul de viaţă al regimului nostru parlamentar. E vorba de acele pactizări dintre guvern şi opoziţie, de acele parodii de lupte (?) electorale cu privire la recentele alegeri parţiale.

Da, înţelegem acorduri între partidele politice adversare, atunci cînd sunt în joc grave probleme politice, sociale sau economice, şi în care e vorba de siguranţa sau prestigiul statului nostru.

In asemenea excepţionale împrejurări, datoria ori cărui om politic, este de a lăsa pe planul al doilea interesele de partid, în faţa marelor interese ale ţărei. Astfel au fost cunoscutele acorduri între guvern şi opoziţie, acorduri devenite istorice, cînd cu unirea principatelor, alegerea unui singur Domnitor pentru ambele principate, afacerea Mitropolitului Ghenadie, sau ultimul eveniment grav al răscoalelor ţărăneşti, care a avut de rezultat acordul dintre guvern şi opoziţie cu privire la chestia imaşului din legea tocmelilor agricole. Dar în afară de aseminea împrejurări rare şi grave, nu înţelegem acorduri politice pentru nişte simple alegeri parţiale de deputaţi sau senatori.

Unicul şi fără importanţă avantaj momentan ce un partid de opoziţie poate avea, graţie clemenţei, forţate poate, a guvernului, este covîrşit de imensul dezavantaj moral şi opoziţia e nevoită să sufere, de întunecarea strălucirei unui succes, ce opoziţia ar putea dobîndi şi fără acest concurs jignitor al guvernului.

Preferăm căderea prin luptă, de cît succesul acesta cîştigat cu pierderea celui mai important element de viaţă politică: lupta.

Fără luptă, succesul este micşorat. Un Delavrancea, reuşea la Putna şi fără concursul bine-voitor (?) al guvernului. E o greşală, credem, că s'a primit această alegere fără luptă pentru a se nesocoti în schimb sprijinul ce trebuia dat oficial celorlalte candidaturi ale prietinilor noştri de la Craiova, Bacău, Buzeu şi Piatra. Un scriitor de înălţimea şi măestria unui Delavrancea, un om politic de valoarea şi exuberanţa lui, nu trebuia expus la o astfel de jignire, de oarece putea să aibă triumful cîştigat cu simplul concurs al conservatorilor din Putna, fără a fi necesitate de un acord dintre guvern şi opoziţie. Credem că sistemul acordurilor electorale pe care l-a adoptat partidul conservator în ultimul timp, nu poate fi în avantajul unei opoziţii, mai ales cum este opoziţia conservatoare atît de iubită şi populară.

E timpul, ca partidul conservator să părăsească aceste obiceiuri ce par a se întroduce în regimul nostru parlamentar. Situaţiunea de *„opoziţie miluită“* nu poate conveni la toţi conservatorii şi în special demnului partid conservator, care în totdeauna a fost gata de luptă, chiar cînd succesul său electoral nu era sigur. Asemenea sisteme comode de reprezentare a minorităţei cu voia şi concursul partidului de la guvern, şi întroduse pentru prima dată în moravurile noastre politice de partidul conservator, au de rezultat descompunerea partidului care nu luptă, iar mai tîrziu dispariţiunea chiar a statului major al acelui partid. Numai lupta înaltă şi pune în evidenţă caracterele, talentele şi pe adevăraţii oameni de stat.

De aceia, am credinţa, că la Iaşi, în locul ce va deveni vacant prin demisiunea d-lui Poni, partidul conservator din localitate nu va adopta sistemul acordurilor politice de la centru ci va lupta cu toate puterile de care dispune, pentru triumful candidatului seu.

Voim luptă iar nu parodii electorale. Şi la Iaşi va fi o adevărată luptă de principii, de credinţe politice între candidatul conservator şi acel liberal. Şi de aceea succesul nostru va fi tot aşa de frumos şi înălţător ca şi lupta ce vom da.

In luptă stă principiul de vieaţă al partidelor politice. Fără luptă, ele merg spre o descompunere sigură şi întristătoare.

Lascar Antoniu

Contracte agricole

— Un articol interesant al d-lui N. Cosăcescu, fost secretar general la Domenii —

Cu prilejul unor cercetări, cerute de interesele serviciului ce ocupam la ministerul de domenii, mi s'au pus în vedere mai multe contracte agricole, din cari am putut vedea la cîte obligaţii se leagă sătenii de bună voia lor; dar cari obligaţii pot da loc la vexaţiuni şi nedreptăţi împilătoare, dacă arendaşul ori proprietarul nu va judeca şi proceda cu umanitate şi cu dreptate; ori dacă o administraţie dreaptă şi nepărtinitoare nu intervine pentru ei.

Astfel, într'unul din aceste contracte am văzut că sătenii se obligă a fi respunzători faţă de arendaş nu numai pentru muncile la cari s'au angajat; ci chiar şi pentru lucrările particulare cari privesc numai pe arendaş şi afară din învoială.

Iată textul contractului: „Noi locuitorii ne mai obligăm ca orice muncă va avea d. arendaş de prisos, nefăcută, *să sărim a o face noi*, după preţurile de la art. 1, *fără ca dl. arendaş să sufere*; **„căci devenim responsabili de daune după lege“**.

Cred că nu-i nici o lege care să-i obligе a fi respunzători de daune pentru lucrări cu totul particulare ale arendaşului. De sigur că cuvintele: *după lege* au fost introduse ca sperietoare pentru naivii săteni, cari nu ştiu în totdeauna ce e în lege şi ce nu e.

In altă parte găsesc următoarele: Vom păzi vitele la islaz pe marginea holdelor sau livezilor de cea mai mică pagubă: căci suntem direct responsabili, *fără a ne prinde*, avînd voe dl. arendaş în timpul acestei învoeli *a scoate din moşie pe oricine va voi, fără nici o pretenţie din parte-ne; noi însă sub nici un motiv nu ne vom putea retrage...*“

Arendaşul îşi mai rezervă dreptul ca pentru orice stricăciune să globească pe care o vrea el, *fără a-l prinde*, şi să dea afară din moşie chiar în timpul duratei contractului, pe cine o vrea el; ei, însă, ţăranii, nu se pot retrage.

Pentru asemenea săteni, cari se leagă ei însăşi la aşa grele condiţii, este nevoe de o privighere a Statului. Această populaţie săracă şi obscură este poporul romînesc, pe care nu-l putem lăsa în voia nepriceperei lui.

Tot în acest contract sătenii se mai obligă a plăti peste erbărit încă cîte 6 lei de vite, dacă în timpul secerişului şi cositului nu vor ţine vitele *legate la căruţe* şi le vor scapa printre clăi, adică pe mirişti: cum şi orice pagube *ar pretinde* d. arendaş. *„Şi aceasta de drept şi fără nici o judecată“*.

Şi tot aşa continuă: „La caz de vom lăsa spice sau nu vom face clăi bune, atunci va pune oamenii în socoteala noastră...“ De asemeni în caz de ploi se obligă a desface clăile şi a întinde snopii la soare tot timpul până cînd arendaşul va crede că a venit vremea să treere. Iar la urmă se adaogă aceste semnificative cuvinte, cari merită să atragă atenţiunea: *„acestea fiind toate condiţiile* **pe cari noi singuri le-am propus“**.

E în adevăr de remarcat această naivitate a sătenilor, cari ei singuri propun condiţii de învoială cari pot da loc la vexaţiune şi nedreptate. De sigur c'aşa o fi, dacă o spun ei singuri de bună voia lor; şi se pare că nimeni n'ar mai avea dreptul să intervie.

O INDELICATEŢĂ

Ronetti Roman a fost înmormîntat. Inmormîntarea lui a luat caracterul celei mai dureroase manifestaţiuni de simpatie pentru memoria lui, pentru consolarea acelora pe cari nenorocirea i-a lovit mai de aproape. Ca să se respecte felul de a fi fost al lui Roman, nu s'au ţinut discursuri şi familia a rugat să nu se facă nici o paradă mortuară.

Dacă scrim rîndurile acestea spre a sublinia lipsa de la înmormîntare şi totala abţinere dela ori ce manifestaţie de părere de reu, a unui corp de care Roman era mai de aproape legat, facem spre a protesta contra unei lipse vinovate de delicateţe, nu, însă, spre a releva acea lipsă în sine. Teatrul naţional din Iaşi n'a ţinut să fie representat la funeraliile autorului lui Manasse. In ori ce altă parte a lumei, unde se face teatru şi nu neguţitorie de tantieme ca la teatrul din Iaşi, nu s'ar fi întîmplat-feresca Dumezeu— o asemenea abatere de la o datorie firească.

Dar dacă nu s'a făcut acest act de primitivă datorie, sîntem convinşi că onorabilii de la teatru, cari se îngrijesc într'una de tejgheaua lor, trebue să se fi gîndit la frumoasa lovitură bănească ce s'ar da punîndu-se pe afiş Manasse. Cu caractere foarte mari pe afiş: „în cinstea memoriei ilustrului autor—abonamentul suspendat“.

Dar ce aveau să spînzure stindardul negru; la ce-ar fi folosit ca o delegaţie să iee parte la înmormîntare—dacă asemenea manifestaţiuni nu sînt producătoare de tantieme?

Şi, mai la urmă, de ce s'ar ingriji teatrul de la Iaşi de un autor dramatic, dacă el nu se îngrijeşte de atîţia orfani ai artiştilor sau de artişti în viaţă, retraşi la pensie cu pensiuni ridicole?

Reţete şi tantieme—numai ele importă.

Incolo se poate întîmpla pînă şi cataclismul literar al fiinţei unui domn Lecca director de scenă.

Puţin importă. Reţetele şi tantiemele —ele sînt temelia pe cari abea dacă se mai ţine—atît ajuns de ridicol—venerabilul teatru naţional din Iaşi.

De aceea representaţiile Cinematografului din Iaşi—merg atît de bine şi acelea ale Teatrului...

Ar fi să vorbim iarăşi de reţete şi nie ruşine!

CATE-VA NOTE

Ziarul care şi-a pus ingrata auto-întrebare: „de ce sînt anti-takist„— şi-a pus acum o altă auto-întrebare: „este Loti Bernoveanu iresponsabilă sau *ireproşabilă*“?

Intrebare la care cine-va şi-ar putea da un auto-respuns foarte competinte, căci se prea poate ca eroina de la Iaşi să fie unde-va ireproşabilă.

*

Ziarele publică modificările introduse în ante-proiectul monopolului cîrciumelor. Articolul 9 al acelui ante-proiect are următoarea delicioasă glăsuire: „nici unei *cîrciumi* nu trebue să-i lipsească *vinul*„.

*

Parchetul de Iaşi s'a alarmat contra numeroaselor cărţi poştale cu „figuri“ obscene şi a luat măsuri pentru prohibirea acestui comerţ dăunător de fiori.

Dar comerţul acesta ie unul din cele mai lucrative. Merge ca loteria statului.

Sunt oameni cari au colecţii bogate de cărţi poştale obscene. Ei stau în corespondenţă cu anumite case străine; fac schimburi de *vederi*, cumpără şi vînd—ca să se „distreze“.

Un bătrîn, căruia un tînăr prea de vreme îmbătrînit, îi arătă o întreagă aglomeraţie de fotografii—zise tînărului:

— Pe vremea mea, dragă, oamenii nu se pozau nici îmbrăcaţi, necum altfel. Acum a ieşit moda ca să pozaţi şi aşa şi aşa—ca să vă vadă şi să vedeţi. De cît, să ştiţi, că nu cu văzutul se face treabă bună...“

OAMENI ŞI LUCRURI

Lumina cînd se stinge..

Pe catafalcul negru — trupul, inert şi strîns între cutele unei pînze albe ca argintul, pare mic, cu totul scăzut în strîmta încăpere a sicriului de lemn,—iar capul— o şuviţă de păr cărunt umbrind un obraz de ceară—dispare într'un unghiu al cosciugului, înclinîndu-se pe spate ca şi cum ar urma unei tainice chemări spre ţărîna odihnitoare. Nimic nu întunecă paloarea de ceară a feţei, afară de cîteva mici pete de sînge, — căci ochii, da ochii acei frumoşi şi eloquenţi!—nu se mai văd,— s'au şters cu desăvîrşire sub galbenele pleoape închise...

E o tăcere evlavioasă în jurul catafalcului şi rînd pe rînd ca într'o capelă de rugăciuni vin şi trec prieteni şi cunoscuţi. Negrul sicriului pare mai negru, albul pînzei pare mai alb între verdele atîtor coroane cari dau încăperei înfăţişarea unei mici grădini şi verdele brazilor ce pătrunde odată cu lumina şi cu aerul prin ferestrele deschise ce dau în grădină. E ceva din libertatea verei şi din simbolul nemuririi în această prietenoasă îmbrăţişare a vîntului rece şi a verdelui de brad, iar atmosfera camerei mortuare e împrospătată, aproape plăcută de respirat, liniştitoare şi plină de pioase inspiraţii.

Flacăra galbăn-albăstruie a lumînărilor sub suflarea aerului se pleacă într'o continuă agitaţie, către sicriu de par'că şi-ar spune jalea în contra vîntului care-i grăbeşte sfîrşitul, care o face să se consume cu atîta repeziciune. Şi cu cît stau mai mult în acea cameră-capelă, mă obsedează mai mult imaginea acelor flacări tremurătoare care ard în tăcere, irosind la rîndul lor trupuri plăpînde ce nu pot rezista căldurei şi luminei lor proprii, osîndite prin însăşi menirea lor să moară într'o ultimă licărire de raze. Toate s'au aprins odată şi cu toate aceste nu toate se vor stinge în acelaşi moment, nu toate se topesc de-opotrivă, căci nu de-opotrivă le atinge vîntul...

...Acum urmăm carul în mulţimea uriaşă care din clipă în clipă se împuţinează, se iroseşte la rîndul ei; cu cît ne apropiem de locaşul din urmă, cu atât rămînem mai puţini—e şi aceasta un fel de moarte, una din miile de imagini pe care le îmbracă moartea în tot ce numim noi viaţa lumei.

Iată-ne ajunşi. Intre alte şiruri de făclii se rostesc rugăciuni stranii din care noi cei mai mulţi nu pricepem nimic, precum nu pricepe nici corpul neînsufleţit în jurul căruia se agită lumea. Avem impresia că se deplînge corpul, dus dintre cei vii, iar nu spiritul—căci el rămîne şi supra-vieţueşte. Cu dispariţia formei materiale a omului nu se pot împaca sufletele celor rămaşi; într'acest fenomen atît de firesc, atît de fatal, atît de omenesc, — văd oamenii lovitura cea grea, ofensa cea mare a naturei care nu-şi reclamă însă de cît un drept al ei, nu-şi îndeplineşte decît o datorie către vieţele celelalte care stau să vină, să trăiască şi apoi să ne dee şi ele icoana flăcărilor care pîlpăe şi se istovesc.

Momentul suprem: căderea seacă, lugubră şi ritmică a lopeţilor de ţărână deasupra sicriului; din ce în ce mai înnecate îi sunt ecourile, din ce în ce mai slabe îngânând hohotele de plîns ale copiilor, ale rudelor, ale cunoştinţelor, cari se împrăştie în larga întindere înegurată a tristului amurg de iarnă. E păr'că tăcerea ţintirimului care plînge...

...Şi obsedat de imaginea luminei care tremură şi se stinge în tăcere, vedeam în gînd răsărind — ca mâne — piatra rece în locul omului consumat şi purtînd o luminoasă epopee în două vorbe: Ronetti Roman.

Rodion

Instrucţiune şi Educaţiune

Mai toate ziarele făcînd revista de anul nou au constatat că ne lipseşte învăţătura, iar cîteva din ele au adăogat şi educaţiunea. Cînd ai un număr de 85 la sută analfabeţi, nu poţi pretinde că eşti stat civilizat.

Ne trebue învăţătură. Şi pentru a o avea, unii au găsit o soluţiune foarte simplistă. Inmulţim numărul şcoalelor şi învăţătorilor şi chestiunea e rezolvată, după cum tot aşa de simplu se zicea altă dată că se poate rezolva problema agrară prin formula: vreţi pămînt?

Chestiuni de natura acestora sunt foarte complicate. De sigur că n'o să socotim ca învaţat pe individul care a ajuns să scrie, să socotească şi să citească şi care adeseori din causa împrejurărilor în care trăeşte, perde şi aceste cunoştinţe. Pentru instrucţie am făcut sacrificii multe, dar rezultatele ce am dobîndit nu ne mulţumesc. Şi de ce? Pentru că nu e de ajuns să dăm noţiunile de mai sus, ci mai lipseşte altceva. Lipseşte un anumit mediu, care să facă a nu se perde, ceia ce s'a cîştigat.

Iar lipsa acestuia se invederează cînd comparăm oraşele cu satele. In cele dintăi, cel ce a căpătat cîte-va cunoştinţe sumare, egale de altfel cu cele ce se predau la sate, nu e expus a le perde. Mediul orăşenesc în care dînsul trăeşte, îi serveşte pentru întărirea lor. Orăşanul vede şi aude lucruri, pe care ţăranul nu le are la îndămînă. Orăşanul profită de ceia ce francezii numesc „la leçon des choses“ pe cînd săteanul nu.

Ceia ce ne trebue însă poate mai mult de cît învăţătura este educaţiunea. Iar aceasta e o lucrare mai grea de cît învăţătura. Trebue şi timp mai mult şi rabdare mai mare pentru a o obţine.

Ne-am deprins să facem deosebire între pătura de sus, clasa dirigentă şi pătura de jos. Cel ce are cunoştinţe elementare de scris şi citit va fi un om învaţat pentru această din urmă clasă, dar se va pretinde mai mult, chiar sub acest raport, celui care face parte din clasele de sus.

Or, claselor diriguitoare le incumbă sarcina de a face educaţia claselor inferioare şi ele o vor face după mentalitatea ce au în anumite timpuri. Astfel să observăm numai cele ce s'au petrecut la noi într'un interval de timp relativ scurt.

Mizeria, suferinţa, lipsa a existat şi mai nainte în ţara noastră. Lipseau însă acei cari să le scoată în relief prin scrieri ori vorbire, şi să generalizeze. Şi chiar dacă erau, erau puţini şi nu aşa de îndrăsneţi.

Clasa dirigentă de atunci, vorbesc de acum 25—30 ani, înţelesese să fortifice pe individ şi să-l facă a lupta prin propriile sale puteri contra adversităţi. De aici un curent pentru economie şi casele de Economii. Era o întrecere între particulari şi stat. Procedîndu-se astfel se făcea apel la sentimentul de prevedere a individului, se întăria personalitatea lui. Era însă o chestie de educaţie, şi unde ar fi putut ea prinde mai bine, dacă nu în şcoale. Economia în şcoală unită cu învăţătura avea să ne dea pe adevaraţii stîlpi ai statului nostru.

N'am avut răbdarea însă şi după vre-o 15 ani mentalitatea păturei diriguitoare se schimbă. Se începe a se socoti că Băncile populare vor face mai mult şi mai bine de cît casele de Economie. Se cam părăseşte deci economia în şcoală şi se leagă de aceasta Banca populară. In loc de a se desvolta sentimentul individualizmului cum se făcea prin economii, acuma se socoate că prin solidaritate se va ajunge la îndepartarea rălelor, cari bîntuesc Societatea romînă.

Banca populară va aduce întărirea acelei solidarităţi, fără care o naţiune nu poate prospera.

Amîndouă aceste concepţiuni cuprindeau un amestec al Statului, însă foarte moderat, foarte redus.

N'a fost însă dat nici acestui curent ca să ţină mult.

Mentalitatea clasei dirigente din nou s'a schimbat.

Se afla şi mai înainte o mică parte a clasei dirigente care înţelegea ca Statul să facă pe oameni oare cum virtuoşi. Ast-fel pe de o parte Statul ar fi avut menire ca să canali-

zeze şi să diriguiască trebuinţele individului, iar pe de alta să-i dea tot de ce are lipsă. Statul să îngrădească trebuinţele individului prin monopoluri; şi negreşit după această concepţiune monopolul trebue să fie un mijloc de a face pe om virtuos, iar nu ca acum unde monopolul e şi o afacere fiscală. De altă parte Statul va da pămînt pentru a satisface celelalte nevoi, ce mai rămîn individului devenit acum virtuos. Şi cei ce credeau ast-fel s'au înmulţit, au capat sprijinul unui partid politic şi într'acolo vor să dirijeze educaţiunea păturilor de jos. E adevărat că însuşi partidul acesta strigă că nu e bine ca săteanul să creadă că totul trebuie să-i vie de la Stat, însă faptele sunt mai tari ca tot ce se zice. Legile ce se propun ca şi cele votate, ast-fel de educaţiune înţeleg a da. De aceia cu drept cuvînt. partidul conservator se opune unei ast-fel de direcţiuni. Salturile ce s'au făcut sunt aşa de mari, în cît greşala ce s'ar comite primindu-se şi acele ce s'ar mai face, ar fi poate ireparabilă. Nu se pot face salturi fără pericole, în această ordine de idei. Exemplul Japoniei, ce s'a dat în cauză, şi după care această ţară şi-a însuşit o civilizaţie europeană, fără să treacă prin stări intermediare, pe lîngă că poate nu e exact dar nu e nici conciudent.

V. I. Radu.

Cuzismul şi profesarea lui de pe catedră

V

«Statistica este plină de învăţăminte» zice undeva Caragiale, după *Bob Smecker*, ilustrul statistician american. Să recurgem dar la luminile statisticei în dezlegarea unei grele probleme, pe care ne-o pune *Cuzismul* şi anume: *cum se face, că d. Cuza, care mereu se plînge de lipsa de timp pentru a putea trata în toată întinderea cerută chestiunile de teorie economică, reuşeşte să se îndeletnicească şi să expue la cursul său atîtea alte teorii de ordin politic, antisemit, antisocialist etc...?*

Iată o problemă în adevăr grea şi care, de la prima vedere, s'ar părea că nu intră în cadrul luminilor ştiinţii statistice, întrucît are aparenţa de a nu putea fi dezlegată prin mijlocul cifrelor, şi întrucît este ştiut că cifrele sînt elementul instrumental indispensabil al statisticei. Cu toate acestea nu e aşa. Şi în probleme de natura acesteia, întrebuinţarea elementelor şi a metodei statisticei dă rezultate uimitoare. Să începem dar.

Anul şcolar universitar se compune din 7 luni, începînd cu Noembrie şi sfîrşind cu Mai. După programa facultăţei juridice din Iaşi, cursului de economie politică îi sînt rezervate 3 prelegeri pe săptămînă; deci d. Cuza poate ţine şi ţine în adevăr 12 prelegeri pe lună, care înmulţite cu 7 numărul lunilor din an, fac 84, numărul total al prelegerilor de economie politică. Ca să fim drepţi însă, trebue să scădem însă 6 săptămîni, adecă 18 prelegeri, representînd vacanţele sărbătorilor din mijlocul anului. Rămîn astfel 66 de prelegeri. Şi ca să nu zică d-l Cuza că nu sîntem darnici, îi mai dăruim încă 10 prelegeri, care se poate întîmpla să pice tocmai în zilele de sărbători respectate. Aşa fiind d. Cuza—numai avem nimic de dedus—are într'un an şcolar universitar 56 de prelegeri de economie politică. Ce frumoasă perspectivă pentru d-sa şi pentru studenţii d-sale! Cîte nu se pot preda şi cîte nu se pot învăţa în 56 de prelegeri!

Dar să lăsăm nota sentimentală şi să venim la proza faptelor concrete. Deşi d-l Cuza dispune de un minimum de 56 de prelegeri pentru predarea cursului său, totuşi în 1905—906, făcînd cursul de economie politică teoretică, d-sa n'a ţinut decît 36—*trei zeci şi şase*—de prelegeri; iar în anul următor 906—907 la cursul de economie naţională n'a făcut decît 25—*doua zeci şi cinci*—de prelegeri. Cursurile d-sale centigrafiate de studenţi sînt dovada incontestabilă a celor ce susţinem.

Aşa dar, în 1905—906 constatăm *o lipsă de* 20—*două zeci*—de prelegeri; iar în 1006—907, *o lipsă de* 31—*trei zeci şi una*—de prelegeri. Iată dar, că graţie statisticei, începe să se facă lumină şi problema pusă la început e pe cale de rezolvare. Zic, pe cale de rezolvare, pentru că oricît de elocvente sînt cifrele, tot n'ar putea da soluţiunea problemei, dacă nu le-am însoţi de cîte-va consideraţiuni explicative.

D. Cuza, după cum spuneam la începutul acestui articol, şi după cum arătam şi în articolele procedente, nu se mulţumeşte să predea numai chestiunile de economie politică pură. Economia politică e o disciplină nu tocmai uşor de pătruns, şi fără aplicaţiuni practice pare mai mult metafizică, decît studiul unor fenomene concrete. Şi dacă misiunea d-sale e de a preda studenţilor economia *politică*, apoi unde îşi poate puiza d-sa aplicaţiunile practice, dacă nu în *politică*, în chestiunile *politice* la ordinea zilei?

O pildă între multe altele. D. Cuza, graţie unei tabele statistice a oraşului Iaşi de prin anul 1880, constată la evrei un excedent al naşterilor asupra morţilor iar la creştini contrarul. Deci, conclude d-sa, populaţia romînească piere şi golul îl umple cea evreească. Iată un fenomen—descreşterea populaţiei romîneşti—pe care studentul nu-l poate pricepe fără intervenţia unei aplicaţiuni practice. D. Cuza e în rolul său, şi cu voacea ridicată şi vibrătoare: „nimêne nu caută să descopere cauzele acestei descreşteri a populaţiei romîneşti".

„Cu toate acestea vedem un barbat de stat, reprezentant al Iaşului, care după o deraiare s'a dus la faţa locului, a găsit o bucată de traversă putredă, pe care a pus-o în gesmandan şi a dus-o pe masa preşedintelui camerei însoţind-o şi de o interpelare asupra cauzelor deraierii etc..." Apoi ridicînd şi mai mult vocea: „sîntem cuprinşi de indignare, că printre aceşti barbaţi de stat..." şi d. Cuza dă apoi soluţia, că barbaţii de stat ar trebui „să interpeleze guvernul, ca să escludă treptat pe *jidani*, cea ce nu le-ar prea conveni", barbaţilor de stat bine înţeles. (pag. 66—67, Economia pol. teoretică).

Noi nu ne mirăm de loc, că d. Cuza „este cuprins de indignare." La urma urmei ca ori-ce om, are şi d. Cuza dreptul să se *indigneze* din cînd în cînd. Vorba e însă, cum explică d. Cuza studenţilor fenomenul *abstract* al descreşterii populaţiei romîneşti, dacă nu se întîmpla deraiarea trenului şi dacă d. Lascar Antoniu, pe atunci deputat, nu interpela guvernul în această chestie? D. Cuza nu se putea *indigna*; studenţii rămîneau cu o chestiune neclarificată în mintea lor; şi, cea ce e mai grav, profesorul n'ar fi putut deraia o jumatate de oră.

Dar d. Cuza nu deraiază numai cîte *o parte* din prelegere. Adesea, chiar foarte adesea, deraiază prelegeri întregi şi consecutive.

Aşa de pildă, în 1906—907, cînd a făcut numai *25 de prelegeri din 56*, d-sa a deraiat nu mai putin de *31 de prelegeri*, ocupîndu-se cu chestiuni absolut străine de cursul său. Intre altele a făcut un *curs complect* despre *„Socializmul rumun"* cu o competenţă şi cu o vervă nemai pomenită.

Această mare deraiare de pe linia trasă prin programa Facultăţii juridice cursului de economie politică, a atras—ca ori ce mare deraiare — atenţiunea curioşilor şi a doritorilor de spectacole. Şi de unde până atunci obişnuita sală de curs a Facultăţii era prea încăpătoare, d. Cuza se vede silit să ceară rectorului—şi dobîndeşte — Aula universităţii. Aici, în faţa unui mic număr de studenţi, dar a unui numeros public compus din: liceani, ofiţeri, doamne, preoţi, pensionari etc. d. Cuza expune origina şi evoluţia *„socializmului rumun"* cu amănunte foarte picante şi pe un ton adevărat *„rumun"*. Am auzit pe unii din marele public, care-l aplauda frenetic, că „chiar de ar taxa intrarea tot ar face să vii.—Ce vreai, *mon cher*, petreci admirabil o oră."

Iată dar, cum se explică lipsa multelor prelegeri de care pomeneam mai sus. La aceste prelegeri nu se iau note, şi de aceia găsim că de la începutul lui Noembrie 1906 până la sfârşitul lui Mai 1907, d. Cuza a făcut numai *25 de prelegeri*.

Se naşte însă întrebarea: are d. Cuza dreptul să lipsească pe studenţii serioşi de mai mult de jumătate din numărul prelegerilor dintr'un an? Şi poate d-sa să corespundă corect menirii ce i s'a dat în asemenea condiţiuni?

Răspundem negativ şi într'un articol viitor vom dovedi.

Manoliu

1) Vezi «Opinia» din 10 Ianuarie.

Litere-Ştiinţe-Arte

Dacă în prima parte a articolului „despre Educaţiune" de Carmen Sylva cetitorii au putut găsi detalii curioase asupra modului cum a fost crescută şi păreri originale asupra creşterei copiilor, în urmarea articolului — care apare în foiletonul de astăzi—vor găsi opinii interesante asupra amorului, a căsătoriei şi altele.

*

Intre numeroasele manuscrise ale defunctului Ronetti Roman se află şi o traducere în limba germană a piesei Manasse făcută de însuşi regretatul scriitor. O altă parte a aceleiaşi opere a fost făcută de d. Marco Brociner, cunoscutul autor dramatic vienez, originar din România.

*

La Münich s'a instituit un comitet pentru ridicarea unui monument lui Heine într'un oraş al Germaniei. S'au strîns până acum 40.000 mărci.

Monumentul va fi ridicat probabil în Hamburg.

*

Din cauza tendinţelor politice ce-o conţine „Corabia"—ultima dramă a lui d'Annunzio şi mai ales din cauza unei fraze cuprinse în dramă „mult amara marea Adriatică", o vie polemică s'a iscat între presa austriacă şi cea italiană.

*

In etate de 80 ani a încetat din viaţă la Paris doamna Lia Felix, sora marei tragediane Rachela. Lia fusese şi ea, în vremuri actriţă de vază.

*

O nouă dramă a lui Alfred Capus „Les deux hommes" s'a prezintat cu succes la Comedia franceză.

Acţiunea reprezintă tipuri contrarii: pe un om lacom de bani şi pe un altul cu firea ideală; pe o femee virtuoasă şi pe o cochetă. Capus, în noua sa dramă, apără morala cu multă dibăcie.

*

Multă lume aşteaptă cu nerăbdare frumoasele serate promise de trupa de operete a d-lui Niculescu-Buzeu.

*

In curînd se va reprezenta pe scena Teatrului Naţional, „Pâinea altuia", de Ivan Turghenief.

Această piesă e una din cele mai puternice din repertorul teatrului rusesc.

Rolurile principale vor fi jucate de d-na Pruteanu şi d. State Dragomir.

*

STRUNA ZILEI

AVOCATULUI MEU

..Care a votat pentru greva avocaţilor.

Vorbind—tu mi-ai pierdut procesul
Şi-acum pricep eu, vere
De ce, al tău cînd e'nteresul
Pledezi pentru... tăcere.

Informaţii

Ministerul instrucţiunei publice a cerut revizoratului şcolar să'i trimeată cît mai urgent posibil un tablou de toate cantinele şcolare, corurile de adulţi, corurile bisericeşti şi societăţile din care fac parte învăţătorii din acest judeţ.

Pe ziua de 1 Februarie au fost scoase la concurs următoarele posturi de medici de spitale, ocupate provizor:

Medici de oraşe: Huşi.

Medici de spitale rurale: Podul-Iloaiei, Negreşti.

Medici de spitale, judeţene şi comunale: Suhărău (Dorohoi), Mălesti şi Fălciu (Fălciu), Bîsa (Roman), Murgeni (Tutova).

Monitorul Oficial de astă-zi publică decretul prin care să aprobă adăugarea unor articole în regulamentul de clădiri, îngrădiri şi alinieri al oraşului Iaşi, cu privire la depozitele de lemne de foc de construcţiuni şi de materii inflamabile, precum şi cărbuni, coks, petroleu, ţiţei, benzină etc.

Modificarea aceasta s'a votat în şedinţa consiliului comunal de la 1 Noembrie.

Ministerul instrucţiei a intervenit pe lîngă acel al internelor, ca să aprobe ca corespondenţa între părinţii elevilor şi direcţiunele şcoalelor să fie gratuită.

La Piatra N. se va crea un Azil de bătrîni, care va purta numele lui Ronetti-Roman.

Ministerul de rezboiu a decis ca baionetele model 1851, de care se servesc soldaţii cu serviciu auxiliar să fie înlocuite cu baionete de puşcă model 1879.

In afară de învăţătorul Zavloschi de la Bârnova, se zice că va fi examinată pentru a fi scoasă la pensie pe ziua de 1 Aprilie, şi d-na Conta Kernbach, institutoare din localitate.

Examenele la şcoalele profesionale de fete, cari începeau la 15 Mai, vor începe în viitor la 7 Iunie.

Conferinţa pe care dl. avocat V. M. Dimitriu urma s'o ţie la 13 c., a fost amînată la 20 Ianuarie, din cauza evenimentului advocăţesc la ordinea zilei.

In seara de 19 c., va avea loc balul ce se dă în profitul „Crucei Roşii", în sala cercului militar din Iaşi.

Biletele de intrare se găsesc la d. sub-locotenent Popazu, casierul Cercului militar.

Teatrul Naţional din Bucureşti a arborat ieri, cu prilejul înmormîntărei lui Ronetti-Roman—drapelul negru.

Cei de la Iaşi n'au ţinut să facă lucrul acesta—fiind-că asemenea manifestaţiuni nu sînt producătoare de tantieme.

După cum am anunţat ieri, rectorul îşi va ţinea discursul inaugural al activităţei sale, Duminică 13 c.

Complectăm informaţia cu observaţia că rectorul îşi va începe discursul la orele 1 jum. p. m.

Anunţasem că revizoratul şcolar al judeţului ceruse comisiunei medico-legale să examineze pe învăţătorul I. Damir din Tototeşti, care fusese pus în concediu nelimitat şi de a-şi da avizul dacă boala de care sufere numitul învăţător nu'l pune în imposibilitate de a funcţiona.

Comisiunea medicală compusă din d-nii dr. Bogdan, medicul legist al parchetului şi d. dr. Tudor, medicul primar al judeţului, a opinat că boala de care suferea învăţătorul Damir a dispărut.

In consecinţă, numitul învăţător a fost reintegrat pe ziua de 15 Ianuarie la postul său.

Duminică vor avea loc obicinuitele conferenţe lunare ale institutorilor din localitate.

Conferenţele se vor ţinea Duminică la secţia I-a la şcoala primară din Păcurari.

Am anunţat eri încercarea de sinucidere a tînărului Ştefan Dimitriu, din strada Sărărie.

Numitul, după cum am spus, era elev în clasa I-a a şcoalei comerciale gradul I, şi era unul din elevii slabi, neavînd media de promovare la mai multe obiecte.

Inainte de vacanţă eliusese eliminat din şcoală pentru rea purtare şi acum după vacanţă, cînd i s'a terminat pedeapsa, el venise la şcoală ca să se înscrie din nou.

Cum însă profesorii cunoşteau şi aptitudinea şi purtarea lui, i-au făcut dificultăţi la reînscriere.

De disperare Dimitriu se duse acasă, la gazda sa din strada Sărărie, unde a încercat să se sinucidă, în împrejurările anunţate eri de noi.

Membrii societăţei ştiinţifico-literară „Archiva", au ţinut aseară obişnuita şedinţă săptămînală.

D. T. T. Burada a făcut o comunicare cu privire la teatrul nostru din vechime.

Sf. S. preotul Gheorghe Popovici, învăţător suplinitor la şcoala din Tototeşti, şi-a înaintat demisia din acest post

Eleganta pariziană, aristrocaţia din Capitala lumei, exact şi autentic de pe natură este o parte a noului program ce rulează astă-zi pentru întâiaşi dată pe pînza cinematografului Pathè Freés Paris din sala Circului Sidoli: Programa aceasta este una din cele mai reuşite din toate arătate pînă acuma şi avem convingerea ca spectatorii vor fi entuziasmaţi de frumuseţele vederilor ce se vor desfăşura pe pînză, cu exactitatea şi preciziunea obişnuită.

Sîmbătă 12 Ianuarie are loc debutul d-rei „La Perle" de la Marigny-Theâtre din Paris. Pentru a se evita vre-o confuzie se anunţă că producţiile d-rei „La Perle" nu vor fi o reproducere cine-matografică, ci artista însăşi va debută.

DIVERSE

— D. căpitan Gh. Popovici, revizorul şcolar militar al judeţului, a plecat eri în inspectarea învăţămîntului militar din comunele rurale din judeţul nostru.

— Societatea vînătorilor „Codrul" organizează pentru Sâmbătă şi Duminică o mare goană la Valea Satului.

La această goană vor lua parte foarte multe persoane din localitate.

— In satul Dorobanţu, comuna Copou, s'a constatat mai multe cazuri de febra-tifoidă.

Pacienţii au fost aduşi la Iaşi şi internaţi la spital.

— Direcţiunea generală a serviciului sănitar a cerut serviciului sanitar al comunei o statistică de surdomuţii, aflători în localitate.

— Delegaţiunea judeţeană continuă să lucreze la verificarea gestiunilor pe anul trecut.

— La 30 Ianuarie a. c., se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul monumentalei biserici Trei-Erarhi.

Serviciul divin va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, azistat de doui Archierei şi mai mulţi preoţi şi diaconi.

Corul Mitropolitan va acompania serviciul liturghiei.

— Cercul Germanilor din localitate va organiza pentru ziua de Luni 14 Ianuarie un mare banchet, cu ocaziunea aniversărei împăratuiui W. Wilhelm în saloanele cercului din strada Arcu No. 3.

Inscrierile se fac la d. Heine, str. Lăpuşneanu.

Despre EDUCAŢIE[1]

de CARMEN SYLVA

...Găsesc poveştile tot aşa de trebuincioase pentru copii ca şi pînea cea bună; ei nici nu pricep altă ceva. Lor li se pare cu totul firesc ceea ce adulţilor li se pare de nepriceput şi din potrivă, nu pot înţelege de fel, ceea ce oamenii maturi găsesc că e natural. De aceea biblia o pricep ei aşa de uşor, pentru că ea vorbeşte în imagini şi în poveşti şi astfel apare foarte firească şi simplă pentru spiritul de copil. Cînd mi s'a spus că bunul D-zeu mi-a trimis un frăţior, am găsit foarte natural ca el să se scoboare prin bagdadia camerei. Dacă nu s'a rănit în căderea lui nu mi-am pus macar întrebarea, pentru că ceea-ce trimetea bunul D-zeu, o fi ştiind el şi cum să ni-l trimită.

Cînd am ajuns cam de opt ani, mama mea adăogă la povestea de Crăciun explicaţia că copiii stau în inimile mamelor şi că vin pe lume cu mari dureri şi cu primejdie din partea mamei. Simţirea mea se umplu de un mare respect. Dar am întrebat: „cum ştie mama oare că un copil are să vie pe lume?" „Nu vezi ce a spus îngerul către Maria? Bunul D-zeu a pus în inima fie-cărei mame ca să ştie cînd are să capete un copilaş!" Şi eu m'am mulţumit deplin cu această explicaţie.

*

Acum vine cealaltă chestiune la care trebue să răspund: despre căsătorie şi sfinţenia ei. Dacă toţi copiii care nu sînt prunci născuţi din dragoste ar trebui să fie strîmbi şi ologi, slabi de duh şi păcătoşi, atunci în casele princiare de abia s'ar mai găsi un copil ca lumea. Cu toate aceste noi suntem tocmai aşa de a cătării ca şi copiii altori oameni, cu membre tot aşa de frumos croite şi cu tot atîta pricepere destulă pentru trebile casei. Cît de arare ori se întîmplă căsătorii de inclinaţiune între prinţi, cît de rar chiar şi între ceilalţi oameni! Şi cu toate aceste se nasc genii în lume, iar copiii unor oameni mari pot să nu fie genii de loc.

Nu pun nici un preţ pe aşa zisa iubire.

Cred că sentimentul dutoriei poate şi în această privinţă să îndeplinească cel mai mare rol. De ce într'o căsătorie normală sunt totdeauna copiii cu atît mai tari cu cît se nasc mai mulţi, numai dacă au mîncare în deajuns şi trăiesc în condiţiuni cum trebue? Şi doar într'o căsnicie normală după un scurt timp nu mai este vorba de pasiune. De oare ce cred că fie-care generaţiune se jertfeşte pentru cea următoare ca şi frunzele copacilor, sunt de părere că în de obşte trebue să ne gîndim numai la copii. Unde însă se vorbeşte de copii în amorul liber? Tot pentru acelaş cuvînt sunt numai în cazurile cele mai rare pentru munca femeească, fiind de părere că misiunea cea mai înaltă pe pămînt este acea de mamă şi cine e mamă, într'adevăr nu poate fi alt-ceva decît mamă!

Cît de mult se bucură mama mea cînd se gîndea la vremea cînd va putea în sfîrşit să citească şi pentru sine, cînd va fi isprăvit cu educaţia noastră şi nu va mai fi nevoită să citească numai pentru noi. Cine nu vrea să se jertfească pentru copii are un lucru bun de făcut — să rămînă neînsurat! De ce oare se însoară oamenii dacă nu ca să aibă copii! Cînd D-zeu îi refuză ori îi smulge cuiva copiii atunci sună ceasul pentru cei aşa de greu loviţi şi-i întreabă: „Cum am putea servi atît de bine omenirea ca atunci cînd sîntem tată şi mamă multor fiinţe omeneşti?"

Cine priveşte mîndreţea florilor dintre care nici una nu are vre-o greşală, trebuie să se ruşineze că nu aduce în lume fiinţe desăvîrşite, din ce în ce mai desăvîrşite. Vedem doară că din starea cea mai sălbatică am răzbătut la civilizaţie; ba secolul care se află îndărătul nostru dovedeşte că pînă atunci nu făcusem încă un progres uriaş. Aşa că noi nu ştim ce vor ajunge să îndeplinească copiii şi nepoţii noştri. Ei clădesc doară pe temeiul educaţiunii pe care au primit-o dela noi. Şi cu cît îşi înarmează cineva copiii mai bine, cu atît îi poate înzestra cu mai multe înlesniri.

Simţurile noastre sunt, de sigur, menite să servească pentru desăvîrşirea noastră, fie prin vedere, în contemplarea creaţiunii, sau prin auz, cînd învăţăm muzica şi prin ea scăpăm de barbarie, fie — în sfîrşit—dînd viaţă la fiinţe noue. Nimic nu e făcut fără scop, dar nici nu e făcut pentru abuz ci pentru continuă păstrare şi stăpînire de sine. Un om care zice: „De la cutare feliu de bucate capăt totdeauna dureri de stomac" şi cu toate aceste mînîncă din ele—nu e oare mai de dispreţuit decît cinele care nu atinge ceea ce-i este vătămător, ori cît ar fi de flămînd? Şi la dreptul vorbind slăbiciunea omului izvorăşte numai din lăcomie. Biblia, mai bine ca ori cine altul, o arată aceasta într'o icoană pe care o înţelege orice copil şi o găseşte naturală. A fi lacom înseamnă dar a vrea să guşti lucrul oprit! Nu e oare biciul cel mai bun respuns, cît timp mai este vreme, pentru ca omul să înveţe a se înfrînă şi să nu se ieie, ca o bestie, după tot ce-i suflă capriciul său?

Neamul nostru, pe care l'a creat secolul trecut, s'a format din această educaţie spartanică. Făcut-am noi lumea mai saracă ori mai bogată?

Am fost uneori puţin cam duri, cam îndărătnici, cam îngăduitori, se poate.

Dar e oare nevoie să îngăduim toate cele? Trebuie înţelese toate, asta e altă ceva! Pentru asta se cheamă cineva un om cult şi e instruit asupra eredităţii, a educaţiei fisice, a dispositiilor sufleteşti. Dar să mergi aşa de departe ca să dai în vileag tot, pînă şi ceea ce natura ascunde cu pudoare, e fără îndoială o exagerare. Pe vremea mea nu se obicinuia a se instrui femeile despre toate. Eu am pornit foarte de tînără în lume, cu totul singură; am fost la toate Curţile şi am văzut multe. Dar atîta am fost de ocrotită de zalele inocenţei încît n'am fost nici odată curioasă şi m'am întors acasă tot aşa de curată şi de nevinovată, cum plecasem din casa părinţilor mei.

(va urma)

1) Vezi «Opinia» din 10 Ianuarie.

Se caută un elev la frizeria George Vogtt, str. Lăpuşneanu. Elevul să fie mai tînăr de 14 ani, din provincie, modest.

Condiţiunele mai speciale a se cere la d. Vogtt.

Proiectul organizărei comunelor rurale

Ce cuprinde proiectul ?—Administraţia comunelor.—Primarul. — Secretarul comunal.—Veniturile şi cheltuielile comunelor.—Administratorii arondismentelor.

Ministrul internelor, de acord cu prefecţii de judeţe, a întocmit noul proiect al organizărei comunelor rurale, care va fi supus curînd desbaterilor Camerei.

Proiectul, care cuprinde foarte multe din punctele elaborate, în această privinţă, de defunctul V. Lascar, se referă la situaţia legală a primarilor rurali, ale căror atribuţiuni nu vor mai depinde în totul de administraţia intereselor locale, pe cînd executarea legilor şi regulamentelor puterei centrale şi supravegherea siguranţei publice, vor cădea în sarcina secretarului comunal, care va fi numit direct de prefect.

In afară de acestea, numărul de inspectori comunali va fi rădicat de la 150 la 369. Nu vor mai fi inspectori ci administratori de plăşi şi anume cîte unul pentru opt comune.

Pentru acest sfîrşit se va face o nouă repartiţie a comunelor şi se va crea un număr îndoit de plăşi.

Primarul

Primarul, pus direct sub controlul administratorului plăşei, va fi însărcinat cu administrarea intereselor locale şi cu conducerea poliţiei comunale; aceste măsuri vor fi ordonate de primar şi executate de secretarul comunal.

Primarul încetează a fi ofiţer al poliţiei judiciare şi auxiliar al parchetului, chiar atunci cînd parchetul i-ar da asemenea delegaţie.

Numirea secretarilor comunali de către prefecţi, se va face după un tablou în ordin de clasificaţie întocmit de comisia examinatoare stabilită prin lege.

Consiliul permanent

Controlul imediat al administraţiilor comunale şi judecarea funcţionarilor comunali şi inspectorilor administrativi vor fi deferite unei organizaţiuni, ce va purta numele «Consiliul permanent administrativ". Acest consiliu va avea şi dreptul să revoace pe primari, să dizolve consilii comunale—ceea ce cade actualminte în competinţa ministrului de interne.

Consiliul se va compune din cinci membri, cari vor fi numiţi pe 5 ani.

Secretarul comunal

Secretarul comunal, pus sub supravegherea autorităţilor administrative superioare, este însărcinat cu publicarea legilor şi reglementelor, cu executarea măsurilor de siguranţă; cu executarea măsurilor ordonate de primar şi cu executarea măsurilor sanitare şi veterinare.

Pînă ce şcoli speciale vor putea furnisa personalul necesar, secretarii în present în funcţiuni, cari au dat dovezi de capacitate şi cinste, vor putea rămînea provizor în funcţia lor.

Vor fi trei clase de secretari: cei de clasa I, vor fi retribuiţi cu cîte 100 lei lunar; de clasa II cu 80 lei şi cei de cl. III cu 60 lei lunar.

Secretarii comunali de clasa I dacă vor fi elevi ai şcoalei speciale, vor putea avansa la gradul de administrator de plasă clasa II şi, după un stagiu de patru ani, dacă vor trece un examen de capacitate, vor putea fi avansaţi administratori de cl. I.

Venituri şi cheltueli

Printre veniturile comunei proectul prevede taxa cea nouă asupra imaşurilor comunale, precum şi taxele asupra carierilor de mine şi stabilimentelor industriale.

Cheltueli nuoi: subvenţiunele pe cari comunele rurale vor avea să le verse statului pentru a împlini diferenţa la salariile administratorilor de plăşi, secretarilor comunali şi pentru întreţinerea infirmieriilor.

Sfaturile săteşti acum existente vor fi suprimate.

Administratorii de plăşi

Am spus că inspectorii comunali, în număr de 150, vor fi înlocuiţi cu 369 de administratori de plăşi şi anume: 130 de cl. I. şi 239 de cl. II.

Aceşti administratori vor fi numiţi după ordinea de clasificaţie în urma examenului de capacitate ce vor depune.

Administratorii de clasa I vor primi 350 lei lunar şi cei de clasa II-a 300 lei. Ei vor mai primi şi cîte 50 lei lunar ca îndemnitate de transport, dar care nu va fi achitată de cît după o prealabilă justificare.

Numai doctorii sau licenţiaţii în drept vor putea concura la asemenea posturi. Candidaţii care vor reuşi vor fi numiţi de clasa II-a şi vor putea fi avansaţi la cl. I, după un stagiu de 2 ani.

După un stagiu de un an, administratorii se vor bucura de stabilitatea în funcţia lor.

Ei vor trebui să se intereseze de situaţia materială şi morală a populaţiei rurale. Vor împlini toate atribuţiile ofiţerului de poliţie judiciară şi vor avea să constate contraventiile de poliţie simplă, infracţiunile la legea poliţiei rurale, la legea drumurilor, a pescuitului şi a vînatului. Administratorii vor avea dreptul să condamne la amenzi şi să facă ca ele să fie încasate imediat.

Inspectorii comunali, actualmente în funcţiuni, vor fi numiţi de-a dreptul administrateri de plăşi. Acei dintre inspectori care au 5 ani de vechime vor fi numiţi de cl. I şi după un an de la numirea lor, se vor bucura de stabilitate.

Ultime informaţii

● **Vacanţă prefectorială.**—După toate probabilităţile se va produce, zilele aceste, o vacanţă prefectorială la Iaşi. D. Gh. Kernbach, prefect de judeţ, va părăsi postul său spre a primi însărcinarea de inspector regional.

Lucrul va părea surprinzător poate pentru unii, dar afirmarea noastră corespunde perfect realităţei.

D. Ionel Brăteanu, preocupat cu aplicarea legei tocmelelor agricole, a cerut prefecţilor şi fruntaşilor din provincie ca să recomande, pentru funcţiile de inspectori regionali, oameni competinţi şi bine pregătiţi. Atît de mult ţine ministrul de interne la o bună aplicare a legei în chestiune, în cît s'a adresat unor fruntaşi liberali şi le-a cerut să primească această însărcinare.

*

In ce priveşte Iaşul s'au pus înainte trei nume: Ioan Teodorescu, fost redactor la „Adevărul", economist cunoscut, Gh. Kernbach, prefect de judeţ şi, în urma inzistenţelor d-lui Poni, tînărul Al. Poni, director la epitropia sf. Spiridon.

In privinţa acestuia din urmă, nu s'a prea făcut mult caz: aproape toţi au fost de acord că nu are pregătirea necesară spre a ocupa acest post.

D. I. Teodorescu primise această însărcinare—dar în urma intervenţiunei d-lui Costinescu, s'a lăsat convins că rolul d-sale la societatea de asigurare ie destul de important.

A remas d. Kernbach pe lîngă care s'a făcut demersuri şi s'a făcut chiar şi inzistenţe. D-sa probabil că va accepta şi ultima sa călătorie la Bucureşti este în legătură cu această numire.

● La oficiul telegrafo-postal din Tîrgul-Paşcani s'au constatat mari neregularităţi.

Inspectoratul a cerut direcţiunei să incuviinţeze suspendarea dirigintelui, iar un controlor a fost trimis în anchetă.

Direcţiunea generală a incuviinţat suspendarea.

● In astă seară, la orele 8 jum. are loc adunarea avocaţilor din Iaşi, în chestia grevei.

Această nouă adunare a fost provocată de un proces verbal al consiliului de disciplină, care spune în esenţă: la adunarea trecută au luat parte 50 avocaţi, din care 26 au votat pentru grevă, 23 contra şi unul s'a obţinut. In afară de aceasta, trei domni avocaţi şi anume domnii: Gh. Dimache şi X. Eraclide, s'au pronunţat contra grevei, părăsind şedinţa înainte de a se termina; tot aşa şi d. Cantacuzino, care a vorbit contra grevei şi s'a retras înainte de vot.

Aşa fiind lucrurile consiliul consideră că ar fi fost paritate de voturi şi în consecinţă, propunerea de grevă ar trebui considerată respinsă.

Consiliul de disciplină în faţa acestei situaţiuni şi a gravităţei faptului, a hotărât să convoace o nouă adunare.

● Cititorii îşi amintesc de cazul tînărului student rus Spiridonov, care să dădea drept fiul unui conte rus şi care locuise mai mult timp la Iaşi şi apoi la Bucureşti, de unde apoi a fost expulzat. El s'a reîntors din nou în ţară venind la Iaşi, de unde iarăşi a fost expulzat. Spiridonow s'a dus apoi în Bucovina, unde însă a avut aceiaşi soartă.

Acum în timpul din urmă, tînărul Spiridonow, s'a dus din nou în Bucovina, sub un nume falş, dîndu-se drept avocat romîn.

Autorităţile însă l'au descoperit şi din nou l'au expulzat.

● De oare ce s'a constatat că prin unele părţi comandanţii de companii pun pe învăţători să ţie cursuri soldaţilor Joile şi Duminicile şi să'i conducă în zilele de serbători la biserică, precum şi de a face instrucţie cu soldaţii în locul şefului de garnizoană, ministerul cultelor şi instrucţiunei publice a trimes o circulară revizorului şcolar, prin care'l invită să puie în vedere învăţătorilor să nu mai asculte ordinile şefilor de companii, sau ale altora, cînd ştiut este că singur ministrul de culte e în drept de a le da ordine.

● Administraţia comunală a făcut unele exproprieri de terenuri necesare lucrărilor pentru aducerea apei, luînd de la proprietari, cari nu ştiau carte, consimţimîntul prin punere de deget.

Mulţi din aceşti proprietari pretind acum că ei n'au vîndut nimic.

Se va naşte un proces foarte interesant.

● D. consilier comunal Cujbă, care a fost însărcinat să facă recepţia reparaţiilor făcute la teatru, îşi va înainta raportul, zilele acestea, în care va arăta defectuositatea acelor pretinse reparaţiuni, cu cari comuna a cheltuit 1,000 lei.

Rugăm pe d. Fîntînariu, care a angajat pe architectul respectiv, să publice acel raport şi să ne spună dacă are de gînd să achite acea sumă--dacă cum-va n'a şi achitat'o.

● Azi dimineaţă pe la orele 10 un incendiu a isbucnit la azilul de bătrîni din str. Speranţă No. 18.

Flăcările au fost alimentate de vînt şi în scurt timp bucătăria azilului a fost distrusă cu desăvîrşire.

Din fericire, secţia de pompieri care se afla în vecinătate, a sosit la timp şi a împiedecat propagarea focului.

De unde a luat naştere focul, nu se ştie.

● D. Constantin Ciocîrlan, absolvent al conservatorului nostru, a fost însărcinat de direcţia liceului din Pomîrla să organizeze o fanfară şi un cor al elevilor acelui liceu. Corul va cînta la biserica din Pomîrla în fie-cere Duminică. D. Ciocârlan îşi va lua postul în primire pe ziua de 15 Ianuar.

● In ziua de 14 Ianuar va avea loc la biserica protestantă din strada Păcurari, un serviciu divin, cu ocazia naşterei împăratului Wilhelm.

La orele 12, va avea loc recepţie la consulatul Germaniei.

Universitare.—D. M. B. Cantacuzino, decanul facultăţei juridice, aduce următoarele la cunoştinţa d-lor studenţi înscrişi la cursurile pentru doctorat:

1). Inscrierea la acest curs nu e admisă de cît pentru acei care au fost proclamaţi licenţiaţi

2). Diferitele cereri de înscrieri care s'au primit nu sînt admise de cît sub rezerva riguroasă a frecventărei cursurilor şi că prin urmare înscrierea nu va da dreptul la prezentarea la examenul de doctorat de cît sub condiţiunea de a se justifica frecventarea cursurilor.

3). Că domnii profesori I. Th. Burada, D. Alexandrescu, Missir şi Peretz care s'au însărcinat cu ţinerea cursurilor de doctorat din anul curent, vor fixa fiecare, prin o osebită publicare, data începerei cursurilor lor.

— D. profesor G. Tabacovici a anuntat reînceperea cursurilor d-sale pe ziua de Luni 14 Ianuarie ora 8 dim., pentru studenţii anului al III-lea.

— Inscrierile pentru examenele de licenţă la facultatea de litere se primesc la secretariatul facultăţei numai pînă mîne 11 Ianuarie orele 12 a. m.

— D. profesor Vasile Dimitriu şi-a început azi cursul de drept comercial cu studenţii anului III.

—Lucrările practice ale studenţilor de la ştiinţi în laboratorul de Botanică reîncep azi Joi, iar cursul mîne Vineri orele obişnuite.

Lucrările practice de geologie vor continua Mercurea între orele 1 jum.—6.

Judiciare.—Primul-Procuror a dat rechizitor definitiv de urmărire în contra comerciantului Michelsohn, acuzat de furt comis în prejudiţiul unei doamne Georgescu din Iaşi.

Afacerea a fost trimisă la judele-instructor al cabinetului III, pentru a da ordonanţa definitivă. Calificarea delictului ie în prevederile art. 309 c. p. (furt d'intr'o casă locuită).

— Camera de punere sub acuzare a respins astăzi apelul lui Gh. Hânen, din Şipote, acuzat de furt de cai, care a cerut eliberarea sa.

— La secţia II a Curţei se judecă astăzi acţiunea intentată direct înaintea Curţei, sergentului de jandarmi rurali Cuciureanu, din Dorohoi, acuzat de luare de mită spre a telera şederea unor evrei la ţară.

— Curtea secţia II-a a respins ieri atît apelul comerciantului Adlersberg din P.-Neamtz, care a cerut o prelungire a moratorului ce-i s'a acordat, cât şi acel al comerciantului Goldstein, care a apelat contra moratorului acordat de tribunal.

Moratoriul acesta expiră la 17 c.

— Se telefonează din Vaslui că în satul Lungani din acel judeţ, numitul Gh. a Tasiei a ucis pe locuitorul Gh. Corbanu.

— Din Bacău se comunică: parchetul instrueşte un omor săvîrşit din resbunare: Trei locuitori din comuna Hagiu, jud. Bacău, şi anume: G. Creţu, P. I. Cocioarbă şi G. I. Grigoraş, au ucis pe secretarul acelei comuni.

● D. I. Collni, inginer inspector al ministerului instrucţiunei publice, a fost invitat de d. rector al Universităţei, G. Bogdan, să iea cuvenitele măsuri în vederea funcţionărei în viitor a uzinei Universităţei, aşa că Universitatea să poată fi încălzită şi iluminată, atît în zilele de lucru cît şi serbătorile şi seara.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 10 Ianuarie

Intrunirea de la clubul conservator din Capitală

Bucureşti.— In legătură cu întrunirea de aseară de la clubul conservator din Capitală, ziarul „Ordinea" publică următoarele:

„Eri seara, la orele 6 a avut loc la clubul conservator, o întrunire convocată de d. P. P. Carp, şeful partidului conservator, în scopul modificărei unor articole din Statute şi alegerei unui nou comitet.

D. Barbu Păltineanu a cerut să se amîe întrunirea, de oarece lipsesc din Capitală şi din ţară, un mare numar de fruntaşi şi e bine ca atunci cînd se dă o nouă reorganizare celui mai important club conservator din ţară, să fie prezenţi mai toţi aceşti fruntaşi.

D. Carp s'a opus şi a cerut modificarea statutelor în scopul ca altcineva şi nu şeful partidului conservator să fie preşedintele clubului conservator din Capitală şi că noul comitet să fie ales pe timp de 4 ani.

Aceste modificări propuse de d. Carp, n'au fost admise prin vot, ci prin cîteva aclamaţii. Şi tot prin aclamaţii s'a admis propunerea d-lui Carp ca noul comitet să fie compus din d-nii Gh. Gr. Cantacuzino, preşedinte, I. Lahovary şi C. Olănescu, vice-preşedinţi, general Costescu, Paul Teodor, C. Hiotu, N. Deşliu, Al. Gh. Florescu, D. Dobrescu, Em. Antonescu, dr. N. Tomescu, Toma Cămărăşescu, N. Cerchez, Paul Negulescu, col. Obedenaru, N. Lahovary, Sabba Ştefănescu, Rosetti Bălănescu, Virgil Arion, Paul Greceanu, dr. Leonte şi P. Sfetescu, membri.

O declaraţie a d-lui Carp

Bucureşti.— La întrunirea de eri de la clubul conservator, pe cînd d. Barbu Păltineanu vorbea insistînd asupra necesităţei unei amînări, d. Carp l'a întrerupt cu următoarea declaraţiune:

— *Alegerea de astăzi n'are absolut nici o importanţă politică. Ea nu este de cît realizarea în formă a unei stări de fapt ce există la clubul conservator, căci chiar de la fuziune încoace d. Cantacuzino continua a fi preşedintele clubului conservator. Ceia-ce facem astăzi nu este de cît îndeplinirea unei condiţiuni pe baza căreia s'a făcut fuziunea. Eu sunt şi voiu fi şeful efectiv al partidului conservator.*

Chestia concesionărei arsenalului

— Interviev cu d. general Averescu —

Bucureşti.—Ziarul „Bukarester Tagblatt" publică un foarte interesant interview cu d. general Averescu, ministrul de răsboiu.

Acesta declară că svonurile date de ziare cum că d-sa ar fi plecat înstrăinătate pentru a trata concesionarea arsenalului sunt pure invenţiuni.

—Era foarte natural, a spus ministrul de războiu, ca fiind la Viena să caut să am plăcerea de a cunoaşte pe comandantul trupelor austriace şi să solicit onoarea de a fi primit în audienţă de Impăratul Austriei, care mă cunoaşte încă de acum 15 ani, cînd în calitate de aghiotant am întovărşit pe prinţul de coroană la manevrele austriace de la Cinci-Biserici.

M. Sa Imparatul m'a primit într'un chip foarte onorabil, s'a interesat mult de starea M. M. L. L. Regele şi Regina şi a vorbit în mod foarte elogios despre armata romînă, a căreia organizaţie o cunoaşte foarte bine.

Vorbind despre chestiunea concesiunărei arsenalului, d. general Averescu se exprimă astfel:

— Chestiunea aceasta a concesionărei a fost cercetată de mulţi din predecesorii mei. Bine înţeles că astfel de chestiuni nu se discută şi nu se tranşază in mod privat şi dacă s'ar ajunge vre'o dată la vre'o înţălegere favorabilă, parlamentul va avea să se pronunţe asupra acestei chestiuni.

Nici un ministru de război nu şi-ar da însă consimţimîntul său dacă chestiunea concesiunei n'ar prezinta un mare folos pentru ţară şi armată. Dacă din această concesiune nu sa'r realiza de cît economii şi încă chestiunea ar merita să fie discutată în mod serios.

Statul romîn plăteşte 34lei la suta de kg., materiale de transport, aceasta din cauză că materiile explozibile se taxează după un tarif special.

Apoi cheltuelele sunt foarte mari în ce priveşte supravegherea modului de fabricaţiunea, trimeterea de misiuni speciale, etc. Unde mai pui marea chestiune că nu putem fi nici odată siguri, că în timp de resboiu, materialul de resboiu ar avea liberă trecere prin alte state.

Complexul chestiunei trebue cercetat cu multă obiectivitate şi lasat la o parte şovinismul dăunător. Serviciile arsenalului nostru nu sunt mulţumitoare. Cînd arsenalul va fi lasat pe mîini competinte, va produce în mod folositor pentru ţară şi armată şi la sfîrşitul concesiunei ne vom putea folosi şi noi de el.

Indrumarea spre comercializare a arsenalului nostru, n'a putut să fie făcută de noi dar prin concesionare produsele lui vor furniza în mod mulţumitor şi armata noastră şi chiar statele vecine.

O vorbă a d-lui Carp

Bucureşti.—In culoarele Camerei d. dr. Anghelescu a acostat pe d. P. P. Carp, cu următoarele:

— Care va să zică i-aţi regulat pe Tachişti această?

— La drept vorbind, a răspuns d. Carp, n'am regulat de cît cine să cumpere lemne, cărbuni şi să plătească chiria pentru casa clubului.

Camera

Bucureşti.—Şedinţa se deschide la orele 2.30. 98 deputaţi presenţi. Presidează d. Ferechide. Se declară vacant colegiul II deputaţi de Dorohoi şi anume locul ce l'a ocupat d. George Văsescu, care a tost numit membru în comisiunea superioară agricolă.

Camera votează un credit de 864.000 lei necesar ministerului de interne.

Se validează alegere d-lui Delavrancea, ca deputat al col. II de Putna.

Şedinţa este apoi rădicată. Deputaţii majorităţei se vor întruni la ora 9 în consfătuire.

Senatul

Bucureşti.—*D. Emil Costinescu depune proiectul referitor la monopolizarea cîrciumelor săteşti.*

(Aplauze).

Se depune numeroase petiţiuni de ale podgorenilor în contra aceluiaşi proiect.

O delegaţiune a veteranilor din Dobrogea depune o petiţie referitoare la starea lor.

Şedinţa este apoi ridicată, după ce d. Sturza anunţă că M. S. Regele va primi Duminică 13 c. comisiunea care va duce respunsul la Mesaj.

In cabinetul presidenţial, d. Costinescu şi presidentul Senatului primesc o comisie de cîrciumari, cari presintă un memoriu contra proiectului monopolizărei cîrciumelor.

D. Costinescu a răspuns că proiectul său nu se atinge de dreptul de proprietate al cîrciumelor.

Senatul va declara mîine vacant scaunul de senator ocupat de d. Poni.

Reorganizarea unui minister

Bucureşti.—Ministru Haret pregăteşte un proiect pentru complecta reorganizare a serviciilor interne ale ministerului cultelor şi instrucţiunei.

O arestare

Stokholm,—S'a arestat aci un rus, numit Crucinski, bănuit de a fi luat parte la răpirea celor 431000 de ruble din Tiflis, anul trecut.

Ciocnire de vapoare

Amsterdam. Vaporul „Amsterdan" al liniei Harwich, s'a ciocnit cu vaporul englez «Axminster» lîngă Riewe Waterweg pe o ceaţă deasă.

Cele 2 vapoare au avarii. Pasagerii de pe Amsterdam au fost debarcaţi de către vaporul Lloydului la Roterdam. Numai o şalupă cu 7 pasageri şi cu 5 oameni ai echipagiului de pe «Amsterdan», lipsesc.

Farmacie se caută în arendă cu începere de la ori ce dată sau chiar de la sfîntul Gheorghe a. c.

Adresa: **C. Păun** *farmacist*
Biserica Barnovschi, I

O Odaie cu sau fără pensiuni pentru o singură persoană a se adresa str. Albă 27.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

S'au pus în vînzare

LOZURILE CLASEI 2A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

Tragerea

la 4 5 Februarie 1908

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 70,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 2.50
1/4	Un sfert	Lei 5
1/2	Una jumàtate	Lei 10
1	Loz întreg	Lei 20

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului în

Palatul Casei de Depuneri şi Consemnaţii

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Princip la Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concesionară pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurâri atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-ului ZED

are pentru basa principală Codeina şi Tolu; el inlocueşte Pasta Zed şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vă ämätóre a le opiului.

Folos şie de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* 22, **Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.--Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3|4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

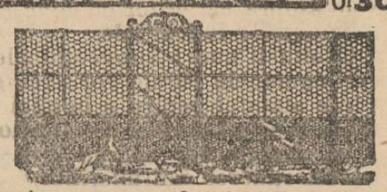

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 85
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »
Envoi Franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uĭ broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care sticlă de veritabil Elixir Guillié

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rind în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul V.—No. 336. Sîmbătă 12 Ianuarie 1908

Chestia Monopolului Cărciumelor

Ziceam într'un alt articol că măsura extremă la care trebue să recurgă un stat ce și-a luat ca misiune de a desrădăcina vițiul beției, este monopolul băuturilor alcoolice. Or, așezarea unui monopol însemnează o transițiune de la o stare de lucruri existentă la o alta, transiție care nu se poate face fără lovirea unor interese ce au căpătat ființa lor tocmai din motivul împrejurărilor de atunci. De aceia va fi loc a se ține samă de acest interes, de a-l atinge cît mai puțin cînd voim să stabilim o altă rînduială, cerută de interesul general.

Și neîndoios că toți suntem de acord că e un interes general ca să scoatem de sub robia viciului numit alcoolism, cea mai bună parte a neamului nostru. Deci trebue căutat un echilibru între acest interes și cel particular.

Vorbind de monopol, trebue să se facă chiar de la început oare cari distincțiuni.

Astfel, trebue ca sub un astfel de regim să intre tot ceia ce noi numim băutură alcoolică? Socotesc că nu. Ținînd samă de puterea de vătămare a acestora, va trebui să excludem dintre ele berea și vinul, care de și sunt rele mai ales cînd se consumă în cantitate mare, nu sunt așa desastroase ca adevăratul alcool sub forma de rachiu, țuică, lichior etc.

Apoi tot așa trebue să distingem dacă e vorba a se stabili un monopol cu scop pur moralizator, ori un monopol fiscal.

In toate țările unde acest sistem s'a întrodus, el e considerat ca fiscal. Cît pentru partea de moralizare ea a ramas pe sama altor instituțiuni protejate de stat și subvenționate cu din veniturile produse de acest monopol.

In Elveția, de exemplu, chestiunea era ca asupra băuturilor spirtoase să se pună un impozit mare. Comisiunea numită pentru aceasta, discutînd a ajuns să recomande monopolul, pe care-l considera tot ca fiscal, adică tot o impunere mare a băuturilor alcoolice.

Și eu socotesc că acesta e caracterul ce trebue să se păstreze monopolului asupra alcoolului. Altfel dacă am lăsa de o parte chestiunea fiscală, ar fi să dăm în concepțiunea socialistă, care vrea ca Statul să fie educatorul tuturor, dîndu-le tuturor aceiași creștere, făcînd pe toți de o potrivă de virtuoși și îngrijind de o potrivă de nevoile lor.

Se poate în fine discuta chestiunea monopolului asupra băuturilor alcoolice din un punct de vedere teoretic precum și din altul al aplicațiunii lui.

Nu mai rămîne îndoială că alcoolismul e plaga socială contra căreia trebue să luptăm cu toții, statul ca și particularii.

Cînd vorbim aici de stat înțelegem a-l lua așa cum a fost creat pînă astăzi de o evoluție seculară. Ințelegem dar că în cauză este statul modern cu atribuțiile și obligațiunile lui.

Toți suntem de acord că acest Stat trebue să se amestece în chestiunele de ordin social și economic. Diferim însă asupra limitei pînă unde acest amestec ar putea fi admisibil.

Și așa fiind una din chestiunele sociale unde acest amestec se impune e fără îndoială aceea a alcoolismului, Nu sînt însă de părere că Statul poate face totul în această ordine de idei, ci din contra el trebue să fie ajutat de inițiativa particulară sau mai degrabă el trebue să ajute această inițiativă.

Statul e o măsură greoae, care nu se mișcă cu ușurință, și ceia ce e mai mult, el nu are acea elasticitate care să-l facă a se pleca, a se acomoda împrejurărilor. Și tocmai aceste neajunsuri ale lui nu le are inițiativa privată.

De aceia cînd vrem să alinăm vre-o durere, sau cînd vrem să distrugem un vițiu, nu putem ajunge la rezultat bun, dacă punem toată încrederea noastră în acțiunea Statului, iar noi rămînem indiferenți.

Un exemplu viu despre cele ce spunem aici îl avem în faptele de ajutorare a nenorociților, fapte caritabile. Și statele fac caritate, și ele ajută pe cei mizerabili, ba unele din ele au un budget special, budget de asistență publică, cum e în Franța.

Cu toate acestea cît face acolo inițiativă privată ca domeniu întins, și cîte mizerii nu ușurează această inițiativă, care nu pot intra în cadrul rigid și sever al Statului.

Ce putem pretinde dar de la Stat în chestiunea alcoolismului? El nu poate lua de cît o măsură de ordin general, cum ar fi bunăoară monopolul. Dar fi-va suficientă această singură dispositiune pentru ca să slăbească și chiar să se nimicească flagelul, pe care vrem să-l combatem? Experiența e de față ca să ne dovedească contrarul. Toate monopolurile Statului, și sunt unele ca acel asupra tutunului, cari au în vedere și o moralizare a populațiunei, arată că consumațiunea n'a scăzut, ci din contra a sporit.

Monopolurile dar se dovedesc a fi niște măsuri administrative a căror eficacitate din punct de vedere al moralizărei, lasă mult de dorit. Aceasta arată încă că monopolul trebuie să fie susținut de inițiativa privată, iar aceasta la rîndul ei să fie ajutată și încurajată de Stat.

Dar monopolul asupra alcoolului are deosebite avantaje, dintre care vom insista asupra unora cu altă ocaziune; în așezarea lui însă va trebui să se aibă totd'auna în vedere interesul consumatorilor sau mai bine zis împuținarea cazurilor de alcoolism, dar și pe acel al producătorilor de băuturi alcoolice, precum și dacă vremurile sunt favorabile introducerei lui.

V. I. Radu.

SPRE LUPTĂ

Camera, redeschisă ieri, a declarat vacant scaunul de deputat al colegiului II de Dorohoi, rămas vacant prin numirea ca funcționar superior al d-lui Vasescu.

Senatul, de îndată ce chestia alegerei unui vice-president va fi elucidată, va proclama și vacanța unui loc de senator la colegiul I de Iași.

Atunci ambele partide își vor desemna candidații și lupta va începe.

Directorul nostru, d. Lascar Antoniu, a subliniat ieri datoria partidului conservator de a lupta cu cea mai mare energie în această alegere, căci guvernul prea caută, prin combinațiuni electorale, să facă daruri interesate opoziției spre a masca slăbiciunea partidului liberal.

Este invederat că nici țara nu este mulțumită de actualul guvern, nici bună armonie nu există la liberali—că simpatiile de cari se bucură, în schimb, partidul conservator sunt vădite—și că, ori unde, partidul nostru ar putea lupta cu succes, ar da, în tot cazul, multă muncă guvernului—ceia ce iar constitue un succes.

Să dăm concursul nostru guvernului, cum foarte logic observa ieri d. Antoniu, să-l dăm voios în orice împrejurare patriotică. Să-l dăm fără a ne gîndi la foarte adevaratul adevăr, că, asemenea concurs n'a fost și nu va fi dat niciodată nouă de partidul liberal.

Dar să confundăm, să nu generalizăm sistemul. Căci mijlocul ie nefast: el tinde la anihilarea complectă a partidului conservator.

Acest partid, la curînda alegere, va lupta cu toată energia contra partidului liberal. De vor pune un candidat local, sau dacă vor recurge la o importare oarecare, cu două sau mai multe morale, noi, dela Iași, vom lupta contra liberalilor, noi nu vom admite ca și la noi să se introducă condamnatul sistem spaniol al pomenilor politice.

Prea mult a făcut partidul conservator pentru Iași, și prea îl dau uitărei adversarii, ca noi să nu avem curajul unei lupte energice pe față.

Mișcarea avocaților

A doua întrunire a avocaților din Iași a avut loc în condițiuni asupra cărora e mai bine să nu insistăm. In mijlocul unui tumult ne mai pomenit, s'a reluat votul de rîndul trecut, și majoritatea s'a pronunțat de data aceasta hotărît contra grevei. E drept că minoritatea protestează și că se prevalează de hotărîrea trecută pe care o interpretează în favoarea sa, dar nu e mai puțin adevarat că dovada e făcută asupra chipului cum gîndesc cei mai mulți în această chestie.

Ori cum ar fi, chestiunea grevei, în afară de latura ei socială, prezintă un caracter pur profesional care privește exclusiv corpul avocaților. Pînă ce deci congresul din București nu se va fi pronunțat definitiv, trebue să așteptăm încă pentru a vedea dacă greva este sau nu un fapt îndeplinit.

Până atunci ceea ce este de reținut în toată această mișcare, e faptul netăgăduit că Baroul întreg a ținut să protestăze contra legei d-lui Stelian. Căci, cum am mai spus-o cu alt prilej, în afară de un mic număr de avocați, compus excluziv din partizanii personali ai d-lor Sturza și Stelian, toată lumea e de acord în a recunoaște că legea judecătorilor ambulanți e o lege execrabilă, care nici nu corespunde menirei sale, nici nu va fi în stare să producă efectele dorite.

Credința noastră este, că reforma liberală va cădea prin ea însăși, prin insuficiența sa, prin defectuozitatea sa, că va fi în neputință de a distruge o instituție ca aceea pe care voește s'o înlăture, și că nu va fi în stare să creeze o instituție nouă, care n'are nici o legătură nici cu tradiția nici cu moravurile, nici cu nevoile noastre simțite.

Această credință ne-o întărește manifestarea corpului avocaților, care prin caracterul și proporțiile cu care se înfățișează, se impune ca cea mai competentă și energică protestare contra reformei liberale.

Este evident că de această mișcare va trebui să se țină samă, și este probabil că dacă nu se va reveni asupra legei, și nu se va proceda la amendarea și modificarea ei înainte chiar de punerea ei în aplicare, modificarea se va impune de la sine, imediat după punerea ei în aplicare.

Dreptatea susținerilor noastre

Din interesantul interview acordat de d. general Averescu unui redactor al ziarului „Bukarester Tagblat" rezultă un lucru precis și foarte important: actualul ministru de război se pronunță pentru concesiunea arsenalului.

D. general Averescu argumentează și nu ie aci locul să cercetăm valoarea acestor argumente. D-sa vorbește despre marile cheltuieli ce le are România cu aducerea materialului de războiu, despre necesitatea de a da arsenalul pe mîini competinte, de a-i comercializa întreprinderile și declară de pe acum că șovinismul n'are ce căuta în această chestiune.

Vom discuta toate aceste spuse atunci cînd chestiunea va fi adusă înaintea parlamentului.

Pentru moment reținem faptul important, că după ce gazetele guvernamentale au tăcut asupra acestei chestiuni, d. general Averescu vorbește cu multă simpatie despre ideia concesiunei.

Am fost primul ziar din țară care am adus știrea concesionărei arsenalului. Lucrul nu numai că n'a fost desmințit, dar chiar confirmat de ministrul de rezboiu. Relevăm, însă, faptul că atunci cînd am dat această știre am adăugat că contractul dintre Statul romîn și fabrica Krup din Essen este definitiv întocmit. Aceasta a doua parte a știrei o menținem cu tărie: sunt simple vorbe afirmările că tratativele continuă încă. Lucrurile sunt definitiv tranșate: statul romîn cedează arsenalul și fabrica Krup din Essen înființează în Capitală o sucursală pentru Orient.

CATE-VA NOTE

Miss Glady Vanderbilt și-a ales de mire pe contele úngur Szechenyi. Alegere foarte nimerită din partea contelui, căci mireasa aduce cu sine un milion întreg de pfunduri sterline.

Cu toată zestrea aceasta formidabilă, omul nu se poate însura și pace. S'au opus frații ei—din puncte de vedere aristocratice; se opun ziarele și oamenii politici, din punct de vedere național: prea acaparează europenii americancele cu pfunduri multe. Ziarele și politicianii se agită pentru înființarea unei taxe mari asupra zestrelor—cari vor emigra în Europa.

Dacă europenii, spun agitatorii, se însoară cu americancele bogate—ce să devie americanii? Să-și aducă neveste din Europa? Nu vor—fiind-că ele n'au parale.

Atîtea piedici se pun însurătoarei acesteia a missei Vanderbilt, că pentru căsătoria ei, care, totuși, a fost hotărîtă, poliția a dispus cele mai severe măsuri, de teama unui atentat.

In lumea asta sunt milioane de fete, cari nu se pot mărita, ne-avînd zestre. Iar Mis Glady nu se poate mărita fiind-că are prea mulți dolari.

Asta ie imorala fabulă!

*

Teatrul Național din Iași are un cusur foarte special: cu cît cauți să-l dregi, în ori ce privință, cu atît se strică mai rău. Are, însă și o calitate: ie resistent la toate loviturile ce i se aplică.

Administrația comunală, în vederea stărei proaste în care se afla teatrul, în ce privește construcția, a afectat o sumă de 18.000 lei, ca să se facă reparațiuni.

Acele reparațiuni s'au făcut și astă-zi construcția se află în și mai mare hal. Acum ie vorba ca să se cheltuiască o sumă și mai mare, ca, încalte, să-l „repare" pentru vecie!

*

Ziarele germane comentează o hotărîre judecătorească în baza căreia un biet salahor din Francfort a fost condamnat la 14 zile închisoare, fiind-că a strămutat un ingeraș de pe un mormînt—pe mormîntul unui copil al seu.

Pe cînd la noi legiuitorul n'a prevăzut nici o penalitate pentru acei cari strămută morții din cimitire în sălile de vot.

Și doar și morții aceia sunt îngerași în felul lor: îngerași salvatori!

OAMENI ȘI LUCRURI

Cultură și reacțiune

Nu de mult, cu ocazia procesului Moltke-Harden s'au dat în vileag unele curiozități din moravurile Germaniei moderne. Netăgăduit, imperiul german stă astăzi în fruntea progresului și dă cel mai strălucit exemplu de națiune culturală în repede și continuă dezvoltare. Pînă nu de mult se vorbia de imperiul german ca de o țară cu o moralitate ireproșabilă. De la celebrul proces însă lumea a devenit mai sceptică în această privință și aflăm din cînd în cînd amănunte surprinzătoare. Iată între altele fapte care ating publicistica de-a dreptul. Un mare ziar dezvăluie contrazicerea uimitoare în cenzura germană. In afară de cenzura propriu zisă—asupra operilor literare teatrale, există una a căilor ferate. Pe peronul gării nu poți cumpăra bună oară un ziar socialist; nu ai putință să capeți un ziar satiric ca „Simplicissimus". Direcția căilor ferate,—adică ministerul respectiv—oprește vînzarea lor. Nu mai puțin bizar este faptul că anumite ziare nu le poți cumpăra la gările din Berlin sau Frankfurt, dar le găsești în gările din Nürnberg, Münich și altele. Dar unde ironia apare bătătoare la ochi este cînd ne gîndim că trenurile în care călătorii nu au voie să citească anumite publicațiuni—ci numai acele impuse ori învoite pe cale oficială—transportă, tot ele, formidabile pachete, și baloturi din aceleași publicații, distribuindu-le în toată Germania și pregătind apropiata dispariție a ori-cării rămășiți reacționare cari rușinează și întărzie adevăratul progres al uneia din cele mai civilizate țări europene.

...Și tot în Germania oficială s'a relevat zilele acestea una din cele mai dureroase negațiuni ale progresului. La München a avut loc o mare serbare a intelectualilor pentru fondul statuiei lui Heine,—a acelei nenorocite statui rătăcitoare pe care continuă să i-o refuze, în chip oficial, orașul său natal Duesseldorf, de teama păturei reacționare stăpînitoare. Serbarea a fost o adevarată protestare a unui foarte mare număr de intelectuali în potriva unei atît de lungi opoziții ce se face în recunoașterea unui poet genial pentru păcatul că în opera sa a fost uneori crud sau personal, dar care în schimb a dat Germaniei cîntecul cel mai iubit, gloria cea mai universală ce i-a dat vr'odată un poet după Goethe. Se pare că tocmai unul din orașele germane care n'a fost totdeauna cruțat de satira poetului, va da adăpost statuiei lui Heine: Hamburgul. Și astfeliu își va consfinți odată mai mult numele cinstit de oraș liber, iar generațiile viitoare vor face acolo pelerinagiul la statuia marelui cîntăreț al dragostei și al durerei.

Rodion

Clasele sociale și partidele politice

— BURGHEZIA MIJLOCIE —

In două articole precedente am căutat să demonstrez că între clasele sociale existente și partidele politice, nu e nici o legătură, de oarece în aceiași clasă socială sunt tendințe și principii opuse intereselor politice ale aceleași clase.

Ne-am oprit la clasa burgheză și am arătat că în această clasă sunt două tendințe opuse cari diferențiază această organizare socială: o mare burghezie financiară, și, o mică burghezie comercială și arendășească.

Marea burghezie financiară trăește din procentele capitalurilor avansate burgheziei mijlocii și are deci tot interesul ca procentele acestea, prin diferitele jocuri de Bursă, să crească; pe cînd mica burghezie are tot interesul a scădea acest procent la capitalurile necesare ei, intreprinderilor pe cari le face.

Politica pe care o urmărește marea burghezie financiară va fi deci o politică militaristă și de expanziune spre a-și putea plasa capitalurile în toate aceste intreprinderi cîștigătoare pentru ea. Politica burgheziei mici e din potrivă, politica pacinică și conservatoare. Ea trăește din pacea lăuntrică și externă a țărei și din prosperitatea clasei țărănești și muncitorești care cu cît va fi mai bogată cu atît va avea mai mari trebuinți și deci va mări suma pentru cheltueli, cari intră de fapt în mînele micei burghezii.

Ea este pacinică și conservatoare căci toate instituțiile de progres, cum și toate cheltuelile mari făcute pentru militarizm aduc după sine, urcarea impozitelor, urcarea axizelor cari lovesc și pe consumatori și produsele de consumații.

Iată deci o clasă socială care are o organizare economică identică, bazată pe exploatarea muncei lucrătorilor și țăranilor, dar care din punctul de vedere al intereselor politice e complect despărțită în două tabere, cu deosebite concepții de progresul și desvoltarea economică a țărei.

La noi, am zis, avem o clasă burgheză financiară restrînsă, și politica noastră militaristă ne este dictată mai mult de interesele statelor mari, decît de năzuințele noastre de cucerire și extindere teritorială.

In schimb avem clasa comercianților burgheji, a micilor proprietari, a arendașilor, a burgheziei culte care se deosebește de marea noastră burghezie representată la noi de o minoritate financiară și de un grup de mari proprietari și industriali care au un alt ideal și alte tendinți sociale.

Această clasă mijlocie, în alte țări, sub jugul finanței n'a putut încă să se alipească nici unei partide politice și ea trăește politicește isbindu-se cînd într'o parte, cînd într'alta. Ea a perdut nădejdea să'și poată îndrepta starea ei socială pe propriile ei puteri.

O parte rămîne reacționară și convinsă că de la stat va veni ori ce, o alta se aruncă în brațele socialismului de la care crede mîntuirea. De aci surprizele electorale neprevăzute în alegerile din țările vecine, cu sufraj universal.

La noi clasa mijlocie a putut pînă în prezent să nu se grupeze nici unei partide politice speciale. Ea este și conservatoare și liberală după împrejurări și din principiul că trebue să fie bine cu guvernul, care o favorizează și nu o va împedeca, mai ales, de a'și face treburile.

De aci țara e pururea sau liberală sau conservatoare după cum este guvernul.

Schimbările din ultimele vremuri evoluția averilor, urcarea impozitelor, casarea a o mulțime de representanți ai acestei burghezii în posturi și proletariatul intelectual greu de a mai putea fi casat — vor face ca să se producă în acest grup social o îndreptare politică.

Care va fi acea politică?

Probabil politica nemulțumiților! La aceasta trebue să facă atenție partidele politice existente. Cu propaganda naționalistă și socialistă — e posibil ca mica burghezie nemulțumită să își însușească aceste vederi. Cu votul secret de astă-zi — s'ar putea ca burghezimea mijlocie să își manifeste într'o zi nemulțumirea.

De aceea credem, spre a se înlătura aceste surprize și a nu vedea o clasă socială însușindu'și o politică dăunătoare propriilor ei interese și ale țărei întregi, ar trebui ca partidele politice să își aproprie această clasă.

Partidului conservator cu politica sa de pace și progres bazată pe o evoluție

nceată a lucrurilor, i-ar fi în primul loc menit a 'şi apropria această clasă socială.

Cum? voi arăta la sfîrşitul acestor articole. Intr'un viitor număr vom vorbi mai întăi de clasa lucrătoare.

Dr. I. Duscian.

Despre EDUCAŢIE[1)]

de CARMEN SYLVA

Mama mea zicea adeseori că o mare nevinovăţie e un scut mai sigur decît cunoştinţele şi de cît puterea de apărare. Că această apărare nici nu e de trebuinţă pentru că gîndul necurat se pierde înaintea inocenţei desăvîrşite care e inatacabibilă—aceasta îmi pare lucrul cel mai scump. Ca femee tînără, se înţelege, am aflat în ţeara cea nouă multe lucruri de care pînă atunci n'aveam cea mai mică idee; urmarea fu că vream să mor. Imi ziceam că dacă lumea e aşa de scîrboasă, mai bine să fiu moartă. Găsesc că pentru un suflet tînăr e de nesuferit să se apropie de lucrurile uricioase ale lumei! Şi cunosc mulţi barbaţi cari fac tot ce pot ca femeile lor să vină cît mai puţin în atingere cu aceste lucruri şi fii care n'ar îndrăzni să vorbească cu mamele lor de uriciunile v i e ţ e i sau să arăte că le cunosc măcar. Nu e făţărnicie, ci numai o chestiune de respect. Imi ridic poala rochiei, cînd am de trecut prin noroiu şi creerul meu trebuie să-l terfelesc într'însul? Nu, fireşte că nu! In tinereţa mea era necuviincios să vorbeşti de bani, aşa cum e cînd vorbeşte cineva despre rufe. In ziua de astăzi se vorbeşte şi de multe alte lucruri nu numai de bani şi de cămeşi! E oare cuviinţa atît de faţarnică încît trebue cu totul părăsită?

Isprăvit-am oare toate temele de convorbiri ca să avem nevoie să ascultăm numai ceea ce nu-i vrednic de rostit? Imi pare că lumea e aşa de plină de minuni uimitoare, că se cuvine să ne închinăm cu respect înaintea ei. Şi dacă povestim copiilor cum răsar plante, cum înfloresc, cum se drăgostesc şi nasc fructe, atunci ei cunosc toată istoria naturală şi nu le mai trebuie nimic. Cred că s'a născut un feliu de supra excitare prin numeroasele născociri, prin necrezutele descoperiri ale ştiinţei, aşa încît oamenii încep a-şi face de urît cu puterile căpătate, cam cum fac copiii neastîmparaţi! Numai să bage de seamă că bunul D-zeu să nu pună mîna pe biciul cel mare şi să-i înveţe minte şi să le arăte ce va să zică a fi bine crescuţi.

In natură totul e potrivit în înţelesul sentimentului de datorie şi mi se pare că natura nu vrea numai să aibă o rassă ci şi un gen şi de acea începe cu familii, în care doi oameni prin împreunare dau naştere unei familii cu totul nuoi care nu seamănă în nici un feliu cu celelalte familii dinainte. Şi lucrul acesta noi vrem să-l stricăm! Dacă suntem puţintel mai fericiţi ori mai puţin fericiţi—nu e lucru mare. Noi suntem numai un singur factor în marea gospodărie, noi suntem datori a asculta şi cînd credem c'am greşit atunci de sigur am făcut cea mai mare greşeală. Am fost puşi unii lîngă alţii ca să creăm un lucru oarecare sau o familie care, fără noi, nu s'ar fi născut pe lume. Ceea ce lăsăm pe urma noastră are de sigur un mare preţ, căci altfeliu n'ar avea fiinţă şi n'ar da asemenea rezultate.

Eu fac parte din secolul celor mai mari descoperiri şi de aceea trebuie să trag încheerea următoare: căsătoriile încheiate în acest veac au fost norocoase, poate nu pentru indivizi—ei sunt pe al doilea plan—ci pentru ştiinţă şi pentru progresul ei. E drept că zicem: „Aha! Iată o caracteristică trăsătură familiară la cutare sau cutare individ care-I urcă pe acesta la cea mai mare înălţime, o trăsătură care, în mai multe generaţiuni ale celor mai mulţi oameni s'a arătat numai ca un neajuns şi pe neaşteptate în generaţia mai tîrzie îşi arată toată puterea. Pentru aceasta trebue însă adeseori multe, multe generaţiuni.

Intocmim arbori genealogici despre cîni, miţe, cai, găini,—aşa de importantă este originea lor. La oi se socotesc cinci generaţiuni pînă cînd lîna lor este fină de tot şi cultura lor desăvîrşită. Tot aşa socot că fiece familie are menirea ca să îndeplinească în sînul ei o perfecţionare culminantă. (sfîrşitul mîine)

1) Vezi «Opinia» din 10 şi 11 Ianuarie.

A doua întrunire a avocaţilor

Aseară a avut loc în sala de şedinţe a trib. s. II, întrunirea generală a avocaţilor baroului de Iaşi, pentru ca să-şi dea definitiv votul şi să-şi clarifice atitudinea faţă de legea judecătoriilor de ocoale, lege care se ştie că conţine articole ce lovesc în demnitatea avocaţilor şi în existenţa tinerilor avocaţi, mai ales.

Şedinţa se deschide la 8 jum. sub presidenţia d-lui Pandele Zamfirescu, asistat de d-nii A. Teodoreanu, I. Ghica, Cristofor, Dimache, Ath. Gheorghiu, membri în consiliul de disciplină.

In sală peste 60 d-ni avocaţi.

*

D. Decan delegă pe d. Ath. Gheorghiu să citească motivarea consiliului de disciplină din procesul verbal al şedinţei de la 6 Decembrie, prin care se arată că, faţă cu gravitatea chestiei în desbatere, majoritatea de 26 voturi pentru grevă şi 23 contra, plus 1 abţinere şi 2 voturi tot contra, dar neexprimate verbal, nu e suficientă şi că deci convocarea din nou a avocaţiler este întemeiată.

*

D. Zamfirescu expune apoi, sumar, consecinţele grevei; cînd avocaţii nu vor putea face nici un act, pleda nici un proces, justiţia fiind astfel lipsită de auxiliarul cel mai principal, luminile avocaţilor; arată că greva e o idee nenorocită avocaţii neputînd eşi din dilema neglijerei intereselor împricinaţilor al căror mandat îl au şi supunerea la grevă care îi leagă tocmai a nu lucra în potriva intereselor corpului din care fac parte.

*

La întrebarea: în caz cînd cu tot votul contra grevei ce eventual s'ar da, greva generală s'ar proclama la congresul de la 12 Ianuar din Bucureşti, care va fi atitudinea avocaţilor din Iaşi, d. decan răspunde că: noi, ieşenii, ne vom conduce după capul nostru şi nu vom urma spusele celor din Bucureşti.

*

Atita a fost de ajuns ca un adevărat obstrucţionism a tinerilor avocaţi să isbucnească. Sunt silit pentru cinstea baroului de Iaşi, să las sub tăcere o sumedenie de incidente, chestii personale, nenumărate chemări la ordine etc. etc., care toate au învederat că, faţă cu atmosfera din sală, faţă cu scopurile preconcepute, ar fi fost mult mai bine ca adunarea să se disolve imediat.

Avocatul Crăciun cere cuvîntul în prealabil — şi vorbeşte contra întrunirei — ca nejustificată, întru cât Duminică şi-au spus avocaţii cuvîntul lor şi această nouă întrunire e cu şuruburi politice şi o jucărie. Tineretul aplaudă sgomotos; bătrînii —ca să le zic aşa—împreună cu tinerii avocaţi slujbaşi ai statului, se ţin în rezervă, cheamă la ordine—şi aşa vacarmul nu încetează un minut. Au încercat să mai vorbească, domnii: Dimitriu-Păuşeşti, Abgar Buicliu, dar n'au putut fiind absolut împedecaţi.

Şedinţa se suspendă. La redeschidere un grav conflict isbucneşte pe o chestie personală între un tînăr aprig susţinător al grevei şi un domn avocat, membru al parlamentului şi al consiliului de disciplină, care ar fi apostrofat cu prea grele cuvinte pe doi dintre tinerii din barou.

Se procede la vot în această atmosferă plină de mânie şi încăpăţinare, de indignare şi ambiţii, rezultatul este: *din 60 votanţi: 34 contra grevei, 15 (declaraţii că nu votează)* abţineri, 11 retraşi.

*

Cea ce s'a petrecut aseară la întrunirea avocaţilor, nu se poate califica decît ca lipsă de seriositate.

S'a amestecat politica şi în corpul cel mai independent din ţară. Dacă în celelalte ramuri ale activităţii sociale se mai poate întîmpla ca cei chemaţi a se conduce după legi şi regulamente să se supue lor fără a le cunoaşte şi discuta, avocatul, prin cultura ce o are, e în măsură a-şi da seamă de legea pe care o va aplica şi căreia i se va supune şi atunci cînd n'o primeşte trebuie să ştie toată lumea că are dreptate, legea este rea, ca în cazul de faţă.

Douăzeci de barouri din ţară s'au declarat până acum contra legei şi pentru grevă şi acum ar fi trebuit ca şi Iaşul, centru cultural al cărui cuvînt în toate ocaziile mari şi-a avut greutatea—să-şi fi spus clar cuvîntul.

Dar aşa cum s'au petrecut lucrurile, nimeni nu ştie dacă avocaţii din Iaşi sînt pentru sau contra grevei.

Litere-Ştiinţe-Arte

Un artist care în cursul actualei stagiuni teatrale şi-a făcut pe deplin datoria şi a cules meritate aplauze e desigur d. Vlad Cuzinski. Rînd pe rînd l'am putut vedea în „Victimele Legei", în „Mort fără lumînare", „Lumea mare", în „Scrisoarea pierdută", în „Cerşetorii" şi în fine în „Sherlock Holmes" — susţinînd roluri de forţă. Acum vine rîndul obişnuitei surprise anuale din partea ingeniosului Cuzinski care prepară din nou o mare lovitură cu feeria „Largul oceanului".

Toată lumea se va interesa de acest rar spectacol preparat de Cuzinschi.

*

Intr'un articol publicat într'o revistă pariziană aflăm interesante detalii asupra sumelor ce încasau altă dată autorii franceji. Molière a primit 1.000 livre pentru „Avarul"; Corneille, două mii pentru „Attila" şi „Bérénire". In genere cîştigurile erau mici, înfinit mai neînsemnate ca în zilele noastre. Mulţumim cerului că d. H. G. Lecca nu s'a născut în acele timpuri ingrate: ar fi fost disperat de ingratitudinea oamenilor.

*

Credinţa conjugală se manifestă la animale în grade diferite—zice un observator ştiinţific. Unele specii practică amorul liber,—se însoţesc pentru un singur anotimp şi apoi se dispart. Alte animale se împreunează pentru toată viaţa şi nu-şi schimbă „căsnicia" de cît după moartea unuia dintre soţi: lupul de exemplu. Cine ar crede că lupul—s himbăcios la păr—e aşa de statornic în dragoste? In sfîrşit alte specii—cum e gîsca—nu se mai consolează nici odată dacă i-a dispărut companienul. De ce e proastă gâsca!

*

La Berlin opera comică a cîntat „Louise" a lui Charpentier. Rolul lui Julien a fost cîntat de Nadalovici, cunoscutul artist originar din Iaşi.

Ziarele l'au găsit „mişcător şi interesant" în rolul acesta.

*

Maiştrii de muzică din localitate se vor întruni zilele acestea din nou, pentru a discuta asupra congresului maiştrilor de muzică din întreaga ţară, ce urmează a so ţinea în Martie a. c., la Bucureşti.

*

O operetă nouă, care va face inconjorul lumei, a fost represintat alaltăieri la teatrul operetelor din Viena, „Theater an der Wien".

Muzica ie datorită celebrului Franz Léhar, textul lui Bauer şi opereta are titlul: „Bărbatul cu trei neveste".

*

„Sternengebot", noua operă a lui Sigfried Wagner, a fost represintată cu mare succes la Hamburg.

*

Ministerul instrucţiunei a comunicat direcţiunelor conservatoarelor de muzică şi artă dramatică din Bucureşti şi Iaşi, că ori de cîte ori au de dat vre-un concert, să comunice ministerului programul cel mai tîrziu cu 10 zile înainte de producţie în manuscris, cele tipărite nefiind luate în consideraţie.

*

STRUNA ZILEI

DIN REPERTORIU

Delegatul comunei a constatat că reparaţiile teatrului sunt o bataie de joc şi că s'au dat banii pe degeaba. ZIARELE.

...Tocmai cum s'au dat lui Lecca
Pentr'o stagiune ştearsă...
Publicul e'n drept să spună:
S'a jucat o nouă farsă!

Informaţii

● *D. P. Poni şi-a înaintat demisia ca senator al colegiului I de Iaşi. D. Poni a demisionat implicit şi din demnitatea de vice-president al Senatului.*

● Senatul a acordat ieri un congediu de zece zile d-lui A. A. Bădăreu, care să află actualminte la Nizza.

● Guvernul a hotărît să prelungească sesiunea parlamentară, care, după lege, expiră la 15 Februarie—pînă la 15 Mart.

● Primul proiect pe care-l va discuta Camera va fi acel referitor la despăgubirele de acordat devastaţilor.

Suma de 15 milioane prevăzută în acel proiect n'a fost modificată în secţiuni.

● D. doctor Zamfirescu, unul din candidaţii la concursul pentru ocuparea catedrei de patologie internă de la facultatea din Iaşi, a fost însărcinat cu suplinirea catedrei de patologie generală de la Bucureşti.

● Proectul casei rurale va fi depus pe biroul Camerei Marţi, 15 c.

◕ Citim în *Moldovanul*, ziar care apare la Kişinău:

— D. Sinadino, golovava Kişinăului, mijloceşte pentru rîdicarea episcopiei Kişinăului la rangul de arhiepiscopie (Mitropolie).

D-sa va face un raport despre aceasta adunărei zemstvei de gubernie, care pe urmă va fi înaintat la Petersburg.

— Kruşevan se ridică în gazeta sa „Drug" în potriva deputatului Purnişkevici, pe care îl numeşte mişel şi ticălos, din pricină că acesta a eşit din Soizul norodului rusesc.

— D. D. Semirgadov, preşedintele upraniei guberniei, părăseşte acest post, iar în locul seu va fi ales d. deputat P. Sinadino, golodovaua Kişinăului, iar in locul acestuia din urmă va fi ales, se zice golova, fratele său d. Al. Sinadino.

Cît priveşte de alegerea unui deputat în locul defunctului Şmitov, va fi ales d. Soltuz, golovaua Sorocei, moldovan curat, de viţă veche şi bărbat cuminte.

● D. Vasile Bălăşescu, preşedintele tribunalului Tutova s'a înscris la cursurile de doctorat în drept dela facultatea din Iaşi.

◕ D. George Bogdan, rectorul universităţei a intervenit pe lîngă Ministerul de interne pentru a permite libera trecere prin punctul Burdujeni la 200 studenţi, membrii ai societăţei „Unirea", cari, în ziua de 25 Ianuarie, vor vizita pe studenţii din Cernăuţi.

● La cursurile de doctorat de de lîngă facultatea juridică din Iaşi au mai cerut înscrierea d-nii: Gh. G. Albu, magistrat, Vasile Bordeianu, I. G. Sterian, Nicu Krupenski, Gh. Dimitriu-Păuşeşti, C Moţet, Aurel Ghinea, Dim. Ghiorghiu, Gh. T. Pallade, căp. Al. Dimitriu, L. Tărăbuţă, Al. Z. Mingopol, Andone Răsvănescu şi Al. Jurăscu.

● Starea elevului Ştefan Dimitriu de la şcoala comercială, care a încercat să se sinucidă, împuşcîndu-se s'a mai îmbunătăţit.

Astă-zi sau mîine, medicii vor proceda la extragerea glontelui.

La elevul Dimitriu s'a găsit şi o scrisoare, în care el spune că se sinucide din cauza persecuţiilor familiare.

Cauzele însă pentru care el a încercat să se omoare le-am aratat noi eri.

● Comisiunea medicală pentru scoaterea la pensie a institutorilor şi învăţătorilor se va întruni, după cum am anunţat, în ziua de 16 Ianuarie, în localitate.

Comisiunea se compune din d-nii: Solomon Haliţa, inspector al învăţămîntului primar, preşedinte; dr. C. I. Tudor, medicul primar al judeţului şi dr. Brăescu, membri.

Comisiunea se va întruni în localul Universităţei.

● D. C. V. Atanasiu a fost numit ajutor contabil, la prefectura judeţului Iaşi, în locul d-lui St. Simionescu înaintat.

● Congregaţiunea consiliului din Roma a dat un nou decret privitor la logodne şi căsătorii. Decretul a fost tradus şi în romîneşte şi trimis tuturor parohilor eparhiei catolice din Iaşi.

Decretul va fi citit în toate bisericele catolice de două ori în timpul Postului mare şi cu prilejul a 2 serbători mai mari, pînă la Epifania anului 1909.

● In cursul acestui an se vor construi în judeţul nostru 14 noui localuri de şcoli rurale.

Lucrările de construire se vor începe la primăvară.

● Pentru mîine, Sîmbătă, la orele 5, membrii consiliului comunal au fost convocaţi din nou în şedinţă ordinară, avînd a discuta mai multe chestiuni importante.

● Serviciul de geniu al corpului 4 de armată lucrează la planurile unor lucrări ce se vor face în cursul primăverei anului acesta în tabăra de la Şipote.

● Reşedinţa brigăzei de geniu din Roman a fost strămutată, după-cum se ştie, la Iaşi. Comanda acelei brigăzi o are d. colonel Stroescu şi ea îşi are reşedinţă în localul comandamentului corpului 4 de armată.

● E probabil că consiliul general al judeţului nostru va fi convocat înainte de sesiunea ordinară de Februarie.

Consiliul va începe să lucreze probabil l'a sfârşitul lunei curente, cînd se va ocupa de budgetele comunelor rurale.

● Ziarele liberale cred a şti că la ministerul de rezboi nu se pregăteşte nici un proiect privitor la reforma legei asupra poziţiunei ofiţerilor.

● Sublocotenenţii de rezervă cari au dobîndit şi titlul de doctor în medicină, medic veterinar sau licenţiat în farmacie urmînd să fie mutaţi ca ofiţeri sanitari de rezervă în serviciul sanitar militar, vor face cerere de mutare prin corpurile de trupă unde compteazâ.

Cererile vor trebui să fie însoţite de o copie după diploma respectivă, certificată de şeful depozitului de recrutare respectiv.

● De curînd a apărut în editura tipografiei Lăzăreanu (Episcopiei, 3) *Biblioteca Politică*, no. 1, tratînd despre *Alexandru Lahovari*. Biblioteca va vorbi rînd pe rînd despre toţi oamenii mari ai ţării, cît mai exact şi mai imparţial, şi va căuta să popularizeze numele mari ale politicei noastre. Preţul unui număr 30 de bani.

● S'a acordat, pentru caz de boală, un congediu de trei luni domnului M. Ţilenski, profesor de ştiinţi la liceul naţional din Iaşi.

Va fi suplinit de d. Gr. Stegărescu. Un congediu de trei luni a mai fost acoodat şi doamnei Maria Simionescu, profesoară de romînă la externatul secundar de fete din Iaşi.

Va fi suplinită de d-ra Eufrosina Simionescu.

D-ra Elena Kiriak, maistră de muzică la acelaşi Externat, a obţinut un congediu de trei luni şi va fi suplinită de d-ra Beatrice Dogariu.

● Aseară a avut loc în saloanele societăţei de gimnastică sport şi muzică, serata septămînală obişnuită.

● Duminică, institutorii repartizaţi la secţia a II vor continua conferinţele la şcoala primară Mihail Kogălniceanu.

✳ D. generalul Tătărescu, comandantul corpului 4 de armată, se va duce la sfârşitul lunei aceştia să inspecteze trupele din Fălticeni şi Roman.

○ Amintim că mîine seară, Simbătă 12 Ianuarie, începe seria representaţiilor de operete la teatrul Regal (fost Pastia). Trupa ie a artistului Niculescu Buzeu. Se va da frumoasa piesă „D'aşi fi Rege". Rolurile principale le împlinesc: Virginia Miciora, Vere Georgescu, Iosef Clain, Petre Ghimpeteanu, Niculescu Buzeu, Al. Gheorghiu, etc. Puţinele bilete rămase, se găsesc la agenţia Teatrală (Maximovici).

● In seara de 23 Ianuar va avea loc la teatrul naţional un mare festival artistic, organizat de societatea „Invăţătura poporului romîn", al cărui scop se ştie că e din cele mai lăudabile.

La timp vom anunţa programul.

Se zice că la acest festival va veni să iee parte şi d. A. Davilla directorul teatrului naţional din Capitală.

● Aflăm cu plăcere că a avut loc la Botoşani, căsătoria drăguţei domnişoare Olga Al. Mihailescu, cu d. avocat Constantin-Petru Nicoleanu.

● Mîne seară Sîmbătă, va avea loc în saloanele Cercului militar, obişnuita serată dansantă.

S'au lansat data aceasta foarte numeroase invitaţiuni.

● Astăzi Vineri, la orele 2 d. a va avea loc în amfiteatrul d-lui prof. Cosmovici, de la Universitate, conferinţele d-nei dr. Puşcariu şi a d-lui căp. dr. Sava, ţinute pentru membrele societăţei „Crucea roşie".

● In revista „Arta romînească", ce va apărea peste cîte va zile, d. A. D. Xenopol va publica o interesantă critică asupra Expoziţiei de pictură a artiştilor secesionişti din München.

● D. Emanuel Bardasare, directorul şcoalei de Belle arte, a cerut ministerului instrucţiunei să prevadă în viitorul budget suma trebuitoare pentru înfiinţarea a două catedre, una de desemn geometric, după antice şi natură şi alta de perspectivă, catedre de care se simte absolută necesitate, pentru a se apropria de complectarea principalelor catedre nesare unei atare şcoli.

● Imensa şi superba serie ce ruleazâ astă-seară pe pînza Cinematografului Pathé-Frires Paris din Sala Teatrului Circ Sidoli merită toată atenţia ieşenilor iubitori de aceste spectacole atît de distracţiune şi atît de instructive.

Agricultura şi creşterea vitelor în Australia, comedia: calul scapat, Elefanţii din India, Şalupa fulger (Les Ricochets) noua inventare franceză, Parisul elegat: Bois-de-Boulogre, lacul, cascada, aleea salcămilor, preumblările etc., admirabila comedie Grandoarea şi decadenţa unei pălării, toate, toate, sunt atît de reuşite, atît de perfecte că spectatorul remîne extaziat, admirîndule.

Mîne Simbăta, pe lîngă Cinematograf are loc debutul d-rei La Perle, o apariţie grandioase care va face furori în oraşul nostru.

● De cîte-va zile se află în localitate d-na Fatma Ismail Paşa, care la expoziţia jubilară a organizat frumosu pavilion al Dobrogiei secţiunea musulmană.

D-na Fatma Ismail, e văduva unui paşă mort acum cîţi-va ani şi e de origină albaneză.

Ea a venit în localitate, cerînd autorizaţia revizorului-şcolar, pentru a fotografia şcoalele din oraşul şi judeţul nostru, în scopul de a întocmi un album.

D-sa a început deja fotografiarea şcoalelor, începînd cu acea din Tg. Frumos.

● La 1 Februarie se va începe în localitate examenul de înaintare pe loc a institutorilor din circ. Iaşi.

Examenul se va ţinea în localul Universităţei.

Comisiunea examinatoare va fi presidată de d. Solomon Haliţa, inspectorul învăţămîntului primar.

Din judeţul Iaşi sunt înscrişi la acest examen 32 învăţători.

DIVERSE

— Servitorul C. Tudor de la hotelul Buch a reclamat poliţiei că nişte necunoscuţi i-au furat suma de 300 lei.

— Poliţia a arestat pe individul Vasile Neculai Cazacu, care a fost găsit vagabondînd pe stradă şi care se crede a fi autorul mai multor furturi din oraş.

— Mîine va fi extradat autorităţilor noastre, prin Ungheni, soldatul desertor Vasile Rusu, care a fost prins la Kişinău.

— Aproape toate comunele rurale din judeţele noastre, au prevăzut prin noile budgete subvenţii de 10 lei lunar pentru învăţătorii, cari ver înfiinţa cursuri de adulţi, în conformitate cu regulamentul şcolar.

— Se face cunoscut că de la 1 Iulie până la 15 Iulie 1908, se vor ţinea cursuri de arpentagiu practic, pe lângă fiecare din şcoalele normale primare de băeţi, de către o persoană care va fi numită la timp de minister.

La fiecare din aceste cursuri se vor admite cel mult 40 auditori: învăţători titulări, preoţi rurali şi absolvenţi ai şcoalelor normale.

Intreţinerea lor pe timpul studiilor îi priveşte.

Cererile de admitere se vor primi la minister până la 31 Mai 1908.

— Ministerul instrucţiei publice a acordat medalia răsplata muncei cl I d-lui locot.-colonel în retragere C. Langa, mare proprietar, care a clădit un local de şcoală în com. Miroslava jud. Iaşi, cu locuinţă pentru învăţători, loc pentru grădină şi dormitor pentru 14 elevi sărmani.

— D. Dimitrie Ştiubei a fost numit agent de constatare pe lîngă administraţia financiară din Iaşi.

— Invăţătorul Gheorghe Borăscu dela şcoala din Şipote, încetînd din viaţă, a fost numit, în locul rămas vacant învăţătorul I. Corlat.

Ultime informaţii

● In clubul liberal din Iaşi domnesc actualminte două curente în ce priveşte vacanţa presidenţială: O parte a clubului, în frunte cu d-nii C. B. Pênnescu. Ath. Gheorghiu şi Mărzescu, se agită pentru alegerea d-lui Stere, alţii susţin pe d. doctor C. Botez.

Toţi sînt de acord, însă, că clubul trebue să scape de d-nii Gane şi Climescu, vice-preşedinţi, cari în nici un caz, nu vor fi aleşi nici unul nici celalalt.

● Consiliul de disciplină consideră votul ce s'a luat ieri seara ca fiind exprimat în contra grevei.

Un număr de nouă avocaţi a telegrafiat astă-zi d-lui Petre Grădişteanu, presidentul congresului-protestînd contra votului de ieri.

● „Noul regim al invoelilor agricole"—se intitulează o broşură ce ni se trimete la redacţie.

Broşura are de autor pe d. George P. Pârvulescu.

● In urma rapoartelor revizoratului şcolar, ministerul instrucţiunei publice a închis azilul confesional al d-lui Nusem Abram Sternlieb, din Bivolari, ca nefiind în conformitate cu regulamentul şcolar.

De asemeni, ministerul instrucţiunei a desfiinţat clasa divizionară de pe lîngă şcoala israelită „Steaua" din localitate, ca fiind înfiinţată fără autorizaţie.

● In ziua de 20 Ianuarie a. c., membrii corpului didactic din Trg-Frumos vor reincepe conferenţele lunare.

D. institutor Alexandru Tenie va vorbi despre „Morala în acţiune, în familie".

● Ministerul instrucţiunei publice a dat autorizarea ca la cursul de adulţi, care funcţionează la şcoala „V. Conta", sub conducerea d-lui institutor I. Apostol, să se predeie şi limba germană, de către d. Ionescu, profesor la şcoala comercială.

Se ştie că la acest curs de adulţi urmează ceea mai mare parte dintre lucrătorii de la atelierele din Frumoasa.

● Ministerul de domenii a cerut prefecturei să ia măsuri pentru a afla domiciliile: d-nei Hrisanta căp. C. Rachtivan, d-nei Eugenia S. Fortunescu şi d. N. Fortunescu,—fiind urmăriţi de mai mult timp de acel minister.

● Din Brăila ne vine plăcuta veste despre logodna d-şoarei Suliotti fiica distinsului nostru prieten d. Christache Suliotti, cu d. Const. Ghiţă Ion fost magistrat în Iaşi, un nepot al d-lui Take Ionescu.

● Mîine va fi expulzat prin punctul Ungheni, Constantin Pleşea, supus rus, care acum cît-va timp s'a introdus la noi în ţară, trecînd Prutul în mod clandestin, prin apropiere de Ungheni.

● Ziarele au anunţat că Ministrul de instrucţie ar fi refuzat să primească modificări în programul şcolei normale „V. Lupu" din Iaşi.

Ştirea cu drept a surprins cercurile didactice şi doritori de a şti în ce consistă această modificare, iată ce am aflat:

Dl. P. Cujbă prof. de Geografie, fiind în ajunul eşirei la pensie, şi cum e şi ofiţer al stărei civile a obţinut concediu de nu an de zile, urmînd a fi suplinit de dl. I. Constantinescu, profesor de Geografie la Liceul Naţional. Cum însă dl. Constantinescu nu dispunea de tot timpul liber, s'a dat oara de Dr. Constituţional d-lui Lucian Roiu, iar lecturile le-a luat să le facă d. I. Mitru.

Cum însă cursul de cosmografie era nepotrivit în clasa IV, căci care de la elevi cunoştinţi de geometrie în spaţiu, s'a intervenit ca să se treacă lecturile Geografice în clasa IV şi cosmografia să se facă în cl. V, ceea ce ministerul n'a admis.

Universitare.—Au mai cerut a fi înscrişi la cursurile de doctorat în drept domnii: Emil Leppadatu, Stefan Drăghici, Constantin V. Cernat, Gheorghe Purcel, Xenophon Eraclide, V. Bălueşescu şi George Ionak.

— Astă zi Vineri, 11 Ianuarie, la orele 5 d. a. d. agregat Stefan D. Popescu, îşi va reîncepe în sala de Mineralogie cursurile de geografie, pentru studenţii de la litere.

— Pentru Duminică 13 Ianuarie, orele 1½ d. a. d. rector George Bogdan a convocat pe studenţii tuturor celor patru facultăţi, în aula Universităţei, avînd a-şi expune programul seu de acţiune în ce priveşte universitatea.

Toţi d-nii studenţi sînt rugaţi a fi în aulă înainte de 1 jum., de oare ce îndată ce d. rector va începe a vorbi uşile vor fi închise pentru întârziaţi.

— Cursurile de doctorat vor începe în ziua de 15 c. orele 9 dimineaţa.

— Satisfăcînd cererea d-lui profesor de psihologie I. Petrovici, d. dr. Cosmovici va ţinea pentru studenţii de la litere, specialitatea filosofiei, în ziua de Luni, 14 Ianuarie, între orele 10—11, un curs de neurologie, în care va trata despre „Rolul măduvei spinărei în mecanismul sensibilităţei generale şi a mişcărilor voluntare, precum şi'n actul respiraţiunei.

Pentru studenţii dela ştiinţi se va continua în aceeaşi zi după orele programului studiul fisiologiei sistemului nervos.

— D. Haralamb Vasiliu îşi va reîncepe cursul Mercuri 16 Ianuarie.

— Senatul universitar, convocat împreună cu consiliile profesorale ale facultăţilor de litere şi drept pentru a proceda la recomandarea a cîte unui candidat la catedrele vacante de drept Roman şi istoria filosofiei antice, neîntrunindu-se în număr a fost amînat pentru săptămîna viitoare.

— D. Petru Poni îşi va continua cursurile de chimie, începînd de septămîna viitoare.

● Membrii Camerei de Comerţ au fost convocaţi pentru mâine după amiazi, sub preşidenţia d-lui G. D. Şerban, fiind de discutat mai multe chestiuni.

Judiciare.—Astăzi d. judecător de instrucţie V. Erbiceanu, dela cabinetul 3, a instruit afacerea primarului din comuna Gropniţa, acuzat de fals în acte publice.

S'au ascultat mai mulţi martori.

— Tribunalul secţia II-a judecă astăzi procesul primarului Vasile Gavrilescu, din Cucuteni, acuzat de falsuri în acte publice.

● D. D. A. Teodoru, secretarul general al ministerului de instrucţie, se află în Iaşi în inspecţie.

A inspectat: liceul Naţional, liceul Internat, şi şcoala centrală de fete.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 11 Ianuarie

O circulară a d-lui Haret

Bucureşti.— D. Spiru Haret ministrul instrucţiunei publice, a dat o circulară direcţiunilor şcoalelor primare şi secondare, prin care le invită că împreună cu profesorii să depuie toată activitatea pentru a recîştiga lecţiile ce s'au pierdut în timpul cît şcoalele au fost închise din cauza epidemiilor.

Protestarea generalului Manu

Bucureşti.—D. general Manu protestează contra felului cum a fost ales noul comitet al clubului conservator. D. general Manu a zis că a fost exclus din comitet al cărui vice-president a fost—de şi, în ultimul timp, a recunoscut fuziunea.

Proiectul despăgubirilor

Bucureşti.— D. Take Ionescu, va lua cel întâi cuvîntul la discuţia legei pentru despăgubirea proprietarilor.

In acest scop d-sa a telegrafiat d-lui Nestor Cincu, să'l înscrie între oratori la discuţia acestui proiect de lege.

Numire de prefect

Bucureşti.—Fostul deputat Gărdăreanu a fost numit prefect de Mehedinţi, în locul d-lui Isvoranu.

Nou director al Băncei

Bucureşti.—D. Victor Antonescu, deputat de Teleorman, a fost numit director al Băncei Naţionale.

Comitetul clubului conservator

Bucureşti.—S'au lansat invitaţiuni semnate de d. Gr. Cantacuzino, prin care comitetul clubului conservator central, este convocat pentru mîine seară.

Consfătuirea avocaţilor

Bucureşti.—Aseară s'a ţinut o consfătuire la care a luat parte un mare număr de avocaţi şi d. C. Disescu, decan, care tot eri a sosit cu expresul din străinătate.

Intrunirea a fost prezidată de d. P. Grădişteanu, care a pronunţat un requisitor în contra d-lor Sturdza şi Stelian.

D. Barbu Păltineanu, discută chestiunea grevei avocaţilor în principiu şi arată cît de greu ar fi de pus în aplicare o asemenea hotărîre. D-sa susţine că o hotărîre de o importanţă ca aceea a grevei avocăţeşti să nu se ia prin aclamaţii ci cu votul individual,—„căci vă mărturisesc a spus d-sa, că sunt sătul de hotărîri luate prin aclamaţii.

D. Disescu spune că nu putea să lipsească de la această întrunire unde urma să se hotărască definitiv o chestie aşa de importantă.

D-sa insistă pentru scoaterea politicei din această chestiune şi spune că este în afară de orice discuţie că prin noua lege se aduc lovituri mari avocaţilor, dar nu atît de teribile ca să provoace o astfel de procedare. O greevă a avocaţilor, spune d. Disescu, ar însămna suspendarea cursului justiţiei şi pericolul care ar rezulta din această suspendare ar însemna un pericol mai mare de cât acel provocat prin aplicarea nouei legi.

Consiliul agricol

Bucureşti.—Consiliul agricol superior s'a ocupat eri cu porţiunile de terenuri pentru islazuri ce urmează a fi luate din acele moşii, care sînt ipotecate la Creditul rural.

După aceea au stabilit condiţiunile ce trebue să le împlinească candidaţii la posturile de inspectori regionali.

Candidatură la Iaşi

Bucureşti.—Aproape toate ziarele de aci, confirmă ştirea dată mai de mult de «Opinia», că d. Coco Dimitrescu va candida la col. I de Senat de Iaşi, în locul d-lui Poni.

Concursul pentru catedra de pian

Bucureşti.—La concursul pentru catedra de pian dela Conservatorul din Iaşi, care va începe la 15 c., s'au mai inscris d-rele: Eugenia Cancifof, Maria Severeanu şi Ecaterina Atanasiu.

Premiu pentru învăţători

Bucureşti.—Principele Barbu Ştirbey, a acordat un premiu de 5.000 lei anual pentru învăţătorii agricoli ambulanţi, cari se vor distinge mai mult.

Tunuri pentru armată

Bucureşti.—Ultima comandă de 60 tunuri cu tir repede a sosit în Bucureşti, aşa ci aprovizionarea este complectă.

Intrunirea de ieri seara a majorităţilor parlamentare

Bucureşti. — Aseară a avut loc în sala de şedinţi a Senatului, întrunirea majorităţilor parlamentare: Din miniştri au luat parte d-nii: Sturza, Ant. Carp, Stelian.

D. D. A. Sturza a luat cel întâiu cuvîntul şi a adus laude Parlamentului, care s'a grăbit să voteze, înaintea sărbătorilor, două proiecte foarte importante. Parlamentul va trebui să se grăbească şi de acum înainte, căci proiectele vor fi foarte numeroase şi seziunea abea dacă va putea fi prelungită pînă la 1 Martie, dată la care guvernul se va ocupa cu punerea în aplicare a legilor.

Primul ministru anunţă apoi următoarele proiecte, cari vor fi depuse în cursul sesiunei.

1) Creditul necesar despăgubirei celor devastaţi; 2) monopolul cîrciumelor; 3) Casa rurală; 4) Asociaţiile săteşti; 5) Arendarea domeniilor statului la ţărani: 6) proiectul contra trusturilor, 7) reorganizarea administrativă, 8) înfiinţarea consiliului administrativ superior permanent, 9) reorganizarea jândărmeriei rurale, 10) modificarea legei înv. normal şi rural, 11) permanentizarea Infanteriei. 12) Convenţia cu Bulgaria pentru tranşarea talvegului Dunărei, 13) legea sanitară şi 14) Budgetele.

D. Sturza insistă mai mult asupra legei trusturilor şi spune, că graţie unei manopere a Societăţilor de asigurare, streinii dobîndesc, prin lungi termene de arendă, proprietăţi rurale.

Acest abuz trebue să ice sfîrşit şi voi proceda, spune d. Sturza cum cred că va fi bine, iar pe avocaţii partidului îi invit acum la lucru, ca să ne dee mijloace ca noua lege să nu poată fi eludată.

D. Sturza mai insistă şi asupra importanţei consiliului permanent administrativ care va avea menirea să numească pe funcţionarii rurali şi să-i judece în cazuri de abateri.

D. *Poenaru-Bordea*, laudă guvernul pentru că a adus proectul în contra trusturilor arendăşeşti, care va mai diminua şi din apucăturile societăţilor noastre de asigurare.

Guvernul, spune d. Poenaru, poate fi sigur de concursul majorităţilor, dar să îngădue discuţia la votarea proiectelor.

Aşa cum s'a procedat până acum, parlamentul avea aerul unui automat, ceea ce nu ie pentru gloria unui regim constituţional.

D. *Sturza*: să se discute, dar să se lucreze mai mult de cît să se voteze.

Domnii Ionescu-Brăila şi Ferekide laudă guvernul pentru activitatea sa. D. Ferekide propune ca discuţia generală să fie mai redusă, iar cea pe articole mai intinsă.

D. Sturza mulţumeşte majorităţei şi şedinţa se rîdică.

Legea învăţământului secundar se modifică.

Bucureşti.—Ziarul „Ordinea" anunţă că ministrul instrucţiunei publice, pregăteşte o modificare a legei învăţămîntului secundar.

Intre altele proectul prevede următoarele modificări:

1). Anul al cincilea de la unele gimnaze să poată fi întrebuinţat exclusiv studiilor comerciale, industriale şi agricole.

2). Şcolarii nu vor putea rămînea repetenţi de cît de doua ori în cursul inferior şi odată în cursul superior.

3) Elevii şi elevele din clasele a IV-a şi a VIII-a vor putea fi supuşi la un examen din două materii pe care le vor alege profesorii.

4) Examenele de capacitate se vor ţinea numai la Bucureşti.

5) Străinii nu vor fi admişi la examenele de capacitate, de cît numai pentru limba lor materna şi naţională.

Aceste modificări pe care „Ordinea" le asigură că sunt absolut sigure, au provocat o mare uimire în Capitală.

Declaraţiile unor fruntaşi conservatori

Bucureşti. — Corespondentul din Craiova al ziarului «Adevărul» a cerut părerea d-lor Toma Comărăşescu, Nae Guran şi Nicu Economu, asupra celor petrecute la clubul din Capitală.

D. Toma Comărăşescu a spus:

— *Impresia generală este deprimantă. Intrigile care erau destul de mari în partidul conservator, înainte de fuziune, au devenit endemice de la fuziune încoace. Tendinţa cîtor-va elemente intrigante de a se pune de-a curmezişul d-lui Take Ionescu, care este o valoare politică de mîna întâiat cum recunoaşte ţara întreagă, ne facem să credem ,că ne aflăm în faţă unei situaţii din cele mai serioase.*

D. Nae Guran spune:

— *Din cele întîmplate se degajeaza în mod vădit o sumă de dispoziţiuni ce nu mai pot înşala pe nimeni. Noi ceştia de la Craiova aşteptăm întoarcerea şefului nostru, pentru a şti ce avem de făcut.*

D. Nicu Economu a spus:

— *De şi în fond cele întîmplate la clubul conservator nu pot influenţa cu nimica organizaţia conservatoare din ţară cu toate acestea nu este mai puţin adevărat că aceste întîmplări sunt de natură a jigni şi a face mult rău. Cînd d. Take Ionescu va reveni în ţară îşi va spune cuvîntul său, care va fi urmat de mare majoritate a partidului conservator.*

Camera

Bucureşti. — Prezidează d. Ferechide.

Deputatul Matei depune resoluţiunele ce le-au luat învăţătorii în congresul de la Craiova.

Se depun mai multe petiţiuni prin care ţaranii cer pămînt.

Senatul

Bucureşti.—Se alege vice-president în locul d-lui Poni, d. Al. Constantinescu-Bacău.

Senatorii trec în secţiuni spre a se ocupa de proiectul monopolului cârciumelor de la sate.

Reîntoarcerea lui Tolstoi la ortodoxism

Petersburg.—Oare-cari svonuri circulau asupra reîntoarcerei lui Tolstoi la biserica ortodoxă şi asupra iertărei obţinută din partea sf. Sinod.

Sf. Sinod declară acum că iertarea nu poate avea loc înainte ca Tolstoi să se pocăiască, sau să'şi renege erorile,— numai aşa iertarea îi va fi foarte uşor acordată.

Accident

Londra. — Contratorpilorul Quail, eşind din portul Portsmouth, s'a ciocnit cu canoniera Agardy, ancorată în port.

Contratorpilorul a fost găurit şi sala de maşine a fost umplută cu apă.

Decese de holeră

Constantinopol.—Din 9 cazuri de holeră constatate aci, pînă acum 8 au fost urmate de moarte.

Condamnarea unui omosexual

Berlin.—In procesul contra conţilor de Hohenau şi Lynar, tribunalul primei diviziuni a gărzei, a achitat pe contele de Hohenau de acuzaţiunea de pederastie şi a condamnat pe contele Lynar, pentru abuz de autoritate în şase cazuri, dintre care patru însoţite şi de ofensă a subalternilor şi al cincilea însoţit de atentat la pudoare.

Contele Lynar a fost condamnat la un an şi 3 luni închisoare.

Cutremure

Regio de Calabria.—Azi dimineaţă la 5 şi 10, s'a produs un cutremur de pămînt puternic la Bianca, Africo, la Barcelona, Buzano, Feruszano şi în alte localităţi, care au mai suferit de ultimele cutremure.

Panica a fost mare în sinul populaţiei.

Cutremurul a pricinuit pagube mari în comuna Bianco.

Scădere de Scont

Paris. — Banca Franţei a scăzut scomptul la 3%, iar avansurile prin efecte la 4%.

Accident grav

Buda-Pesta. — O explozie de gaz s'a produs din cauza defectuozităţei unui tub de gaz, în strada Margaretenquai. Pavagiul străzei a fost stricat în mai multe locuri. Numeroase persoane au fost culcate la pămînt şi rănite. Şapte lucrători care cercetau conducta gazeiferă, au suferit arsuri foarte grave.

Moartea unui general

Paris.—Se anunţă moartea generalului Leval, fost ministru de războiu, a încetat din viaţă la vrista de 85 ani.

TEATRUL REGAL
(fost Pastia)

Compania Lirică Română de Opere şi Operete
Conducerea **NICULESCU-BUZEU**

Sîmbătă 12 Ianuarie 1908
Se va juca:

DE-ASI FI REGE

(SI J'ETAIS ROI)
Operă comică în trei acte, muzica de ADAM

PERSOANELE
D-nii: Petre Ghimpeţeanu, I. Clain, Al. Gheorghiu, Niculescu-Buzău, J. Feodor, Tr. Alecsandrescu, Al. Vinotil, I. Damian, C. Cristovici, C. Niculescu. D-na Virginia Miciora. D-ra Victoria N.-Huşi.

Maestru de orchestră d. *Carlo Bianki*

Preţurile locurilor: Loja lei 10. Rezervat 3 lei. Stal I lei 2. Balcon 1 leu.

Biletele de vînzare la Agenţia Teatrală MAXIMOVICI.

Amnistie pentru dezertorii

din armata austro-ungară

Consulatul austro-ungar din localitate face cunoscut, că Majestatea Sa Imperială şi Regală Apostolică Francisc-Iosif I, cu rezoluţiunile din 12 şi 26 Noembrie 1907 a bine-voit a acorda o amnistie întinsă pentru refractarii şi dezertorii armatei I. & R. şi marinei Imp. şi Reg.

Acelor persoane care se vor prezenta pînă la *1 Decemvrie 1909* la autoritatea competentă în patrie va fi garantată reîntoarcerea în patrie, scutită de ori ce pedeapsă în măsura şi conform prescripţiunilor acestui act de graţie.

Pentru eliberarea legitimaţiunilor respective este împuternicit consulatul sus menţionat, a cărui competenţă se întinde asupra districtelor: Iaşi, Vaslui, Fălciu, Botoşani, Dorohoi, Suceava, Roman, Neamtz şi Bacău.

Pentru ulterioare informaţiuni a se adresa către zisa autoritate imp. şi reg. în Iaşi.

NOUA ŞI PRINCIPALA
Colectură Romînă
TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Inştiinţează pe numeroşi sei clienţi că sau pus în vînzare

Lozurile clasei a 2-a
—Tragerea la 4 şi 5 Februare 1908—
Reînoirea biletelor se va face cel **mai tîrziu pînă la 27 Ianuar 1908**
Cîştigul principal în caz norocos
— **70,000** lei —

Preţurile la clasa 2-a sunt:
1/8 Una optime 2.50 1/4 Un sfert Lei 5
1/2 Una jum. Lei 10 1 Loz întreg „ 20

Farmacie se caută în arendă cu începere de la ori ce dată sau chiar de la sfîntul Gheorghe a. c.
Adresa: **C. Păun** *farmacist*
Biserica Barnovschi, I

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

S'au pus în vînzare

LOZURILE

CLASEI 2A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

Tragerea

la 4 5 Februarie 1908

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 70,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8 Una optime	Lei 2.50
1/4 Un sfert	Lei 5
1/2 Una jumàtate	Lei 10
1 Loz întreg	Lei 20

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului în Palatul Casei de Depuneri şi Consemnaţii

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-ului ZED

are pentru basa principală Codeina şi **Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa nt ebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vă ămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor, a tusselor învechile, bronchitelor, tusci măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmasii

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

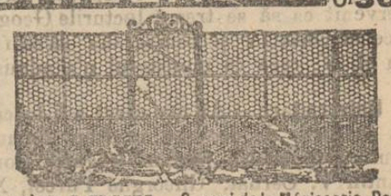

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré....	1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places.....	7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care bătlă de veritabil Elixir Guillié

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul V.— No. 337. Duminică 13 Ianuarie 1908

CRONICA SĂPTAMÎNEI

Greva Avocaților

Eu am credința că „noua lege a judecătoriilor de pace" încearcă ceva greu și primejdios: distruge o instituție care începuse a da roade excelente și o înlocuește prin una care n'are legături nici cu tradiția, nici cu spiritul și nici chiar cu nevoile reale ale poporului. Ca și mulți alții, am deci speranța că o voi vedea căzind prin ea însăși, fără nevoia nici unei presiuni, și chiar de la începutul aplicării sale.

In dispozițiile cari privesc ordinul avocaților,— și care pe nedrept fac obiectul exclusiv al discuțiilor generale—nu văd de cît o tendință de micșorare, de vexație, de pornire, pe care d. Sturza a condensat-o în aforismul acesta rostit la senat: „avocații sunt oameni cari atentează la punga cetățenilor".

Pentru aceste cuvinte, mă văd înclinat să legitimez mișcarea de protestare pe care legea a stîrnit-o,— fără a merge pînă acolo încît să mă pun în rîndul acelor, cari înțeleg a da acestei protestări forma care se apropie mai mult de răzvrătire.

Eu nu înțeleg aceasta: greva avocaților. Căci dacă pînă la un punct mi-o explic ca o reacțiune violentă pentru unii, pe cari restricțiile legei îi lovesc în interesele lor materiale; ca o chestie de temperament pentru alții înclinați în genere spre soluții extreme; ca o dovadă de slăbiciune pentru mulți cari s'au lasat luați de vîrtejul mișcării,— nu înțăleg totuși cum ideea s'a putut întinde așa, în cît să cuprindă țara de la un capăt pînă la celalalt.

Nu văd obiectul, nu văd interesul, și mai cu samă nu văd dreptul avocaților de a protesta pe această cale.

Nu văd obiectul grevei, pentru că nu văd nicăeri formula precisă a protestărei. Pentru unii e o lovitură dată ministrului de justiție sau guvernului în întreg; pentru alții e răspunsul ce se dă tendinței de restrîngerea profesiunei; pentru alții în fine, e repararea demnității jignite prin atingerea autonomiei corpului; dar pentru mulți e cîte ceva din toate aceste, cu puțină pasiune și cu mai multă confuzie.

Nu văd interesul, pentru că nu văd unde poate conduce rezistența aceasta pasivă. Din moment ce legea a dobîndit puterea de obligativitate care cere supunerea tuturor, ea nu mai poate suferi nici o schimbare de cît pe căile constituționale, printr'o reformă legislativă. E în stare greva să precipite lucrurile determinînd o schimbare de regim? Sau e în stare să silească guvernul de a-și amenda singur legea, înainte chiar de a o fi pus în aplicare? Toată probabilitatea e că *nu*, pentru că mișcarea avocaților e o mișcare cu totul răzleață, fără ecou în massele populare, și pentru că legea incriminată e socotită ca făcînd parte dintr'un plan — mai mult sau mai puțin reușit— de reforme, a căror imperioasă necesitate nu sufere discuție.

Dar chiar cedînd aceste lucruri, ceea ce nu pot recunoaște e dreptul însuși la grevă pentru acei care-l invoacă. Căci mă 'ntreb: Oare autonomia ordinului poate merge pînă la a decide în mod absolut asupra exercițiului profesiunei membrilor acestuia? Oare avocații au dreptul de a suspenda oficiul pe care-l îndeplinesc? Cred că nu. Profesiunea lor e o funcțiune socială; mai mult, ea participă la acea înaltă instituție care e justiția. Și dacă interesele profesionale sunt în vădită legătură cu această funcțiune, esențialul ei însă e necesitatea socială din care emană și la care respunde. Cînd lucrul e astfel, dreptul la grevă e închis, căci dreptul acesta implică o libertate complectă de voință și de acțiune, și asemenea libertate o poate avea un muncitor, sau un salariat oare-care, dar nu o poate avea un avocat care a jurat respectul constituției.

Ce va hotărî congresul de astăzi nu știu. Dar nu cred și nu doresc, pentru prestigiul și demnitatea ordinului avocaților din țară, ca hotărîrea aceea să însemne proclamarea grevei.

Ar fi o greșală din partea avocaților, ar fi nenorocire pentru societate.

E. Herovanu.

Comunele rurale

Am publicat proectul pentru reorganizarea comunelor rurale, care va fi votat în luna curentă.

Acest proiect, înainte de a fi publicat, a fost lăudat de prietinii d-lui Brătianu, care asigurau că ministrul de interne va reuși, prin legea sa, să rîdice moralul comunelor rurale.

Elaborat de d. Brătianu și de prefecții județelor, proiectul acesta e un mare nimic.

Un foarte mare nimic.

Proiectul face toate cele, dar nu mișcă din loc actuala stare de lucruri din comunele rurale.

A spori numărul plășilor; a spori numărul inspectorilor comunali, cari, în viitor, se vor numi administratori de plăși; a lua din atribuțiile primarului și a le trece secretarului comunal—cu toate aceste fapte banale și cu nimic—tot una este.

Secretarul comunal, în proiectul de care ne ocupăm, apare ca o personalitate, în care autorii legei de mîine par că pun toată speranța. Secretarul comunal va fi supus unui examen de capacitate și va deveni un factor real în comună plătit cu 80 lei lunar, cînd va fi de clasa I și cu 60 cînd va fi de clasa II-a.

Despre aceste date importante și despre altele la fel, glăsuiește proiectul cu multă cheltuială de vorbă.

Dar ceea ce nu spune ie: dacă țăranul va fi pus la addăpostul exploatărilor; dacă infirmeriile vor funcționa cu rigurositate și dacă, în fine, comuna rurală va scăpa din robia de astă-zi.

Că vor fi funcționari de diverse clase; că va fi și un consiliu permanent și că primarul nu va mai putea face oficiu de ofițer de poliție judiciară—la meremeturile acestea vesele nu s'ar fi putut gîndi un legiuitor serios.

Dar nici proiectul pentru reorganizarea comunelor rurale nu este serios.

Cu banale schimbări de formă, cari vor îngreuia bugetul, proiectul acela menține actuala stare de lucruri.

Nimeni, citind proectul, nu vu putea culege altă impresie.

PLOAIA DE LEGI

Treisprezece proiecte de legi, toate de mare importanță și budgetele, în forma lor cea nouă—toate acestea va trebui să le voteze Parlamentul, va trebui să le discute în secții și în ședinți publice — în mai puțin de o lună.

Primul ministru, în întrunirea majorităților, a adus laude deputaților și senatorilor, că în luna din urmă au votat două proiecte și acum cere, ca în același interval de timp, să voteze patrusprezece proiecte.

Nu că lucrul nu ie serios, dar ie ridicol și consecințele lui vor fi nefaste. Guvernul prezintă acea serie de proiecte cari înseamnă toate începutul unei ere nouă în mecanismul țărei: monopolul cârciumelor, casa rurală, restrîngerea dreptului de arendă de moșii—să cităm numai acestea din numărul total de proiecte—ele au menirea să reguleze o chestiune arzătoare și să dee țărei o față nouă.

Superficial studiate, întocmite de oameni cari vor să lucreze repede, nu aprofundat, aceste proiecte, după spusele domnului Sturza, trebue să treacă într'o lună și trebue să fie imediat aplicate.

De pe acum s'a luat deputaților și senatorilor dreptul de a discuta și nu li s'a admis măcar un minimum de discuție.

Ce vor fi acele legi? Ce vor putea fi ele? Ce poate fi o lucrare urgentă, plămădită cu sila, chiar și de un maistru?

De ce *trebue* să treacă toate acum și de ce nu cu o măsură oare-care?

Toată lumea este de acord ca să se dee o soluție chestiei țărănești, dar nimeni nu cere ca soluția, care așteaptă de ani ceasul cel bun, să vie cu grămada, peste noapte.

In toată această procedare se vede acea curioasă mentalitate a d-lui Sturdza, care este pentru rezolvirile urgente și necugetate.

O lună de zile de astăzi vom avea atîtea legi, că nu vom mai ști unde ne aflăm.

Va fi fost încă o operă de ambiție a șefului partidului liberal.

O aniversare tristă

Mine se împlinesc patru ani, de cînd o moarte violentă a răpit, fără vreme, din mijlocul nostru, pe unul din cei mai dragi prieteni și din cei mai aleși fii ai Iașului —pe Spiru Prasin.

Celor cari l'au cunoscut, moartea aceasta neașteptată și absurdă, le-a lăsat încă în suflet ceva din uimirea și tristețа clipei dintâi. Cei cari i-au fost mai aproape însă, cei cari l'au prețuit și l'au iubit, vor simți multă vreme încă golul ce-a lăsăt în urmă-i.

Minte limpede și fecundă, Prasin era dintre acei chemați să lase în urma lor o însemnată dungă de lumină. Iar inima sa largă și simțitoare îi asigura înălțarea prin luptă, triumful prin virtute.

Viața sa a fost viață de muncă; firea sa, fire de luptător. De aceea închipuirea sa îi arăta în totdeauna mirajul unei lumi mai frumoase de cît cea în care trăia.

Astfel, deprinși a-l vedea neclintit acolo unde-l chema datoria deprinși a-l ști mereu în acțiune, anevoe ne-am putut obicinui mai tîrziu cu gîndul că întunericul morței a înghițit această luminoasă figură, că creerul care a zămislit atîtea neprețuite lucruri nu mai este, că inima acea caldă și generoasă a încetat de a mai bate, că ochii aceia limpezi cari priveau cu nesaț în spre un ideal de lumină s'au închis pentru totdeauna...

In partidul conservator de la Iași, Prasin cu toată modestia, care-l făcea să evite onorurile zgomotoase, a ocupat un loc, pe care viitorul i l'ar fi făcut din ce în ce mai înalt și mai frumos. Timp de 6 ani, consecutiv, a condus ziarele *Opinia* și *Evenimentul*, înălțindu-le în demnitate, însuflețindu-le în cuprins, făcînd din ele ceea ce trebue să fie o presă liberă a unei societăți civilisate.

Trista aniversare de astăzi, trezind durerea ce ne amorțise în inemi, reînnoește în amintirea noastră tot ce datorim acestui suflet ales, acestui prieten pierdut.

Interpelarea de la Senat

D. general Budișteanu a interpelat ieri în Senat asupra concesionărei arsenalului armatei.

D. general Budișteanu era în drept să facă interpelarea ca senator și avea competința s'o desvolte ca vechiu militar și ca fost ministru de rezboiu.

Primul ministru a respuns d-lui Budișteanu și acest respuns trebue să fi amărît pe senatorii liberali, cari au asistat, din nou, la unul din acele atacuri de nervi al primului ministru, în toiul cărora d-sa restrînge pînă la ridicol libertatea de-a vorbi.

Comercializarea arsenalului armatei, definitiv hotărîtă de guvern, este o chestie de o importanță prea mare, ca să nu merite a fi desbătută.

Interpelatorul de eri a fost ministru, a făcut parte din campanie și a-l trata cum l'a tratat d. Sturza, este o mare umilință.

La întrebarea d-lui Budișteanu ar fi trebuit să respundă ministrul de resort, care, suntem siguri, n'ar fi recurs la extrem spre a nu respunde nimic, doar că Senatul, ca și Camera, ca și întreg partidul liberal, sunt robiți acestui mic domn Sturdza Căci cu sistemul acesta al încătușărei, dacă el va fi tolerat până la sfîrșit d. Sturza reușește să suprime ori ce fel de libertate și să reducă Parlamentul la rolul de odinioară al senatelor rusești.

D. Sturza a și declarat'o la întrunirea ultimă a majorităților: că nu va tolera să se vorbească mult și a fixat vre-o 20 zile pentru votarea budgetului și a 14 importante proiecte de legi.

Nimeni nu invidiază pe liberali cu un asemenea șef al cărui autocratism începe a deveni ridicol—dar ie foarte periculos.

OAMENI ȘI LUCRURI

După ce murim...

Simt și o intensă emoțiune și o senină mulțumire sufletească în momentul cînd din mormanul de ziare și manuscrise aleg cîte-va strofe și o pagină de proză pentru a le trimite la tipar și scriind la sfârșitul lor un nume pe care nu l'a scris, nu l'a apucat a scrie dispărutul lor autor: *Spiru Prasin*. Nu vi se pare un straniu paradox, dar și o mîngăiere, posibilitatea aceasta ce ne este dată, ca multă vreme încă după moartea unui scriitor să-l avem sufletește între noi, să putem da corp și ființă gîndirii și simțirii lui, să petrecem momente frumoase în tovărășia imaginației lui, să reînviem ceea ce a creat senzibilitatea și fantazia lui, să continuăm, într'un cuvînt, existența lui în ceea ce avea mai înalt, mai sublim: creațiunea lui poetică,—și să redăm acesteia misiunea de a fermeca și a plăcea,—mîntuind-o de uitare.

...Uitarea! Ea de sigur este mult mai cumplită, mult mai nedreaptă decît moartea! E un proces firesc și uneori dorit— sfîrșitul vieței pămîntești pentru omul cu simțirea umilită de traiul social, cum scria regretatul prieten la sfîrșitul „Cîntecului" său:

...Și mormîntul e abisul ce'n viață mă'nfioară.

Dar a fi uitat curînd, în schimbul atîtor curate armonii, atîtor reale bucurii ce ai dăruit lumei,—aceasta e adevărata mizerie și osîndă a morții: să fii uitat!...

Și cel puțin în această privință scriitorii au superioritatea că ei pot fi reînviați în amintirea tuturor, că simțirea lor poate fi din nou trezită, căci pe urma lor a rămas *cîntecul*,—suflul generos și cuceritor, avînd puterea de a trece, ca un simbol de viață eternă, din inimă în inimă, din minte în minte, perpetuînd viața care l-a creat, creerul care l'a fecundat într'o clipă de fericită inspirație.

Moartea—e tributul necesar și fatal al tuturora; el l'a plătit într'un moment de strigătoare și stranie nedreptate cu o curagioasă și semeață jertfire de sine. Ceea ce însă n'a vrut, ceea ce l'ar fi durut,— era gîndul că va îndura ironia unei repezi uitări. Și de aceia ne împlinim față de el și de toți cari știu să cînte ca dînsul de mișcător și de frumos, o pioasă datorie înviind, în ziua morții lui, strofe înaripate, ca să-i împodobim mormîntul rece, ca să-i mîngăiem viața dispărută, ca să-i serbătorim amintirea prin imnul cel mai frumos, prin ruga cea mai sacră ce putem rosti în slava unui poet: versul lui,—cea mai supremă răsplată,—cîntecul lui atît de drag.

Cine-a visat, cine-a cîntat, nu cunoaște glorie mai frumoasă după moarte decît să se știe supraviețuit de armonia propriei sale cîntări: căci sufletul lui trăește în fiece vers, în fiece slovă a cîntării și se eternizează într'o strînsă îmbrățișare cu ea....

Rodion

RONETTI-ROMAN

— AMINTIRI —

de Dr. I. Duscian

L-am cunoscut în Martie trecut, în redacția ziarului „Opinia". Era în toiul răscoalelor și venea în fiecare zi să afle ultimele știri, pe cari le primeam prin telefon, dela locul răscoalelor.

Cu cîteva zile în urmă, el singur, fusese la București—unde a fost primit de toți fruntașii politici, cărora le expusese situația țăranilor din Moldova și a reformelor necesare—el singur fiind proprietar și suferise de pe urma răscoalelor.

Se întorsese nemulțumit și neîncrezător în reformele anunțate și ne spunea impresiile sale cu acea gravitate, caracteristică firei sale. Ronetti-Roman avea în exteriorul lui ceva rece și impunător. N'ai fi crezut că ai în față pe autorul gingașei poeme „Radu" și mai puțin pe autorul lui Zelig-Șor.

Vorbea încet și greu. Părea că sutele de gînduri dau buzna să năvălească și îi trebuia o sforțare spre a le reprima, ordonîndu-le pe cele mai de seamă; dar odată prinse în forma cuvîntului ele erau sinteza unei observații adînc judecată.

Trăind la țară, preocupat de afacerile sale, închis între ai lui sau călătorind luni întregi în toată Europa, Ronetti-Roman era un observator fin, mai mult decît un vorbitor. Ii plăcea prea puțin să vorbească și trebuia ca un lucru să'l izbească prea adînc, ca să se arunce într'o discuție. Și nu o făcea din mândrie. Era omul cel mai puțin mîndru din cîți am cunoscut și era omul, care avea mai mult decît ori care dreptul să fie mândru.

Totdeauna retras, modest, tăcut, el nu căuta nici odată să se impună prin numele lui. Nu odată l'am văzut discutînd cu oameni cari nu'l cunoșteau, desaprobîndu-i sau aprobîndu-i, după cum era sau nu de părerea lor și nici odată neînvocînd pentru aceasta numele lui. Nu; mai tîrziu cînd discuțiunea se termina, îl vedeam cu aceiași gravitate întinzînd mîna necunoscutului cu care vorbise și recomandîndu-se:

— Ronetti-Roman.

Și îmi plăcea să observ figura perplexă a aceluia, care'l ascultase și care îl cunoștea din scrierile lui.

Inalt, puternic, cu fața încă tînără, deși mustața și părul erau cărunțite, cu o frunte înaltă de gînditor, avea aerul unui militar în retragere, așa era de marțială și impunătoare figura acestui poet.

Nu rîdea nici odată, un surîs blînd doar se întindea pe toată fața și atunci privirile sale aveau ceva fermecător de dulce. Nu voiu uita nici odată surîsul său.

Era o zi de ploaie și de alegeri. Redacția era tixită de prieteni. Și ce redacție! Intr'o dugheană pe strada Stefan cel Mare, în încăperea căreia lumina pătrundea cu greu prin fereastra și ușa cari dau în stradă și în care trebuia să aprindem lămpile și la amiazi. In ziua aceea avusesem vizita a doui maeștri, a lui Caragiale și Ronetti-Roman.

Erau de o jumătate de ceas în redacție. Ronetti ca totdeauna grav, discutînd cu un domn de chestia agrară; maestrul disertînd despre toate și umblînd de colo până colo.

—„Numai un lucru, băeți; să nu le puneți la gazetă, știți, eu vi le spun așa"!

Ne lăuda maestrul redacția, instalația modernă, dar mai ales telefonul.

— Telefon! Unde aveam noi Ronetti, telefon la „Timpul"? Mare deosebire, mă! Dar știi care e cea mai mare deosebire? Pe vremea noastră, mă, toți știam gramatica și scriam romînește, pe cînd azi?... și maestrul nu voi să ne mâhnească și-și închee aci observația.

Ronetti-Roman surîse încet un surâs blajin și îngăduitor.

E prima oară cînd vedeam în figura lui lungă și deschisă tăindu-se acele brazde ce caracterizează surîsul omului mulțumit.

Și mi-a fost dat mai târziu să-l revăd în casa lui. Aci Ronetti-Roman era un alt om. Glumeț vesel, îi plăcea să facă spirite și glume, pe cît îi plăcea și discuțiile serioase și adînci.

Cunoscător al chestiei rurale, o discutam de multe ori împreună și căuta totdeauna ceva nou.

Cum trăisem în Rusia, mă întreba de țara aceasta, de condițiile de acolo; de literatura rusă vorbeam rar, căci era un cunoscător al ei și un admirator.

Intr'o zi mă întîlnește pe stradă — se mutase astă toamnă în Iași și îmi spuse:

— Ştiu că iubeşti pe Muţu, ei bine, eşti invitatul lui astă sară. Împlineşte trei-spre-zece ani!

....În seara aceia, într'un cerc de prieteni, între care d. Roman, fiul mai mare pentru care Ronetti avea un cult, am sărbătorit aniversarea lui Muţu. Cînd s'a toastat pentru copil, în ochii lui Ronetti, erau lacrămi şi ţinînd mîinile fiului său adorat, în mîinile sale, îi le săruta uşor, pe cînd pe faţa lui acelaşi surîs blajin şi dulce.

Copiii lui erau mîndria şi gloria lui. Şi rar am văzut copii mai bine crescuţi şi mai liberi în acelaşi timp. Ronetti-Roman era şi un filozof şi un petagog — el ştia cît preţueşte iubirea în toate relaţiile vieţei şi în toate actele mari; şi această iubire, largă pentru copiii lui era substratul educaţiei lor, precum în toate scrierile lui respira un umanitarism larg, o sete de ceva mai bun în care să nu mai fie vrăşmăşie şi ură.

Ştia oare el că sărbătorea pentru ultima oară aniversarea iubitului său copil —pentru care avea un cult de părinte şi o admiraţie? Muţu e un copil precoce şi care va realisa visurile şi iluziile pe cari le punea în el Ronetti-Roman.

*

Din seara aceea am mai fost de cîte-va ori seara cu cîţi-va prieteni. Se petrecea bine, se făcea o muzică aleasă, d-na Ronetti-Roman e o pianistă de frunte. Şi pe cînd noi mai tineri ascultam muzica, el cu nedespărţitul său prieten dr. Lebel jucau, în odaia de alături, şah. Şi aci aceeaşi gravitate senină, aceeaşi seriozitate blîndă, stăpînea pe acest gigant al literaturei noastre.

Şi e drept că avea ceva gigantesc în toată firea lui, ceva care îţi impunea, ceva maestos şi nobil.

*

Şi mi-l închipui azi întins în coşciug, rece şi liniştit ca şi în viaţă, cu acelaş surîs blînd şi ertător, cu care privea la dragul lui, Muţu Se duce din lumile acestea în care a lasat ceva neperitor: durerea unei familii şi admiraţia vremurilor cari vor veni şi care vor da poetului, cugetătorului şi omului, prisosul de laude şi de himnuri bine meritate.

Bucureşti **Dr. I. Duscian**

Despre EDUCAŢIE[1]

de CARMEN SYLVA

— Sfîrşit —

Ideea de nobleţe este doar tot de acest feliu, însă în multe cazuri rău înţeleasă pînă la o degenerare desgustătoare, în multe cazuri însă s'a realizat o mare perfecţionare, pînă cînd a venit apoi decăderea care se întîmplă pururea în natură, după ce este atins scopul către care tinde fiinţa. Noi vorbim cu dispreţ de bietul cîne hoinar în stradă, despre specia corciturei născute din „mops" şi „pudel" şi dacă am îngădui omului amorul liber, am creşte aşa o rasă omenească. Am văzut cîndva cel mai caraghios dintre monştri ce-şi poate cineva închipui: un cîne „Bullfunndland", avînd adecă un cap de bulldog, un corp de fonndland şi tot de la acest din urmă avînd cochetăria şi gingăşia. Nu putem să mă mir destul de acest straniu animal. Cine ştie, dacă amorul liber n'ar da naştere unor monştri de feliul acesta, dacă odraslele n'ar fi chiar fiziceşte încă mai urîte decît fiinţele ce prin alegere continuă se fac tot mai perfecte, cum sunt bună oară, cei din urmă copii ai unei căsătorii. Cei dintăi întimpină une ori mai mari greutăţi şi sunt adesea mai rău pregătiţi decît cei mai tîrzii, cînd părinţii s'auacomodat mai bine ei în de ei.

Cine trăeşte mult vede multe minunăţii şi se deprinde să priceapă ceea ce este uimitor şi ce folositor. Nu există nedreptate, decît numai între oameni. Natura şi destinul lucrează totdeauna cu conştienţa unui scop. Schiller a zis: Foametea şi dragostea ţin strîns unită omenirea, lumea. Nu e plăcut să faci parte dintre acele fiinţe asupra cărora se rezbună păcate de ale părinţilor, dar tocmai de aceea cată să înveţe toţi a deveni neprihăniţi, pentru ca moştenitorii neajunsurilor noastre să sufere mai puţin decît noi.

Şi aci — tot biruinţa de sine şi sentimentul datoriei, cele două neplăcute noţiuni! Cuvîntul „virtute" nici nu prea vor oamenii să-l audă şi e luat în batjocură şi virtutea nu e doară altăceva decît realizarea unei perfecte biruinţe şi stăpîniri de sine. Şi nu e cine ştie ce din cale afară de greu să îndeplineşti cerinţele aceste; micile întîmplări zilnice, îngăduinţa pentru apucăturile altora,—din care pricină multe căsnicii ajung imposibile—sunt tot lucruri pe care ar trebui să le învăţăm în timpul educaţiei noastre. Văd că femeile din zilele noastre tind să devie amazoane, pentru că găsesc că aduc în lume o generaţie prea slabă. Ele urmează unui instinct, fără să ştie ce vor şi ce fac. Ele numesc „sport" ceea ce este numai un îndemn de conservare sau un imbold matern pentru generaţia viitoare care trebuie negreşit să devină mai rezistentă faţă de greutăţile vieţei. Odată am întrebat pe o doamnă cum a făcut de are copii aşa de minunat de frumoşi? Ea 'mi zise: Eu n'am fost frumoasă, bărbatul meu însă era frumos, dar copiii sunt frumoşi mai mult pentru că un puternic simţimînt artistic ne stăpînea pe amîndoi; ne plăcea peste măsură de mult tot ce e frumos!"

Am observat de multe ori că oamenii cari sunt departe a fi frumoşi, prea arare ori pot avea copii frumoşi numai dintr'un înalt simţimînt de artă, dar în schimb cei mai tineri au copii mai frumoşi şi mai deştepţi. Cîtă prostie în zilele noastre,— să nu vree oamenii să aibă copii! Poate unul din blestemaţii aceştia de copii ajunge un Röntgen un Curie, un Edison, un Mors sau macar ca tatăl unui om celebru. Putem noi şti oare cînd anume se aprinde scînteea sacră? Mult putem face însă prin îndreptarea noastră continuă. Mult putem reuşi prin tot mai buna educare a fiecărei generaţiuni. Poate nici nu e nevoe de o prea mare asprime acolo unde părinţii sunt oameni aşa de instruiţi în cît de la dînşii pot moşteni copiii un gust mai înalt şi un fel mai ales de trăi.

Căci e sigur: copiii noştri au totdeauna ceva din ambele noastre naturi. Ceea ce unuia din părinţi nu-i prea place la copilul său, place celuilalt—aşa că găseşte totdeauna un apărător, iar partea bună îi se ia totdeauna în samă de unul din ei, pe cînd străinii nu iubesc nimic în el şi urăsc defectele copilului din care, pe calea iubirei, s'ar putea forma o fiinţă frumoasă. De ce deplîngem atît de mult —şi deplîngem cu drept cuvînt — copiii orfani?

Pentru că singurii oameni cari pot înţelege pe copiii aceştia, le sunt răpiţi şi în cel mai bun caz ei au să întîmpine cruzime ne-fiind cine să le cunoască firea.

Cine să ştie de unde au moştenit feliul lor de a fi, ce însuşiri şi ce viţii poartă întrînşii?

Eu judec încă tot după cum face poetul în „Cîntecul clopotului" pe care-l declamam la 12 ani cu un entuziasm aprins —şi mulţi alţii judecă tot ca mine dar nu îndrăsnesc să o spună, de teamă să nu fie luaţi în rîs. Mie însă puţin îmi pasă, căci sunt obicinuită să par de modă veche. Poate că mi se pare mie — femeea fără copii — că nimic nu e aşa de frumos şi de măreţ ca o foarte numeroasă familie!

Biruinţa de sine este lucrul de căpitenie în toate împrejurările omeneşti.

Datoria de a fi voioasă a făcut din maternitate o datorie înaltă, greu de îndeplinit şi ne-a silit să fim vesele, aşa cum maicile sunt învăţate să surîdă totdeauna, să surîdă în suflet, nu numai cu faţa. Trebue să învăţăm a surîde din inimă— şi uneori e foarte greu. Trebue să ai o resemnare de maică. Dar nici de resemnare nu vrea să mai audă lumea de azi. Şi cu toate aceste oamenii aceia sunt mai vrednici de iubire cari nu mai doresc nimic pentru sine şi sunt gata să servească şi să ajute pe alţii.

Învăţaţi copiii să'şi stăpînească deopleln corpul şi sufletul. Aceasta se cheamă educaţie.

1) Vezi «Opinia» din 10, 11 şi 12 Ianuarie.

Litere-Ştiinţe-Arte

In foiţa numărului de astăzi vor găsi cetitorii noştri strofe minunate şi o admirabilă bucată în proză a mult regretatului *Spiru Prasin*, de la moartea căruia se împlinesc astăzi, 14 Ianuarie 4 ani.

*

In marele salon al hotelului Trajan are loc în astă seară o frumoasă serată artistică. Trei piese de salon vor fi reprezentate de diletante şi diletanţi în folosul şcoalei primare de fete „Reuniunea".

*

La teatrul naţional are loc în astă seară în beneficiul d-lui M. Popovici „Cetatea Neamţului" piesă istorică de V. Alexandri.

Mîne seară, a patra oară: Sherlock Holmes.

*

D-na Aristizza Romanescu, marea noastră artistă se află de cîteva zile în oraşul nostru.

*

Un viu interes se manifestă în societatea Ieşană faţă de *concertul anunţat la Teatrul Naţional* de *violonistul* **Socratte Barozzi** care va avea loc *Vineri 25 Ianuarie.*

Tînărul artist, care a debutat la noi ca un copil în adevăr miraculos, a fost, se ştie, primit cu entuziasm şi înainte de vrîsta prescrisă, la Conservatorul din Paris.

Concertul dela Teatrul Naţional va fi desigur o strălucită consacrare din partea marelui public, care a început să urmărească de aproape şi cu toată inima progresele talentelor romîneşti. Iată şi programul acestui interesant concert:

Concerto de Mendelsobn opus 64. Allegro molto appassionato. Andante. Allegro molto vivace. Nocturne de Chopin opus 27, No. 2 aranjată de Wilhelmy. Polonaise în re major de Wieniawsky. „Le Zéphir", de I. Hubay. „Sérénité", de Wieuxtemps. Rondo din Simfonia Espaniolă, de Edouard Lalo.

Biletele la agenţia „Thalia" Maximovici.

*

Actualmente Alfred Capus e cel mai norocos dintre scriitorii pariziani. In afară de noua sa piesă pe care i-o joacă Teatrul naţional (Comedia Franceză), alte două, dintre piesele sale mai vechi ocupă două importante scene pariziane: „La Veine" — la Gymnase şi „L'éventail" la Odéon. Cît despre piesa cea nouă: „Les deux hommes" unii critici n'o prea laudă. S'a observat cu spirit că, dată fiind tema şi acţiunea s'ar fi putut numi mai curînd: „Les deux femmes."

*

Un ziar din Milan publică o scrisoare inedită a defunctului poet Giosuè Carducci adresată în Martie 1888 unei doamne— une „dolce Signora" şi în care genialul poet apare ca un fanatic admirator al lui Wagner.

*

O curioasă dar foarte interesantă carte a apărut la Paris: „Mémoires d'une danseuse de corde" par Paul Ginisty. Autorul e cunoscutul scriitor dramatic, fostul director al Odeonului. In acea carte se descrie după documente autentice viaţa unei foaste dănţuitoare pe funie, M-me Saqui. Această „artistă" a apărut pentru ultima dată în hypodrom, dansînd pe funie, cînd ajunsese în vrîstă de 76 de ani. Cu 50 de ani înainte fusese serbătorită ca „primă acrobată a M. S. Imparatului",

*

Gerhardt Hauptman, autorul „Ţesătorilor" a cercat acum o nouă dramă cu aparenţe istorice în proporţii mari „Kaiser Karls Geisel"; „Ostateca lui Carol cel Mare". In realitate este o dramă sentimentală a unui bătrîn de 60 de ani care iubeşte o fată de 16 ani. Această dramă o atribue unui amor istoric al marelui monarc pentru isterica Gersund pe care Saxonii, persecutaţi de Carol cel mare, o lăsase drept ostatică la Curtea acestuia. E o dramă în 4 acte, în versnri pe care criticii o declară... imposibtlă.

*

STRUNA ZILEI

DILEMA GREA

După o săptămînă de discuţie greva avocaţilor nu s'a putut decide la Iaşi.

Legea asta făr'de lege
Face breasla lor săracă:
Condamnînd-o, avocaţii
Se condamnă ca să... tacă.

Informaţii

● Un an s'a scurs astă-zi de la moartea lui Andrei Badareu, părintele fruntaşului nostru A. A. Badareu.

O viaţă lungă, o viaţă albă şi curată ca şi ziua aceea senină de iarnă în care murise, încheiase, astă-zi un an, viaţa lui Andrei Badareu.

In veci pomenită fie-i memoria!

● Casapii angrosişti de la abator continuă să ameninţe cu greva, pentru motivele aratate de noi.

D. P. Fîntînaru, prim-ajutnr de primar, va convoca pe toţi casapii angrosişti la primărie, pentru a tranşa cu ei.

● Liberalii din localitate vor organiza un banchet în onoarea d-lui P. Poni, cu ocazia retragerei sale din viaţa politică.

Banchetul va avea loc după 15 Ianuarie, la hotel Trajan.

● Senatul universitar din Bucureşti se va întruni Luni 14 c. spre a se ocupa cu cercetarea lucrărilor candidaţilor pentru catedra de drept roman, vacantă la facultatea juridică din Iaşi.

Miercuri 16 c. Senatul universitar împreună cu facultatea de litere se vor întruni spre a se ocupa cu cercetarea lucrărilor candidaţilor la catedra de istoria filosofiei vechi şi pedagogiei la facultatea de litere din Iaşi, ţi a numi comisiuni de referinţi.

● Regimentul 7 calaraşi a făcut un marş azi dimineaţă, sub conducerea d-lui colonel A. Călinescu, pînă la Leţcani.

● Ministerul de interne a invitat prefectura de judeţ să facă cît mai multe abonamente pentru Dicţionarul limbei romîneşti, întocmit de Academie.

● Lucrările pentru instalarea băilor la penitenciarul central din localitate, sunt terminate.

Instalarea băilor s'a făcut după cel mai nou sistem şi pe la sfârşitul lunei, ele vor începe să funcţioneze.

● Revizorul şcolar al judeţului nostru va inspecta în cursul săptămînei viitoare azilele confesionale din jud. nostru.

● Membrii societăţei viticultorilor din localitate, au votat o moţiune prin care cer să nu se jignească interesele lor prin noua lege a monopolului.

In acelaşi timp societatea a delegat pe preşedinte d. Pandele Zamfirescu, să facă cîte un memoriu d-lor prim-ministru, ministru de finanţe, preşedinţilor Camerei şi Senatului şi representanţilor Iaşului în parlament, prin care să arate dezideratele viticultorilor ieşeni şi să le ceară în acelaş timp să'i roage ca să ţie samă de nevoile viticultorilor şi să facă aşa ca prin noua lege a monopolului cîrciumelor să nu jignească interesele lor viticole.

D. Pandele Zamfirescu a întocmit acele memorii şi le-a şi trimes celor propuşi.

● D-şoara Ecaterina Constantinescu, învăţătoare la şcoala din comuna Cotnari, a fost transferată la comuna Miroslava.

● Tribunalul secţia II-a a continuat eri pînă la orele 3 şi jumătate cu judecarea procesului fostului primar din Cucuteni, V. Gavrilescu şi al fostului secretar comunal Fustaşu, acuzaţi de falş în acte publice.

După o lungă deliberare tribunalul i-a condamnat la cîte o lună închisoare.

● Aseară profesorii conservatorului de muzică şi Declamaţie, s'au întrunit în conferinţă, pentru a discuta mai multe chestiuni între care şi fixarea programului serbărei ce se va organiza cu ocazia zilei de 24 Ianuarie (Aniversarea unirei principatelor), la Teatrul Naţional.

● Din comisiunea examinatoare pentru înaintarea pe loc a învăţătorilor, vor face parte ca membri probabil d-nii M. Carp şi C. Bottez.

Preşedinte va fi d. Solomon Haliţa, inspector al învăţămîntului primar.

● Astă-zi dimineaţă la orele 9 comisiunea aleasă de societatea viticultorilor şi compusă din d-nii: Gh. D. Şerban, F. Ciorapciu, A. Rohr, dr. Buzenchi şi M. Vioresca, s'a întrunit în localul Camerei de comerţ şi a procedat la definitiva redactare a statutelor.

● **Intrunirea revizorilor şcolari.**—Revizorii şcolari s'au întrunit la Ministerul instrucţiei, sub preşedinţia d-lui Haret, spre a raporta asupra rezultatelor obţinute prin întinder a ce s'a dat învăţămîntului practic.

S'au discutat şi măsurile ce ar fi de luat pentru o mai bună încasare a amenzilor şcolare şi pentru respectarea strictă a obligativităţei în înv. primar,

● Un mare număr de şcoli practice pentru adulţi vor fi create pe domeniile coroanei.

DIVERSE

— Moarei de aburi din Iaşi a domnilor Grunspan şi fiu, îi s'au acordat avantagiile legei industriale.

— Vacanţele la grădinele rurale vor începe la anul de la 15 Decembrie pînă la 16 Februar, iar la grădinele de copii din oraşe, de la 1 Iulie pînă la 1 Septembre.

— Comisiunea de judecată din Iaşi a învăţătorilor va fi convocată spre a judeca pe învăţătorul D. Gheorghiu din comuna Cristeşti, jud. Iaşi.

— Cu începere de ieri scontul băncei naţionale a fost redus la 6 la sută, iar acel asupra efectelor la 6 jum. la sutăi

— Primarul comunei Bosia a anunţat parchetul că eri după amiază copilul Petrachi, al locuitorului Gh. Bulgarul din satul Marhonda, ducîndu-se la Prut să se dea pe ghiaţă, a căzut într'o bulboană înecîndu-se.

— Primarul comunei Păuşeşti a cerut prefecturei de judeţ să intervină pentru ca copila Zenobia Dumitraşcu, de 14 ani, care a rămas orfană de părinţi şi care e oarbă, să fie primită la „Vatra Luminoasă".

— Membrii societăţei comercianţilor de băuturi spirtuoase din localitate, se vor întruni zilele acestea în scop de a înainta un memoriu corpurilor legiuitoare, prin care vor cere să nu se jîgnească interesele lor, prin noua lege a monopolului alcoolului.

— Pe ziua de 1 Februarie a. c., se va face o mişcare în învăţamîntul primar rural, din judeţul nostru.

Pe acea zi mai mulţi titulari cărora li s'au rezervat locuri, îşi vor lua posturile în primire.

Consistoriul spiritual al Mitropoliei va fi convocat în primile zile ale lunei Februarie, cînd are de judecat 4 procese clericale.

Unui cîntec

de † SPIRU PRASIN

Cîntec straniu! Cine oare te-a cîntat întăia oară?
Cine'n vorbele-ţi aprinse dorul ei nebun şi-a spus?
Cine şi-a 'nchinat durerei visele de primăvară?
Cine-a pus atît viaţă într'o clipă de apus?

Unde-i ţara către care sborul gîndului îl chemi?
Unde-i locul drag, feeric ce parfumul tău respiră?
Unde-i inima de care ai putea să nu te temi?
Unde este Diva care şi-a spus dorul ei pe lyră?

Cîntec straniu! Tu spui multe din exotica ta sferă
Şi auzu-mi toarnă 'n cuget voluptosul tău parfum;
Impetrit rămîn, iar gîndul ca atras de o himeră
Nebunatic pleacă 'n jocuri să te 'ntîmpine pe drum.

Spui de rugi 'nălţate'n umbră către visele sglobii—
Un chip drag pe-a lor aripe să-i aducă 'ncet, aproape...
Ca să'l prindă „Ea" pe gene şi să'l strîngă 'n lanţuri vii
Să'l topească, să'l omoare în săruturi de pleoape.

Spui de-o inimă ce bate sub un sîn rotund şi cald,
Spui de ochi aprinşi ce-aşteaptă un divin adorator!
Eu sunt oare?—Fericirea, din al mrejei tale fald
Se arată şi mă chiamă cu un gest fermecător!

Cîntec straniu! Pe aripa unui zefir aş plecă
Inspre lumile scăldate de-armonia ta uşoară,
Dar mă tem că din vieaţă în mormînt voi luneca
Şi mormîntul e abisul, ce'n vieaţă mă 'nfioară!

CEL MAI FRUMOS

—Poveste cu rost—

A fost odată, — căci de n'ar fi fost nu s'ar povesti,—în vremea cînd puricele se potcovea cu nouă zeci oca de fer şi tot sărea pînă la cer....

A fost o prea frumoasă şoricească, dar aşa de frumoasă, în cît îţi lua ochii, iar neamul şoricesc nu-şi putea lua dorul de la dînsa. De cîte-ori ea apărea între ei, un fior scutura pînă şi pe cei mai bătrîni şi ochii li se aprindeau ca doi cărbuni şi străluceau.

Cînd fu vremea să se mărite, unde începură a curge peţitori! Tot ce se putea urni, tot ce era mai de seamă, de la şoricelul care trăeşte de azi pe mîni în coliba nevoiaşului, pînă la rotundul în pîntece guzgan din cămările împărăteşti, toţi veniră să o ceară de nevastă. Sosiră şoareci din toate parţile lumei, de toate felurile, unii mai groşi, alţii mai subţiri, unii mai negri ca pana corbului, alţii albi ca omătul, unii cu o lungă coadă subţire ca un fir de păr, iar alţii cu o coadă groasă cît un deget; unii făceau închinăciuni după moda turcească, ridicînd o labă pînă la frunte şi în dreptul inimei, alţii făceau închinăciune ca un boer din ţara franţuzului; unii veniră cu o mulţime de robi, acoperiţi de fire de aur, iar alţii numai cu un prietin, doi.

Sfatul neamului şoricesc s'a adunat, ca să vadă cui s'o dea. Indată ce preşedintele sună din clopoţel— o alună găunoasă,—un înţelept se ridică, să vorbească. Era un bătrîn şoarece, plin de carte, căci locuia într'o bibliotecă, pe care o rosese mai toată. Alb ca o bucată de zahar, rotund în pîntec şi aproape orb, el se sprijini în două labe, puse pe a treia la spate şi întinzînd pe cealaltă ţinu sfatului un discurs în regulă, după cum scrie la cartea lui Kikero şi a lui Demostene.

Bătrînul înţelept spuse că e pacat să se dea o aşa minune de frumuseţă după un şoarece. Toţi peţitorii sunt de neam şi de ispravă, dar pentru aşa minune se cuvine să se aleagă tot cei mai frumos in lume. Şi ce-i mai frumos, zise înţeleptul clipind din ochii săi fără lumină, de cît soarele? Să se trimeată dar o solie la dînsul, ca să-l peţească.

Spusa bătrînului cărturar fu primită şi solia porni către palatul de lumină. Dar Soarele, cum îl auzi, oftă şi zise:

— Eu, cel mai frumos şi mai puternic? Cu mult vă înşelaţi. Mai puternic de cît mine e nămila cea mare de colo, din colţul cel intunecat, e Nourul. El vine cînd sunt lucind de raze şi mă întunecă şi mă şterge din ochii lumei. El e cel mai puternic, la dînsul să vă duceţi.

Şi porni solia către palatul cel cenuşiu. Dar Nourul le spuse:

— De-ar da Domnul să fiu eu cel mai frumos şi mai puternic! Auziţi voi către mează noapte un muget departat? Acela e Vîntul, duşmanul care mă răpune; de abia apuc să-mi deschid aripele şi să cuprind o parte din împărăţia albastră, cînd vine ca un turbat şi mă goneşte departe, hît departe, în hău. El e cel mai puternic; la dînsul să vă duceţi.

Şi porni solia către miază noapte. Dar vîntul le spuse:

— Amar v'a înşelat, cine v'a spus că eu sunt cel mai puternic! Vedeţi uriaşa cea de acolo? E Stînca; de dînsa se sparg toate silinţele mele, peste dînsa eu nu pot să trec, ci mă sfarm de dînsa.

„Opinia“ la FOCȘANI

In seara zilei de 6 Ianuar, în saloanele d-nei Ecat. Simionovici, a avut loc balul anual al societăţei doamnelor armene din Focşani.

Se cunoaşte reuşita tuturor balurilor date de această societate care are de scop a înzestra fete sărace cu ocazia măritişului lor. Balul din anul acesta a întrecut toate aşteptările.

Tot ce Focşanii au mai distins, mai elegant şi mai fermecător, s'a adunat în seara de 6 Ianuar în saloanele elegante ale d-nei Simionovici. Toaletele splendide măreau farmecul balului şi a persoanelor ce le purtau.

Reuşita balului se datoreşte comitetului şi în special d-nei Ecat. Simionovici, preşedinta societăţei, şi d-nei Marie A. Kirkorianu, casiera societăţei, care au făcut totul pentru succesul desevăr it.

***

In cercurile conservatoare se comentează foarte mult faptul că nu s'a găsit altul de a fi aclamat membru la clubul conservator din Bucureşti de cît *Avram Aguletti*, care se ştie că, în calitate de fost prefect, n'a fost în Putna de cât sluga d-lor Săveanu şi n'a făcut de cît politică în detrimentul partidului, şi n'a putut nici odată aduna 3 prieteni.

***

D. Iorgu Poenaru a luat lăudabila măsură de a se construi un teatru care să corespundă tuturor cerinţelor moderne unui astfel de local. In curînd va avea loc o intrunire în palatul *Societăţei Frăţia* spre a se pune bazele unei societăţi pentru construirea teatrului cu acţiuni. Dorim succes deplin d-lui Poenaru. Planurile sunt întocmite de d. arhitect al oraşului.

*

Primăria Focşani studiază chestiunea iluminatului oraşului cu electricitate. Se va deschide o licitaţie publică pentru acordarea concesiunei pe timp de 40 ani. Azi Primăria cheltueşte circa 70.000 cu iluminatul.

Asemenea judeţul Putna va deschide licitaţie pentru construcţia palatului de justiţie proiectat sub administraţia conservatoare pentru care scop judeţul a fost autorizat a face un împrumut dela creditul judeţian şi a percepe o nouă zecime.

***

Politice.—Mare zarvă există în partidul liberal. D. Ion Vlădoianu aduce acuzări d-lui N. Săveanu că l'a îndemnat să'şi pună candidatura şi în urmă zice c'a fost tras po sfoară. Asemenea d-nii N. Păcuraru, Anastase Georgescu sunt foarte nemulţumiţi şi nu se sfiesc a ameninţa pe d-nul Săveanu de halul în care au adus partidul. D. I. Rădulescu inspector şcolar se plînge că noul post nu-i rentează nimic.

In schimb d. Poenaru primarul oraşului s'a emancipat, d-sa de rîndul acesta se prezintă fără a fi sub tutela d-nului Săveanu,—popularitatea de care se bucură printre alegătorii col. II îi dă desigur acest drept.

D-nii Chirculescu, Graur, Marosin, Cernat, Dimancea, deputaţi, pe orice cale caută decapitarea fostului lor protector dl. N. Săveanu, motivînd că s'a demonetizat şi a devenit insuportabil.

In partidul conservator local aproape este aceeaşi situaţie, d. Nicu Negrea voeşte să organizeze partidul d-nului Enibace şi aspiră la şefie fiind susţinut de fostul şef d. Cantacuzino şi de d. Aguletti. Astfel vom avea, cu ajutorul lui Dumnezeu. „Trei partide conservatoare“ în judeţul Putna.

Şi totuşi nimene nu intervine spre a pune capăt unei astfel de stări!

Ultime informaţii

● *In numărul nostru de Luni vom publica un fragment din lucrarea pe care o pregătea Ronetti Roman în chestia agrară şi la care a scris pînă cînd boala l'a trîntit la pat.*

Fragmentul ie dintr'un capitol asupra „Latifundiilor“ şi în care Ronetti Roman esplică origina acestora la Romani.

Şi Vîntul oftă aşa de puternic, în cît vui toată întinderea; iar solia porni fără preget către Stîncă.

—Aşa ar fi trebuit să fie, le respunse Stînca, dar nu e aşa. Nu sunt eu cea mai puternică, căci făptura mea uriaşă e străpunsă de un duşman neîmpacat, pe care nu pot să-l înving. In zadar caut să-l răpui; în fie-care zi el tot îmi măreşte rana. Cel mai puternic, e şoarecele, el mă roade fără odihnă.

Şi s'a dus solia către şoarece, care a primit-o bucuros. Iar cînd s'au întors peţitorii la sfatul neamului şoricesc şi îi spuse de a firu 'n păr toate cîte li s'au întîmplat, bătrînul cărturar se netezi pe frunte, gîndi cît ai clipi din gene, Frumoasa Cosenziană şi grăi.

—Aşa stă scris la carte, că aşchia să nu sară departe de la trunchiu.

† Spiru Prasin.

● *Din Focşani ne vine ştirea că amicul nostru Gogu Constantinescu continuă a fi greu bolnav şi că pentru mîine este aşteptat acolo d. dr. Leonte spre a-l examina.*

Dorim bunului nostru prietin o grabnică şi deplină însănătoşire.

● In urma unei circulare a direcţiunei generale a închisorilor, la penitenciarul central din localitate se va înfiinţa un curs de adulţi pentru deţinuţi.

Cursurile vor fi predate de grefierul penitenciarului, şi probabil că ele vor începe la 1 Februarie a. c.

● Zilele acestea ministerul cultelor şi instrucţiunei publice va trimete revizoratului şcolar lista învăţătorilor admişi la examenul pantru înaintarea pe loc, examen care se începe la 1 Februarie.

● E o adevărată pacoste pe capul bieţilor studenţi în medicină.

Caloriferele ce încălzesc salele de cursuri şi disecţie stricîndu-se iar, salele au ramas din nou neîncălzite.

● Ministerul de domenii a făcut cunoscut prefecturei de judeţ că s'a admis că consiliul superior al agriculturei să corespundă direct cu autorităţile administrative, fără mijlocirea administraţiei centrale şi tot odată pune în vedere prefecturei să dea ori-ce informaţiuni ar cere acel consiliu.

● Cu prilejul publicărei proiectului monop. cîrciumelor sătesti, s'a întocmit un tablou al distileriilor din ţară după ordine de importanţă.

Distileria din Corneşti, jud. Iaşi, figurează a 11-a pe tabloul celor 28 distelerii şi produce anual 4.993.450 grade-decalitri spirt.

● Marţi, 15 c. va începe concursul pentru ocuparea catedrei de patologie internă de la facultatea de medicină din Iaşi.

Catedra a ramas vacantă prin strămutarea la Bucureşti a d-lui profesor Teohari. Acum vre-o doi ani senatul universitar din Iaşi recomandase pentru acea catedră pe d, doctor A. A. Lambrior, pe cînd Senatul Universitar din din Bucureşti se pronunţă pentru scoaterea la concurs a catedrei, părere la care s'a raliat şi ministrul.

Comisia examinătoare va fi presidată de d. doctor Russ, membrii, domnii profesori: Puşcariu, Tiron, Stoicescu şi Babeş.

Candidaţi d-nii: Lambrior, Zamfirescu, Bacaloglu şi Malcoci.

Concursul va consta în trei probe teoretice.

● A doua convocare a acţionarilor societăţei de Economie şi Imprumut din Iaşi, pentru alegerea noului consiliu administrativ, va avea loc la 27 Ianuarie, ora 2 d. a., în sala teatrului Regal (Pastia)

● Concursul de popici, care trebuia să aibă loc aseară, la societatea de gimnastică, a fost amînat pentru Vinerea viitoare, din lipsă de combatanţi.

● Consiliul de revizie al armatei va judeca poimîne, Luni, recursul făcut de soldatul Ilie Cazacu din regimentul 8 calaraşi din Botoşani, — care a fost condamnat de consiliul de răsboiu al corpului 4 de armată la un an închisoare, pentru furt şi dezertare repetată.

● In astă seară Sîmbătă are loc serata dansantă la cercul militar şi societatea de sport muzică şi gimnastică.

● Regimentul 7 de cavalerie din localitate a făcut azi dimineaţa un marş în drumul spre Tg. Frumos.

La orele 11 s'a înapoiat.

● La 1 Februarie a. c., va începe să lucreze comisiunea de impuneri de scăderi de taxe, în localitate.

Din această comisiune fac parte cîte un membru al consiliului comunal şi cîte un controlor din partea administraţiei financiare.

In localitate vor fi cinci comisiuni: cîte-o comisiune de fie-care despărţire.

Tot în aceiaşi zi vor începe să lucreze şi comisiunele de impuneri, din judeţ.

● Membrii consiliului comunal au fost convocaţi pentru astă-zi la orele 5 p. m., spre a se ocupa cu cîte-va chestiuni importante, între care şi acea a expropierilor.

● Ni se afirmă că primăria a cheltuit 24.000 lei şi nu 18.000 lei cu pretinsele reparaţiuni la teatrul naţional.

Nu s'au reparat, însă, nici caloriferele, nici cazanele de la casa maşinelor. In afară de aceasta, s'a constatat, cu prilejul recepţiei „reparaţiunelor“, că ornamentele de la loji, au dispărut.

Ar face bine administraţia comunală să dee lămuriri în această privinţă.

● Membrii clubului liberal au fost convocaţi pentru mîine să proceadă la alegerea unui nou comitet diriguitor. Acest comitet se compune din şapte persoane.

● D. P. Fîntînaru, prim ajutor de primar, întovărăşit de d. Săvescu va face zilele aceste o minuţioasă anchetă la percepţiile abatorului şi comunei.

Aceasta în urma unor denunţuri primite, prin care se spune că la numitele percepţii s'ar fi făptuit o serie de neregularităţi şi abuzuri.

● Iată memoriul pe care d. Pandele Zamfirescu, preşedintele societăţei viticole din localitate, l'a înaintat primului ministru, ministrului de finanţe, preşedinţilor Camerei şi Senatului şi reprezentanţilor Iaşului în parlament:

«Societatea viticolă din jud. Iaşi, luînd cunoştinţă că în curînd urmează a se aduce în discuţia corpurilor legiuitoare, proectul de lege pentru monopolul crâşmelor, întrunindu-se în adunare plenară în şedinţa de la 4 Ianuarie a. c., m'a însărcinat a interveni pe lîngă dv. cu rugăminte, ca la întocmirea acestei legi să se aibă în vedere marile interese ale viticultorilor, spre a nu se lovi împuţinarea consumaţiunei vinului şi eftenirea acestui produs, unul din cele mai însemnate isvoare de bogăţie ale ţărei; ori ce vătămare sau restrângere s'ar aduce în cultivarea şi desvoltarea viilor, mai cu samă în această perioadă de reconstituirea lor, ar fi o adevărată ruină pentru podgorenii din toate părţile ţărei, care şi-au pus munca şi economiile lor de ani întregi în această ramură, dar ar zdruncina şi instituţia „Creditului viticol“ al statului, care a pus un capital atât de însemnat, de mai multe milioane, tot din punga contribuabililor, tocmai în scopul de a încuraja şi a spori producţiunea vinului.

In acelaş timp vă rugăm, să bine voiţi a ţinea samă de faptul ca să se lese cu totul libere localurile unde se vor debita vinuri şi alte băuturi higienice.

Primiţi etc....

● In cercurile didactice se face mult haz pe tema formulei cu care ministerul instrucţiunei a făcut ultimile numiri de profesori definitivi în învăţămînt.

Aşa bunăoară, în numirile sosite înainte de serbătorile crăciunului se spune că d. X. este numit profesor definitiv pentru specialitatea Y, în învăţământul secundar.

La ce catedră şi din care oraş din ţară, însă nu se spune în numire,—cum ar fi trebuit să se spuie.

● In oraş circulă svonul că şcolile secundare şi primare vor fi închise pentru două săptămîni, din cauza epidemiei de scarlatină, care bîntuie cu furie în oraş.

Numai dela Liceul Naţional, din clasa a VII-a sînt 10 elevi bolnavi, dintre care şi fiul d-lui profesor Gîrcineanu.

● Pentru postul vacant de controlor, de pe lîngă administraţia financiară, sunt trei candidaţi.

După cît ştim însă, pentru acest post a fost recomandat d. A. Gheorghiu, licenţiat în ştiinţe, o rudă a d-lui P. Poni.

● Fata Lotti Bernovanu a fost transportată eri seară la Bucureşti, pentru a fi examinată de comisiunea compusă din d-nii d-ri Obreja şi Marinescu.

Ea a fost depusă în pavilionul criminalilor bolnavi dela Văcăreşti.

● D. general Lambrino a sosit eri în localitate.

D-sa a inspectat astă-zi remonţii regimentului 7 calaraşi, din localitate.

● D. Ioan Rusu, funcţionar la banca agricolă din localitate, a fost transferat pe ziua de 15 Ianuarie la direcţia centrală a băncei, din Bucureşti.

● D. Stefan Sihleanu, inspector general al învăţămîntului secundar, se află în localitate.

● Decanul baroului de disciplină, d. Pandele Zamfirescu, a plecat la Bucureşti spre a depune rezoluţia luată de avocaţii din Iaşi în privinţa grevei.

Judiciare.—Zilele acestea se va termina instrucţia în afacerea conductorului poştal Gh. Costăchescu, care a delapidat o însemnată sumă de bani din vagonul poştal, după care a dispărut.

Direcţia poştelor s'a constituit parte civilă.

— Gardistul Gh. Foşa, părăsind serviciul fără voie, a fost destituit şi dat judecăţei.

— Parchetul, în urma unui aviz medical, a dispus internarea în ospiciul „Socola“ a locotenentului Const. Stavrescu din regimentul 8 Calaraşi.

— La parchet a fost adus astă-zi un fur foarte original. El se numeşte Ion Mălăescu şi avea o singură patimă nobilă: fura ploştele cu gaz din felinarele publice, proprietatea comunei.

— Firma A. David succesor din Fălticeni, a cerut tribunalului Iaşi declararea în stare de faliment a comerciantului A. Şaraga, magazin de haine gata în strada Vechie.

S'a fixat termen pentru ziua de 17 Ianuarie.

— Numita Maria Heţanu, care a furat mai multe lucruri de valoare de la Moise Bercovici din str. Golia, a fost prinsă şi arestată.

Institutor ieşan—pedepsit

Bucureşti.— D. Haret a aplicat pedeapsa avertismentului d-lui N. Arbore, directorul şcoalei primare No. 1 de băeţi din Iaşi, pentru-că, împrumutînd pe un coleg al său cu bani, a socotit împrumutul cu **18 la sută**. (Acum înţelegem de ce acelaşi domn Arbnre şi-a pus candidatura la o casă de economie din localitate, ca membru în consiliul administrativ).

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Bucureşti 12 Ianuarie

Greva avocaţilor

Bucureşti.—La palatul de justiţie curentul s'a schimbat foarte mult în ce priveşte greva avocaţilor. Cei mai mulţi, dintre care fruntaşii baroului, sunt contra grevei.

In astă-seară are loc congresul avocaţilor, care se va termina probabil printr'un vot contra grevei.

Congresul internaţional de medicină

Bucureşti.—Viitorul congres internaţional al medicinei va avea loc la Budapesta în zilele de 29 August până la 4 Septembrie.

Vapor romîn avariat

Bucureşti.—Vaporul romîn „Bucureşti“ al serviciului maritim romîn, pe cînd staţiona în portul Roterdam, a fost lovit de vaporul englez „Lefler“, care i-a provocat o mare spărtură.

Din ancheta făcută de autorităţile din Roterdam, rezultă că toată vina e a vasului englez, care a şi fost condamnat să plătească o sumă de bani pentru repararea vasului avariat.

Lucrări parlamentare

Bucureşti.—Secţia I-a a Senatului s'a ocupat eri cu cercetarea proectului monopolului cîrciumelor şi a adus oare-care mici modificări de detaliu.

Celelante secţiuni se vor ocupa astă-zi de proectul în chestiune.

In genere senatorii sunt favorabili proectului d-lui Costinescu.

La cameră d. Costinescu a lucrat cu delegaţii la proectul pentru despăgubirile celor devastaţi.

O nouă declaraţie a d-lui Carp

Bucureşti.—Eri la Cameră d. Carp a fost din nou asaltat cu întrebări, de către deputaţii liberali.

Unul dintre aceştia l'a întrebat:

—I-aţi molestat numai pe tachişti, sau i-aţi expulzat pur şi simplu?

—N'am făcut de cît să regulăm cîte-va chestiuni referitoare la bucătăria partidului, a răspuns d. Carp.

—Cum se explică atunci, l'a întrebat un al doilea, că dintre cei 5 şefi de culoare, numiţi de către reposatul general Lahovary, nu au fost realeşi în noul comitet de cît doui, şi aceştia prieteni ai d-lui Cantacuzino.

La aceasta d. Carp n'a răspuns nimic.

Doui soldaţi ucişi

Slatina.—Astăzi pe cînd în camera companiei a 9-a se făcea exerciţii de tir redus, un glonte, probabil de rezboiu, a trecut prin uşa companiei I-a, a străbătut corpul soldatului Bulmac Radu şi s'a oprit în pieptul soldatului Puică Radu.

Amîndoi au fost transportaţi la spital şi imediat soldatul Puică a încetat din viaţă.

In jurul unei alegeri

Bucureşti.—D. Nae T. Popp va cere astă-zi la Cameră o anchetă parlamentară asupra alegerei colegiului II ce s'a făcut la Dolj.

Se ştie că chestiunea validărei acestei alegeri n'a fost adusă în discuţia Camerei întru cît se spera că d. Popp va renunţa de a desvăli înnaintea parlamentului cele petrecute.

D. Popp a refuzat însă acest lucru.

Casa rurală

Bucureşti.—S'a fixat definitiv că capitalul cu care va începe operaţiunile cassa rurală va fi de zece milioane, dintre care cinci milioane va subscrie statul şi cinci milioane prin subscripţie publică.

Administraţia va fi încredinţată unui director general şi duoi subdirectori.

Transferare

Bucureşti.—La ministerul cultelor s'a iscălit astă-zi decretul prin care d. Codrescu de la Pomîrla este transferat la Tulcea.

Modificare importantă

Bucureşti.—In regulamentul pentru aplicarea învăţămîntului normal şi primar s'a făcut următoarea modificare:

Profesorii pedepsiţi cu transferarea nu vor putea fi transferaţi din nou, după cererea lor sau din oficiu, de cît după ce se va fi prescris termenul pedepsei în conformitate cu art. 193 din regulament.

Demisie

Bucureşti.—D. Em. Culog'u a demisionat din consiliul de administraţie al Cassei de Depuneri şi Consemnaţiuni.

Camera

Bucureşti.—Inainie de a se fi deschis şedinţa, deputaţii urmăresc cu atenţiune o îndelungată convorbire ce are loc între d-nii P. P. Carp şi Jean Lahovary.

La deschiderea şedinţei d. Nicu Filipescu întreabă guvernul dacă este adevărat, cu toate desminţirile date de ziarele oficioase, că nişte ingineri străini lucrează la inventariarea arsenalului.

Dl. Em Ouloglu se asociază la întrebarea d-lui N. Filipescu.

Se procedează apoi la validarea alegerei d-lui Corneliu Gârleşteanu, la col. II de Dolj.

D. N. Popp insistă pe larg asupra ingerinţelor ne mai pomenite ale administraţiei pentru asigurarea reuşitei d-lui Gârlişteanu.

Camera validează alegerea.

D. Mitescu de la Craiova, depune o petiţiune prin care se cere modificarea nouei legi a tocmelelor agricole.

Depunerea acestei petiţii a produs ilaritate.

Şedinţa continuă.

Senatul

Bucureşti.—Senatul n'a ţinut astăzi şedinţă publică, de oare-ce senatorii au trecut în secţiuni pentru a studia legea monopolului cîrciumelor.

D. Take Ionescu la Viena

Viena. — D. Take Ionescu, fost ministru de finanţe al Romîniei, va sosi astă seară din Monte Carlo.

D-sa va face mâine o vizită d-lui Aehrenthal şi va pleca seara la Bucureşti.

Afacerea diamantelor

Paris.—In afacerea diamantelor fabricate judecătorul de instrucţie a ascultat mai mulţi martori şi a reţinut depunerea făcută de un singur lucrător de diamante, Haan, cara ă furnizat lui Lemoine un număr oare-care de diamante brute.

Judecătorul i-a aratat mai multe diamante din Beers căruia Lemoine i le presentase ca fabricate de dînsul. Haan le-a recunoscut şi a probat că zisele diamante tuseseră vîndute de către el însuşi lui Lemoiue.

Procesul Nasi

Roma.—Procesul Nasi.—Doui tîmplari depun că au fabricat mobile pentru Nasi şi Lombardo şi că au fost plătiţi de catre administraţie.

Un funcţionar crede că suma pentru legarea cărţilor lui Nasi, se urcă la 14,000 sau 15,000 de lire. Pictorul Balla zice că, a făcut portrétul lui Nasi şi că a fost plătit de minister cu o mie de franci ca încurajare. O depoziţie analogă face şi sculptorul Bueum.

● Astă-seară are loc la Teatrul-Circ Sidoli o mare serată cinematagrafică Pathé Freres Paris. In ultima parte a reprezentaţiei va debuta *„La Perle“*. Tînăra artistă dansează în genul celebrei Cléo de Merode. La Perle este creatoarea coreagrafiei electrice moderne. In dansul fluturului ea apare în costum de perle şi juvaeruri care revarsă torente electrice.

Programa cinematografului din astăseară este una din cele mai interesante.

Mâne Duminică au loc 2 reprezentaţii: la 3 ore ziua matineu cu preţuri pe jumătate, şi la 9 seara reprezentaţie obişnuită.

PRIMARIA COMUNEI IASI

Publicaţie

Se aduce la cunoştinţa publică că în ziua de 25 Ianuarie a. c. oara 11 a. m. se va ţine în Camera acestei Primării, în conformitate cu art. 72-85 din legea asupra comptabilităţei publice, licitaţie cu oferte închise pentru darea în întreprindere a lucrărilor de reparări, reconstruiri şi construiri din nou de strade cu material de piatră, pe timp de trei ani cu începere de la 1 Aprilie a, c.

Nu se vor primi decît numai acele oferte care vor conţine un rabat unic pentru toate preţurile prevăzute în seria de preţuri.

Garanţia previzorie 2000 lei în numerar sau oferte garantate de Stat.

Condiţiuuile de licitaţie şi caetul de sarcini se pot vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul administrativ.

No, 00483
10 Ianuar 1608

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

S'au pus în vînzare

LOZURILE CLASEI 2A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

Tragerea

la 4 5 Februarie 1908

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 70,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8 Una optime	Lei 2.50
1/4 Un sfert	Lei 5
1/2 Una jumătate	Lei 10
1 Loz întreg	Lei 20

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului în

Palatul Casei de Depuneri şi Consemnaţii

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Princip. la Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL Dului ZED

are pentru basa principală Codeina şi Tolu; el inlocueşte Pasta Zed şi poate fa nt ebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Folosşte de minune in contra **irritatiunilor, peptului si ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei magăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casă de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

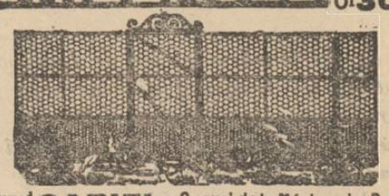

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

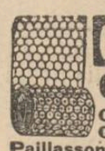

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré....	1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places.....	7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREI, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilă de veritabil Elixir Guillié

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V — No. 338. Marţi 15 Ianuarie 1908

Discursul Rectorului

De sigur contrar obişnuinţelor noastre universitare de pînă acum, dar în deplin acord cu ceea ce se practică de decenii întregi şi chiar de veacuri în ţările civilizate, d. prof. dr. G. Bogdan, de curînd rector al universităţii ieşene, şi-a inaugurat înălţarea sa în noua demnitate printr'o cuvîntare ţinută înaintea studenţilor tuturor facultăţilor înadins convocaţi.

Fapta aceasta a noului rector poate fi oare-cum surprinzătoare, cel puţin judecînd după unele aprecieri şi unele comentarii chiar ale unora dintre acei cari l-au ascultat; dar, pentru orice om care cugetă serios la menirea învăţămîntului universitar şi la viitorul ţării noastre, cuvîntarea d-lui prof. dr. Bogdan e tot ce poate fi mai avenit şi-mi place a spera că d-sa va fi imitat pe viitor.

A convoca pe studenţi în calitate de rector spre a le desfăşura vederile cu privire la aşezămîntul în fruntea căruia votul te-a desemnat, a le arăta cum înţălegi a te purta în această înaltă misiune şi ce anume doreşti din partea tineretului ce urmează a fi călăuzit,— ar trebui să fie oricînd datoria unui nou rector. D. prof. dr. Bogdan a înţeles deplin lucrul acesta şi, în mijlocul unei lumi cam blazate, nu s'a sfiit a face cel dintăi pas hotărîtor şi chezeşuitor pentru îndeplinirea în total a datoriei sale ca rector.

Intr'atît la noi se iau lucrurile de cu uşurătate, că cea dintăi gîndire ce-ţi răsare în minte atunci cînd norocul, întîmplarea sau buna intenţiune te-au desemnat pentru un rol, este, dacă să-ţi îndeplineşti sarcina întocmai pe cît o comportă misiunea încredinţată ori să te mulţumeşti a culege pur şi simplu avantagiile situaţiunii fără a lucra cu seriozitate. Şi fiindcă majoritatea inalţilor însărcinaţi se complac într'acest din urmă *dolce far niente*, o curioasă şi păgubitoare sfială te ţine oarecum să faci ca toată lumea, adică să nu faci nimic sau cel mult aproape nimic.

D. prof. dr. Bogdan a avut tăria sufletească de a înăbuşi acea păgubitoare sfială de a lucra cu adevărat, a păşit cu hotărîre peste acceptata şi bine apreciata în deobşte inacţiune, punîndu-şi în minte şi dînd cea dintăi dovadă de a fi rector cu adevărat. Spre acest sfîrşit, ştiind bine în ce mediu lucrează, a căutat să stînjănească neaşteptarea studenţilor, aproape toţi deprinşi a crede că demnitatea rectorală ar fi numai formală.

Prin cuvîntarea sa noul rector a pus în adevărata ei lumină, semnificare şi valoare, misiunea rectorală, aşa cum a fost în esenţa ei, aşa cum este şi aşa cum va fi cît timp va fi pe pămînt un învăţămînt universitar. Dînsul a arătat limpede ce gîndeşte cu privire la îmbunătăţirea universităţii ieşene, şi în chip cît se poate de alintător, aşa cum se potriveşte pentru nişte spirite tinere din nefericire prea ispitite de-o amăgitoare recalcitranţă, a arătat studenţilor datoriile lor studenţeşti, destul de mari de altfel ca să nu sufere în îndeplinirea lor prin adoptarea altor datorii ce nu li-s proprii.

Dar partea cu deosebire nouă, frumoasă şi înălţătoare a cuvîntării rectorului a fost aceea unde a arătat nevoea alipirii pe lîngă instrucţia cea mai înaltă şi cea mai desăvîrşită a unei educaţiuni alese. Universitatea nu-şi îndeplineşte cu adevărat rolul ei social, dacă pe lîngă oameni învăţaţi nu produce cu deosebire şi oameni de caracter. Instrucţia ce-i drept este hrana minţii, este unealta care ajută spre înălţare; dar cu lipsa unei educaţii, cu lipsa şi a unui caracter distins această unealtă poate încă desăvîrşi năzuinţa spre rău. Pentru aceste considerente desvoltate în toată evidenţa, noul rector se arată hotărît a se consacra cu deosebire îmbunătăţirilor şi întocmirilor universitare cari să poată avea de rezultat şi producerea oamenilor de caracter.

Rectorul a lăsat să se întrevadă partea de clevetire ce negreşit i-a ajuns la auz cînd a căutat să apuce pe calea cea bine făcătoare a misiunii sale. A lăsat să se întrevadă partea de apostolat ce se reclamă acum pentru regăsirea adevăratului înţeles al misiunii rectorale ce devenise curat formală. Dar, riscînd poate o continuare a răutăcioaselor clevetiri, a manifestat hotărîrea fermă de a se ţinea nestrămutat pe calea apucată. Aşa că în totul cuvîntarea sa a lăsat impresiunea unei vieţi nouă, inalte şi demne, ce ia naştere în universitate, care viaţă va avea negreşit de luptat cu trudă şi poate foarte adese cu năcaz împotriva vieţii vechi; dar, fie ca lucrul să se împlinească aeve, a lăsat şi impresiunea că viaţa nouă va înăbuşi viaţa veche.

Dr. P. Zosin

O declaraţie a d-lui TAKE IONESCU

Delegaţiunei partidului conservator, care l'a primit ieri la trecerea sa prin Craiova, d. Take Ionescu i-a făcut următoarea declaraţie:

— Pe mine mă plouă dela 1895; şi în special de la moartea lui Lascar Catargiu, în 1899, plouă, pot să zic, cu găleata, fără ca să fi avut asupra mea vre-o înrîurire.

Politica democrată, adaugă d. Take Ionescu, este singura astăzi în stare să corespundă nevoilor poporului, ca dovadă, baronul Aehrenthal, ministrul de externe al Austro-Ungariei cu care am avut o convorbire eri la Viena, fără a fi un partizan al votului universal, recunoaşte că în statele Europei sistemul politic din trecut trebue cu totul schimbat. Nu mai merge cu guvernele care să aibe miniştri, cari vor să lucreze după sobă.

Avocaţii în grevă

Avocaţii din ţară, cu excepţia barourilor de Ilfov şi Iaşi, cari s'au pronunţat şi au votat contra şi cu excepţia baroului de Huşi, care, foarte cuminte, nici nu s'a pronunţat, nici n'a luat parte la congres—au declarat greva generală.

In ce priveşte Iaşul, care şi în această împrejurare a dat primul semnalul cel drept, credem că baroul seu nu trebue să se supună hotărîrei marei majorităţi, întru cît, după lege, barourile sunt corpuri independente.

Anul nou a început cu acest unic în felul seu pas nesocotit. Dacă avocaţii din ţară s'ar fi agitat la vreme; dacă colegii lor din Parlament, cari formează majoritatea lui, ar fi rîdicat la timp necesarele proteste—de sigur că s'ar fi ajuns la două lucruri minunate: proiectul ar fi fost modificat şi ideea grevei n'ar fi născut.

Dar astfel cum s'a procedat, pe lîngă că guvernul nu dă de loc semne că greva avocaţilor l'ar jena cît de puţin, legea, cu părţile ei foarte rele, rămîne lege.

Dar mai rea este greva. Căci dacă părţile rele din legea zisă a d-lui Stelian, lovesc în prestigiul unei anumite bresle, greva proclamată ieri seara loveşte într'o întreagă stare de lucruri şi consecinţele ei vor fi mai puţin grave pentru cei loviţi de lege, de cît pentru marele număr de justiţiabili, cărora n'are de ce le păsa de lege.

Nu! Un corp cult şi luminat nu trebuia, pentru motive de ordin pur personal, să fi recurs la asemenea acte de anarhie. Cînd se pun în grevă bieţi lucrători, pe ale căror necăjite spinări se îmbogăţesc patroni lacomi; cînd se pun în grevă acei nenorociţi calfe de pitar sau alţi exploataţi, se recurge, sub motiv de a biciui socialismul, la acele măsuri nesocotite pe care le cunoaştem cu toţii.

Dar cînd greva se declară pe motive fără rost, căci legea d-lui Stelian nu va vieţui multă vreme—atunci ce să spunem?

Şi contra cui s'a declarat greva? Din ce cauze groasnice se impedică mersul regulat al justiţiei?

Am fi înţeles — şi aşa trebuia să se procedeze: o continuă agitaţie în contra operei nesocotite a mîndrului oltean, care a lovit într'un corp care l'a înălţat acolo unde este.

Au mai existat legi rele, au existat legi şi mai rele—pe care dreptatea le-a doborît.

Greva aceasta ie o ruşine—o ruşine cu atît mai mare, cu cît ea este opera distrugătoare a uneia din cele mai culte bresle a ţărei.

Inspecţii speciale

In curînd examenul de înaintare pe loc al învăţătorilor şi învăţătoarelor se va ţinea. La 1 Februarie a. c., comisiunile examinătoare vor începe să funcţioneze în Iaşi şi Bucureşti. Membri noi, duh nou, măsuri nouă, candidaţi noui.

De la 20 Ianuarie la 1 Februarie se închee definitiv tablourile de inspectoratul general. Pentru acest sfîrşit să cer să se facă inspecţii speciale de către inspectorat la toţi învăţătorii propuşi la examenul de înaintare. Şi cum liberalii sunt gălăgioşi, presa lor de partid n'a încetat o singură zi să nu anunţe că d-nii inspectori şcolari Adamescu şi Haliţa au plecat în inspecţii speciale la ţară.

Era un fel de avertisment dat indirect şi procedurii urmate tot de inspectoratul liberal din 1903 şi conservator din 1906, cari au dat o delegaţie revizorilor şcolari de judeţe ca să facă ei acele inspecţii speciale.

Mai mult încă, s'a învinuit inspectoratul conservator că şi-a uitat de datoria lui, cînd cu procesul de la cons. permanent.

Suntem azi în măsură de a reduce la adevarata valoare toate aceste inspecţii speciale. Gălăgioşii inspectori şcolari liberali, în dorul lor de a servi şcoala şi pe partidul liberal, am zis pe omul şcolar d. Spiru Haret, au făcut lista de toţi învăţătorii diochiaţi ca avînd simpatii cu oamenii partidului conservator şi în ura lor nebună de a lovi, au plecat în inspecţii speciale încă din Septembrie pe la toţi aceĭ învăţători, ca să le găsească ori local nereparat, ori frequenţa nèregalată, ori program neexecutat, ori nod în papură pentru a-i şterge de pe tab'ou, să vîrè groaza în ceilalţi şi deci să mai vînèze partizani însetatului şi ahtiatului după dînşii, d. Haret. De restul învăţătorilor nu s'a interesat nimene.

Din cei aproape o mie de învăţători n'au fost inspectaţi nici cîte 3 de judeţ; restul s'a făcut batjocură şi supt aşa atmosferă se deschide acest examen de înaintare pe loc urzit din ură, hrănit cu răutate şi lovit de nulitate, căci nu e publicat în marginile legii şi regulamentului şi deci anulabil în toată întinderea lui, cu toate urmările lui.

Petroleul românesc în 1907

„Monitorul Petroleului" publică raportul său anul asupra mersulni industriei de petrol din România în anul expirat.

După acel raport, în anul 1907 industria romînă de petrol a realizat un mare progres atît sub raportul creşterei producţiunei cît şi sub acel al creşterei preţurilor şi a sporirei relaţiunilor internaţionale.

Iată care a fost producţiunea de ţiţei în ultimii 10 ani şi creşterea procentuală a fiecărui an:

	Cantităţi	Creşteri procent
1898	180.000 tone	—
1899	250.000 „	39 %
1900	250.000 „	—
1901	270.000 „	7 jum. „
1902	310.000 „	14 „ „
1903	384.302 „	24 „
1904	500.561 „	31 „
1905	614.870 „	23 „
1906	887.091 „	44 „ „
1907	1.130.000 „	27 „ „

Producţiunea anului 1907 poate fi evaluată la aproximativ 50 milioane lei, cea ce ar reprezinta un beneficiu brut de aproximativ 24% asupra întregului capital investit în industria de petrol.

In No. de la 10 Ianuarie, „Monitorul Petrolului" face o lungă expunere asupra capitalului străin investit în industria romînă de petrol în 1907.

Rezultă din această expunere că în anul trecut, a existat în România 34 de societăţi pe acţiuni şi 29 de sindicate ori asociaţiuni în participaţie, reprezentînd un capital declarat de 224 milioane, din care s'a vărsat 212 milioane lei.

In afară de societăţile pe acţiuni şi asociaţiunile în participaţiune mai sunt în România peste 100 de exploatări particulare al căror capital poate fi evaluat la aproximativ 6 milioane lei; aşa că cifra totală a investiţiunilor reale se urcă la 218 milioane.

„Monitorul Petrolului" îşi propune a arata în ediţiunea următoare naţionalitatea capitalurilor angajate în industrie cum şi relaţiunile comerciale şi financiare ale intreprinderilor de petrol din România, ceia ce constitue un nou capitol foarte interesant al raportului ce publică.

CATE-VA NOTE

Acei cari au nobila pasiune a biletelor de favoare la representaţiile teatrale, vor afla cu plăcere că şi Napoleon Bonaparte era un adorator al intrărilor gratuite, la representaţiile comediei franceze, mai ales.

Frederic Fevre, cercetînd archiva comediei, a dat de un bilet de favoare semnat de Talma, celebrul tragedian mort în 1826.

Biletul conţine următoarele: „intrare gratuită pentru cetăţeanul Bonaparte, valabilă la representaţia de astă-zi".

Napoleon, pe atunci locotenent în artilerie, era pasionat pentru teatru şi mijloacele nu-i permiteau încă să-şi plătească luxul intrărilor plătite.

Regulat făcea apel la Talma, care se pare, avea oroare de cererile lui Bonaparte, căci fiul cel mai mare al marelui tragedian povestea: „tata se ascundea literalminte de frică de-a nu fi abordat de Bonaparte".

Ar fi foarte nimerit, faţă cu aceste interesante date, ca acei cari, în limbă violentă se numesc, la teatru „gratişii" sau „pleşcarii", să se declare că sînt bonapartişti.

•

„Suprema forţă" este titlul unei piese pentru representarea căreia la teatrul nostru naţional, comisarii şi diverşii lor subalterni, au primit etern caritabila însărcinare de-a desface biletele.

Cu cît mergem înainte în civilizaţie, cu atît, în ce priveşte unica misiune a poliţiei în artă—rămînem înapoi.

Port—tabacul lui Caragiale a rămas invincibil!

Ce rost o fi avînd poliţia în acea necunoscută „Supremă forţă"—nu ştim. Dar bieţii comisari şi derivaţii lor, fac cele mai supreme sforţări ca să corespundă uneia din cele mai interesante meniri ale poliţiei: să impue bilete de teatru la neguţitorii evrei.

Iar aceştia, în suprema lor slăbăciune cumpără!

OAMENI ŞI LUCRURI

PLICUL...

Afacerea secretului testamentar al inginerului francez Lemoine—cu privire la fabricarea artificială a diamantelor, nu mai iea sfîrşit. Ea alimentează de săptămîni de zile gazetele universului întreg şi păcăleala englezului Wernher surprinde ca o enigmă. Se ştie acum în ce constă marea taină sau, mai drept, marea mistificare. Inginerul francez a ştiut să convingă, cu ani în urmă, pe marele neguţitor englez de briliante că se află în posesiunea unui teribil secret „ştiinţific"; că are un sistem al său propriu de a fabrica un diamant perfect. Francezul a dat imediat „probe" despre imaginara sa descoperire, fabricînd în nişte aparate — anume... fabricate şi ele — un mare număr de briliante. Englejii s'au alarmat. N'au vărsat ei doară atîta sînge...bur ca să pună mîna pe colonia Capului din Africa de sud; n'au suferit ei în zadar atîtea pierderi, ofense şi înfrîngeri ca să nu poată exploata în linişte imensele mine de diamante ale acelor regiuni de la care singură casă Wernher — ridicolul erou al mistificării — realizează două sute de milioane pe an venit net. Şi iată acest pîrlit de inginer francez, cu un cuptor şi cîteva retorte, iată-l fabricînd un diamant perfect, iată'l cucerind nu numai Africa de Sud, dar toată lumea şi dînd o lovitură de moarte întregei industrii a pietrelor preţioase. Cîţi-va ani de fabricaţiune şi toată lumea, toate femeile şi poate şi toţi bărbaţii aveau să poarte diamante — aveau să'şi rîdă de clientela Wernherilor cari dădeau odinioară zeci, sute de mii pe cîte o petricică strălucitoate, căreia îi se plătea strălucirea şi puritatea cu enorme jertfe băneşti, căreia îi se preţuia şi-i se cîntărea fracţiunile de miligrame, — căriia, în sfîrşit, se închinau potentaţii, monarhii lumei.

Şi atunci englejii recurseră la mijlocul suprem: banul. Cu simple două milioane cumpărară „secretul" inginerului francez Lemoine şi-l depuseră, în bună înţelegere, în cassa de fier a uneia din marile bănci londoneze. Acolo avea să rămînă misteriosul plic sigilat; acolo—pînă la moartea lui Lemoine avea să fie înmormîntată scumpa şi îngrozitoarea taină a fabricării diamantelor artificiale; acolo trebuia să stee, nevăzut şi necunoscut de nimeni în lume — plicul care cuprinde o primejdie mai mare decît cel mai ascuns secret militar, distrugător a unei stări de lucruri existente. Cu ce mîni tremurătoare, cu ce priviri înfricoşate vor fi privit, rînd pe rînd, deţinătorii secretului—la plicul misterios! Cu ce groază se vor fi gîndit la pericolul dezvăluirii secretului, — acel secret care ar fi dat lumei altă înfăţişare, care ar fi emancipat... femeile, nimicind una din cele mai înalte ambiţiuni şi ţinte ideale: posesiunea briliantelor...

Ce erau milioanele lui Crafford închise odinioară în cassa de fer a faimoasei Theresa! Nimicuri, pe lîngă teribilul plic testamentar al mistificătorului Lemoine...

...Dar tema e prea vastă pentru o singură zi de reflexiuni.

Rodion.

LATIFUNDIILE

— FRAGMENT —

de **Ronetti-Roman**

Pentru numărul de anul nou era sorocit să apară acest fragment în „Opinia", fragment dintr'o mare lucrare ce intreprinsese Ronetti Roman şi în care avea să cerceteze complexul cauzelor care au dat naştere nenorocitei stări de lucruri de astă-zi.

Promisese să ni-l dea cu condiţia, dacă „boala îmi va da răgaz să revăd în linişte manuscrisul".

Numărul de anul nou a apărut fără fragmentul în chestiune căci zilele acele de sfîrşit de an—sfîrşitul vieţei lui—au fost teribile.

Rîndurile scrise de el apar deci fără să fi fost revăzute, astăzi cînd mormîntul a înghiţit creierul care era frămîntat de atîtea grele probleme, căci:

Poţi zdrobi o lume'ntreagă, poţi s'o sfarmi, orice ai spune,
Peste toate o lopată de ţărînă se depune.

Mîna ce a dorit sceptrul Universului şi gînduri
Ce-au cuprins totUniversul, încap bine în patru scînduri.

Capitolul „Latifundiilor" ie unul din cele mai importante din lucrarea asupra chestiunei agrare, începută dar din nenorocire ne terminată.

Ronetti Roman ţinea să dovedească, în mod documentat, că fac o mare greşală acei cari văd în latifundiile de la noi o cauză a răului ce ne roade—cînd în realitate, dacă ar exista la noi cumva o chestie a latifundiilor, ea este un efect şi nu o cauză a relei stări de lucruri care a dat naştere teribilei mişcări de astă primă-vară.

De alt-fel, cînd se vor da publicităţei cele ce a scris Roman în această chestiune, înainte ca boala să-l fi răpus, se va vedea că multe şi mari erori au fost făcute în cercetarea cauzalităţei relei stări de lucruri de care ne plîngem.

Iată acum şi fragmentul:

Şi imperiul Roman a pierit, fiind că şi-a nesocotit pămîntul.

Cînd Romanii îşi întemeiară dominaţiunea în Italia, găsiră acolo populaţiuni care făceau o agricultură mai raţională. Pelasgii şi Etruscii lucrau cu aqueducte, irigaţiuni şi drenagii. Urmînd pe aceeaşi cale, după ce pămîntul fu împărţit între cetăţenii romani, poporul se îmbogăţi uşor; prin recolte îmbelşugate şi se înmulţi repede. Oţelindu-şi curajul şi virtutea civică, în lupte de apărare, Romanii capatară în curînd poftă de cuceriri.

Pentru aceasta trebuia o armată credincioasă, compusă din cetăţeni.

A sluji patriei ca legionari deveni o datorie şi o cinste. Dar tînărul zmuls de pe ogorul lui nu se întorcea acasă după doi trei ani ca azi. Dacă nu-l doborea unde-va o săgeată sau o secure vrajmaşă, el se plimba mereu prin lume cu legiunea lui, nesocotind alta limită de serviciu de cît bătrâneţa, boala sau betegirea.

Pe cînd însă la început *civis romanus sum* era un adevărat titlu de glorie şi de nobleţă sufletească, fiindcă însemna: eu sînt mîndru că aparţin unei organizaţii sociale superioare şi sînt în stare a mă jertfi pe mine, pe ai mei şi pe tot ce am pentru binele public—cu vremea „*civis romanus sum*“ deveni o stare socială, o vocaţiune, o meserie, o afacerea, un titlu de rentă. Civis romanus lăsa ogorul părintesc şi se ducea în oraş, cerînd slujbe, formînd clientela politică şi făcînd pe agentul electoral. Civis romanus furnisa indoitul număr de funcţionari de cari Roma avea nevoie în Italia şi în provincii. Civis romanus dedea cu piciorul plugului, încingea sabia şi pleca în lumea toată cu legiunea lui. Adesea rămînea undeva într'o colonie, dar chiar cînd după două-zeci trei-zeci de ani se întorcea în patrie, sarac sau încărcat cu pradă, acasă la ţară nu se mai ducea acolo nu mai avea ce căuta. Părinţii erau morţi, fraţii risipiţi prin legiuni şi surorile duse în oraş după bărbaţi. Civis romanus, cînd se întorcea în Italia, se ducea, drept în capitală, unde înmulţea gloata de desperaţi mîndră că poate să bage groază în senatul Romei de care tremura lumea întreagă. Civis romanus, deprins cu sînge şi cruzimi în sute de bătălii, a format la urmă plebea flămîndă, selbatecă şi cruntă care cerea statului ca un drept al ei: Pîne şi petreceri. Şi cînd gladiatorii se sfăşiau în arenă, cînd sînge de om ţîşnea pînă în rândurile spectatorilor, cînd fiare sebatice rupeau în bucăţi pe apostolii creştini, Civis romanus urla de bucurie—găsise şi el o plăcere potrivită cu starea lui sufletească. Astfel se goliră în cursul vremii cîmpiile Italiei de harnicii ţărani latini, iar ogoarele remase fără stăpîni se vindeau pe nimic sau erau luate degiaba de cine vroia.

Cuvîntarea Rectorului

D. profesor G. Bogdan, noul rector al Universităţei noastre, a schiţat ieri vederile sale ca rector.

După cum am anunţat din vreme, studentele şi studenţii celor patru facultăţi, au fost convocaţi pentru ieri, Duminică, spre a asculta programa de activitate ce-şi propune noul rector.

Aula e plină de studenţi şi studente. Se remarcă deasemene cîţi-va profesori universitari, docenţi şi asistenţi.

D. Bogdan a început cuvîntarea spunînd că: prima sa gîndire se îndreaptă către profesorii, cari l'au onorat cu încrederea lor, acordîndu-i sufragiile şi roagă studenţimea să fie ecoul gîndirei sale, astfel ca să ajungă până la profesori sentimentele sale de gratitudine.

Trei motive l'au îndemnat ca să convoace studenţimea universitară: primul ca să facă cunoştinţă cu studenţii. Spune că e vesel şi fericit că face această cunoştinţă, lucru ce-l crede necesar.

Al doilea motiv, care a determinat convocarea, este dorinţa ce a avut ca să fie pe deplin înţeles, şi să-şi spună intenţiile sale. Spune că va asculta ori-ce cerere, ori ce plîngere, în mod nepărtinitor, şi va căuta să le satisfacă dacă vor fi drepte şi legale.

Al 3-lea motiv şi cel mai puternic, este desfăşurarea înaintea studenţilor a unui şir de idei, care vor constitui *programul* său de acţiune.

Oratorul afirmă că a venit în fruntea Rectoratului cu un program hotărît, cu idei bine determinate; program şi idei cari nu au fost întocmite de ocazie, pentru trebuinţele cauzei, ci pe care le urmăreşte de 8—9 ani. D-sa probează aceasta, cetind un fragment dintr'un discurs pronunţat în Senat în 1900, atunci cînd combătea legea instrucţiunei în care discurs spunea, că *instrucţiunea fără educaţiune nu poate să aducă nici o roadă şi că alături de instrucţiune trebue ca acel care este pus în capul şcoalelor să se intereseze şi de educaţiune, pe care d-sa o numeşte instrucţiunea sufletului şi a voinţei, căci numai ast-fel se va putea forma adevaratul om moral, adevaratul om de caracter.*

Preconizază pentru aceasta înfiinţarea de seminarii, care vor face ca studenţii să fie în contact un timp mai îndelungat cu profesorii lor, şi unde şi-ar complecta instrucţiunea, prin precepte de educaţie. Spune că cel mai bun mijloc pentru a ajunge la aşa ceva, este ca studentul să fie student şi nimica alta; să se păzească de ori-ce manifestaţiuni şi porniri, care nu întră în cadrul adevăratului student. „Studentul să fie student şi numai student, adică trebue ca tînărul care poartă acest nobil şi frumos titlu să studieze necontenit, dar să studieze în mod inteligent, cu raţiune, cu sistem; căci numai aşa studiul său îi va profita. Va trebui ca studentul să fie activ, doritor de a cunoaşte şi de a se instrui şi mai presus de toate, să aibă voinţa năstrămutată de a ajunge la ţintă.

Deviza studentului să fie: „Asiduitate la cursuri, curaj şi energie la muncă şi deferenţă şi respect către profesori“.

Apoi îşi exprimă dorinţa ca toate societăţile studenţeşti să se contopească într'una singură, căci o asemenea societate ar avea o putere mai mare de acţiune, s'ar putea, cu timpul, să fie recunoscută persoană morală şi prin urmare să poată dobîndi.

Termină asigurînd că este însufleţit de cele mai bune sentimente către studenţi. Ei vor avea întrînsul cel mai devotat amic şi cel mai aprig apărător, dar că voeşte în schimb ceva de la studenţi:

„Ordinea şi disciplina în universitate, sîrguinţa la studiu şi respect către profesori.

Litere-Ştiinţe-Arte

In editura librăriei Herman Minjou din Frankfurt a apărut primul volum din amintirile Carmen-Sylvei sub titlul „Mein Penetanwinkel“—„Colţul zeilor mei de casă“. M. S. Regina, după cum suntem informaţi din sorginte autorizată, a dat cu această ocaziune o dovadă despre Inaltele sentimente generoase dăruind întreg produsul acestei opere capitale pentru „Vatra Luminoasa“. Editorul german acordă Vetrei cîte un franc de fiecare volum şi în timp de 4 săptămîni „Vatra a realizat peste 2.000 de lei. Traducerea în limba romînă va aparţinea de asemenea acestei instituţiuni. Pentru a da o idee cetitorilor noştri despre frumuseţa literară a operei vom traduce, cu numărul de mîine începînd un capitol: „Clara Schuman“,— o repede ochire cuprinzînd anii de copilărie până la logodnă cu Principele Carol al Romîniei.

*

Un cetitor al „Opiniei“ ne scrie din Găiceana următoarele interesante reflecţii:

„Citesc în «Opinia» articolul d-lui Carp unde îi face observaţie lui Ronetti-Roman că «sumbru» nu e cuvînt romînesc şi nici nu are vre-o „calificaţii de a fi împămîntenit vre-o dată“.

Nu“mult după aceea Eminescu a publicat în aceleaşi „Convorbiri“ splendida sa poezie în care cetim:

„Nourii se par ca *sumbre* palate
„De luna regină, pe rînd vizitate

*

Primim la redacţie două broşuri medicale, ambele datorite d-lui dr. C. N. Vassiliu: „un caz de Hypospadias vulviform al lui Dugès“ şi „tratamentul conservator în artritele tuberculoase tibiotarsenie“.

Ambele aceste studii, asupra cărora criticul nostru medical va reveni, au apărut mai întăi în revista „Spitalul“ (numerile 22 şi 24, 1907).

*

Chestia agrară de I. G. Tufescu. Cunoscutul profesor de Geografie din Iaşi a scos de supt tipar o broşură de 41 pagini tratînd despre chestia agrară. D-sa ca istoric şi Geograf economist plus şi fiu de răzeş, după ce expune cauzele răscoalelor şi starea rea a săteanului, arată mijloacele găsite de partidele politice, şi nemulţumit de aceste reţete politice, d-sa le propune pe ale sale, cuprinse în următoarele puncte:

1) Proprietarii să fie obligaţi a da sătenilor tot pămîntul de cari au nevoe de hrană pentru ei şi vitele lor, ca înainte de 1805.

2) Să se ia o arendă egală cu venitul pămîntului (4.7 la sută).

3) Preţul muncii să fie proporţional cu preţul arenzii (1.60 pe zi).

4) Măsura să se facă cu lanţul în arii şi Ha, nu în pogoane şi fălci.

5) Răfuelile să se facă după adeverinţe de muncile făcute.

6) Pe moşiile arendate obştiilor să se facă cultura sistematică în mod obligator,

7) Loturile dela 3 Ha. să fie indivizibele.

D. I. Tufescu încheie studiul cu o pildă: „Măi nepoate, vezi tu cît e de mare şi puternic boul? El nu ştie nimic despre asta şi crede că omul e mai tare ca dînsul.

Ce ar fi oare dacă într'o zi ar afla că e mai tare de cît omul? Ar mai fi oare în stare un biet boer să păzească o cireadă de boi!

După pilda adusă se arată tonul broşurii.

*

Celebrul pianist Moriz Rosenthal a obţinut dela gazda lui Nietzsche din Sils-Maria un manuscript al marelui filosof.

Rosenthal a pus manuscrisul la dispoziţia unei reviste vieneze de curînd apărute—„Wiener Zeitschrift für Musik“—care publică interesantele manuscrise.

Le vom reproduce în traducere.

*

„Princesa'ndepărtată“ 4 acte în versuri de Edmond Rostand, traducere de M. Codreanu, „Biblioteca pentru toţi“ No. 304 preţul 30 bani.

Dintre poeţii Franţei contimporane Edmond Rostand a rupurtat cele mai mari triumfuri în teatru şi piesele sale, în deosebi, „Princesa 'ndepărtată“ şi Cyrano de Bergerac, sunt opere de o înaltă valoare literară, adevărate Capo-d'opere. Versuri strălucitoare, situaţii dramatice admirabil desvoltate, o acţune din cele mai încordate şi mai bine conduse, caracterizează în primul rînd admirabilul talent al lui Edmond Rostand.

Din această cauză piesele sale au fost traduse în toate limbele culte şi se numără cu sutele de mii cetitorii şi admiratorii fericitului poet.

„Princesa îndepărtata e povestea tragica a unei iubiri ideale, o iubire cum poate nu mai există astăzi. De la primele versuri cetitorul trăeşte într'o lume de poezie şi vis.

Versiunea românească e la înălţimea originalului.

*

„Biblioteca pentru toţi“ publică într'o nouă ediţie „Suferinţele tînărului Werther“ celebrul roman al lui Goethe. 1 volum de 170 pagini 30 bani.

Direcţiunea „Bibliotecei pentru toţi“ a făcut bine republicînd acest roman.

Pînă acum Werther a apărut în româneşte în ediţii incomplecte, trunchiate, aşa încît opera marelui *Goethe* apărea mutilată, iar pe alocuri era inteligibilă Acest păcat îl avea şi prima traducere apărută în „Biblioteca pentru toţi“. In noua ediţie s'a ales o traducere corect făcută şi cît se poate de complectă, datorită d-lui I. Hussar.

*

Opereta d-lui Niculescu-Buzeu a avut aseară al doilea mare succes şi a fost aplaudată de un public numeros, care venise să-şi revadă cîteva plăcute, foarte plăcute cunoştinţe artistice.

Moştenitorii veseli au însemnat o nouă frumoasă seară şi sala plină a revăzut cu plăcere pe d. Niculescu-Buzău în minunatul rol al maiorului Mura, pe d-na Virginia Miciora, excelenta primadonă a trupei, pe d-ra Neve Georgescu, pe d. Bidescu, Cleio, E. Alexandrescu şi alţii

Sala Pastia a redevenit un loc de plăcută întîlnire, fiind restaurată şi bine încălzită.

Astăseară: *Fetiţa Dulce.* Avis publicului.

Informaţii

● *Simbătă seara se vorbea despre un complot anarhist ce s'ar fi descoperit în Bucureşti. Noi ştiam că trebue să fie o invenţie, de oare ce corespondentul nostru din Bucureşti, care ne-a chemat de trei ori la telefon, la ore diferite, nu ne-a comunicat nimic în privinţa unui complot.*

Noaptea s'a primit o notă a prefecturei de Bucureşti, prin intermediul Agenţiei Romîne, care spunea că suntem în faţa unei simple invenţiuni.

*

Ziarele, cari au inventat pretinsul complot, citau între anarhişti şi pe Petre Popescu, strungar, ocupat la Pirotechnia armatei.

Popescu ie de fel din Iaşi. Mama lui, d-na Maria Popescu, ţine un debit de tutun în piaţa sf. Spiridon.

Biata femee, luînd ca bună ştirea complotului, era disperată şi nu-şi putea explica de ce fiul ei, un om cum se cade, a trecut la anarchişti. Necăjita a aflat, în urmă, cu plăcere, că fiul ei a fost inventat anarchist, în interesul unui reportaj „sensaţional“.

● **Concertul organizat de doamna general Averescu în profitul orfelinatului militar de fete, va avea loc în seara de 22 c. la teatrul naţional din Iaşi.**

Biletele se găsesc la cercul militar.

● Societatea Crucea Roşie a doamnelor din Iaşi, a obţinut bine cuvîntarea şi autorizarea I. P. S. S. Mitropolitului, de a aduce 20 de călugăriţe, care să servească ca dame de caritate pentru îngrijirea bolnavilor din spitale.

E probabil că la apelul Crucei-Roşie, va răspunde cea întăi Mănăstirea Agapia, unde călugăriţele au făcut şcoală de dame de caritate.

Numita societate va interveni ca acestor dame de caritate să li se facă o diurnă de 30 lei lunar.

● Ministerul de interne a pus în vedere companiilor de graniceri de la malul Prutului să ia măsuri pentru o bună pază, acum cînd Prutul este îngheţat.

Un asemenea ordin s'a dat şi autorităţilor comunalo de pe malul Prutului.

● Astă-zi luni, are loc alegerea decanului facultăţei de mediciuă din Iaşi.

Votarea va începe la ora 5.

✻ Revizoratul şcolar al judeţului a înaintat ministerului un tablou al învăţătorilor cărora le vine rîndul la o nouă serie de gradaţii.

● Se vorbeşte că de la 1 Februarie a. c., soldaţii bacalaureaţi să fie din nou încazarmaţi şi să nu li se dea permisiune în oraş, de cît de la 9 seara pînă a doua zi dimineaţă la ora 5.

● D. I. Peretz va începe cursul de doctorat de Istoria Dreptului roman Mercuri 16 Ianuarie orele 4 jum.—6 şi 'l va continua în toate Lunile şi Mercurile la aceiaşi oră.

Cursul liber de drept Bizantin pentru studenţii de la Doctorat va începe Marţi 22 Ianuarie orele 4 jum.—6 şi'l va continua în toate Marţile la aceiaşi oră.

● Duminică 20 Ianuarie se va face din nou alegerea consiliului comunal din Hîrlău, de oare-ce alegerea trecută a fost casată.

● Consiliul permanent al instrucţiunei a terminat studierea regulamentului şcoalelor de menaj.

Regulamentul a fost modificat în partea referitoare la condiţiile de admisibilitate, recrutarea corpului didactic şi asupra modului de lucru al elevelor în ateliere.

Acest regulament, va fi aplicat tuturor şcoalelor de menaj, existente şi celor ce se vor mai înfiinţa de stat, judeţe sau comune, afară de şcoalele de menaj „Principesa Maria“ din Iaşi şi „Eraclide“ din capitală.

● Membrii clubului „Jockey“ din Iaşi au procedat ieri la alegerea comitetului clubului.

S'a reales vechiul comitet compus ast-fel: d-nii Leon Bogdan şi Gr. Buicliu; vice-preşedinţi d-nii D. A. Greceanu, A. Hinna, D. Zarifopol şi I. Corjescu; casier, d. N. Cananău; secretari d-nii: A. Gane şi G. Vîrnav Liteanu.

● Astă-zi s'au reîntors în oraşul nostru următorii d-ni profesori: V. Dimitriu, I. Caragiani şi I. Peretz.

● Instrucţia în afacerea unui domn căpitan din Botoşani, acuzat de lovirea inferiorului, a fost terminată.

E probabil că acest căpitan va fi judecat de consiliul de resboiu, în şedinţele de la sfîrşitul acestei luni.

● Eri institutorii au ţinut conferinţele lor, la secţia II-a.

Duminica viitoare conferinţele se vor ţinea la secţia III-a.

● Medicii şi farmaciştii din oraşul nostru agită ideia de a înfiinţa un club al lor.

Ei se vor întruni zilele acestea spre a lua o decisiune în aceasta privinţă.

● Membrii consiliului de higienă al oraşului, au fost convocaţi pentru mîine seară Marţi, 15 Ianuarie, în şedinţă ordinară.

La ordinea zilei: chestia epidemiilor din oraş.

● Adoptarea calendarului gregorian este în fine, lucru hotărît,

România, care ca şi Rusia, se serveşte încă de calendarul julian, era mai de mult pentru reforma calendarului, dar aştepta ca Rusia să facă primul pas.

Acum vine ştirea că comisiunea specială rusă s'a pronunţat pentru reformă aşa că este sigur că, anul acasta încă, cu începere de la 16 sau 29 August, calendarul va fi unificat şi vom merge după stilul nou calendaristic.

● Astă-seară are loc la Teatrul-Circ Sidoli o mare serată cinematagrafică Pathé Freres Paris. In ultima parte a reprezentaţiei va debuta „*La Perle*“. Tînăra artistă dansează în genul celebrei Cléo de Merode. La Perle este creatoarea coreagrafiei electrice moderne. In dansul fluturului ea apare în costum de perle şi juvaeruri care revarsă torente electrice.

Programa cinematografului din astăseară este una din cele mai interesante.

DIVERSE

— Societatea de bine-facere „Sfînta Cruce“ din Iaşi, şi-a autentificat statutul la trib. Iaşi sec. III.

— Mîine se va ţinea la prefectura de judeţ licitaţie pentru darea în exploatare a mai multor păduri ale statului, din judeţele: Iaşi, Botoşani, Dorohoiu şi Suceava.

— La sfîrşitul lui Ianuar comisiunea de remontă a armatei, va pleca în Rusia spre a cumpăra un număr de cai necesari artileriei noastre.

— Administraţia casei bisericilor a cerut parohiilor rurale să'i înainteze un raport de reparaţiunile şi restaurările de care se simte nevoie pentru bisericile şi casele parochiale.

— Parchetul de Romanaţi a cerut autorităţilor noastre prinderea şi arestarea lui Arif Ivraim, supus turc, care a dispărut în momentul cînd urma a fi expulzat din ţară, şi care se crede că a luat drumul spre Moldova.

— Printre copiii din comuna Buznea s'a ivit epidemia de anghină difterică.

E probabil că din această cauză şcoala din acea comună va fi închisă.

— In şedinţa de Simbătă seara, consiliul comunal s'a ocupat cu exproprierile ce se fac cu ocazia lucrărilor de rectificarea Bahluiului.

Cum însă discuţia n'a fost terminată, consiliul va fi convocat din nou în cursul acestei săptămîni.

Mişcarea femenistă

Alte obiecţiuni aduse femenismului

4) Femeia avocat, medic, elector va lipsi mult de-acasă.

Dar bine, astă-zi nu sunt femei funcţionare care lipsesc de-acasă cît şi un avocat, dacă nu şi mai mult? Şi cu toate acestea ele sunt în stare a se ţinea la acelaş nivel casnic cu femeile care se găsesc numai la dispoziţia bărbatului. Cît priveşte lipsa deacasă în timpul nopţii — vorbind despre medici, — vizitele, sindrofiile —mai ales cînd se joacă cărţi—durează cu mult mai mult de cît o vizită la un bolnav, doi sau trei; iar folosul moral şi material, cred, că nu sufere comparaţie.

5) Foarte multe femei nu se plîng de soarta lor; dovadă că se simt în ceea ce le convine.

Acestea se împart în două categorii: unele care se despăgubesc în ascuns aşa după cum mentalitatea lor le povăţueşte, iar altele îşi rabdă martirul resemnîndu-se: căci altfel şi-ar atrage un traiu şi mai greu.

6) Susceptibilitatea excesivă de nervi le-ar face improprii pentru funcţii.

Această chestiune—după cum ştim cu toţii a dat prilej multor glume mai mult sau mai puţin, de spirit, ba chiar şi unor piese de teatru. Oricine poate da multe, foarte multe exemple de barbaţi cu temperament nervos—fie şi din prea multă muncă, tot nervos rămîne—aceştia pentru ce nu sunt consideraţi ca atare? Şi până acum femeile, cărora li s'a încredinţat cîteceva, nu şi-au îndeplinit sarcina mai prost decît barbaţii; ba pe unele locuri i-au şi întrecut.

7) Se zice că femeile posedă înalte calităţi, dar nu poseda tocmai cele trebuitoare pentru conducerea comunităţii.

Aici cred că nu ar fi nepotrivită întrebarea: toţi barbaţii cari au fericirea de a fi învestiţi cu diferite funcţii publice posed şi calităţile? Şi dacă din nefericire ei nu le posed —se înţelege—aceasta nu ar fi un motiv plauzibil pentru ca şi femeile să mai mărească numărul celor nepricepuţi; dar voim numai să arătăm cît de neîntemeiate sunt obiecţiunile adversarilor.

Apoi sperăm şi dovezile nu lipsesc că femeea prin cultura adevărată—nu spoială—va cîştiga spiritul juridic şi civic care lipseşte şi unor barbaţi la care ereditatea şi atavismul face greş cîteodată — cel puţin femeile nu prea au avut ce moşteni.

8) Firea femeei cere abnegaţie de ea însăşi: ea trebue să trăiască pentru alţii; idealul lor e contrar de cel la bărbaţilor—idealul lor fiind a plăcea. Numai grija de a plăcea a fost singurul mijloc ca femeea să-şi poată dobîndi bucata de pîne lăsînd la o parte consideraţia şi alte avantaje sociale.

9) Vor fi divorsuri pentru nepotrivire de vederi politice. Apoi cînd e chestia de divors cauza poate fi ori-care şi proverbul romînesc: unde-i dragostea puţină....se potriveşte minunat. In afară de această cultură egală şi solidă va face atît pe femee cît şi pe barbat să-şi respecte ideile unul altuia mai mult de cît o fac astă.zi.

10) Spiritul de dreptate al femeilor este falşificat de simpatii şi antipatii.

S'a văzut că şi spiritul de dreptate al barbaţilor e de multe or falşificat de interesele lor personale şi deşi aceasta nu ar trebui să fie ceva care să vie în sprijinul femeilor dar voim a arata că cerirele lor sunt îndreptăţite, Scuza femeilor e tot lipsa de cultură care le-a înstrăinat de ori-ce idee mare făcîndu-le indiferente pentru tot ceea ce nu se atinge de cei din jurul ei.

11) Numai în societatea primitivă cele 2 sexe aveau ocupaţii la fel, deci acum cînd civilizaţia a ajuns aşa de departe trebue lucrurile să fie tocmai din potrivă.

(Va urma). **Maria C. Buţureanu**

Mobile

Dormitoare, Sufragerii
Saloane, Birouri

O Expoziţie de 40 odăi Complecte

fie care alt model; tot ce este mai nou şi frumos cu preţuri foarte eftine.

Dormitoare complecte de Bronz

Paturi, Noptiere, Lavabouri etc.

tot ce este mai bun

GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subţire) **de la 20 lei** *fereastra complectă* în loc de 35 lei.

Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.

Magasinul **HIRSCH**
str. Lăpuşneaeu 38

Ultime informaţii

Din Bucureşti ni se telefonează că este probabil ca d. A. A. Badareu să sosească în Capitală mîine, marţi.

Chestiunea numirei unui inspector regional pentru judeţul Iaşi, continuă să dea de lucru liberalilor.

Pentru moment este definitiv hotărît că nici d. Gh. Kernbach, nici d. Al. Poni nu va fi numit în această funcţiune; d. Kernbach, refuză fiindcă, susţine d-sa, nu are pregătirile necesare, iar d. Al. Poni, fiindcă cei în drept cred că nici d-sa n'are pregătirile necesare.

Se pare că liberalii s'au oprit asupra rezolvirei acestei chestii de a numi în acest post pe un mare agricultor din judeţ, care nu are simpatii pornite pentru nici un partid.

Intre avocaţii din Iaşi părerile sînt împărţite în ce priveşte greva: unii sînt de părere că barourile fiind independente, avocaţii din Iaşi, care în mare majoritate, s'au pronunţat contra grevei, să nu se asocieze la hotărîrea congresului, alţii, însă sînt de părere că minoritatea barourilor va trebui să se supue majorităţei.

Avocaţii vor fi convocaţi, în cursul săptămînei, spre a clarifica situaţia.

Azi la orele 10 a avut loc la catedrala protestantă din str. Păcurari, un serviciu divin cu ocazia aniversărei naşterei împaratului Wilhelm al Germaniei.

Au luat parte representanţii tuturor consulatelor din localitate şi d-nii I. Th. Burada preş. curţei de apel, Gh. Kernbach, prefectul judeţului, Eraclide, Zdrobici, Vrabie etc. şi foarte numeroşi drept credincioşi.

D. Carol Müllman, pastorul coloniei germane a ţinut o lungă şi frumoasă cuvîntare.

După săvîrşirea serviciului bisericesc a avut loc la consulatul german din strada Toma Cozma o recepţie.

In astă-seară la orele 8, va avea loc în localul societăţei din strada Arcu No. 3, un mare banchet, organizat de „Cercul germanilor, de sub preşidenţia d-lui dr. profesor August Müller.'

Comandantul regimentului 7 Calaraşi a însărcinat pe d. sub-locotenent Al. Teodori să meargă la Vîrciorova, spre a face recepţia a 80 de remonţi, cumparaţi pentru acest regiment.

Directorii şcoalelor secondare din localitate, se vor întruni zilele acestea pentru a hotărî asupra serbărei ce va avea loc cu ocazia zilei de 24 Ianuarie (Aniversarea unirei principatelor).

Se ştie că între epitropia Stt. Spiridon şi d. doctor Kinezu există un important proces, pe care Epitropia l'a perdut la curtea de Apel din Iaşi, fiind condamnată a plăti daune d-lui Chinezu, care a fost revocat din funcţiunea de medic al spitalului „Maica Precista" din Roman.

Epitropia făcînd recurs, procesul a fost fixat pentru ziua de 22 Ianuarie la secţia 1-a a Inaltei Curţi.

Comisiunea examinătoare a candidaţilor la catedra de patologie internă de la facultatea din Iaşi, se va întruni mîine, marţi, ora 3, la decanat şi va alege delegaţia pentru examinarea titlurilor candidaţilor.

După depunerea rapoartelor în această privinţă, va începe concursul.

Pentru examenele de licenţe, la facultatea de litere, în această sesiune s'au înscris următorii absolvenţi ai universităţei:

D-rele Anetta Mitescu, Natalia Şandru, Virginia Boldescu, Victoria Nestor şi d-nii Ioan Dorin şi Emil Gruchol, pentru examenul I înscris, de licenţă.

Pentru oralul al II-lea, domnişoarele Lucia Manoilescu, Elena Lazer, Marie Pantazi şi d. Tiberiu Crudu.

Ziarul „Neue Freie Presse" sosit astăzi din Viena publică un călduros apel în folosul „Vetrei Luminoase—Regina Elisabeta" arătînd marele folos al acestei generoase instituţiuni în care se află astăzi 103 orbi, între care afară de romîni se găsesc şi infirmi din Austria, Ungaria, Germania, Franţa, Anglia şi Macedonia. Ziarul vienez apelează pentru sprijinirea instituţiunii.

Cu privire la cea mai nouă şi originală donaţiune a M. S. Reginei pentru „Vatra" dăm astăzi detalii inedite la rubrica „ştiinţi-litere-arte."

In comuna Poeni s'a pus bazele unei societăţi cooperative la fel cu cea din Podul-Iloaiei.

Iniţiativa e luată de învăţătorul din acea comună.

Din cauza epidemiilor care bîntue în oraş, elevii de la şcoalele internate nu vor mai avea permisiunea de a eşi Duminica şi sărbătorile în oraş.

Membrii societăţei de gimnastică, sport şi muzică vor fi convocaţi în curînd în adunare generală, pentru a se face darea de samă pe anul trecut.

In ziua de Vineri, 18 Ianuar, fiind sfinţii Atanasie şi Kiril, se va serba hramul bisericei cu acelaş nume, din Sărărie.

Serviciul divin va fi îndeplinit de S. S. protoereul Stamati, preoţii Arion, Borcea şi diaconul Stupcanu.

Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice a cerut revizoratului şcolar să-i comunice cîte cursuri de adulţi funcţionează in judeţul nostru şi de cînd sunt înfiinţate.

D. N. G. Leon a fost numit copist în grefa secţiei I-a Curţei, în locul rămas vacant prin înaintarea d-lui Roban.

Sîmbătă seara a avut loc la cercul militar, obicinuita serată dansantă a ofiţerilor din garnizoana locală.

Au luat parte:

D-nele: Elena col. Mihăiţă, loc. col. Nestorian, lt. col. Boian, lt. col. Lupan, lt. col. Călinescu, maior Cătuneanu, maior Văitoianu, maior Minovici, căp. Corjescu, dr. Anghel, Berea, Lucreţia Cristodulo, căp. Rosin, Cantacuzino-Teodosieff Clemence Dobias, Diamandi, Eraclide, Grigoriu, Mărgăritescu, Gane, Konya, Mavrocordat, Mano, Melik, Prassa, Papadopol, Zotta, Sturdza, căp. Checais, Fany Hermeziu, căp. Baldovin.

D-rele: Tzoni, Mărioara Codrescu, Berea, Cantacuzino, Melik, Mano, Mărgăritescu, Papadopol, Mavrocordat, Panopol, Cerchez, Emandi, Zotta, Lupan, Atanasiade, Vasilescu.

D-nii: Colonel D. Mihăiţă, lt. col- Nestorian, lt. col. Lupan, lt. col. Boian, maiorii: Cătuneanu şi Văitoianu, căp. Corjescu, căp. Baldovici, căp. Checais, locotenentului: Lintes, Diamandi, Ghirculescu, Hermeziu, Ghenovici, Scheletti, Dobrescu, sublocotenenţi: Anibal Popazu, Antoniu, Andrievici, Burada, Lăzărescu.

Civili: C. Grigoriu, C. Buzdugan, ing. Cristodulo, Gh. Dobias, ing. Pastia, Krupenschi, Eraclide, Konya, Prassa, Tăutu, Dr. Ştefăneccu, Galatz, Dohon, Bastachi etc.

Sîmbătă seara în marele salon al hotelului Trayan a avut loc frumoasa serată artistică organizată în folosul şcoalei „Reuniunei femeilor izraelite" sub preşidenţia d-nei Mathilda Daniel. Un număr de diletante şi diletanţi au dat concursul pentru această generoasă serbare contribuind la reuşita serală. S'au jucat trei piese de cîte un act: „Les suites d'un premier mariage» de Labiche şi două mici piese în limba germană „Anderer Umstände wegen...." şi „Musme". S'au distins prin eleganţa şi viociunea jocului de scenă d-nele Rosalie Wechsler, dr. Niemirower, dr. Blumenfeld, d-ra Rosa Wechsler de asemenea d-nii Albert Speyer, Davila şi A. Jurescu. Marea asistenţă a aplaudat tot acest repertoriu amuzant şi pe talentatele interprete în delicioasele lor roluri.

După partea artistică a urmat un splendid bal. Venitul seratei e de peste 3000 lei şi e destinat pentru susţinerea şcoalei de fete.

D. doctor Gelerter, directorul şcoalelor „Cultura" din Iaşi, a fost dat în judecata consiliului permanent al instrucţiunei, pentru abatere de la regulamentul şcolar.

Sămbătă seara a avut loc la societatea de gimnastică, sport şi muzică, obicinuita serată dansantă săptămînală.

Au luat parte: d-ra Neculau, d-rele Popescu, d-ra Andrievici, d-rele Marie şi V. Vasiliu, d-ra Bădărău, d-na Vasiliu, d-na d-r Buteanu, d-na Stihi, d-na Alexandrescu, d-na Neculau, şi d-nii: Dr. Buteanu, C. Motăş, C. Vasiliu, A. Simionescu, Alexandrescu, Vrânceanu, Racovitză, I. Bădărău, Manoilescu, C. Şerbănescu, V. Bîrjovanu, Sadoveanu, D. D. Finichi, Ionescu, Lazariu, E. Rogus, Eug. Mironescu, Săvulescu, maior Văleanu, I. V. Praja, Pavlu etc. etc.

Viitoarea serată va avea loc sămbătă.

TEATRUL REGAL
(fost Pastia)

Compania Lirică Română de Opere şi Operete
Conducerea **NICULESCU-BUZEU**
Cu doamna VIRGINIA MICIORA
Prima donă operei Romîne

Astăzi Luni 14 Ianuarie 1908
Se va juca:

Fetiţa Dulce

Operetă în 3 acte de REINHARDT
PERSOANELE
D-nii I. Cigalia, I. Clain, J. Feodor, Niculescu-Buzău, Damian, I. Bidescu, Tr. Alecsandrescu, d-na Virginia Miciora, d-ra Veve Georgescu, d-na Elena Gheorghiu.

In şedinţa de sămbătă seara, s'au stabilit următoarele comisiuni examinatoare ale candidaţilor la licenţa în litere:

Pentru examenul I înscris de filosofie domnii: P. Negulescu, A. Naum şi I. Găvănescu.

Pentru oralul II în Istorie: d. Xenophon Ghiorghiu, I. Găvănescu şi P. Negulescu.

Pentru Istorie examenul I: P. Răşcanu, Ilie Bărbulescu, Theohar Antonescu.

Pentru Filologie modernă, examenul I înscris: d-nii Philippide, Xenophon Ghiorghiu şi Bărbulescu.

Pentru Flologie clasică examenul I înscrişi: I. Caragiani, Teodor Antonescu, Xenophon Ghiorghiu şi Răşcanu.

Examenele orale de licenţe se vor ţinea în următoarele zile.

La Istorie şi Pedagogie vor fi examinaţi candidaţii Joia după orele 2.

La Istoria medie şi modernă, d. Bărbulescu va examina Vinerea. La Istoria veche vor fi examinaţi candidaţii în ori-ce zi se vor prezenta, până la 1 Februarie.

La limba şi literatură latină Marţia orele 4 d. a.

D. profesor Philippide încă nu a stabilit zilele în care va examina.

Studenţii şi studentele care nu urmează cursul de slavistică la d. profesor Bărbulescu, sunt încunoştiinţaţi că nu vor fi sub nici un cuvînt admişi la examen.

Universitare.—Astă-zi Luni 14 Ianuarie, la orele indicate de program se vor reîncepe cursurile de Pedagogie şi Istoria ei.

— D. profesor Philipide îşi va continua seria prelegerilor mîine Marţi, orele 9 dimineaţa, cu studenţii de la Filologie.

— Decanatul facultăţei de ştiinţi face cunoscut studenţilor acelei facultăţi că a mai acordat un ultim termen, pînă în ziua de 25 Ianuarie, studenţilor care au cerut scutiri de taxele universitare, în care timp să depună la secretariat actul necesăr de paupertate.

Aceste acte se cer neapărat să constate, care e starea materială a părinţilor studentului, care cere scutirea şi ele trebuesc a fi legalizate de percepţie şi administraţia financiară a judeţului.

Studenţilor care au prezentat deja aceste acte, li s'a acordat scutirea cerută.

— Pentru mîne seară Marţi, la orele 8, sînt convocate Senatul Universitar, împreună cu consiliile facutăţilor de drept şi litere pentru a proceda la recomandarea candidaţilor la catedrele de drept romîn şi Istoria filosofiei antice şi Morală, vacante la universitatea noastră.

— D. Dimitrie Alexandrescu va reîncepe cursul de licenţă Joi, 17 Ianuarie dimineaţa.

— D. I. Th. Burada va începe mîine Marţi, 15 Ianuarie, la orele 9 dimineaţa cursul seu de drept roman, pentru candidaţii la doctorat.

— D. D. Alexandrescu îşi va inaugura cursul de drept pentru candidaţii la doctorat Sîmbătă la orele 4 jum. d. a.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 14 Ianuarie

Comisiunea senatului la Palat

Bucureşti.—Comisiunea Senatului însărcinată a remite respunsul senatului la mesgiul M. S. Regelui, a fost primită eri la ora 12 la Palat.

M. S. Regele avea pe lângă el pe A. S. R. Principele Ferdinand, dl. Sturdza d. Haret, d. Costinescu, Anton Carp şi Stelian.

D. Aurelian a condus delegaţiunea, iar d. Costescu-Comăneanu a rostit respunsul Senatului.

S'a produs un incident penibil: De abia citise prima frază şi d. Costescu Comăneanu s'a simţit reu. I s'a dat imediat ajutor, iar d. Alex. Constantinescu a continuat citirea la respunsul Mesagiului.

D. Costescu-Comăneanu a simţit o uşoară ameţeală dar care a trecut repede.

M. S, Regele a respuns, mulţumind senatului pentru încrederea şi munca depusă pentru îndreptarea relelor de care este bîntuită ţara

Atât Regele, cît şi Prinţul Ferdinand s'au întreţinut apoi cu fiecare din membrii senatului.

Complotul anarhist

Bucureşti.—Redacţia ziarului „Viitorul" culegînd impresia că unul din reporterii săi a publicat ştirea privitoare la „Conplotul anarhist", cu intenţia de a discredita ziarul—a concediat pe acel reporter.

Convocare de consilii

Bucureşti.—Consiliile generale de Tutova şi Putna au fost convocate în sesiuni extra-ordinare.

Disposiţie ministerială

Bucureşti.—Ministrul instrucţiunei, în urma avizului inspectorilor şcolari, a hotărît ce notele din primul semestru al elevilor şcoalelor din Dorohoi să nu fie socotite pentru formarea mediei generale de oare-ce, din cauză epidemiilor, şcoalele din acel oraş au fost închise în o bună parte a semestrului I.

Tren nou

Bucureşti.—Cu începere de Vineri, 11 Ianuarie, s'a introdus un nou tren pe linia Vereşti-Botoşani, cu No. 51 şi 52.

Trenul 51 va pleca din Vereşti la 5 şi 12 p. m. şi va sosi la Botoşani la 6 şi 15 p. m.; iar trenul 52 va pleca din Botoşani la 10 şi 50 dim. şi va sosi la Vereşti la 11 şi 33.

Din lagărul conservator

Bucureşti.—D-nii Carp şi Take Ionescu vor avea azi o intrevedere în care se va discuta despre ultimile intînplări din lăuntru partidului.

Cei mai mulţi cred că pînă în cîteva zile situaţia va fi clarificată.

*

Unii afirmă că d. Take Ionescu, auzind cum că cele întîmplate la clubul conservator n'ar fi de cît urmă unei înţalegeri, luată în ajunul fuziunei, a făcut mult haz şi a spus:

— *Nici vorbă că aşa este. Se putea să nu canvin şi eu la o înţălegere prin care eu eram eliminat din comitetul clubului conservator din Capitală, iar trei şefi de culori îndepărtaţi numai pentru că-mi sunt prieteni? Şi cum îşi puteau închipui, acei care mă cunosc, că am să refuz să fac parte dintr' o conspiraţie contra mea şi pentru d-nii Cantacuzinişti?*

*

Un fruntaş conservator a făcut următoarea declaraţie:

— In ziua fuziunei, d. Carp mi-a spus că va fi nevoit să muncească foarte mult şi cu mare precauţiune, spre a nu face să se creadă că ocroteşte pe vre-una din cele trei ramuri ale partidului conservator.

Judecaţi şi dv. dacă a reuşit în munca ce şi-a propus.

Sosirea d-lui Take Ionescu

Bucureşti:— Cu trenul de 5.40 trebuia să sosească ieri d. Take Ionescu. Din cauza, însă, că trenul de Vîrciorova a avut o mare întîrziere, d. Take Ionescu a sosit abea la ora 10. Fostul ministru a fost întimpinat în gara Piteşti de o numeroasă delegaţie de prietini politici din Capitală.

In gara de Nord se aflau foarte mulţi prieteni, din care cităm pe următorii: C. Disescu, N. Xenopol, N. Cosăcescu, N. Căpităneanu, D. P. Moruzzi, Sabba Ştefănescu. Nae Guran, N. Economu, Th. Speranţă, V. Filotti, D. Apostolu, J. Th. Florescu V. Miclescu, I. Comşa, Sandu Rîşcanu, I. Tanoviceanu, Gr. Ciuntu, N. S. George, Al. Bădulescu, I. Bănescu Gr. Pleşoianu, Dimitrescu-Vâlcea, inginer, Brăilescu, C. Comăneanu, căpitan Cristescu, generalul Gaman, N. Eustaţiu, colonel doctor Demetrescu, colonel doctor Schole, maior Stahi, I. Brătescu, St. Pleşea, Th. Ciuflea, Gr. Neagu, Al. Ciurcu, M. Fotino, T. Plesnilă, I. Paraschivescu, architect Negrescu, doctor Belciugăţeanu, D. Bilciurescu, Cristea Negoescu, Petru Brătulescu, M. Codrescu, C. Niculescu, D. Stănescu, St, Lucian, Gr. Ştefănescu, I. Ganea, Romaşcu, Mihalcea, fraţii Vasiliu, Al. şi C. Dobrescu, Cecropide, Brăileanu, Lăzărescu, maior Kopetski, I. Costescu, etc. etc.

In momentul în care trenul a intrat în gară, au isbucnit urale din piepturile celor prezenţi.

D. Take Ionescu a mulţumit celor prezenţi pentru călduroasa primire şi a declarat că şi acum ca în totdeauna va fi de partea celor mulţi din partidul conservator.

Prinţul Ferdinand în inspecţie

Bucureşti.—A. S. R. Prinţul Ferdinand a plecat azi la Giurgiu, în inspectarea trupelor din acea localitate.

Intrunire de comitet

Bucureşti. — Noul comitet al clubului conservator se întruneşte astăzi şi se va ocupa de organizarea electorală a Capitalei.

PROECTUL CASEI RURALE

Bucureşti. — Aseară s'a întrunit la d. Anton Carp, ministru de domenii, acasă, un mare număr de deputaţi, între care d-nii Juvara, Porumbaru, Missir, Victor Antonescu şi au cercetat proectul casei rurale, care va fi depus mîine la Cameră.

Iată cîte-va din dispoziţiunile principale ale acestei legi:

1) Casa rurală ia loc creditului agricol, care se desfiinţează.

2) Va veni în ajutorul ţaranului, pentru cumpărări de pămînt, vite şi unelte agricole.

3) Va cumpara terenuri disponibile pe care le va parcela şi vinde în loturi la ţarani.

4) Va servi de intermediar între proprietari şi ţarani, pentru ca aceştia să-şi poată cumpara pămînt.

5) Terenurile vor fi divizate în loturi de cîte 3 hectare. Un ţaran nu va putea cumpare de cît 8 loturi, adică 24 de hectare. Vor fi preferaţi ţarani care vor cere loturi mici.

6) Cumpărătorii vor trebui să plătească casei rurale 10 la sută din valoarea terenului cumparat.

7) La vînzare vor fi preferaţi acei ţarani care n'au pămînt sau au pămînt foarte puţin.

8) Cassa rurală va emite bonuri garantate de stat, şi care se vor chema bonuri rurale. Achitarea se va face timp de 50 ani. Amortizarea se va face prin trageri semestriale.

9) Din beneficiul net, realizat de cassa rurală, 80 la sulă se va da acţionarilor, iar 20 la sută va rămînea în beneficiul instituţiei.

10) Capitalul băncei va fi de 10 milioane; cinci date de stat şi cinci prin subscripţie publică.

In momentul punerei în aplicare a legei, statul va vărsa 3 milioane.

11) Se vor emite 20,000 bonuri rurale a 500000 lei, care vor fi nominale şi nu vor putea fi de cît în posesiunea romînilor.

12) Dobînda luată de cassa rurală nu va putea trece nici odată de 5 la sută.

Din ale d-lui Haret

Bucureşti.—D. Haret refuză să achite salariile acelor din profesorii ale căror anulări au fost anulate de contenciosul administrativ. Faptul produce indignare în cercurile profesonale de aci.

Camera

Bucureşti. — Prezidează d. Ferikide. Prezenţi 104 deputati. Pe banca ministerială d. general Averescu.

D. Take Ionescu îşi face apariţia şi este imediat înconjurat de un mare număr de deputaţi. Din felul cum se salută cu d. P. Carp, se deduce că d-sa s'a întîlnit cu şeful partitidului, azi dimineaţă.

Fostul ministru de finanţe are apoi o lungă întrevedere cu d-nii Jean Lahovary şi Virgil Arion.

La deschiderea şedinţei, d. N. Popp depune un număr de petiţii din partea unor proprietari şi arendaşi, prin care se cere ca odată cu punerea în aplicare a nouei legi, să se rezilieze de drept toate contractele de arendă, astă-zi în vigoare.

D-sa mai depune un număr de cereri din partea unor arendaşi şi proprietari, prin care cer despăgubiri.

D. Niculescu-Sima depune un număr de petiţiuni din partea învăţătorilor din judeţul Ialomiţa, care cer sporirea salariilor.

D. Berendei este ales membru în comisiunea de indigenate, în locul d-lui Vităsescu.

Se depune un proect prin care se modifică actuala lege a fabricărei lumânărilor de ceară pentru slujbele religioase.

Senatul

Se dă citire respunsului M. S. Regelui.

D. Disescu se plînge că până astăzi nu i s'a pus la dispoziţie dosarele în chestia rescoalelor şi anunţă o interpelare d-nilor miniştri de interne, instrucţie şi justiţie, asupra modului cum au fost reprimate rescoalele şi d-lui ministru de instrucţie în special în privinţa modului cum a înţeles să se poarte faţă cu colegul său de la război.

D. Haret, spune că a trimes dosarele la senat şi că este gata să răspundă imediat.

D. Disescu contestă spusele d-lui Haret şi dovedeşte că dosarele n'au fost aduse la senat.

Interpelarea a fost fixată pentru 18 Ianuarie.

Interpelarea d-lui Maiorescu asupra acţiunei pe care o desfăşură actualul ministru de instrucţie, care fusesă pusă pentru astă-zi la ordinea zilei, a fost scoasă pentru că d. Maiorescu a lipsit.

Senatul a trecut apoi în secţiuni.

Farmacie se caută în arendă cu începere de la ori ce dată sau chiar de la stt Gheorghe a. c.
Adresa: **C. Păun** *farmacist*
Biserica Barnovschi, I

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmărește

S'au pus în vînzare

LOZURILE CLASEI 2A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

Tragerea

la 4 5 Februarie 1908

Cu un bilet se poate cîștiga în casul cel mai norocos

LEI 70,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe prețul Oficial de:

1/8 Una optime	Lei 2.50
1/4 Un sfert	Lei 5
1/2 Una jumàtate	Lei 10
1 Loz întreg	Lei 20

Tragerile sunt publice și sub controlul onor. guvernului în

Palatul Casei de Depuneri și Consemnații

Pentru orice informațiuni și comande de bilete a se adresa la

Noua si Princip la Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

SIROPUL D-lui ZED

are pentru basa principală Codeina și Tolu; el înlocuește Pasta Zed și poate fi întrebuințat pentru a îndulci ceaiurile și laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu prezenta câtuși de puțin inconvenientele vătămătore ale opiului.

Folosește de minune în contra iritațiunilor, peptului și afecțiunilor pulmonilor, a tusei invechite, bronchitelor, tusei măgărești, catarrhelor, insomniilor, etc.

Paris, strada 22, Drouot și la diverse Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAȘI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete și geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uși cercevele de ferestre, etc. pe prețuri cele mai eftene.

Scânduri pentru dușamele, geluite pe 4 fețe, cu uluc și langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe mașinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt și conștiincios

Fabricațiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roți de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iași

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAȘI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

O mașină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

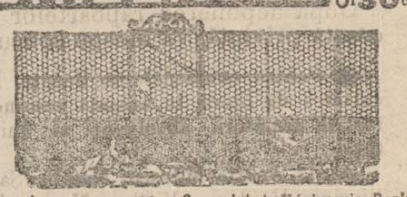

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré....	1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places.....	7 »

Envoi Franco de l'album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif și ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale și classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageți si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienta de mai mult de **SESE-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broșara, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilă de veritabil Elixir Guillié

Iași—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalație cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul V. — No. 339. Mercuri 16 Ianuarie 1908

Monopolul cîrciumelor

Un nou proiect de lege pentru monopolul cărciumilor la sate s'a depus în momentul cînd scriu aceste rînduri, pe biuroul corpurilor legiuitoare.

El face parte dintr'o serie de măsuri pe care statul nostru, mînat de un curent nou, socotește de cuviință să le iea pentru a îmbunătăți soarta populațiunii rurale. Astfel, pe cînd pe de o parte Statul crede că prin legea tocmelilor agricole a rîdicat condițiunea acelei păturí a populațiunii, iar prin casa rurală îi va mări bogăția, de alta prin monopolul cărciumilor socoate că va întări gospodăria țărănească luîndu-i putința de a rîsipi acel avut. De asemenea prin acest din urmă mijloc se evită degenerarea rasei.

Pentru a judeca despre valoarea acestui proiect de lege și întru cît el răspunde la necesități real simțite ar trebui ca mai întâi să ne dăm samă de scopul urmărit de dînsul. Or, atît din proiectul întâi formulat cît și din acest din urmă, se vede că intențiunea în care ele s'au propus este de a feri populațiunea rurală și a o împedica pe cît posibil ca să abuzeze de băuturile alcoolice.

Dar așa fiind lucrurile, ori cine își poate pune întrebarea dacă alcoolul face rău numai la țară, ori și la orașe, și în asemenea caz cum se explică solicitudinea legiuitorului numai pentru unii și nu și pentru alții? Căci este evident că dacă populațiunea degenerează prin abuz de alcool, apoi aceasta are loc atît la orașe cît și la sate.

Lăsînd însă de o parte aceste considerațiuni, Statul înțelege prin legea aceasta, să creeze un monopol în favoarea comunelor rurale, dînd dreptul acesta autorităților acelor comune. Și ce fel de monopol s'a adoptat? Numai monopolul de vînzare, lăsîndu-se deci producțiunea alcoolului liberă.

In urmărirea scopului său, legiuitorul prin noul proiect tinde să dea o protecțiune largă vinului și berei, căutînd să înlocuiască prin acestea consumațiunea de alcooluri ca rachiul, romul etc. De aceia admite cărciumi cari să nu vîndă de cît vin și bere în cătunele cu mai puțin de 50 familii, iar celelalte cărciumi sunt obligate ca pe lîngă alte alcooluri să aibă numai de cît vin.

Ceia ce se propune astfel, să fie un adevărat monopol? De sigur că nici autorul legii, nici altul nimene nu poate pretinde așa ceva. Este aici numai o reglementare a dreptului de a vinde și a modului cum trebue să se exercite acest drept în ce privește băuturile alcoolice.

Legiuitorul crede că singurii vinovați pentru starea de decădere a populațiunii noastre, în ce privește chestiunea ce discutăm, sunt numai debitanții de băuturi. Iar ei sunt vinovați între altele, pentru că sunt prea mulți, și astfel în lupta ce o dau între ei, pe de o parte îndeamnă populația la abuz de băutură, iar pe de alta falșifică de multe ori acele băuturi, mai mărind încă răul, pe care în mod natural consumațiunea de alcool îl produce prin ea însăși.

De aici acel sistem de reglementare în ce privește numărul cîrciumelor în raport cu populația. Tot așa reglementarea de a se măsura dacă un cătun vine la 5 kilometri departe de un altul, care are cîrciumă, pentru a i se lăsa și aceluia una, sau în caz de înființare din nou a unei cîrciume, dacă cătunul respectiv e la o distanță de 5 kilometri de toate celelalte cătunuri încunjurătoare, fie că aceste au, fie că n'au cîrciumă.

Dar sistemul acesta a fost aplicat în alte părți și s'a aratat neeficace pentru punctul de vedere urmărit. Consumațiunea de alcool n'a scăzut, ci din contra.

Evident este că noi toți simțim răul alcoolismului, dar nu cunoaștem cauza. S'a zis și susținut de mulți atît la noi cît și în alte țări, că uzagiul alcoolului este un fel de compensare pentru nutriția insuficientă a celor mai mulți indivizi. Și dacă așa ar fi lucrurile, negreșit că cel mai simplu lucru pentru a-l face să dispară, ar fi îmbunătățirea stărei materiale a acelora, și atunci indirect vom avea o micșorare a consumațiunei de alcool. Or, prin legile până acum votate, precum și prin casa rurală, credința celor cari le-au votat sau le propun, este că bogăția și bună starea indivizilor va spori; deci urmarea logică a acestora va fi că abuzul de băuturi alcoolice va înceta.

Ar trebui dar să așteptăm efectul acestor legi. Și apoi să ne gîndim la mijloace mai drastice pentru stîrpirea acestui rău, în caz cînd acelea n'ar reuși.

De altfel n'ar fi bine să se gîndească legiuitorul că poate să-i vie rău protejatului său, de atîtea bunătăți ce caută a revarsa pe capul lui? De o parte îi dai pămînt și islazuri, de alta îl scoți de sub robia exploatării arendașului și proprietarului, iar pe deasupra îi dai băutura cu măsură și cu cheltuială mare. Nu-s prea multe toate aceste bunuri?

Nu se vede din legea propusă cine va fixa prețul acelor băuturi alcoolice, permise a se vinde în cîrciuma satului. Probabil însă că fiind vorba de monopol, prețul trebue să fie ridicat așa ca băutura să nu mai poată fi la îndămîna ori cui.

Prin art. 22 se cer anumite calități celui ce vrea să fie cîrciumar. Nu se vorbește însă nimic despre femei.

Avea-vor și dînsele dreptul să țină debite de băuturi? Ce condiție se cer de la dînsele? Am aratat cu altă ocazie că legea Belgiană, cere ca femeia să aibă vrîsta de cel puțin 45 ani. Dar în definitiv toate aceste măsuri țintesc la micșorarea consumațiunii. Or, aceasta se dovedește prin exemplele altor state că n'a dat rezultate. Și ne e permis să credem că nu noi vom face excepțiune.

In asemenea caz ce bine va aduce reglementarea propusă?

In alte țări monopolul dacă nu contribue la scăderea consumațiunii, are cel puțin drept rezultat că dă consumatorului un alcool mai curat? Ce are să se întîmple la noi?

V. I. Radu.

Intoarcerea d-lui TAKE IONESCU

Reîntoarcerea d-lui Take Ionescu în țară, după un foarte scurt repaos în străinătate, a fost salutată cu acel mare și cinstit entuziasm, cu care prietenii marelui bărbat de stat salută totdeauna pe acela, care se rădică cu atît mai sus, cu cît acel neînțeles vînt dușman, cată să-l dee în jos.

Scriem aceste rînduri pentru a spune—de și nu mai le nevoe s'o facem—că ne asociem la manifestația de simpatie ce s'a făcut aceluia, care, în marea lui dragoste pentru țară, simte că numai politica sincer democrată, care este idealul partidelor conservatoare istorice, este astăzi singura în stare să corespundă nevoilor poporului.

Și aceste nevoi sunt cu atît mai mari, cu cît guvernul de astăzi, în frunteа căruia se află un ambițios de prisos, pare că a înțeles pe dos aceste nevoi ale poporului și în loc să facă treabă pufină și bună, face legi fără număr și rele.

Prezența d-lui Take Ionescu în țară, va contribui să elucideze multe puncte: unele de interes politic general—foarte grave; alte de interes politic special—de cari noi, amatori chiar și de farse proaste, cînd cine-va nu-i în stare să le facă bune—noi rîdem cu mare poftă.

Parlament minor

Cel mai scurt film de cinematograf se oprește mai mult la vederea ochiului, decît durează studiarea, întocmirea și votarea unui proiect de lege liberal.

Abea se anunță un proiect și un altul vine să dee uitărei pe cel d'intîiu.

Inainte se vota, după clișeul consacrat, cu „iuțeala aburului". Astăzi se trec proiectele cu un fel de iuțeală căreia nu i s'a dat încă cuvenita tălmăcire.

Un proiect de lege pentru acordarea unui credit de o mie lei, se discuta, altă dată, mai îndelungat, de cît se discută astăzi un proiect de mare importanță.

Cu sistemul care s'a adoptat, cu acea violentă încătușare a dreptului de a provoca discuție, enormitatea pe care o relevăm nu poate mira.

Proiectele liberale poartă cea mai desevărșită pecete personală. Fie-care ministru este stăpîn pe proiectul său. El îl întocmește, el și-l citește, numai el îl cunoaște. Și cum discuția nu este permisă nici în secții, nici în Cameră—proiectul trece fără ca acei cari l'au votat să aibă habar de ce conține.

S'a făcut mare haz în Cameră de cererea originală a unui deputat original relativă la abrogarea legei tocmelilor agricole.

Bietul om n'a dat cererei forma cuvenită —dar avea dreptate: a votat legea fără s'o cunoască și acum cînd o cunoaște a capatat mustrări de cuget.

Dacă deputații și senatorii ar recunoaște macar acum trista lor poziție, s'ar pune în gardă în contra sistemului d-lui Sturza. Dar ei continuă să facă pe disciplinații și nu-și dau seamă că asemenea disciplină friseazā crima: căci este o crimă să inunzi țara cu atîtea legi nestudiate și cari trec neamendate.

Și se votează mereu. Fie-care zi aduce altă legē, de care mandatarii națiunei habar n'au. Ei le citesc abea după ce apare în „Monitor" și nu sunt în stare să respundă la observațiile ce se fac.

Atîția avocați cîți sunt în ambele corpuri legiuitoare, habar n'aveau de cuprinsul legei judecătoriilor, așa că avocații au votat pentru coborîrea prestigiului lor!

Cu asemenea Parlament minor—unde va ajungē țara?

VREMEA RESPUNDERILOR

Interpelarea d-lui C. Disescu pune în discuție întreaga chestie a respunderei pentru modul cum s'a procedat în reprimarea revoltelor. Ceva mai mult: ea vizează în special acțiunea d-lui Haret, care, după ce a avut cunoscutul rol în desfășurarea tristelor întîmplări, a crezut de cuviință să lovească într'un coleg, numai și numai pentru a putea resplăti pe agenții săi întru răspîndirea anarhiei.

Guvernul a făcut tot ce i-a stat cu putință pentru a împedica dezvoltarea interpelărei în chestiune: s'a întrebuințat din nou în deșert cuvintele de patriotism, interesele superioare ale țărei etc., ca și cum d. Disescu avea să primească de la cine-va lecții de patriotism.

Ceea ce s'a urmărit a fost să se împiedice restabilirea responzabilității. Or, acest lucru nu era cu putința, căci nimenea nu are dreptul de a pretinde impunitatea pentru faptele sale condamnabile.

Guvernul întreg, dar mai cu samă d. Haret, va avea să respundă—căci prea din cale afară de mare este vina liberalilor, și a ministrului culturei atît în ce privește izbucnirea rescoalelor cît și în ce privește reprimarea selbatecă făcută.

CATE-VA NOTE

Culmea americanismelor.

Preparativele nunței lui miss Glady Vanderbilt, la care cele „Cite-va note" iau vie parte, ne rezervă încă multe surprize. După toate cîte s'au întîmplat pînă în prezent, cea de pe urmă ie cea mai americană: nunta missei este precedată de repetiții. Cînd europenii au ajuns la pușca cu repetiție, cei de dincolo de „marele iaz" au inventat nunta cu repetiții.

La probele nunței missei, asistă lume foarte bună: mirele, mireasa, rudele, ceva din corpul diplomatic și reprezentanții presei.

Pînă ce repetițiile nu vor da rezultate ireproșabile, nunta generală nu va avea loc.

*

Un negutitor din New-York a inventat un nou soi de reclamă: cu prilejul ultimelor sărbători, el făcu să apară în ziare următoarea reclamă: „Recordul ieftinătății: vînd o blană cu 15,000 dolari, în loc de 20,000 dolari".

Multă lume alergă să vadă blana aceea în valoare de 100,000 lei. Cînd colo vizitatorii găsiră în acea prăvălie tot felul de mărfuri, cu prețuri în adevăr derizorii.

Și n'a fost unul, care, de dorul blănei, să nu fi cumpărat cîte ceva.

*

Intre un liberal și un conservator.

— Take Ionescu a declarat în gară la Craiova că, de la 1895 încoace, îl tot plouă. Și dori să știu ce rezultate a dat această mare ploaie?

— A dat două rezultate—respunde conservatorul: sub ploaia aceasta Take Ionescu a crescut, iar alții au rămas plouați.

Și la acești plouați a făcut aluzie fostul ministru, cînd a vorbit de „acei cari se ascund după sobă".

S'au refugiat acolo ca să se mai usuce.

*

Societatea de biologie de la Paris a însărcinat pe doi medici să constate dacă fumatul este mai dăunător femeei de cît barbatului.

Doctorii au experimentat întâi animale și au constatat că iepuri tratați cu fum de tutun, au născut pui morți.

De acolo au trecut la experienți cu oameni și au constatat că lucrătoarele de la fabrici cari fumează, nasc înainte de vreme copii slăbănogi.

Care vrea să zică, tutunul este dăunător femeilor—nu, însă și fetelor.

*

— Ai auzit?

— Nu.

— Anarchiști. Bombe. Bulgari. Palatul regal.

— Cine ți-a spus?

— Gardistul din piața Unirei.

— Dar el de unde știe?

— A prins pe un bulgar cu un tun de buzunar.

OAMENI ȘI LUCRURI

GAZETARII

In zilele din urmă avurăm și morți și aniversări de morți din galeria unor alese figuri gazetărești. In atari împrejurări trecem, obicinuit, prin o dilemă grea și uneori stranie: regăsirea unor pagini sau articole vechi de ale lor în colecțiile vechi ale ziarelor. Și atunci ne găsim adeseori în cea mai dureroasă situațiune posibilă: avem poate în fața noastră proza lor, gîndirea lor, stilul lor, dar în lipsa semnăturii sunt reduși numai la presupuneri, la dibuiri, la analize; avem într'aceasta imaginea vieței însăși a publicistului care așterne zi cu zi credința sa, gîndul său, sufletul său fără altă răsplată decît luminarea sau mulțumirea momentană a cetitorilor, iar a doua zi reîncepe același lucru, pînă vine într'o zi moartea să-l surprindă și n'a apucat omul să guste nici ceasul de odihnă, nici clipa de celebritate, nici siguranța că va supraviețui operei sale.

Un foiletonist vienez, într'un panegiric consacrat directorului unui mare ziar, d-rul Bocher, mort acum cîteva zile, face cîteva eloquente reflecții cari pot fi citate:

„....Așa e soarta ziariștilor și aceasta face din clasa lor o școală de resemnare ne slăvită în deajuns. O găgăuță vanitoasă nu poate culege mulțumiri. Cine are dorința să-și audă numele din gură'n gură, aleagă-și altă meserie. Despre cel mai neînsemnat comediant e lumea curioasă să afle cum îl cheamă, și figura celui mai taciturn deputat, a celui mai șters ministeriabil, a celui mai ordinar reclamagiu, trece drept spectacolul cel mai atrăgător pentru lume.

De gazetari însă nu se interesează de loc, dar de loc; cu atît mai puțin de ei ca persoane.

Ei n'au decît să scrie, să scrie bine, să scrie minunat, dar să dispară odată cu cea din urmă frază. Pe ici, pe colo poate gazetarul să fure nitică glorie, punîndu-și numele sau pseudonimul în josul articolului. Dar nu se permite s'o facă la toate articolele. Pe aceste din urmă — își zice cetitorul — le-a scris, de sigur, domnul Nimene, care își începe în fie-care seară lucrul zilnic, care une ori se istovește nopți întregi, pentru ca a doua zi onoratul public nesățios să-și găsească lectura gata odată cu dejunul. Da, aceasta e soarta gazetărească și gazetarii să nu spere o soartă mai bună. E bine macar că face parte dintr'o clasă care știe să trăiască în umbră și e tocmai aceea care împarte și crează glorii pentru alții. Foaie după foaie trimite în lume publicistul și numai pe una se află scrisă valoarea lui personală. Gloria lui rămîne anonimă; o glorie fără adresă, o voace fără nume, cunună fără inscripție..."

Rodion.

RECENZII

Cercetări filosofice[1]

de d. I. Petrovici

Domnu *Jourdain* făcea proză fără să știe; cum fie-care din noi facem zilnic psihologie fără ca să ne dăm seamă. A gîndi, a căuta în negura amintirilor un fapt, a scrie, a socoti, a plănui lucruri noui, sunt acte și gesturi din psihologie care cer anumite procese de asociație de idee, diferite volițiuni și representații, sume de sentimente și senzații.

Dacă vom împinge mai departe procesul nostru intelectual căutînd a pătrunde o mulțime de cauze unor efecte, vom face chiar filosofie. Și iată-ne umili pămînteni, îndeletnicindu-ne zilnic cu această preocupare transcedentală îngăduită numai acelor aleși. „Filosofia, spune d. I. Petrovici în admirabilul său studiu *Rolul și însemnătatea filosofiei* din volumul *Cercetări filosofice*, e rîvna de a cunoaște cu ori-ce preț universul".

„In prima linie cunoașterea universului e reclamată pentru a se avea răspuns la cîte-va întrebări care frămîntă omenirea, întrebări cari nu sunt de fel desinteresate, ba din potrivă foarte interesate. De pildă: ce e viața, ce e moartea, de unde venim, încotro mergem?— și pentru al căror răspuns nu poate în nici un caz ajunge cercetarea și cunoașterea uneia sau a unor părți din univers, ci trebue să cunoaștem legile universale, principiile supreme ale lumei — tocmai obiectul filozofiei".

Oare Renan n'a spus'o așa de frumos.

„... a filosofa însemnează a cunoaște universul. Universul se compune din două lumi, lumea fisică și lumea morală, natura și omenirea. Studiul naturei și al omenirei e deci toată filosofia".

Și iată încă un lucru nou pentru noi profanii: filosofia nu e o preocupare cerească, ci e ceva pămîntesc, «ea e cerută cum spune d. Petrovici, de toată ființa noastră, pentru tot felul de strădanii și nevoi».

Am relevat aceste lucruri din lucrarea tînărului nostru filosof. E o concepție poate nu atît nouă, căci o vedem și în Renan, dar e o concepție îndrăsneață care, pînă în present, n'a fost încă expusă. Filosofia la noi a fost ținută în sferele înalte într'o lume anumită din care cu greu se cobora. La universitate chiar afară de cursurile excelente ale unor profesori, rare ori descindea și în lumea noastră. Studenții chiar hrăniți, la această *alma mater*, nu duceau, odată părăsind universitatea, în lumea lor, această dragoste de a scruta totul, de a rîdica mulțimea de fenomene și fapte zilnice pînă la o concepție mai ideală, izvorîte din setea de a filosofa. De aceea poate am trăit într'o vecinică pasiune pentru tot ce e mic și ne-au lipsit aripile de a ne urca mai sus ca preocupările pămîntești.

D. Petrovici are îndrăsneala sau mai bine zis a avut îndrăzneala — capitolul din volumul său *Cercetări filosofice*, de care ne ocupăm, a fost începutul unei serii de prelegeri la facultatea din Iași,— de a susține că „filosofia e o preocupare esențialmente pămîntească".

De aceea ar fi necesar să vedem de pe înaltul unei catedre de etică, mai ales, un profesor propovăduind această cerință de mai mult ideal și mai mult moral. Ne transformăm țara, făurim legi agricole cari vor face mai echitabilă distribuirea muncei și cîștigului, dar ar trebui să transformăm și mentalitatea noastră. Și asta va veni numai din preocupațiuni mai superioare. Ce frumos spune d. Petrovici în cuvintele de mai jos:

„O ființă se află în restriște. Nimeni nu-i dă o mînă de ajutor. Atunci, în mijlocul deznădejdii, ea face apel la un ideal, care nu e din lumea înconjurătoare și se anină de el. Idealul îi dă scăzarea cerută însă cu o condiție: să aibă încredere orbească într'insul să nu se îndoiască de dînsul și să nu-l cerceteze cine este, care e rostul și provenienta lui. Odată ce te-ai apucat să'l scrutezi, idealul dispare.

Dar este oare posibil să nu te întrebi și să nu cauți să pătrunzi rostul lucrurilor care sunt în contact cu tine, fie acum, că unele formează chiar pârghia vieței tale? A te întreba de rostul fiecărui lucru, care e în atingere cu tine, e așa de fatal, încît preferi mai degrabă să'ți perzi fericirea fiindcă ai făcut întrebarea, decît să suferi tortura renunțărei la în-

1) Cercetări filosofice de d. *I. Petrovici* conferențiar la Universitatea din Iași, un volum de 200 de pagini.
Editura Iliescu și Grosu, Iași.

trebare. Este o situaţie tristă ce ne face să ne gîndim că soarta noastră, a omenirei, nu este soarta fericirii depline, că orice am face, întrebând sau renunţînd la întrebare, fericire nu o putem avea. Insă oricine îşi cunoaşte bine sufletul şi cu aceasta şi fondul adevărat al sufletului omenesc, va vedea că prima cale—calea întrebării despre tot şi despre toate—aceasta este calea noastră, oricare vor fi nemulţumirile care ne pot aştepta.

„Să căutăm atunci fericirea în : „Crede şi nu cerceta ?“ Să renunţăm oare la individualitate, la voinţa proprie, să adormim simţul cercetării,—instrumentul de căpetenie al afirmărei şi al dăinuirei noastre ca individ ? Să ne trăim viaţa, fără scrutări, o viaţă de credinţă extatică, de diluare a individualităţei, care n'ar fi alta de cît întoarcerea la sînul unităţe primordiale, la divinitate ?“ Nu !

Şi terminînd această prelegere care nu e una din cele mai bune, dl. Petrovici are în volumul său lucrări de mare valoare asupra cărora vom reveni, d-sa scrie aceste rînduri admirabile :

„Dacă ţara fericirei am lăsat'o în urma noastră, pentru a o regăsi nu trebue să ne întoarcem, ci să mergem tot înainte.

Dacă a fost cîndva la spatele nostru, acum este în faţa noastră şi pentru a ajunge la dînsa nu există alt mijloc, de cât acela de a duce la suprema desăvârşire facultăţile sufleteşti ale noastre, să nu lăsăm ca să acopere rugina, nici una din armele de luptă cu care suntem înzestraţi“.

Dr. I. Duscian

Cuzismul şi profesarea lui de pe catedră

VI

Terminasem articolul anterior cu întrebarea, dacă d. Cuza, cu sistemul său de a face politică în calitate de profesor poate să'şi îndeplinească *corect* misiunea sa. Din cele spuse până acum şi din articolul trecut, cred că toată lumea se va fi convins, că răspunsul nu poate fi de cît *negativ*. In adevăr, în acel articol arătam, că d. Cuza nu'şi face nici măcar *jumătate* din numărul prelegerilor ce i le acordă programa facultăţei, şi care au fost—cu drept cuvînt—socotite ca necesare, pentru ca studenţii facultăţii juridice să se familiarizeze cu chestiunile de teorie economică. Şi spuneam atunci, că în 1906—907 la cursul de economie naţională, d. Cuza n'a făcut decît *26 de prelegeri* *)., deşi trebuia să facă *cel puţin 56*. Pentru a dovedi cu date sigure exactitatea celor ce susţinem şi spre a întări şi mai mult cele conţinute în articolul precedent, fie-ne permis a da cîte-va amănunte.

In 1906—907 d. Cuza şi-a început cursul la 6 Noembrie. Obişnuit şi regulamentar cursurile universitare încep la 15 Octombrie; dar nu facem din întârzierea aceasta o vină meritată. Am fi mulţumiţi, dacă de la această dată am putea constata regularitatea cursurilor d-lui Cuza. Realitatea însă nu e conformă cu dezideratul nostru. Prima prelegere o face d. Cuza, după cum am zis, la 6 Noembrie 1906, a doua la 10 Noembrie, iar a treia la *24 Noembrie*. Constatăm deci un interval de *14 zile între două prelegeri consecutive*. Constatările de natura aceasta sînt foarte lesnicioase, întrucît în caetul respectiv de cursul d-lui Cuza, fie-care prelegere este datată. Cum sa explică acest mare interval, cînd e ştiut, că d Cuza, avînd 3 prelegeri pe săptămînă, ele nu pot fi despărţite de cît prin 2, mult 3 zile ? Să nu fi făcut d. Cuza nici o prelegere în aceste 14 zile ? O, nu ! Explicaţia e cu totul alta. D. Cuza a întrerupt „firul logic al discuţiunilor teoretice“ spre a face cîte-va aplicaţiuni a teoriei. Ce fel de aplicaţiuni face d-sa, noi ştim—şi pentru aceste aplicaţiuni i-a trebuit un interval de 14 zile, adecă 4—5 prelegeri. Dar nici această *digresiune*, ca să-i dau o denumire mai atenuantă, nu i-a fost suficientă d-lui Cuza. Reluîndu-şi cursul în ziua de 24 Noembrie, d-sa începe a treia prelegere tot cu discuţiunea chestiei evreeşti, pentru a ajunge la concluzia, că „aceasta caracterizează mai bine sistemul de guvernare a intereselor celor mai mari de către partidele noastre politice. Partidele noastre nu pot să rezolve această chestiune, de oarece îs *foarte legate în interese cu jidanii*; aşa că, chiar dacă sînt unii politiciani bine iniţiaţi, restul îs nişte *indivizi vînduţi intereselor jidanilor*“. pag. 28—29, Economia naţională 1906—1907).

Nu discut, dacă cea ce susţine d. Cuza e sau nu adevărat, pentru că aşa cum pune d-sa chestiunea, nici n'are calitatea de a fi discutată. Voi spune însă, că dacă d. Cuza ţinea să-şi expună vederile sale politice, şi să facă critica „sistemului de guvernare a partidelor noastre“ trebuia să o facă în altă parte, în altă calitate şi înaintea cetăţenilor ; şi „nu de pe catedra universitară ce ocupă, în calitate de profesor şi înaintea studenţilor, care vin la universitate ca să înveţe şi nu ca să facă politică“.

Şi—pentru a reveni la ideea conducătoare din acest articol—am constatat că în 4—5 prelegeri d. Cuza a fost în afară de domeniul cursului ce trebue să facă. Dar aceasta nu este singura „suspendare“ a cursului său, pentru a dezbate chestiuni străine economiei politice.

Dacă de la 24 Noembrie—prelegerea a treia—îşi urmează cursul cu „oarecare“ regularitate, făcînd până la 8 Decembrie încă trei prelegeri—deşi ar fi putut face cel puţin cinci—apoi de la această dată, 8 Decemb. 906 şi pînă la 26 Ianuarie 1907, d. Cuza, „n'a făcut nici o prelegere de economie politică. Să scădem 3 săptămîni în loc de două—vacanţa de Crăciun—de la 20 Decembrie şi pînă la 10 Ianuarie şi vom afla că, d. Cuza a suprimat din programa încă „4 prelegeri“ între 8—20 Decemb., şi „5 prelegeri“ între 10—26 Ianuarie 1907.

Fost-a d. Cuza bolnav în acest timp, sau a avut serioase împedimente de la îndeplinirea înaltei sale misuni ? Acelaş răspuns negativ. In timpul acestei noi „suspendări“, d-sa a făcut—după cum arătam în art. V. de la această rubrică—faimosul „curs complect“ asupra „socialismului rumun“. Pentru tratarea scandaloasă a acestei chestiuni, care „nu intră în competenţa unui profesor de economie politică“, d. Cuza a găsit timp cu prisosinţă ; dar nu a avut timp să'şi facă cursul său de economie politică. Şi dacă acum am face bilanţul activităţei d-lui Cuza, am găsi că, de la începutul anului universitar 906—907 şi pînă la finele lunei Ianuarie, d-sa a făcut „6—şase—prelegeri“.

Nu mai fac nici un comentar şi trec mai departe.

La 26 Ianuarie reluîndu-şi cursul, d. Cuza îl urmează iarăşi cu *oare-care* regularitate, întru cît intervalul între prelegeri consecutive variază între 2—5 zile. Aceasta însă nu pentru mult timp. In adevăr de la 26 Ianuarie, cînd face a 7-a prelegere, urmează până la 16 Februarie cînd, făcîndu-şi prelegerea a 13-a, *suspendă* iar cursul de economie politică pînă la *5 Martie*, adecă pentru *17 zile*. De ce ? Răspunsul este acelaş: pentru a da curs liber mahalagizmelor sale politice şi a putea astfel contravine programei şi datoriei sale. E şi lesne de închipuit cam ce a vorbit d. Cuza studenţilor săi şi ce fel de limbaj a avut, cînd ştim că tocmai în intervalul acestei noi *suspendări*, s'au anunţat răscoalele de astă primăvară. Cea ce ne interezează însă deocamdată, este faptul că, suspendîndu-şi din nou cursul timp de 17 zile, d. Cuza a lipsit pe studenţii săi încă de 6—7 prelegeri.

Reluîndu-şi însă cursul de economie politică la 5 Martie şi făcîndu-şi a 14-a prelegere, d. Cuza găseşte de cuviinţă să-l întrerupă iarăşi până la *16 Martie*, adecă pentru *11 zile* reprezintînd *4 prelegeri*.

Mai departe, d. Cuza îşi urmează cursul iarăşi tot cu *oarecare* regularitate până la 9 Aprilie, făcînd în acest timp de 24 zile numai 7 prelegeri. De la această dată începînd vacanţa sărbătorilor de primăvară, d. Cuza îşi reia cursurile la 30 Aprilie, pentru a ţine o *singură* prelegere—a 22-a—în această zi, şi a le întrerupe pentru a *cincia oară* până la 11 Mai, adecă pentru *10 zile*, reprezintînd cel puţin *3 prelegeri*. Explicaţiunea acestei noi suspendări o găsim în apropierea alegerilor din primăvara trecută, la care—se ştie—d. Cuza a luat o parte activă deşi nu fericită. Şi astfel profesorul de economie politică neglijează cursurile sale şi pe studenţi, în dispreţul regulamentului şi a programei universitare, pentru a avea timpul necesar propagandei sale electorale şi a lipsi pe studenţii săi încă de *3—4 prelegeri*.

De la 11 Mai, cînd ţine a 23-a prelegere continuă până la 18 Mai, cînd face prelegerea a 26-a, cea din urmă; căci la această dată, deşi anul universitar se termină la 31 Mai, d. Cuza suspendă pentru a *şesea* şi cea din urmă oară, cursurile din anul 1906—1907.

E lesne de priceput pentru ce d. Cuza pune atîta grabă să sfîrşească cursurile, cînd se ştie că la 18 Mai alegerile erau în toiul lor, şi d-lui Cuza îi trebuea timp, pentru demagogie şi ingerinţe. Şi fiind că veni vorba de alegerile trecute, trebue să menţionăm un fapt foarte regretabil constatat atunci şi anume, amestecul în alegeri a unei părţi din studenţime ca *atare*. Se ştie ce rol au avut atunci unii studenţi, care manifestau şi luptau gălăgios şi nelegal pentru d. Cuza profesorul lor de politică şi demagogie şi pentru amicul d-sale d. Iorga. Acesta este rezultatul activităţii politice a d-lui Cuza ca profesor universitar, şi cine ce ştie ce neplăcute surprize ne mai pregăteşte o parte a tinerimei universitare, care din fatalitate cade victima sistemului nenorocit inaugurat de d. Cuza.

Pentru a avea un rezultat precis şi elocvent tot odată, să facem bilanţul general al acestui an de activitate profesorală a d-lui Cuza. Procedînd sistematic noi am găsit că, în cursul anului şcolar 1906—1907 d. Cuza a făcut *26 de prelegeri*, de economie politică, înlăuntrul cărora d-sa face mari şi dese digresiuni de natură politică; 26 de prelegeri în chestiuni absolut străine cursului său, adecă: politică, antisemitizm, antisocialism etc. într'un cuvînt: *cuzism*; 4 prelegeri de la finele lunei Mai, pe care le-a neglijat cu totul din motive electorale ; şi că, pentru a ajunge la un rezultat atît de dezastros pentru universitate şi pentru ştiinţă a întrerupt cursul de economie politică de 6 ori.

Iată la ce concluziuni ajungem cînd urmărim de aproape pe d. Cuza. Şi acum voi termina cu aceiaş întrebare ca şi în rîndul trecut: poate corespunde *corect* d. Cuza menirii ce i s'a dat în asemenea condiţiuni ?

Manoliu.

*) Din eroare s'a scris 25 prelegeri în loc de 26.

Litere-Ştiinţe-Arte

Preţiosul nostru colaborator literar d. Cincinat Pavelescu ne roagă să notăm că poezia publicată în numărul de anul nou al „Opiniei“ : *Exotică*, e o reminiscenţă după un poet belgian care o tradusese din Longfelow. Titlul poeziei „Exotică“ ni s'a părut că indică suficient că minunata bucată îmbracă în acea admirabilă formă particulară poetului român, o idee împrumutată. Cu toate aceste ţinem seamă de scrupulul colaboratorului nostru notînd cele de mai sus.

*

Atragem luarea aminte asupra foiletonului nostru de astăzi. Aceste admirabile note ale Carmen-Sylvei apar pentru întâia dată în limba romînească.

*

La teatrul naţional se prepară următoarele spectacole :
Joi: „Femeile noastre“; sîmbătă „Jertfa“ în beneficiul d-rei Anicuţa Cîrjă; Duminecă : „Sherlock Holmes.

Se mai prepară fenomenalul spectacol de beneficiu al d-lui V. Cuzinschi, feeria-comedie : „Largul Oceanelor“, mult mai aventuroasă decît toate fantaziile de pînă acum.

*

„Fetiţa Dulce“ a atras din nou aseară un public foarte numeros în sala teatrului Pastia care e complect înnoită şi bine încălzită.

*

Eri, 27 Ianuarie st. n., s'au împlinit o sută de ani dela naşterea marelui cugetător german David Frederic Strauss.

Una din operile sale „Viaţa lui Isus—în prelucrare germană“—stărnise o adevărată revoltă. „Dumnezeul la care vă închinaţi, scria Strauss, nu este Dumnezeu ; ci ie un om, mare, cel mai mare om, dar nimic alta de cît om şi cărţile sfinte cari povestesc atotputernicia lui, sînt simple poveşti mitologice“.

*

„Acte“ se intutulează o dramă muzicală în 4 acte, text şi muzică de Ioan Manen, cunoscutul violoncelist spaniol.

*

Cele 21 facultăţi medicale în Germania numără 7773 studenţi şi anume: 1419 la München, 1153 la Berlin, 540 la Lipsca, 493 la Freiburg, 467 — Würzburg, 385—Heidelberg, 287—Marburg, 284 — Breslau, 282 — Bonn, 263 — Tübingen, 255—Strassburg, 246—Jena, 239—Kiel, 225—Erlangen, 215—Königsberg, 215 — Halle, 188—Göttingen, 186—Greifnvald, 171—Giessen, 137—Rostock şi 120—Münster. Uf !

*

Gabriel d'Annunzio a promis unui compozitor un libret de operă cu titlu: „Roza din Cipru“.

*

„La Revue“ ridiculizează violenţa de limbagiu cu care Paul Bourget s'a exprimat în ancheta lui Ernest Tissot cu privire la aproprierea lntre Franţa şi Germania. Intre altele se aminteşte că Bourget este el însuşi, după mamă, de origine... germană!

*

In depositul librăriei Schönfeld din str. Lăpuşneanu (vis-à-vis de farmacia Konya se pot găsi următoarele reviste literare: Zukunft (Harden), März, Jugend, aus fremden Zungen, Nare Zeit, Von Land zu Land, Internationale Wochenschrift şi altele.

*

La Biareggio în Italia a murit în vrîstă de 68 de ani scriitoarea Ouida, despre care nu de mult au vorbit ziarele că trăieşte în sărăcie. Numele ei era Luise de Ramée, dar era engleză prin naştere.

Informaţii

● D. Ath. At. Gheorghiu, delegatul primarului în chestia exproprierilor de pe distanţa pe unde va trece conducta de aducţiune a apei de la Timişeşti, a isprăvit expertiza sa în această chestiune şi a înaintat un raport de exproprierile ce se vor face pe această distanţă.

● Preoţii din localitate pregătesc o frumoasă manifestaţie de simpatie I. P. S. S. Mitropolitului Partenie Clinceni, pentru ziua de 7 Februarie a. c. cînd Inaltul Prelat îşi serbătoreşte ziua onomastică şi tot odată aniversarea a 6 ani de cînd s'a urcat pe scaunul Archiepiscopal al Moldovei şi Sucevei.

Vor veni şi delegaţii de pe la mănăstiri.

● Astă-zi s'a întrunit la Bucureşti comisiunea examinatoare a candidaţilor la catedra de piano, vacantă la Conservatorul de Muzică, din localitate, pentru a verifica titlurile candidaţilor, după care apoi va începe concursul.

● Eri seara, după cum am anunţat, s'a făcut alegerea decanului facultăţei de medicină din Iaşi, în locul rămas vacant prin alegerea de rector a d-lui G. Bogdan.

D. profesor Gabriel Socor a fost ales cu unanimitatea celor 13 votanţi presenţi la alegere.

Rezultatul votului va fi comunicat astăzi ministerului.

● Casa de depuneri şi consemnaţii a scăzat ieri scontul la 6 la sută şi acel pe lombarde la 6 jum. la sută.

● Proectul privitor la despăgubirea arendaşilor va fi depus astă-zi, Marţi, la Cameră.

Raportor ie d. C. F. Robescu.

● Am spus că la penitenciarul central din localitate, în urma unei dispoziţiuni a direcţiunei generale a închisorilor, se va înfiinţa un curs de adulţi pentru deţinuţi.

In acest scop s'a început amenajarea unei camere la penitenciar, care să servească de şcoală.

Direcţia închisorilor va trimite zilele acestea materialul didactic necesar cursurilor, care probabil vor începe la 1 Februarie a. c.

Cursurile vor fi predate de grefierul penitenciarului şi de preotul Apolon Andrieş, predicator la penitenciar.

● Vineri 18 Ianuarie va avea loc la Teatrul Naţional, o reprezentaţie organizată în folosul şcoalei profesionale „Reuniunea Femeielor Romîne din Iaşi“.

Se va reprezenta frumoasa comedie „Regulus Codoveanu“.

Biletele se găsesc la agenţia teatrală „Thalia“ (Th. Maximovici).

● In astă seară debutează la Teatrul Circ Sidoli majestuoasa balerină «La Perle». Ea dansează în genul artistei Cléo de Merode şi apare în cele mai somptuoase costume care revarsă torente de lumină electrice. Frenetic aplaudată, toţi spectatorii sunt extaziaţi de această apariţie, absolut nouă şi originală.

La cinematograf vederi superbe. O plimbare în giganticul oraş: Paris. Bulevardele, Piaţa-Concordiei, Avenue de l'Opera, Place de la Madeleine, mişcarea colosală pe străzile Parisului etc. Apoi scene comice, feerice, sportive, instructive, scene de pe natură etc.

● Astăseară trupa de operete cîntă delicioasa operetă *Vagabonzii*, iar mîne seară a doua oară: „Moştenitorii veseli“, marele succes.

DIVERSE

— D. locotenent Vasile Panopol, din regimentul 7 Calaraşi, a fost autorizat sa poarte ordinul Sf. Stanislav, al Rusiei, clasa III.

— D. C. Dimitriu a fost admis elev supra-numerar la şcoala fiilor de militari din Iaşi.

— De oare-ce mai mulţi locuitori s'au plîns prefecturei că animalele sălbatice s'au înmulţit şi le pricinuesc rele lor şi vitelor lor, prefectura va organiza o serie de goane oficiale, pentru stîrpirea ziarelor.

— Astă-noapte a încetat din viaţă, în strada Apeduc, d-na Elena C. Cristea, în etate de 75 ani.

Defuncta a fost soţia decedatului colonel C. Cristea, care a făcut parte din garda domnească a lui Alexandru Ioan Cuza.

Decedata trăia într'un apartament din strada Apeduc, întreţinându-se din mica pensie ce o primea.

— Aseară membrii societăţei absolvenţilor şcoalei comerciale superioare s'au întrunit din nou, în localul camerei de comerţ.

S'a discutat înfiinţarea unei reviste a societăţei şi s'a decis scoaterea revistei, care probabil va începe să apară în cursul lunei aceştia.

— La secţiunea de scrimă de pe lângă societatea de gimnastică, s'au înscris pînă în prezent 13 elevi.

Maistru e d. Vasile Bârjovanu.

— Primarul comunei Buznea a comunicat parchetului că în satul Găueşti, a fost găsita moartă, în locuinţa ei, femeea Maria V. Panţiru.

Primarul numitei comuni mai adaogă că femeea Maria Panţiru era alcoolică, ceia ce probabil i-a provocat moartea.

Clara Schumann

de **Carmen Sylva**

(Reproducerea interzisă)

Cînd mi-a fost dat s'o aud pentru întâia dată, eram de opt ani, în Bonn; cel dintâiu concert! Ziua aceea era aşa de turburătoare, că nu-mi dau seama cum de-am putut ajunge seara, rare ori în viaţa mea, mi s'a părut o zi lungă aşa fără de capăt ! In sfîrşit a sunat ceasul ! Mama mea frumoasă, tînără,—pe atunci abia în vrîstă de 27 ani, dar de mulţi ani şi încă pentru mulţi ani, ţintuită în căruciorul ei de paralitică cu mari, foarte mari dureri,—fu gătită frumos şi dusă în sala de concert. Nu-mi mai aduc aminte dacă am mers alăturea de ea, căci mi se pare că am zburat pîn'acolo, n'am mers cu picioarele. Cel dintâiu concert al meu!

In sfîrşit intrarăm în sala cea mare şi plină de lume! Oamenii nu i-am luat măcar în seamă, căci vedem numai podiul şi pianul. Locurile noastre erau aşa de mult spre dreapta încît aşi fi văzut numai coada pianului. Mama mea însă îmi dete voie să stau la mijloc între cele două şiruri de bănci de unde puteam vedea clapele. Eram—cum sunt copiii şi animalele—toată numai ochii şi tremuram de nerăbdare. Ea îşi făcu intrarea şi se aşeză repede la pian. Purta o rochie neagră de catifea, avea părul pieptănat simplu cu cărare, nu dat peste urechi, cum era moda pe atunci, ci gros şi îndesat şi puţin buclat, cu un singur trandafir roş-închis jos după ureche.

Era ceva atît de armonios în înfăţişarea ei în cît mi se părea tot timpul că rochia ei era roşie toată, ca şi floarea din păr. Mînele erau mici, ţapene şi cărnose, atingerea clapelor era sonoră, puternică, sănătoasă, aproape bărbătească. Ea mi-a rămas pentru tot-deauna în auz. Dar în inimă mi-a rămas privirea ei !

Puţin plecată înainte, apropiindu-se de clape, ca şi cum ar fi vrut s'audă mai bine sau să fie singură cu pianul, înstrăinată de oameni, nu ridica privirea în sus, dar eu vedeam ochii ei minunaţi, ochii îndureraţi de moarte. Nu mai puteam să ascult cu aceeaşi luare aminte, pentru că avea ochi aşa de spăimîntător de trişti şi eu mă gîndeam necontenit cum putea ca să fie atît de tristă cînd avea norocul să poată cînta aşa dumnezeeşte de frumos! Nimeni nu-mi povestise că barbatul ei era sminţit şi că trebuia să-şi hrăneească cei zece copii cu cele zece degete ale sale. Nu mă gîndeam c'o fi săracă, de oare ce avea o rochie de catifea. Nici numi puteam închipui măcar ca să fie cine-va artist şi—sarac! Un artist trebuia să fie peste seamă de bogat, să aibă milioane de dăruit! La vrîsta aceea adevărul este poveste şi povestea—adevăr! Eşti Robinson sau Aladin, mult mai adesea însă Robinson de cît Aladin, de oare-ce dispreţuieşti comorile acestei lumi.

Dar pentru ochi întristaţi spiritul meu era destul de simţitor, fiind-că jalea şi amărăciunea îmi erau prea bine cunoscute: Mama mea era ţintuită de cărucior, fratele meu mai mic—era un martir şi tatăl meu era ftizic. Suferinţi aşa de timpurii deschid ochii copiilor şi-i învaţă să cetească tristeţea pe feţele altor oameni. De oare-ce însă eu eram un copil pătrunzător, dar nu scormonitor, am păstrat impresiunea mea pentru mine şi n'am aflat nimic despre soarta ei tragică. Schumann îmi era încă pe atunci cu totul necunoscut, afară de unele bucăţi, puţine, pentru copii. Dar nu voiam piese pentru copii, eu ceream pe Beethoven.

N'am mai văzut-o în urmă pînă cînd, la 20 de ani, am veni în Petersburg. Tocmai scăpasem de tifos şi eram aşa de slabă că de abia mă puteam ţinea pe picioare. Aflai atunci vestea morţii tatălui meu. Eram cu desavîrşire zdrobită şi credeam că nici odată nu voiu mai simţi bucurie în toată viaţa mea!

Clara Schumann sosi tocmai atunci în Petersburg, împreună cu fiica sa, Maria. Marea Princesă Helena, puternica prietenă şi ocrotitoare a artiştilor a rugat-o numai de cît să primească locuinţă în Palatul princiar. Şi, spre nespus de marea mea bucurie, ea se mută acolo pentru şapte săptămîni, locui drept de-asupra mea şi deveni pentru mine o mîngăiere fără seamăn. Ea-mi trimitea răspuns cînd îşi avea ceasurile de studiu ; atunci mă furişam sus, mă cuibăream într'un colţ ascuns, jos, şi ascultam pe nerăsuflate. Peste puţin timp Marea Princesă regulă ca să-mi dea artista lecţiuni. Eram încîntătoare ! La dreptul vorbind eram încă prea slabă ca să pot cînta. Ea însă alegea cîte ceva potrivit cu puterile mele, scenele pentru copii de Schumann şi astfeliu începură lecţiunile cari ocupară un loc foarte însemnat în viaţa mea. Căci această femee fermecătoare, adorabilă a găsit cea mai bună mîngăiere pentru mine povestindu-mi viaţa ei proprie. Şi atunci m'am simţit ruşinată că mă cred atît de nenorocită, văzînd cîte putea să îndure un om ! Iată ce mi-a istorisit.

„Tatăl meu şi mama mea trăiau despărţiţi şi eu din mică copilărie aveam auzul slăbit. Dar tata hotărîse să mă facă artistă ; şi în vrîstă abia de doi spre zece ani puteam să mă produc în public. Odată mă duse la mama mea la Berlin şi dînd busna pe uşă zise atîta : „Doamnă, iată ţi-am adus pe fiica d-tale“. Imi venea foarte greu căci pe mama o adoram ; tatăl meu se însurase însă a doua oară şi mama mea vitregă nu prea ţinea la mine.

Cînd eram de patru spre zece ani, veni Schumann la noi în casă; ne-am înamorat unul de altul şi ne logodirăm pe ascuns: el era de opt spre zece, eu de patru spre zece ani! N'am spus însă nimic tatălui meu, care era aspru cu mine şi avea cu totul alt ceva în vedere pentru mine“.

(urmează)

O Odaie cu sau fără pensiuni pentru o singură persoană a se adresa str. Albă 27.

Ultime informaţii

● Cetim în „Dimineaţa“ :

D. Take Ionescu ne roagă să rectificăm o afirmaţie din darea de seamă a corespondentului nostru din Craiova asupra celor cîteva cuvinte pe cari le-a spus prietenilor săi în gara Craiova.

D. Take Ionescu făcînd aluzie la curentele noui din diferitele ţări, a spus că de şi d-sa nu e partizan al sufragiului universal, a auzit însă chiar ieri de la baronul de Aerenthal că în Austria sufragiul universal a dat roade fericite.

● Azi începe la Bucureşti concursul pentru ocuparea catedrei de piano, vacantă la conservatorul nostru,

In vederea acestui concurs au plecat aseară în Capitală d-nii E. Mezetti şi At. Theodorini directorul conservatorului.

● Conferenţele generale ale institutor. şi învăţătorilor, care anul trecut au fost suspendate din cauza tristelor evenimente ale răscolelor, se vor ţinea anul acesta, şi vor începe în ziua de 17 Aprilie.

Conferenţele generale vor dura cinci zile.

Se vor discuta următoarele : citirea, educaţia fizică, importanţa lucrului manual, lecţii practice.

In localitate conferinţele se vor ţinea în 4 secţiuni şi ele vor fi presidate de d. D. Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului.

● Membrii baroului din Iaşi vor fi convocaţi la 17 Ianuarie, ora 9 seara, spre a decide dacă votul ce s'a luat în congresul avocaţilor, ar putea obliga şi pe avocaţii din Iaşi, întru cît ei au fost contra grevei.

● Recursul doamnei Vasiliu, născută Sion, care a fost condemnată de Curtea cu juri din Iaşi la cinci ani închisoare pentru că a atentat la viaţa soţului ei, se va judeca la 23 Ianuarie la secţia II-a a înaltei Curţi.

D-na Vasiliu va fi aparată de d. avocat Poni din capitală.

● Domnii profesori doctori Stoicescu şi Babeş, cari au sosit astă-zi în Iaşi, se vor întoarce seara în Bucureşti. Concursul va începe la 25 Ianuarie.

● Comisiunea numită de facultatea de medicină din Iaşi şi de minister pentru examinarea candidaţilor la catedra de patologie internă, s'a întrunit astăzi, la orele 10 jum. dimineaţă, la decanatul acelei facultăţi.

Din cei patru candidaţi înscrişi, nu s'au presintat de cît doi şi anume d-nii Lambrior şi Bacaloglu. D-nii doctori Zamfirescu şi Malcoci nu s'au presintat şi comisia îi a declarat retraşi.

Titlurile şi lucrările celor doi candidaţi au fost date d-lui profesor dr. Russ, presidentul comisiei examinatoare, spre a face, cel mult în 12 zile, cuvenitele rapoarte.

● Membrii societăţei absolvenţilor şcólei comerciale au ţinut aseară şedinţă în salonul camerei de comerţ.

S'a dat citire mai multor articole scrise de membrii acelei societăţi, care articole urmează a fi publicate în o revistă ce vor scoate-o în curînd.

● La Camera de comerţ se lucrează la întocmirea budgetului pe exerciţiul viitor şi la întocmirea raportului general pe anul trecut, care vor fi presentate adunărei generale a Camerei de comerţ, ce va avea loc la sfîrşitul acestei luni.

● Din sorginte sigură aflăm că la sfîrşitul lunei se va întruni la Bucureşti, comitetul inspectorilor generali ai armatei, în chestia concesionărei arsenalului armatei.

La comandamentul corpului IV a sosit deja o circulară a ministerului de războiu, care anunţă proiectul concesionărei arsenalului.

● D. N. Gane, primarul oraşului, nsoţit de d. inginer Tancred Constantinescu, directorul serviciului apelor, va pleca în astă-seară la Bucureşti, în vederea tranşărei diferendului ivit între comuna Iaşi şi ministerul de resboiu, în chestia hergheliei ce acest minister a decis să o înfiinţeze la Graşi.

D. inginer Tancred Constantinescu va arăta părerea sa asupra locului şi modului cum trebuie construită herghelia, pentru a nu aduce vre-o vătămare isvoarelor de la Timişeşti.

● Vineri, 18 Ianuarie, va avea loc în saloanele Camerei de Comerţ, adunarea generală a societăţei viticultorilor din judeţul Iaşi, cînd se vor supune statutele aprobărei definitive.

● In ziua de 2 Februar a.c. „Intimpinarea Domnului“, se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul Mitropoliei.

Serviciul liturghiei va fi ofiiciat de I. P. S. S. Mitropolitul Partenie, asistat de doui arhierei şi mai mulţi preoţi.

Corul ceremonial al Mitropoliei va executa cu această ocazie, frumosul concert „Acum slobozeşte pe robul tău“.

● Printr'o circulară, ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturei de judeţ, că ori-ce scădere de efecte la corpurile de sergenţi de oraş, să nu se facă fără autorizaţia acelui minister.

◐ Mîine se va întruni la universitate comisiunea medicală, pentru examinarea învăţătorilor şi institutorilor din circumscripţia Iaşi, care urmează a fi scoşi la pensie din oficiu, pe ziua de 1 Aprilie.

● Cu ocazia aniversărei unirei principatelor, va avea loc în ziua de 24 Ianuarie, o frumoasă producţiune a elevilor şi elevelor conservatorului de muzică şi declamaţie, în localul acestei şcoli.

● Consiliul general al judeţului, care va fi convocat pe ziua de 2 Februarie, se va ocupa cu budgetele pe anul viitor şi cu chestia drumurilor şi şoselelor comunale.

● Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturei noastre de judeţ să incunoştiinţeze administraţia financiară că pentru calculul impunerei proprietarilor care urmează a alege doui din ei, în comisiunea regională, să ţie seamă şi de impunerea pe păduri, cu condiţia însă ca aceste păduri să fie din acele ce se exploatează periodic şi care constituesc un venit permanent al moşiei.

● Ideia grevei continuă de a preocupa pe măcelarii din localitate, căci ei cer cu ori-ce preţ de la administraţia comunală ca să le dea autorizaţia de a rîdica preţul cărnei.

Eri după amiazi, atît măcelarii angrosişti cît şi cei detailişti, s'au pus în grevă, refuzînd să facă tăierea vitelor, până cînd administraţia comunală nu le va găsi ca dreaptă cererea lor.

D. dr. Georgescu, directorul abatorului, după multe sforţări şi cu multă greutate, a reuşit să calmeze spiritele, făcînd pe măcelarii grevişti să facă tăierea, macar în mică cantitate, căci populaţia era ameninţată astă-zi să rămînă fără carne.

Aceasta a fost adusă la cunoştinţa administraţiei comunale, care probabil chiar astă-zi va ţlua măsuri în consecinţă.

● Epitropia Sf. Spiridon a hotărît pentru a da o mai mare dezvoltare culturei păstrăvilor, să înfiinţeze un aquarium pe apa Slănicului.

Se ştie că această apă în care se găsesc foarte mulţi păstrăvi, e foarte proprie desvoltărei lor.

Cu facerea lucrărilor aquariumului va fi însărcinat unul din inginerii Epitropiei.

● In ziua de 30 Ianuarie cu ocazia serbătorirei patronului şcoalei va avea loc la şcoala normală „Vasile Lupu“, o producţiune muzicală a elevilor acelei şcoli.

● D-şoara Ecaterina Palade, învăţătoare la şcoala din comuna Şipotele, a obţinut un congediu de o lună de zile, pentru caz de boală.

Universitare. — Azi dimineaţă d. profesor I. Th. Burada, şi-a deschis cursul de drept Roman cu candidaţii dela doctoratul în drept.

Cursul a fost ţinut în amfiteatrul facultăţei juridice, în faţa unui foarte numeros auditoriu, între care numeroşi magistraţi şi advocaţi din localitate şi provincie.

După terminarea documentatei şi interesantei sale prelegeri d. Burada anunţă că a doua prelegere o va ţinea Sîmbătă la orele 9 dimineaţă.

— Decanatul facultăţei de litere şi filosofie, a admis pentru absolvenţii acelei facultăţi o sesiune de Ianuarie, în care studenţii să-şi poată trece restul de examene.

Inscrierile au început; iar zilele în care studenţii vor avea a trece examenele, rămîn a se fixa de candidaţi, în înţelegere cu domnii profesori respectivi, cel mult pînă în ziua de 1 Februarie.

TEATRUL REGAL
(fost Pastia)

Compania Lirică Română de Opere şi Operete
(40 persoane)
Conducerea **NICULESCU-BUZEU**
Cu doamna VIRGINIA MICIORA
Prima donă operei Romîne

Astăzi Marţi 15 Ianuarie 1908

Vagabonzii

Operetă în 3 acte tradusă de d. P. Gusty
Muzica de ZIHRER

PERSOANELE

D-nii Petre Ghimpeţeanu, Niculescu-Buzău, I. Cigalia, Al. Gheorghiu, J. Feodor, Al. Bidescu, Tr. Alecsandrescu, A. Damian, I. Racoveanu, N. Graur, d-na Virginia Miciora, d-na El. Alecsandrescu, d-ra Veve Georgescu, d-na Elena Gheorghiu.
Maestru de orchestră d. *Carlo Bianki*

Preţurile locurilor: Loja lei 10. Rezervat 3 lei. Stal I lei 2. Balcon 1 leu.

Inceputul la 8 jum. sara.
— *In curînd opereta* „Mehmet-Marafet“ *şi* „Zozo“ —

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Bucureşti 15 Ianuarie

Consecinţele unei greve

Bucureşti.—Ministrul instrucţiei a ordonat o anchetă privitoare la greva elevilor şcoalei musulmane din Medjidia.

In urma acestei anchete ministrul Haret a hotărît astă-zi următoarele : 49 elevi au fost pedepsiţi cu escluderea pe două luni ; instigatorii elevi, în număr de patru, au fost eliminaţi pentru totdeauna, iar acei din profesori, cari s'au dovedit că au susţinut greva, li s'a cenzurat leafa pe timp de zece zile.

Un refuz categoric al d-lui Carp

Bucureşti. — La cererea d-lui Gh. Gr. Cantacuzino, preşedintele clubului conservator din Capitală, ca d. Petrè Sfetescu să fie numit şeful culoarei de Negru, d. P. P. Carp a răspuns printr'un refuz categoric.

D. Carp a declarat că nici odată nu va admite ca şef de organizaţie politică pe oameni ca d. Sfetescu.

Comunele rurale

Bucureşti.—Proiectul ministrului de interne pentru modificarea actualei legi de organizare a comunelor rurale, va fi depus la Cameră la sfîrşitul lunei Ianuarie.

Din lagărul conservator

Bucureşti.—Ziua de eri şi tîrziu noaptea chiar, toţi oamenii politici din Capitală erau preocupaţi de intrevederea dintre şeful partidului şi d. Tache Ionescu.

La palatul justiţiei, d. Mişu Cantacuzino, aflînd că d. I. Th. Florescu s'ar fi exprimat că ruptura din partid este iminentă, a propus un pareu foarte mare că d. Take Ionescu nu va provoca ruptura.

De asemenea şi d. Scarlat Arion a pus un pareu de 1000 lei, tot pentru aceiaşi chestie.

Pariurile au fost primite.

*

Intrevederea dintre d-nii Carp şi Take Ioneseu a avut loc la d. Carp acasă la ora 4.

N'a transpirat pînă acuma nimic din ceia ce au vorbit cei duoi fruntaşi politici ai ţărei.

*

Reporterilor de ziare, care s'au prezentat la d. Carp acasă, şeful partidului conservator le-a spus :

Ştiu că sunteţi băeţi care munciţi foarte mult. Aşi dori să vă uşurez munca, dar îmi pare rău că nu pot s'o fac, căci nu pot să vă spun nimic.

*

Ca urmare a întrevederei dintre d-nii Carp şi Take Ionescu, toţi fruntaşii conservatori din provincii au fost chemaţi în capitală.

*

Un ziar din capitală pretinde că d. Take Ionescu ar fi făcut unui deputat din capiată, următoarea declaraţie.

— *Boerii vor să mă pună în curtea partidului. Eu înţeleg însă să stau în casa partidului. Dacă aceasta nu se poate, atunci voi construi o casă pentru mine, pentru priettnii mei şi pentru toţi aceia care cred că eu am dreptul să stau în casă şi nu în curte.*

Dacă nu mi se va da deplina satisfacţie, voiu închega o organizaţie în fruntea programului căruiu va fi înscris colegiul unic.

De seară are loc la d. Carp un ceaiu la care au fost invitaţi mai mulţi fruntaşi conservatori.

*

In numărul seu de astă seară ziarul „La Roumanie“ publică un important articol, în care se ocupă de tendinţa unor presumţioişi din partidele noastre de a distruge anumite personalităţi politice.

*

Faţă cu unele svonuri tendenţioase răspîndite de unii despre rezultatul intervederei dintre d-nii Carp şi Take Ionescu, un fruntaş conservator a făcut astă-zi următoarea declaraţie :

— *D. Take Ionescu a relevat nu numai întâmplarile de la ultima întrunire, ci tot ce s'a petrecut de la fuziune încoace şi în special modul cum au fost alcătuite proectele conservatoare.*

La aceasta d. Carp i-a răspuns : „Dacă ai încredere în mine, atunci nu acorda nici o atenţiune acestor încidente neînsemnate“.

Distincţiune

Bucureşti. — M. S. Regele a acordat pianistului Boscoff insigniile „Coroana Romîniei“, în gradul de cavaler. (Sînt numai cîteva zile de cînd acest virtuos a avut un viu conflict cu d. Haret).

Premiere la teatru

Bucureşti.—La teatrul Naţional de aci s'au reprezintat ieri două premiere : «Enigma» şi «Prilejul».

Dl. Brezeanu, care n'a mai jucat de mult, a avut role în ambele piese.

De la clubul conservator

Bucureşti.—Comitetul clubului conservator din Capitală s'a întrunit azi dimineaţă din nou şi a continuat a se ocupa cu cercetarea cheltuelelor din trecut.

Se afirmă că unii vor să'l silească pe d. colonel Obedenaru să demisioneze din demnitatea de casier.

Comitetul s'a ocupat apoi cu stabilirea modalităţei comunicaţiei dintre cluburile din provincie şi cel din Capitală.

Chestiunea însă fiind prea importantă, nu s'a luat nici o decisie.

Invăţământul particular

Bucureşti.—Este vorba de modificarea învăţumîntului particular.

In acest scop d. Haret a întrunit Duminică 13 Ianuarie la d-sa acasă, pe membrii invăţământului particular.

Au avnt loc două şedinţe : una dimineaţă şi una după amează şi cu această ocazie s'a comentat şi discutat asupra legei din 1904 a légei d-lui Haret.

Marele incendiu din Galatz

Galatz.—Azi dimineaţă a isbucnit un incendiu în strada Mare şi care a cuprins cofetăria Negoiţă, locuinţa d-lui Evanghelide, sediul societăţei economice „Dunărea“, sediul spălătoriei chimice bucureşteană, zarafia Leibovici, birourile şi locuinţa fraţilor Bercovici.

Focul continuă încă aătă-zi la orele 10 jumatate, ameninţînd clădirile din apropiere.

Clădirele sunt în mare parte proprietatea creditului urban din Bucureşti şi una proprietatea d-lui prefect Atanasiu.

Focul a luat naştere după toate probabilităţile de la locuinţa d-lui Evanghelide, iar coductele de apă au funcţionat în mod foarte defectuos, aşa că localizarea s'a făcut cu foarte mare greutate.

De la consiliul superior agricol

Bucureşti.—Consiliul superior de agricultură s'a întrunit eri şi între altele s'a ocupat de fixarea condiţiunilor şi salariile inspectorilor agricoli.

Zilele acestea se vor face numirile.

In cancelaria numitului consiliu s'au făcut următoarele numiri :

D. Radu Florescu, archivar ; C. I. Florescu, copist, şi s'a fixat salarul secretarului consiliului superior, care va fi recomandat de consiliu şi numit pe răspunderea lui.

Acte arbitrare

Bucureşti.—Din Alexandria se telegrafiază că poliţaiul acelui oraş a sechestrat sediul sindicatului lucrătorilor de acolo, a luat cu el cheile şi a închis patru lucrători.

Pe de altă parte patronii au hotărît scăderea lefurilor.

Numiri în învăţămîntul secundar

Bucureşti. — Inspectorii învăţămîntului secundar s'au întrunit astă-zi, la ora 3, sub preşedinţia ministrului instrucţiunei, spre a împlini vacanţele ce există în acest învăţămînt.

In momentul în care vă telefonez, discuţia continuă.

Camera

Bucureşti.—Pe banca ministerială d-nii Haret şi Toma Stelian.

D. Haret depune un proect de lege pentru modificarea învăţămîntului secondar şi superior.

D. Filipescu revine din nou în chestia concesionărei arsenalului şi cere să se fixeze interpelarea.

D. Brătescu-Voineşti atrage atenţia ministrului de justiţie, asupra contradicţiei între jurisprudenţa Inaltei curţi de casaţie şi hotărîrile diferitelor tribunale, în ce priveşte inalienabilitatea pămînturilor ţărăneşti.

D-sa spune că din cauză că astă-zi se hotăreşte că se pot vinde, iar mîine nu, rezultă pentru ţăran o mare neîncredere pentru justiţie, ceia ce este un rău. Oratorul cere ministrului să vie cu un proect de lege interpretativ a legei din 1884.

D. Iuniu Lecca spune că nu este posibil ca printr'o lege ordinară să se modifice art. 132 din constituţie în ce priveşte această chestiune..

Poltiica franceză în Maroc

— Continuarea interpelărei lui Jaures —

Paris. Camera. Continuîndu-se discutarea interpelărilor în chestiunea marocană dl. Pichon, ministru de externe declară : politica marocană a Franţei este condusă de actul din Algesiras privitor la un Maroc pacinic ; dar o anarhie crescîndă a silit Franta să intervină împreună cu Spania. Aminteşte camerei că a aprobat pînă acum acţiunea guvernului. Aduce apoi laude generalului Lientey care a tratat cu umanitate pe adversarii care au reluat bunele lor relaţiuni cu Franţa. Trecînd la altă ordine de idei, ministrul citeşte o depeşă a generalului D'Amade semnalînd înfrîngerea mehalei lui Mulei-Rasid, distrugerea lagărului său şi înapoiarea la Beresid precum se proectase. Atitudinea trupelor a fost remarcabilă, inamicul a perdut 150 oameni şi operaţiunea a dat triburilor impresiunea puterei noastre şi-a avut o influenţă bună pentru potolire. Chestiunea marocană este în legătură cu politica noastră generală, politica noastră este opera nu a unui om sau a unui guvern ci opera republicei de 37 ani, care a înalţat Franţa, care mărită prin alianţele şi amiciţiile sale nu se va teme nici odată de consecinţele politicei sale externe. Urmarea discuţiunei se amînă pe mîine.

Neînţelegeri mari între liberali

Bucureşti.—Cu privire la proectul cassei rurale au existat până astă-zi mari neînţelegeri între d. Sturdza şi ceilalţi miniştri, din cauza bazelor pe care se înstitue cassa rurală.

Nu mai departe de cît eri, d. Sturdza a spus :

—Dacă nu voiŭ fi ascultat, voiŭ combate proectul de pe banca ministerială.

Proectul va fi depus, dar este sigur că va suferi mari modificări în cursul discuţiunei.

D. I. Lahovary spune că inalienabilitatea absolută esteun non senz economic şi că legiutorul când a formulat art. 132 din constituţie a înţeles numai să consfinţească, dar nu se fixeze în mod definitiv acest lucru.

D. Toma Stelian, recunoaşte că răul există, dar spune că el nu are proporţiile pe care i le-a dat d. Brătescu-Voineşti. Convine că nu se poate printr'o lege ordinară modifica prevederile Constitnţiei şi spune ca să se lase instanţele superioare judecătoreşti de a imprima o unitate de hotărîri în această chestie.

Deputaţii trec la orele 3 şi jum. în secţiuni.

Mâine începe discuţia proectului despăgubirilor pentru devastaţi.

Reducere de Scont

Roma.—Printr'un decret ministrul tesaurului a redus scontul de la 5 jum. la 5 la sută.

Aniversare

Viena. — Imparatul s'a dus de dimineaţă la ambasada germană spre a exprima felicitările sale pentru aniversarea naşterei Imparatului Vilhelm.

Tempestă pe mare

Londra.— O furtună s'a deslănţuit pe canalul Mînecei, din care cauză vaporul din Ostend, care trebuia să sosească la ora 3 dimineaţă, nu era încă la ora 11 nici la Dover.

In atelierul de croitorie pentru Dame
al D-nei
Natalie Czaikowsky
SE CAUTĂ LUCRĂTOARE
Se plătesc onorarii bune.

Ocaziune rară

De vînzare o casă compusă din 13 apartamente, mai multe magazii, pivniţi, cămări, loc mare (foarte potrivit pentru o fabrică) situată în strada Zugravilor 55.

A se adresa la d-na Unger strada de jos 55, sau la dl. Dr. H. Burstin, strada Goliei 21.

Farmacie se caută în arendă cu începere de la ori ce dată sau chiar de la sft Gheorghe a. c.
Adresa: C. Păun *farmacist*
Biserica Barnovschi, I

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmărește

S'au pus în vînzare

LOZURILE CLASEI 2A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

Tragerea

la 4 5 Februarie 1908

Cu un bilet se poate cîștiga în casul cel mai norocos

LEI 70,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe prețul Oficial de:

1/8 Una optime	Lei 2.50
1/4 Un sfert	Lei 5
1/2 Una jumătate	Lei 10
1 Loz întreg	Lei 20

Tragerile sunt publice și sub controlul onor. guvernului în Palatul Casei de Depuneri și Consemnații

Pentru orice informațiuni și comande de bilete a se adresa la

Noua si Princip la Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concesionară pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER incheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

SIROPUL D-ului ZED

are pentru basa principală Codeina și Tolu; el inlocuește Pasta Zed și poate fi ntrebuințat pentru a indulci ceaiurile si laptele copilor sau bolnavilor; el ma are avantagiul a nu presenta câtuși de puțin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Folosește de minune in contra iritațiunilor, peptului si ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomniielor, etc.

Paris, strada 22, Drouot și la diverse Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL.

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

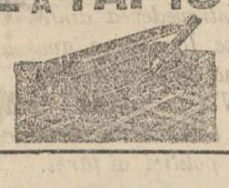

NORBERT OSTERSETZER.—IAȘI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete și geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uși cercevele de ferestre, etc. pe prețuri cele mai eftene.

Scânduri pentru dușamele, geluite pe 4 fețe, cu uluc și langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe mașinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt și conștiincios

Fabricațiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roți de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iași

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAȘI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

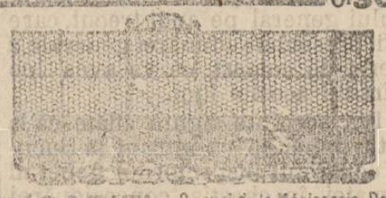

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

BORDURES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré....	1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places.....	7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

POUDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6f50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

POTTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** și ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale și classelĭ lucrătore*, căreia ei economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageți si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienția de mai mult de **SESĔ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, SI RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care bucată de veritabil Elixir Guillié

Iași—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalație cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » IV 40 »

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul V.— No. 340. Joi 17 Ianuarie 1908

2186/1909

Atitudine nesocotită

O scenă caracteristică s'a petrecut la senat, zilele trecute, cu ocazia interpelărei generalului de divizie Budișteanu, în privința tratativelor ce se urmează pentru cedarea arsenalului armatei noastre, fabricei Krupp din Essen.

Lăsînd la o parte, pentru azi, chestia concesionărei, ne vom ocupa numai de modul nesocotit cu care bătrînul șef al liberalilor a tratat maturul corp, aducînd, prin atitudinea sa, o atingere a libertăței desbaterilor parlamentare.

Să examinăm puțin cazul: Acum cîteva zile, d. general Averescu a avut următoarea convorbire cu un redactor al ziarului „Bukarester Tagblat": *„Producția arsenalului nostru*—zice ministrul de războiu—*nu este satisfăcătoare din nici un punct de vedere. Dacă arsenalul ar fi cedat în mîini competinte, pentru o serie de ani, lucrătorii noștri indigeni ar putea să se perfecționeze în așa fel în cît la sfîrșitul concesiunei să fim în măsură ca să ne acoperim toate trebuințele noastre. Dacă negocierile vor ajunge la un rezultat favorabil, interesele armatei departe de a fi vătămate, vor fi din contra servite".*

Interviewul ministrului de războiu îi trădează intențiunea, iar plecarea sa de curînd în străinătate a întărit pe ori care în credința că s'a tratat deja cu fabricile de la Essen concesiunea arsenalului armatei, fără însă ca acest act, care interesează apărarea noastră națională, să fie cunoscut de țară.

In asemenea împrejurări, reprezentanții parlamentului erau în drept, ba ceva mai mult, aveau chiar datoria mandatului lor, de a provoca guvernul să vorbească și să explice adevărul, asupra căruia toată lumea politică cît și cea militară șopțește multe lucruri.

S'a găsit în Senat cel mai competent membru al majorității în această materie, d. general Budișteanu, fost ministru de războiu, ca să provoace, pe calea unei interpelări, lămuririle guvernului asupra acestei grave chestiuni. La această interpelare, primul ministru, d. D. Sturza, s'a mulțumit a răspunde cu obișnuita sa violență, că *nu dă nici o explicație, oprind ca să vorbească chiar pe ministrul de războiu care conduce tratativele concesionărei arsenalului nostru.*

Așa dar, ceia ce ministrul de războiu confirmă prin presă, aceia ce celelalte state ca Germania și Austria sunt libere să știe atît din ziare, cît și din vizitele ce le-a făcut d. general Averescu, parlamentului romîn i se refuză de către primul ministru al țărei ori-ce explicație cu privire la această delicată chestiune!

Nu pot să atribui altor împrejurări atitudinea nesocotită și absolut ofensătoare pentru Senat a d-lui D. Sturza, de cît numai stărei sale patologice, datorite vrîstei și unei irascibilități maladive, căci nu s'a pomenit de atîția ani de parlamentarism, ca această procedare să aibă vre-un precedent.

Spectacolul urît pe care l'a dat, în senat, primul ministru, nu se potrivește însă de loc cu situația unui bătrîn om politic și șef de partid, cu seriozitatea și demnitatea ce se cere unui adevărat om de stat.

Dacă d-lui Sturza i se poate recunoaște o calitate și anume, că-și consacră aproape toată activitatea intereselor publice, în schimb însă, defectele sale fac să-i scadă această calitate, îi reduc valoarea sa de om de stat.

Din cauza temperamentului său nenorocit își pierde măsura dreaptă și potrivită aproape în toate actele sale.

Acestui temperament, noi atribuim scena penibilă, de săptămîna trecută, cînd aprins la față și gesticulînd cu violență, a maltratat pe generalul Budișteanu, a maltratat pe senatorii cari-l ascultau.

Această stare patologică a bătrînului șef al liberalilor ar trebui să dea de gîndit nu numai nouă adversarilor, dar mai ales coreligionarilor săi politici.

Lascar Antoniu

Un minister în primejdie

La ministerul instrucției publice, sub conducerea d-lui Haret, funcționează o uzină, care lucrează zi și noapte, care lucrează ca în povești.

N'a mai existat minister la care să se fi petrecut ceea ce se petrece în palatul din strada Diaconeselor: nu trece zi, nu trece oră, nu trece secundă chiar, ca să nu afli o noutate nouă de tot de la acel minister: se adună revizorii; apoi inspectorii; apoi cei generali; pe urmă consiliul permanent—și se tot adună și nu pe degeaba. Căci după un ceas se află: 1) că se modifică legea învățămîntului secundar; 2) se modifică acea a inv. primar; 3) se modifică legea inv. rural; 4) se modifică legea inv. normal; 5) se modifică regulamentul școalelor de menaj; 6) s'a dat o circulară relativă la epidemii; 7) s'a aplicat avertisment cutărui; 8) a fost dat judecății cutare.

Nu trece zi, dar nici una, ca de la ministerul instrucției să nu pornească măcar cîte opt minuni, toate diferite, toate de necrezut.

D. Haret modifică cu o repeziciune fără seamăn; un tren care ar merge cu iuțeală la fel, ar face la două sute km. pe oră.

Numai el însu-și—ministrul—nu se modifică. El continuă să fie ministru, să facă pozne mari, să anuleze și să anihileze—fără ca să se iee măsuri contra acestui om, care dă semne reale de boală.

Căci ceea ce face, multele modificări, circulări și anulări—vorbesc incontestabil despre o mentalitate, care va inspira milă și adversarilor.

Nu este posibil ca un om normal să lucreze cum lucrează actualul ministru al școalelor; nu este normal ca un ministru să se dedee la acea pluralitate de modificări de tot felul și să exploateze în așa grad mania sa „circulară".

Cine va veni după d. Haret, va găsi la ministerul respectiv un haos și o hărabură, asupra cărora numai anumiți specialiști vor putea da lămurirele necesare.

Dar de o cam dată d. Haret modifică înainte, anulează și comite circulări nesupărat.

Colectiviștii s'au imprietinit cu legenda că, sub domnia lor, ministerul școalelor ie al d-lui Haret.

Dacă nu se poate altfel, ar fi nemerit, zeu, ca ministerul acela, sub domnia d-lui Haret, să fie pus sub epitropie.

Altmintreli se va risipi.

Micșorare și suprimare

Importantul articol al confratelui *Roumanie*, despre care am amintit în telegramele noastre de ieri.

Toată lumea se plînge, și cu drept cuvînt, de defectele vieței politice în țările mici unde, în mod forțat, toate chestiunile degenerează în personalități.

La noi defectele acestea sunt și mai accentuate prin faptul că, dacă oamenii politici sunt puțini numeroși, sunt foarte mulți aceia cari se interesează cu pasiune de toate gesturile lor, căci curiozitatea în politică e singurul lucru care excită pe publicul nostru.

Printre aceste defecte există unul pe care putem să'l semnalăm, căci a pricinuit mult rău în trecut și va pricinui încă.

Este tendința de a micșora și,—dacă nu se reușește la aceasta,—de a suprima personalitățile viguroase din propriul tău partid.

Câte lupte, cîte coaliții și certuri n'au avut o altă origină de cît această tendință de a micșora cutare sau cutare personalitate politică?

Privind mai de aproape istoria noastră contimporană, se va vedea că, prea adesea, adevărata cauză a mișcărei noastre politice n'a fost într'atît rivalitatea dintre partide pe cît sforțările de a micșora și, la nevoe, de a suprima pe unii oameni.

Fără îndoială, aceste apucături rele, rare-ori s'au manifestat pe față; — mai în totdeauna ele se prezintă mascate, dar mai în totdeauna măștile sunt transparente.

*

E de prisos a mai insista asupra relelor urmări ale acestor lupte, asupra vigoarei și, mai ales, asupra roadelor vieței noastre politice.

Ele au o urmare și mai rea: Ele urmăresc imposibilul.

Oamenii nu pot fi puși la teasc și nici îmbucățiți, ca obiectele inanimate. Locul pe care îl ocupă oamenii în spațiu se măsoară după suma puterilor pe care ei o represintă. Ce-i drept, une ori, întîmplarea face ca spațiul să fie mai mic ca întinderea acestor puteri; atunci însă echilibrul se stabilește de la sine; anomaliile nu durează nici odată.

A'și închipui însă că personalitățile pot fi, prin violență, micșorate pînă la o măsură hotărîtă de cineva, sau,—ceia ce-i și mai rău,—a crede că pot fi reduse la un fel de sinucidere, aceasta este un vis absurd, căci nu-i realizabil.

Nu voim să facem citări de nume,—ne-ar fi așa de ușor să facem! Printre oamenii politici avînd înapoia lor o carieră din cele mai folositoare și mai onorabile în serviciul patriei, cîți din ei n'au avut să lupte, ani și ani dearîndul, împotriva tendințelor, mărturisite sau nu, conștiente sau nu,—împotriva tendințelor de a-i micșora.

A fost vre-o tendință de acestea care să fi izbîndit în cele din urmă? Noi nu cunoaștem nici una.

*

S'ar putea spune oare că acest savant joc al campaniilor întreprinse pentru a micșora oamenii, a fost nevătămător?

Nu. Unicu-i rezultat sigur a fost de a micșora ceva: fără îndoială nu locul la care, în mod legitim, aveau drept acești oameni, — nu, ci numai activitatea pe care o puneau ei în serviciul intereselor generale.

O mare parte din timpul pe care puteau să'l consacre pentru binele general a fost pierdut pentru apărarea propriei lor personalități și— s'o spunem cu sinceritate,— a demnității lor.

Semnalînd această rană a activității noastre politice ne închipuim oare că va dispare, dintr'o dată, din moravurile noastre?

Desigur că nu. O amintim numai pentru că ea explică multe evenimente, cari, în aparență, par a avea o altă tălmăcire.

Partide fără de noroc

Partidele politice, întocmai ca și individualitățile, sunt supuse acelui complex de cauzalități care dau ca rezultat ceea ce noi obicinuim a numi șansă sau nesansă. După cum în viața individului intervin lucruri care-i determină succesul sau insuccesul, lucruri cari se repetă cu o regularitate matematică și care provoacă desperarea nenorocitului, în caz de nesansă bine înțeles — tot ast-fel în viața partidelor intervin întîmplări, datorite unor individualități ce par a-și fi luat rolul de *impedimentum*, care provoacă neliniștea permanentă în viața internă a partidului.

Partidul conservator a avut de vr'o douăzeci am această mare nesansă de a suferi de pe urma acțiunei indivizilor—impedimenți. Aceștia n'au făcut și nu fac de cît să turbure continuu viața liniștită a partidului.

In neputință de a da directivă și a se rîdica la concepțiuni corespunzătoare cu marile probleme de care este agitată țara, acești impedimenți continuă opera de intrigă și încercările de distrugere a adevăratelor valori.

Incercările acestea nu reușesc—dar liniștea partidului este compromisă, Căci întocmai ca indivizii, partidele politice sunt și ele cîteodată lipsite de noroc.

OAMENI ȘI LUCRURI

„Penații" Carmen Sylvei

Opera literară a Carmen Sylvei e încununată în momentul de față printr'o mare lucrare, poetică și istorică în același timp, din care a apărut primul volum și din care al doilea se anunță. Se știe că vechii Romani își aveau „zeii de casă"—penații— în care credeau și care le aduceau fericire și bucurie. Carmen Sylva în „amintirile" Sale evoacă înaintea noastră o serie de figuri, personalități ilustre pe tărîmul artei, literaturii, gîndirii, cu care, din copilărie, a avut prilejul să vină în contact și cărora le datorește ceasurile celor mai senine mulțumiri de artă, de meditare, de înțelepciune sau de entuziasm. Și acelor strălucite personalități le decerne suggestivul titlu de „penați", și reînviindu-le înaintea lumei, reînvie odată cu ele cele mai însemnate fapte, întîmplări și amintiri, sub formă de epizode și astfeliu ajunge să ne redee adevarate capitole de istorie sub o haină fermecătoare, cum numai o imaginație bogată și un suflet sensibil de poet putea s'o găsească. Iată ce ne vestește în scurta prefață, un adevarat poem în proză:

„...Și acumași vrea numai să rătăcesc în țintirimul meu și să descopăr unul cîte unul din scumpele morminte și printre florile presarate de inima mea, să recunosc trăsăturile dragi și să le zugrăvesc așa ca să devină și să rămînă cunoscute oamenilor de mai tîrziu, atunci cînd generații noue poate le vor fi dat uitării. Să devină așa de dragi acelor oameni precum ne-au fost nouă dragi, dacă reușesc să dau icoanei lor destulă căldură de viață.

....Și vrea să clădesc colțul penaților mei pe care l'am păzit așa de multă vreme cu sfințenie și să trezesc evlavia și mulțumirea altora prin evlavia mea proprie, să spun altora cît erau de frumoși, de adorabili oamenii aceștia și din ce cauză mă închin la ei cît sunt în viață. N'am văzut nici o pată la dînșii; au fost zeii mei pămîntești. Ei au reprezentat pentru mine ce era mai nobil pe lume și, dacă o vrea Dumnezeu, vor părea tot astfeliu și altora cari n'au mai avut fericirea să privească în ochii lor, nici s'audă din gura lor cuvinte sfinte și frumoase.

Vreau ca să învie încă odată sub suflarea marei mele iubiri și să dăruiască un zîmbet acestei lumi plină de greșeli și lipsuri, de-asupra cărora s'au înălțat de mult, fără prihană, fără întunecime..."

Iar la sfărșitul prefeței aceste curagioase și remarcabile rînduri:

„.. N'am de gînd să scriu Memorii, pentru că Memorii sunt în cazul cel mai bun numai palavră mai înaltă, dacă nu sunt chiar palavră infamă. Eu nu dau la iveală mistere, nici nu fac să iasă la lumină vr'un scandal, ci cu o seninătate cuvioasă trec, ținînd facla solemnă, pe lîngă ceea ce am mai sfînt și las să cadă lumina pacinică pe fețe scumpe, ca ele să capete viață..."

...Și astfeliu, din înălțimea unde tronează, de pe culmea unde s'a ridicat prin puritatea și gloria unui geniu poetic, Suverana slăvește toate acele figuri în lumina cărora s'a făurit și caracterul și sufletul Ei și resplătește mulțumirile de altă dată prin lauda cea mai prețioasă și în același timp mărturisește cu cea mai liberă francheță ce a văzut în decenii de viață, experiență și cultură. Ferice de penații unei atari Regine! Monumentul ce le ridică în stilul de marmoră va fi dupa vorba poetului, „aege perennius",—mai tare ca arama.

Rodion.

DEZIDERATELE

Congresului învățătorilor

28, 29 și 30 Decembrie 1907

In 12 puncte, învățătorii strînși în congres didactic la Craiova, au cuprins tot rostul dezbaterilor urmate între membrii congresului.

Ori cît ar fi de refractară autoritatea școlară la îndeplinirea acelor cerinți, ori cât de ne la locul lor ar fi unele din deziderate, ori cât de neprielnice fi-vor mijloacele budgetare, e bine a ne opri asupra lor, căci din cele 12 puncte votate de congres sînt unele foarte semnificative pentru îndrumarea învățămîntului primar și normal primar.

Unele deziderate privesc *clădirea de localuri școlare*—chestie de budget și de mijloace bănești la comunele rurale. Cu cât se vor pulveriza comunele rurale cu atît se va îngreuia și întirzia putința clădirei de localuri bune și higienice.

Alte dispoziții privesc *zestrea școalei*: *material didactic, teren de cultură*,—în foarte mare parte realizat prin casa școalelor.

Unele dispoziții privesc *administrația școlară.*

Aici congresul dela Craiova a emis 2 idei nouă:

a) *Să fie neatîrnate școala rurală de administrația comunală*; toate sumele înscrise în budgetul primăriilor să se verse la Casa școalelor și întreținerea să se facă prin Casa școalelor. Se vede că experiența de până acum a făcut pe corpul învățătoresc să ceară acest lucru. Credem a fi mult adevăr practic cuprins în acest postulat; cum însă administrația comunală rurală va suferi în curînd radicale schimbări prin permanentizarea secretarului comunal, care va fi numit de stat și va fi executorul *tuturor* legilor organice, ce au atingere cu populația rurală, credem că jalbele contra primarului vor înceta și *ordinea și legea* vor domni și la țară. Să așteptăm!

b) *Controlul școalei rurale să se facă de învățători.* Dezideratul acesta e scos prin analogie cu ceea ce se petrece la cursul secundar, unde inspectoratul școlar e recrutat în mare parte *numai* din profesori secundari. Cîte cusururi n'are însă acest sistem, cusururi cari vor fi inzecite la școala rurală! Inspectorul egal în grad și vremelnic n'are autoritatea suficientă pentru a impune. Cel mult poate servi de unelta de persecuție, căci se știe că, cu cît omul e mai mic și cocoțat mai sus cu atît e mai fudul, egoist și vindicativ. Trăim sub o asemenea atmosfera școlară și generalizarea ei ar fi o și mai mare înrăire în raporturile colegiale.

Școala noastră publică sufere de o mare boală: *boala lipsei controlului obiectiv și autoritar.* Și aici legile ne sunt de vină. Aici trebue luptat, iar nu ca inspecția școalelor rurale să se facă numai de învățători. Cu sistemul actual al legei, cerința congresului de la Craiova ar fi o nenorocire; în alt sistem legal putem sta de vorbă și satisface cererea.

In teză generală: actuala administrare publică a învățămîntului făcută de profesori detașați din învățămînt e pe cale de a da faliment. Regimul actual al d-lui Haret, cu nesfîrșitele sale scandaluri și persecuții stă dovadă și va grăbi vindecarea răului. Controlul didactic al învățămîntului trebue altfel legiferat. Așa cum sîntem sus la Universitate e republică; jos în învățămîntul rural anarhie și minciună.

Alte deziderate privesc *organizarea învățămîntului*:

a) *Inmulțirea școlilor materne*: pînă azi avem școli materne numai în regiunile eterogene, ca în Dobrogia și în centrele eterodoxe. Să se generalizeze.

b) *amenzile școlare* să se pronunțe de diriginți și să se execute în 6 zile de perceptor. Scurt și eficace—

c) *înlesnirea absolvenților* rurali dînduli-se vot direct la col. III și scutire de un an la armată. Să aprobăm pe amîndouă; de cît constituantele se adună rar, iar cu actualul sistem electoral, ce spor va fi cînd țărănimea sporită în. numărul alegătorilor ei direcți la colegiul al 3-lea cu cîte 15000 alegători pe an, vor rămînea să aleagă tot 38 deputați și tot din clasele diriguitoare; nu-i așa că sporul e aproape de nimica?

In o lărgire și primenire de sistem electoral—nu numai censitar ca astăzi—toate aceste desiderate se vor limpezi de la sine. Până atunci să se ceară. La oraș acelaș fiu al țării cu 4 clase primare are vot direct; la țară i se mai cere și 300 lei venit fonciar, măsură chemată de a opri de la vot pe toți clăcașii împroprietăriți cu

cîte 5 Ha. fiecare.

Alte deziderate ale congresului privesc *starea materială a învăţătorilor*: sporul lefei iniţiale la 120 lei în loc de 85 lei ca pînă acum. Această urcare de 420 lei pe an în leafa fiecărui învăţător ar reprezenta *circa* 2 milioane lei spor în budget numai la învăţămîntul rural, fără a atinge cîtuşi de puţin *precara* stare a institutorului urban cu 150 lei lunar, un adevarat pieritor de foame el şi familia lui. Conservatorii au fixat 160 lei salar institutorilor *noi* la vreme de sărăcie budgetară; liberalii au scoborît'o la 150 lei la vreme de belşug şi cu excedente grase budgetare.

Tot în legătură cu starea materială a învăţătorului stă şi cerinţa de a putea cumpăra şi el pămînt. Cerere dreaptă şi sfîntă; şi în adevăr boala lui 1888, 1893 a trecut, şi lumea politică s'a convins că cu sistemul egalizării tuturor cu compasul a 5 Ha, nu s'a ajuns bine scopul; deci trebue vărîţi şi învăţătorii în vîltoarea formării *mijlociei proprietăţi* la ţară, adevarata temelie a neamului şi a ţăriei noastre economice. Cu 4000 de bogătaşi, cu 35000 de răzeşi şi cu un milion de egali în sărăcie săteni nu mai merge bine ţara noastră.

In fine un ultim deziderat, cel mai semnificativ din toate e acesta: *„să se deschidă drum învăţătorilor pentru perfecţie, prin urmare la Universităţi.“*

Acest deziderat atingînd un complex de chestiuni îl vom desvolta în alt articol.

Gh. Ghibănescu

Litere-Ştiinţe-Arte

In foiletonul de astă-zi vor găsi cetitorii urmarea suggestivelor amintiri ale Carmen Sylvei pînă în momentul primei întrevederi cu prinţul Carol, la Colonia, unde venise pentru a-i cere mâna.

*

In spectacolul de aseară cu „Suprema forţă“ s'a remarcat în rolul Silviei d-ra Anicuţa Cîrjă care a fost mult aplaudată. Tînăra artistă a avut un succes cu atât mai frumos cu cît a apărut alăturea de marea artistă, d-na Aristizza Romanescu.

*

Parisul numără încă un salon mai puţin, în acel frumos înţeles al cuvîntului, adică un salon de întîlniri artistice cum numai Parisul ştia să adăpostească în frumoasele timpuri de altă dată. Cu moartea contesei de Loynes dispare una din cele mai atrăgătoare figuri pariziane. Timp de peste 40 de ani ea întrunise în fiecare Vineri seara în salonul ei personagiile cele mai distinse ale capitalei franceze. Pe barbatul ei contele de Loynes nu l'a cunoscut nimeni, dar se ştie că a existat. Inteligenta femee a contractat o căsătorie cu el în vederea numelui, dar îndată după nuntă contele a plecat în sudul Franţei, îi s'au plătit datoriile—şi n'a mai apărut.

In salonul contesei se vedeau: Prinţul Napoleon, unchiul lui Napoleon al III-lea Theophile Gauthier, Sainte-Beuve, Ollivia, Flaubert, Nigra, Arsene Houssaye; mai tîrziu: Ernest Renan, Al. Dumas, generalul Boulanger, Clemenceau. Acesta din urmă se întîlnea aici cu Bourget, Donnay, Henri Houssaye, Hervieu, Barrès şi alţii. Afacerea Dreyfus a adus şi în salonul contesei o spărtură adîncă.

Ea era naţionalistă şi se crede că ea a convertit pe Jules Lemaître. Cu toate aceste dispariţia acelei figuri „naţionaliste“ e regretată şi în cercurile republicane şi democratice.

*

Toată presa germană consacră lungi articole şi elogioase biografii în amintirea lui David Friedrich Strauss, cu ocazia aniversărei a suta a naşterei lui. Editura Alfred Kröner din Lipsca a scos într'o editură populară cele şase prelegeri ale eruditului sceiitor despre Voltaire. Aceste conferinţe dau o strălucită icoană despre viaţa şi caracterul filosofului francez. Ele au fost odinioară proprietatea Princesei Alice, mai tîrziu mare ducesă de Hessa şi în 1870 au apărut în volum.

*

Astăseară, Miercuri, trupa de operetă cîntă, pentru a doua oară: „Moştenitorii veseli“.

*

La Hamburg se joacă o piesă interesantă „Dreptul de iubire“ de Paul Alexandru, pseudonim sub care se ascunde cunoscutul critic Kleimann. Eroul piesei are o femee alienată, de care nu se poate însă despărţi. El contractează însă o iubire liberă cu o tînără femee, cu care are acum şi un copil. Peste puţin timp bolnava moare şi cei doi înnamoraţi sînt liberi să se căsătorească. Barbatul cere aceasta, femeea însă vrea să „probeze“ dacă el preţueşte mai mult iubirea sau formele sociale. Proba eşă defavorabilă, căci la refuzul ei de a se căsători legiuit el răspunde cu părăsirea ei. Lucrul devine dureros cu ani mai tîrziu, cînd copila e mai mare şi mama îşi dă seamă că societatea va vedea în ea un copil din flori. Pentru a nu sta în calea fiicei sale mama se otrăveşte.

Ţesătura pare cam problematică.

*

La 20 Ianuarie vor începe conferinţele anuale ale Ateneului romîn din Botoşani, în sala liceului „Laurian“. Iată programa acelor conferinţi:

20 Ianuarie: D. Lazăr Theodor, „Rolul industriei în economia noastră naţională“.

27 Ianuar: D. Maior Gh. Boureanu, „Dragostea de neam.“

3 Februar: D. Eugeniu N. Giurgea „Asociaţiunile agricole.“

10 Februar: D. Locot. Dr. Gh. Preda, „Femea ca medic.“

17 Februar: D. Ilie Criveanu, „Băncile Populare.“

24 Februar: D. C. Mighiu, „Mari mici şi mai mari.“

2 Mart: D. M. Alexandrescu-Guranda, „Marea şi mica proprietate.“

9 Mart: D. P. Irimescu, „Invăţămîntul nostru faţă de nevoile neamului.“

16 Martie: Păr. V. Pavelescu, „Necesitatea Religiunii“.

23 Martie: D. C. Tufescu, „Din ale învăţămîntului“.

25 Martie: Serbare literară-muzicală în folosul îmbogăţirei bibliotecii Ateneului.

30 Martie: Păr. Al. Simionescu, „Spiritizmul faţă de religiunea creştină“.

6 Aprilie: D. I. Gh. Vasilco „Cultura şi educaţia“.

*

Se mai prepară fenomenalul spectacol de beneficiu al d-lui V. Cuzinschi, feeria comedie: „Largul Oceanelor“, mult mai aventuroasă decît toate fantaziile de pînă acum.

Informaţii

Cu sinceră părere de rău anunţăm moartea prietinului Victor Dogariu, pe care o lungă şi grea boală îl ţinuse ţintuit de doi ani încoace în patul suferinţei.

Fost revizor şcolar al judeţului Neamţ şi Putna; fost provizor al liceului naţional din Iaşi, profesor de geografie şi de germană, Dogariu, de fel din Transilvania, a dăruit şcoalei şi multe opere şcolare, între cari *Abecedarul*, lucrat în colaborare cu d. C. Meissner, a adus mari servicii elevilor.

Membru devotat al partidului conservator, Dogariu a fost şi gazetar de merit şi a colaborat cu mult succes la „Opinia“, în prima ei serie (1897).

Luăm cea mai vie parte la marele doliu al familiei şi o rugăm să primească cele mai sincere şi simpatice condoleanţe.

Inmormîntarea regretatului va avea loc mîine, Joi, ora 2.

Cortegiul va porni de la casa mortuară, strada Curelari 2.

● Epitropia casei sf. Spiridon a publicat un premiu pentru cel mai bun plan al reconstruirei institutului Gregorian din localitate.

Termenul pentru participarea la acest premiu a expirat eri şi epitropia va expune de mîine într'o anumită cameră, planurile primite.

De asemeni, epitropia a mai publicat un premiu pentru cele mai bune planuri pentru construcţiile ce se vor face la Slănic.

Termenul pentru primirea acestor planuri expiră la 1 Februarie.

● In curînd se va depune un proiect de lege pentru modificarea unor dispoziţiuni din legea pentru organizarea loteriei statului.

● **Şcoala de moaşe.**—D. medic primar al „Institutului Gregorian“ din Iaşi, ne trimite o adresă prin care ne roagă să desminţim ştirea unui ziar din Capitală despre desfiinţarea şcoalei de moaşe din localitate.

Adevărul este că, pe viitor, nu va mai funcţiona şcoala de moaşe *rurale*, înfiinţată de ministerul de interne. Cursurile acestei şcoli s'au terminat în cursul acestei luni, iar elevele depun acum examenul de absolvire.

In ce priveşte, însă, şcoala de moaşe, afiliată pe lîngă institutul Gregorian, ea va continua să funcţioneze. Ea depinde direct de eforia sf. Spiridon şi cursurile ei le urmează 63 eleve.

● Vineri 18 Ianuarie va avea loc la Teatrul Naţional, o reprezentaţie organizată în folosul şcoalei profesionale „Reuniunea Femeielor Romîne din Iaşi“.

Se va reprezenta frumoasa comedie „Regulus Codoveanu“.

Biletele se găsesc la agenţia teatrală „Thalia“ (Th. Maximovici).

● In seara de 19 Ianuarie va avea loc în sala Teatrului Pastia un bal organizat de societatea comercianţilor romîni din Iaşi, de sub preşidenţia d-lui G. Pallade.

● In locul d-nului profesor de scrimă Şeiner, va fi numit la acea catedră dela şcoala militară d. maistru Vasile Bârjovanu.

● Sîmbătă seara va avea loc la cercul militar frumoasa serată dansantă, organizată de „Crucea-Roşie“.

Biletele sunt la d. sub-locotenent Popazu.

● Dl. Menciu, poliţaiul din Tg.-Frumos, a descoperit în acea localitate o nouă bandă de hoţi, care operau de mai bine de o lună de zile, mai ales la circiumi.

Hoţii au fost înaintaţi parchetului.

● D-na Ecaterina Constantinescu, învăţătoare la şcoala din comuna Cotnari, a fost detaşată la şcoala din Uricani, în locul d-şoarei Natalia Constantinescu, suplinitoare.

● Secretariatul facultăţei de ştiinţi face cunoscut studenţilor, că începînd de azi se pot adresa ori cînd în zilele de lucru spre a obţine cărţile de student şi caetele de cursuri.

— Astă-zi marţi, la orele 9 a. m., a avut loc la Seminarul pedagogic universitar lecţia de probă la chimie, ţinută de d. I. D. David cu elevii clasei a IV-a.

Critic a fost d. Rădulescu iar raportor d. V. Vrânceanu.

— D. profesor Philippide şi-a reînceput astă-zi prelegerile cu studenţii dela filologie.

— D. D. Alexandrescu, va începe cursul său de drept civil—(obligaţiunile—cu d-ni candidaţi la doctoratul în drept Sămbătă 19 Ianuarie, orele 4½.

Judiciare.—La curtea de apel secţia II s'a judecat astă-zi opoziţia făcută de d. Lascay, fost ataşat la legaţiunea austriacă din Iaşi, condemnat de tribunal la 15 zile închisoare şi 1000 lei daune, fiind că a violat domiciliul d-lui avocat Longinescu din Iaşi.

D. Lascay nu s'a înfăţoşat la termen. Avocatul Longinescu a declarat că-şi face datoria să lase la apreciarea curţei dacă procedura a fost bine împlinită, întru cît Lascay, citat la ultimul său domiciliu din Ploeşti, s'a stabilit, între acestea, la Varna.

D. procuror Hamangiu a declarat că vrea să rîdice un incident, dar a cerut ca să se pronunţe curtea, în prealabil, dacă în materie coreţională incidentele sînt admisibile.

Curtea a respins opoziţia lui Lascay ca nesuţinută şi a confirmat în totul sentinţa tribunalului.

— Trib. s. I-a avea să judece ieri procesul pe care italianul Baptist l'a intentat direcţiei uzinei de electricitate din Iaşi.

Astă vară, pe cînd fiul italianului, Giovanni Baptist, lucra la instalarea luminei într'o casă din str. sf. Lazăr, a fost isbit de curenţi şi ucis.

Avocaţii reclamantului au cerut tribunalului să repartizeze afacerea la secţia comercială, ceea-ce tribunalul a admis.

— La tribunalul s. II vine mîne spre judecare procesul cunoscutului delepidator Glasberg.

Se crede că procesul se va amîna procedura nepuţînd fi în totul împlinită.

— Tribunalul secţia II-a a judecat azi contestaţiile facute la falimentul Lupu Weinstein (actualminte dispărut), contestaţii cetind la ştergerea unei serii de creditori din masa credală. S'a administrat proba testimonială pro şi contra, după care tribunalul a amînat pronunţarea pe ziua de 19 curent.

E de remarcat că la acest faliment va fi o cvotă aproape unică şi anume 60 la sută, dacă se admit contestaţiile şi aproape 45 la sută dacă se resping contestaţiile.

● Cursurile liceelor germane şi austro-ungare durează—dupe cum se ştie—nouă ani, în loc de opt cum ie la noi. Aşa că studiile ce se fac în acele ţări nu concordă exact cu programele noastre.

Din această cauză, foarte adesea, s'au ivit dificultăţi pentru elevii, cari începeau şcoala în Austria şi Germania, şi veneau să le continue la noi.

Spre a pune capăt acestei dificultăţi ministerul respectiv a hotărît ca elevii din categoria citată, să fie primiţi într'o clasă inferioară aceleia urmate de ei în străinătate.

● Balul de copii organizat de societatea filantropică Sprijinul şi care a avut loc în ziua de 7 Ianuarie a produs un venit net de 1800 franci destinat pentru îmbrăcarea elevilor fără mijloace.

○ O mare mişcare va avea loc în armată, şi mai ales printre ofiţerii superiori pe ziua de 14 Martie a. c.

● La Roman a avut loc ieri înmormîntarea baronului Simeon Kapri.

● Comisiunea pentru alegerea terenurilor unde urmează să se construiască cele 11 noui localuri de şcoală, va pleca poimîne în judeţ pentru a'şi începe lucrările.

● D. colonel I. Tarnoschi, comandantul regimentului 13 Stefan cel Mare, va inspecta Duminică soldaţii din trupa teritorială ai acelui regiment.

● Ministerul de interne a cerut prefecturei ca de urgenţă să'i trimeată datele statistice ce i le-a cerut, referitoare la moşiile din acest judeţ.

● Comisiunea de judecată a institutorilor şi învăţătorilor a fost convocată pentru mîine Joi 17 Ianuarie, pentru a proceda la fixarea termenului de judecată a învăţătorului Dumitru Gheorghiu de la şcoala din comuna Cruţeşti judeţul Botoşani:

● In numărul de mîne vom publica în coloanele ziarului nostru, prelegerea de deschidere a cursurilor de doctorat, ţinută eri dim. de d. I. Th. Burada.

● Recruţii evrei din regimentul 13 „Ştefan cel mare“, au depus ieri jurămîntul înaintea comandantului acelui regiment, d. colonel Tarnoschi.

Jurămîntul a fost prestat inaintea rabinului doctor Niemirover, noul rabin al comunităţei.

Atît colonelul, cît şi rabinul au ţinut soldaţilor cîte o cuvîntare, însistînd asupra disciplinei soldatului.

● Astă-seară are loc la Teatrul-Circ Sidoli o mare serată cinematagrafică Pathé Freres Paris. In ultima parte a reprezentaţiei va debuta *„La Perle“*. Tînăra artistă dansează în genul celebrei Cléo de Merode. La Perle este creatoarea coreagrafiei electrice moderne. In dansul fluturului ea apare în costum de perle şi juvaeruri care revarsă torente electrice.

Programa cinematografului din astăseară este una din cele mai interesntea.

● **Reorganizarea corpului sub-ofiţerilor.**—La ministerul de rezboi se întocmeşte un proect pentru reorganizarea corpului sub-ofiţerilor.

D. general Averescu doreşte să dee acestui corp importanţa ce-o are în statele mari ale Europei şi în acest scop corpul acesta va fi întărit şi reorganizat.

Se vor lua următoarele dispoziţiuni cari vor fi aplicate de la 1 April 1908:

a) la fie-care din cele patru corpuri de armată se va crea cîte-o şcoală specială de sub-ofiţeri de infanterie. Efectivele acestor şcoli vor fi constituite cu foştii copii de trupe ale şcoalei „Mănăstirea Dealului“ şi din noii recruţi, cari se vor distinge prin aptitudinele lor.

Cursurile teoretice şi practice ale acestor şcoli vor dura 6 luni.

b) Funcţiile de «sergent-adgiutant“ vor fi suprimate. Actualii sergenţi rengajaţi vor face toţi parte din categoria sergenţilor plutonieri, cari vor fi repartisaţi cîte doi pe companie, escadron sau baterie şi vor fi însărcinaţi esclusiv cu instrucţia trupei.

In mod ierarchic gradul lor vine imediat după acel al sub-locotenenţilor. Solda lor va fi de 83 lei pe lună la primul reangajament şi cu o augmentare de 10 lei, la fie-care nouă reangajare. Ei vor fi superiori celorlalţi sub-ofiţeri.

Sergenţii majori vor fi însărcinaţi esclusiv cu partea administrativă şi vor primi o soldă de 77 lei la prima reangajare.

După ce vor părăsi serviciul, sub ofiţerii vor fi scutiţi de anumite taxe fiscale.

● Azi la orele 4 jum. d. profesor I. Peretz, îşi va începe cursul de Istoria dreptului pentru candidaţii de la doctorat.

DIVERSE

— Poimîne se vor plăti la administraţia financiară pensiile civile şi militare pe luna Ianuarie a. c.

— Comisiunea de remontă a armatei va pleca în Rusia la 23 Ianuarie, spre a cumpara un număr de 200 cai, necesari cavaleriei.

— Tînărul Costinescu Dumitru a fost admis elev supranumerar cu plată în clasa V-a a şcoalei fiilor de militari din Iaşi, pe ziua de 15 Ianuarie 1908.

— Consiliul comunal va fi convocat pentru Vineri seara, 18 Ianuarie, în şedinţă ordinară.

— Delegaţia judeţiană a validat alegerile comunale din Poeni, Voineşti şi Brăeşti.

— D. Dim. Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului, va începe curînd inspectarea învăţătorilor care se vor prezenta la examenul de definitivat, ce se va ţinea în cursul lunei Aprilie.

— Parchetul de Covurlui a cerut autorităţilor noastre urmărirea şi prinderea lui Neculai Balan, oficiant de gradul I al poştei din Galatz, care alaltă eri a dispărut, după ce a delapidat o însămnată sumă de bani de la biuroul poştal.

S'a constatat că numitul oficiant şi-a scos un paşaport şi călătoreşte în tovărăşia unei persoane.

Se crede că el ar fi luat drumul spre Iaşi, cu gîndul de a trece în Rusia.

— Astă noapte un mare incendiu a isbucnit în comuna Bădeni, distrugînd cu desăvîrşire casele locuitorului Constantin Luca, şi mai multe hambare cu cereale.

Pagubele se urcă la suma de 2.000 lei.

Focul a fost pus de reu-făcători.

— Astă seară are loc în salonul Cercului didactic septămînala şedinţă a societăţei «Archiva».

— In urma avizului comisiunei medico-legale azi a fost internată în ospiciul dela Socola alienatele Adela Fişler şi Liza Velik, din localitate.

— Aseară a încetat subit din viaţă, într'o crîşmă din strada Palat, muncitorut Iftimie Vasile zis Beţivul.

— Poliţia a arestat pe Ema Lăzărescu servitoare, care a comis mai multe furturi în oraş.

Ultime informaţii

● Ni se telefonează din Bucureşti că ziarul *Ordinea*, în numărul seu de mîine, va publica următorul comunicat:

„In urma întrevederei ce-a avut loc între d-nii Take Ionescu şi P. P. Carp, nepuţîndu-se stabili nici o înţelegere, partidul conservator *va avea două organizaţiuni deosebite“.*

● *D. A. A. Bădărău va sosi în Bucureşti mîine dimineaţă Joi, la ora 11.30 prin Predeal.*

Sîmbătă dimineaţă d. Bădăreu va sosi în Iaşi.

● **Proiectul despăgubirilor.**—Raportorul d. C. F. Robescu a depus ieri proiectul seu pe biroul Camerei. Cifra de 15 milioane, stabilită de guvern, a rămas nemodificată.

Proiectul a suferit, însă, modificări privitoare la modul de constituire al comisiunilor, cari vor avea să constate quantumul despăgubirilor.

Aceste comisiuni vor fi numite pe judeţe şi ae vor compune: din delegatul consiliului de miniştri, care va fi un proprietar d'intre acei cari n'au fost devastaţi; din delegatul ministerului de finanţe şi din presidentul tribunalului local sau, dacă şi aceasta ar fi un păgubit, din cel mai vechiu judecător al tribunalului.

Cererile de despăgubire vor trebui să se facă cel mai tîrziu două luni după promulgarea legei. Cererile făcute mai tîrziu nu vor fi luate în seamă.

● S'a anunţat că epitropii Sfi. Spiridon au întocmit deja budgetul pe exerciţiul viitor.

Adevărul e că epitropii aşteaptă întâi să se voteze toate legile agrare pentru a vedea cum stă epitropia cu moşiile şi apoi vor lucra la întocmirea noului budget.

Ceia ce se ştie pozitiv e, că prin noul budget, se va prevedea înfiinţarea unui pavilion de izolare în Tataraşi şi construirea unui nou local pentru farmacie în ograda spitalului central!

● Din Roman ni se telefoniază că ieri s'a făcut la tribunalul de acolo alegerea a doi membri şi doi supleanţi, delegaţi ai proprietarilor în comisia agricolă.

Domnii Garabet Baiciu şi Tudosie Protopopescu au fost aleşi membri, iar supleanţi domnii Matei Costache şi Cristea Solomon, toţi mari proprietari.

● I. P. S. S. Mitropolitul se va reîntoarce în Iaşi în dimineaţa zilei de 29 Ianuarie.

A doua zi, I. P. S. S. va oficia hramul bisericei Trei-Erarhi.

● D. Ştefan Jellea, funcţionar la serviciul hidraulic al comunei, a fost înlocuit pe ziua de 15 Ianuar prin d. Const. Tempovici.

● Pe ziua de 15 Ianuarie d. Dimitru Popovici a fost înlocuit din postul ce ocupa de perceptor al comunei.

● Examenul pentru înaintarea pe loc a învăţătorilor e pe cale de a se amîna.

Se ştie că acest examen urma să se înceapă la 1 Februarie.

După toate probabilităţile examenul va fi amînat pentru 1 Maiu.

● *Răzvan şi Vidra*, se va represinta la 23 c. la teatrul din Iaşi, în profitul societăţei pentru înv. poporului român.

● Aseară la orele 8 s'a întrunit senatul Universitar împreună cu consiliul facultăţei juridice avînd a proceda la recomandarea unui candidat la catedra de drept Roman, vacantă la facultatea de drept.

S'a ales o comisiune compusă din d-nii profesorii I. Th Burada, şi Vasile Dimitriu, care să cerceteze lucrările d-lor candidaţi Gregore Demetrescu şi Vasile Buşilă.

Tot aseară senatul Universitar şi consiliul facultăţei de litere a ales o comisiune compusă din d-nii P. Negulescu şi Găvănescul care să cerceteze lucrările candidaţilor la catedra de Istoria filosofiei antice şi Morală rămasă vacantă în urma decesului fostului profesor C. Leonardescu.

● In urma inspecţiei pe care secretarul general al ministerului de instrucţie a făcut'o zilele trecute, la liceul Internat din Iaşi, ministrul Instrucţiei a dispus ca instalările bursierilor în acel liceu să se facă, pe viitor, în mod gratuit, pe cînd pînă în present bursierii plăteau paturile şi alte mobile de care se serveau,

● Consiliul de disciplină al baroului de Iaşi a fost convocat pentru mîine, Joi, ora 2.

Ordinea zilei: greva şi demisia din consiliu a d-lui avocat J. T. Ghica,

● Se ştie că în urma intervenţiei parchetului general de Iaşi autorităţile din Monte-Carlo au dispus acolo arestarea falitului Iosef Leff fost bancher în Iaşi.

In urma explicărilor date de parchet, autorităţile din Monaco au consimţit la extradarea lui Leff.

A trecut multă vreme fără ca vre-o altă lămurire să fi sosit de la Mo-

naco, până eri cînd au sosit două ştiri foarte picante: o adresă din partea procurorului de Monaco, care spune, fără multă jenă, că Romînia ar trebui să plătească extradarea lui Leff, trimiţînd *zece mii lei* cheltueli micului principat.

A sosit şi o scrisoare a lui Leff către o rudă a sa prin care cere să-i se trimeată *două sute lei* „ca să accelereze formalităţile de extradare".

Aşa justiţie—halal!

● Cu ocazia zilei de 24 Ianuar, şcoalele primare din localitate se vor concentra în 4 secţiuni, pentru a sărbători aniversarea Unirei principatelor, în ordinea următoare:

Şcoalele: V. Conta, Trei-Erarhi, Principele Ferdinand şi şcoala de fete No. 6' vor asista la Te-Deumul ce se va oficia la biserica Ziua Crucei, iar apoi se vor concentra la şcoala „V. Conta". Şcoalele: Cuza-Vodă, Carmen Sylva, Hatmamul Nicoară, la biserica Nicoriţă şi se vor concentra la şcoala «Hatmanul Nicoară»; Scoalele: Carol I, Gheorghe Asachi, şcóla de fete No. 3 şi cea Mixtă No. 11, biserica Toma Cozma şi se vor concentra la şcoala Carol I; şcoalele: „Vasile Alexandri", Alex. Lambrior şi de fete No. 8, la bis. sf. Hăralamb, şi apoi la şcoala «V. Alexandri»; şcoalele: Mihail Kogălniceanu, Principesa Maria şi Elena Doamna, la biserica 40 de Sfinţi şi se vor concentra la şcoala M. Cogălniceanu.

După Te-Deum, la fie-care secţiune se vor ţinea cuvîntări ocazionale, vor urma apoi producţiuni muzicale, recitări şi exerciţii gimnasticale.

● In vederea vizitei, pe care studenţii universitari din Iaşi, o vor înapoia studenţilor bucovineni din Cernăuţi, comitetul organizator a intervenit pe lîngă d. rector G. Bogdan, cerînd să ia cuvenita dispoziţiune ca pentru zilele de 23, 24 şi 25 Ianuarie să se suspende cursurile la toate facultăţile.

Plecarea studenţilor din Iaşi, va avea loc Mercuri 23 Ianuarie, orele 2 după amiază.

Inscrierile au loc în toate zilele de la 10—12 a. m. şi de la 2—8 seara la sediul societăţei Uniunea.

Nu pot participa la această escursiune de cît studenţii sau licenţiaţii facultăţilor din Iaşi, şi absolvenţii conservatorului şi şcoalei de Belle Arte.

✻ **Socrate Barozzi.**—Despre acest minunat mic artist, care va debuta în Iaşi în seara de 25 Ianuarie, citim în „Viitorul" de astă-zi:

Din mulţimea violoniştilor cari ocupau primele locuri în concertele date de orchestra ministerului, la Teatrul Naţional, sub conducerea lui George Enescu un cap reeşea mai interesant şi o mînă micuţă mînuia arcuşul cu o vioiciune surprinzătoare. Iar publicul care nu cunoştea pe Socrate Barozzi, se întreba cum. poate avea atît temperament şi un simţ artistic atît de dezvoltat, un copil care abia a trecut de cinci-spre-zece ani?

Căci, dacă e ceva care te uimeşte din capul locului, la acest precoce artist, este tocmai simţul cu care interpretează bucăţile de muzică. Am mai auzit violonişti geniali, de aceiaşi vîrstă cu Barozzi dar nici unul nu reuşea să trezească, în inimile noastre, prin cîntul său, atîtea puternice emoţiuni ca acest distins artist.

● In ziua de 27 Ianuarie cununia religioasă a drăguţei domnişoare Speranţa Strat cu domnul Nicolae Atanasiu.

◕ Mîne la orele 2 d. a. are loc în aula universităţei a doua conferinţă a societăţei „Viitorul".

Va vorbi preotul Grigoriu din Vaslui

● D. Dr. Bogdan, rectorul Universităţei, a convocat pentru mîne Joi, orele 11 d. comitetele asociaţiei generale Uniunea, societăţei medicinîştilor şi al Solidarităţei, în vederea dorinţei de a vedea pe toţi studenţii uniţi în o singură asociaţie generală.

● Operaţiunile de recrutare pentru tinerii care vor forma clasa anului 1909, vor începe în localitate la 4 Februarie şi vor dura până la sfărşitul lunei Martie.

Judiciare.—In ziua de 26 Ianuarie, ora 12 din zi, complectul tribunalului secţia II se va transporta în strada Apeducului unde, în Septembrie 1905, avuse loc marea deraiare a tramvaiului, care a costat vieţile domnilor Panuş, Furtună şi Goldstein.

In interesul proceselor pe care erezii acestor victime le-au intentat direcţiunei tramvaiului electric, scena deraierei va fi reconstituită.

Tribunalul a numit expert pe d. inginer Corban, directorul şcoalei de arte din Iaşi.

— Curtea secţ. I a judecat şi achitat astă-zi pe comisarul Hotnog din Huşi, trimis direct înaintea Curţei sub inculparea că ar fi torturat pe o prevenită în timpul instrucţiei.

— La aceaşi secţie se judecă apelul procurorului general şi părţei civile în procesul privitor pe d. Sturza şi pe birjarul Teodoroff, daţi judecăţei pentru omor prin imprudenţă.

Acest proces consistă în faptul că trăsura d-lui Sturza a călcat şi ucis pe un copil al d-lui Zotta.

● Astă-zi a venit înaintea tribunalului secţia II-a judecarea procesului lui Herman Glasberg, care a delapidat 16000 lei de la societatea apelor.

S'au ascultat cei cinci martori prezenţi dîndu-se mandate de aducere martorilor absenţi şi amînînd judecarea pentru ziua de 30 Ianuarie.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

,Bucureşti 16 Ianuarie

Greva avocaţilor

Bucureşti.— Moţiunea pe care avocaţii au votat-o în congresul de la 12 c., a fost comunicată astă-zi tuturor barourilor din ţară de presidentul Grădişteanu.

De la consiliul superior agricol

Bucureşti.—Membrii consiliului agricol superior s'au întrunit astă-zi în şedinţă la care a luat parte şi d. Anton Carp, ministrul domeniilor.

Consiliul a hotărît să convoace la Bucureşti pe toţi delegaţii proprietarilor, spre a se înţelege în chestia islazurilor.

S'a ocupat apoi de numirea de inspectori regionali şi a comunicat guvernului rezultatele hotărîrilor luate în această privinţă.

Legea monopolului

Bucureşti. — In urma propunerei făcută la secţia V-a a Senatului de către reprezentantul Buzeului, d. Costinescu a admis modificarea proiectului în senzul că proprietarii de vii să poată vinde produsele lor în vase astupate.

In cazul insă dacă vor vinde pentru consumaţie, în interiorul depozitului, vor fi pedepsiţi cu o amendă de 500 lei.

Congres politic

Bucureşti.—Ziarele află că d. Take Ionescu ar fi declarat că va convoca pe toţi partizanii sei politici în congres la Bucureşti, spre a le face cunoscut programul său politic.

Veniturile Statului

Bucureşti. — Veniturile timbrului şi al înregistrărei pe luna Decembrie au fost de 1,755,674 lei 50 bani. Totalul acestor încasări pe timp de 10 luni a fost de 17,702,405 lei 84 bani, plus peste evaluările budgetare de 2,748,280 lei.

Demiterea d-lui Sturdza

Bucureşti.—Cercurile politice liberale, în măsură de a şti, afirmă că imediat după votarea budgetelor d. Dimitrie Sturdza se va demite din şefia liberală.

Tot atunci se va proclama şi şefia d-lui Ionel Brătianu.

Unii liberali insistă pe lîngă dl. Sturdza să renunţe la hotărîrea luată căci în împrejurările prin care trece partidul conservator astăzi, s'ar putea întîmpla ca mulţi nemulţumiţi din vechile cadre să se disloace din partid.

Congres internaţional

Bucureşti,—In zilele de 21 şi 26 Aprilie a. c., urmînd să aibă loc la Londra al treilea congres internaţional pentru desemn, guvernul englez a rugat pe ministerul instrucţiunei publice să trimeată un delegat la acel congres.

Concesionarea arsenalului

Bucureşti.—Guvernul a renunţat la ideia concesionărei arsenalului.

D. general Averescu a fost însărcinat să facă declaraţia aceasta.

Inginerii străini care lucrau la inventariarea arsenalului, au primit ordin să înceteze lucrările.

Criza din partidul conservator

Bucureşti. — Ziarul „Bukarester Tagblatt" publică un articol, vădit inspirat asupra crizei ce a isbucnit în partidul conservator.

Intre altele, numitul ziar spune:

„Este iminentă o sciziune în partidul conservator, de oarece d-nii P. P. Carp şi Take Ionescu nu se puteau înţălege unul cu altul.

Motivul aparent al acestei neînţălegeri, este modul cum a fost efectuată ultima alegere dè la clubul conservator din Capitală.

Adevăratul motiv este însă resentimentul d-lui Carp în contra d-lui Take Ionescu, care în toamna anului 1907 a împedicat pe d. Carp de a face o politică de agitaţie, prin petiţiunea adresată Regelui şi manifestaţiuni de stradă, contra reformelor agrare propuse de guvernul liberal.

In ultima întrevedere dintre cei doi barbaţi de stat, d. Carp susţinînd că voeşte să facă organizarea partidului conservator în provincie, fără a se consfătui cu nimeni,— de şi d-sa se sfătueşte cu duşmanii d-lui Take Ionescu, din partidul conservator, – d. Take Ionescu a declarat că nu poate primi o astfel de situaţie.

Sciziunea s'a produs deci şi d. Take Ionescu, împreună cu amicii săi vor întemeia o nouă organizaţie politică.

*

Cu organizarea partizanilor din Capitală ai d-lui Take Ionescu, va fi însărcinat d. Dimitrie P. Moruzzi fost prefect al poliţiei Capitălei.

In acest scop, d. D. P. Moruzzi se va stabili în Capitală.

*

După toate probabilităţile; d. N. Fleva va reintra în viaţa politică.

D-sa va demisiona zilele acestea din demnitatea de reprezentant al ţărei la Roma.

*

D. P. P. Carp întîlnindu-se cu d. D. P. Moruzzi, i-a cerut să dea sprijinul său candidaturei d-lui C. Stroici la colegiul II de deputaţi de Dorohoi.

Dl. D. P. Moruzzi i-a răspuns că nu cunoaşte pe d. Stroici.

— Atunci pe cine ai să susţii?

— Pe mine.

— Si cu ce mijloace?

— Cu aceleaşi cu care d-ta ai făcut alegerea la clubul conservator.

*

Aseară a avut loc acasă la d, P. P. Carp un ceai politic, la care au asistat mulţi din partizanii d-lui Carp. Acesta a declarat ca din intrevederile ce-a avut cu d. Take Ionescu, d-sa a cules impresia că partidul conservator se va diviza în două.

D. N. Filipescu, ocupat cu organizarea clubului, n'a putut iua parte la acel ceai.

Concediu

Bucureşti.—Domnului Duiliu Zamfirescu secretarul general al ministerului de externe, îi s'a acodat un congediu pe timp do o lună.

D. Burghelea, directorul afacerilor consulare, îi va ţinea locul.

Greva medicilor

Buda-Pesta.—Medicii şi ajutorii de medici de la toate spitalele din Buda-Pesta, au înştiinţat ministerul sănătăţei publice că demisionează pe ziua de 4 Februarie st. n.

Asociaţia medicilor a decis să se solidarizeze cu această mişcare şi să nu primească nimeni vre-o numire în locurile vacante.

Motivul grevei este că de 4 ani personalul medical al spitalelor din Buda-Pesta, se agită pentru îmbunătăţirea soartei sale şi guvernul a respins în mod regulat doleanţelor lor.

O declaraţie senzaţională

Milano.—Produce mare senzaţie declaraţia unui reprezentant al unui mare stat din Europa, făcută unui redactor al ziarului „Corriere dela Serra'.

Diplomatul în chestiune a spus că Germania va comunica Franţei că dacă cel mult până în 14 zile nu'şi schimbă politica din Maroc, Germania îşi retrage adesiunea sa dela încheierele congresului de la Algesiras.

Camera

Bucureşti—Prezidează d. Ferekide,

In culoare se observă foarte mulţi prieteni ai d-lui Take Ionescu.

D. N. Filipescu şi Mişu Cantacuzino au dese convorbiri cu d-lor. D. Carp are o lungă convorbire cu d. Brătianu, D. Panu se apropie şi îl întreabă pe d. Carp:

— Care e cea mai nouă ştire în privinţa rupturei?

D. Carp răspunde:

— Nu ştiu nimic. Eu mi-am aranjat linia de conduită. N'am făcut nici o ruptură. Nu ştiu ce-a făcut d. Take Ionescu.

Inainte de deschiderea şedinţei, d. Cociaş umblă pe la deputaţi să iscălească o moţiune, prin care se invită guvernul ca să retragă proectul prin care se acordă despăgubiri. Generoşii se ágită şi ei, cerînd votul pe faţă.

Se depune proectul casei rurale. Apoi începe discuţia proectului despăgubirilor. Vorbeşte d. Take Ionescu, Mai sunt înscrişi d-nii: Stoicescu, Brătescu, Iorga şi Popp.

Şedinţa continuă.

Senatul

Bucureşti. — D. Disescu roaga să se schimbe ziua de Vineri, cînd i-a fost fixată Interpelarea privitoare la răscoale.

Biroul admite cererea d-lui Disescu. D, Titu Maiorescu îşi reînnoieşte interpelarea cu privire la activitatea extra şcolară a d-lui Haret şi de acord cu aceasta se fixează interpelarea pe Luni.

Concurs de piano

Bucureşti. Mîne, joi, orele 10 a. m., va începe concursul pentru ocuparea catedrei de pian, vacantă la conservatorul de muzică din Iaşi.

Concurenţii vor depune trei probe: vor executa, după alegerea lor, dar de preferinţă din Beethoven sau Bach—o bucată muzicală; vor executa o altă după alegerea juriului şi vor depune şi un examen de armonie.

Vaporul „Bucureşti"

Bucureşti.—Acest vapor care a fost avariat în portul Rotterdam de un vapor englez, a fost reparat pe cheltuiala statului englez, care a şi plătit cuvenitele despăgubiri.

„Bucurestii" au şi plecat spre ţară.

Natalie Dogar, soţie, Elena, Victor, Beatricea, Corneliu, Florica şi Valeriu, fii, familiile Iosif şi Dometius Dogar, Vicol, Chirilă, Lateş, Apostoliu, Simu; au durerea de a anunţa perderea prea iubitului lor soţ, părinte, cumnat, moş şi socru.

VICTOR DOGAR

în vrîstă de 57 ani

încetat din viaţă, după o lungă suferinţă, în noaptea de Marţi 15 Ianuar.

Inmormîntarea va avea loc Joi 17 Ianuarie, orele 2 p. m. Cortegiul va porni de la locuinţa defunctului, str. Rafael No. 2 (Curelari).

Rugaţi-vă pentru èl!

Ocaziune rară

De vînzare o casă compusă din 13 apartamente, mai multe magazii, pivniţi, cămări, loc mare (foarte potrivit pentru o fabrică) situată în strada Zugravilor 55.

A se adresa la d-na Unger strada de jos 55, sau la dl. Dr. H. Burstin, strada Goliei 21.

Mobile

Dormitoare, Sufragerii Saloane, Birouri

O Expoziţie de 40 odăi Complecte

fie care alt model; tot ce este mai nou şi frumos cu preţuri foarte eftine.

Dormitoare complecte de Bronz

Paturi, Noptiere, Lavabouri etc.

tot ce este mai bun

GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subţire) **de la 20 lei** *fereastra complectă* în loc de 35 lei.

Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.

Magasinul **HIRSCH**

str. Lăpuşneaeu 38

In atelierul de croitorie pentru Dame

al D-nei

Natalie Czaikowsky

SE CAUTĂ LUCRĂTOARE

Se plătesc onorarii bune.

Farmacie se caută în arendă cu începere de la ori ce dată sau chiar de la sft Gheorghe a. c.

Adresa: **C. Păun** *farmacist*

Biserica Barnovschi, I

Farmacia I. ROTBARD

Piaţa Sf. SPIRIDON.—IAŞI

Aprovizionată zilnic cu medicamentele cele mai moderne; Specialităţi străine, ape minerale şi parfumerii.

Untură de peşte importată direct din Norwegia.

Afacerea stă în mînele nóstre

Industriaş romîn cu mulţi ani de practică în străinătate, avînd cunoştinţe şi experienţe în branşa metalurgică (articole de tinichigerie) caută ca asociat o persoană cu capital.

Măcărescu, Cuza-Vodă 46, Iaşi.

Laborator special

pentru

Analize medicale

Dr. Med Ioan Nimereanu

asistent Clinicei Dermato-Syfilitici şi al Laboratorului de Anatomie Patologică, fost preparatorLaboratorului de Clinică Medicală.

Iaşi strada Lăpuşneanu No. 10

ŞOŞONI şi GALOŞI

de St. Petersburg

VERITABILI numai cu

Recunoscuţi ca ceĭ maĭ buni

din toată lumea

Grand Prix la Expoziţia din Paris 1900

Singurul depositar general pentru IAŞI

H. BRAUNŞTEIN

MAGASIN DE INCALŢAMINTE

La „Cocoşul de Aur"

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmărește

S'au pus în vînzare

LOZURILE

CLASEI 2A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

Tragerea

la 4 5 Februarie 1908

Cu un bilet se poate cîștiga în casul cel mai norocos

LEI 70,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe prețul Oficial de:

1/8 Una optime	Lei	2.50
1/4 Un sfert	Lei	5
1/2 Una jumătate	Lei	10
1 Loz întreg	Lei	20

Tragerile sunt publice și sub controlul onor. guvernului în

Palatul Casei de Depuneri și Consemnații

Pentru orice informațiuni și comande de bilete a se adresa la

Noua si Princip la Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

Sirop Codéine Tolu Zed

SIROPUL D-lui ZED

are pentru basa principală **Codeina și Tolu**; el inlocuește **Pasta Zed** și poate fi ntrebuințat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuși de puțin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Folosește de minune în contra **irritațiunilor, peptului si ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomniilor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** și la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, *quai de la Mégisserie*

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAȘI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete și geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uși cercevele de ferestre, etc. pe prețuri cele mai eftene.

Scânduri pentru dușamele, geluite pe 4 fețe, cu uluc și langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe mașinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt și conștiincios

Fabricațiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roți de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iași

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această brânșă.

O mașină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai rope

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE METRE 0f30c.

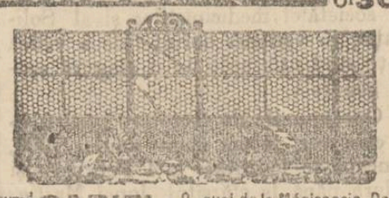

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, FOULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré....	1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places.....	7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR déposé

Prix..... 6f50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** și ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale și classelĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ mai frageți si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienția de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care sticlă de veritabil Elixir Guillié

Iași—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalație cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rind în pag. III 50 Bani
IV 40 »

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul V - Nr. 341. Vineri 18 Ianuarie 1908

GREȘELI POLITICE

E de mirat, cum unii barbați politici, de o reală valoare intelectuală, pot comite uneori cele mai mari greșeli, cari pun în pericol nu numai unitatea, dar și existența politică a unui partid de guvernămînt.

Și o asemenea imensă greșală, cu urmări dezastroase ce ușor se pot prevedea, e pe cale de a se comite în iubitul și popularul partid conservator.

Nu știu ce soartă nenorocită și plină de adversități, urmărește de cîtva timp acest partid, ridicat prin valoarea și energia plină de activitate a atîtor ilustrațiuni politice, cari cu inima și cu sufletul lor, l'au refăcut, l'au ridicat și l'au întărit.

Mai eri, junimiștii, o ramură deslipită de partidul conservator în împrejurări cunoscute de toți, ducea o luptă de exterminare din cea mai acerbă și mai vehementă în contra partidului de care se despărțise, îngreuindu-i astfel guvernarea și liniștea îndeplinirei bogatului său program politic.

Abea se ridicase primele acorduri ale fuziunei atît de mult dorite de toți, abea se proclamase unirea și armonia tuturor elementelor conservatoare, cînd din nou, o procedare pripită și cu desăvîrșire neleală a unei vechi „bisericuți" conservatoare, induse în eroare și determină pe șeful partidului la un pas nesocotit, care prin felul cum a fost adus la îndeplinire, a invederat o adevărată provocațiune la adresa elementului progresist și democratic, a elementului de luptă și acțiune a partidului conservator.

Care vor fi consecințele ușor se poate prevedea.

In orice caz ele vor fi incalculabile din punct de vedere al tăriei și prestigiului politic al partidului conservator.

Răspunderea morală se știe însă a cui este. Și această răspundere morală a desmembrărei și deci a slăbirei partidului conservator, este cu atît mai grea și mai mare, cu cît abea acum cîteva luni de zile, prin concesiuni reciproce pornite dintr'un adînc și sincer sentiment al dorinței concentrărei tuturor forțelor conservatoare, se operase atît de mult dorita fuziune.

Dar sinceritatea entuziasmului unora, a fost plătită cu ingratitudinea și perfidia nelealității altora. Complotînd la întunerec și profitînd de lipsa din țară a aceluia care a ilustrat partidul conservator cu cele mai frumoase și mai strălucitoare pagini de cugetare politică, reprezentanții oligarhiei conservatoare au voit să-i micșoreze cel puțin dacă nu-i pot elimina din partid, tocmai pe aceia cari ridicase și întărise partidul prin munca lor enormă și devotamentul lor nemărginit pentru cauza conservatoare.

Ințelegem și recunoaștem puterea și atribuțiunile necontestate ale unui șef de partid, dar nu putem înțelege și recunoaște ca șeful partidului să nesocotească, prin acțiunile sale politice, pe cel mai strălucit fruntaș pe care'l are partidul, care, plin de abnegațiune și fără nici o tocmeală i-a recunoscut în mod necondiționat șefia cu ocazia fuziunei.

Dar nu prin asemenea procedeuri jezuitice și demne de un partid ca acel conservator, se pot înlătura personalități politice de valoarea, puterea și strălucirea aceluia vizat prin complotul de la 9 Ianuarie.

Ele trăesc ca și ideia pe care o reprezintă, și se înalță ca și ideia în numele căreia luptă pentru un anume ideal.

Și idealul partidului conservator, ca ideie și concepție politică modernă, se știe de partea cui este. Nu reprezentanții reacțiunei conservatoare, nu protagoniștii diferențierei de clase sociale, formează acest ideal. Ei cel mult știu să facă intrigi și să înjghebeze comploturi, reminiscențe a vechei politici bizantine în atmosfera căreia a trăit și de care nu se pot degaja.

Un curent puternic împinge astăzi partidele politice pe calea cuceririlor democratice. Mari și aride probleme sociale și economice, determinate de nevoile desvoltărei societăților moderne, forțează pe ori-ce partid politic de guvernămînt la găsirea soluțiunilor celor mai eficace pentru rezolvarea acestor probleme. Și partidul conservator, pentru a fi la înălțimea acestor curente sociale, trebue să-și bazeze acțiunea sa politică în această direcțiune a nevoilor marei mulțimi.

Evoluțiunea firească a partidului conservator, este evoluțiunea spre democrație.

Și ca un fel de ironie a soartei, tocmai în acest moment deciziv al modernizărei partidului conservator, vine greșala politică a complotului oligarhiei conservatoare.

Dar, de partea cui va fi triumful e ușor de prevăzut.

Lascar Antoniu.

In chestia Arsenalului

Proiectul arendărei arsenalului armatei a dat prilej guvernului să se dee în spectacol și guvernul n'a lasat ocazia perdută.

Guvernul n'a desminți știrea ziarelor—nici chiar a ziarelor germane—că s'a hotărît să concesioneze arsenalul. Ministrul de resort, într'un interview cu ziarul Bukarester Tagblatt, *nu numai că n'a desminți știrea, dar a subliniat cari sînt, după părerile sale, avantajiile concesionărei.*

La întrebarea precisă făcută în Senat de generalul Budișteanu, în loc să fi respuns interpelatul ministru, a respuns, prin o ridicolă descarcare de nervi, fără să zică de cît naivități — invincibilul domn Sturza.

Intre acestea enervarea generală crește pe cînd, în arsenal, oameni de ai uzinei de la Essen, făceau inventariarea de rigoare.

Mînat și hărțuit de multele neînțelegeri din sînul partidului—guvernul a renunțat peste noapte la concesionarea arsenalului, iar oamenii lui Krupp au fost expediați la Essen.

Guvernul se află actualmente în cele mai teribile dureri cu proiectul casei rurale și cu acel al despăgubirilor și a înțeles că nu mai are nevoe și de o chestie pur națională.

Și a renunțat la chestia Arsenalului. Dacă a putut renunța la dînsa, de ce a mai dat prilej primului-ministru să-l facă pe August de la Circ în Senat și să ațîțe astfel spiritele—cînd atît de ușor le-ar fi putut potoli?

Faptul, fără pereche în politica noastră, învederează situația din guvern, învederează că asupra nici unui proiect nu există înțelegere, nici între Parlament și guvern, nici măcar între toți miniștrii.

D. Sturza n'a fost înțeles cu d. Averescu în ce privește Arsenalul—nici Parlamentul n'a fost înțeles, în aceeași privință, nici cu ministrul Averescu, nici cu șeful guvernului.

D. Sturza, prin d. Cociaș de la Brăila, s'a arătat în contra proiectului despăgubirilor, iar generoșii, în aceiași chestie, au cerut votul pe față.

D. Sturza ie contra proiectului casei rurale așa cum a fost întocmit și amenință cu demiterea din șefie—ceea ce nu va face însă, fiind-că știe că faptul prea ar satisface pe cei mulți din partid.

Iar politica merge înainte. Unii nu pot guverna fiind-că se rup, alții nu se pot rupe și guvernează.

Direcția politică

Există două doctrine în materie de direcție politică.

Doctrina autoritară, după care șeful unui partid este singurul stăpîn al organizației acestui partid, desemnînd el însuși în fiecare localitate pe președinții cluburilor, regulînd compunerea comitetelor, etc.

Doctrina democratică, după care un partid fiind o asociație în jurul unor idei comune, șeful nu are alte drepturi decît acelea care rezultă din consimțimîntul membrilor partidului, a căruia direcție i-a fost încredințată. In această doctrină, dacă șeful este mult, partidul de asemenea este ceva.

Doctrina autoritară creiază în jurul unui partid o atmosferă bolnăvicioasă; ea îl închide după zăbrelele unei celule de închisoare; sub pretext de unitate, ea ajunge la sinteza tuturor sterilităților. „Statul sunt eu" sau „partidul sunt eu", iată o concepție a la Ludovic XIV, care nu corespunde deloc cu spiritul timpului nostru.

Ea corespunde și mai puțin cu tradițiile partidului conservator romîn, care pînă acum practicase în totdeauna doctrina liberală, în ce privește acțiunea dirigui-toare.

Mai ales Lascar Catargi, acest perfect model de șef de partid, realiza pe deplin tipul lui *primus inter pares*; nu numai temperamentul său nu-l ducea spre autocratism, dar era în destul de luminat, spre a înțelege că un asemenea sistem, care nu mai este la locul său nicăeri, ar fi în Romînia și mai puțin potrivit decît ori unde aiurea.

Acelaș lucru părea a-l fi înțeles și dl. P. P. Carp. când spunea la 17 Aprilie, anul trecut, la fuziunea celor două cluburi: „Când vorbesc de unire, nu credeți d-lor că-mi reprezint direcția partidului conservator și raporturile dintre șef și partizani ca o turmă și un păstor".

In aceiași întrunire dela 17 Aprilie, d. Take Ionescu propunea o cruciadă contra „exagerării egoismelor".

Dar cel mai rău egoism, acela pe care de sigur d-sa nu-l prevedea, este acela al unui șef care ar voi să absoarbă totul în el, care ar pretinde să rostească oracole. A adopta această purtare, este tocmai a lipsi dela o regulă elementară al acelui „bun simț romînesc", pe care îl invoca d. P. P. Carp la finele discursului citat mai sus.

Rousseau explică părăsirea copiilor săi într'o zi printr'un act de inconștiență culpabilă, altă dată prin prevederea unui bun părinte.

Exemplul nu este aplicabil dramei de familie, față de care ne simțim spiritul perfect liber. Nu e vorba de aberațiune paternă și de noui născuți. Aci, copiii sunt bărbați; vor ști să arăte aceasta urmîndu-și calea.

Dar este să-ți părăsești partidul, cînd pretinzi să-l dirijezi în virtutea unui fel de drept divin, anihilînd toate energiile, instituind regimul caporalismului josnic.

Precum spuneam eri: „A'ți închipui că poți reduce prin violență personalități omenești la măsura pe care vrei să le-o fixezi, sau, mai rău încă, a le aduce în stare să fie niște sinuciși prin persuațiune acesta este un vis absurd, fiindcă este nerealizabil".

Sistemul democratic în ceia ce privește direcțiunea partidului conservator, va rămîne; el trebue să rămînă.

Altfel, acesta n'ar mai fi un partid; ar fi o cazarmă. **(La Roumanie)**

CATE-VA NOTE

Dreptatea pe coasta Azurului.

Zeița Dreptății, la Monte-Carlo, trebue să fie legată de două ori la ochi: odată ca să nu vadă cum se îmbogățește d. Blanc și încă odată ca să nu vadă cum se distribue dreptatea în frumosul principat.

Justiția de acolo cere zece mii lei de la statul romîn ca să-l reîmpatrieze pe comerciantul falit Leff din Iași. Acea justiție dorește, pur și simplu, ca statul romîn, dacă dorește o dulce revedere cu Leff, să plătească plăcerea cu parale.

Oferta, cu siguranță, va fi refuzată. Statul romîn ar putea, cel mult, să facă o ofertă mai avantajoasă: să nu ceară nimic de la micul și bravul principat și, pe deasupra, să-i dăruiască și pe Leff.

*

La ordinea zilei sînt: un verb—a rupe—și un substantiv: ruptură.

Pretutindeni în România verbul se conjugă și substantivul se declină în zilele curente.

Curios este că atît întrebuințarea verbului, cît și a substantivului, care mai ales el, are două înțelesuri, se datoresc străduințelor unui partid politic—academic.

*

Cînd te chinuește unul cu una din acele vizite cari, din cauza lungimei lor, se numesc „vizite armenești"—esclami la plecarea plicticosului:

— Bine că a dat Dumnezeu!

In lagărul conservator, în ambele tabere, se aude astă-zi același strigăt de ușurare.

Morala: trebuiau să se rupă, ca să fie, în fine, de aceeași părere!

*

O femee măritată făcea dragoste cu un altul. Dragoste foarte ferbinte pe care o turbura numai prezența celui de al treilea incomod.

Intr'o zi muri soțul și infidela telegrafiă amantului: *Enfin seuls.*

In politica actuală s'ar putea da acum telegrame cu același conținut.

OAMENI ȘI LUCRURI

IN GREVA!

Dacă e să credem ziarele și să prezicem după semnele vremei se pare adevărat că peste cîte-va zile vom avea în toată țeara „greva avocaților".

Marea, imensa majoritate a barourilor din țară a votat pentru grevă și conform tradițiunei, probabil că mica minoritate se va supune acestei hotărâri și astfel putem avea, pentru întâia dată în viața noastră publică, acest rar și curios spectacol: oamenii fără avocați, împricinați fără apărători, într'un cuvînt: țeara fără funcționarea marelui aparat social care se chiamă *Justiție.*

O societate modernă, o țeară după concepția obicinuită a noțiunei de civilizație nu se mai poate închipui fără această stranie instituție, complexă, vastă și pur omenească, — Justiția. Stranie, dar omenească... E în adevăr curios de studiat societatea omenească sub această formă a conflictelor de interese și de sentimente și care necesitează funcționarea continuă a acestui vast aparat al judecății, strîns legată de existența noastră.

Din firea noastră pe de o p a r t e, din condițiunile noastre de traiu pe de altă parte, din împrejurări neprevăzute, din întîmplări, din accidente, din capricii, din bănueli,—din toate relațiile reciproce între om și om, isvorăsc nenumărate, necontenite și înfinit de variate motive de neînțelegeri și de conflicte; din ură ca și din iubire se nasc în proporții egale pricini de judecată, întocmai cum cenușa rămîne pe urma focului; ori-ce atingere între om și om poate naște neînțelegeri, rivalități, — procese într'un cuvînt — și o mare parte din activitatea, din viața socială o vedem mai curînd ori mai tîrziu desfășurîndu-se înaintea... instanțelor judecătorești. E enormă cantitatea de interese contrarii ce se poate măsura într'o singură zi, în fiece zi, în uriașa literatură a dosarelor, în atmosfera tribunalelor. Iar toate aceste se fac și se întîmplă, se complică și se dezleagă sub ochii profesioniștilor, a avocaților. E așa feliu alcătuită lumea de astăzi, că nici n'o putem concepe lipsită de avocatură, de avocați, fără ceea ce numim „justiție".

Ceea ce numim e oare ceea ce în realitate *este*?..E poate o îndrăzneală în întrebare, e poate un profund adevăr... Căci dintr'un punct de vedere mai înalt putem oare crede că în adevăr noțiunea sfîntă de „dreptate" se găsește respectată și aplicată *numai* în pretoriul Justiției oficiale? Că aceasta din urmă asigură societății omenești triumful cauzei drepte, — totdeauna și sub diferitele forme prin cîte a trecut și a evoluat însăși noțiunea de „drept" și „dreptate" în omenire? Că ceea ce vorbesc avocații, ceea ce ascultă și hotărăsc magistrații însamnă căutarea purului, supremului adevăr? Că, în sfîrșit, în ziua cînd interpreții miilor de sofisme și paradoxe judiciare vor fi în grevă, societatea noastră va suferi din punctul de vedere al adevărului, al dreptății?

...Grea și dureroasă problemă la care nimeni nu se poate încumetà să răspundă, pentru că nimeni nu vede lămurit în această complexă și labirintică instituțiune socială, iar simbolul ei însăși, Justiția, are ochii... legați. **Rodion.**

Enciclica PASCENDI

ȘI CATOLICII PROGRESIȘTI

Ultima enciclică a Papei Piu X a umplut de emoțiune și pe acei cari se interesează de biserică și pe acei cari voesc în adevăr a fi adepți ai ei și a se numi fii ai sei.

Primii au privit-o ca o condamnare atot ceea ce este modern, adică a tot ce este liberal în catolicism. Ceia-l-alți și anume acei cari s'au putut crede vizați prin documentul pontifical, au văzut o expunere de principii foarte utile pentru tot credinciosul ce voește a'și păzi credința sa.

Acei cari trăesc la o parte de biserică și asistă ca spectatori mai mult sau mai puțin simpatici diferitelor peripeții ale existenței sale, își închipue greșit că condamnarea papei este dată asupra elementelor celor mai bune ale bisericei, asupra oamenilor cu inima largă și cu spiritul cel mai generos, în care s'a refugiat promisiunile viitorului. Este aci o eroare; nu trebue a confunda „moderuismul" cu starea de spirit a acelora pe care unii îi numesc atît de neexact „catolici progresiști".

Situațiunea lăuntrică a bisericei, din punct de vedere al grupărei de partide pare ca o datorie de a rămînea aceeași. Cît despre enciclică ea este și va continua a fi o pagină frumoasă doctrinală de la care trebue a se inspira teologii și filosofii catolici în învățăturile lor, însă ca și mai înnainte, vor fi două spirite nu în catolicism, ci la catolici. Cotolicismul este unul, pentru că doctrina sa este una și asupra acestui punct nu există nici o diviziune între noi; dar în catolicismul acesta unul, tendințele sunt diferite și aci este o cestiune de duplă mentalitate ce ne va separa. Această duplă mentalitate nu datează de azi, ea a existat totdeauna.....

Trebue a recunoaște, alt spirit a fost totdeauna și este, în mod deosebit azi, cel mai puternic printre noi. Biserica este tradițională în șeful seu; căci este ușor a confunda în paza depozitului sacru aceea ce este esențial cu aceea ce este contingent aceea ce este tradițiune cu ceea ce este tradițiuni și așa se angajază o luptă între unii că privesc totdeauna înainte, și alții cari privesc tot deauna înapoi... Sub Leon al XIII puterea spiritului reacționar fusese micșorată și la Roma se consideră fără repulsiune „spiritul nou.". Lucrurile s'au schimbat dela venirea lui Piu X și „dreapta" a recucerit repede terenul ce-l perduse.

In Franța, unde spiritul monarhist, ale cărui manifestări politico-religioase au fost stăpînite de geniul papei precedent, a început o campanie teribilă, odioasă cîteodată, tot mereu violentă, contra catolicilor republicani. Și cum totul se înlănțuește, cum acești catolici cu tendințele cele mai „avansate", duc aceleași tendințe în teologie, în exegeză, în istorie, în filosofie, se va decide lupta deschisă pe acest teren.

Se va profita de cea mai mică imprudență, de cea mai mică exagerare, nu se va lăsa să treacă o ocaziune fără a striga scandal și peste tot în biserică va fi partidul „celor suspecți", a catolicilor a căror credință e considerată ca îndoioasă.

Lucrurile ajungînd aci, progresiștii se rețin așteptînd zile mai bune, însă lumea pare a se fi înșelat asupra stărei sufletului lor. Acei cari le atribue de a transforma catolicismul, se înșală. Ei vor a transforma numai mentalitatea catolicilor, ceea ce nu este tot una.

„Stînga catolică" subsistă întreagă și „avansații" nu se vor înșela. Aceasta pentru că ei cred în biserică și în menirea sa și pentru că nu vor arunca anatema asupra nimănui, nici vor disprețui pe cineva. Singura lor ambițiune este nu de a împinge ci de a reîntoarce la o concepțiune mai esactă a lucrurilor pe aceia cari'i privesc ca inimici. „Stînga catolică" așteptînd în tăcere cu demnitate și nedesperînd de a vedea zile mai bune, nu renunță nici la ideile sale nici la principiile sale, nici la metodele sale, de altfel nimic din tot aceea n'a suferit din recentele condamnări. Oamenii cari o compun sunt din secolul al XX-lea, ei sunt moderni, nu sunt „modernişti". Eri, ei iubiau știința, n'o iubesc mai puțin azi, și salută deja ziua în care, grație sforțărilor lor, vor fini spre a dispărea nu contrazicerile mai mult sau mai puțin ipotetice ce s'au încercat a găsi între religiune și știință ci neînțelegerile ce despart mai mult pe intelectualii credinței. Ei vor continua a face istorie, filosofie, exegeză și teologie, cu singura grijă de a

servi adevărul şi'şi pun toată confienţa în viitor.

Iată cum vorbeşte abatele Paul Naudet, faţă cu încercarea Romei de a se opune curentului progresist, care n'are nici o intenţie de a aduce vr'o lovitură catolicismului, ci numai de a reforma mentalitatea catolicilor.

E interesantă declaraţiunea asupra activităţii papei Leon XIII asupra partidului catolic monarhist din Franţa şi neputinţa actualului papă Piu X, nu de a face ceva mai mult în interesul catolicismului, ci de a menţinea o situaţie lăsată de predecesorul său. Aceasta ca parte politică.

Şi din punct de vedere al credinţei abatele impută actualei curii papale că n'a fost în stare să lupte contra spiritului reacţionar, pe care Leon al XIII-lea 'l reduseră la neputinţă.

Lupta ce se dă nu este între laicii vrăjmaşi ai bisericii şi biserică, ci între cei ai bisericii cari sunt divizaţi, pentru că unii merg înainte şi alţii rămîn veşnic înapoi. Şi din acest punct de vedere noi câte n'am avea de zis. Păcat numai că clerul nostru 'şi cheltueşte energia cu „neînţelegeri" nu de principii, ci personale. E o tradiţiune de care ne vom scăpa, dar cam cu greu.

D. Gh.

Proectul casei rurale

Casa rurală intermediar între ţarani şi proprietari.—Preţurile care se vor plăti de ţarani—Ce vor deveni pădurile.—Cum se va face plata.—Capitalul şi obligaţiunile.—Organizaţia casei.—Consiliul de administraţie.

Proectul casei rurale, care, după cum am anunţat eri, a fost depus la Cameră, prevede că această instituţie va fi o întermediară între propietarul care va voi să 'şi vîndă moşia şi ţaranul care ar voi să o cumpere.

In acest scop cassa rurală va lua parte la negocierile dintre proprietari şi ţarani şi va fixa preţul. In cazul cînd proprietarul şi ţaranii se vor fi înţeles direct între dînşii, rolul casei rurale se va mărgini în a fixa preţul.

Odată negocierile terminate, consiliul de administraţie al casei rurale, va comunica preţul, după care se va proceda la parcelarea moşiei.

Casa rurală va putea cumpara şi direct, spre a revinde în loturi moşiile, ţaranilor. Toate loturile sunt fixate la 3 hectare. Un ţaran va putea cumpara pînă la 8 loturi, dacă va poseda instrumentele agricole necesare, precum şi vitele de nevoie.

*

Preţurile pe care ţăranii cumpărători, vor trebui să depuie, fie în mâinele vînzătorului, fie la cassa rurală, în caz dacă aceasta vinde, vor fi următoarele:

a) Cumpărătorul unui lot, va depune 10 la sută; b) De două, până la trei loturi 20 la sută; c) De 4—5 loturi, 30 la sută; d) De 6—7 loturi, 40 la sută şi e) De 8 loturi, 50 la sută.

Printre ţăranii cumpărători ai unui lot, vor fi preferaţi acei care locuesc pe acea moşie şi au cel puţin 3 hectare. Vor veni pe urmă acei ţărani care locuesc pe moşie şi n'au de loc pămînt. Pe urmă ţăranii din vecinătate de 5 km. şi mai mult.

*

Pădurile situate pe moşiile cumparate de cassa rurală, vor fi luate de stat. Le vor putea cumpara comunele, dar statul le va exploata.

*

Plata moşiilor cumparate prin intermediul cassei rurale, se va face în obligaţiuni rurale, emise până la maximul valoarei creanţei hipotecare. In ce priveşte plata acelor moşii, care vor fi cumparate direct de instituţie, emisiunea nu va putea trece peste 90 la sută din preţul cumpărărei.

*

Obligaţiunile rurale vor fi la purtător şi vor produce 5 la sută; ele vor fi amortizate în 50 de ani, prin trageri la sorţi semestriale. Cuponul acestor obligaţiuni va fi plătit de două ori pe an: la 1 Ianuarie şi la 1 Iunie.

*

Organizaţia casei rurale va fi mixtă, în senzul că statul şi particularii vor participa în părţi egale.

Capitalul primordial va fi de 10 milioane, împărţit în 20,000 acţiuni de cîte 500 lei. Acest capital, în caz de trebuinţă, va putea fi mărit.

Acţiunile statului vor fi inalienabile şi vor rămînea la cassa de depuneri şi consemnaţiuni. Acele ale particularilor vor fi nominative şi nu vor putea fi deţinute de cît de romîni.

*

Consiliul de administraţie se compune din 11 membri; guvernul numeşte un consilier, dintre consilierii Curţei de Casaţie şi unul de la Curtea de Conturi Creditul fonciar rural, cassa centrală a băncilor populare şi consiliul superior al agriculturei deleagă fie-care cîte un membru; trei membri sunt numiţi de guvern şi trei sunt aleşi de către acţionari.

*

Operaţiunele casei rurale nu se mărginesc numai la rolul de intermediare pentru cumparare de pămînt; cum capitalul primordial de 10 milioane nu va fi de ajuns la început, pentru satisfacerea tuturor ofertelor, casa rurală se va mai ocupa şi de următoarele:

a) Va acorda împrumuturi obştiilor sătesti, care vor lua pămînturi, în arendă, b) va acorda împrumuturi agricultorilor, fie pe poliţe, fie pe efecte publice, de ale Statului, fie pe bonuri tonciare, în afară de acele ale casei rurale şi c) va cumpara efecte publice.

*

Aceasta este în rezumat economia proectului cassei rurale, de care Camera se va ocupa cu începere de astă-zi.

Litere-Ştiinţe-Arte

La libraria Schönfeld din str. Lăpuşneanu afară de revistele amintite într'un număr anterior, au mai sosit „Nuoua Antologia" cu numeroase ilustraţii relative la piesa „Nave" (D.Annunzio) şi „Kunst" din Munchen importantă pentru pictori.

*

Ziarul socialist „Avanti" din Roma publică o scrisoare a directorului său, deputatul Enrico Ferri care anunţă că avînd un angajament de şase luni pentru conferinţe în America de Sud, părăseşte direcţia gazetei.

*

Celebrul violonist german August Wilhelm, mort zilele aceste la Londra, unde se stabilise de cîţi-va ani, a fost pe vremuri un rival al lui Ioachim. El fusese unul din cei dintăi artişti pe care i-a grupat la Beyruth marele Wagner cu care era prieten. Wilhelm avea 62 de ani.

*

Partidele radicale din Milan au întreprins din nou o agitaţie în contra proectului moderaţilor de a ridica un monument lui Napoleon III în acest oraş.

*

Ca profesor la Academia de muzică regală la Berlin în locul lui Ioachim a fost numit violonistul francez Henri Marteau, de la conservatorul din Geneva. Locul de director, ocupat odinioară de Ioachim nu s'a dat încă nimănui.

*

La Viena a avut loc o mare întrunire publică în care numeroşi autori dramatici şi compozitori au protestat energic în contra cenzurei austriace arătînd relele ce cauzează literaturei dramatice. Cu această ocaziune s'a aratat ce caraghiozlicuri...literare se petrec în domeniul cenzurei. Un orator citează, de exemplu, că în opera „Konrad von Schurben" versurile:

Bringt uns Fleiseh und Wein,
Dabei wollen wir fröhlich sein.

(Aduceţi-ne carne şi vin, ca să ne veselim) cenzura a ordonat ca în zile de post, bunăoară Vinerea, să fie cîntate astfeliu:

Bringt uns „Fisch" und Wein,
Dabei „kann" man fröhlich sein.

(Aduceţi-ne peşte şi vin; cu aceste putem fi veseli).

*

In ziua de 10 Februar, orele 2 jum. p. m., va avea loc, în saloanele societăţei de gimnastică, sport şi muzică, un *mare concert coral*, dat de corul metropolitan, sub conducerea d-lui D. Dimitriu.

Concertul va cuprinde 3 părţi:

Partea I

1). G. Musicescu—Imnul vînătorilor.
2). Fr. Mendelsohn—Privighitoarea.
3). Florescu şi Dimitriu—Steluţa.

Partea II

4). Ed. Caudella—Vinul, versul şi fetele.
5). Fr. Abt şi Dimitriu—Feeria în codru.

Partea III

6). D. Dimitriu—Cuculeţ cu pana sură.
7). D. Dimitriu — Frunză verde romaniţă.
8). G. Muzicescu—N'auzi mamă.
9). Ed. Caudella—Marşul din Olteanca.

Vor fi trei feluri de locuri. Locul reservat 3 lei de persoană, locul I 2 lei şi locul al II 1 leu. Membrii societăţei vor avea la primele două locuri o reducere de 50 bani, înscriindu-se la intendentul societăţei cel mult până la 25 a. c., de la care îşi vor retrage biletele cu 3 zile înainte de data concertului.

Cunoscută fiind reputaţia artistică a corului nostru metropolitan şi talentul de conducător al d-lui Dimitriu, Comitetul speră că lumea noastră iaşană, iubitoare de musică bună, se va grăbi să-şi procure bilete, numărul locurilor fiind foarte restrîns.

*

Noua piesă a lui Henry Bernstein „Samson" se joacă astăzi 1 Februarie la Viena pentru întăia dată, în traducere germană. Bernstein a telegrafiat direcţiunei teatrului că nu poate veni pentru această premieră, de oare ce tot astă-zi are loc la Paris a suta reprezentaţie a aceleiaşi piese pe scena teatrului „Renaissance".

*

Louis Leloir, celebrul societar al Comediei francese şi profesor al conservatorului din Paris, va da două representaţiuni, în Iaşi: la 12 februar, *Un père prodigue*, comedie în 5 acte de Alex. Dumas fiul şi *La Griffe*, comedie în 4 acte de Bernstein.

Un ansamblu eminent, cum de mult n'a mai fost înjghebat, însoţeşte pe marele artist.

Spectacolele le aranjează *Thalia*.

*

Sîmbătă, 19 c., urma să aibă loc o representaţie teatrală cu piesa „Jertfa" în beneficiul d-rei Anicuţa Cîrjă, apreciata artistă.

Acum s'a schimbat şi ziua şi spectacolul; representaţia va avea loc la 3 Februar cu piesa *Tatăl* („Son père") de Guinon şi Bouchinet.

*

D. Alexandru Rubin, primul redactor al „Independenţei" publică în numărul de astăzi al ziarului frances un frumos articol pentru memoria lui Ronetti Roman.

Intre d. Rubin şi regretatul Roman exista mare amiciţie.

*

Primim la redacţie numărul pe Decembrie al „Revistei idealiste".

*

STRUNA ZILEI

REPETIŢII

In interesul adevărului tribunalul ieşan a ordonat a se «reconstitui» scena nenorocitului accident de tramvay din strada Pădure.

Spre a fi „după natură"
Să se dee o cartă „frai",
Magistraţilor, să iee
Loc *atuncea* în... tramvai.

Informaţii

● *La Roumanie* publică următorul comunicat:

In urma intrevederei ce-a avut loc între domnii P. P. Carp şi Take Ionescu, a devenit evident că un acord nu se va mai putea face între ei.

Nu este vorba numai de penibilul incident provocat prin alegerea comitetului conservator din Bucureşti, dar de divergenţi mult mai profunde.

Toată lumea îşi aduce aminte cu cîte greutăţi şi cu preţul căror sforţări se ajunsese la un *modus vivendi* **cînd d. P. P. Carp publicase proiectele sale de reformă fără a fi consultat, în prealabil—partidul.**

Dar de data aceasta o înţelegere a fost imposibilă.

Evenimentele se vor urma după ordinea lor logică.

● Administraţia casei şcoalelor va delega pe un architect, pentru a lua cunoştinţă de planurile de construirea celor 30 localuri noui, pentru şcoalele rurale din judeţ.

Aceste clădiri se vor construi după noul model şi lucrările vor începe în primavara anului acestuia.

● Din Galaţi ni se telefonează că oficiantul poştal Balaban de acolo, care a fugit furînd gropuri şi scrisori de valoare—ar fi fost prins şi arestat în Constantinopole.

● Preotul Stihariu, de la biserica coloniei lipoveneşti din localitate a fost permutat la Galaţi, în locul preotului Stahie, care a fost adus la Iaşi.

● In ultimul timp epidemia de scarlatină a început să descrească.

De la începutul lunei şi până astă-zi, nu s'au mai constatat în oraş decît cîte-va cazuri noi.

Febra tifoidă e staţionară..

● D. Gh. Săvescu, contabilul primăriei a fost însărcinat să ancheteze neregularităţile ce s'ar fi comis la percepţia de la abatorul comunal.

De trei zile contabilul lucrează la verificarea conturilor.

● De oare-ce cei mai mulţi dintre casapi vînd carneaîn piaţă mai scump de cît preţul fixat de primărie, d. X. Eraclide, ajutor de primar, a deschis o anchetă şi azi dimineaţă a inspectat trunchiurile din hală, constatînd că, în adevăr, unii contraveniseră la dispoziţiile primăriei.

● Societatea viticolă din localitate a învitat pe toţi proprietarii de vii din judeţul Iaşi să se întrunească în localul Camerei de Comerţ Marţi la orele 3, pentru a se înscrie ca membri ai societăţei.

● Trupa de operete de sub conducerea d-lui Niculescu-Buzeu, continuă a obţinea mari succese, în sala Teatrului Pastia, atrăgînd în fiecare seară un public uumeros.

Trupa are elemente de valoare, ca d-nii Niculescu, Ionel Cigalia, Cleiu, Ghimpeţeanu şi d-nele Micioara şi Vave Georgescu, care susţin rolurile principale.

In astă seară „*Vînt de Primăvară*", cu Vive Georgescu în rolul Hanei, iar pe mîne seară, Vineri: „*Curse-gratare*".

● Măcelarii de la abator au refuzat eri după amează să facă tăiarea, susţinînd cu orî ce chip că vor să se pună în grevă.

D. P. Fîntînariu, prim-ajutor de primar, s'a dus la abator şi a luat măsuri energice, constrîngînd pe măcelari să cedeze în stăruinţele lor de a urca preţul cărnei la 85 bani kgr.

Preţul cărnei a rămas tot 70 de bani.

● Camera de Comerţ a prelungit până la 1 Februarie a. c., termenul până cînd se vor primi lucrările pentru premiul instituit de Cameră, în valoare de 250 lei şi care se va acorda celei mai bune lucrări asupra comerţului de fructe şi cereale din circumscripţia acestei Camere.

DIVERSE

— Sîmbătă, 9 Februarie a. c., va avea loc la societatea de gimnastică, din strada Gându No. 4, o serată costumată (Kostüm-Kränzchen). Inceputul la 9 oare seara. Toaletă de dorit: costumat şi, în caz contrar, ţinută de salon.

— Sîmbătă Curtea de Apel secţia I-a, va judeca apelul făcut de dl. I. Moşcovici, fost secretar la cassa Lüpschütz, contra sentinţei tribunalului, prin care a fost condamnat la 2 luni închisoare, pentru excrocherie.

— Membrii societăţei clericale „Binefacerea", vor fi convocaţi în cursul lunei viitoare, avînd a se discuta mai multe chestiuni, între care şi alegerea noului comitet.

— Societatea de bine-facere romînă „Sfînta Cruce" din Iaşi, fondată la 6 Septembrie 1907, şi-a autentificat statutul ei la tribunalul Iaşi sec. III, în ziua de 12 Ianuarie, luînd parte 72 membri fondatori, care sunt funcţionari publici, din acei care nu au un salar mai mare de 100 lei lunar, precum şi oameni muncitori, meseriaşi, comercianţi şi agricultori.

Membrii din care se compune societatea sunt: C. Cărămidariu, Gh. I. Botez, C. Gh. Neculau, C. Moşuleţ, Ilie Scutariu, I. Damaschin, N. Prefit, P. Clopoţel, N. Florea, V. Racowitz, C. Vasiliu, N. Rusu, G. V. Mareş, C. Zaharia, Ilie Neculau, Prîsnac P., Popa Dumitru, Gh. Alexandrescu, I. Gheorghiu, Gh. Petrescu I. Antoniu, V. Manoliu, Leon Gulimaş, D. Cocuz, Gh. Vasiliu, M. Chiru, I. Cercel, T. Horeanu, C. Leţcăneanu, Zaharia C. Vasiliu, I. Gheorghiu, V. Bejan, V. Olteanu, C. Ocheană, Gh. Popovici, Gh. Florescu, C. Spinescu, Gh. Bulbuc, Gh. Ţiganaş, T. Vaisman, St. Cucu, Ilie Buzatu, I. Carabulea, D. Puşcariu, Al. Druja I. Anghelescu, Gh. Gh. Luca, M. Gheorghiu, P. Vasiliu, Gh. Hristea, C. Vermu, C. I. Constantiniu, C. I. Simionescu, I. Rotopan, N. Băltescu, N. Petrariu, N. Jemnucă, N. Camir, St. Surugiu, N. Hoisescu, C. Popovici, Dreer Anton, I. Cupa, Gh. Sălceanu, T. Vaisman, Gh. Chihan, I. Ghimpu, I. Ivanov, P. Paraschiv şi Gh. Marian.

— Eri a avut loc la cimitirul Eternitatea înmormîntarea regretatei Sfia Boghean, mătuşa d-rului Boghean din Berlin.

— Camera de Comerciu, circumscripţia Iaşi, în urma intervenţiei domnului Gh. Dimitriu-Păuşeşti, inspectorul camerei de meserii a decis să scutească, de a mai plăti, cotizaţiile lunare, pe meseriaşii din comuna Băceşti, care au fost victimi a le devastărilor din primăvara trecută.

Clara Schumann [1]

de **Carmen Sylva**

Ea rîse strengăreşte şi ochii ei căpătară o uimitoare şi adîncă strălucire în timp ce-mi povestea despre iubirea ei din tinereţe.

„Cînd era bărbatul meu de două zeci şi doi, iar eu de opt spre zece ani, am stat între el şi tatăl meu în faţa judecătorilor". Schumann dovedi că e vrîstnic şi că e pe deplin vrednic să hrănească o familie. Tatăl meu însă-i scrisese o scrisoare, care conţinea 18 ofense, din pricina cărora logodnicul meu l'a chemat în judecată. Am stat între ei amîndoi înaintea judecăţii şi am fost incuviinţată mirelui meu. Tata spumega de furie, fiind-că el îmi zicea tot-deauna: „Fiica mea nu trebuie să se mărite cu un muzicant calic, ea e prea bună chiar pentru un conte sau un prinţ!" Mă dădu afară din casă, fără rochii şi fără rufe; ba încă mama mea vitregă îmi smulse din deget un inel pe care-l aveam de la mama mea şi-l dete fiicei sale. Aşa că fiind isgonită, am plecat cu bărbatul meu; dar a fost raiul, zece ani de raiu!

De la tatăl meu n'am mai primit nici un cuvînt, de par'că aşi fi fost moartă pentru el! Trăiam numai pentru soţul meu! Urmăream fiece mişcare a spiritului său, într'atîta de mult în cît cînd spiritul său începu a se întuneca, aproape eram să înnebunesc şi eu. Pentru că vream să-i urmez şi în această nouă schimbare şi nu pricepeam încotro ducea, căci el era dumnezeul meu! Iar într'o noapte el mă trezi din somn şi-mi zise: „Te rog, scoală-te şi ieşi puţin din casă!". Obicinuită să-l ascult în tot-deauna, făcui precum îmi zise. Cînd m'am reîntors, îl întrebai de ce m'a trimis afară? „Mă temeam să nu-ţi fac vre-un rău!" Pe atunci el auzia mereu, un ton care lua forma unei melodii şi el o aşternu pe hîrtie.

Pe urmă—se aruncă în Rin! Şi nu mi s'a mai dat voie să-l revăd. El îmi trimise răspuns că mă roagă foarte mult să-l iert, că n'a putut să facă alt-feliu, c'a trebuit să sară în Rin! A vrut prin aceasta să ne cruţe de multe necazuri!

Şi aşa mă găseam cu un barbat smintit şi cu zece copii şi nici un ban, iar tata nu-mi scria de loc, de teamă că o să-i cer bani.

Amicii mei făcură atunci o colectă pentru mine şi eu am început numai de cît să călătoresc şi să dau concerte. Trei ani de zile am ţinut pe barbatu meu la un doctor în Bonn, dar n'am izbutit să-l văd nici odată, deşi am făcut numeroase încercări.

In sfîrşit într'o zi cînd aveam să cînt într'un concert la Londra, capăt scrisoarea că bărbatu meu mai avea numai cîte-va zile de trăit, că era pe moarte şi ca să vin. In această stare a trebuit să cînt! Se zice că am cîntat foarte frumos. Eu n'am auzit nici un sunet, nu-mi aduc aminte dacă am cîntat şi ce anume. Ştiu numai că toată sala pieri dinaintea ochilor mei şi părea că se învîrteşte şi că eu îndată după concert am plecat la Bonn.

Nici de astă dată nu m'au lasat să intru. Eu însă am zis: „Dacă tot o să moară, atunci nu-i mai pot face nici un rău, lăsaţi-mă să intru!".

Cînd am intrat, mai nu-l puteam recunoaşte, afară doar de ochii lui cei minunaţi pe care-i îndreptâ asupra mea şi cari se aprinseră pe neaşteptate. „A, draga mea"! esclamâ şi întinse braţele către mine. El nu mai voise să iee nimic, căci credea că vor să-l otrăvească, dar de la mine primi puţină mîncare şi urmăria cu ochii fiece mişcare a mea. In groaznica nenorocire mă găseam aproape fericită simţind încă odată marea lui iubire! Apoi muri şi eu am ramas singură pe lume cu droaia de copii mici, pe care trebuia să-i hrănesc! Era greu!

Ea povestia fără împodobiri. Povestia mereu despre dînsul, ca şi cum viaţa-i s'ar fi curmat odată cu el. Despre ce a fost după dînsul nu spunea mai nimic, numai mereu despre dînsul. Ea era ceea ce trebuia să fie o văduvă cinstită: mormîntul rătăcitor al soţului ei. Odată mi-a spus, furioasă, cum a întrebat-o o doamnă la o serată, dacă şi barbatul ei e pianist! Şi cînd am zis: „saraca de ea!", nu-şi putu opri un zimbet. De asemenea ştiu că de cîte ori îi cîntam bucata „Destul noroc" ea vroia să o audă tot mai dulce,—un adevarat simţimînt al omului îndestulat de noroc!

Dar cum e norocul oare? întrebam eu. Şi atunci ea cătâ adînc în ochii mei. Ca şi cum ar fi vrut să-mi spună: Dacă tu nu ştii, atunci eu sunt mai bogată de cît tine, căci eu o ştiu! Ce încîntătoare erau lecţiunile! „Femeea" era încă mai fermecătoare şi mai adorabilă de cît „artista".

In Mai plecarăm la Moscova; acolo am auzit'o cîntînd variaţiunile lui Schumann pentru două pianuri, cu Nicolai Rubinstein. Cînta peste măsură de frumos Niculai Rubinstein, dar nu aşa de îndrăcit ca fratele său. Pentru bucata la două piane era mai bine cum cînta el.

Pe urmă iar n'am mai văzut'o mai mulţi ani, până la 1869 cînd mama mea mă duse la Köln ca să aud un concert dat de Clara Schumann şi Stockhausen. Dimineaţa toată am luat parte la repetiţii, dar doamna Schumann era bolnavă, căci îşi sclintise degetul al patrulea la mîna dreaptă cu o chee de saltar şi nu mai putea cînta, aşa că fu inlocuită prin Brahms. L'am ascultat pe el şi pe Stockhausen. Erau repetiţii fermecătoare, dar observai o curioasă nelinişte din partea mamei mele şi eram puţin cam revoltată că ea nu se adîncia în deajuns cu sufletul în muzica dumnezeească. N'a vrut măcar să rămînă până la sfîrşit în Gürzenich. Ne-am dus în grădina botanică să luăm prînzul. Şi pe cînd ne găseam în grădină, cîţiva domni străini se îndreptară spre noi, iar unul luă loc cu totul aproape de noi, la o mesuţă, ceru o ceaşcă de cafea şi se uita ţintă la mine aşa feliu că eu, ca o tînără bine crescută, i-am întors puţin spatele, pe nesimţite. De îndată însă ce ne scularăm de la locurile noastre, acei domni străini veniră până la noi şi atunci recunoscurăm între ei pe domnul Werner, pe care-l văzusem în Düsseldorf la Principele de Romînia şi pe reprezentantul acestuia la Paris, d-nul Strat. Am recunoscut în acesta din urmă pe domnul care mă privise odinioară aşa de stăruitor.

(urmează)

1) Vezi «Opinia» din 17 Ianuarie.

Ocaziune rară

De vînzare o casă compusă din 13 apartamente, mai multe magazii, pivniţi, cămări, loc mare (foarte potrivit pentru o fabrică) situată în strada Zugravilor 55.

A se adresa la d-na Unger strada de jos 55, sau la dl. Dr. H. Burstin, strada Goliei 21.

Ultime informaţii

◕ *Consiliul de disciplină al baroului de Iaşi, întrunit astăzi la ora două, a făcut un proces verbal prin care declară că hotărîrea luată de congresul avocaţilor prin care declară greva, nu poate obliga baroul de Iaşi, care s'a pronunţat în contra ideei grevei.*

● Astă-zi dimineaţă s'a întrunit la Universitate comisiunea de judecată a învăţătorilor şi institutorilor, compusă din d-nii I. Th. Burada, D. Porfiriu şi A. Popovici şi a fixat ziua de 8 Februarie, orele 4 d. a. pentru a judeca pe învăţătorul Gh. Dimitriu din comuna Curteşti judeţul Botoşani.

Se ştie că acest învăţător e acuzat de beţie şi acte imorale.

● Ştirea dată de noi cum că numărul medicilor de plasă, va fi sporit, mai ales în judeţele din Moldova, se adevereşte.

Fie-care plasă din judeţul nostru, în ordinea in care s'a făcut împărţirea de către prefectul judeţului, va avea cîte un medic de plasă.

De asemeni, va fi sporit şi numărul agenţilor sanitari, ţinîndu-se seamă de faptul că sunt agenţi care funcţionează la cîte 2—3 comuni.

● D. Solomon Haliţa, inspectorul general al învaţămîntului primar şi normal primar, în urma unor denunţuri primite cum că la şcoalele primare de băeţi şi de fete din Herţa jud. Dorohoi, s'ar fi petrecînd grave dezordine, a obţinut de la Ministerul instrucţiunei, autorizaţia de a face anchetă riguroasă acelor şcoli.

Rezultatul acestei anchete, e de o gravitate excepţională şi dezonorează prestigiul corpului didactic. Inspecţia a constatat următoarele:

La şcoala primară de fete din Herţa, de sub direcţiunea d-nei Bogrea, a funcţionat în ultimul timp ca suplinitoare â acesteia d-na Motăş, o femee ale cărei moravuri lasă mult de dorit.

La şcoala de băeţi, din acelaş tîrguşor e director d. Gh. Bogrea, care e atins de patima beţiei şi din care pricină provoacă foarte dese scandaluri şi lipseşte de la cursuri.

D. Haliţa a mai constatat că o altă suplinitoare, neglijează şcoala în totul plimbîndu-se pe străzile tîrgului cu arendaşul V., în timpul hotărît pentru clas.

D. inspectorul Haliţa a cerut d-lui Ministru darea în judecată a d-lui institutor Gh. Bogrea şi îndepărtarea numitelor suplinitoare.

● Camera noastră de comerţ, a dat nn răspuns favorabil în ceia-ce priveşte schimbarea caratului, în carat de 2 milimetri.

● D. căpitan Fărcăşanu, comandantul companiei a 9-a, din regimentul 13 Ştefan cel Mare, va fi transferat pe ziua de 1 Aprilie a. c., în batalionul de graniceri.

● Astă-zi la orele 10, d. Gh. Bogdan rectorul Universităţei, a întrunit la rectorat pe preşedinţii tuturor societăţilor studenţeşti din localitate, pentru a stabili o înţelegere între studenţi în vederea vizitei studenţilor la Cernăutz.

Studenţii, ţinînd seamă de sfatul d-lui rector, au decis, în înţelegere cu societatea studenţilor în medicină, să accepte şi participarea membrilor societăţei „Solidaritatea".

● D. A. D. Xenopol se va întoarce în ziua de 13 Februar. In seara acelei zile societatea „Arhiva" va oferi un banchet ilustrului ei president.

D. rector a decis, de asemenea, ca să se formeze un comitet compus din 13 membri ai societăţei „Uniunea" şi cîte 4 ai societăţilor de medicină şi Solidaritatea, plus d. secretar al rectoratului Agricola Cardaş, care comitet să aibă conducerea acestei excursiuni.

● Eri a avut loc în sala cea mare a comandamentului, o şedinţă de focuri de rezboi a seriei întâia a corpului ofiţeresc din localitate, de sub prezidenţia d-lui colonel Musteaţă, comandantul brigăzei cavaleriei.

● Marţi, 22 Ianuarie, orele 4 jum., d. profesor I. Peretz îşi va începe cursul liber de drept bizantin pentru candidaţii la doctorat.

● Comenduirea pieţei a luat măsura ca de aci înainte sub-ofiţerii şi gradele inferioare, să nu mai frecventeze cafenelile, şantanurile şi localurile publice.

● Adunarea generală a viticultorilor din judeţul Iaşi, care urma să aibă loc mîine, în localul camerei de comerţ, a fost amînată pentru ziua de 23 Ianuarie a. c.

● Adunarea generală a Camerei de comerţ, va avea loc, după toate probabilităţile, în ziua de 4 Februarie a.c. cînd se va face darea de seamă pe anul trecut.

● Am spus că în curînd se va face la Mülheim recepţia tuburilor necesare conductei de aducerea apei de la Timişeşti.

Cu aceasta va fi însărcinat d. inginer Bălănescu, de la casa apelor, care va pleca la Mülheim.

● Vineri 18 Ianuarie va avea loc la Teatrul Naţional, o reprezentaţie organizată în folosul şcoalei profesionale „Reuniunea Femeielor Romîne din Iaşi".

Se va reprezenta frumoasa comedie „Regulus Codoveanu".

Biletele se găsesc la agenţia teatrală „Thalia" (Th. Maximovici).

● Soldaţii bacalaureaţi din localitate vor fi încazarmaţi din nou cu începere de Duminică, 20 Ianuarie.

● „Preotul romîn, consideraţiuni asupra chemărei sale"—este titlul prelegerei pe care preutul Ioan A. Grigoriu, profesor de religie, o va desvolta Duminecă, 20 c., în aula Universităţei din Iaşi.

● Examenul de definitivat al institutorilor şi învăţătorilor din întreaga ţară, va începe în ziua de 21 Aprilie a. c.

Examenul se va ţinea la ministerul instrucţiunei publice.

● Direcţiunea închisorilor a trimes o nouă circulară închisorilor unde se va înfiinţa cursuri de adulţi, arătînd programa după care se vor preda acele cursuri.

La penitenciarul local, cursurile de adulţi vor începe la 1 Februarie a. c.

● La concursul pentru ocuparea catedrei de Piano de la Conservatorul din Iaşi, care a început astăzi în Capitală, candidează: d-nele Eugenia Cancicoff, Elena Sălceanu, Maria Severeanu, Caterina Anastasiu, Maria Cobălcescu, Eugenia Drăghici, Lucreţia Burada şi d-nii: Enrico Mezetti, Ilie Ionescu-Sibianu şi Alexandru Ciolan.

Ecouri Judiciare.—In procesul de omor prin imprudenţă ce-a fost intentat d-lui Sturza, curtea s. I a admis ieri incidentul rădicat de avocatul d-lui Sturza ca să se facă o nouă expertiză la faţa locului.

Curtea a numit expert pe d. inginer Hudic, inginer şef al comunei.

— Procurorul general a plecat ieri la Bucureşti spre a raporta ministrului în chestia Ciulei.

— La secţia I a tribunalului se judecă azi procesul lui Tomiţă, fost casier la casa de bagaje din gara Iaşi acuzat de delapidare de bani.

— Curtea secţia II va judeca mîine importantul proces d'intre d-ra Florica G. Rozicescu şi N. Nanu cu casa şcoalelor pentru anularea şi revocarea legatului relativ la şcoala din Pomîrla, făcut de Anastasie Başotă.

Reclamanţii vor fi asistaţi de d. M. Ferechide, iar casa şcoalelor va fi representată prin domnii M. Antonescu şi Cireşianu.

● Primim de la d. dr. Ghelerter, directorul şcoalelor *Cultura*, următoarea rectificare:

— Ca notiţă esplicativă la ştirea dv. privitoare la chiemarea mea înaintea consiliului permanent al instrucţiunei pentru abatere de la regulament, vă rog să bine-voiţi a publica încheierea raportului de inspecţiune, transcris în condica de inspecţiune a şcoalei No. 1 la 19 Decembrie 1907 de către d. revizor şcolar din localitate, D. Sachelarescu:

„In toate clasele, am examinat elevii la limba romînă, istorie, geografie; la clasa I şi a II-a şi la exerciţii de intuiţie, iar la clasa III-a şi la Artimetică. La toate obiectele am căpătat respunsuri satisfăcătoare, aşa că mi-am făcut convingerea, că d-nii institutori lucrează corect şi cu stăruinţă.

Pentru bunul mers al şcoalei în general, exprim mulţumiri d-lui director".

Ştirea dv. care pînă acum nu se adevereşte, pare deci şi neverosimilă. Aceasta, cu atît mai vîrtos, cu cît prin adresa Seria G. No. 75378 din *14 Ianuarie 1908*, Onor, Minister aprobă orariile, lista cărţilor şi personalul didactic al şcoalelor societăţei Cultura.

● Trib. s. II a declarut astă-zi în stare de faliment pe A. Saragher, neguţitor de haine gata în str. Veche.

Falitul a fost arestat.

● Camera de punere sub acuzare a respins astăzi apelurile facute de M. Feibiş şi Z. Zeilig, neguţitori în Iluşi, depuşi pentru bancrută.

● Inmormîntarea regretatului Victor Dogar a avut loc astă-zi. Foarte multă lume asista la trista ceremonie.

● Intre cei chemaţi înaintea comisiunei de reformă a membrilor corpului didactic primar, a fost şi d. V. Agapi, institutor la şcoala primară de aplicaţie depe lîngă şcoala Normală „Vasile Lupu".

Comisia a rămas cu dreptul surprins de graba ce a pus de a trimete spre reformă pe unul din învăţătorii tineri şi buni metodişti.

Fiind iară găsit perfect sănătos a fost lăsat să funcţioneze înainte.

● La 16 Ianuarie se va judeca la sec. II-a a Tribunalului procesul intentat de d-na Anastasia Macovei, născută Prăjescu, d-nei Maria A. Doiciu născută Prăjescu, pentru plata unui legat de 10 mii lei, lasat prin testamentul defunctului Prăjescu.

Ruptura din partidul Conservator

— Prin telefon de la corespondentul nostru —

Bucureşti 17 Ianuarie.—Eri după amiază a avut loc o lungă întrevedere acasă la d. Take Ionescu, între fostul ministru de finanţe şi d. Jean Lahovari, asupra celor întîmplate la clubul conservator.

Intrevederea a fost foarte mişcătoare şi, după o consfătuire mai bine de o oră, d. Jean Lahovari s'a dus să facă o vizită d-lui P. P. Carp.

— După toate probabilităţile, se va da o deosebită importanţă organizaţiei politice a Capitalei.

D. Take Ionescu va fi proclamat şef al nouei organisaţiuni.

Se va da o mare îngrijire organizaţiei pe culori şi prima întrunire va fi la d. Jean Th. Florescu, în culoarea de albastru.

— Pentru mîine seară, Vineri, sunt convocaţi în Capitală toţi fruntaşii partizani ai d-lui Take Ionescu, din întreaga ţară, la o consfătuire, sub preşidenţia d-lui Take Ionescu, cînd se va comunica noua organizaţie a partidului.

Tot în această consfătuire se va fixa şi data congresului tuturor fruntaşilor din provincie, cînd se va fixa şi noul program.

— *In unele cercuri se afirmă că d. Take Ionescu va face declaraţii în cameră asupra celor petrecute la clubul conservator din Capitală, precum şi noua organizaţie politică ce o va întreprinde.*

De asemeni se mai afirmă că d. Take Ionescu, va cere o audienţă la palat, pentru a comunica M. S. Regelui, cele petrecute în sînul partidului conservator.

— D. Radu Rădulescu, fost deputat de Olt, a adresat o scrisoare d-lui P. P. Carp, prin care îi spune:

„Recunosc în d-voastră o inteligenţă vie, dar în acelaş timp o lipsă totală a realităţei. Dacă aţi fi avut atenţiunea încordată n'aţi fi provocat desbinarea, care a dat dovada de loviturile de invidii păcătoase ce s'au uneltit contra celui mai capabil dintre oamenii noştri politici, care face fala ţărei".

— Eri, în culoarele Camerei, a urmat o discuţie între d-nii Nicu Filipescu şi Voroveanu, de la Craiova:

„N'aveţi dreptul să vă plîngeţi de d. Carp. Eu aşi putea şi aşi avea mai mult drept să mă plîng, căci ştiţi cîte am îndurat".

D. C. Cantacuzino—Paşcanu, care se afla de faţă, a intervenit zicînd.

„Nu mai desgropaţi trecutul. Sunt multe de spus asupra politicei conservatoare a d-lui Carp.

— D. Ghyka—Comăneanu, şeful conservatorilor din Argeş, a fost chemat în Capitală de d. Gh. Gr. Cantacuzino.

Fruntaşul conservator din Argeş, i-a declarat:

„Cunosc ideile d-lui Take Ionescu şi chiar azi dimineaţă am vorbit cu d-sa.

Ţin să vă spun că acasă la d-sa am văzut steagul partidului moştenit de la Lascar Catargi".

— *Ziarul «Ordinea», publică în numărul său de astă-zi, un interesant articol de reportagiu asupra rupturei din partidul conservator.*

Intre altele, articolul spune:

„Convieţuirea elementelor democratice cu cele reacţionare, devenise imposibilă. D. Carp în loc să rămînă şeful unui partid, a primit rolul de protector al uneltirilor îndreptate contra părţei democratice din partidul conservator".

— D. Alexandru A. Bădărău, a sosit azi dimineaţă, cu trenul de 11 şi 50.

La gară a fost întimpinat de numeroşi prieteni.

D. Bădărău împreună cu d. Cananău şi prietenii care-l aşteptau la gară s'au dus acasă la d. Take Ionescu, cu care au avut o consfătuire, care a durat mai bine de o oră.

—Se desminte versiunea care se răspîndise de unele ziare cum că ruptura nu s'ar fi făcut de comun acord cu d. Badărău.

Inţălegerea a fost completă între d-nii Take Ionescu şi A. A. Badăreu asupra rupturei, faţă de cele petrecute la clubul conservator.

Toţi foştii deputaţi, foşti senatori, foşti primari şi foşti prefecţi din întreaga ţară, partizani ai d-lui Take Ionescu au fost convocaţi pentru Duminică, acasă la dl. Take Ionescu, pentru a lua parte la o consfătuire în care se va expune situaţia.

Probabil că în cealaltă Duminică va avea loc congresul, fruntaşilor din întreaga ţară, cînd se va hotărî asupra nouei înjghebări, sub şefia d-lui Tache Ionescu.

— *Intregul club conservator din Botoşani a comunicat că participă la acţiunea întreprinsă de d. Tache Ionescu.*

— Ştirea dată de unele ziare cum că o înţelegere e pe cale de a surveni între d. general Manu şi d. Take Ionescu, este falşă.

—Intr'un interview pe care d. Geblescu, fostul prefect de Craiova, l'a acordat corespondentului „Adevărului" din acea localitate, fruntaşul conservator, vorbind despre ruptură a declarat:

„De altminteri, eu încă de astă primavară am spus că nu cred că fuziunea e serioasă şi că va putea dura multă vreme".

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

,Bucureşti 17 Ianuarie

Camera

Bucureşti.—Prezidează d. Ferekide. Sunt prezenţi 115 d-nii deputaţi.

Pe banca ministerială sunt d-nii D. Sturza, Em. Costinescu, Spiru Haret, Toma Stelian şi Anton Carp.

La deschiderea şedinţei se pune la vot legea pentru despăgubirea celor devastaţi.

Au fost 98 de votanţi. Legea s'a votat cu 76 bile albe şi 22 bile negre.

Deputaţii trec apoi în secţiuni pentru a studia proectul casei rurale.

Temeri de manifestaţii

Bucureşti.—La Senat se începe astă-zi discuţia proiectului monopolului cîrciumelor.

Sunt temeri de manifestaţii ostile din partea podgorenilor şi cîrciumarilor.

Armata a fost concentrată în jurul Senatului.

Imprumutul jud. Fălciu

Bucureşti.—Prefectura de Fălciu a cerut ministerului să-i permită contractarea unui împrumut de 150000 lei de care are nevoe spre a face toate lucrările votate în luna curentă.

De la consiliul agricol

Bucureşti. — Consiliul agricol superior s'a întrunit astă-zi din nou şi s'a ocupat de restul numirelor ce sînt de făcut în funcţiile de inspectori regionali.

Consiliul a hotărît ca în judeţele mari, ca Iaşul, Ilfov, Dolj etc. să se numească pe lîngă fie-care inspector, cîte doi subinspectori.

Examenul de definitivat

Bucureşti.—La examenul de definitivat al învăţătorilor şi învăţătoarelor, care va începe la 18 April, se vor da candidaţilor cîte două probe: una extemporală şi o altă de practică pedagogică.

Masacrul dela Dragoş

Constantinopole. — Marele vizir a declarat ieri mai multor diplomaţi că o nouă anchetă a stabilit că recentul masacru dela Dragoş a fost comis de o bandă grecească.

Comisia budgetară a Reichstagului

Berlin.—Comisiunea bugetară a Reichstagului a început discuţiunea budgetului departamentului internelor votînd un credit suplimentar de 400.000 mărci pentru favorizarea experimentelor aeronaute şi apoi un credit de 2.150.000 mărci ca indemnizare pentru Contele Zeppelin şi pentru cumpararea celor două dirijeabile ale sale.

Jubileul Imparatului

Viena. — In vederea pregătirilor pentru jubileul împaratului, ziarul semi oficios „Abend Post" repetă dorinţa imparatului de a nu se face cu acea ocaziune festivităţi, pentru a se întrebuinţa banii ce s'ar cheltui astfel, în scopuri umanitare sau de utilitate generală.

Afacerea atentatului cu bombe

Cettinge. Guvernul sîrbesc a declinat cererea de extradare făcută de guvernul princiar, a culpabililor în afacerea atentatului cu bombe şi care s'ar afla pe teritorul sîrbesc.

Vizita oficială

Cristiana.—Regele a fost încunoştiinţat că suveranii Angliei îi vor face o vizită oficială timp de trei zile pe la mijlocul lunei Februarie.

Noul cabinet bulgar

Sofia.—O depeşă a agenţiei telegrafiei bulgare vesteşte că un cabinet democrat s'a format sub preşidenţia d-lui Malinow care a luat portofoliul lucrărilor publice, d-l Takew a luat internele, di Paprikow agentul diplomatic al Bulgarie: la Petersburg afacerile streine, d. Salabasew finanţele, Musaoow instrucţiunea publică, Kerstew justiţea, Liapcen Comerciul şi agricultura, generalul Nicolaew resboiul.

Interwievat, noul preşedinte al consiliului a declarat că va observa în chestiunea macedoneană o atitudine perfect corectă şi leală, că nu va face nici odată o politică de aventuri. Cu toată simpatia pe care o are pentru conaţionalii din Turcia, Cabinetul va împedeca agitaţiunea teroriştilor macedoneni.

NOUA ŞI PRINCIPALA

Colectură Romînă

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Inştiinţează pe numeroşi sei clienţi **că sau pus în vînzare**

Lozurile clasei a 2-a

—Tragerea la 4 şi 5 Februare 1908—

Reînoirea biletelor se va face cel **mai tîrziu pînă la 27 Ianuar 1908**

Cîştigul principal în caz norocos

— 70,000 lei —

Preţurile la clasa 2-a sunt:

1/8 Una optime **2.50** 1/4 Un sfert Lei **5**

1/2 Una jum. **Lei 10** 1 Loz întreg „ **20**

Feriţi-vă de agenţi

Cari vă speculează luîndu-vă preţuri exorbitante pentru Gramofoane false.

Nu cumparaţi în alt Magazin înainte de a cerca Gramofoanele şi plăcile noastre veritabile, recunoscute ca superioare de numeroasa noastră clientelă.

Plăcile şi acele noastre sunt cele mai veritabile nefiind uzate.

A sosit un mare transport de Gramofoane şi plăci precum şi viori, mandoline, flaute etc.

„România Musicală"

Magazin de instrumente şi note muzicale 24. Iaşi, str. Lăpuşneanu, 24.

Mobile

Dormitoare, Sufragerii Saloane, Birouri

O Expoziţie de 40 odăi Complecte

fie care alt model; tot ce este mai nou şi frumos cu preţuri foarte eftine.

Dormitoare complecte de Bronz

Paturi, Noptiere, Lavabouri etc.

tot ce este mai bun

GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subţire) **de la 20 lei** *fereastra complectă* în loc de 35 lei.

Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.

Magasinul **HIRSCH**

str. Lăpuşneaeu 38

In atelierul de croitorie pentru Dame

al D-nei

Natalie Czaikowsky

SE CAUTĂ LUCRĂTOARE

Se plătesc onorarii bune.

Farmacia I. ROTBARD

Piaţa Sf. SPIRIDON.—IAŞI

Aprovizionată zilnic cu medicamentele cele mai moderne; Specialităţi străine, ape minerale şi parfumerii.

Untură de peşte importată direct din Norwegia.

Laborator special

pentru

Analize medicale

Dr. Med Ioan Nimereanu

asistent Clinicei Dermato-Syfilitici şi al Laboratorului de Anatomie Patologică, fost preparator Laboratorului de Clinică Medicală.

Iaşi strada Lăpuşneanu No. 10

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

S'au pus în vînzare

LOZURILE

CLASEI 2A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

Tragerea

la 4 5 Februarie 1908

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 70,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 2.50
1/4	Un sfert	Lei 5
1/2	Una jumàtate	Lei 10
1	Loz întreg	Lei 20

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului în Palatul Casei de Depuneri şi Consemnaţii

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concesionara pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL Dr-ului ZED

are pentru basa principală Codeina şi Tolu; el inlocueşte Pasta Zed şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului si ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusci măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* farmacii

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT SI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 51

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 50
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 2 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR

déposa

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSU SI ANTI-BILIOSU

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilarĭ celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără tĕma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĔ-DECI ANI** a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care sticlă de veritabil Elixir Guillié

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul V — No 342. Sîmbătă 19 Ianuarie 1908

BAȘ-BOER

La pragul luptelor pentru neatârnarea țărilor romînești și scoaterea lor de supt a tot puternicia Turcilor, duhul răzvrătirei, care ferbea în Europa, adus-a și la noi înoiri și primeniri în gândul celor chemați a se vorovi între ei pentru obștestile pricini.

O dată cu domniile pămîntene, așezate și ticluite de boeri, și numai primite și întărite de poartă, gândul boerilor și boerinașilor de după vremuri fost-a dus spre o din talpă schimbare a rostului și urzirei vieții politicești.

Boerii *protipenda*, căutau să se cuprindă ei în de sine pentru a trage totul pentru ei, și în fruntea acestora stătea marele bogătaș în moșii multe și mărunte vornicul *Tudor Balș*. Ce-i drept protivnic lui-și avea pe visternicul *Roxnovanu*, urmaș a trei rânduri de visternici; care izbutesc a-și aduna în juru-i un taraf de *veliți* boeri, fruntea boerimei Moldovei. Mai era protivnic vornicul *Negel*, cel născut *Costaki* dar poreclit *Negel* după un *nèg* mare ce-i crescuse pe nas; acesta avea la spate pe frate său *Veniamin Costachi*, marele Mitropolit al Moldovei și stâlpul zilei.

Iar mai pre sus de toți era însuși *Caimacanul Vogoride*, căruia i se născuse dorul de domnie, ademenind în dreapta și în stînga pe anumiți boeri să treacă în *taraful* lui.

Erau și atunci năzuinți mai mult sau mai puțin vrednice de urmat și în juru-le se strângeau oamenii politici în dorul de a croi și lor și țării prin ei o soartă mai bună.

Dar cu cît frământările dintre cei mari erau mai tari și mai adânci și deci se ciocneau în năzuinți, cu atît se înlesnia boerinașilor de a doua și a treia treaptă a se aduna, a se sfătui și a prinde între ei duhul cel nou ce ferbea în lume.

E lung pomelnicul acestor boerinași, care crezură că a sosit vremea ca și în Moldova Domnul să guverneze cu o adunare obștească, să fie chiar el ales de acea adunare și pe glasul a vre-o 70 și ceva de *ponturi* să-și spue planul unei viitoare obláduiri pàmîntene.

Intre cei ademeniți de acest duh nou era și vornicul Ioniță Sturdza, boer de veche viță dela Ștefan Vodă, cu multe cinuri împodobită, dar departe de a vîna pentru sine *surguciul* domniei.

Dar după cum Iehova ales-a pe David din cioban dela oi să-l facă Rege și profet al său, harul Dumnezeesc făcu să se scoboare mila sa pe capul celui mai mic dintre cei mari, și titlușul de Vodă și Domn să se dea celuia ce iscălia numai vornic cu slova lui dreaptă și citeață.

Boerii pribegi peste Prut și Molna crezură că veni vremea ca pe lîngă *arzul* trimes la poartă să aleagă și o delegație de boeri să ducă prin viu graiu protestăluirea lor la Inalta Poartă. Purtător acestui gînd și cuvînt era marele moșier vornicul Teodor Balș.

Cu toată împotrivirea Caimacanului Vogoride, îndrăsnețul Teodor Balș izbuti a trage spre sine pe *Seraskierul* de Silistra și acesta orîndui ca de sîrg căimăcănia să urnească la Poartă o deputație de boeri.

Credea vornicul Balș că deputația boerilor Moldoveni va stărui în a lui recomandație către vizir și Măria Sa Sultanul.

In drumul său însă, boerii moldoveni dînd mîna cu cei munteni la pașa de Silistra și mai schimbînd între ei videri asupra rostului trebilor obștești, își schimbară planul și din sfatul lor eși că Măria Sa Sultanul unse de domn pe Vornicul Ioniță Sturza, una lulie 1822.

Boerimea cea mare rămase ca opărită, și nu le rămase altă cale de cît să se rupă de moșie, să iasă din țară, neputînd a suferire să fie oblăduiți de un mai mic dintre ei căruia urma să-i zică de acum înainte *Măria-Ta*.

Vornicul Balș apucă calea surgunului la Cernowitz și stătu acolo să vadă cum se vor desprinde faptele.

In țară taifet mare. Mojicimea și boerimea cea mărunțică îi venise apa la moară și nu mai putea hălădui marea boerime de răul prostimei care prinsese la nas înbrăcînd cinuri. Se lărgise casa țării; noul Vodă tare pe ajutorul *cărvunarilor* și a *parveniților* nesocotea sfintele drepturi ale celor eșiți din ciolane sfinte.

O tânguire se trimesese la Poartă în cuprinderea aceasta: *„Soarta unui popor întreg este încredințată la niște oameni lipsiți de toate cunoștințele, de toată moralitatea, cari nu au nimic sfînt și a căror sete prodomnitoare este setea de bani. Sînt din nefericire și nobili printre ei...“*

Dintre nobilii, care crezuse de cuviință a fi pe partea noului domn, a fost între cei dintâi întorși la gînduri mai bune însuși vornicul Toderiță Balș.

Sandu Sturza văzu că cel întâi pas politic e de atrage spre sine pe bogatașul Balș, din a cărui lucrare se începuse urzitura însăși a Domniei lui.

Un răvaș domnesc fu trimes cu anumit ceauș la Cernăuți. Domnul se făgăduia că nu va nesocoti nimic din dreptele cereri ale lui Balș.

O *unire*, o *împăcăciune* era de dorit. Și s'a făcut.

Vodă Sturdza a stat și a gîndit cam cu ce ar răsplăti acest act de uitare de sine, de călcare pe inimă, izvorît din cel mai nețărmurit dor și drag de țară și moșie.

Totul pentru țară, nimic pentru noi!

Vornicul Balș reveni la Curtea lui Sandu Sturza, dar mult mai mare și mai slăvit ca mai înainte.

Să administreze ceva, nu catadixea. Nici Domnul nu i-ar fi dat că l'ar fi ofensarisit, nici boerul n'ar fi primit, că s'ar fi simțit atins.

De vornic era deja vornic; logofăt să-l fi făcut era prea puțin; trebuea ceva mai mare. *Unirea, împăcăciunea n'o făcuse de dragul logofeției!* Și apoi chiar logofăt mare tot era în atîrnare de Vodă!

Voia și Domnul să-i dea ceva mai mare, foarte aproape de Vodă fără să fie Vodă, că nu se putea. Să-l aleagă prezident al luminatului divan!

Da, o idee! *prezident;* dar o greutate a timpului; pe atunci prezident al Inaltului divan era numai Mitropolitul; și Mitropolit era Veniamin Costachi!

Mare bătae de cap pe bietul Vodă; un divan două se ținură și se sfătuiră ce să facă, ce să dreagă să împace mulțumitor pe Balș. Făcuse omul atîta sacrificiu de sine; dragostea de țară îl făcuse să primească și el domnia lui Sturza.

In sfârșit s'a găsit!

Să rămăe boer cu boerie, dar fără slujbă anumită. Domnul nu voia să obosească pe marele boer Balș, nici cu visteria, nici cu obláduirea, nici cu judecarea pricelor; cu nimic, cu nimic, cu nimic; și cu toate acestea să-l faci să fie mai mare peste toți: *un Vodă după Vodă*, mai pre sus de Mitropolit, mai pre sus de logofăt și de toți ceilalți.

Puterea de a iscodi nu era mai puțină în trecut ca astăzi. Astăzi s'ar zice prezident de consiliu fără portofoliu; prezident de club fără șefie. Onoruri nu șagă! Pe atunci boerii nu se puteau inglindisi în atîtea ipochimene ca cei de astăzi, dar stînd și făcînd, îi veni în minte luminatului Domn să dea lui Toderiță Balș, vornicului Tudor Balș, *celui mai mare moșier al timpului*, rangul de *baș boer*.

Și vornicul Balș a petrecut în țară la Curtea lui Vodă Sturza cu cel mai mare rang de boerie care au fost pe vremuri, în țările românești: mai mare ca *Banul* de Craiova, mai mare ca logofătnl de Moldova, fiind *baș boer*.

Pe unii îi mulțumesc cuvintele!

Și așa s'a făcut unirea în anul de la Hristos 1825 între cei dușmăniți până mai eri, pentru a sluji drept pildă copiilor și nepoților lor.

Gh. Ghibănescu.

„Aventura comică“

Cele două ziare din București care represintă vederile clubului conservator primenit cu ilustra prețedinție a Nababului—publică un comunicat foarte select în chestia desarmonizărei „armoniei“.

„Citi-va“ „membri ai partidului conservator“ glăsuește comunicatul—„vor să se arunce într'o aventură mai mult comică“.

Aventura mai mult dramatică este alta: d. Carp, care n'avea ce face cu capul așa de frumos al Nababului, l'a ales pe acesta, potrivit unei convențiuni, president al clubului conservator din Capitală.

Iar acei, cari, pentru motive serioase, n'au voit să se lase presidați de un president pe care d. Carp l'a tocmit cu contract verbal—aceia, „citi-va“ la număr, se dedau la o aventură comică.

D. Carp s'a angajat la un act de gentileță față cu d. G Gr. Cantacuzino. Acel act angaja cu atît mai puțin restul partidului, cu cît primo, d. Cantacuzino trebuia trecut la bine meritatul repaoz și, secundo angajamentele personale ale unui șef nu privesc partidul.

De aceea o parte a partidului s'a retras, lăsînd ca d. Cantacuzino să-l presideze pe d. Carp, precum, nu tocmai de mult, Tanase presida telefonul d-lui Cantacuzino.

Dacă o asemenea retragere se tălmăcește cu o aventură comică, apoi prețedinția d-lui Cantacuzino, care a devenit acolo după o venerabilă șefie, devine o tragi-comedie, pe care d. Carp trebue s'o fi inventat ca să aibe de ce rîde.

In politică, însă, dacă rîzi prea mult—și d-lui Carp, îi place să rîdă mult—nu poți face treabă bună și acei cari cred că, acum mai ales, nu ie vreme de zeflemele—s'au aruncat în acea „aventură comică“ grație căreia nu vor mai fi stingheriți în opera lor, nici de intrigi, nici de zeflemele, nici de toate celelalte mari și mici nimicuri, care amenințau să transforme partidul într'un monument de ilaritate și ca să fim în notă—într'o aventură foarte comică.

Baba clonțoasă

Iată cum povestește d. Panu în „Săptămîna“ sa, cele petrecute de curînd la clubul conservator.

O leliță oarecare s'a căsătorit cu un bătrîn, încheind cu această căsnicie un traiu cam furtunos. Viața nouă însă nu-i surîde: lelea desfrînată de eri, devine soția necredincioasă de azi. Se întîmplă totuși că bărbatul, de și bătrîn, e om energic, și pune hotărît piciorul în prag, ceea ce face pe femee și pe suratele ei să țipe și să facă scandal. Concluzia? Și-a găsit lelea barbatul.

Istoria se poate povesti și altfel. Viața furtunoasă a lelei, e clevetirea mahalalei. Necredința soției e zulia bătrînului și relele sfaturi pe care acesta le ascultă. Iar atitudinea celui care, în lipsa femeei de acasă îi aruncă lucrurile pe fereastră și-i închide ușa, poate fi caracterizată mai drept cu alte cuvinte de cît cu: „și-a găsit lelea barbatul“.

Ce să te faci însă cu babele clonțoase! Cît e ziulica de mare, clevetesc și clevetesc pe spinarea tuturor. Ba că cumătra din vale e așa, ba că lelea din deal e altfel... De altă treabă nu-s bune pe lume, căci dacă în neputința lor nu mai pot face nimic bun, barem să nu lase nici pe ceilalți să facă ceva de samă.

De demult, d. Panu e baba clonțoasă a lumei noastre politice. Albit în furtunile unei vieți cu adevărat aventuroase, d-sa s'a frămîntat într'o activitate sterilă, care dacă i-a dat clipe de glorie trecătoare, l'a făcut însă la sfîrșitul carierei să-și renege trecutul întreg, și să trăiască pe ruinele iluziilor sale perdute.

In preajma sa alții însă, au mers drept înainte, nu s'au desmințit, și nu s'au abătut din drum. D. Panu vede cu amărăciune declinul său și rîdicarea celorlalți, — și veninul îl înecă. Ne putînd face altă ceva, clevetește... Biata babă!

„Exagerarea Egoizmului“

Cînd s'a proclamat în București ceea ce n'a existat nici odată—prètinsa fuziune—d. Take Ionescu, în discursul său de la 17 April, propuse o cruciadă contra exagerărei egoizmului.

Acel exagerat egoism, contra căruia ilustrul fruntaș propunea cruciada, caracterizează pe d. Carp și a devenit, după decenii de practică, apanajul acestui bărbat de stat.

După numele d-lui Carp, dacă vreai să fii critic exact, trebue să pui punct, căci după acel nume nu mai urmează nimic și nimeni.

Istoricul viitor va prèface, poate, acel semn de punctuație într'un semn de exclamare—sau în unul de întrebare. Dar istoria se va repeta: după numele Carp nu se va putea pune nimic alta.

D. P. P. Carp sufere de betegia ambiției și această betegie l'a adus să-și exagereze și personalitatea și egoizmul.

D. Carp este deșteptul cu care mergi la pagubă sigură și greu poți merge la pagubă sigură, cînd tu vreai să faci treabă pentru țară.

Pînă a nu se face fuziunea, d. Carp era nu șeful unui partid—fiind că nu-l avea—dar un fel de tată al unei mici familii politice—care voia așa sau se deprinsese așa: să fie ca acea babă de ciară pe care proprietarul panoramei o învîrte cum poftește.

D. Carp își tortura familia politică cu egoizmul seu și o hrănea—politicește—cu zeflemele, unele originale, cele mai multe reminiscențe ale unui bătrîn abonat al revistei Fliegende-Blätter.

Familia îl lăsa să facă.

De-o dată proprietarul micei familii politice deveni, spre încercare, șeful unui partid politic puternic și mare și acel partid avea dreptul să creadă că nu va fi tratat asemenea micei familii. Căci dacă aceasta, prin o regretabilă prescripție, a ajuns să fie, ca și Țibănești, proprietatea esclusivă a d-lui Carp—partidul cel mare nici se gîndea că va fi tratat la fel.

La început lucrurile au mers cum au mers. După aceea, însă, d. Carp a recapatat atacurile de care suferea și un rège frances—și ar fi voit ca partidul cel mare să treacă la odaia de copii, care formează familia cea mititică.

Ar fi voit d. Carp să-și instaleze un fel de internat de nevrîstnici, pe cari să-i epitropiseascā în calitate de mare maestru.

Iar țara, biata țară, s'o regulezе în baza unor proiecte, cari, fereascā Dumnèzeu!—urmau să devie legi—și pe cari le-a întocmit după niște sîngeroase extrase din romanul „Dramele inchiziției“.

Atunci partidul, îngrozit de opera „tatălui micei familii“—l'a lăsat pe d. Carp să-și exagereze egoizmul în familia politică.

De acum să exagereze—sănătos.

OAMENI ȘI LUCRURI

Dramele marilor idealuri

In jurul nouei lucrări dramatice a lui D'Annunzio zgomotul și comentariile n'au încetat. „La Nave“—este în momentul de față nu numai Corabia în care poetul a simbolizat viitorul, dar este și aceea pe care se îmbarcă toate fantaziile, toate avînturile sufletești, în care se resfrîng toate dorurile de mărire, toate ambițiunile de cuceriri, în care suspină toate aducerile aminte ale gloriei străbune. Asupra Veneției, asupra falnicei Veneții de altă dată se ațintesc toate privirile și simpatiile, de cînd D'Annunzio a reînviat puterea ei de odinioară și a apoteozat cu accente extrem de duioase „vecinic trista Adriatică“ înstrăinată Italienilor. Pe cîți poeți nu i-a inspirat groaznica decădere a falnicei Suverane a mărilor și ce frumos a reamintit întreaga dramă a Adriaticei sonetul lui Eminescu:

Okeanos se plînge pe canaluri,
El numa'n veci e 'n floarea tinereții
Miresei dulci i-ar da suflarea vieții
Isbește 'n ziduri vechi sunînd în valuri.

...Și iată că un singur poem dramatic al unui mare poet determină o mișcare nu numai poetică, dar și politică, diplomatică; trezește luarea aminte a lumei întregi asupra unor eventuale încercări politico-militare întru redobîndirea puterei perdute—atîta de mult regretată.

Tabloul acestui succes poetic, momentul unui atare răsunet are ceva grandios și realminte emoționant. Și atunci fie care se gîndește fără voie la țeara sa, privește împrejur, evoacă operile poeților „săi“ pentru a vedea în ce chip s'au resfrînt marile dureri naționale în sufletele lor, în versurile lor.

Țărișoară mică, rînd pe rînd desmembrată de vecini puternici, cum apari oare în vibrările pentru ideal ale cîntăreților?

Iată Bucovina, plînsă cu jale de Eminescu:

...Ochiul îmi clipește, genele 'mi sunt pline
Inima mi-e grea;
Astfel totdeauna, cînd gîndesc la tine,
Sufletul mi-apasă nouri de suspine,
Bucovina mea!

Iată țările de peste Carpați lăcrămînd în valurile Oltului, în strofele lui Goga:

...Dar de ne-am prăpădi cu toții
Tu, Oltule, să ne răzbuni!
Să verși, păgîn, potop de apă
Pe șesul holdelor de aur;
Să piară glia care poartă
Instrăinatul nost'tezaur;
Țărina trupurilor noastre
S'o scurmi de unde ne'ngropară
Și să'ți aduni apele toate,
Să ne mutăm în altă țeară!

Iată acum cel mai cîntat și mai jelit din apele noastre, Prutul, în poezia unuia din cei mai tineri, Corneliu Moldovanu:

O Prutule, multă obidă în inimi viteze ai pus
Cu jale plătitu-ne-ai veșnic și jalea pe toți ne-a răpus;
In pagubă multă remas-am...de aceia noi toți te urîm,
Căci tu ai răbdat să ne strice moșia cazacii din Crîm.

Iată în sfârșit spre miază-zi întinzîndu-și brațele, spunîndu-și suspinele țările de peste Dunăre, de departe. Unde e puternicul geniu dramatic care întrunind în sine avîntul lui Alexandri, îndrăzneala lu Hașdeu și armonia clasică a lui Eminescu să aducă odată pe scenă toată tragedia marilor dureri naționale, așa cum a făcut acum în Italia D'Annunzio cu emoționanta sa dramă de vis și de ideal: „Nave“?

Rodion.

DESCHIDEREA cursurilor de doctorat

Prelegerea d-lui prof. I. Th. Burada

Fiindu-mi mie dată onoarea de a inaugura seria cursurilor de doctorat la facultatea noastră de drept, și crede că lipsesc de la cea mai sfîntă datorie, dacă, în această ocasie solemnă, nu și aminti ceva despre acei care au pus cele întâi temelii învățămîntului juridic în Iași.

In Februarie 1850 se votă de către „divanul general al Moldovei“ o lege sub denumirea de „Așezămînt pentru reorganizarea învățăturilor publice în principatul Moldovei“, lucrată de o comisiune compusă din barbați distinși: P. Cazimir, C. Hurmuzachi, N. Suțu, dr. Cuciurano, Vasile Alexandri, N. Ghica și L. Rosetti. Acea lege, promulgată de Domnitorul Gr. Ghica în Ianuarie 1851, prevedea, pentru învățămîntul superior, înființarea a patru facultăți: de filosofie, de teologie, de medicină și de legi. Abia în semestrul al doilea al anului școlar 1854—1855. cînd ajunsese „Liceul din Iași“ a funcționa cu șapte clase, se luară dispozițiuni pentru înființarea învățămîntului superior, prevăzut în legea asupra instrucțiunei. Cel intâi profesor din cadrul acestui învățămînt, a fost Gh. Apostoleanu doctor în drept de la Berlin. Numit profesor de economie politică, ținu o serie de lecțiuni înaintea elevilor clasei a VII-a, destinați să formeze în viitorii ani școlari, primul auditor al cursurilor învățămîntului superior.

In anii următori 1856, 1857, 1858, se făcură mai multe numiri de profesori la facultatea juridică, așa că în anul școlar 1858—1859, după raportul ministrului instrucțiunei publice, Cneazul Cantacuzin, adresat caimacanului Vogoridi, personalul didactic al acestei facultăți era compus din următorii profesori:

Doctorul Simeon Barnuțiu, profesor de filosofie și dreptul natural.

Petru Suciu profesor de Istorie, Institutele dreptului roman și Pandecte.

Teodor Veisa profesor de dreptul civil.

Gh. Apostoleanu profesor acuma de drept și procedura penală, și

Iacob Lupașcu profesor de dreptul comercial.

Cursurile acestei facultăți se făceau în localul vechei Academii Mihailene.

Cu toate desele schimbări întîmplate în anii aceia la cîrma țărei, cu toate preocupările politice cari dominau pe atunci spiritul public, interesele școalelor naționale în genere, nu încetase de a fi obiectul unei solicitudini deosebite din partea guvernelor care se succedară, așa că doi ani aproape după memorabilul act al îndoitei alegeri din 5 și 24 Ianuarie al lui Alexandru Ioan Cuza de Domn al principatelor-unite Moldova și Valahia, învățămîntul superior din Moldova își dobîndi în 26 Octombrie 1860, constituirea sa definitivă prin fondarea Universității de Iași, care se instală în actualul local al facultății de medicină, vechiul palat al domnilor Moruzi— pe atunci fiind ministru de culte neuitatul om de stat și patriot *Mihail Cogălniceanu*. La profesorii despre care am pomenit mai adinioarea se adaogă încă pe Octaviu Teodori, *Gheorghe Mîrzescu* și *Ioan Strat*.

Cu aceste începuturi modeste s'a ajuns în urmă la rezultate strălucite și îmbucurătoare, căci aproape tot ce este astăzi mai sus pus în magistratură, în barou, în politică, sunt foști studenți ai acestei facultăți.

Dintre toți acei profesori pe cari i-am enumerat, nu a mai rămas nici unul în viață, și avînd eu însumi ocaziunea a fi fost studentul unuia din ei—a lui Petru Suciu, căruia am avut și onoarea a-i succeda ca profesor, nu pot să las să treacă vre-o ocaziune fără a-mi arata respectul ce am pentru memoria acestui om ce a

fost în totdeauna sclavul datoriei.

Putem să spunem cu drept cuvînt că faptele istorice se repetă şi mult se asamănă, căci acum 54 de ani, s'au început tot atît de modest cursurile de legi la Academia Mihaileană, precum şi noi începem cursurile de doctorat, cu puţini profesori, lipsind catedrele necesare prevăzute în program; dar desfăşurînd cum se făcuse şi atunci, fiecare din noi o muncă dublă, fiind plini de speranţă şi încredere că rezultatele ulterioare vor fi de asemenea tot atît de strălucite şi lucrul nu poate să fie altmintrelea cînd văd înaintea mea un auditor pe care în mare parte îl cunosc şi ştiu că este animat de dorinţă şi putere de muncă.

Şi acum după ce mi-am plătit datoria către intemeietorii acestei facultăţi, întemeietori a căror memorie trebue să fie venerată de către toţi, fără alte preambule voi întra în cursul materiei.

In jurul Rupturei

Dintr'un însemnat articol al *Ordinei* intitulat „Ingratitudine", extragem următoarele:

Acum direcţiunea partidului a încăput pe alte mîini. La conducerea partidului nu mai prezidează nepărtinirea, dreptatea, bunătatea cari alcătuiau caracteristica lui Lascar Catargiu. O acţiune pătimaşe, rea şi distrugătoare s'a furişat sub şefia d-lui Carp şi această acţiune se traduce prin cea mai neauzită ingratitudine.

A te încerca să micşorezi rolul şi însemnătatea d-nului Tache Ionescu, a te sforţa să-i tăgăduești acţiunea deosebită pe care inteligenţa şi serviciile făcute îl îndreptăţesc s'o exercite în partid, a te preface că nu-i recunoşti altă situaţiune decît acea a unui şef de judeţ oare care, însemnează a împinge răutatea, invidia şi ingratitudinea până la extremele limite.

Evenimentele îşi resbună însă în totdeauna de combinaţiunile meşteşugite şi adese ori copilăreşti ale oamenilor; forţele neresistibile nu pot fi comprimate; fără voia lor ele îşi fac drum înlăturînd toate obstacolele.

Intreaga democraţie conservatoare va urma cu entuziasm pe d. Tache Ionescu. Il va urma cu atît mai mult, îl va înconjura cu atît mai mult devotament, cu cât în lovitura dată d-lui Tache Ionescu, ea însăşi se vede ameninţată de atacurile acelei clase din partid care n'a uitat nimic, n'a învăţat nimic şi'şi închipue că în veacul al douăzecelea, cînd democraţia a triumfat pretutindeni, va mai putea reînvia în micul nostru Stat de ţărani şi de burghezi, o oligarhie ale cărei pretenţiuni cresc cu atît mai mult cu cît influenţa ei scade.

Confratele *la Roumanie* îşi închee frumosul articol intitulat *Ruptura*:

...D'intr-o parte şi din alta fie-care zice: „noapte bună, domnii mei". Ori cari ar fi amărăciunele ce-ar putea surveni în viaţa politică a unui partid, când în acel partid s'a produs o sciziune atât de profundă, trebue să preferi, înaintea tuturor, adevărul şi încetarea ipocriziei.

Intr'o situaţie la fel, eroina unei comedii a lui Dumas — şi ea nu era o neurastenică—aruncă acest cuvînt aceleia care a insultat-o: „ieşind—eu te alung!" Ceea ce voim să alungăm din partidul conservator, e doctrina autoritară în materie de direcţie politică. Ceea ce voim ca să prevaleze în acea direcţie, este doctrina democratică după care şeful n'are alte drepturi de cât acelea ce rezultă din consimţimîntul membrilor partidului a cărei direcţie i-a fost încredinţată.

Declaraţiile unui fruntaş

D. C. Cantacuzino-Paşcanu, fost preşedinte al Camerei, şeful partidului conservator din Roman, întrebat asupra situaţiei din sînul partidului conservator, a făcut următoarea importantă declaraţie:

— *Situaţia din sînul partidului conservator e cît se poate de clară. Noi toţi acei cari am urmat politica regretatului nostru fost şef Lascar Catargi, nu putem urma de cît pe urmaşul acelui bărbat de stat, pe d. Take Ionescu.*

După moartea lui Lascăr Catargi, noi, Catargiştii, am proclamat de şef pe d. Gh. Gr. Cantacuzino. Atât mai rău pentru d-sa că n'a ştiut să se menţină la şefie. Şi fără dragostea ce o aveam pentru d. Take Ionescu, nu aş fi rămas un moment sub şefia d-lui P. Carp care a fost vrăşmaşul cel mai hotărît al lui Lascar Catargi şi al partidului conservator.

Acum cînd d. Take Ionescu s'a hotărît să strîngă la un loc adevăratele elemente conservatoare, declar ca locul meu e alături cu d-sa.

*

Şi tot acest distins fruntaş conservator, ieri, în culoarele Camerei, a făcut o declaraţie extrem de importantă asupra lealităţei d-lui P. Carp.

Pe cînd d. N. Filipescu cerca să dovedească lealitatea d-lui Carp în politică, d. Cantacuzino-Paşcanu adresîndu-se d-lui Filipescu i-a zis

— *Vrei să-ţi dau o dovadă despre lealitatea d-lui Carp?*

La 1891, fiind la putere partidul conservator şi cînd d. Carp era în minister, avînd să facem o alegere parţială, eu cu prefectul, d. P. Zarifopol, susţineam pe candidatul conservator desemnat de Lascar Catargi. Care nu ne-a fost mirarea cînd am văzut că d. Carp, ministru în acel cabinet, s'a cartelat cu liberalii să combată pe candidatul oficial al partidului conservator. Ce zici, d-le Filipescu, de lealitatea d-lui Carp?

Faţă de acest argument hotărîtor, d. Filipescu a fost nevoit să tacă, ne mai putînd aduce nici un argument în apărarea şefului său.

Litere-Ştiinţe-Arte

In foiletonul de astăzi se găseşte sfârşitul primului capital din Amintirile „Carmen Sylvei", cuprinzînd relaţiuni şi detalii asupra logodnei Elisabetei de Wied cu Principele Carol de Romînia.

*

Toată lumea e intrigată să afle detalii asupra colosalei feerii pe care o montează V. Cuzinski. In curînd vom satisface curiozitatea publicului dînd subiectul faimoasei surprize teatrale care pasionează atenţia publicului de pe acum.

*

La 29 a lunei se va da representaţie la teatrul Naţional în folosul cantinelor şcolare.

*

Ziarul «Post» critică deciziunea care face obligatorie, în şcolile din Berlin limba engleză în dauna celei franceze. Ziarul crede că engleza s'ar fi putut introduce în locul unei limbi mai puţin necesare, greaca bună oară.

*

La Roma a apărut o nouă revistă modernistă intitulată „Nova et Vetera"—nuoi şi vechi menită a face mult sînge rău clericalilor. Noul organ e menit a fi expresia cea mai avansată a modernismului şi se arată mai curagioasă decît a fost revista „Rinnovamento".

*

Se anunţă din Berlin că tecnicianul von Lepel a descoperit un nou sistem de telegrafie fără sîrmă cu valuri în continuitate şi care a dat rezultate excelente, permiţînd a se aplica şi la telefonia fără sîrmă.

*

Un apel semnat de scriitorii germani: Fulda, Lindan, Karpeles şi directorul bibliotecei din Dusseldorff, dr Nörrenberg a apărut la Berlin în vederea răscumpărărei unei extrem de bogate colecţiuni de scrisori inedite ale lui Heinrich Heine, adresate odinioară mamei şi surorei sale. Cea mai mare parte din scrisorile aceste fusese cumpărate de Kronprinţul Rudolf al Austriei şi dăruite mamei sale, Impărăteasa Elisabetta, marea admiratoare a lui Heine. După moartea ei, Impăratul a trimis scrisorile surorii lui Heine, Charlotta von Embden cu rugămintea de a le păstra în amintirea Impărătesei. Semnatarii apelului se tem ca această bogată şi preţioasă colecţie de scrisori să nu fie cumpărată de străini şi roagă pe amatorii germani să le rescumpere pentru a le dona vre unei biblioteci naţionale în vederea unui „muzeu Heine".

*

S'a vorbit la timp despre arestarea unei faimoase escroace care sub „pseudonimul" de „contesa Sturza" opera e un mare număr de îndrăzneţe hoţii. Ea a stat trei ani de zile în închisoarea din Dresda în care timp a scris un interesant roman de aventuri intitulat „Ich" (Eu). Numele ei de familie este Irma Freyler-Tihany şi e de origina ungară.

*

Despre scriitoarea Ouida, moartă zilele aceste în Italia se povestesc acum unele lucruri ciudate. A scris din prima copilărie,—după afirmarea ei de la...patru ani. De pe la 1860 însă a produs cu o abundenţă uimitoare romane din care unele foarte mult citite. Nu e drept c'a trăit în anii din urmă în mare sărăcie. A murit, la 64 de ani de o boală de inimă. Nu fusese măritată nici-odată.

*

La Munchen s'a representat o nouă piesă de Hans Muller: „Die Puppenschule".

*

Joi, 14 Februarie, ultima reprezentaţie a stagiunei, va avea loc la Teatrul Naţional, un festival artistic, dat în onoarea d-lui C. Nottara, fruntaşul scenei Romîne. Cu această ocazie, ilustrul artist, va juca cu concursul trupei locale, „Regele Lear", una din cele mai splendide creaţiuni ale „maistrului". Inscrierele se fac de pe acum la «Agenţia Theatrală Thalia».

*

Convorbiri critice pe luna curentă au următorul sumar:

Caragiale.—Savant, H. Frollo.—Anul nou (poezie);—Răzbunarea lunii (după Carducci), Eug. Lovinescu.—Eug. Lovinescu (încercare de autocritică), C. Pavelescu.—Isus pe apă (poezie), Andrei Popovici Bănăţeanul—Lupii (schiţă), A. Mîndru.—In iarnă (poezie), Delabîrsa.—Domnul Năstase (schiţă), Un necunoscut de la 1851.—Cîntecul Ţăranilor (o marsilieză romînească), Andrei Popovici Bănăţeanul.—Visare (poezie), T. Constantinescu.—Ingerul (nuvelă, după Andreev), Mihail Dragomirescu.—Revista critică (Caragiale, P. P. Carp, Ronetti Roman, Virgil Arion, Alexandru D. Xenopol, Gh. Vîslan, Mehedinţi, Karr, Mirea, Chendi, Iosif şi Anghel, Ervin, Teohari Antonescu, Rădulescu-Pogoneanu, Mîndru), Eug. G. şi M. D. Bibliografie critică şi informativă. Ilustraţiuni: de Baltazar.

*

STRUNA ZILEI

GREVA

La Budapesta s'a proclamat o grevă a medicilor.
Ziarele.

Eu socot că de-o potrivă
Este lucrul în tot locul:
Dacă-s doctorii în grevă,
Pentru bolnavi e... norocul.

Informaţii

● Am spus că în localitate se agită ideia înfiinţărei unui club al medicilor şi farmaciştilor din localitate.

Până acum au aderat o sută de medici şi farmacişti.

E probabil că noul club va fi înfiinţat în primele zile ale lunei Februarie.

● Seminaristul Dimitrie Dimitriu, care a fost hirotonisit preot, a fost numit paroh la comuna Rediu-Mitropoliei, din judeţul nostru, în locul vacant.

● Consiliul de resboiu al corpului IV de armată va fi convocat pentru zilele de 26, 27 şi 28 Ianuarie a. c.

Consiliul va fi prezidat de dl. colonel Aslan.

● Comitetul executiv al clubului conservator din Bucureşti se va întruni astăzi, vineri, la ora 5.

Ce va face—îl priveşte.

● Azi dimineaţă comisiunea pentru alegerea terenurilor, unde urmează a se construi noui localuri de şcoli, compusă din d-nii D. Sachelarescu, revizor şcolar, dr. Tanasachi, inspectorul comunal Botez şi inginerul Vasilescu, a plecat în plasa Podul-Iloaia pentru a alege terenurile pentru construirea de noui şcoli, în acea plasă.

● Cercetările în afarerea dispariţiei oficiantului poştal Nec. Balaban din Galaţi au stabilit că acesta cu un paşaport ce i'l eliberase prefectura de Covurlui, în August trecut, a trecut Duminică la orele 12, prin punctul Predeal şi de acolo a luat drumul la Fiume, iar de aci cu un vapor grecesc a plecat la Pireu.

Suma delapidată e de 37.500 lei şi se compune din următoarele gropuri: unul de 10.000 lei, pentru Măcin, unul de 15 mii pentru Tecuciu, unul de 11.500 pentru Rusia, unul de 600 lei pentru Iaşi şi un altul de 232 pentru Amsterdam.

● Ministerul de interne a aprobat a se face în budgetul ordinar al administraţiei generale a comunei Iaşi, pe exerciţiul 1907—1908, rectificările următoare:

La venituri: lei 404,916, bani 95 se vor înscrie la cap. VI, sub un osebit articol (57) cu redacţiunea: Bonificaţie de 3 jum. la sută, încasată de comună dela banca Marmorosch—Blank et comp. din Bucureşti; la capitalul neretras din împrumutul de 13.500.000 lei, efectuat în anul 1906, pentru aducerea apei de la Timişeşti şi canalizarea oraşului.

La cheltueli: lei 404.916, bani 95, se vor adăoga la art. 118, fond pentru deschidere de credite suplimentare şi extraordinare, peste suma prevăzută de 130 mii lei, fixîndu-se astfel acel fond la 534-916 lei, 15 bani.

● D. Ath. Gheorghiu, deputat, a fost greu lovit prin moartea surorei sale, doamna Agripina I. Şerban, care a încetat din viaţă astă noapte.

Inmormîntarea se va face Duminică 20 c., ora 2 p. m.

Condoleanţele noastre.

■ Impozantele serbări din Manciuria pentru aniverzarea victoriei Japonejilor din ultimul războiu ruleaza astă-seară pe pânza cinematografului Pathé-Frères Paris (Teatrul-Circ Sidoli) Japonia pitorescă, Fabricarea porţelanului în Franţa, Vestala, dramă antică romană în genul sujetului „Amorul unei sclave", pompierii Madridului şi un imens număr de scene comice formează programul actual al interesantei reprezentaţii de astă-seară.

Si pentru ca spectacolul să fie mai grandios va debuta şi majestuoasa balerină „LA PERLE".

● Comisiunea medicală pentru examinarea institutorilor şi învăţătorilor care urmează a fi scoşi la pensie şi-a terminat astă-zi operaţiunile.

Au fost examinaţi în total 46 de învăţători şi institutori, din circumscripţia Iaşi.

● Poimîne, Duminică, institutorii din Tg. Frumos vor reîncepe conferinţele lor lunare.

Va vorbi institutorul Tenie.

DIVERSE

— Dl. Isac Marcus din P.-Neamtz a reclamat autorităţilor că venind eri în localitate şi descinzînd la hotelul Central, i s'a furat suma de 900 lei şi mai multe lucruri.

— De eri seară se află în oraşul nostru d. Aurel Moldovanu, vice preşedintele societăţei „Junimea" din Cernăuţi.

— I. P. S. S. Mitropolitul Parthenie Cliniceni al Moldovei şi Sucevei, împreună cu P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, care se află în Capitală, se vor reîntoarce Marţi în localitate.

— Dl. Solomon Haliţa, inspector al învăţămîntului primar, va pleca mâine la Galaţi, spre a prezida comisiunea de examinarea învăţătorilor din circ. Galaţi care urmează a fi scoşi la pensie din oficiu.

— Consistorul spiritual al Mitropoliei va fi convocat probabil pe ziua de 4 Februarie a. c., cînd are a judeca 5 procese clericale.

— Ministerul de interne a cerut prefecturei de judeţ să-i trimeată un tablou de toate societăţile cooperative săteşti, din judeţul nostru.

— D-na Elena Constantinescu, a fost numită învăţătoare la şcoala din Uricani în locul vacant.

— D. G. Panopol, împiegat auxiliar la administraţia financiară din localitate, a fost înaintat împiegat definitiv.

— D. Orăşeanu, inginer silvic al eforiei Sf. Spiridon, a fost numit membru în comisiunea de experţi numită de tribunalul de Neamtz, pentru a evalua pagubele aduse statului de antreprenorii abuzivi E. Iuster şi Carol Nacht, care se ştie că au tăiat peste şase mii de arbori seculari din pădurea statului Cracova, fără nici un drept.

Clara Schumann

de **Carmen Sylva**

M'am bucurat foarte mult să revăd pe tînărul Principe, căci cu opt ani în urmă îl văzusem mai de multe ori în Berlin, unde n'a reuşit atunci să mă ridice—cum povestea o legendă—cînd am alunecat pe o scară sărind în urma Reginei. M'am sculat eu singură numai de cît. Căci pe vremea aceea eu nu mă lasam ajutată de nici un tînăr, nici nu lasam să mă atingă. Eram independentă la culme şi sfioasă până la sălbătăcie! „De ce erai oare aşa de sălbatecă?" îmi zise Regele, cînd i-am adus aminte de scena aceea.

M'am interesat însă de acest tînăr Principe, pentru că purtarea lui mi se părea curagioasă şi gîndul de a se jertfi pentru un popor tînăr era cavaleresc şi mărinimos. Apoi iubiam cu entuziasm pe mama lui şi pe sora lui cu dragoste adîncă. Petrecusem copilăria împreună. Vroiam dar bucuros să vorbesc cu inima curată cu Principele străin şi prilej pentru aceasta mi-a fost dat în deajuns. Mama mea rămase în urmă cu ceilalţi, iar noi amîndoi mergeam mereu înainte timp de două ceasuri, vorbind despre multe lucruri.

Imi aduc aminte că i-am spus între altele că are vederi machiavelice. Din grădina botanică ne-am dus în grădina zoologică unde căutam mereu momiţele; acestea însă se mutase atunci în cartierul de iarnă. „Să nu cum-va să dee mîna momiţei!" zise Prinţul către mama mea văzîndumă că pun un deget în palma mică şi slăbănoagă a unei momiţe mici. In sfîrşit ne urcarăm în trăsură şi eu am esclamat: „Dar e un om încîntător, Principele de Romînia! Ai cu cine sta de vorbă!" Mama mea nu zise nimic. Am mers la doamna Schumann la care ţineam să merg numai de cît, căci nu mă mulţumiam să o văd numai la concert. M'am aşezat îndată la picioarele ei, ţinînd mîna ei într'a mea. De jos puteam să privesc mai bine în ochii ei dragi, minunat de frumoşi. Ea povesti atunci mamei mele că e tare nenorocită, căci a treia fiică a ei s'a măritat cu un conte italian şi ea nu se poate obişnui cu gîndul ca să se despărţească de copilul ei. „Gîndiţi-vă numai ce grozav e! Iţi creşti copila şi o păzeşti şi o iubeşti cum iubeşti viaţa ta şi te jertfeşti pentru dînsa şi cînd colo vine cel dintăiu străin şi ţi-o iea!" Mama mea făcu o mină foarte curioasă cînd doamna Schumann le spunea aceste. Acum trebuia să plecăm, căci era tocmai vremea să ne îmbrăcăm pentru concert. M'am şi îmbracat în grabă; aveam o rochie nouă aşa de frumoasă, un jupon albastru de desubt şi pe deasupra aruncată o rochie albă de matasă, cu mici floricele, tăiate în patru colţuri, foarte frumoase! Mi se părea că n'am mai avut ceva aşa de drăguţ! Dar iată că pe cînd mă gateam, îşi făcu intrarea de odată, Principele de Romînia şi stă şi stă şi sta! Eu îmi cam perdusem rabdarea; îmi încheiasem şi mănuşele cînd plecă în sfîrşit. Eu am intrat ca vîntul: „Dar mama. Vream să spun: dar mama, nu te-ai îmbrăcat încă de loc!" O ciudată expresie pe faţa mamei mele făcu să incremenească cuvîntul pe buzele mele. Ea începu să se plimbe după mine în sus şi în jos şi-mi zise:

„Principele de Romînia a fost adinioarea aici şi te-a cerut în căsătorie!" Am făcut o mină curioasă, aşa că mama se aştepta să audă obişnuitul „nu" cu care răspundeam fiecărui candidat; eu însă am răspuns numai atît: „Aşa de grabă?" Căci îmi ziceam: pe mine doar nu mă cunoaşte măcar; el vrea dară numai o femee care să-l poată ajuta; a auzit despre buna mea educaţiune, altă ceva nu ştie despre mine; dragă nu-i sunt cîtuşi de puţin.

Şi toate cîte aleargă şi flueră cuiva prin creeri în asemenea momente. Mama mea însă prinse a-mi povesti ce-i spusese el şi cum era în căutarea unei tovarăşe, care să poată împărtăşi cu dînsul greaua misiune, care să muncească tot aşa de bucuros, ca el, să vroiască a purta pe umeri jumătate din îndatoririle lui şi celelalte.

Herrnhuţii[1]) din Neuwied se trateazâ tot aşa—şi încă pe nevăzute! După un stert de oră am zis: „Lasă-l să vină, el e cel ursit!" Mama scrise două vorbe doamnei Schumann, ca să nu ne mai aştepte la concert, căci eu m'am logodit chiar acum! Da, el s'a reîntors şi eu fui chemată; un moment m'am rezemat de stîlpul uşei ca să nu cad, apoi m'am apropiat de el şi-i întinsei mîna pe care o sărută. Eu atinsei uşor cu buzele părul pe fruntea lui şi pare că i-aşi fi spus: „Mă face mîndră şi umilă în acelaşi timp» Eu, firește, nu mai ştiu nimic despre aşa ceva, dar mama a păstrat vorbele în inima ei şi le-a scris pe o fotografie a mea trimisă lui.

El rămase numai un ceas şi jumatate, căci venise din Paris şi trebuia să se reîntoarcă în aceeaşi seară la Paris. Cît timp el era colo, lîngă mine şi-mi vorbia despre chemarea mea, despre mărimea misiunei mele, şi despre greutatea acesteia, totul mergea de minune, iar eu eram molipsită de entuziasmul lui şi gata să fac cu dragă inimă toate cîte le cerea de la mine. Fiind că munca era pentru mine bunul cel mai preţios în lume, nu puteam să găsesc atîta de lucru, cît îmi plăcea! Cum a plecat însă căzu o noapte grea preste mine. Mě cuprinse atunci o adevărată groază de moarte. Nu mai eram doară aşa de tînără—aveam aproape două-zeci şi şase de ani şi văzusem multe în lume, aveam îndărătul meu o viaţă bogată, frumoasă şi grea, dar să fiu legată, eu care nici odată n'am vrut s'aud ceva de măritiş, care mě arătam brutală cu ori-cînd care, de departe chiar, avea aerul unui candidat!... Şi iată că am zis «da» fără să cunosc, fără să ştiu pe cine luam în căsătorie, numai pentru că adoram pe mama lui, numai pentru că citisem în ziare că era un tînăr Principe foarte vrednic!

Găseam că am fost de o neertată lipsă de prevedere. A fost o noapte grea şi cu toate aceste strîngeam în mînă cruciuliţa de opal pe care mi-o dăruise şi mi se părea aşa de curată, de albă, şi de aleasă, ca o făgăduinţă de lucruri curate şi bune! Din nenorocire îmi dăruise o fotografie în care părea posomorît şi eu căpătasem un fel de spaimă! Imi ziceam: „dacă poate avea aşa o mină acră, atunci sunt pierdută!" Numai patru săptămîni am fost logodită, dar n'am încetat să tremur. De abia înaintea altarului m'am liniştit cu totul şi n'am mai tremurat.

Pe Clara Schumann n'am mai văzut-o nici odată. In cei dintăiu zece ani n'am fost aproape de loc acasă, numai de două ori în zece ani. Entuziasmul l'am păstrat în tăcere în inimă, aşa că ea n'a aflat de fapt nici odată cît de mult am adorat-o. Fratele meu a pregătit, două zile după căsătoria mea, un foarte frumos concert, dar eu n'am putut lua parte la el! Era cvartetul din Colonia, în frunte cu scumpul meu profesor, Königslöw, d-ra Schreck din Bonn, care cînta fermecător şi cînd corul de domnişoare, colege de ale mele, din Neuwied, întonară cîntecul, „Tu eşti ca şi o floare!", nu mi-am mai putut opri lacrimile! Apoi—am plecat departe în lumea largă, pe tronul cel stingher, la moara muncilor grele; pe urmă am devenit, mamă, pe urmă — — — — — se lăsă noaptea pentru mine pe pământ şi nu s'a mai luminat de ziuă nici odată!

1) Membrii ordinului religos din Herrnhut.

Ultime informaţii

● *D. A. A. Bădăreu va sosi în Iaşi mîine Sîmbătă, cu acceleratul de 8.25 dimineaţa.*

● Intr'un articol intitulat „Trăiască Take Ionescu—confratele *Conservatorul Brăilei* scrie următoarele:

...Domnul Carp aparţine trecutului.

In locul seu se rădică, însă, cu putere, luceafărul care, de un pătrar de veac, luminează calea spre progres a ţărei acesteia. E d. Tache Ionescu, fruntaşul între fruntaşii ţărei, omul faptelor concrete, reale, nu al legendelor imaginare.

Asupra lui sînt îndreptate astăzi privirile tutoror. In el sînt întruchipate, speranţile mari ale ţărei şi ale neamului.

Pe el îl vom urma.

Trăiască Take Ionescu!

● D. M. Fereckide, prezidentul Camerei, a sosit astăzi în localitate.

D-sa pledează în împortantul proces pentru anularea legatului relativ la şcoala de la Pomîrla, despre care am vorbit ieri.

● Toate modificările ce se vor aduce prin lege învăţămîntului particular nu se vor aduce înaintea parlamentului de cît în sesiunea de toamnă, dl. Spiru C. Haret fiind preocupat de alte chestiuni mai urgente.

● In urma refuzului ministerului Cultelor privitor la modificările de adus în programul Şcoalei Normale „Vasile Lupu" direcţiunea şcoalei a făcut un nou raport, care, de această dată, a fost aprobat în parte. S'a dispus a se face schimbarea ca cursul de cosmografie să se facă în lunile Maiu şi Iunie, cît despre trecerea lecturilor geografiei de la clasa V-a la cl. IV a rămas să avizeze.

● Ministerul instructiunei publice a mai trimis revizoratului şcolar un număr de 4000 livrete necesare şcoalelor primare din judeţul nostru.

● In urma intervenţiei revizoratului şcolar al judeţului, ministerul cultelor a decis înfiinţarea de şcoli rurale în următoarele sate din judeţul nostru înfiinţate de curînd: Dorobanţu, Alexandru-cel-Bun, Săcături şi Principele Carol.

● Azi la orele 10 dimineaţă, comisiunea de judecată a învăţătorilor şi institutorilor, compusă din d-nii I. Th. Burada, Porfiriu D. şi A. Popovici s'a întrunit la universitate şi a decis ca judecarea învăţătorului Gheorghe Bogrea din Herţa să aibă loc în ziua de 11 Februarie—Joi.

● Ministrul de rezboiu a decis definitiv ca hergheliile militare să treacă sub administraţia ministerului de domenii.

Direcţia acestor herghelii, va fi încredinţată unui comitet mixt, compus din militari şi civili; personalul militar actualmente în serviciu, va fi menţinut.

● In vederea vizitei pe care studenţii universitari din Iaşi, proectase s-o facă studenţimei universitare din Cernăuţi, d-nii C. Jornescu, A. A. Brandia, D. Frătiţă şi C. Papadopol s'au presintat d-lui rector G. Bogdan comunicîndu-i, că dorinţa unei părţi a studenţimei este ca la această vizită să aibă dreptul de a participa şi toţi colegii lor israeliţi, care ar cere înscrierea.

Delegaţii societăţei Uniunea, au comunicat d-lui rector că atunci când e vorba de vizita studenţimei eşane, ei nu pot înţelege de cît vizita tuturor studenţilor, fără deosebire de rit sau naţionalitate; aceasta cu atît mai mult, cu cît tot astfel au procedat şi în toamna trecută, cînd au fost la Bucureşti, pentru a aduce urări de însănătoşire M. S. Regelui, căre se afla suferind.

*

D. rector G. Bogdan a comunicat delegaţiunei că aşa înţelege şi d-sa să se facă această excursiune şi dorinţa acelei părţi de studenţi nu poate de cît să le fie spre laude, căci prin aceasta dovedesc că sunt buni colegi şi că dau semnalul distrugerei tradiţiilor învechite şi dezonorante pentru un corp luminat cum e acel al studenţimei.

D. rector a mai adăogat, că studenţii trebuie să fie acei cari să dea pildă de toleranţă şi armonie înţăleaptă între locuitorii aceleaşi ţări. Delegaţiunea a mulţumit d-lui rector de autorizaţiunea pe care le-a acordat-o şi a comunicat d-lui rector că în caz cînd nu se vor putea înţelege asupra acestui punct cu toţi colegii lor, vor fi siliţi să renunţe la această excursiune.

*

La ultima consfătuire care a avut loc la rectorat, aseară, între delegaţii societăţilor medicinişti lor, cercul ştiinţific, Solidaritatea, cercul cantina şi asociaţia generală Uniunea, s'a decis amînarea acestei excusiuni la cernăuţi.

● Familia regretatului Ronetti Roman va părăsi în curînd Iaşul, unde se stabilise de aproape un an.

Va pleca pentru o lună la Piatra Neamţ şi de acolo la Berlin unde fiii regretatului îşi vor face studiile.

● Tribunalul secţia II-a judecă astăzi procesul lui Grigore Gagea, fost primar la Bădeni, şi al lui C. Bujor, Dumitru Arhip, Arseni Mihailescu, şi Ioan Bogos, pentru falş în acte publice.

● **Din Huşi.** Dintre institutorii trimeşi înaintea comisiei de reformă de la noi sînt P. Calciu şi D-na Constantinescu. Credem că de astă dată vor fi scoşi la pensie, unul fiind într'un incontinuu concediu din cauza boalei care-l face impropriu, alta fiind obosită şi cu dreptul de a fi dispensată de munca şcoalei.

— Au plecat la insula Margareta de lîngă Buda Pesta spre a-şi urma o cură sistematică de hidroterapie de iarnă d-nii Anibal Teleman, T. Mitachi, Nicu Calciu şi Iancu Pivniceriu.

— Dl. Ion Giurcăneanu, vechiu slujbaş al Prefecturei îşi regulează drepturile la pensie, avînd vrista. D-sa a fost redus cu salarul în budgetul judeţului.

— Duminică 20 Ianuarie a. c. se va da un mare bal popular în comuna Grumezoia, din Fălciu. Foarte mulţi învitaţi din împrejurimi şi-au dat întîlnire la Grumezoaia.

● Trupa de operete de sub conducerea d-lui Niculescu-Buzeu obţine în fiecare seară mari succese în sala teatrului Pastia.

Elementele de valoare a le trupei, de talia d-lor Niculescu, Ionel Cigalia, Clein d-na Micioara şi d-ra Veve Georgescu fac ca succesele să fie din ce în ce mai mari. Cei dintăi sunt deja cunoscuţi ieşenilor, numai d-ra Veve Georgescu apare întăia oară în Iaşi, care de şi de puţin timp s'a urcat pe scenă, totuşi a dovedit că e o artistă de valoare şi care promite foarte mult.

Cu multă gingăşie şi cu multă fineţă, cu nn joc de scenă admirabil, d-sa rînd pe rînd a susţinut rolurile Zelidei în „D'aşi fi rege", Frizzi în „Fetiţa dulce", precum şi rolele prime din „Moştenitorii veseli", „Vagabanzii" etc.

Aseară d-şoara Georgescu a interpretat pentru prima oară rolul Hanei din „Vînt de primavară", cu atîta voiciune şi cu atîta fineţă, în cît a făcut o creaţiune din acest rol şi cu drept cuvînt se poate spune că i se prevede un frumos viitor.

In astă-seară trupa va cînta „Curse-Gratare" iar Duminică, „Voevodul Ţiganilor".

● Următorii deţinuti din penitenciarul central din localitate, au fost graţiaţi de pedeapsa ce o au a mai face:

Ilie Scutariu, din jud. Iaşi, care era condamnat la 2 ani închisoare, pentru omor; Gh. Vasile Moisiu, de loc din jud. Roman, care avea aceeaşi pedeapsă şi C. Busuioc, din judeţul Neamtz condamnat la 2 ani, tot pentru omor.

● Secţia de Jandarmi, din Ţiganaşi a înştiinţat parchetul că de pe teritoriul acelei comuni, s'au furat un mare număr de vite ale locuitorilor.

Din cercetările făcute de jandermi, s'a constatat că vitele furate au fost trecute în mod clandestin, în Basarabia.

Universitare.—Astăzi, Vineri 18 Ianuarie, orele 5 d. a. d. profesor Ioan Petrovici îşi va relua cursurile de Psihologie şi Logică.

— Duminică 20 Ianuarie, la orele 10 dimineaţa d. I. Bulai va vorbi în amfiteatrul de chimie minerală despre Curbura liniilor şi a suprafeţelor. Toţi studenţii de la ştiinţi şi membrii cercului ştiinţific sînt obligaţi să iee parte.

— Eri la orele 6 d. a. a avut loc la Seminarul pedagogic universitar, discuţia lecţiei de probă la chimie a d-lui practicant I. David.

— D-nii studenţi înscrişi anul acesta la diferite secţiuni ale facultăţilor de litere şi ştiinţi, caro se destină carierei didactice sunt înştiinţaţi a se înscrie numai de cît şi la secţia Seminarului pedagogic, spre a fi trecuţi în registrul respectiv al fazei de pregătire teoretică.

— Acelaş lucru se cere neapărat să facă şi acei dintre studenţi. care fiind în anul II de universitate, au neglijat a se înscrie la Seminar, deşi au intenţia de a deveni profesori ai statului.

— Iată zilele şi orele în care s'a hotărît ca d. candidat la examenul I de licenţă, Emil Gruchol, să-şi treacă examenele.

Azi Vineri 18 Ianuarie dela 2—5 traduceri din limba romînă în cea latină — teză sub privigherea d-lui profes Xenofon Ghiorghiu.

Sîmbătă 19 Ianuarie dela 9—2 traduceri din limba greacă în limba romînă— la d. prof. Caragiani.

Luni 21 Ianuarie dela 4—7 teza generală sub privigherea d-lui Teohar Antonescu.

Preşedintele comisiunei examinatoare va fi d. I. Caragiani.

— Astăzi Vineri, la orele 2 d. a. va avea loc la Seminarul pedagogic Universitar lecţia de probă la matematică, cu elevii clasei a IV,—ţinută de d. A. Simionov.

Critic va fi d. Gh. Ghiuncu iar raportor d. T. Atanasiu.

● Trupa de operete Niculescu-Buzău va representa Duminica opereta „Voivodul Ţiganilor"; Luni şi Marţi se vor representa „Zozo" şi „Mehment Marafet".

Se vor cînta şi cuplete asupra «Rupturei».

● Astszi 18 Ianuarie va are loc la Teatrul Naţional, o reprezentaţie organizată în folosul şcoalei profesionale „Reuniunea Femeielor Romîne din Iaşi".

Se va reprezenta frumoasa comedie „Regulus Codoveanu".

Biletele se găsesc la agenţia teatrală „Thalia" (Th. Maximovici).

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 18 Ianuarie

Un articol al d-lui Take Ionescu

La Roumanie de azi publică un articol de fond semnat de d. Take Ionescu, intitulat „Situaţia":

Iată acel articol:

„Nu cu inima uşoară, fiind luptător inconştient, m'am decis la acţiunea, care am întreprins-o.

Nici odată în viaţa mea, nu m'am resimţit de o tristeţă mai profundă ca în aceste cîte-va ultime zile.

Amicii s'au mirat văzînd împietrite în mine sentimentele de veselie.

Dar, om care a consacrat vieţei politice întreaga sa existenţă—întreaga sa forţă de muncă, cu care nu mă laud, că ea se găseşte în mine, şi nu am dobîndit-o de nicăeri,—din momentul în care am ştiut că nu mai pot rămînea pe lîngă d. P. P. Carp, fără sacrificiul demnităţei mele am văzut limpede datoria mea şi am urmat-o fără ezitare.

Nu amorul propriu rănit a determinat acţiunea mea. Convingerea că pentru a servi ţara ne trebuie libertate de cuget, în acest cuib al întreprinderei în războiul neîncetat dus îndărătul meu, era imposibil de a avea spiritul liber şi de a produce.

*

Dacă n'ar fi vorba de cît de aceasta, dacă ar fi fost o simplă chestie personală, oamenii politici trebuiau să sacrifice persoanele lor, căci toată viaţa politică nu trebuie să fie de cît un lung sacrificiu.

E vorba de alt-ceva. Nu persoana mea era ţinta tuturor atacurilor, era ideia pe care o reprezintam.

Această idee, trebuie să mă exprim în chipul cel mai clar şi mai simplu era: o *modernizare a partidului conservator, asimilarea la starea socială actuală a Romîniei.*

De şeapte spre zece ani, din ziua în care nemuritorul Lascar Catargi m-a luat lîngă dînsul, şi m-a asociat la toate actele şi cugetările partidului conservator, am urmărit această idee cu tenacitate, şi mi-o rezerz a o spune cu succes.

Aceiaşi idee înţelegeam să o urmăresc şi de acum înainte, cu toate dificultăţile, cu toate deslănţuirile ce le prevedeam.

Am profunda convingere, că Romînia are nevoie de un partid conservator democrat în compoziţia sa, progresiv în tendinţile sale, dar reprezintînd fonciarminte ideile conservaţiunei sociale.

Acest partid trebuie să fie puternic, pentru a face contra-balanţă sfîngei, care în mod fatal, urmînd mersul lucrurilor va merge din ce în ce mai mult spre sfînga.

Acest lucru duşmanii mei nu voiau să-l vadă, nu voiau să-l înţăleagă.

L'au ţintit mai cu seamă în timpul celor nouă luni, — acele nouă luni, de la Martie încoace,— *care au fost calvarul meu.*

Dar o astfel de purtare se plăteşte. Duşmăniile s'au agravat, ele s'au înmulţit, ostilităţile considerabile au luat forma agresivă şi despreţuitoare, cari nu puteau să nu se sfîrşească prin desmorţirea demnităţei mele, pe care am înăbuşit-o de atîtea ori. în vederea acelor lncruri cari erau în interesul general".

*

Sfîrşind, d. Take Ionescu vorbeşte despre marele congres conservator, care va avea loc, curînd şi spune:

„Conservatorii nu vor mai avea nici un miraj, care să-i seducă. Le voi expune cu toată francheţa, fără a ascunde nici una din cauzele profunde ale acelui lucru, pe care îl numeşte *aventură comică*—şi căile pe care eu cred că partidul trebuia să-şi continue mersul său glorios.

Ii vor judeca în toată libertatea de spirit şi chiar de suflet, pentru că eu nu cer nimănui de a pune ambiţia sa personală pentru mine, mai presus de judecata sa de conservator şi pentru că chiar surprizele sufleteşti—dacă există aşa ceva — nu vor mîhni în mine de cît pe omul privat şi nu pe omul politic. In acest fel va începe lupta.

Aceasta nu este prima luptă pe care o întreprind şi refuz de-a face vr'un prognostic asupra viitorului.

Cînd cine-va îşi face datoria nu începe prin calcule, îşi întreţine spiritul şi sufletul şi merge înainte".

TAKE IONESCU.

Un pretins interwiev

Bucureşti.—Ziarul „Viitorul" publică în numărul seu de astă-zi un interview cu d. Bădărău în chestia rupturei din partidul conservator.

Acel interview nu este de cât o invenţie.

Intrunire politică

Bucureşti.—Membrii clubului conservator din Craiova s'au intrunit în localul acelui club, sub preşedinţia fostului prefect Geblescu.

Toţi oratorii au admis acţiunea d-lui Take Ionescu şi au declarat că nu înţeleg partid conservator fără de Take Ionescu.

Mare entuziasm

Bucureşti.—Din mai toate oraşele ţărei s'au primit numeroase adesiuni la politica inaugurată de d. Take Ionescu.

Se pare că în întreaga ţară domneşte un adevărat entuziasm, faţă de marele eveniment politic în fruntea căruia se află fostul ministru al finanţelor.

Conservatorii din R.-Sarat

Bucureşti.—D. Ioan Alexandrescu, fostul prefect din Rîmnicul-Sărat, a vizitat pe d. Take Ionescu şi i-a declarat că întreaga organizaţie conservatoare oficială din acel judeţ, îl urmează în noua sa întreprindere politică.

Fruntaşul conservator din Rîmnicul Sarat a comunicat în acelaşi timp d-lui Ionel Grădişteanu, că dacă nu va urma politica d-lui Take Ionescu nu se va mai bucura pe viitor de nici un sprijin politic din partea conservatorilor din Rîmnicul Sarat.

Proiect militar

Paris.—Senatul a reluat discuţiunea proiectului de reducere a perioadei de concentrare a rezerviştilor şi a teritorialilor.

Oaspete distins

Bucureşti.—Azi a sosit aci consilierul imperial austriac conte Liechtenstein spre a conferi în chestia reînnoirei tratatului Comercial cu Romania.

Contele a conferit cu primul ministru, cu d. I. Calinderu şi a fost primit în audienţă de Suveran.

Contele va colecta şi date spre a întocmi un studiu asupra stărei economice a ţărei.

Congresul conservator

Bucureşti.— După toate probabilităţile, marele congres al partizanilor d-lui Take Ionescu, va avea loc în ziua de 2 Februarie.

D. Badareu despre ruptură

Bucureşti. — In numărul de mîne ziarul «Adevărul» va publica un fvarte interesant interwiew cu d. A. A. Bădărău, în chestia rupturei.

Camera

Bucureşti.— Presidează d. Porumbaru. Presenţi 110 deputati.

Se votează mai multe credite necesare ministerului lucrărilor publice. Imediat după aceea deputaţii trec în secţiuni spre a se ocupa de proiectul casei rurale.

Senatul

Bucureşti,—Inainte de deschiderea şedinţei, d. C. Disescu, are o lungă convorbire cu d. Dimitrie Sturdza.

La deschiderea şedinţei d. Disescu cere ca interpelarea sa asupra modului cum au fost reprimate răscoalele, să fie amănată pentru altă dată. D-sa face cunoscut, în acelaş timp, că interpelarea sa nu are ţinta de a tulbura ordinea publică.

Interpelarea d-lui Disescu a fost fixată pentru Mercuri.

S'a început apoi discuţia pe articole a proectului de lege a monopolului cărciumelor.

In acest moment vorbeşte d. Jugureanu.

Din cauza că se observă oare care mişcare printre comercianţii de băuturi spirtoase, s'a concentrat un mare număr de sergenţi de poliţie în localul Senatului.

M. S. Regeie şi ruptura

Bucureşti.— Ziarele afirmă că d. P. P. Carp, după audienţa ce a avut'o la M. S. Regele, a plecat de la palat foarte rău dispus.

Se crede că în cursul audienţei d. P. P. Carp, a constatat căSuveranul s'a arătat foarte nemulţumit de cele petrecute la clubul conservaior.

Duel

Botoşani.—Un duel cu pistolul a avut loc astă-zi aci între d. Ciulei şi doctorul Canta.

După două reprize fără rezultat, combatanţii s'au împacat.

Situaţia politică

Bucureşti.—Adeziunile la politica întreprinsă de d. Take Ionescu sunt colosal de numeroase.

Ele întrec toate aşteptările noăstre.

La Cameră s'a putut constata o extra-ordinară deprimare în rîndurile carpiştilor şi cantacuziniştilor.

Se poate spune chiar că însuşi d. Carp s'a aratat foarte nemulţumit de situaţie şi a căutat să convingă pe un prieten spunîndu-i că n'are nici o vină la imputarea ce i-a făcut'o prietenul că d-sa ar fi procedat în mod puţin civilizat cu d. Take Ionescu.

***

La colegiul al doilea de deputaţi vacant la Dorohoi, va candida din partea noului partid Conservator d. Dim. P. Mouruzzi.

De asemeni va fi declarat vacant locul colegiului al treilea de Dorohoi prin demisionarea d-lui Romalo care va fi numit inspector regional al judeţului Botoşani.

***

La ora 5 comitetul executiv al clubului Conservator de sub şefia d-lui Carp se întruneşte în localul clubului.

Prietenii d-lui Tache Ionescu refuză să ia parte la această şedinţă.

Prima Societate de Economie

DIN

URBEA IAŞI

Convocare

Domnii membri ai Primei Societăţi de Economie din Urbea Iaşi, sunt convocaţi în Adunare generală pe **Duminică 20 Ianuarie 1908** ora 1 p. m. în localul propriu al Societăţei din strada Ştefan cel Mare şi Palat No. 1.

La ordinea zilei sunt următoarele cestiuni:

1). Raportul Comitetului de administraţie asupra mersului afacerilor Societăţei în cursul anului social 1906—1907, aprobarea bilanţului şi descărcarea administraţiei de gestiunea acestui an.

2). Raportul Comisiunei de control privitor la constatările făcute de dânsa prin verificarea registrelor de comptabilitate precum şi a operaţiunilor efectuate în intervalul dela 1 Mai la 31 August 1907, şi care comisiune a luat parte la alegerea şi împărţirea dividendului pe anul 1906 — 1907.

3). Alegerea a trei membri în Comitetul de administraţie al Societăţei conform art. 29 şi 55 din statute.

4). Alegerea comisiunei de control conform art. 29 şi 41 din statute pentru verificarea gestiunei pe timpul dela 1 Septembrie—31 Decembrie 1907.

5). Votarea budgetului Societăţei pe anul social 1907—1908.

6). Incuviinţarea de a se acorda împrumuturi cu amortizare în rangul al II după Creditul Rural.

7). Cererea d-lui C. Albu relativ la o îndemnizare pentru vînzarea moşiei Cristeşti.

8). Cestiunile ce se vor ivi în cursul şedinţei.

Preşedinte, **V. I. RADU.**

†

Gheorghe V. Dimitriu soţ, Panaite, Camil, George şi Eugenia copii, Familiile: Chiriţă-Brăila, Tisescu, Portoşescu şi Leahu au durerea a aduce la cunoştinţă încetarea din viaţă a prea iubitei lor soţii, mame, soacre, soră, vară şi mătuşă

Ecaterina Dimitriu

în vrîstă de 54 ani

încetată din viaţă la Miroslava (Iaşi) după o lungă şi grea suferinţă Joi, 17 Ianuarie a. c., orele 9 dim.

Inmormîntarea va avea loc Sîmbătă 19 Ianuarie crt., la Miroslava (jud. Iaşi).

Rugaţi-vă pentru ea!

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

S'au pus în vînzare

LOZURILE CLASEI 2A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

Tragerea

la 4 5 Februarie 1908

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 70,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8 Una optime	Lei 2.50
1/4 Un sfert	Lei 5
1/2 Una jumàtate	Lei 10
1 Loz întreg	Lei 20

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului în

Palatul Casei de Depuneri şi Consemnaţii

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionat pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-ului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa nt ebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** şi **ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei magăresci, catarrhelor, insomniilor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* **Pharmacii**

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

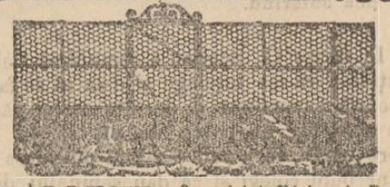

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 2 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilă de veritabil Elixir Guillié

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Drup Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » IV 40 »

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.— No. 343. Duminică 20 Ianuarie 1908

Aderarea clubului din Iaşi

Clubul conservator din Iaşi, în imensa lui majoritate, a aderat la acţiunea întreprinsă de d-nul Take Ionescu.

In acest scop s'a trimis o telegramă ilustrului fruntaş, pe care o publicăm în pagina a doua a ziarului.

PARTID NOU?

Se face o greşală, cred, cînd se atribue d-lui Filipescu, sau d-lui Carp, sau altor anumite oase sfinte, cauza rupturei în două a partidului conservator. Lucrurile de natura aceasta, pot fi voite sau nu, ele n'au loc (cel puţin în condiţiile şi proporţiile date) de cît numai sub puterea împrejurărilor. Şi dacă acum puterea aceasta a putut fi servită de cine ştie ce întunecată dorinţă a unuia sau a altuia, ea nu s'a manifestat însă din această cauză, ci tocmai pentru că nici o voinţă nu-i putea sta împotrivă.

Pînă în timpul din urmă, partidul conservator îşi făcea un titlu de fală, din faptul că întrunea în sînul său elemente eterogene culese din toate păturile sociale. El avea tot: nume, capital şi muncă, — adecă garanţia armonizării intereselor celor mai deosebite, pe bază de înţelegere şi de concesii.

In varietatea aceasta de formaţie şi în aspiraţia aceasta de armonizare, vedeam cu toţii rolul moderator al organizaţiei şi puterea partidului conservator

Ne-am înşelat însă. Apropierea tuturor acestor elemente era numai factice, împărecherea lor, o împărechere hybridă, năzuinţele unora şi ale altora cu neputinţă de împăcat. Căci între toţi, — cei cari se socoteau depozitarii vechilor privilegii moarte, înţelegeau să rămîe închişi în egoizmul lor strîmt, potrivnic ori cărei îndrumări nouă.

Astfel ceea ce se credea că face puterea partidului, era tocmai slăbiciunea sa. Şi nu ambiţiile cîtorva, nici intriga, nici patima unora,— care şi-au avut partea în desfăşurarea evenimentelor — dar lămurirea celor două curente deosebite, care făceau cu neputinţă orice lucrare comună, — iată ce a determinat sfăşierea aceasta în două, aşa de înţeleasă acum, aşa de neprevăzută pentru unii, eri.

Acestea sunt faptele,—nici triste, fiindcă lămuresc o situaţie falşă,— nici îmbucurătoare, fiindcă duc la o fatală risipire de forţe.

Ele dezmint cu putere acea naivă insinuare care vorbeşte de înfiinţarea unui nou partid de pe urma unei „aventuri caraghioase".

Un nou partid? De ce? Unde?

Oare partidul se reduce la persoana şefului? Şi cînd acesta nu mai are încrederea şi ascultarea organizaţiei pe care o conduce, organizaţia însăşi e redusă la peire?

Fireşte că nu. Dacă partidul conservator de pînă azi, îl făcea mănunchiul acela de oameni, pe cari-i unea o apropiere de idei, şi o apropiere de aspiraţii, atunci partidul a rămas de sigur—cu o mică ştirbire —tocmai acolo unde nu mai e şeful de eri. Şi dacă într'un partid politic şeful e omul superior înspre care se îndreaptă încrederea celor mulţi, în care se întrupează toate năzuinţele comune, în persoana căruia se resfrînge dragostea tuturor, atunci *noul şef al noului partid conservator e numai d. Take Ionescu,* înspre care cu dragoste şi încredere se îndreaptă privirile toate.

Partid nou? Fie,— dacă nou însamnă reînoit, modernizat, lărgit, potrivit credinţelor nouă, nevoilor nouă, ideilor cari frămîntă lumea de azi.

Partid nou va fi partidul acesta eşit dintr'o lungă şi anevoioasă experienţă, dintr'o lungă şi grea luptă cu el însuşi.

Partid nou va fi acesta, care-şi va lega existenţa de viaţa cea largă şi adevărată a mediului în care se găseşte şi de realitatea nevoilor din care s'a născut.

Dar nou sau vechiu, el va privi mereu înainte, fără a cere trecutului alta, de cît învăţătura experienţei sale.

E. Herovanu

„Presidentul" nostru

Cînd în Aprilie 1907, într'o sală toemită pentru trista împrejurare, d. Carp s'a prefăcut că proclamă fuziunea la Iaşi, grosul partidului conservator de aci, în vecinica sa bună credinţă, a aplaudat şi „importantul act politic", a aplaudat, totodată, şi proclamarea d-lui Carp ca president al clubului din Iaşi.

Partidul n'avea de unde şti că în acea zi istorică din April 1907, d. Carp, proclamînd fuziunea şi preşidenţia sa, făcuse, pur şi simplu, două zeflemele.

Că erau zeflemele a dovedit viitorul: prezidentul clubului din Iaşi nu s'a, coborît niciodată în localul acelui club; n'a venit să se pună în contact cu soldaţii sei, n'a încercat să aducă pace între cei împrăştiaţi.

Interpelat asupra acestei purtări pur senioriale, d. Carp a respuns:

— Eu sunt bărbat de salon. Bucătăriile cluburilor nu mă priveşc. Aranjaţi-vă cum puteţi.

Şi d. Carp n'a venit la clubul din Iaşi.

Atît a venit doar: portretul său, cu o legendă în jos: „şeful".

Cu dispreţul seu profund pentru oameni, d. Carp ar fi putut să-şi trimeată guloşii —ca să-l reprezinte la clubul din Iaşi...

Cum se poate dar, ca acest ilustru bărbat de stat, pe care anumiţi domnişori au reuşit să-l vîre în aventuri foarte comice; ca acest ilustru bărbat, care nici nu voia să ştie de cluburile din ţară—să se fi deghizat subit în urmaş de principii al lui Ludovic XIV—şi să strige: cluburile sunt ale mele, partidul sunt eu?"

Chiar dacă s'ar admite principiul reacţionar că şeful ie totul şi partidul nimic— s'ar putea pune întrebarea: de ce nu s'a interesat d. Carp de acele cluburi?

De ce nu s'a interesat în special de clubul conservator ieşean, care l'a ales prèsident?

Sistemul de a se lăsa reprèsintat prin portretul său, fie chiar portretul în mărime naturală, poate fi o zeflemea, poate fi, iarăşi, o imitaţie, oare-cum... hazardată, a moravurilor moscovite, cari impuneau—astăzi nu mai impun—ca portretul Ţarului, să figureze în casele gospodarilor.

„Presidentul" nostru a poruncit mai întîiu ca să ne batem cu capul de pereţi, cum vom putea mai bine. Iar după ce a constatat că la Iaşi, ca şi aiurea, se lasă asemenea operaţie pe seama altora — d. Carp s'a hotărît să retragă procura portretului său şi să se apuce de treabă (?!).

Foarte mulţumim.

Nici nu ne cunoaşte, nici nu-l cunoaştem. Avem, slavă Domnului, stăpîn în carne şi oase, la care ne închinăm cu respect.

Cînd vom avea nevoe de un şef, care se poate cumpăra la verice fotograf pe preţ de nimic—ne vom gîndi, poate, la şi d. P. Carp ie fotografiat.

Interview cu d. TAKE IONESCU

— *Un redactor al ziarului* l'Independance Roumaine *a interviewat pe d. Take Ionescu, în chestia politică la ordinea zilei:*

— Voiţi dar să faceţi o organizare nouă în partidul conservator?

— De sigur, răspunde d. Take Ionescu. E stabilit astă-zi că, în multe judeţe, organizaţia conservatoare de astă-zi mă va urma aproape fără defecţiune; în multe alte judeţe ea se va împărţi şi acolo unde nu există organizare conservatoare, ea se va forma.

Cum eu n'am avut nici un plan preconceput şi că nimic n'a fost mai îndepărtat de intenţia mea, de cît hotărîrea la care am fost forţat moralminte, eu n'am pregătit nimic d'inainte.

Aderările îmi vin în mod spontaneu şi toate devotamentele acestea mă ating pînă în fundul inimei.

— Decizia de a rupe cu d. Carp v'a venit din primul moment?

— In Franţa, unde mă aflam, am primit ştirea de cele se s'au petrecut la Bucureşti şi prima impresie a fost că n'am să pot face de cît una din două: sau să mă retrag din viaţa politică, sau să merg înainte.

Dacă n'aşi fi ascultat de cît convingerilor mele personale, m'aşi fi retras din viaţa politică. Am avut pentru vrîsta mea toate satisfacerile şi toate cinstele pe care le-aşi fi putut ambiţiona, mai ales că pentru mine politica nu e singurul lucru care mă interesează.

Dar a mă retrage din politică ar fi însemnat o dezertare, dar pentru nimic în lume eu nu puteam accepta de a fi un sinucis prin poruncă şi n'aşi fi putut fi nici un dezertor.

— Cînd aţi mers la d. Carp eraţi decis la ruptură? Sau prietenii dv. v'au determinat la aceasta?

— Cînd am mers la d. Carp aveam încă speranţa de a găsi o soluţie ce mi-ar fi permis să nu fac ceia ce am făcut. Conversaţia între noi amîndoi a fost francă, loială şi ţin s'o spun, înălţătoare. Dar tocmai acest lucru m'a convins de imposibilitatea absolută ce era de a continua o acţiune comună.

Nu prietenii mei m'au decis la ruptură. Ci m'am decis eu în judecata mea deplină. Nu e macar amorul meu propriu atins care m'a determinat la aceasta. Sunt deasupra lucrurilor acestora. Ci m'a decis convingerea că eu deveneam absolut nefolositor vieţei politice a ţărei, în rolul ce voia să mi se deie.

Mai departe d. Take Ionescu afirmă că el n'a avut nici un resentiment personal contra d-lui Carp, cu toate că acesta m'a atacat, zice d. Ionescu, în chipul cel mai crud şi cel mai nedrept. Astă-zi încă relaţiunile noastre de la om la om sunt perfecte. Dar între mine şi d. Carp există o mare deosebire de doctrine. In forul său interior, d. Carp nu crede în partide. Ci îşi închipue că acestea sunt decretate de statele majore. Eu, din contra, cred că partidele dau naştere statelor majore.

In fundul sufletului seu, d. Carp crede că poţi duce lumea în contra voinţei ei. Eu cred că nu poţi de cît să modulezi voinţa.

In această divergenţă între două stări de suflet, nu poate fi nimic personal şi cu atît mai puţin vre-o animozitate oare care.

In ce priveşte istoricul relaţiilor între mine şi d. Carp, în aeste ultime luni, el este prea cunoscut a să mai fie nevoie să revin. De altminteri va fi foarte deseori ocazii de a discta şi publicul va avea tot prilejul de a nă judeca.

— In ce senz înţelegeţi dv. activitatea nouei organizaiuni?

— Nu voiu face ninca alta de cât să continuu tendinţele ce care amicii mei şi eu le-am manifestat în totdeauna şi cari, în mod natural, au desvoltat de la evenimentele din Mare 1907. Voim să modernizăm partidul coservator, cum au făcut englezii; să'l adaptăm la nevoile societăţei romîne pentr ca ea să poată face uz de dînsa.

— Ce dispoziţiuni veţi lua pentru noua organizare? Care va fi numele şi programul nului partid?

— Am convocat penu Duminică la mine acasă pe toţi ai foşti deputaţi, senatori sau prefecţi a partidului conservator, cari şi-au eximat dorinţa de a mă urma. Impreun cu ei voiu decide asupra tuturor punelor, precum şi asupra primelor punctelin program, pe care'l vom dezvăli la congres, care va avea loc la Bucureş In această privinţă nu vă pot deci une nimic.

Spuneţi numai vă rogeia-ce am mai repetat de multe ori: înţeleg să promit nimănui nimica, nuvoesc să mituesc pe nimeni, nu voesc că profit de nici un entuziasm trecător. Voesc să am numai conştiinţi libere.

— Nu credeţi oare că faţă cu partidele istorice, o nouă formaţie politică ar putea risca soarta fostului grup Vernescu, sau acea a grupărei d-lui Carp, care la sfîrşit au fost silite să abdice?

— Nu vroesc să mă preocup de aceste consideraţiuni. Permiteţi'mi să am încredere în viitor. Toţi acei care luptă, sper să învingă. De altminteri nu se bate spre a învinge, ci din datorie.

Asupra acestor cuvinte pline de încredere, pronunţate de dl. Tache Ionescu, aproape cu aprindere, ne luăm rămas bun dela şeful partidului.

OAMENI ŞI LUCRURI

O LEGENDA

Cine ar putea spune oare în ce chip anume au luat naştere toate legendele în care credem, pentru că aşa ne-au fost povestite, pentru că aşa am apucat a le cunoaşte şi a le lua drept sigure?

Viaţa omului cere astăzi infinit de multe şi variate cunoştinţi şi cea mai mare parte din ele nu le putem dobîndi prin observaţiune directă, nici prin experienţă proprie, ci le primim de-a gata din cărţi, le primim aşa cum ni se dau, fără putinţa de a le controla prin noi înşi-ne: lucru pentru care nu ne-ar ajunge nici mijloacele, nici vremea, nici mintea. Şi după cum noi nu avem chemarea de a verifica adevărurile ori formulele ştiinţifice, teoriile de tot felul şi doctrinele diverse, tot astfeliu în chestiuni istorice sau aşa zis istorice, noi găsim un colosal număr de fapte şi păreri, de date şi explicaţiuni gata formate, cernute prin cărţi şi în care au crezut cei dinaintea noastră, în care credem noi şi vor crede şi acei ce vin pe urma noastră.

Numai întîmplarea vine arareori să distrugă cîte una din nenumăratele povestiri sau păreri sau legende în care au crezut atîtea generaţiuni. Urmarea e simplă: avem o legendă mai puţin, iar în locul ei se va forma alta, de abia observată în imensul număr de adevăruri necontrolate cari uzurpă adeseori numele de istorie.

Iată, bunăoară, sub ochii noştri distrusă e mică şi drăguţă legendă pe care o cunoşteam şi o credeam de ani, de decenii chiar. Toate manualele noastre de istorie elementară conţin idilica legendă care relatează cum actuala Suverană a Romîniei a făcut, înainte de căsătorie, cunoştinţa Prinţului Carol de Hohenzollern, actualul Rege al Romîniei. E o povestire aproape frivolă, pe care însă manualele oficiale au îmbrăcat-o într'o blîndă haină patriarhală. E povestirea unui accident ce-i s'ar fi întîmplat atunci Princesei Elisabeta de Wied la Curtea Regală din Berlin unde, alunecînd pe o scară, ar fi fost ameninţată de o cădere primejdioasă cînd, tocmai la vreme, Prinţul putu s'o prindă în braţe şi să evite căderea.

Manualele oficiale adaogă chiar jocul de cuvinte: că astfeliu Princesa Elisabeta căzu pentru totdeauna în braţele Prinţului Carol al României.

Iată însă că în „Amintirile" pe cari le publică acum, Regina nu numai că nu adevereşte legenda, dar o şi dezminte, cum au putut vedea cetitorii din capitolul publicat în foiletonul „Opiniei". Căderea n'a avut loc; legenda e inventată, iar manualele noastre de istorie şcolară vor trebui s'o părăsească.

Păcat de o aşa de idilică şi duioasă legendă, cu care ne obişnuisem de atâta vreme! Dar adevărul îşi are şi el drepturile sale şi în faţa istoriei autentice nu ne rămîne de cît să ne închipuim şi să ne resemnăm a avea, în istoria noastră naţională, o legendă mai puţin....

E drept că vor rămînea destule altele fără putinţă de control!

Rodion.

Din toate părţile Ţărei sosesc aderări la politica democrată a d-lui Take Ionescu.

Aproape toate cluburile conservatoare au asigurat pe d. Take Ionescu de nestrămutatul lor devotament.

Toate aceste aderări sînt publicate în numărul nostru de azi, parte la „Informaţiuni" parte la Telegrame.

Clasele sociale şi partidele politice

CLASA LUCRĂTOARE

In clasa lucrătoare, bine înţeles ca şi în burghezie, găsim o pătură socială foarte diferenţiată — ţăranii, lucrătorii din oraş negustorii de mîna-a treia, cîrciumarii de pe la bariere şi sate, negustorii ambulanţi—pe terenul căreia se formează diferite fizionomii politice. Dar diferenţa între clasele burgheză şi proletară e bazată pe faptul că pe cînd în clasa burgheză există un adevărat antagonism de interese, în clasa proletară diferitele grupuri nu sunt diferenţiate de nici un interes deosebit.

Intr'adevăr, burghezia financiară e interesată cum ar putea ca procentele capitalului ei să se rîdice, pe cînd burghezia comercială, lucrînd cu aceste capitaluri, e interesată cum ar putea să fie mai mici procentele lor. Marea burghezie, trăind din furniturile statului, milioanele cheltuite pentru armament, flotă etc... va fi şi răsboinică în vederile ei politice; iar burghezia mijlocie, lucrînd cu capitalurile interne, va suferi din cauza acestui militarism.

Deosebirea, însă, între diferitele grupări din clasa proletară, e bazată numai pe faptul că nu e încă conştientă de rolul ei social. Interesele ei sunt aceleaşi: mărirea salarului, scăderea orelor de muncă, o mai echitabilă justiţie socială şi o instrucţie mai desăvîrşită.

Totuşi, din lipsa conştiinţei de clasă, mai în toate ţările apusene, proletariatul e deosebit adînc şi ţăranii cu lucrătorii din oraşe trăesc într'un adevărat antagonism. De aceia şi clasa lucrătoare nu poate avea un partid politic care să fie expresia intereselor ei de clasă şi vedem lucrătorii din oraşe votînd pe socialişti, iar mica burghezie diferitele partide burgheze, iar ţărănimea —mai ales în Germania — partidul centrului.

La noi nici nu e vorba, cum partidele existente nu reprezintă nici o clasă socială anumită şi conţin fărămituri din fiecare clasă—e de înţeles că proletariatul nostru n'are nici un partid politic care i'ar reprezenta doleanţele.

Minusculul partid socialist existent cum şi cel defunct—după propria declaraţie a fruntaşilor sei—nu reprezintă proletariatul romîn, ci un proletariat cozmopolit sălăşuit la noi.

De cît-va timp partidul naţional-liberal prin presa sa şi prin oratorii sei, pare a avea tendinţa, să se intituleze partidul proletariatului şi în special al ţărănimei.

Ce legături poate exista între pătura aceasta politică şi proletariatul nostru agricol?. Absolut nici una!

Partidul liberal-naţional ca şi partidul conservator în ultimele sale evoluţiuni nu pot a se întitula partide de clasă. Nici partidul conservator nu reprezintă marea burghezie financiară sau aristocraţia noastră, cum nici liberalii nu se pot califica de partid al ţărănimei.

Numai dacă am voi să vedem în trecutul acestui partid, în generaţia de la 48, în sentimentalizmul acelei tinerime pentru ţarani, democraţia lor—numai în cazul acesta am putea să facem din liberali un partid ţărănesc.

Dar atîta numai! Politica, însă, dusă de atunci şi pînă azi, căutarea de a forma o oligarhie politică anumită şi de a stăpîni prin instituţiuni financiare, toată atmosfera politică, crearea băncei naţionale şi a atîtor instituţii de credit de către liberali, n'au avut altă ţintă de cît de a crea o pătură socială intermediară: burghezimea mijlocie, comercială şi funcţionăricească.

Toate preocupările lor au avut aceeaşi ţintă. Nu mai departe, legile agrare de astă-zi; nu ştim dacă vor aduce o îmbunătăţire clasei ţărăneşti, ele vor procopsi însă, 500—600 de fii ai burgheziei mijlocii casaţi ca inspectori agricoli, ca judecători ambulanţi, etc.

Ori aci, e cercul viţios! Pe de o parte se crează mulţumiţi, pe de alta se fac vraşmaşi. Urcarea bugetului cu crearea acestor funcţionari, cu milioanele necesare avansărei Băncei rurale pentru cumpărare de pămînt, scăderea productivităţei solului prin atingerea adusă sistemului de muncă, până în prezent, vor aduce şi o urcare a procentelor capitalurilor din comerţ şi vor mări şi sărăcia clasei mijlocii.

Acest cerc viţios a fost şi cauza că toate măsurile luate de liberali de a ridica starea materială a burgheziei, îi aducea şi lovituri: pe de o parte tinerimea era pusă în slujbi, pe de altă parte comerţul şi afacerile scădeau sub povara taxelor şi impozitelor. De aceea clasa burgheziei

mijlocii n'a putut fi liberală și a căutat acea politică de căpătuială.

Iată de ce spuneam că burghezia va fi pururea nemulțumită și va căuta, în lipsa unui partid politic actual, de a se arunca în brațele politicei antisemite și naționaliste.

Organizarea acestei clase politicește e o necesitate. Clasa socială prin excelență superioară tuturor claselor noastre, nutrită în respectul tradițiilor și datinelor, ea trebuește să fie îndrumată în calea vederilor conservatoare, singurile necesare desvoltărei sale sociale și economice.

Dar de asta într'un viitor articol.

Dr. I. Duscian.

Aderarea conservatorilor ieșeni

Domnului TAKE IONESCU
fost ministru
București

Vă asigurăm de întregul nostru devotament.

Alexandru A. Bădăreu, Alexandru D. Xenopol, Gh. Lascar, D. Alexandrescu profesor universitar, Neculai Cananău deputat, Ștefan Negruzzi fost deputat, Lascar Rossetty fost deputat, Lascar Antoniu fost deputat, Gheorghe Șerban fost deputat, Const. Chirilă fost deputat, Cristea Cristea fost deputat, N. Nanu fost senator, Dr. Juvara fost deputat, Ștefan Gheorghiu fost deputat, Gh. Ghibănescu fost deputat, Emanoil Buznea fost deputat, Dr. Hurmuzescu prof. universitar, Dr. Alex. Popovici prof. universitar, Vasile Buțureanu prof. universitar, Dr. Vasile Bejan prof. universitar, Dr. Dimitrie Boroianu prof. universitar, Nicu Catargiu fost deputat, Ion Zarifopol, Dr. Ștefănescu-Galați, Gheorghe Tabacovici profesor universitar, Petru Alexandrescu propr., Vasile 'Antoniu, Teodor Alexandrescu pensionar, Constantin Andriescu profesor, Andronic Munteanu, Mihai Antoniu pens., Alex. Atanasiu prof., Alex. Aurescu prof., Aureliu Miescu pens., Alex. Arfino, Neculai Alexandrescu propr., Panaite Alecsandrescu agric., Ion Andriescu pensionar, Dimitrie Botez, Căp. Const. Catargi, Dimitrie Neagu fost magistrat, Andrei Bădăreu propr., Dimitrie Brudea propr., Nicu Botez fost președinte Cons. Județian, I. Bădăreu propr., Căp. Gr. Bancov, Gheorghe Botez, Const. Botez pens., Al. Al. Brandia, Const. Buznea, Gheorghe Beldiman avocat, E. Briul prof., Mihai Botez pens., Neculai Buicanescu, Eug. Briev, Dimitrie Borș agric., Dr. Cl. Flory, Ion Botez, Gheorghe Budac, Eustrat Calognomo, Alex. Ciurea, Gheorghe Ciurea, Filip Ciorapciu avoc., Ion Constantinescu prof., Emanoil Constantinescu profesor, Căp. Spiridon Caimacan, Corneliu Codrescu profesor, Dr. Donic Cristea, Căp. Leon Cerchez, Ion Carare prof., Neculai Cocolea prof., Gheorghe Cariadi avocat, Dimitrie Constantiniu, Alexandru Dabija avocat, Gheorghe Daraban pens., Gh. Dobias avocat, I. Dimitriu agric., Gh. Calmuski pens. militar, Nic. Dragoș, pens., Căp. Gh. Dimitriu, Dimitrie Dimitriu prof., Gh. Duzescu avocat, Scarlat Duzescu farmacist, Gh. Damaschin pens., S. Cruceanu, C. Dimitriu preot, V. Dimitriu avocat, M. Dracșineanu avocat, Dimitrie Evghenide avocat, Emil Emandy propr., Dimitrie Filipescu propr., Dr. Edouard Fabini, Neculai Fotin pens., P. Filioreanu preot, S. Goldenthal avocat, Dimitrie C. Filippescu, Ion Gheorghiu, Căpitan Ion Ghica pens., Ion Gafencu propr., Const. Gheorghiu, Ion Grigoriu preot, Const. Buțureanu prof., C. I. V. Severin, Dimitrescu Radu Maior, Ion Groholski pens., Nec. Gheorghiu, Ștefan Georgescu avocat, Teodor Ghiga prof., Nicu Constantinov prof., Ilie Gherman propr., Teodor Grigoriu comerciant, Teodor Giurcăneanu pens., Calistrat Hogaș prof., Eugeniu Herovanu avocat, Alfons Herovanu avocat, Const. Hociungescu agric., Dimitrie Ionescu meseriaș, Alex. Ionescu prof., Const. Ionescu artist, Spiridon Irimescu propr., Petru Ianculescu inginer, Alex. Ianculescu agric., Dr. Dimitrie Iamandi, Const. Jornescu, Gheorghe Chirilă agric., Andrei Kirilovici avocat, D. Kiriac avocat, Const. Kiriac, Vasile Lohan propr., Dimitrie Luchian propr., Jacques Lewin propr., Th. Maximovici, Nec. Marcopol fost primar Tîrgu-Frumos, Ion Marcopol comerciant, Ion Morțun artist, Gh. Molla, Victor Munteanu prof., Dim. Mandrea inginer, Const. Manolescu pens., Lt. Ion Pintilie pens., Mihail Lazar pens., Const. Munteanu propr., Teodor Mandrea avocat, Gheorghe Maxim avocat, Măgărdici Antonovici, Gheorghe Mihailescu, Ion Nițescu, Gh. Neculau fost Cons. Județian, Al. Neculau pens., Vasile Oiaga prof., Alex. Orghidan inginer, T. Pisoschi avocat, T. Petrescu pens. militar, Gheorghe Popescu pens., Const. Penel artist, Const. Papana propr., Neculai Pogonat propr., Const. Pilescu, Napoleon Proca, Ion Popovici prof., Const. Păun Econom, Ion Prassa profesor, Mircea Pella artist, Gheorghe Panaitescu comerciant, Panaite Nica avocat, N. Popovici propr., Gh. Neculau industriaș, Gh. Popovici propr., Gh. Ropala, Vasile Radu prof., Ion Rotbardt farmacist, Vasile Rusovici propr., Dimitrie Racoviță agric., Sandu Răducănescu, Elefterie Ropală, Emil Ropală, M. Socor avocat, D. Simionescu, Gh. State propr., Const. Rosin, Ion Simionescu, Neculai V. Ștefăniu, Const. Teodorescu industriaș, Gheorghe Serian proprietar, Dimitrie Teodor, Gh. Scorpan profesor, Gheorghe Stănilescu profesor, Dimitrie Stefănescu avocat, Stefan Sîrmei, Mihai Țilenski profesor, Vasile Tanasache pensionar, Stefan Teodor farmacist, Vasile Teodorescu profesor, Dimitrie Manoliu Teleman proprietar, Osvald Teodoreanu avocat, Dimitrie Tuduran proprietar, Const. T. Tautu, Alexandru Țițomir, Victor Vrabie, Const. Verdeș, Moritz Vachtel mare industriaș, Dr. Văldeanu, Ioan Vîrlănescu profesor, Cons. Zaharia profesor, N. Maftei comerciant, Dr. Gheorghe Popovici, Ioan Munteanu proprietar, Ion Mihailescu proprietar, Dimitrie Mesteș comerciant, Iosif Ariton proprietar, Ion Gh. Atanasiu, Teodor Lupescu farmacist, Liviu Sadoveanu proprietar, Cerchez Altân, Enrico Mezzeti profesor, Vasile Alexandresco farmacist, Mihai Călin industriaș, Ion Ceaur Aslan, Aurel Rișcanu proprietar, Vasile Popescu proprietar, Constantin Vereanu, Alecu Mihailescu comerciant, Grigorie N. Roiu profesor, Emanoil Manariu, Dimitrie Popa stravofor, Constantin Atanasiu, Alexandru Simionescu inginer, Călimănescu Alexandru avocat, Ciornei Constantin, Mihail C. Dimitriu, Ionescu Constantin preot, Constantin Mihailescu profesor, Pastia Ion, Șendrea Ioan, Tissescu Gheorghe, Timotei Dimitrie avocat, Timuș Gheorghe, Annibal I. Ciurea.

D. TAKE IONESCU

Sub titlul acesta ziarul *Liberalul* publică un judicios articol pe care-l reproducem cu plăcere:

Evenimentele s'au precipitat mai vertiginos de cît se aștepta. Ruptura este fapt îndeplinit. D. Take Ionescu a pus jaloanele înființărei unei noui grupări—, nu zicem „partid", pentru că nu se poate ști ce intențiuni nutrește d. Take Ionescu: voește să pue bazele unui partid cu program nou și cu organizațiune nouă, sau își va considera gruparea tot ca o ramură din trunciul partidului conservator?

Se colportează felurite versiuni, se țes tot soiul de cancanuri, se fac cele mai pasionante prognosticuri—, toți atribuind marele gest făcut de d. Take Ionescu, umilinței la care a fost expus fruntașul care sintetiza „inima" partidului conservator.

Puțină analiză, și ușor se poate vedea că gestul d-lui Take Ionescu e datorit unor cauze mai adînci și mai serioase, de cît acele lașe prelucrări, a căror victimă a căzut în ultimul timp.

D. Take Ionescu primește de multă vreme lovituri în partidul conservator și a primit tot soiul de lovituri. La toate însă a știut și a putut să răspundă cu succes.

Și de astă dată, credem că d. Take Ionescu ar fi putut para lovitura primită, pentru că, la neînsemnata infamie boerească de la clubul din Capitală, ar fi putut răspunde în cele 29 de cluburi conservatoare din țară, unde d-sa are majorități covîrșitoare. Partidul conservator nu se reduce la clubul din Capitală. D. Take Ionescu nu a urmărit asemenea satisfacții, nici aseminea succese. D-sa urmărește un ideal; sunt ani de cînd situația sa în partidul conservator e acea a unui leu în cușcă. Noi am spus-o de mult, că d. Take Ionescu nu se va putea nici odată acomoda cu mentalitatea reacționară a partidului conservator. Inaintea chestiunei de amor propriu și de ambițiune personală, erau considerente de ordin pur sufletesc, cari împingeau pe d. Take Ionescu să facă gestul pe care l'a făcut astă-zi. Un om cu o mentalitate ca acea a d-lui Take Ionescu nu putea continua să rămîe în compania d-lor Carp, Filipescu, Cantacuzino.

Lui d. Take Ionescu îi trebuie un orizont larg și senin, pentru ca simțirea și mentalitatea lui să fie libere în avîntul lor spre credințele nouă ale democrației.

Micele infamii ce i s'au făcut au servit de motiv și de modalitate.

Cauza reală rezidă în necesitatea de a rupe lanțurile unei încătușări sufletești pe care d. Take Ionescu de multă vreme nu o mai putea suporta.

In adorabila noastră politică în tot deauna cancanurile și colportările au preponderență. Sufletul nu e scrutat, convingerea nu e analizată—cancanul e totul.

Intrebarea e: ce va face d. Take Ionescu?

Prognosticuri se fac multe, pozitiv nu se știe nimic?

Partid progresist sau o nouă organizațiune de nuanță conservatoare?

Ori ce va face, va face mai bine și mai mult, de cît a făcut pînă acum în partidul conservator.

Litere-Științe-Arte

In volumul de teatru al maestrului Caragiale, apărut acum în ediție definitivă a societății „Minerva" figurează toate lucrările dramatice ale ilustrului scriitor, afară de bucata „O soacră" la care a renunțat autorul, după cum ne asigură revista „Convorbiri critice". Lipsa bucatei din această publicațiune, pentru că editura nu se învrednicește a trimite presei cîte un exemplar din operile tipărite.

*

Trupa franceză a excelentei Jane Hading a găsit o primire glacială la St. Petersburg. In general se afirmă că trupele franceze nu mai găsesc nici un entuziasm în capitala Rusiei și din motive naționalartistice și din motive... politico-diplomatice.

*

A propos de Rusia. Cenzura teatrală continuă a fi în loare. Foarte multe piese de teatru sunt mereu interzise pentru motive ridicule sau așa zise considerațiuni politice. E destul să amintim că „Maria Stuart" nu se reprezintă în Rusia pentru că în dramă apare și o... ghilotină. Se vede că Rusia autocrată se teme că spînzurătoarea va fi cîndva înlocuită cu ghilotina, ca în Franța, după revoluție.

*

STRUNA ZILEI
ACTUALITATE

Artistul Niculescu-Buzău va cînta mîne seară cuplete noi cu privire la: ruptură...
ZIARELE.

La operet-i degradat
Pîn 'și ..maiorul Mura.
La modă e în schimb acum
Cupletul cu... ruptura.

Informații

● *D. Dimitrie Donici, presidentul clubului conservator din Vaslui, a trimis o entusiastă telegramă de aderare d-lui Take Ionescu.*

Un mare număr de prietini din Vaslui, membri ai partidului conservator de acolo, vor pleca astă-zi la București spre a asigura pe d. Take Ionescu de devotamentul lor.

● *D. Teodor Cerkez, șeful partidului conservator din Huși, a plecat ieri la București spre a declara d-lui Take Ionescu că aderă la acțiunea d-sale.*

● Comisiunea examinătoare pentru catedra de piano, vacantă la conservatorul din Iași, a recomandat cu unanimitate pentru această catedră pe d. Ilie Ionescu-Sibianu, care acum ocupă în mod provizor catedra d-lui Boscoff, la conservatorul din București.

Raportul comisiunei a fost supus aprobărei ministerului instrucțiunei publice.

● Cu începere de la *1* Septembrie 1908 se va pune în aplicare, la toate școlile secundare din țară, noul orar în sensul că la cursul inferior, clasa I și II, cursurile vor fi făcute de cîte 2 profesori unul pentru partea literară și altul pentru partea științifică.

● Senatul universitar din București, a fost convocat pentru luni seara spre a se ocupa cu cercetarea titlurilor și lucrărilor candidaților la catedra de drept roman din Iași. D-nii Gr. Demetrescu și V. Bușilă, magistrați în Iași, candidează la acea catedră.

Senatul se va ocupa și de lucrările și titlurile candidaților, la catedra de filosofie antică de la Iași, la care candidează d-niii: I. Petrovici, actual conferențiar; D. Gusti, G. Aslan, D. C. Nădejde, și G. C. Antonescu.

● Subscripția pentru acoperirea celor cinci milioane necesare creărei casei rurale, va fi deschisă de banca națională.

● D. lct.-colonel Mirinescu, inspectorul general al jandarmăriilor, va inspecta în primele zile ale lunei Februar, jandarmăriile rurale din județul nostru și din jud. Roman.

● D. Haliță, inspector al învățămîntului primar, va înainta mâine ministerului instrucțiunei publice raportul asupra lucrărilor comisiunei pentru examinarea învățătorilor și institutorilor, din circ. Iași, ce urmează a fi scoși la pensie pe ziua de 1 April.

● D. Bahrim, proprietar în comuna Buciumi, a făcut ieri o donație de 40,000 lei spitalului sf. Spiridon din Iași, cu condiția de a-i servi o pensie viageră de 200 lei lunar.

● O nenorocire s'a întîmplat eri către seară la fabrica Klepper.

Un lucrător, Norbert Soler, pe cînd umbla pe lîngă o mașină, cureaua roței i-a prins haina și nenorocitul lucrător a fost purtat în senzul mișcărei roței, alegîndu-se cu mîna stîngă fracturată.

Nenorocitul lucrător a fost trimis și internat la spitalul israelet.

● Trupa de operete a d-lui Niculescu-Buzău va cînta mîne seară Duminică, la Teatrul Pastia, frumoasa operetă „Voivodul Țiganilor".

Luni trupa va juca hazlia comedie *Zozo*, care a făcut deliciul capitalei în vara trecută în grădina Ambasador, unde s'a jucat de 40 ori consecutiv.

D. Niculescu-Buzeu, care are o splendidă creațiune în această piesă, va cînta picantele cuplete „*Zozo*".

● In ziua de 10 Februarie a. c., se vor face alegerile comunale în multe comune rurale, unde consiliile au fost disolvate.

● Operațiunele de impunerea și scăderea taxelor, vor începe în județ, la 1 Februarie a. c.

Vor lucra în total 47 de comisiuni, prezidate de perceptorii fiscali respectivi.

● Ministerul de răsboiu a trimes o circulară comandamentului corpului 4 de armată, învitîndu-l să puie în vedere comandanților de regimente să scoată din uz armamentele vechi, pentru a le înlocui cu cele noui.

● In ziua de 22 Ianuarie se va ținea la prefectura noastră de județ, licitația publică pentru arendarea pe un period de 5—10 ani, a carierelor de piatră: Păun, Coasta Bărnova și Buza-Dealului, pendinte de comuna Bucium.

■ Impozantele serbări din Manciurea pentru aniverzarea victoriei Japonejilor din ultimul războiu ruleaza astă-seară pe pânza cinematografului Pathé-Frères Paris (Teatrul-Circ Sidoli) Japonia pitorescă, Fabricarea porțelanului în Franța, Vestala, dramă antică romană în genul sujetului „Amorul unei sclave", pompierii Madridului și un imens număr de scene comice formează noul program al interesantei reprezentații de astă-seară.

Si pentru ca spectacolul să fie mai grandios va debuta și majestuoasa balerină „LA PERLE".

Mâine Duminică 2 representații: la 3 ore ziua matineu cu prețurile pe jumătate și seara la 9 ore cu prețurile obișnuite.

● Luni începe greva avocaților. După cum se știe această grevă nu obligă pe avocații din Iași.

● Astăzi are loc ultimul examen al elevilor școalei de moșit de sub conducerea d-lui dr. V. Bejan.

Mîne dimineață la orele 10 comisiunea examinătoare se va întruni pentru a pune note candidaților.

Rezultatul nu se va da de cît Luni.

● In învățămîntul primar rural din județul nostru, s'a făcut următoarea mișcare:

D. Dimitrie Lambrino, învățător la Onești, a fost transferat, după a sa cerere, la Șipote în locul rămas vacant prin moartea învățătorului Gh. Gorăscu.

D. I. Corlat, învățător de la Șipote, a fost transferat la Borșa; d-șoara Natalia Băncila, de la Borșa, a fost transferată ca suplinitoare la Onești.

DIVERSE

— S'au promulgat decretele pentru încetățenirea domnilor Alexandru și Const. Verner din Iași.

— Sîmbătă, 26 Ianuarie c., va avea loc în sala Turn-Verein din strada Gîndu No. 4, o mare serată dansantă organizată de corporația bărbierilor coafori din Iași, pentru sporirea fondului cultural și a casei de ajutor a acelei corporații.

— D. A. Dimitriu a fost numit cantor la paraclisul de la penitenciarul central, din localitate.

— In cursul săptămînei viitoare dl. general Tătărăscu, comandantul corpului 4 de armată, va pleca la Fălticeni, pentru a inspecta trupele din acea localitate.

— Elevul Ștefan Dimitriu, de la școala comercială, care acum cîte-va zile a încercat să se sinucidă, împușcîndu-se, și care a fost în cura spitalului Sf. Spiridon, e în afară de ori ce pericol.

Medicii i-au extras gloanțele și peste cîteva zile numitul elev va părăsi spitalul.

— Azi dimineață s'a oficiat la biserica Sf. Spiridon un parastas pentru pomenirea ctitorilor și a donatoriler cassei Sf. Spiridon.

— Societatea pentru protecțiunea animalelor a trimes revizoratului școlar un număr de broșuri: „Atîrnarea cuiburilor Berlepsch, pentru a fi distribuite la școalele primare.

— D. Lascar Matasariu, directorul școalei primare «Carol I» a luat inițiativa de a fotografia în cîte un tablou, pe toți elevii școalei sale din fiecare clas.

Mișcarea femenistă

Alte obiecțiuni aduse femenismului

Faptul e foarte lesne de explicat: oamenii la început nu erau așa de perverși—naivul e bun la suflet cum ar trebui să fie și omul cu adevărat cult—cu timpul însă—prin forța lucrului—dreptul celui mai tare se impuse, iar acum în timpurile din urmă se începu a se masca acest drept cu fel de fel de teorii ca: inferioritatea intelectuala, femeilor, menirea casnică, nervi...

12) Una din obiecțiunele cele mai.. frumoase este următoarea: prin cultură femeea va deveni prea înțeleaptă ca să mai ceară dreptul de vot. Și noi respundem că tot prin cultură adevărată barbatul va deveni și el așa de înțelept pentru a nu se mai opune revendicărilor legitime ale femeei.

13) Independența economică nu va ajuta întru nimic incapacității femeei.

Dacă ar fi să-i ascultăm, le-am putea răspunde: întru cît îi va ajuta capacitatea, cînd ea nu ar avea ce mînca? Și apoi inferioritatea intelectuală a femeei a fost desmințită de oamenii științei, și dacă starea unor femei ar dovedi aceasta pricina sunt prejudițiile și așezămintele sociale în chipul în care sunt organizate. Indată ce se vor schimba acestea și inferioritatea femeei va dispare.

14) Natura și constituția femeei o indică numai pentru viața casnică. Această natură și constituție sunt rezultatul vieței sedentare, care de secule o îndură femeea și cînd viața ei se va schimba, și ea va fi destul de forte pentru a sta alături de bărbat.

15) O probă despre inferioritatea femeei, ar fi faptul că femeile nu au produs genii.

Cine garantează că dacă femeile ar fi avut cultură de la început ca și barbații nu s'ar fi produs și în rîndurile lor genii? Și apoi în toate timpurile, chiar cele mai îndepartate s'au găsit femei excepționale și cu atît le-a fost meritul mai mare cu cît instrucția lor a fost neglijată. Dar oare între bărbații lasați fără cultură nu se vor fi găsind unii care ar fi devenit genii

16) Femeile nu sunt încă mature pentru viața publică.

Să le punem la lucru și vor deveni. Ori cinese formează numai lucrînd, practicîd. După cum am văzut în țările în care se găsesc și femei cu drepturi, nici un exemplu n'a desmințit omnitatea sexului slab sau sexului mă, după cum zice Balzac.

17) Că femeile vor servi reacțiunea.

Astea-s lucrri anticipate, nepermise—și chiar acă am admite—influența femeilor idirectă e mai periculoasă de cît ar fi cea directă.

18) Femeea va face agitație politică în opunere cu barbatul.

Nu se poat admite aceasta, de vreme ce cresuți și instruiți la fel, unirea lor intectuală va fi mai strînsă, comunitate intereselor și a vederilor politic și civice va fi o garanție mai mt de apropiere sufletească între . Zicem instruiți și crescuți la fecăci tendința aceasta este.

Se înțelege că nimeni nu ar avea pretenția să susție că cei doi soți cu drepturi egale nu ar mai avea nici o neînțelegere. Se întîmplă mici impotriviri între toate persoanele care trăesc împreună—și chiar între cele care se iubesc: mamă și copii, frați și surori...

Neînțelegerile iscate din pricini politice nu se vor deosebi mult—în tot cazul—de cele iscate din pricinile cunoscute: cînd barbatul pleacă la muncă și femeea la vizite: sau cînd femeea rămîne să păzească copilașul bolnav și barbatul se duce la cafenea. Cel puțin neînțelegerile din pricini politice ar avea un fond moral.

Speranța ni-e tot în cultura adevarată, care formează pe om și-l face demn de acest nume. El va ști să înlăture cele mai mari ca și cele mai neînsemnate neînțelegeri.

Maria C. Buțureanu
Institutoare

Mobile

Dormitoare, Sufragerii
Saloane, Birouri

O Expoziție de 40 odăi Complecte

fie care alt model; tot ce este mai nou și frumos cu prețuri foarte eftine.

Dormitoare complecte de Bronz

paturi, Noptiere, Lavabouri etc.

tot ce este mai bun

GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subțire) **de la 20 lei** *fereastra complectă* în loc de 35 lei.

Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.

Magasinul **HIRSCH**
str. Lăpușneanu 38

Ultime informaţii

In afară de telegrama ce s'a transmis eri din Iaşi d-lui Take Ionescu şi pe care o publicăm în pagina a doua, s'a mai expediat astăzi ilustrului fruntaş, următoarea telegramă de aderare:

TAKE IONESCU
Bucureşti

Incredinţaţi de calea sănătoasă pe care aţi apucat, vă urăm succes desăvîrşit şi vă reînoim devotamentul nostru.

Paul Moruzzi, mare proprietar, Ilie Bărbulescu, profesor universitar; dr. P. Zosin, Virgil Holban, Const. Lohan agricultor, Neculai Bădăreu proprietar, Leon Iuster, mare proprietar, Gh. I. Urziceanu, C. Irimescu, avocat, Vasile Costin, profesor, Panaite Bulău preot, Panaite Bottez avocat, Eugen Vasiliu, pensionar, Econom Al. Popovici, institutor.

● *D. A. A. Badareu, care a sosit astăzi în Iaşi, se întoarce seara în Bucureşti.*

● D. N. Gane, care a plecat acum cîteva zile la Bucureşti, are să stărue pentru împlinirea următoarelor trei cereri: ca statul să înceapă, de pe acum, să verse comunei Iaşi subvenţia anuală de 300,000 lei pentru apă — iar nu de la data cînd lucrările pentru aducţia apei vor fi complect terminate; ca să nu se instaleze herghelia armatei la Graşi şi, în fine, ca materialul necesar lucrărilor pentru aducţia apei, care material se aduce din străinătate, să fie scutit de taxe vamale.

● Prietenii din Bucureşti ai d-lui Take Ionescu au închiriat apartamentele situate în primul etaj al casei din Calea Victorei 51, spre a instala acolo noul club conservator.

● D. Leon Ghica a trimis o scrisoare d-lui Take Ionescu în care scrie textual: „Eu sînt partizan pătimaş al partidului conservator progresist".

Din 11 foşti representanţi ai Botoşanilor, 9 urmează pe d. Take Ionescu şi anume d-nii: C. Ghica-Deleni, Codrescu, Silion, Prassa, C. şi N. Ciolac, Al. Rosetti, V. Isăcescu şi Ghica-Dumbrăveni.

● Membrii consiliului comunal vor fi convocaţi din nou în cursul săptămînei viitoare, pentru două şedinţe.

● Azi la orele 4 jum. d. a., d. profesor Dim. Alexandrescu, îşi va deschide cursurile sale de doctorat în aula Universităţei.

● Astăzi dimineaţă escadronul de calaraşi sub conducerea d-lui căpitan Constantinescu a făcut un marş pănă la Cucuteni.

● Administraţia comunală descoperind că măcelarul Filip Enciu, din piaţa Sf. Spiridon, făcea instigaţii printre măcelari pentru a urca preţul cărnei şi a se pune în grevă, l'a pedepsit retregîndu-i autorisaţia de a destace carne, pe timp de o lună.

Administraţia urmează cu ancheta şi a hotărît să pedepsească şi pe alţi instigatori, pe care 'i va descoperi.

● La consulatul Austro-Ungar se lucrează la întocmirea raportului general anual asupra importului şi exportului Austro-Ungariei în judeţele Iaşi, Dorohoi, Botoşani, Vaslui, Suceava, Neamţ, Roman Fălciu şi Bacău.

In acest raport se face şi studiul comparativ între anul acesta şi cel trecut, şi se constată că exportul Austro-Ungariei în aceste judeţe a scăzut în mod uimitor în ultimul an, începînd din Martie 1907, căci datorită rescoalelor ţărăneşti, unul d'intre comercianţi şi-a retras telegrafic comenzile ce le făcuse.

Lucrarea va cuprinde 300 pagini şi va apărea la începutul lui Februar.

● D. Nicolae Titulescu, dr. în drept de la Paris, a cerut decanatului facultăţei juridice din Iaşi, să fie abilitat docent în specialitatea dreptului civil.

Judiciare.—Importantul proces pentru anularea legatului defunctului An. Başotă, care a început să se judece ieri la secţia II-a Curţei, va continua Mercuri.

— Astă-zi se judecă la secţia a II-a a Curţei, apelul făcut de procuror în contra sentinţei achităţoare date de tribunalul s. I. în procesul privitor la Purcheria fostul director al Creditului agricol din Iaşi şi Cernescu, fost funcţionar la ministerul cultelor, acuzaţi ambii de falşuri în acte private.

● Trib. Iaşi s. II a acordat, în principiu, cererea droghiştilor fraţi Rosenştein de a li se prelungi moratoriul încă cu şase luni. Creditorii au fost convocaţi pentru ziua de 1 Februar—spre a se pronunţa.

● Locotenentul Stavrescu din reg. 8 calaraşi a fost internat astăzi în ospiciul Socola.

● Mulţi din prietinii d-lui Take Ionescu din Iaşi, foştii deputaţi şi senatori şi fostul primar G. Lascar, vor pleca astăzi la Bucureşti spre a lua parte la marea consfătuire politică de mîine.

Ruptura din partidul Conservator.— Consecinţele

— Interview cu d. Al. A. Badareu —

Ziarul „Adevărul" publică o interesantă convorbire pe care un redactor al acelui ziar a avut'o cu iubitul nostru fruntaş.

Redăm aproape complect — astfel cum poate fi redată fraza cînd ie transmisă prin firul telefonic special al d-lui Cerchez — convorbirea în chestiune.

*

— Cînd aţi luat cunoştinţă de ruptura fuziunei?

— La Nizza fiind, am avut motive de bănuială că se lucrează la ruptură. Un vechiu conservator ieşan, nu tocmai militant şi care venise acolo în urma mea, mi-a spus că fiind în Bucureşti în ziua de 31 Decembre a auzit că se pregăteşte alungarea takiştilor din partid.

Telegrama care anunţa d-lui Take Ionescu întrunirea de la club, cu modificarea statutelor, cu convocarea pe sprinceană etc., m'a făcut să văd că partidul trece printr'o gravă criză.

— Este adevărat că d. Take Ionescu a telegrafiat de la Monte Carlo d-lui Carp rugîndu-l să amîe hotărîrea de luat în privinţa organizărei clubului şi a Capitalei şi că d. Carp a răspuns că nu poate amâna?

— Chiar după ce am cunoscut răspunsul d-lui Carp la telegrama d-lui Take Ionescu — prin care acesta îl ruga să amîe organizarea clubului şi a capitalei— şi am luat cunoştinţă de cele ce s'au petrecut la club, tot am aprobat părerea d-lui Take Ionescu că îndată ce va sosi în Bucureşti să aibă o explicaţie cu d. Carp şi să se orienteze după această explicare, în atitudinea ce o va lua.

In drumul spre Bucureşti, am aflat din ziarul „Dimineaţa", că ruptura s'a făcut.

*

— Care sunt după dv. cauzele rupturei?

— *Cauza principală a rupturei este sentimentul boerimei că d. Take Ionescu este simbolul democraţiei care voieşte să aibă parte în direcţiunea partidului conservator.*

Boerimea conservatoare nu tăgăduieşte utilitatea păturei democrate în partidul conservator. Ea ie chiar bine dispusă către democraţi. E gata să le satisfacă toate interesele, să le deie foarte multe onoruri, dar cu condiţie ca democraţii să se mulţumească a secunda pe boeri, fără să se amestece cu ceva în direcţiunea partidului care trebuie să remînă exclusiv pe socoteala celor de clasă.

— Cum? boerii cred că un democrat nu poate fi conservator sincer?

— *Boerii nu contestă conservatorismul democraţilor. Ei consideră, însă că acesta este un conservatorism de raţiune, care ie mult mai oscilator de cît conservatorismul din instinct pe care nu-l au de cît cei de clasă.*

*

— In faţa acestei mari deosebiri de concepţiuni de ce aţi primit fuziunea?

— Am acceptat fuziunea, de şi cunoşteam idea dominantă în clasa boerească, pentru că am crezut că d. Carp va fi singurul şef, şeful real al partidului, şi că d-sa pune mai presus ideile de stat de cît chestiile de privilegii de clasă.

— Din atitudinea d-lui Carp n'aţi văzut că luase angajamente către cantacuzinişti spre a împiedeca ajungerea la directiva partidului a d-lui Take Ionescu?

— N'am putut ghici acest lucru, fiind-că atitudinea d-lui Carp putea mai curînd să facă să se întrezărească contrarul. D. Carp părea că renunţase chiar la autoritarismul d-sale şi că revenise la sistemul Lascar Catargi, sistem care însemna conducerea partidului de către şef cu sfatul fruntaşilor. D. Carp părea că consideră pe d. Take Ionescu ca un fruntaş care conduce sufletele a cel puţin unei treimi din partid.

Şi lucrul este atît de adevărat de cît cu ocazia organizărei clubului în Iaşi d. Carp a cerut trei vice-preşedinţi, unul reprezintînd pe junimişti, altul pe cantacuzinişti iar al treilea pe takişti- lar în acele localităţi unde organizarea nu era cu putinţă, d. Carp lăsa tuturor libertatea de acţiune fără a voi să ajute pe unii contra celor lalţi.

*

— Dar ce a fost neînţelegerea cu privire la proiectele agrare?

— Prima dată cînd d. Carp a dat dovadă că nesocoteşte pe d. Tacke Ionescu a fost în Noembrie, cu ocazia prezentărei proiectelor agrare. Dar d. Carp a crezut de cuviinţă să explice atunci acel lucru, să-l scuzeze, spunîndu-mi că n'ar fi putut consulta pe d. Take Ionescu asupra acelor proiecte întru cît credea că d-sa luase anume angajamente faţă de manifestul regal.

S'a făcut înţelegerea atunci macar că un ministru liberal prevenise pe d. Take Ionescu, că deşi boerii doreau în acel moment o înţelegere între d-nii Carp şi Take Ionescu, ei pregătesc eliminarea elementelor democrate din partid.

— S'a făcut vre-o concesiune d-lui Take Ionescu cu ocazia fixărei programului agrar?

— *In convorbirea ce am avut cu d. Carp i-am spus că prietinii d-lui Take Ionescu doresc ca printr'un semn exterior evident, şeful să faca dovadă că nu a nesocotit pe acest fruntaş.*

D. Carp a convenit şi a admis din programul d-lui Take Ionescu proiectul Băncei Agrare.

— Dar ce au însemnat dezminţirile gazetelor conservatoare asupra acestei chestiuni?

— Notele din ziarele conservatoare, dezminţirile *Epocei* şi articolele d-lui A. D. Holban prin care elementele democrate erau atacate cu vehemenţă, ne-au dat măsura adevăratelor sentimente ale boerilor şi ne indicau clar la ce trebuie să ne aşteptăm.

*

— *Care vor fi consecinţele rupterei.*

— *Acel care perde foarte mult de pe urma rupturei este desigur d-nul Carp. In loc să fie şeful unui mare partid, d-sa devine şeful unui partid foarte redus.*

— Dar viitorul cabinet cine-l va forma?

—Ştiu că se pune o problemă foarte grea în ce priveşte guvernul de mîine.

Ultimele acorduri,—repetate—intervenite între cele două partide,— în urma dorinţelor coroanei—pune în discuţie forma în general a viitorului guvern. Fi-va el un guvern compus din oameni care cad de acord asupra diferitelor chestiuni la ordinea zilei, cum este cazul în Austria şi Germania, sau fi-va el un guvern de partid cum este practica în Anglia, Belgia şi Franţa? Revenivom la practica constituţională sau se va adopta sistemul guvernelor pe baza de acorduri? Opinia publică nu va dovedi ea oare că-i mult mai matură de cum o consideră statele majore ale partidelor?

In or-ce caz, or-care ar fi forma viitorului guvern situaţia d-lui Take Ionescu este brilantă.

In cazul prim, calităţile de om de guvern ale d-lui Take Ionescu, care ie dacă nu superior celor mai de samă din oamenii noştri de guvern, dar ie cel puţin egal cu aceştia, va fi indicat şi pentru cît mai mult timp la guvernare.

In cazul al doilea, de şi d. Take Ionescu nu are un stat major cu suprafaţa aceluia a d-lui Carp—care a avut douăzeci şi cinci de ani înaintea d-lui Take Ionescu spre a şi recruta prietinii—guvernul d-lui Take Ionescu va fi foarte tare prin omogenitatea elementelor, unitatea de credinţi şi simţiri, extraordinara fecunditate de lucru a şefului, care degajat de mizeriile intrigilor, va putea pune în servicul ţărei şi mai mult marele lui calităţi de om de stat.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 19 Ianuarie

Aderări conservatoare

Ploieşti.—Aseară a avut loc aci un banchet urmat de o conferinţă pe care d. G. C. Dobrescu, fost primar, a ţinut-o în profitul unei societăţi.

Banchetul, dat în onoarea d-lui Dobrescu, s'a transformat într'o manifestaţie de simpatie pentru acţiunea politică a d-lui Take Ionescu.

O telegramă a fost adresată d-lui Take Ionescu „şeful democraţiei romîne", în care mai bine de 250 cetăţeni, avînd în frunte pe d-nii: G. C. Dobrescu, Cristu Negoiescu, Victor Bilciurescu, Bucur Spirescu, N. Pîrvulescu, N. Glodeanu, prin care felicită pe d. Take Ionescu pentru noua sa acţiune politică.

*

Din Piatra vine ştirea că conservatorii takişti, în frunte cu d-nii Andrieş şi Isăcescu, au hotărît înfiinţarea unui club al prietenilor d-lui Take Ionescu.

De altminteri în acest oraş fuziunea n'a fost făcută nici odată, fiindcă conservatorii takişti, n'au fuzionat nici odată cu conservatorii de sub şefia d-lui Leon Bogdan.

*

Din Huşi se anunţă o telegramă colectivă de aderare la acţiunea d-lui Take Ionescu şi în fruntea telegramei se află semnătura d-lui T. Cerchez, preşedintele conservatorilor din Fălciu, urmată de iscăliturile tuturor membrilor care au semnat procesul verbal de constituirea noului club de sub preşedinţia de onoare a d-lui Take Ionescu.

Consfătuire conservatoare în Capitală

Bucureşti. — Numeroşi conservatori din culoarea de Negru s'au întrunit aseară în consfătuire. După lungi discuţiuni asupra ultimelor evenimente politice, au încheiat un proces verbal prin care proclamă pe d. Take Ionescu ca şef politic al Capitalei şi pe d. N. Cosăcescu, şef al culoarei de Negru.

Amănunte asupra audienţei d-lui P. P. Carp

Bucureşti.—Ziarele dau amănunte asupra audienţei d-lui P. P. Carp la palat.

M. S. Regele ştia totul despre cele survenite în partidul conservator.

Intre altele M. S. l'a întrebat pe d. Carp:

— Dar d. Take Ionescu ce se va face?

— Nu ştiu, a răspuns d. Carp.

— Dar nu se poate să nu vă intereseze acest fapt.

D. Carp nu a mai replicat nimic,

Raportorul Casei rurale

Bucureşti.—D. G. G. Mărzescu, deputat de Iaşi, va fi ales raportor al proiectului Casei rurale.

Proectul Casei rurale

Bucureşti.—Secţiunile camerei au numit ca delegaţi la proectul casei rurale următoarele persoane:

Secţia II-a: Vintilă Brăteanu.
Secţia IV-a: I. Procopiu.
Secţia V-a: N. Romanescu.
Secţia VI-a: Titu Frumuşeanu.
Secţia VII: Const. Cernescu.

Secţiile I şi III nu 'şi au constituit încă delegaţii.

Desminţire

Bucureşti. — „La Roumanie" desminte ştirea unor ziare că unul din redactorii sei politici ar avea intenţiunea să părăsească acest ziar spre a deveni redactorul unui nou ziar francez ce urmează să apară în Bucureşti.

Consfătuirea de la ministerul de interne

Bucureşti.—Eri la ora 5 a avut loc la ministerul de interne o consfătuire cu privire la proectul de lege pentru organizarea comunală şi administrativă.

La această consfătuire a luat parte cîte un deputat şi un senator de fiecare judeţ şi cîţi va prefecţi.

Din partea Iaşului au fost d-nii C. Stere şi Gh. Khernbach, prefect de judeţ.

O declaraţie a d-lui Sebastian Moruzi

Bucureşti.—Ziarul «Ordinea» publică o convorbire pe care un redactor a avut'o cu prinţul Sebastian Moruzzi, care între altele a declarat următoarele:

„Voiu urma pe dl. Take Ionescu şi toţi conservatorii moldoveni vor face tot astfel:

1) Pentru că dl. Take Ionescu a adus mari servicii patriei, şi

2) Pentrucă boerii moldoveni şi descendenţii lor nu înţeleg să servească de scară pentru trufia deşartă a unei familii care crede că prin avere se poate face totul în ţara romînească.

Comisia regională

Roman.—Comisia regională s'a instituit aci. Este prima în toată ţara.

Comisia aşteaptă să se numească inspectorul regional, spre a începe să lucreze.

Vizite regale

Paris.—Regele Leopold al Belgiei a făcut azi dimineaţă o vizită d-lui Clemenceau, preşedintele consiliului şi d-lui Pichon, ministrul afacerilor streine. După masă va face o vizită şi preşedintelui republicei d-lui Falierès.

Numire

Constantinopol.—In locul lui Haid Paşa, comandantul zonei de acţiune contra bandelor din Vilaetul Monastir destituit în urma masacrului din Dragoş, a fost numit Osman Hidjet Paşa comandantul trupelor de la fruntaria grecească, iar în locul acestuia a fost numit Edham Paşa comandantui districtului Gheogheef.

Expunere

Paris.—Senatul. Generalul Picquart, ministrul rezboiului a aratat în ce consistă proiectul de reducţiune a perioadei de exerciţii pentru rezervişti şi teritoriali spunînd şi dovedind că acesta reducere a perioadei de exerciţii nu va slăbi întru nimic apararea ţerii.

Bandele în Macedonia

Constantinopole.—După o statistică oficială exactă pe cît posibil, se aflau la finele anului 1907 peste 110 bande în Macedonia cuprinzînd aproximativ 1200 oameni astfel repartizaţi: din punctul de vedere al naţionalităţei 54 la sută bulgari, 30 la sută greci şi 15 la sută streini.

Acţiuni Româneşti

Berlin.—Acţiunile băncei generale romîne pe piaţa Berlinului au fost ieri şi astăzi 142.75.

Tren jefuit

Orşova. — Eri seara vagonul cu mărfuri al trenului de călători plecat din Orşova a fost pradat de rei făcători rămaşi necunoscuţi în staţia Karansebeşul mare.

Talharii amestecaţi între mulţime caci erau cam 400 pasageri ce se întorceau dela bâlciu au legat pe şeful trenului şi au furat 8 saci ai poştei făcîndu-se apoi nevăzuţi. Ei n'au putut fi încă prinşi.

Camera

Bucureşti.—D. Spiru Haret depune un proiect prin care se deschid mai multe credite.

D. Stavri Brătianu depune nişte petiţiuni ale sătenilor din Dîmboviţa, care se plîng de chipul cum se face distribuţia loturilor.

D. Iulian Vrăbiescu cere preşedintelui să revie asupra dispoziţiei ca directorii de ziare să nu poată pătrunde în incinta Camerei.

D. Ferekide spune că nu poate reveni întru cît regulamentul camerei se opune la aceasta.

Se votează proectul prin care sunt scutiţi de prestaţii representanţii cari au luat parte la reprimarea răscoalelor.

Camera trece apoi în secţiuni.

Senatul

Bucureşti.— D. Costinescu depune proectul prin care se deechide creditul de 15 milioane pentru despăgubirea devastaţilor.

I. P. S. S. Mitropolitul Partenie vorbeşte în discuţia generală a proiectului monopolului cârciumelor.

I. P. S. Sa laudă legea care va fi de folos pentru poporul de la ţară, descrie pe larg mizeriile acestei populaţii şi cere guvernului legi folositoare ţărănimei căci spiritul creştin cere ca cel slab să fie aparat.

Oratorul continuă.

Alegere senatorială

Bucureşti.—Se crede că alegerea senatorială parţială la colegiul I de Iaşi va fi fixată pentru ziua de 2 Mart.

Proiect de lege

Bucureşti.—Proectul de lege prin care se modifică unele dispoziţiuni din actuala lege asupra proteguirei industriei, va fi depus Marţi pe biroul Camerei.

NOUA ŞI PRINCIPALA

Colectură Romînă

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Inştiinţează pe numeroşi sei clienţi **că sau pus în vînzare**

Lozurile clasei a 2-a

—Tragerea la **4** şi **5** Februare 1908—

Reînoirea biletelor se va face cel **mai tîrziu pînă la 27 Ianuar 1908**

Cîştigul principal în caz norocos

— 70,000 lei —

Preţurile la clasa 2-a sunt:

1/8 Una optime **2.50** 1/4 Un sfert Lei **5**
1/2 Una jum. **Lei 10** 1 Loz întreg „ **20**

Feriţi-vă de agenţi

Cari vă speculează luîndu-vă preţuri exorbitante pentru Gramofoane false.

Nu cumparaţi în alt Magazin înainte de a cerca Gramofoanele şi plăcile noastre veritabile, recunoscute ca superioare de numeroasa noastră clientelă.

Plăcile şi acele noastre sunt cele mai veritabile nefiind uzate.

A sosit un mare transport de Gramofoane şi plăci precum şi viori, mandoline, flaute etc.

„România Musicală"
Magazin de instrumente şi note muzicale
24. Iaşi, str. Lăpuşneanu, 2

DOCTOR SUZANA WECHSLER
Boli de femei.—Faceri.
Consult. 2—4 p. m. Căpitan Păun 6

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

S'au pus în vînzare

LOZURILE

CLASEI 2A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

Tragerea

la 4 5 Februarie 1908

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 70,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8 Una optime	Lei	2.50
1/4 Un sfert	Lei	5
1/2 Una jumătate	Lei	10
1 Loz întreg	Lei	20

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului în

Palatul Casei de Depuneri şi Consemnaţii

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-ului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fi intrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **iritaţiunilor, peptului** şi **ale pulmonilor**, a **tusei invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* 22, **Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, *quai de la Mégisserie*

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vind cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgativ** şi ca **Depurativ**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgativ** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care flacă de veritabil Elixir Guillié

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. [illegible]

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rind în pag. III 50 Bani
» » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.— No. 344. Marţi 22 Ianuarie 1908

TAKE IONESCU proclamat şef al partidului conservator

La consfătuire au fost reprezintate **douăzeci şi nouă judeţe**. D. Cantacuzino Paşcanu, fostul president al Camerei, într'un înflăcărat discurs, a zis *că memoria lui Lascar Catargi obligă pe partidul conservator* **să proclame de şef pe Take Ionescu.**

Au vorbit apoi domnii Disescu şi Ciurcu după care a luat cuvîntul dl. Tache Ionescu şi a pronunţat următorul discurs:

Sunt cuprins de o vie emoţie în acest solemn moment. Mi s'a zis că sunt un om zorit, d-lor n'am fost zorit de cît la muncă. (Aplauze).

Totdeauna cînd a fost vorba de persoane şi mai ales de umila mea persoană, am trecut pe deasupra, nici odată n'am făcut caz de mine cînd eram chemat să muncesc pentru ţară, cînd însă am văzut că se pune în cumpănă chestiuni de ordin general, ce privesc însăşi firea partidului conservator fără a'i lua avizul seu, am crezut ca o sfîntă datorie să fac apel la judecata partidului. De aceia v'am chemat şi d-voastră aţi venit în aşa frumos şi mare număr.

Intr'un moment dat m'am întrebat dacă n'ar fi fost mai bine să părăsesc cu totul viaţa politică. Dacă ar fi fost în cumpăna gîndirei mele numai preocupările personale de mine, aş fi făcut'o; dar nu; erau alte chestiuni care prevalau în forul coştiinţei mele.

Presupuneţi d-nilor că eu puteam să mor, partidul însă reclama ca el să meargă, tot înainte şi fără mine şi atunci o altă chemare lăuntrică m'a făcut ca să mă pun din nou în serviciul partidului, căci ar fi fost o crimă ca eu să dezertez dela datoria mea.

M'am gîndit la incidentul G. Vernescu, V. Boerescu, C. Păucescu şi mi-am zis: că fără acţiunea acestora ar fi pierit ideea conservatoare.

Tinerimea nouă care a intrat în rîndurile partidului conservator ar fi rămas cu credinţa că în sînul partidului conservator nu e loc pentru cei noui veniţi ca şi în armatele coloniale, de cît până la rangul de căpitan pentru tot ce este negru şi în această credinţă ar fi ramas ştirbită ideia conservatoare, întrucît fiind închisă în cenaclul unui club privat s'ar fi îndepărtat de la progresele sociale.

Ceea ce se petrece azi prin mine, este o înaltă misiune politică şi de partid şi pentru îndeplinirea acestei misiuni, poate să piară mîine instrumentul, misiunea trebue să se îndeplinească.

Nimeni ca mine n'are respectul pentru numele istorice şi eu cel dintâi recunosc, că un luptător politic care are la spatele sale conştiinţa a generaţii întreşi de luptători, are o mai înaltă răspundere către ţară şi către strămoşii săi.

Nobleţa franceză care s'a circonscris într'un cerc ingust de viaţă politică, a ajuns să nu însemne aproape nimic în mişcarea politică a Franţei şi şi-a perdut rolul său istoric. Pe cînd din potrivă nobleţa engleză care a prins firul vieţei moderne stă în fruntea mişcărei, întregei vieţi a Angliei.

Ne place a lua pildă de la Anglia. De aceea în totdeauna am privit cu desgust intrigile de culise şi combinaţiile de familii.

(In acest moment intra d. C. Ghica-Deleni care e salutat cu aplause de adunare).

Partidul conservator democrat (pentru întâia oară d. Take Ionescu pronunţă acest cuvînt şi e primit cu furtunoase aplauze) va căuta să se pună în curent cu toate nevoile ţărei căci numai acele partide au drept la diriguirea vieţei publice a unei ţări cari se silesc să semene ţărei iar nu să se puie în afară de nevoile vii şi reale ale ţărei.

La vîrsta mea de 49 de ani găsesc încă în mine destulă putere şi indemn de muncă care sunt crescute cînd văd că se sprijină pe dragostea D-v. (Aplause furtunoase).

De ce aţi venit aci în aşa de mare număr? Făgăduit-am cui-va ceva? Adusu-v-a vre-un interes personal? *Eu nu vă pot da de cît o singură făgăduială: toată munca mea, toată mintea mea cu care m'a înzestrat D-zeu, tot sufletul meu vă făgăduiesc că'l împărtăşesc cu D-vstră.*

Voi pleca în ţară, voi colinda toate oraşele şi d-lor n'am nevoe să mă uit la stele pentru a prezice succesul.

Romînia nu e o insulă care s'o aşeze doi trei inşi la o partidă de poker. (Aplause nesfîrşite).

Ne vom sili să supunem analizei din punctul de vedere conservator toate marile evenimente de la ordinea zilei şi atunci popularitatea va veni nu prin silă ci prin dragoste.

Vom începe a organiza partidul conservator democrat printr'o revoluţie. Să nu vă mire acest cuvînt, mă explic: Nu e nevoie ca numai Bucureştiul să guverneze ţara.

Ne trebue un comitet central care să fie expresia întregei ţări şi numai delegaţii acestui comitet să'şi aibă sediul la Bucureşti. E o gîndire cesariană ca Bucureştiul singur să stăpînească ţara şi că şeful singur posedă partidul.

Ni s'a obiectat că n'am avea ministeriabili (Ilaritate). Dacă prin ministeriabili se înţeleg numai oameni cari au fost miniştri şi că deci recrutarea de miniştri să se facă din foşti miniştri am ajunge la concepţia colonelului Ramolo care se credea nenorocit că armata se recrutează din civili.

Am propus, d-lor, cîţiva ministeriabili şi mi s'a răspuns că sunt de carton; (Exclamaţii în adunare) şi azi umblă să-i pescuiască.

Unui ministru ca să fie bun îi trebue toată încrederea partidului. Noi avem asupra protivnicilor noştri o mare superioritate, care stă în unitatea şi omogenitatea tuturor. Această omogenitate e izvorîtă din încrederea pe care o aveţi în mine.

Inchei, domnilor, anul acesta e cel mai frumos din viaţa mea. In mijlocul dragostei calde a d-voastră întrezărind izbînda de mîine.

Eram pe malul Mediteranei cînd am primit vestea celor petrecute în sînul partidului. Eram singur acolo. Am venit şi în mijlocul căldurei şi dragostei d-tră am căpătat încredere în mine. Şi atunci mi-am zis că trebue să fie ceva în mine pe care trebue să ne bizuim şi care mă face să spun că odată ce am încredere în mine şi pe d-v. cu mine, de cine să-mi fie frică. (Aplauze).

*

După aceasta d. Take Ionescu propune data congresului pentru 2 Februarie. Pînă atunci se constitue un comitet central compus din cîte doi delegaţi din fiecare judeţ, cari împreună cu mine să redactăm principiile cari vor forma baza programului ce vom expune la congresul dela 2 Februarie, program pe care ţara îl aşteaptă.

DEMOCRATISM

Inotăm în plin democratism. Pînă şi ramura bătrînă conservatoare—tînără poate ca persoane, bătrînă ca idei—ţipă că şi dînsa e democrată. Ba încă luată de gură înainte, pretinde că democratism mai curat şi mai sincer ca la taraba ei, nu se găseşte nicăeri.

Astfel organul autorizat al ei, am numit „Epoca", arată că acum 15 ori 20 ani în urmă, şeful s'a ocupat de muncitori în industrii, de ţarani, meseriaşi etc., şi că pentru a rămînea tot cu acele idei la care partidul ţine mult, a propus acum o serie de alte măsuri, al căror punct culminant stă în întocmirea guberniilor. Şi zic că curentul democratic a făcut minunea de a zăpăci pentru moment şi pe susţinătorii privilegiilor de altă dată, pentru că nu mai departe de cît acum o lună şi ceva, tot ziarul mai sus citat spunea categoric, că conservator şi democrat e ceva neauzit şi că sub nici un cuvînt aceasta nu va fi. Iar acum cînd a văzut că se poate, a deschis taraba vînzînd democratismul mai eftin ca ori unde. Şi ca o mostră de cum înţelege dînsa democratismul o arată îndeajuns cele ce se petrec astăzi în partidul conservator.

In democraţia noastră, zice ramura mai sus amintită a partidului conservator, ori cine are dreptul să se ridice prin merite, activitate şi talent. Nimeni nu-i va pune vre-o pedică. Or, ce se întîmplă. Unul dintre cei mai de frunte oameni de stat, un talent sclipitor, care ar face fală nu numai unei ţări mici ca a noastră, ci ori cărei alteia, fie ea cît de mare, s'a ridicat prin puterea sa de muncă, prin capacitatea lui deosebită. Recunoaşte acum acea democraţie toate aceste calităţi? Se poate vedea cum le recunoaşte:

Take Ionescu voia să acapareze partidul conservator, şi iată vina cea mare a lui, vină care nu se poate erta, zic acei conservatori. Deci talent, capacitate, muncă, toate bune, dar numai sub controlul nostru şi pînă unde dăm noi voe. Take Ionescu trebuia să rămînă toată viaţa o simplă personalitate, fără să-şi alipească pe lîngă el pe altcineva. Iar din momentul ce dînsul numără o sumă de admiratori, din moment ce are idei comune cu alţii, prieteni ai lui, lucrează contra partidului.

Dar la urmă, la ce ar servi unui om insemnat, capacitatea şi talentul dacă lui nu-i e permis să stîrnească un curent şi pe baza lui să-şi asocieze un număr de alte personalităţi, care cu toate să lucreze pentru un scop comun?

Trăim în adevăr într'o epocă în care suntem datori să recunoaştem meritul şi talentul şi cu atît mai mult cînd munca acestora se face spre folosul celor mai mulţi.

Partidul conservator, în alcătuirea lui anterioară, nu mai putea merge înainte. Făceau parte din el persoane din toate straturile sociale. Cei cu pretenţii de origină erau puţini, şi poate pentru aceasta cercau să nesocotească pe cei mulţi, dar de extracţiune joasă. Ideile de asemenea care-l frămîntau, nu numai că nu erau comune tuturor, dar prea aproape diametral opuse, şi de sigur e un bine, că s'au strîns într'un mănunchiu cei cu tradiţiile şi cu admiratorii lor, cari vor să trăiască numai din şi cu ele, iar de altă parte s'au adunat cei cari judecînd bine şi cu chibzuială lucrurile, dau adevărata îndrumare ideilor conservatoare.

V. I. Radu.

Modernizarea partidului Conservator

Un partid conservator, aşa cum îl vrea d. Carp, cu ţara dată pe mîna unor guvernatori şi cu utilizarea tunurilor la ori ce manifestaţie pentru libertate—un asemenea partid este o aventură foarte comică; ea poate trăi doar în imaginaţia unui reacţionar incorigibil, care vrea ca vremurile să meargă îndărăpt după el.

D. Take Ionescu gîndeşte alt-fel. De şapte-spre-zece ani, de cînd excelentul bun simţ şi incercatul ochiu al lui Lascar Catargi, au preţuit drept pe ilustrul fruntaş de astă-zi—de şapte-spre-zece ani d. Take Ionescu urmăreşte modernizarea în sens democrat, în sens progresist, a partidului conservator.

Şi cu mare succes. Căci dacă partidul conservator n'a rămas condamnat; dacă el are fiinţă astăzi ca partid istoric şi nu ca partid intrat în domeniul istoriei, nimeni nu va nega că opera se datoreşte lui Take Ionescu.

Dar ceea ce a reuşit să facă nu este încă operă complectă. Cînd s'a ales şef al partidului d. G. Gr. Cantacuzino, care a degenerat azi în presidentul unui club politic leşinat, fostul şef s'a lăsat condus de o politică de familie, care a prilejit să vedem acea curioasă gospodărie politică: un şef nominal condus de o locotenenţă filială! S'a ales apoi şef d. P. P. Carp, un bărbat pe care lumea îl aplaudă şi-i crede om politic superior, cînd d. Carp nu se află pe scena politică.

D. Take Ionescu credea că cu d. Carp se va putea face treabă bună. Dar mîndrul senior a fost imprejmuit de atîtea locotenenţe, că unii, mai slabi de inger mai că voiau să suspine după vremurile cînd Tanase vorbea cu blindeţe la telefon.

Toate aceste desamăgiri n-au putut despera pe un om ca d. Take Ionescu. El ştie prea bine, mai la urmă, că modernizarea unui partid nu se face peste noapte. Şi s'a hotărît să lucreze pe socoteala proprie şi acţiunea lui, o acţiune superioară, a fost îmbraţişată cu căldură de toate cluburile din ţară.

Ţara însă-şi a salutat cu satisfacţie opera de lichidare ce a făcut-o Take Ionescu, părăsind pe acei, cari îi se puneau în cale ori de câte-ori manifesta Idei progresiste.

Ţara aşteaptă ca străduinţele uriaşe ce le pune marele ei fiu, secondat de oameni entusiaşti şi capabili, să deie doritele roade.

Şi aceasta, spre fericirea şi liniştea ţărei acesteia, se va întâmpla.

La consfătuirea de la noul club conservator d. Al. A. Badareu, iubitul nostru fruntaş, aclamat şi chemat cu insistenţă la tribună, a pronunţat un important discurs, care a produs o impresie foarte mare.

Acest discurs, după notele stenografice luate, va apărea în numărul de mîine al „Opiniei".

OAMENI ŞI LUCRURI

PIETRE SCUMPE

In sfârşit se pare că secretul faimosului inginer Lemoine a avut soarta beşicelor de spumă; pe urma lui omenirea nu se va alege cu diamante eftine, cum promisese,—ci autorul lui se va alege cu închisoarea, unde va putea medita în linişte asupra acestei curioase omeniri care pune atîta preţ pe deşarte licăriri de pietre cînd are la îndemînă pe acea a sórelui şi a milioanelor de luceferi...

Ceteam eri foarte interesante detalii asupra modului cum a fost transportat şi încredinţat casei Ascher din Amsterdam, cel mai mare diamant din lume,—„Cullinau"—darul oferit de Colonia Capo regelui Eduard. E un diamant de 3027 carate, pe lîngă celebrul „Excelsior"—de 927 şi care trecea pînă dăunăzi drept cel mai mare în univers, pare acum un pitic. Diamantul „Cullinau" e încă nelucrat, ne şlifuit şi are nevoe de cel puţin un an de lucru pentru a-şi putea lua apoi locul ce-i se cuvine în Coroana celui mai puternic Suveran al lumei. Pînă atunci va rămînea la Amsterdam, ascuns îndărătul a vr'o patru uşi de fier, păzit ca ocnaşul în temniţă şi ne putînd fi văzut de nici un ochiu omenesc, afară de acei modeşti muncitori, specialişti în şlifuirea şi tăierea diamantelor plătiţi cu ziua ca orice alţi muncitori şi în a căror galerie de străbuni figurează marele filosof Spinoza care a practicat odinioară aceeaşi meserie la Amsterdam.

Lemoine a fost dovedit un simplu înşelător; aşa zisele diamante fabricate erau de fapt cumpărate şi interpuse cu abilitate în faimoasele lui retorte.

Până în acest moment dară diamantele rămîn ceeace au fost: cele mai drăguţe şi mai scumpe obiecte, — cele mai frumoase semne de podoabă ale sexului femenin,—ba şi a celui masculin.

Şi cu toate aceste milioane de oameni trăesc fără să le vadă vr'odată, fără să le cunoască ori să le dorească măcar. Cine nu are pregătirea ori educaţia necesară—nu le poate preţui, nu le acordă nici o importanţă, nu le dăruеşte o privire: totul e convenţional în această lume.

In această privinţă îmi revine o amintire picantă deşi nu tocmai plăcută. Acum cîteva luni încercai să regăsesc un briliant pierdut pe una din străzile laşului. Ca de obiceiu, avui în această împrejurare, recurs la autorităţi. Poliţia şi serviciul de siguranţă puseră la dispoziţie oamenii necesari şi am putut să-mi dau seama în ce chip straniu şi uneori caraghios se reflecta imaginea acelei mici dar preţioase pietre în închipuirea lor. Cei mai mulţi din ei—cărora le arătam spre recunoaştere, perechea pietrei pierdute, păreau a nu mai fi văzut niciodată atari obiecte şi nimic nu le suggera ideea valoarei. Iar cînd, din întîmplare, aflai aproape exact locul unde fusese pierdută piatra, fui redus la cea mai simplă expresie a autorităţii: podarul. I-am lămurit întîmplarea punîndu-i în vedere că dacă are norocul că găsească piatra capătă două zeci, trei zeci de lei. Omul, răzimat a lene de măturoiu, în mijlocul străzii—era în zori de ziuă—se mulţumi a zimbi ironic şi a zice:

—„Ei lasă, domnişorule, nu mai spune! Pentru o chetricică aşa de mititică două zeci de franci... Cine te-o crede..."

Rodion.

Acum trei-zeci de ani

Polemică literară—Poema „Radu"—Critici şi polemici—Ronetti Roman—nihilist! P. P. Carp, I. Slavici şi B. Florescu—De la Alexandri la „Radu"—O operă uitată.

Trecem în momentul de faţă printr'o nouă fază de înflorire a criticei literare. Principalele reviste romîneşti, departe de a scoate la iveală talente originale şi puternice de scriitori, se mulţumesc a rivaliza prin sisteme şi criterii critice, uneori prin personalităţi în lipsă de doctrine propriu zise. De aceia ni se pare interesant a reîmprospata cîteva pasagii din vechea critică romînească,—veche de trei zeci de ani.—Am reprodus în ziua morţii regretatului Ronetti Roman interesantul articol al d-lui P. P. Carp, un adevărat început de critică ştiinţifică, o incercare serioasă, nepărtinitoare şi obiectivă asupra unei lucrări care a făcut atunci mare sgomot: *Radu* de Ronetti Roman.

Articolul d-lui Carp din „Convorbiri" n'a fost singurul pe urma apariţiei frumosului poem, care amintea pînă la un punct lucrările poetice „de longue haleine" ale lui Dimitrie Petrino şi Bolintineanu. D-l Bonifaciu Florescu a publicat o dare de seamă asupra lucrării în patru numere consecutive din „Romînia liberă" iar d. I. Slavici—fecundul nuvelist—a publicat în cinci numere din „Timpul" un articol—polemică asupra aceleiaşi lucrări, răspunzînd în parte la cele afirmate de d. Florescu. Cu acel prilej d. Slavici scria că „Radu" nu e propriu zis ceea ce se cheamă „poezie" şi făcea interesante reflecţii teoretice: „Arta nu are nici un scop; ea trebue însă să producă un rezultat. Inainte de toate frumosul estetic trebuie să fie astfeliu încît să ne ridice mai presus de viaţa de toate zilele.

„...Fă-l pe om să uite că trăeşte, fă-l să iasă din sine însuşi, dăruеşte-i o clipă de uimire şi ai descărcat de pe sufletul lui sarcina vieţii".

„...Nu e bun, nu e frumos, nu e mare de cît ceea ce dă valoare acestei vieţi şi nu e binecuvîntată decît întîmplarea ce, făcîndu-ne să uităm pe o clipă nevoile vieţii, mai dă spor puterilor noastre."

După aceste păreri nu e de mirat că poema „Radu" imbibată de pesimism nu se părea d-lui Slavici tocmai ideală sau chiar primejdioasă tocmai prin frumuseţile ei atrăgătoare şi fascinante.

„...Arta adevărată e de trei feluri; e un fel de artă, adevarată artă, care ne dă cîteva momente de repaos sufletesc, cîteva momente de plăcere adevarată, dar ne cere şi ne ia în schimb o parte din puterile vitale. O parte din „Radu" şi chiar o mare parte e de feliul acesta.

Este un fel de artă ce ne dă repaosul sufletesc şi plăcerea senină fără să ne ceară ceva în schimb. Aceasta e arta uşoară, jocul de spirit, proza nepretenţioasă şi poezia de actualitate. O altă parte, mai mică, a poemei „Radu" e de felul acesta.

E în sfîrşit arta dumnezeească ce îmbogăţeşte lumea cu noui creaţiuni şi uimind pe omul muncit îi dă noui puteri, îl întineresce şi 'l face să esclame: „mari sunt nevoile vieţii, dar minunate sunt roadele minţii omeneşti!"

Aceste sunt păreri generale, după care d. Slavici îşi va formula acuzări grave, unele nedrepte sau, în limbagiul modern, tendenţioase:

„Nihilizmul îndrăzneţ se resfaţă în poema d-lui Ronetti Roman, ceea ce este o nenorocire nu numai pentru un popor june ca cel romîn, ci chiar şi pentru întreaga societate omenească."

„...Pentru amor, pentru prietenie, pentru iubirea de ţeară, lucruri la care ţine ori-care poet, nu găseşte în sufletul său

decît ironie amară, pentru că nu crede în aceste insuşiri sufleteşti pe temeiul cărora alţi poeţi zidesc o lume întreagă."

Aceste din urmă cuvinte au o explicaţie şi anume. Dl. B. Florescu, pe atunci critic cu renume, se încumetase cu cîteva săptămîni înaintea triumfului de la Montpellier—premiarea numelui „Latina gintă" — să susţină că Alexandri nu e poetul care trebue să fie urmat, că direcţia dată de el poeziei romîne, e o direcţie nefericită, lăsînd a se înţelege că în poetul Ronetti Roman, se ridică o forţă nouă şi însemnată cu care poate va trebui să se compteze. Lucrul acesta a atras violenţele d-lui I. Slavici în contra „noului poet", cum îl denumise şi d. P. P. Carp în „Convorbiri". Dar să mai spicuim din critica d-lui Slavici:

„In poema „Radu" unitatea estetică şi chiar tecnica lipseşte cu desăvîrşire; întreaga poemă e o îngrămădire de fărămituri. Lipseşte de asemenea unitatea de concepţiune. Despre Radu nu se vorbeşte de cît foarte puţin. Cetim poema, dar imaginea acestui om nu rămîne în gîndul nostru; rămîn însă o mulţime de alte imagini cari n'au de a face cu poema.

„...Dar trebuie să mărturisim să versificaţia e foarte bună şi că sunt în poema „Radu" pagine întregi pe care ne place a le ceti mai adeseori tocmai pentru frumuseţea versului. Limba nu e mai puţin frumoasă decît versurile. Dicţionarul d-lui Ronetti-Roman e foarte bogat şi gramatica îi este corectă şi potrivită cu studiul de astăzi a limbei literare. Cerinţele estetice sunt parte împlinite, parte nesocotite. Părţile sentimentsle sunt clare şi senine, dar sunt limonadă (sic) lipseşte din ele suflarea caldă; le cetim cu plăcere, dar ele nu ne mişcă şi nu lasă nimic în sufletul nostru. Părţile patetice au adeseori avînd retoric şi sunt pline de putere primitivă, dar avîntul e numai retoric, iar puterea se manifestă prea des în nesocotirea bunului gust. D. Roman foarte ades vorbeşte de lucruri pentru cari nu e destul de avîntat foarte adese zice lucruri cari se pot zice fiindcă par a fi adevărate, dar nu fără a supăra bunul gust.

Singurele părţi frumoase sunt cele curat reflecsive şi îndeosebi cele curat satirice. In aceste autorul poemei „Radu" trece peste nivelul comunei lucrări literare, în aceste e mare şi puternic".

*

Aşa scria un literat dintre cei mai remarcabili, cu trei zeci de ani în urmă şi rîndurile sunt şi astăzi vrednice de cunoscut. Dar observăm că ziarele scriu mult despre „Radu" şi prea puţini ştiu ce este, mai drept ce a fost poemul „Radu" acum 30 de ani.

Vom arăta lucrul acesta într'un apropiat număr al ziarului. S.

20 Ianuarie, zi solemnă

Ziua de ieri—s'o ţinem minte.

Douăzeci nouă de judeţe au fost reprezintate la prima consfatuire ce s'a ţinut în vederea reorganizărei şi modernizărei partidului conservator.

Representanţii acestor două-zeci nouă de judeţe, după propunerea d-lui C. Cantacuzin-Paşcanu, au proclamat pe Take Ionescu ca şef al partidului conservator.

Iată cum au fost represintate judeţele:

Judeţul Roman: C. Cantacuzino-Paşcann fost preşedinte al Camerei; G. G. Buicliu, fost senator, dr. Riegler, fost deputat; I. Istrati, fost deputat; I. Petrovici, fost deputat;

Tecuciu. Nestor Cincu, deputat; Teodor Cincu, senator; Toma Ionescu, fost deputat; Al. Răşcanu, fost deputat; Nicolae Berha, fost deputat; I. Anghelescu fost prefect, D. Balaban, foşt primar; dr. Arbizani, fost preşedinte al consiliului judeţan; Cornea.

Mehedinţi. Gr. Constantinescu, fost deputat; Th. Costescu, fost prefect; inginer C. Ţopîrdea, fost deputat; C. Georgescu fost deputat; Tiberiu Axenti, fost deputat; N. D. Spineanu, fost deputat: dr. Gavrilescu, fost senator; Rădulescu-Motru, profesor univesitar.

Dolj,—Nicu Economu fost vice-preşedinte al Senatului; Ştefan Rusănescu, fost senator; Nae Guran fost deputat; C. R. Geblescu, fost prefect; Ştefan Pleşea fost deputat; Nae Oroveanu, fost deputat; Gr. Stoienescu fost deputat; Mişu Chintescu fost primar; N. Rioşanu, fost deputat; N. Ghilţiu, fost deputat; N. Murgăşanu avocat; M. Oromolu avocat.

Olt.—Radu Rădulescu, fost deputat; C. Ioanid, fost deputat; Zăgănescu, avocat; căpitan Savopulo.

Romanaţi. — Pavel Brătăşanu, senator, fost vice preşedinte al Camerei; I. Cezianu, fost senator; C. Gioroceanu, fost senator; D. Leontopol, fost senator; Marcu Cebăreanu, fost senator; I. Oroveanu, fost deputat; St. Gh. Dopp, fost deputat; Mihail Bibescu, fost primar; C. Dobrotescu, f. preşedintele consiliului jud.; C. Nanu, fost primar; Radu Ivănescu, fost primar Corabia; V. Oroveanu, fost prefect.

Dorohoi.—Prinţul D. P. Moruzi, fost prefect al Capitalei; V. Miclescu, fost deputat şi primar; Mihail Brăilescu, fost senator; Al. Stîrcea, fost deputat; Nicu Gherghel, fost deputat; N. Saint-George fost senator; C. Ananiescu, fost senator; Gr. Prilogeanu, fost deputat; Onichifor Gh. fost primar.

Covurlui.—Victor Macri, fost deputat; N. Filipide, profesor; Gr. Ciuntu, fost prefect; G. Caranfil, avocat; D. Piesnilă avocat; C. Calmusky, profesor; T. A. Bădărău, profesor; Colonel Mateescu.

George Ventura, avocat, mare proprietar.

Botoşani.—C. Ghica Deleni, deputat; Const. Codrescu, fost senator; Al. Rosetti, fost deputat; Constantin Ciolac, fost deputat, Nicu Ciolac, fost deputat; Vasile Isăcescu, fost deputat; Teodor Sillion, fost deputat.

Buzău.—Victor Filotti, fost deputat; dr. Angelescu; C. Jiteanu; C. Stambuliu; Fr. Petrăchescu; Pompiliu Ionescu; Muşat Bivolaru; Anton Filotti.

Putna.—Dr. Al. Catulescu, fost senator; Nicolae S. Rain, fost deputat; Vasile Nădejde, fost deputat; Toma Georgescu, fost deputat; Al. Juraşcu, fost deputat; general Ştefan Stoica; căpitan Paul Vansanen, fost consilier judeţean; Dumitru Niculescu, fost deputat.

Vîlcea.—N. R. Căpităneanu, fost secretar general al ministerului de finanţe; Matache Temelie fost deputat; Anton Botea, fost deputat; I. Dimitrescu, fost deputat; G. Bădescu, fost deputat; Gr. Pleşoianu, fost senator; Matache Constantiniu, fost senator, C. Oromolu, fost inspector financiar; I. Cocorăscu, directorul băncei „Vîlcea"; I. Bunescu, avocat; I. Romaşcu, avocat; Paul Georgescu, avocat; C. Ştefănescu, avocat; N. N. Davidescu, avocat; Haralambie Davidescu, mare proprietar; Iorgu Copăceanu, mare proprietar; C. Avramescu, mare proprietar, Iancu Copăceanu, mare proprietar; D. Creţeanu; P. Constantinescu, fost consilier judeţean, etc.

Dîmboviţa. — Dimitropol, fost deputat; Cair, fost prefect; Părvulescu, fost primar.

Huşi.—Toedor Cerkez, şeful partidului conservator; M. Buznea, fost deputat; Ştefan Gheorghiu, fost deputat; Gh. Ghibănescu, fost deputat.

Gorj.—Toma Cămărăşescu, fost vice-preşedinte al Camerei, senator; dr. Clinceanu, fost prefect; Pârâianu Cuca, fost primar, Pleniceanu; Căprescu, fost deputat; Tacit Cămărăşescu, fost deputat; colonel Dancovici; Const. Pârâianu, Sache Negoescu; Pantelimon Voiculescu, ţăran, fost deputat; I. Călniceanu, fost senator.

Suceava.—Sebastian Moruzi, fost deputat, fost prefect; Boroianu, prof. universitar; Artur Gorovei, fost prefect; C. Romanescu, fost prefect; M. Străjescu, fost deputat.

Prahova. — In ultimul moment, d. G. Dobrescu, telefonează că trece cu întreaga organizaţie conservatoare din Prahova la partidul conservator democrat.

Au aziatat:

V. Bilciurescu, fost deputat; Bucur Spirescu; Nae Popescu şi Romulus Bolintineanu.

Tutova.—Teodor Emandi, George Tască, foşti deputaţi; dr. Saabner Tuduri, fost senator; G. Juvara; Gr. Patriciu, fost inspector şcolar.

Brăila.—Costache Sulliotti, fost senator; Al. Răşcanu, fost deputat; R. Verona, mare proprietar; C. Ştefănescu-Brăila.

Iaşi. — Al. Bădărău, fost ministru; G. Ghibănescu, N. Catargi, Lascar Antoniu, Lascar Rosetti, C. Chirilă, foşti deputaţi; N. Cananău, deputat; Nicu Nanu, fost senator; G. Lascar, fost primar, dr. Roşculeţ; G. Dobias; Cornel Codrescu, etc.

R. Sarat.—I. Alexandrescu, fost senator; C. Alexandrescu, fost prefect, Ch. Manea fost deputat; etc. etc.

Vaslui.—Sandu Răşcanu, fost deputat; G. Motăş, deputat; Eduard Motăş; Aurel Răşcanu; T. Botez, etc. etc.

Bacău.—Vasile Cancicof, G. Răileanu, foşti deputaţi; Gh. Poltzer, etc. etc.

Argeş.—I. Comăneanu, fost prefect; dr. G. Rădulescu, fost deputat şi primar; Al. Dimitrescu; Gr. Dimitrescu; Paximadi, Const. Mumian, M. Căprescu, foşti deputaţi; Constantin Băläceanu, fost senator şi Haralamb Stoenescu.

Constanţa.—C. Pariano, fost prefect: I. Bănescu, fost primar.

Piatra-Neamţ.—C. Isăcescu, fost deputat; C. Andreeaşi, fost prefect; V. Isăcescu.

Ialomiţa.—Al. Bădulescu, fost prefect; Leon Popescu, fost senator; Jean Cămărăşescu; V. Maniu, profesor; Ciocănel; C. Lungeanu.

Vlaşca.—P. G. Pariziano, fost deputat; C. Rădulescu, fost deputat; M. S. Papadat; Niculae Luca; I. Zaharof.

Teleorman.— Dr. Hristodorescu, fost deputat; Andrei Noica, fost deputat; P. Noica, fost deputat; Gr. Noica; Florian Moncea, avocat; Mihail Ivănus, proprietar; N. Slăvescu, avocat.

*

Din Capitală au venit sute de persoane, cari aşteptau la club.

Saloanele d-lui Take Ionescu sunt înţesate de lume încă de la orele 1. Prietenii se întălnesc din toate unghiurile ţărei, felicitîndu-se reciproc arătîndu-şi unul altuia impresiunile asupra evenimentelor zilei. Veselia şi entuziasmul stăpînind pe toţi. Portretul în ulei al lui Lascar Catargiu dăruit de membrii familiei ilustrului defunct, vorbeşte celor presenţi că ne aflăm în adevărata casă a partidului conservator.

Intrarea d-lui Take Ionescu în saloanele în cari se ţin întrunirea e salutată de o salvă de aplause.

Sosirea d-lui C. Disescu e de asemenea salutată cu aplauze.

Cuvîntările

D. C. Disescu. Salută viitorul pe care tot-deauna trebue să-l avem înainte şi spune să trăiască d. Cantacuzino Paşcanu care vine în mijlocul nostru, reprezentînd trăsătura de unire dintre tradiţia conservatoare şi noile aspiraţiuni ale ţărei. (*Aplauze*).

D. Ciurcu, salută la rîndul său pe d. Bălăceanu, care prin vechimea familiei şi prin greutatea sa personală este o garanţie că ne aflăm în adevăratul partid conservator.

In acest moment d. Al. Bădărău intră în sală şi e salutat cu furtunoase aplauze.

D. C. Disescu luînd din nou cuvîntul, spune că a văzut pe d. Iorgu Lahovary, fostul preşedinte al Curţei de compturi şi că acesta l'a însarcinat să salute pe d. Take Ionescu, şi să'l asigure că este cu d-sa împreună cu fiii săi.

D. Take Ionescu, *zice salut pe d. Cantacuzino—Paşcanu, fostul preşedinte al Camerei conservatoare şi vă rog să 'l proclamaţi preşedinte al acestei adunări*,

D. Cantacuzino—Paşcanu, foarte emoţionat zice:

„Am cunoscut de aproape pe Lascar Catargiu şi dragostea neştirbită ce totdeauna a arătat lui Take Ionescu. Am cunoscut în acelaşi timp şi mizeriile ce le a suferit Lascar Catargiu de la junimişti. Asemenea mizeriinu mai dorim să le sufere mai departe şi Take Ionescu.

Şefia d-lui Iorgu Cantacuzino am urmat-o cu fidelitate. D-sa însă a dat drapelul partidului în mîna d-lui Carp. *Drapelul nu e o proprietate a şefului şi el aparţine partidului.* Memoria lui Lascar Catargiu nu ne îngădue să urmăm în politică pe d. P. Carp. Memoria sa ne obligă ca astă-zi să proclamăm şef al partidului conservator pe d. Take Ionescu".

Aproape un sfert de oră au ţinut aplauzele la această proclamare. Adunarea era vădit emoţionată.

LA CLUB

Toţi membrii părăsesc casa d-lui Take Ionescu în corpore şi se îndreaptă spre club parcurgînd stradele Corabiei şi Episcopiei. Era un cortegiu impunător şi trecătorii de pe Calea Victoriei se opresc spre a admira această mulţime venită din toate părţile ţărei salutînd pe şefi.

Clubul de şi foarte încăpător e prea mic pentru numărul cel mare de delegaţi şi toţi fac această observaţie.

Imediat ce au sosit toţi delegaţii d. **Nicu Economu** şeful conservatorilor din Dolj ia cuvîntul.

D. **Nicu Economu**: Spune, acum 20 ani noi doljenii, 'l-am ales pe d. Take Ionescu pentru prima oară. Revendicăm onoarea de a'l fi adoptat cei d'intăi. Astă-zi el este aclamat de toată ţara.

Ca şef al conservatorilor din Dolj strig din toată inima: Trăiască Take Ionescu! fiul adoptiv al întregi ţări şi şeful nostru. Cu toţii am constatat în el talentul, şi munca cea frumoasă. (Apl. nesfărşite).

D. **Tiberiu Axente**: El este idealul nostru, el este visul nostru. (Aplauze).

D. **Nicu Economu**: El ne va duce la cea mai strălucită victorie încă odată strig: Trăiască Take Ionescu (Aplauze).

D. **Grigore Constantinescu**, şeful conservatorilor mehedinţeni spune! Altădată noi democraţii ne ziceam: partidul conservator e un partid retograd şi nu avem ce căuta în el, iar acela care a deschis azi porţile partidului este d. Take Ionescu.

C. Disescu. Intr'o zi aşa de solemnă că astăzi cele mai frumoase discursuri pe care le-am putut asculta sunt ale d-lor Cantacuzino-Paşcanu şi Take Ionescu.

Aceia cari ne-au silit să avem solemnitatea de astăzi, erau convinşi că a lor va fi izbînda.

Entuziasmul celor d'aci le dovedeşte contrarul.

Cei din jurul d-lui Carp, stau pe loc, nu merg cu progresul, ei sunt un obstacol la ideile mari cari trebuesc să fie săvîrşite. Dacă ne-am rupt de la ei, e pentru că trebue să înlăturăm obstacolele progresului. Nu urmărim luarea guvernului căci guvernul nu vine cînd îl vrei, ci cînd ţara te chiamă.

Nu poate să existe partid fără comunitate de idei, fără o voinţă care să nu fie a unei siugure persoane, ci voinţa care să reprezinte acordul voinţelor noastre.

Noi am trebuit să nu mai îndurăm privilegiul în sensul că ce era ertat celui din dreapta îi se interzicea celui din stînga.

S'a călcat egalitatea!

Iată pentru ce ne-am întrunit aci şi avem de făcut o declaraţie d-lui Take Ionescu şi Cantacuzino-Paşcanu să fie siguri că ne vom face datoria pînă la urmă.

Adunarea aclamă pe d. Xenopol cerîndu-i să vorbească.

N. Xenopol: *Iubim pe d. Take Ionescu nu numai pentru calităţile sale ci şi pentru că rèprezintă o idee, suferinţele întregei ţări.*

El este un simbol!

Faţă de generala simpatie care îl înconjoară nu ne mai putem îndoi că el reprezintă năzulnţele generale.

S'a încercat un atentat nu numai în contra d-lui Take Ionescu, dar şi în contra ideei pe care o reprezintă (ovaţii).

Capitala şi ţara se va ridica ca să-l răzbune şi să-i dea satisfacţie (Apl.)

D. Bădăreu e lung timp aclamat şi chemat a lua cuvîntul.

*

Discursul d-lui Al. Bădăreu şi acele a celorlalţi fruntaşi conservatori, rostite la Club, le vom publica în numărul viitor.

Litere-Ştiinţe-Arte

Poetul şi publicistul Dumitru C. Olănescu, fost membru al Academiei Romîne a încetat ieri din viaţă.

El era născut în Focşani la 21 Martie 1849. A făcut studiile în Bucureşti şi le-a terminat în Franţa, unde se întoarse dr. în drept şi în ştiinţele politice.

Intors în ţară, el intră în magistratură. In 1875 a fost ales primar al oraşului Tecuciu. A făcut parte din corpul diplomatic şi a ajuns şi ministru plenipotenţiar la Athena. A fost Secretar general la externe.

Opera sa este numeroasă, mai ales cea teatrală.

*

D. Seeman. profesor de limba germană la şcoala militară din Iaşi, publică în „Bukarester Tagblatt" un frumos foileton despre viaţa şi opera lui Ronetti Roman.

*

La 2 Februar se va represinta, la teatrul din Iaşi, *Faust*, în beneficiul d-lui Petrone, apreciatul artist şi secretar al teatrului naţional.

La 9 Februar *Muschetarii*.

*

Primim la redacţie: numărul pe 15 Ianuar al revistei „Viaţa Nouă" şi o nouă revistă: „Pedagogia experimentală" sub direcţia d-lui C. Rădulescu-Motru.

Redactorii acestei reviste sînt: I. Ciocărlie, G. A. Antonescu şi G. Al Tabacariu, institutori.

*

Scherlock Holmes a avut şi a 5-a representaţie bine frequentată şi mult aplaudată. Suntem datori a înregistra cu toate laudele cuvenite succesul franc pe care l'a avut în această lucrare artistul V. Cuzinscki, singurul care era indicat, de altfel pentru rolul acesta. Sherlock Holmes este în momentul de faţă tipul cel popular al literaturei de aventuri şi de romantism, pentru că nu e simplul politaiu ingenios şi abil, dar un adevărat ideolog, un apostol al adevărului şi un devotat al dreptăţei ca atare. Dar Holmes pune în serviciul justiţiei însuşiri cu adevărat geniale şi spectatorii trec rînd pe rînd prin cele mai vii emoţiuni în faţa activităţei şi îndemînărei ce desfăşoară acest artist—defectiv care şi-a găsit în d. V. Cuzinski un interpret dintre cei mai remarcabili. E un rol care cere volubilitate şi ingeniozitate în măsură egală şi constatăm cu plăcere că d. Cuzinski şi-a regăsit încă odată, tot avîntul tînăr în actuala stagiune. Il aşteptăm cu interes în beneficiul său cu senzaţionala feerie: „In largul Oceanului".

*

Berlitz. In sfîrşit oraşul nostru posedă la rîndul său o instituţiune pentru studiul limbilor vii după genialul sistem „Berlitz", cel mai căutat astăzi în toate centrele mari ale ambelor continente. De abia întemeiat, un mare număr de amatori s'au înscris pentru cursurile de franceză, germană şi engleză. Vom urmări de aproape desvoltarea acestei interesante instituţiuni.

*

Biblioteca liceului naţional, numără astăzi peste 3000 de volume putînd fi întrebuinţata de specialişti, dar se simte o mare lipsă de cărţi de ale autorilor romîni moderni. In scopul de a umplea acest gol elevii clasei a 8-a au apelat la diverşi scriitori rugîndu-i a dona lucrările lor acestei biblioteci adresîndu-le d-lui director Gr. Bârsan.

Sperăm că apelul va găsi ecou.

*

In seara zilei de 29 Ianuar va avea loc —după cum am anunţat—o mare representaţie teatrală în folosul cantinelor şcolare. Se va juca „*Doi serjenţi*" frumoasa melodramă. Biletele se găsesc la d. C. Andriescu Institutor şcoala „Carol I" şi la Agenţia Thalia.

Informaţii

● D-nii Teodor Negruzzi şi Iorgu Botez, ambii mari proprietari în Iaşi, au aderat la acţiunea d-lui Take Ionescu.

De-asemeni şi d-nii Ovid Densuşianu şi N. Basilescu, profesori universitari în Bucureşti.

● Inainte de 1 Februar Banca Naţională va reduce din nou scontul seu.

● Administraţia financiară a primit telegrafic un ordin din partea ministerului de finanţe, prin care'i face cunoscut ca să nu mai elibereze brevete de licenţe de cît numai pentru vin şi bere.

Aceasta, în vederea punerei în aplicare a legei monopolului cîrciumelor.

● *Cel mai nou sport*. — De cînd cu celebrele inspecţiuni şi confiscări ale d-lui chimist Şumuleanu Iaşul are un nou „sport". Aşa, alaltăeri doi tineri intrară în cîrciuma d-lui P., cîrciumar în strada Veche şi cu aere straşnice „poruncră" negustorului să spele curat cîteva sticle şi să le umple cu probe de vin roş. Cîrciumarul, luat repede, nu putu să-şi dee seama la timp cu cine are de a face şi căzu victima celor doi înşelători care se prezentase ca agenţi ai institutului de chimie

● Dl. dr. I. Antoniu din Bîrlad, un vechiu şi convins democrat, fost în parlament pe timpul cînd urma în politică pe regretatul C. A. Rosetti, şi care în timpul din urmă stătea retras de politica militantă, a telegrafiat d-lui Al. A. Bădărău că felicită pe domnul Take Ionescu şi pe prietenii sei politici că a rupt de data asta cu politica oligarhiei conservatoare.

D. dr. Antoniu a rugat pe d. Bădărău de a'l înscrie ca membru în clubul dela Iaşi.

● D. St. Simionescu, care a fost recomandat în postul de contabil-şef la prefectura de judeţ, n'a primit nici până astăzi decretul de numire.

Aceasta, se zice din cauză că cu toate stăruinţele prefectului de judeţ, ministrul de interne a revenit asupra acestei numiri.

● D. Iohan Ientsch consilier de legaţiune şi consul al Germaniei în localitate, a fost detaşat, în interes de serviciu, dela Iaşi la Berna pe timp de cîte-va luni.

Afacerile consulatului le va gira în timpul absenţei d-lui consul, d. dragoman Zorn.

● Trupa de operete Niculescu-Buzău continuă să repurteze succese mari, la teatrul Pastia.

Aseară s'a jucat cu mult succes „Voivodul Ţiganilor". Succesul se datoreşte în mare parte d-nei Micioara, Clein şi Ionel Cigalia. In special d. Ionel Cigalia care şi în ceilalţi ani a cucerit simpatia iaşenilor, prin talentul şi minunatul său joc de scenă, a avut un succes desăvîrşit. D. Cigalia, care a făcut adevărate creaţiuni din prinţul Adolar din Vagabonzii, Gloper din Curse-gratare, Fasonel din Doctoria Damelor, Torelli din Fire de artist, Knichebein din Vînt de primăvară în care e neîntrecut, a făcut o creaţiune şi din Jupan-baş-porcarul din Voevodul Ţiganilor. E singurul poate, care mai redă cu atîta chibzuinţa, exactitate şi fineţă pe baş porcarul Jupan. Publicul i-a făcut aseară adevărate ovaţiuni, care cu drept le merita acest artist de valoare.

In astă-seară trupa va juca „Zozo", cu talentata artistă Veve Georgescu în rolul principal, iar mîine seară „Mehmet Marafet".

○ Eri a fost ultima zi de examen la şcoala de moaşe rurale, de pe lîngă institutul Gregorian.

Toate 31 eleve au reuşit la examenul de absolvire. In numărul de mîine vom publica lista reuşitelor în ordinea clasificaţiei, precum şi a celor care vor fi trecute în şcoala de gradul I.

● Din Golăeşti se telefoniază că eri tînărul Gheorghe Popovici, a încercat să se sinucidă, împuşcîndu-se.

Numitul tînăr a fost elev al şcoalei comerciale, pe care însă nu a terminat'o.

El a fost dus la spitalul din Ungheni, unde a fost internat.

Cercetîndu-se, s'a constatat că numitul tînăr a încercat să'şi curme firul vieţei, pentru că părinţii sei au refuzat să-i dea consimţimîntul pentru a se căsători,

● La sfîrşitul acestei luni va avea loc un mare bal organizat de Cercul germanilor din localitate.

● Concertul Socrate Barozzi s'a amînat la 28 a. c.

Micul dar fenomenalul artist va fi acompaniat la pian de d. I. Sibianu, care a reuşit primul la concursul pentru catedra de pian a conservatoriului din Iaşi.

● S'a hotărît următoarele zile pentru a trece examenele, candidaţilor la licenţa în filologie modernă.

Luni 21 Ianuarie se vor da tezele la limba franceză între orele 2—6 d. a.

Marţi 22 se va da o teză generală la aceleaşi ore.

Iar Mercuri se va scrie tezele de filologie romînă, sub privigharea d-lui profesor Philippide.

Ultime informaţii

● *D. Al. A. Bădăreu care a plecat aseară din Capitală la Peatra, soseşte în astă seară în localitate cu trenul de 10 şi 50 de Paşcani.*

● *La acţiunea politică a d-lui Take Ionescu au mai aderat, pe lîngă sutele de persoane a căror nume l-am publicat, în numărul trecut al „Opiniei“ d-nii: Emil Dimitrescu Lefter avocat, Ion V. Popescu profesor, Teodor Al. Negruzzi mare proprietar, Maior Flexi pensionar, Căpitan Paladi pensionar, Dr. N. Dossios profesor, Gh. Botez proprietar, Romulus Ţuchel preot, Alfons Fĕtu proprietar şi Grigorie Bîrjovanu fost director al gimnaziului Alex. cel Bun.*

● *Avem plăcerea de a anunţa că d. Scarlat Gr. Lahovary, fost deputat, care se află la Paris pentru motive de sănătate, a comunicat d-lui Take Ionescu că „dă adeziunea sa, fără rezervă, pentru partidul conservator progresist“.*

● **Greva avocaţilor**. — Avocaţii din Iaşi au aderat astăzi la ideea grevei, dar în chip foarte delicat.

Nici un proces n'a fost pledat astăzi, ci părţile, de comun acord, au cerut amînarea diferitelor procese.

Potrivit circulărei ministrului justiţiei către parchet, care cerea să se iee măsuri contra unor eventuale turburări, mulţi agenţi se aflau in localul palatului justiţiei.

Credem că măsura constituie un lux nepermis şi sperăm că palatul justiţiei va fi scutit pe viitor de asemenea spectacol.

● Ministerul de interne a trimes o circulară prefecturei de judeţ, prin care îi face cunoscut măsurile luate de consiliul superior al agriculturei, în vederea alegerilor membrilor care compun comisiunile regionale, conform cu art. 65 din legea pentru învoelile agricole, măsuri cari vor trebui să fie comunicate şi primului preşedinte al tribunalului:

1) Alegerea membrilor reprezentanţi ai ţăranilor şi proprietarilor în comisiile regionale, pot avea loc în orice zi. Totuşi pentru ţarani, ar fi de preferat Duminicile şi sărbătorile. 2) Numai preşedintele tribunalului prezidează, fără ajutorul vre-unui birou. 3) Operaţiunile alegerei se va constata printr'un proces-verbal dresat de preşedinte, care va da celor aleşi un certificat constatator al alegerei. 4) Rezultatul alegerilor se va depune la prefectură, pentru a se înainta inspectorului agricol, îndată ce acesta va fi întrat în funcţiune. 5) Contestaţiile eventuale la aceste alegeri, se vor adresa consiliului superior al agriculturei, prin primul preşedtnte al tribunalului, împreună cu actele alegerei.

● Azi la orele 2 d. a. dl. profesor Caragiani şi-a reluat cursurile de limba greacă şi le va urma Mercuri şi Vineri în orice zi.

● Sf. Sa Economul Ioan Gotcu, de la biserica Sf. Spiridon, a obţinut un concediu de 8 zile, fiind numit într'o comisiune examinatoare.

● Ministerul de resboiu a dat ordin ca tinerii dispăruţi, care urmează să tragă sorţi în Februarie pentru clasa anului 1909, să fie înscrişi acolo unde de vor fi aflaţi.

● De oarece sunt multe comune care nu posed cimitire pentru animale, ministerul de interne a pus în vedere prefecturei ca odată cu cumpărarea de terenuri pentru islazuri, comunele să cumpere şi terenuri pentru a se înfiinţa cimitire de animale.

● Nişte hoţi au pătruns eri noaptea în chilia Archimandritului Veniamin Creangă, starețul mănăstirei Govorei, şi au furat suma de 2.000 lei, precum şi mai multe lucruri.

O parte din lucrurile furate au fost găsite a doua zi în pădurea mînăstirei.

● Duminică, 27 Ianuarie, la ora 3 p. m., va avea loc în sala cercului militar din localitate, un prea frumos matineu muzical şi literar, organizat de societatea „Leagănul sf-ta Maria din Iaşi“.

La acest matineu vor participa persoane din societate, care vor cînta şi ecita bucăţi originale şi în mare parte compuse înadins pentru acest matineu.

D-na Kapucinska-Renelt, va cînta bucăţi la piano, compuse de d-sa; d. Gr. Socor va cînta bucăţi din vioară, d-na Maria V. Iamandi, va recita monoloage; d-şoara Georgetta V. Dimitriu va recita versuri compuse pentru această ocazie.

După matineu, între orele 5—7 se va dansa.

● Ministerul de interne a cerut prefecturei să trimeată bibliotecei academiei un tablou de toate tipografiile şi stabilimentele grafice, care funcţionează în acest judeţ.

● Delegaţia judeţeană a casat alegerea complimentară de 3 membri în consiliul comunal din Poeni, alegere ce s'a făcut în ziua de 23 Decembrie.

● De cîte-va zile se află în localitate un agent al poliţiei secrete din Galaţi, care venise în urmărirea oficiantului poştal N. Balaban, care era bănuit că s'ar fi refugiat în localitate.

Eri însă prefectul din Galaţi a înştiinţat pe agent că sunt dovezi că Balaban a trecut prin punctul Predeal şi agentul s'a reintors la Galaţi.

S'a constatat că oficiantul Balaban opera de vre-o doui ani. Odată el fusese detaşat la Slănic, cînd a fost dovedit că a delapidat o sumă, însă depunînd banii a reuşit să facă să fie ertat. Aci la Slănic, Balaban juca cu mare pasiune cărţile, ceia ce explică delapidările de atunci.

Cu această ocazie e interesant credem de a arata că suma delapidată de Balaban, ca şi aceia de exemplu delapidată de Costăchescu, sunt plătite de oficianţii poştali de gr. I şi gr. II şi iată cum: aceşti oficianţi cînd sunt numiţi, nu mai depun garanţie, ci cei de gr. I depun o sumă de 350 lei, iar cei de gr. II 250 lei.

Aceste sume depuse de oficianţi se urcă la cîte-va sute de mii lei, din care se plătesc sumele delapidate, în cazuri ca al oficiantului Balaban şi a factorului Costăchescu.

● Curtea de Apel secţia II-a a pronunţat astă-zi decizia, în afacerea privitoare pe Cernescu şi Purcheria daţi în judecată pentru fals în acte comerciale.

Curtea a admis apelul primului procuror, contra sentinţei de achitare a tribunalului Iaşi şi a condamnat pe Cernescu la 1 an şi jum. închisoare, iar pe Purcheria la 1 an.

● La 2 Februarie se va juca la Teatrul Naţional în beneficiul simpaticului societar P. Petrone, frumoasa feerie „Faust“.

● Eri a avut loc la Botoşani prima întrunire a acelor care au aderat la idea infiinţărei unei bănci a Moldovei de nord cu un capital de două milioane.

Iniţiativa înfiinţărei acestei bănci au luat'o d-nii Enacovici, N. Enăşescu, Al. Guranda, Fr. Costiner etc.

Banca va fi compusă din acţionari, fără deosebire de culoare politică şi naţionalitate.

Consfătuire Politică. — Acei d'intre membrii clubului conservator din Iaşi, cari n'au aderat la noua politică a d-lui Take Ionescu, s'au întrunit ieri seara, Duminică, acasă la d. M. B. Cantacuzin, str. Carol.

D. Cantacuzin şi-a exprimat dorinţa ca acei cari au părăsit pe d. P. P. Carp să se întoarcă spre a conlucra în comun. D-sa este de principiul că partidul ie acolo unde ie şeful şi are convingerea că partidul de sub conducerea d-lui Carp, ie un partid democrat.

Oratorul a propus să se încerce o convocare a tuturor conservatorilor din Iaşi—dar propunerea a fost respinsă.

După aceea s'a luat hotărîrea ca acei cari au aderat la noua acţiune a d-lui Take Ionescu, să se considere demisionaţi din club.

*

Din care club nu ştim, de oare ce acei cari s'au alipit de d. Take Ionescu au rămas în club, pe cînd ceilalţi n'au dat măcar pe la acel club.

*

President al noului club a fost ales d. M. B. Cantacuzino şi vicepresident d. A. Grecianu. Director s'a ales d. I. Stamatiu; casier d. C. Meissner şi secretar d. D. Zarifopol.

*

Ziarul local „Evenimentul“ a fost condămnat să dispară. In locul lui va apărea, probabil pe ziua de 1 Februarie, un nou ziar, cu conducerea căruia au fost delegaţi domnii: C. Meissner, Leatris, Severin, Teohar, Antonescu, Melik, şi Stroja.

Comitetul executiv al noului club va fi ales într'o viitoare şedinţă.

*

D. Cantacuzino, şi-a exprimat dorinţa ca noul ziar să nu facă personalităţi, mai ales cu noii adversari politici.

● Sâmbătă seara, în vastele saloane ale societăţei de gimnastică, sport şi muzică, a avut loc obicinnita serată săptămînală, serată care a fost din cele mai bine reuşite.

Au asistat: d-nele Vasiliu, Neculau, Deleanu, Robert, dr. Buteanu, Burghele, Scorpan, Mărgărint, Brudea, Andriescu, Orăşanu, Teodorescu, Popescu; d-rele: Bădărău, Robert, Teodoreanu, Georgescu, Marie şi E. Vasiliu, Vasilescu, Popescu, Andrievici, Ionescu, Deleanu, Marie Băncescu, Mărgărint, Orăşeanu etc.; d-nii: I. V. Praja, Victor Vrabie, dr. Buteanu, Orăşanu, Vasilescu, Ilie Burghelea, A. D. Atanasiu, Proca, St. Georgescu, Andriescu, Alfons Herovanu, Petru Nedelschi, inginer Cuman, Osvald G. Racovitza, D. Ţaicu, dr. Calciu, dr. N. Cădere, Victor Stoenescu, V. Vrânceanu, Rădulescu, Jean Bădărău, Săvulescu, Alex. Simionescu, R. Tuffli, M. Căzlariu, C. Manciu, Sadoveanu, C. Motăş, fraţii C. şi A. Vasiliu, Gh. Robert, intendent-general Pavlu, Constanţius, Lazariu-Piatra, Al. Simionov, Ivanciu, Antonovici, St. Buzdugan, Vasiliu, Deleanu etc.

● Astăzi s'a ţinut la prefectura de judeţ licitaţia pentru darea în antrepriză a imprimatelor.

● P. S. S. Ghenadie Petrescu, fost mitropolit al Ungro-Valachiei, ale cărui sentimente de filantropie sunt destul de cunoscute, a înfiinţat, în capitală, în str. Labirint No. 72, un azil de bătrîne.

Acest azil pentru care fostul Mitropolit primat a cheltuit mai bine de o jumătate de milion, va începe să funcţioneze în primile zile ale lunei Martie, cînd se va face cu o deosebită solemnitate şi inaugurarea.

Prin înfiinţarea acestui azil se vine în ajutorul unui mare număr de fiinţi nenorocite şi fapta fostului mitropolit primat e mai presus de ori-ce laudă.

✻ Din eroare s'a pus în telegrama de aderare către d. Take Ionescu în loc de Ernest Ţatomir, fost profesor, sculptor, numele de Alexandru Ţatomir.

Facem cuvenita rectificare

● La prefectura judeţului Iaşi, se lucrează actualminte la intocmirea unui tablou de numele tuturor proprietarilor, arendaşilor şi săteniIor—cu uumărul capetelor de vite ce poscdă fic-care, pe comuni, fiind necesar la fixarea intinderei terenurilor ce urmează a servi ca islaz pentru fie-care comună rurală.

■ Numai câte-va zile debutează încă simpatica şi excelenta balerină „La Perle“ pe scena Teatrului-Circ Sidoli. Prin farmecul jocului ei, prin splendoarea nemărginită a costumelor, prin feericile jocuri de lumini ce se revarsă în şiroae din perlele şi juvaerele sale, majestuoasa balerină a atras întreg Iaşul la reprezentaţiile sale.

Ea apare şi astă-seară luni în intermezzul unui program cinematografic absolut nou, de o frumuseţă şi bogăţie incomparabilă. Giganticul oraş Londra în plina lui activitate, Cazacii de la Don, cruzi şi ageri, vulturii Rusii, indeletnicirile, exerciţiile şi viaţa lor toată, sunt subieete din noul program care rulează astă-seară Luni 21 Ianuarie la Teatrul-Circ Sidoli.

Joi 24 Ianuarie au, loc 2 reprezentaţii. La 3 ore ziua cu preţuri pe jumătate şi la 9 seara cu preţuri obişnuite.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Bucureşti 21 Ianuarie

In contra Curţilor cu juraţi

Bucureşti.— Ministrul Stelian va prezenta, în curînd, un proect de lege prin care se va corecţionaliza o sumă de crime, dîndu-le în competinţa tribunalelor şi a curţilor de Apel.

Prin acest fapt lărgindu-se competinţa se va suplea la multe din delictele care au fost date judecătoriilor de pace cu drept de apel la tribunal.

Astfel se vor corecţionaliza: dările de foc, pruncucideriel, crimele în cazuri de legitimă apărare, crimele făptuite din cauza adulterului etc., rămînînd pentru curţile cu juri: asasinatele, delictele politice, crimele contre siguranţei statului şi tălhăriile la drumul mare în bandă şi înarmaţi.

Prahovenii şi d. Take Ionescu

Bucureşti.—Aseară la 6 şi jumatate a avut loc o nouă intrunire a partizanilor d-lui Take Ionescu, din Ploeşti.

Aceşti partizani, foarte numeroşi, avînd în frunte pe d. Gh. Dobrescu, fostul primar al Ploeştilor, au plecat de la vechiul club conservator cântînd „Deşteaptă-te Romîne“ şi însoţiţi de uralele publicului, au parcurs strada Principală şi Mihal Kogălniceanu până la Grand Hotel, unde s'a instalat noul club al conservatrorilor progresişti.

O cerere a liceului din Iaşi

Bucureşti.—Ministerul instrucţiunei publice a admis cererea direcţiunei liceului naţional din Iaşi pentru organizarea unei serii de şezători muzicale şi literare.

Cercul ştiinţific din Iaşi

Bucureşti.—Ministerul instrucţiunei publice a făcut cunoscut Universităţei din Iaşi că a admis cererile cercului ştiinţific studenţesc ca să ţină conferinţi ştiinţifico-literare în şcoalele primare din cartierele Tataraşi şi Nicolina.

Partidul conservator progresist

Bucureşti.—Ziarul «Viitorul» vorbind despre evenimentul politic de eri spune: «In altă parte a ziarului ne vom ocupa de rostul nouei organizaţiuni. Pentru moment putem spune numai că mişcarea aceasta este datorită unui simţimînt profund din lăuntrul partidului conservator şi eri l'am putut constata în toată intensitatea lui.

Acest simţimint este dragostea. Un orator a zis eri că mişcarea aceasta este rezultatul nemulţumirei masselor în potriva politicei reacţionare şi oligarhice din partidul conservator.

Noi credem că mişcarea este rezultatul exploziei simţimîntului de fanatism ce'l nutreşte o mare parte din partidul conservator pentru fostul ministru de finanţe. Ce va rezulta din această mişcare nu poate prevedea nimeni, cu toate aparenţele sunt pentru un mare succes al marelui partid ce se încheagă».

Scoala de adulţi

Bucureşti.—Ministrul instrucţiunei publice a admis infiinţarea unuî curs de adulţi la Sculeni.

Un interview important

Bucureşti.—Ziarul «Adevărul» anunţă publicarea unui foarte important interview, pe care un redactor al seu l-a avut cu d. general Manu.

D. general Manu s'a pronunţat asupra soartei celor două partide conservatoare.

O declaraţie a d-lui Costinescu

Buc.—D. ministru de finante a declarat unui deputat că cu ocazia aplicărei nouei legi a monopolului, va considera unele tîrguşoare, mai cu samă din Moldova, ca întrînd în prescripţiunile legei, macar că nu sunt comune rurale, aceasta pentru respectarea hrisoavelor.

Fir întrerupt

Bucureşti.—Din cauză că firul telegrafic Bucureşti—Buda-Pesta este deranjat, serviciul telegrafic al ziarelor din Capitală, suferă foarte mult.

Camera

Bucureşti. — Prezidează d. Ferechide.

D-sa aduce la cunoştinţa Camerei teribila tragedie de la Lisabona şi propune că din cauza inrudirei familiei noastre regale cu casa de Burbonia, în semn de doliu, şedinţa să fie rîdicată.

D. Ionel Brătianu declară cá guvernul se asociază la sentimentele aratate de d. preşedinte al Camerei şi spune că guvernul a şi trimes condoleanţe familiei regelui asasinat.

Şedinţa se ridică în semn de doliu.

Senatul

Bucureşii.—La senat şedinţa se rîdică în semn de doliu.

Regicidul de la Lisabona

Măsurile consiliului de miniştri. Situaţia la Lisabona. Arestări. Impresiuni în capitalele din lume. Menţinerea monarhiei. Amănunte asupra atentatorilor. Un comunicat oficial. Ministrul Franco ameninţat. Doliul. Identitatea regicizilor.

Lisabona.—Miniştrii s'au adunat în consiliu şi au hotărît să ia numeroase precauţiuni militare. Liniştea este complectă în capitală. Un mare număr de deţinuţi se află închişi prin forturi şi închisori. Numeroase arestări se fac incontinuu. S'a descoperit în cursul percheziţiilor cîte-va bombe şi nişte arme. Se spune că cîţi-va militari ar fi implicaţi în complot. Se dă ca sigur că d. Alpoin fost ministru este prizonier pe cuvînt în domiciliul lui. D. Durado fost ofiţer de marină şi fost deputat a fost arestat. Cîţi-va şefi ai partidului republican au fost şi ei arestaţi în localităţile vecine cu capitala.

Viena.—Ştirea despre atentatul din Lisabona a produs o oroare şi indignare generală în toate cercurile. Imparatul a însărcinat pe un aghiotant să exprime condoleanţe ministrului Portugaliei la Viena şi tot astfel au procedat membrii casei imperiale, minsitrul D'Aerenthal, baronul Beck, contele Zicky. Acest din urmă în numele guvernului ungar. şi înalţii demnitari ai statului.

Lisabona.—Toţi oamenii politici ai tuturor partidelor monarhiste de la cei mai înaintaţi până la cei mai conservatori sunt cu toţii de acord pentru menţinerea monarhiei la Lisabona. Starea regelui Emanuel este satisfăcătoare. Rana primită de tînărul rege nu prezintă complicaţii. Numeroase persoane merg la palat spre a prezenta condoleanţe. Membrii corpului diplomatic au stat o parte din noapte la palat. Din toate punctele Portugaliei sosec telegrame de condoleanţe. Autorităţile primesc de pretutindeni dovezi de adesiune din partea populaţiei.

Madrid. — Ministrul de externe a comunicat următoarele amănunte despre evenimentele din Portugalia: Asasinii regelui Carlos şi ai principilui moştenitor erau în număr de şase, toţi erau înarmaţi cu carabine şi revolvere. Ei au fost plătiţi de agitatori politici duşmani ai guvernului. Printre cei morţi se află şi un francez. Asupra lui s'a găsit o cingătoare plină cu bani, preţul asasinatului comis. S'a încercat să asasineze şi pe ministrul Franco. Detunăturile auzite au speriat oraşul care acum este cuprins de o consternaţiune generală. Republicanii şi disidenţii anunţaseră că se vor petrece eri evenimente grave. Nimeni nu putea bănui însă că aceste grave evenimente vor fi de aşa natură.

Lisabona. — O ordonanţă regală prescrie luarea doliului timp de 4 luni. Corpurile regelui şi al principelui moştenitor au fost îmbalsamate astă-zi. Data funerariilor a ramas nesigură. Clasa bogată a oraşului a luat doliu. Principele Emanuel care va fi proclamat astă seară rege păstrează o atitudine demnă şi mîndră. Regina mamă a conferit eri cu şefii conservatori şi naţionalişti. Poliţia păstrează secretul cel mai riguros asupra identităţii regicizilor.

Palermo.—Curtea Portugaliei a telegrafiat aci ştirea asasinărei suveranului Portugaliei şi principelui moştenitor către ducele DO'rleans fratele reginei Amalia. Ducele însă n'a primit depeşa căci plecase de Vineri la Neapole de unde trebuia să se îmbarce astăzi pentru Egipet.

Roma.—Ziarele deplîng crima comisă contra Suveranului portughez şi a fiului seu. Ziarul „Papulo Romano“ spune: „Acest asasinat execrabil isbind pe tatăl împreună cu fiul va provoca în toată lumea civilizată un sentiment de oroare şi de adîncă milă“.

Madrid.—Telegrame sosite din Capitala Portugaliei vestesc că s'a ţinut un consiliu de miniştri extra-ordinar în care între altele s'a hotărît să se ceară concursul trupelor Spaniole, pentru a se preveni isbucnirea revoluţiei şi proclamarea republicei.

Pe de altă parte s'au luat măsuri ca complicii să nu poată scapa neurmăriţi şi toate persoanele ce vor veni dinspre Portugalia care nu 'şi vor putea dovedi indentitatea să fie arestaţi.

Milano.—Ziarele află că Don Miguel de Braganza, pretendentul la tronul Portugaliei, şi-a exprimat oroarea sa pentru atentatul sevîrşit.

Dl. Miguel obţinuse în ultimul timp un concediu silit, întrucît fiind colonel de huzari în armata austriacă, s'a dedat la manifestaţiuni, care au provocat nemulţumirea Imparatului Frantz Iosef.

Mobile

Dormitoare, Sufragerii
Saloane, Birouri

O Expoziţie de 40 odăi Complecte

fie care alt model; tot ce este mai nou şi frumos cu preţuri foarte eftine.

Dormitoare complecte de Bronz

paturi, Noptiere, Lavabouri etc.

tot ce este mai bun

GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subţire) **de la 20 lei** *fereastra complectă* în loc de 35 lei.

Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.

Magasinul **HIRSCH**
str. Lăpuşneaeu 38

DOCTOR SUZANA WECHSLER
Boli de femei.—Faceri.
Consult. 2—4 p. m. Căpitan Păun 6

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAȘI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

Cei cari au întîrziat

Să nu pearză ocaziunea acum la:

Clasa II-a a Loteriei

Tragerea

la 4 5 Februarie 1908

LEI 70,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîștigurile sunt mai numeroase și mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîștiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 Lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șepte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Cereti de Urgenta

Lozuri Norocoase

NUMAI DE LA

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 4
1/4	Un sfert	Lei 8
1/2	Una jumătate	Lei 16
1	Loz întreg	Lei 32

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează serviciu cel mai Prompt și conștiincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

SIROPUL D-lui ZED

are pe ... principale Codeina și Tolu; el înlocuește Pasta Zed și poate fi ... ntrebuințat pentru a ... ceaiurile și laptele ... sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu ... de puțin inconvenientele ... amătore a le opiului.

Folos ... minune în contra iritațiunilor, ... pieptului și ale plămânilor, a tusei ... vechile, bronșitelor, tuseei măgărești, catarurilor, insomniilor, etc.

Paris, ... 22, Bronet și la diverse Farmacii

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

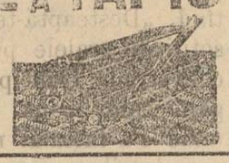

NORBERT OSTERSETZER.—IAȘI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete și geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uși cercevele de ferestre, etc. pe prețuri cele mai eftene.

Scânduri pentru dușamele, geluite pe 4 fețe, cu uluc și langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe mașinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt și conștiincios

Fabricațiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roți de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iași

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAȘI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această brânșă.

O mașină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vind cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași

---

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSU SI ANTI-BILIOSU

Preparatu de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif și ca Depuratif.

Elu este mai cu seamă utilu *medicilorĭ de tara, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale și classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-facătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelasu timp ca si răcoritoru. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forta organelori.*

Elu pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ mai frageți si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienta de mai mult de SESÉ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care ... de veritabil Elixir Guillié

S. HAIFLER

Iași,—strada Stefan-cel-Mare—Iași.

Casă fondată in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

---

Iași—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalație cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul V.— No. 345. Mercuri 23 Ianuarie 1908

Clasele sociale și partidele politice

Ridicarea burghezimei

Am arătat în articolele precedente că între clasele sociale și partidele politice nu e până în prezent nici o legătură. Va fi pururea așa? De sigur că nu. Cu evoluția zilnică a conștiinței de clasă și a intereselor sale, fiecare clasă socială va căuta să îmbrățișeze o politică conformă nevoilor ei. Dacă această acomodare se va face mai repede în clasa lucrătoare—în care am văzut că nu e divergență de vederi ci lipsa de conștiință de clasă—nu același lucru va fi cu clasa burgheză în care am văzut adîncul antagonism între marea și mica burghezime.

E mai mult ca probabil că ultima grupare, din această clasă, va căuta să'și manifeste nemulțumirea ei aruncîndu-se într'o politică de aventuri—cum e naționalismul sau antisemitismul.

Spre a preîntimpina aceasta și a reține într'o organizare politică burgheză, căreia îi aparține prin rostul ei însăși, e nevoie ca mica burghezime să fie chemată la o viață politică, ajutînd'o și întărind'o.

Mica burghezie, am zis, e compusă pe de-o parte de lumea intelectuală: profesori, învățători, avocați, iar pe de altă parte de negustorime. Interesele obștești ale acestei clase e de a fi mai puține impozite, mai puține dări directe și indirecte pe produsele de prima necesitate, precum și de a vedea desvoltîndu-se clasa lucrătoare care în o stare mai înfloritoare are trebuinți mai multe, cheltuește mai mult și deci ridică cîștigurile părței mercantile ale acestei clase.

Ce s'a făcut pentru clasa mijlocie? Foarte mult și aproape nimic.

Partidele politice, în căutarea de partizani, au trebuit să dee acestei clase tóte avantajele. Aceste avantaje se prezintau sub forma de slujbi, burse educație gratuită tinerimei burgheze. Spre a acoperi cheltuielile care rezultau deaci și grevau bugetul cu o datorie frumoasă, guvernele încărcau impozitele și loveau același clasă cu cele mai exigente dări. Afacerile au mers bine pînă acum cîți-va ani. Cum însă în ultimul timp au fost ani agricoli rĕi și s'a mărit numărul de postulanți la slujbe, prin faptul creărei unui proletariat intelectual—rezultat al gratuității învățămîntului—clasa burgheză a început să se resimtă și ea vede azi că avantajele de care s'a bucurat au fost prea scump plătite și că în fond pentru progresul și dezvoltarea ei nu s'a făcut nimic.

Stăpînită de finanțele străine și de finanța romînă, neavînd o casă de credit care să 'i înlesnească comerțul; clasa lucrătoare lăsată în sălbătăcie și sărăcită, n'a avut un debușeu pentru activitatea ei. Căci se înțelege, dacă țărănimea noastră în acești 40 de ani ar fi luat un avînt, ea ar fi avut și trebuinți mai mari și deci comerțul ar fi cîștigat cum și toate întreprinderile industriale. Ori, țărănimea n'a făcut nici un progres, ba a sărăcit și tot micul comerț din vremuri a trebuit să moară—se înțelege deci că clasa burgheză se resimte de acest rău.

In aceste condiții e priceput că mica burghezie e nemulțumită și dacă lipsa unui sistem de vot liber și independent nu-i permite s'o spună—ea o manifestă alt-fel.

De acea e nevoie ca această burghezie să fie susținută de un partid politic, care să fie expresia sa.

Partidul conservator trebue s'aibă această menire dacă va voi s'aibă în dosul său o clasă socială, un reazem deci, puternic și sănătos. Ridicarea micei burghezii nu se poate face de cît prin ridicarea păturei țărănești.

Cînd vom avea un proletariat agricol mai bogat, mai inteligent, care va avea și nevoi mai multe, vom vedea rîdicîndu-se și burghezimea mijlocie comercială și industrială — și deci și cea intelectuală. De aceatoate reformele făcute a ridica această clasă, fac indirect și ridicarea clasei burghezești.

Și apoi trebue, cum e în altă parte—în Rusia spre pildă— o bancă de stat care să înlesnească capitalurile acestei burghezimi comerciale și industriale, scăpînd'o de sub egida finanței mari și străine. Trebuesc legi proteguitoare ale comerțului și industriei noastre născînde, cari să le puie lă adăpostul concurenței întreprinderilor străine. Trebuesc încurajați toți acei ce aleg cariera liberă a comerțului și îngreuiate condițiile de întrare în carierile clasice de învățămînt și funcționarizm. Clasa micei burghezii trebueste formată.

Nu vom putea trăi multă vreme în marginele sistemului electoral de azi și în ziua în care cea mai mică extindere a dreptului de a vota se va face—păstrîndu-se însă aceași politică ca și azi — vom vedea cum am spus'o, clasa micei burghezii aventurată în o politică de nemulțumiți.

Trebue ridicată în această clasă conștiința de drepturile ei, ridicînd'o mai bine materialicește și moral și atunci vom vedea cum partidele politice vor putea să răspundă mai mult intereselor de clasă.

Dr. I. Duscian.

Negutitor de intrigi

Un ziar liberal a interviewat pe un conservator reacționar, care sufere de boala neastîmpărului—în privința acțiunei d-lui Take Ionescu.

Bolnavul a respuns, între altele:

— Take Ionescu este un mușteriu la șefia partidului conservator.

Cînd a murit Lascar Catargi, d. Take Ionescu a fost acela care a stăruit pentru șefia d-lui P. P. Carp; cînd n'a mai mers cu șefia comică a d-lui Cantacuzino d. Take Ionescu a stăruit pentru fuziune și pentru șefia d-lui P. P. Carp.

Au fost, așa dar, două ocaziuni și în nici una, nici d. Take Ionescu, nici prietenii săi, n'au avut veleități pentru șefia ilustrului bărbat.

Mușteriul la șefie n'a existat deci de cît în fantezia acelui negutitor de intrigi căruia, în bună parte, i se datorește succesul că partidul conservator de sub șefia d-lui Carp, a ajuns astăzi o fracție.

De altmintreli d. Take Ionescu s'a lămurit destul asupra șefiei: a arătat că partidele desemnează pe șefi și nu aceștia duc de nas partidele.

Dar eminentului Iago politic îi trebuia un motiv ca să se exaspereze și l'a găsit în invenția cu goana d-lui Take Ionescu la șefie.

Acum, că a scăpat de d. Take Ionescu, negutitorul de intrigi va căuta să scape și de d. Carp. Căci mascota lui rea n'a fost numai d. Take Ionescu. Intrigantul are vecinie nevoe de cîte o mascotă, ca să poată trăi în desperare.

El vrea, el trebue să se despereze și dacă nu va mai avea contra cui, se va desperà contra sa însă-și.

Și copilul cînd nu mai are cu cine se joacă, se joacă cu el însuși; și guralivul cînd nu mai are pe cine plictisi, se plictisește pe el însu-și.

Cînd nu va mai avea cui desface intrigile sale și le va vinde lui personal; partidul va fi el—compus numai din el: el va fi și intrigantul și partidul, și șeful și mușteriul la șefie.

Și se va răsboi cu toți—resboindu-se el singur!

Cuvîntul Iașului

Iașul conservator a aderat cu entuziasm la acțiunea politică a domnului Take Ionescu.

In telegrame pline de devotament pentru ilustrul nostru șef, două sute șase zeci de membri ai partidului conservator au declarat că urmează nestrămutat pe noul lor șef, pe acel care, de fapt, este vechiul șef al conservatorilor ieșeni.

Dar cine trăește în Iași, știe prea bine că aderarea aceasta a fost pornită din tot sufletul; că politica democrată enunțată de d. Take Ionescu, a găsit cea mai entusiastă primire în Iași.

Cei 260 prieteni, cari au aderat oficial la noua politică a șefului, sînt acei cari erau chemați să se pronunțe ca membri ai clubului conservator.

Dar nu la ei se mărginește totul. Intreg Iașul s'ar putea spune cu adevărat, salută acțiunea lui Take Ionescu, întreg Iașul dorește sincer și cinstit ca politica sănătoasă în fruntea căreia s'a pus omul cel mai întreg al țărei, să pună capăt acelei ridicole concurenți politice, care împedica pe cei capabili să facă treabă bună.

Take Ionescu a intrat în inima ieșenilor, precum și Iașul a fost tot-deauna orașul favorit al ilustrului barbat.

Ridicarea acestui oraș la imensul nivel cultural la care se află astă-zi, se datorește, pe d'a întregul, lui Take Ionescu.

Neobosit admirator al orașului nostru: vecinic recunoscător lui pentru sacrificiile ce le-a adus Patriei—Take Ionescu, de și muntean, a fost risipitor, de cîte ori a fost vorba de a da viață nouă acestui tîrg.

Căci nu numai de mersul cultural al Iașului s'a interesat fostul ministru. Deslegarea definitivă în bine a chestiei apei, se datorestè, în primul loc, lui Take Ionescu, carè, ca ministru de finanțe, a reușit și a voit să găsească, înlăturarea părței celei mai dificile: partea bănească.

Dar și cuvîntul Iașului, în situația actuală, a fost unul din cele mai decisivè și căldura cu care s'a pornit, entuziasmul cu care a fost salutat aci actul eroic al fruntașului om de stat—trebue să fi fost o mare mîngîiere pentru acel care a declarat că „impietrite îi sînt sentimentele de veselie“.

Cînd vremea își va fi făcut treaba se va ști, că la baza politicei de mântuire întreprinse de Take Ionescu, a stat cuvîntul Iașului—cuvîntul hotărîtor al acestui oraș distins.

Partid conservator democrat

Pentru mulți în Romînia nu puteau fi de cît două partide politice: unul conservator și celalalt liberal.

Curioasă concepție de viață politică și de origina curentelor noui într'o țară.

Și trebue acei ce au această judecată a evenimentelor politice să fie străini de toată activitatea ultimilor ani ai vieței noastre sociale. Oare n'a fost clară și destul de luminoasă toată frămîntarea din partidul conservator? Nu s'a văzut, dacă nu mai departe în ceața trecutului, dar acum cîteva zile, că era în sînul acestui partid o grupare a parte, o formațiune nouă, care deși susținea o politică evoluționistă, era pentru reformele cari ar fi asigurat fericirea păturei țărănești?

Nu s'a văzut atunci că această grupare se deosebia de reacționarismul conservatorilor cari propovăduiau statul quo și numai *represiune*; iar pe de altă parte era deosebită și de mișcarea ultra revoluționară a liberalilor cari într'un moment de expansiune, împingeau țara la socializm? Nu era de atunci limpede că din gruparea conservatoare se va înjgheba o grupare și mai de seamă care va fi puntea de trecere între conservatorismul retrograd al unora și idealismul răzvrătitor al ordinei sociale a celor l'alți?

Partidul conservator-democrat era de mult creat; ziua de alalăteri a fost doar consfințirea unui ideal urmărit de mult.

Invingători și invinși

După ce se proclamase fuziunea „tuturor“ elementelor conservatoare la Iași—toată lumea putea vedea că politica conservatoare continua să se presinte sub forma ei plurală: un singur șef, d. Carp, avea trei cluburi: clubul conservator propriu zis; clubul conservator junimist și clubul conservator de la „Evenimentul“.

Sistemul acesta al clubului conservator rădicat la cub, fu redus, grație sf. Gheorghe. la un sistem ceva mai subțiat: clubul fost junimist se contopi cu cel de la „Evenimentul“ și aduse acestuia și un fel de foaie dotală: opt mii lei în bani și mobila de la fostul club junimist.

Banii fură întrebuințați de „Evenimentul“. Nu procentele, cum cere legea la avere dotală, ci chiar fondul fu întrebuințat. Iar mobila servise de pretext ca să se instaleze clubul, alături de redacție.

In schimbul zestrei, în bani și în mobilă, șeful junimiștilor, d. Cantacuzino, fu primit în comitetul diriguitor al ziarului.

In secolul acesta de nervi; în moda cea nouă a nepotrivirei caracterelor, căsniciile fericite sînt, din nefericire, foarte rare.

Noi, ceștia modernii, credem că ie poveste cînd ne povestesc bătrînii, că au convețuit în fericire cu nevestele lor, de și acestea n'au adus ca zestre sau tradiționalele două vaci și zece oi, sau două zeci galbeni austriaci. Azi ie altfel și în viața de familie și în acea politică.

Inainte vreme, în politică, cine-va aducea bun simț, sau idei, sau ceva principii. Și lucrurile mergeau strună.

La Iași, în timpurile noastre, s'a introdus, după cum am văzut, zestrea în politică—nu zestrea politică—dar sistemul n'a prins.

Căci curînd după predarea amintiților lei 8000 și permutarea mobilelor la domiciliul conjugal—veni și desfacerea. De ce—nu știm, nici nu importă.

D. Cantacuzino se retrase din comitetul diriguitor al gazetei. Și retragerea lui nu fu subliniată cu regretul absolut de rigoare, ci în chip semnificativ glacial: „d. Cantacuzino s'a retras de la noi.“

Acum s'au *împacat*. S'au împăcat cu triumful total al părței cu zestrea. D. Cantacuzino care „se retrăsese de la ziar“. ca și cum ar fi fost vorba de un biet redactor salariat, d. Cantacuzino a fost ales president al „noului club“; iar șeful real al „mișcărei“ a fost ales vice-president.

Ziarul de la care d. Cantacuzino s'a retras, a fost pus la dispoziția acestuia, Și cum d. Cantacuzino n'ar fi avut ce face cu el, precum în vremuri nu tocmai indepărtate, d. Carp n'avea ce face cu capul sinonimului d-lui Cantacuzino—acel ziar a fost condamnat să dispară.

In comitetul executiv al „noului club“ se vor alege șeapte prieteni de ai presidentului și cinci de ai vice-presidentului. Și ca să ajungă aci, la invingători și la învinși; la majorități și la minorități—s'au aliat ca să se certe și s'au realiat, ca să se...

Vom vedea ce va fi. Vom vedea dacă partida cu zestre și-a acordat trebuitorul an de încercare, sau dacă va fi tare între învingători și învinși.

OAMENI ȘI LUCRURI

ASASINATUL

Cu data de 1 Februarie stil nou oficialele portughèze publicau decretul relativ la persoanele cari au a fi expulzate pînă în cinci zile sau surgunite în coloniile portugheze. Acelaș decret desființa imunitatea membrilor parlamentului.

Iar cu puțină vreme înainte un ziarist francez interviewase pe Regele Portugaliei. Monarhul i-a spus că „e foarte mulțumit de primul său ministru Franco“, că'l va menținea la putere menținînd în același timp și dictatura instituită de acesta pînă ce alegerile pe cari le va face cînd „va avea poftă“ îi vor da mijloacele de a avea o majoritate capabilă de a readuce lucrurile în starea normală“.

E par'că o frază anacronică împrumutată unuia din trufașii Suverani pe cari Victor Hugo ii culegea în peninsula Iberică, pe malurile Atlanticei sau ale Guadalquivirului pentru a-i ridiculiza în dramele sale istorice: „Ruy-Blas“, „Le Roi s'amuse“ și celelalte.

Era în adevăr, un Monarc mîndru, aproape trufaș acest „Don Carlos“—încă o evocare a unui nume celebru în literatura dramatică,—un Rege care nu vroia să simtă „pulsul vieței“, nici s'audă ecourile ce prevestiau furtuna, nici să înțeleagă izbucnirile și strigătele massei. Ca și Regele lui Hugo întona dulcea melodie:

Trăiască strălucirea
Incîntătoarei vieți
Cînd sinurile-s albe
Și oamenii sunt beți.

Dar beți pe malurile Tajului nu erau chiar oamenii toți de la olaltă,—cel mult o parte; beți puteau fi acei îngîmfați meridionali pe care în acele părți Suveranul îi împacă lesne cu mériri și titluri de nobleță factice; beți—poate acei pe care clericalizmul, puternic încă, îi ține strîns legați de forma monarhică; dar o bună parte a locuitorilor e de mult trezită la altă viață, la alte năzuinți și nu se lasă îmbătată nici măcar de delicioasele lupte cu taurii pe care le oferă încă splendida capitală a Portugaliei.

Și astfeliu de ani de zile auzim despre mari lupte și grele frămîntări fie sociale, fie politice ce se petrec în acea mică țeară cu un trecut mare și bogat pe care domnia lui Don Carlos n'o prea făcea fericită. Dar în mod extrem de dureros i-a fost plătită semeția regală și dureros răsună șuerul gloanțelor omorîtoare sub cari au căzut două vieți,—a Regelui și a principelui moștenitor: acesta din urmă, aproape copil încă, cu desăvîrșire nevinovat de nemulțumirile pe cari le-a putut naște domnia tatălui său regal, Don Carlos. Dar crima e săvîrșită și e ireparabilă; glonții au tințit și au distrus, împrăștiind un ecou lugubru în toată lumea civilizată care își dă din nou seama cît de ingrată și uneori fatală e și meseria de Rege! In potriva Tronurilor se făuresc necontenit și în tot momentul comploturi; din cînd în cînd cîte unul din Suverani cade sub lovitura sîngeroasă — plătind poate fapte de care nu e vinovat, de care purtau răspunderea strămoșii săi, spiritul însuși al Monarhiilor absolute în care fusese crescut și în care credea ca într'un crez sfînt, pentru că așa îl apucase din părinți.

Iar în momentul cînd sîngele se spală — urmașul, nepregătit, asurzit încă de loviturile carabinelor ucigătoare iea frînele și continuă poate, absolutismul, sfidînd la rîndul său cerința vremiler, conștiința „supușilor“ săi.

Rodion.

MONOPOLUL

Băuturilor alcoolice

Din expunerea de motive, ce însoțește proiectul de monopolizare al cîrciumelor rurale reesă două lucruri: intențiunea de a înfrîna consumațiunea de alcool și frica de cărciumar. Se teme autorul proectului că cărciumarul romîn va ajunge marele elector, să se întemeeze în această credință pe cele ce vede în Franța. Aceasta însă e chestiune de viitor cam îndepărtat, căci după cele ce cunoaștem de la noi din țară, nu cărciumarii fac guvernele, ci cărciumarul romîn e guvernamental hotărît, și desigur va trece multă vreme pînă cînd rolurile se vor răsturna.

Statul însă după legea de care ne ocupăm își întinde aripa sa protectoare asupra păturei țărănești, care, chiar dacă nu consumă mai mult alcool, decît în alte țări, ci cu mult mai puțin, este însă istovită din cauza rachiului ce bea, mai ales în vre-o 5 județe diu nordul Moldovei. Dar însuși legiuitorul nu e convins de eficacitatea măsurilor ce propune.

De aceia pe deoparte voește să dea o goană rachiului și celorlalte spirtoase de același gen, și să le înlocuiască prin vin și bere, iar pe de alta împărtășește credința că beția se va împuțina cînd bunul traiu va lua locul mizeriei de astăzi.

Tot în aceleași vederi se laudă prin expunerea de motive sistemul suedez și norvegian, singurile care, după cum toți cunoaștem pare că au dat oare-care rezultate mai apreciabile și evidente. Dar și aici nu legea a făcut aceste minuni ci inițiativa particulară. S'au constituit societăți de temperanță, care au luat în arendă cârciumile monopolizate în favoarea comunelor. Aceste societăți nu'și propun a specula capitalul lor, ci se mulțumesc cu un beneficiu foarte mic, iar agenții debitanți ai lor sunt plătiți cu salar fix. Dacă dar, în aceste țări se vede un rezultat al luptei contra alcoolismului el se datorește în primul loc acelor asociațiuni, care pun interesul social mai presus de interesul lor individual. Iar la urma urmei aproape totul s'a redus și în aceste țări, prin acțiunea de mai sus, la o schimbare a sistemului de băutură. Se bea mai puțin rachiu și spirturi, însă în loc și în aceiași măsură ca grade de alcoolism se bea vin și bere.

Dar sistemul de reglementare ce se propune la noi, lasă întreagă chestiunea monopolului de producțiune. Legiuitorul se mărginește în a ne spune că avem prea puține fabrici de alcool și că de alt fel producțiunea lor e așa reglementată în cît ele dau produse curate.

Dar ori cît s'ar putea crede așa ceva, noi am zice necontenit că alcoolurile ce se debitează ca băutură variază și ca grad de tărie, și ca gust și ca compoziție chimică. De aceea avem și servicii de analiză. Concluziile acestor analize provoca apoi de multe ori atacuri din partea distilatorilor cît și din aceea a debitanților. Am avut de curînd un caz în orașul nostru, cînd probele luate pentru analiză, n'au fost supuse la examen decît după vre-o trei luni, după ce au fost luate.

Și e evident atunci că analiza nu se face în condițiuni ca să nu dea loc la nici o protestare. S'a văzut apoi cazuri cînd aceeași marfă eșa bună la o analiză și rău la o alta făcută în alt loc.

Unde mai punem apoi greutatea de a ști ce trebue să se facă cu produsele, care nu răspund la adevăratele cerinți ale analizei. Să se distrugă? E de sigur aceasta o măsură, dar nu cea mai bună, ce s'ar putea lua. N'ar rămînea de cît să se denatureze sau să să se rectifice băutura dar cîte dificultăți pentru aceasta!?

De aici se vede că monopolul pe producerea de alcool va fi o măsură mult mai eficace de cît sistemul de astăzi. Greutatea n'ar fi mare întru cît numărul fabricilor fiind mic, prin însuși acest fapt, ele au un fel de monopol în producerea de alcool.

Dar ar fi şi avantaj mare în monopol căci băutura ce s'ar pune în consumaţie ar fi de acelaşi fel, analizată într'un singur laborator. Şi fără să dea loc la discuţie asupra rezultatelor ei, cu sistemul de astă-zi, însuşi propunătorul legei de monopol a cărciumilor rurale, arată că în cîteva judeţe din nordul Moldovei, e o primejdie băutura alcoolului.

Dar se vede că acelaşi legiuitor, care e foarte energic cu cărciumarii, dintre cari o parte bună, sunt streini, e mai puţin energic faţă de producători, şi mai ales de ţuicari, cari se găsesc în alte condiţiuni ca cei întăi.

Dacă monopolul n'a dat rezultate în ţerile unde a fost adoptat, cu privire la micşorarea consumaţiunei, nu e mai puţin adevarat însă că nimeni nu neagă că el a avut măcar atîta bun, că a dat în consumaţiune o băutură mai rectificată şi nu atît de vătămătoare sănătăţii.

In rezumat expunerea de motive însăşi întăreşte convingerea noastră, că în lupta contra alcoolizmului mai mult poate face iniţiativa privată şi de aceia credem că aceia trebue stimulată, iar statul să-i vină în ajutor prin o măsură mai aficace şi aceasta nu poate fi de cît monopolul. Insă monopol nu numai pentru vînzare ci şi pentru producţiune.

Intru cît convingerea ce tinde să aibă precădere astăzi e că ţaranul nu stă rău pentru că bea, ci bea pentru că stă rău, trebue să luptăm cu toţii pentru îmbunătăţirea stării lui. Şi fiind că acea îmbunătăţire nu poate veni imediat, s'ar putea să mai aşteptăm cu luarea de măsuri pentru a opri intinderea reului provenit din alcoolizm.

De altă parte dacă vrem să-i dăm un ajutor puternic prin lege chiar, ca să lupte contra băuturilor alcoolice, trebue să'i punem la îndemînă o măsură complectă şi aceasta e monopolul absolut, iar nu jumătate de măsură.

Altfel proectul de faţă respiră mai mult ceva contra cărciumarilor de la ţară, în special cei streini, dar fără ca pe urma lui să se întrevadă un rezultat practic şi folositor. Este o lovitură ce se dă astfel unei mulţimi de 20—25000 oameni, cari trăesc din asemenea ocupaţiune. Şi încaltea dacă s'ar salva interesul general, sacrificîndu-se acest număr de indivizi tot ar mai merge.

V. I. Radu

Litere-Ştiinţe-Arte

Mâine seară, 23 Ianuarie are loc la Teatrul Naţional reprezentaţia operei lui Haşdeu „Răzvan şi Vidra" în folosul Societăţii pentru învăţătura poporului român".

*

Iată programul concertului ce va avea loc astă seară Marţi, 22 Ianuarie, la Teatrul Naţional, sub înaltul patronaj al M. S. Regina, dat de d-na general Averescu cu bine voitorul concurs al d-nei locot. Ivanciu, d-rei Popazu şi al muzicei şi orchestrei regimentului Ştefan cel Mare No. 13.

Partea I.—1) Marş solemn al Jubileului—M. Mărgăritescu.

2) Simfonia No. 1 Beethoven, executate de muzica Regimentului Ştefan cel Mare No. 13 sub direcţiunea d-nului şef de muzică I. Vlăduţ.

Partea II.—3). a) Vals de concert—Moscowschy.

b) Tarantella—Liszt, executate la pian de d-ra Popazu.

4). a) Două stele, b) Deschide fereastra E. Mezzetti.

c) Dute dar, d) Ochi albaştri, E. Caudella.

e) O dacă n'ai nimic a'mi spune, f) Fièvre d'amour, M. Mărgăritescu, d-na general Averescu acompaniată de autori.

5) Fantasia ungară, Liszt. Executate la pian de d-na locotenent Ivanciu cu acompaniament de orchestră.

Partea III.—6) Aria din Cavaleria Rusticana, Mascagni;—d-na general Averescu cu acompaniament de orchestră.

7) Uvertura din „Grotte de Fingal" Mendelssohn.

8) Rapsodia romînă No. 1 M. Mărgăritescu. Executate de muzica regimentului Ştefan cel Mare No. 13.

*

Se afirmă că romanciera engleză Ouida, moartă în Italia ar fi lăsat un jurnal de impresiuni pe care le scria cu regularitate şi în care se cuprind lucruri foarte interesante.

Lucrarea va fi publicată.

*

Regele Italiei a dăruit teatrului „Argentino" unde a asistat la primele două reprezentaţii ale piesei „Nave" suma de 10.000 lire.

*

La teatrul „San Carlo" din Neapole se montează opera „Salome" de Oscar Wilde, muzica de R. Strauss. Damele din aristocratia napolitană, abonate ale teatrului, au întreprins o cruciadă contra acestei opere, din motive morale şi religioase. Arhiepiscopul din Neapole sprijină această campanie.

*

Avocatul Petrovitsch din Belgrad a făcut un noroc: pentru un napoleon din 1806, avînd figura lui Napoleon I i-a oferit statul francez 150.000 de lei. Monede de aceste nu se mai găseau de loc pentru colecţiuni şi biblioteci.

La Paris s'a fundat o societate pentru apărarea sănătăţei femeilor. Un specialist în boli femeeşti, profesor universitar, ţine zilnic conferinţe gratuite dînd instrucţiuni verbale şi chiar prin scris.

*

La New-York a murit, în vrîstă de 74 de ani, poetul şi criticul Edmund Clarence-Stedman care a lăsat un mare număr de volume tipărite: poezii proprii, antologii, lucrări critice asupra poeziei engleze şi americane, prelegeri ţinute la universitatea din Hopkin etc. Tot el a scos o ediţie complectă a operelor lui Poe.

*

Ziarele engleze vorbesc de o pasăre cu penele negre şi ciocul roşu şi care e de curînd adusă din India şi văzută pentru prima oară. Acea pasăre, după o scurtă vreme a învăţat să rostească fraze lungi în limba engleză, indiană sau în ori ce altă limbă. Papagalul este cu mult întrecut de acest zburător inteligent.

Vizitatorii grădinii zoologice din Londra, unde Tony—aşa se numeşte pasărea—a fost instalată, petrec de minune, punînd întrebări, la cari Tony dă respunsurile cele mai caraghioase.

*

La 2 Februarie se va juca la Teatrul Naţional în beneficiul simpaticului societar P. Petrone, frumoasa feerie „Faust".

*

In ziua de 10 Februar, orele 2 jum. p. m., va avea loc, în saloanele societăţei de gimnastică, sport şi muzică, un *mare concert coral*, dat de corul metropolitan, sub conducerea d-lui D. Dimitriu.

Concertul va cuprinde 3 părţi:

Partea I

1). G. Musicescu—Imnul vînătorilor.
2). Fr. Mendelsohn—Privighitoarea.
3). Florescu şi Dimitriu—Steluţa.

Partea II

4). Ed. Caudella—Vinul, versul şi fetele.
5). Fr. Abt şi Dimitriu—Feeria în codru.

Partea III

6). D. Dimitriu—Cuculeţ cu pana sură.
7). D. Dimitriu — Frunză verde romaniţă.
8). G. Muzicescu—N'auzi mamă.
9). Ed. Caudella—Marşul din Olteanca.

Vor fi trei feluri de locuri. Locul reservat 3 lei de persoană, locul I 2 lei şi locul al II 1 leu. Membrii societăţei vor avea la primele două locuri o reducere de 50 bani, înscriindu-se la intendentul societăţei cel mult până la 25 a. c., de la care îşi vor retrage biletele cu 3 zile înainte de data concertului.

Cunoscută fiind reputaţia artistică a corului nostru metropolitan şi talentul de conducător al d-lui Dimitriu, Comitetul speră că lumea noastră ieşană, iubitoare de musică bună, se va grăbi să-şi procure bilete, numărul locurilor fiind foarte restrîns.

*

STRUNA ZILEI

Autoritătile din Monaco au cerut statului romîn 10,000 lei pentru extrădarea falitului Lef.

Ziarele

Oare cred c'aici sunt banii
Iefteni ca 'n acele părţi?
Ori socot că statul nostru
Banii îi câştigă 'n... cărţi?

Informaţii

● *Conservatorii democraţi din Bucureşti vor ţinea o întrunire, acasă la d. Take Ionescu, joi, 24 c. ora 2 p, m.*

◐ *Conservatorii din Focşani, de sub conducerea prietinului Gogu Constantinescu, au aderat la acţiunea d-lui Take Ionescu. D-nii Ion Vlădoianu, fost deputat şi maiorul Alfons Thorand au cerut înscrierea lor în partidul conservator-democrat din Focşani.*

*

Au mai cerut să fie înscrişi, domnii: Gr. Urlăţeanu, avocat din Bucureşti şi D. Djuvara, fost prefect de Tutova.

● *Ne-am bucurat cînd am aflat că d. M. B. Cantacuzino a recomandat amicilor d-sale să împiedice orice atac la adresa foştilor tovarăşi de pînă ieri. Ne-a părut bine, pentru că şi noi credem că ieste o chestie de moralitate publică, ca oameni care au fost pînă acum cîteva zile tovarăşi de luptă, să nu se atace—numai şi numai pentru că astăzi au devenit adversari politici.*

Se pare, însă, că cei care lucrează la ziarul „Evenimentul"—*oficiosul grupărei care a ales de conducător pe d. M. B. Cantacuzino—nu sunt de aceiaşi părere.*

Căci dacă indelicateţa comisă acum două zile—cînd ziarul în chestiune a afirmat că agenţii d-lui Săndulescu adună iscăliturile pentru telegrama d-lui Take Ionescu—poate fi explicată prin faptul că d. Cantacuzino nu avusese încă ocaziunea de a da indicaţii precise asupra procédeului de urmat, cum poate fi taxat faptul publicărei unor scrisori apocrife *ca acele apărute în numărul de aseară al „Evenimentului"? Crede d. Cantacuzino că este lealā procedarea oficiosului său? Este d-sa de părere că astfel de mijloace de luptă sunt civilizate?* **Căci noi rugăm pe d. Cantacuzino să ia act de declaraţia noastră formală că cele trei scrisori apărute aseară, au fost fabricate în redacţia ziarului „Evenimentul" şi nu sunt datorite persoanelor cu al căror nume au fost semnate.**

● D. Dimitrie Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului se află de cîte-va zile în inspectarea şcoalelor din plasa Podul-Iloaiei.

D-sa va inspecta apoi şcoalele din plasa Brăeşti.

● Măcelarii din localitate par a fi renunţat la planul de a se pune în grevă.

In urma măsurilor luate de administraţia comunală, ei au menţinut preţul cărnei aşa cum era pînă acum, continuînd în acelaşi timp să facă regulat tăierea.

● Spitalele jubilare „Carol I" al căror cost primitiv a fost sorocit la 80,000 lei fie-care, a fost ridicat acum la 176.000 lei.

In judeţul Iaşi se vor construi două asemenea spitale: unul la Ţiganaşi şi unul la Popeşti.

● „Independenţa" de astă-zi publică următoarea semnificativă notă:

Ministerul de resboi a terminat aproape întocmirea noului budget.

D. general Averescu a *insistat foarte mult* ca să obţie o sporire a creditelor. Sporirea fiind acordată *acum în urmă*, budgetul a fost întocmit.

● D. profesor doctor E. Juvara din Iaşi a trimis d-lui Take Ionescu telegrama ce urmează:

„Regret foarte mult că nu pot lua parte la întrunirea de astă-zi. Cu tot gîndul şi din toată inima, vă asigur de devotamentul meu sincer şi nestrămutat".

● Alegerea parţială la colegiul II deputaţi de Dorohoi, în locul rămas vacant prin demisia d-lui G. Vădescu, va avea loc la 17 Februar.

● Ministerul de finanţe a dat administraţiilor financiare din ţară o circulară prin care se hotărăşte ca plata salariilor învăţătorilor să se facă pe viitor în modul următor:

In prima Duminică după expediarea chitanţei de la revizorat, agenţii fiscului se vor prezenta la şcoala unde funcţionează învăţătorul, spre a'i achita salariul.

Invăţătorii, cari nu vor fi găsiţi în acea zi la comuna de reşedinţă vor fi obligaţi să se prezinte ei la reşedinţa circumscripţiei spre a'şi primi salariile.

● Inalta Curte de casaţie şi ultimul decret de amnistie.

Cu prilejul judecărei unor recursuri al unor indivizi condemnaţi pentru că au săvîrşit omoruri şi jefuiri cu prilejul ultimelor rescoale, înalta curte de casaţie, s. I, a stabilit urmatoarele privitoare la interpretarea decretului de amnistie:

1). Decretul de amnistie nu poate folosi acelora cari resculaţi întruna sau mai multe comune, au comis nu numai jefuiri ci şi omor în condiţiile art. 81 C. penal; că toţi, fară deosebire, cari au cooperat întrun mod oare care la comiterea acelei crime, fie ca autori morali sau materiali fie ca provocatori, fie ca complici, fie că au concertat comiterea crimei, n'au a beneficia de amnistie.

2). Odată ce elementele crimei din art. 81 C. penal au fost constatate, nu mai era trebuinţă să se fi constatat consătuirele locuitorilor revoltaţi cari au precedat săvîrşirea crimei însăşi, nici să se fi constatat ce fel de jefuiri s'au îndeplinit şi la cine anume, ce case sau pătuluri s'au incendiat şi ce omor s'a comis, cînd toate aceste detaliuri sunt lămurite prin decizia camerei de punere sub acuzaţiune, şi prin actul de acuzare.

3). Prin rescularea ţăranilor, nu se poate susţine că acei locuitori revoltaţi n'ar fi avut de cît intenţia de a'şi ameliora soarta şi a obţine condiţii mai uşoare dela proprietari sau arendaşi, şi că numai incidental s'ar fi săvărşit jafuri şi omor, cînd nu se constată că acei locuitori resculaţi nu numai că nu s'ar fi prezentat la proprietar sau arendaşi a cere modificarea învoelilor agricole, ci din contră, din acte e constatat că locuitorii s'au revoltat contra liniştei Statului, în condiţiile art. 81 C. penal.

● Sămbătă a venit înaintea Curţei de Apel procesul lui I. Moscovici, fost secretar la cassa Lipschütz, care a fost condamnat de tribunal la 3 luni închisoare pentru escrocherie.

Curtea i-a respins apelul menţinînd sentinţa tribunalului.

*

La 1 Februarie Curtea de Apel secţia II-a va judeca apelul lui Pericle Contingeanu, care a fost condamnat de tribunalul secţia I-a la un an închisoare, pentru falşuri.

● D. George Bogdan, fost inspector administrativ, a fost trimis la Focşani ca să se ocupe de situaţia fracţiunei carpiste de acolo.

● Consiliul profesoral al facultăţei de medicină din Iaşi, se va întruni astă-zi Marţi, ora 5, spre a rezolvi mai multe chestiuni.

● S. S. Economul Gh. At. Nemţianu din Iaşi, a aderat la politica d-lui Take Ionescu.

Asemenea a aderat şi d. doctor Valeriu Roşculeţ, fost medic primar al judeţului Iaşi.

● *Ziarul* Gaulois, *în numărul ce l'am primit astă-zi, publică un entusiast articol pentru d. A. D. Xenopol.*

Vom reproduce mîine acel articol.

● Din judeţul nostru au fost examinaţi de comisiunea medicală numită de ministerul cultelor, pentru sconterea la pensie din oficiu, învăţătorii: M. Zavloachi din Bărnova, Mihai Damir din Totoeşti, Ioan Iamandi din Belceşti şi V. Agapi de la şcoala Normală „V. Lupu".

Nici unul din aceştia n'au fost trecuţi în raportul pentru a fi scoşi la pensie, cu toate-că ei au fost examinaţi, după cererea expresă a ministerului.

● La examenul de definitivat al învăţătorilor, se vor presenta din judeţul nostru, următorii învăţători: Galinescu Eugen, Ioan Corlat, Ecaterina Palade, Gh. Racu, Hrisia Pantelemonescu, Octav Bart, Agripina Manole şi Constantin Popovici.

● Ministerul de interne a trimes prefecturei de judeţ, 25 de tablouri cu subiecte anti-alcoolice, care să fie distribuite primăriilor comunelor rurale.

● In comuna Tifu, satul Stoeşeşti jud. Fălciu, s'a pus bazele unei bănci populare cu numele de „Agonisirea".

Sătenii au subscris un capital de 7500 lei şi au depus 2500 lei.

D. Er Perticariu, proprietar din acea comună a subscris 2000 lei.

Judiciare.—S'a cerut de către dl. A. Haies declararea în stare de faliment a comerciantului Zisu Schllicher şi s'a fixat termen pentru 23 c.

— Tribunalul secţia I. a achitat pe d. Dikman, invinuit că ar fi contravenit la legea avocaţilor.

— Intr'o afacere de perimare d'intre d-ra Evanghelina Cimara din Iaşi cu d. Ion Borcea, înalta Curte secţia I, de acord cu cele stabilite de Curtea de Apel s. II-a din Iaşi, a stabilit următoarea jurisprudenţă:

Jurnalul de suspendarea judecărei unei afaceri, din cauză că una din părţi a încetat din viaţă, este o dispoziţie încuviinţată de judecată în cercetarea pricinei şi deci constitue un act de procedură în sensul art. 257 al. 1 pr. civ. de la care curge termenul de perimare.

— Importantul proces pentru anularea testamentului defunctului Sofian, intentat de d-na Maria Haretu, se va judeca la 28 c., la secţia I-a a Curţei de Casaţie.

La o audienţă precedentă, Curtea făcuse divergintă.

— La 29 c., la Curtea de Casaţie s. II, se va judeca recursul făcut de d. I. Stavăr în procesul de proprire cu d-şoara Cleopatra Sculi

— La secţia III-a a aceleaşi Curţi, în ziua de 30 c., procesul d'intre d. Micislev Lopatinski cu epitropia Sf. Spiridon din Iaşi, pentru restituire de reţineri din salar.

◐ D. N. Gane a intervenit la Bucureşti, pe lîngă ministerul de finanţe de a se ridica taxele vamale asupra aparatelor speciale necesare instalaţiunei conductelor de apă şi aduse de Union Baugesellschaft.

● La 29 Ianuarie va avea loc un mare concert, dat de muzica reg. IV Vînători, în sala teatrului naţional.

● Mîine Mercuri la Curtea de Apel, secţia II-a, se vor continua desbaterile în procesul dintre d-ra Florica Muzicescu şi epitropia institutului Başotă, pentru anularea unui testament.

● Din Focşani, cu data de ieri, ni se comunică:

D. George Bogdan a sosit aci şi se căzneşte să adune semnături la o telegramă de „aderare" pentru d. P. P. Carp.

D. Bogdan s'a adresat d-lui Enibace ca să-l ajute în delicata misiune, iar d. Ienibace a trecut mîna d-lui N. N. Bobescu. Telegrama a fost semnată de rarii junimişti din localitate şi de unii, cari, neştiind scrie şi neştiind despre ce ie vorba, au subscris prin punerea de deget.

Delicios succes!

● La Universitatea din Iaşi s'a descoperit următorul caz foarte ciudat: în anul 1896, fiind ministru al instrucţiei regretatul G. Mărzescu, acesta comandase, de la pictorul Mirea din Bucureşti, două tablouri: unul reprezintînd „Divanul ad-hoc" şi celalalt vechia clădire universitară din Iaşi.

Regretatul Mărzescu plătise ambele tablouri cu treizeci mii lei şi din lucrările aflate la dosar se constată că suma a fost integral plătită.

Dar cele două tablouri nu există şi n'au existat nici odată la Universitatea din Iaşi.

Rectorul va face cunoscut cazul ministrului, după care vor urma cercetările.

● Membrii fracţiunei carpiste din localitate se vor întruni astă seară, spre a proceda la alegerea comitetului executiv, care după indicaţiile ce s'au dat din Bucureşti, se va compune din 12 persoane: 7 carpişti şi 5 grecenişti.

● **O scrisoare.** D. Gh. C. Ropală ne adresează următoarele:

Iaşi 22 Ianuarie 1908.

Domnule Director,

Văzînd că în „Evenimentul" de aseară a apărut o scrisoare, atribuită mie, declar prin prezenta, scrisă şi semnată de mine, că n'am scris acea scrisoare şi că înţeleg să ader la acţiunea d-lui Take Ionescu.

Primind un bilet de invitare la o întrunire ce a avut loc Duminecă seara, 20 Ianuarie cur. în casele d-lui Matei Cantacuzino, curiositatea m'a făcut să mĕ duc să văd ce se petrece acolo.

Eu în tinereţe am mai fost în grupuleţul d-lui Petre Carp şi m'am retras nemulţumit de cele ce se petreceau în acel grupuleţ. N'am fost liberal nici un moment. Sunt născut conservator, dar sub un ast-fel de şef nu vreau să fiu soldat.

Declar că ader a remînea în partidul d-lui Take Ionescu cît voi mai avea zile de trăit.

(ss). *Gh. C. Ropală.*

● Domnii D. Cariadi, proprietar şi pensionar, Petru V. Florea, fost controlor şi sub casier la gara Iaşi, şi G. N. Vlaicu, propr., şi Th. Al. Bădărău propr. au aderat la politica d-lui Take Ionescu.

● Camera noastră de comerţ a intervenit la ministerul de domenii ca să acorde înlesniri de plată proprietarilor de vii, cari plătesc embaticuri sau dijme.

● Membrii societăţei viticole din jud. Iaşi, s'au întrunit astăzi la ora 2 după amiază, în adunare generală, în localul camerei de comerţ.

● Concursul pentru ocuparea catedrei de patologie internă de la facultatea din Iaşi va începe la 29 c.

● In cursul acestei săptămîni ministerul de răsboiu va numi pe delegaţii sei care să ia parte la lucrările de recrutare din anul acesta.

La noi în Iaşi, operaţiile de recrutare vor începe în ziua de 4 Februar a. c.

● S'a dat o circulară învăţătorilor, prin care sunt invitaţi de a organiza şi ei serbări şcolare cu ocazia aniversărei Unirei-Principatelor şi tot odată să asiste împreună cu elevii la Te-deumul ce se va oficia la biserica din sat.

■ Numai câte-va zile mai apare încă simpatica şi excelenta balerină „La Perle" pe scena Teatrului-Circ Sidoli. Prin farmecul jocului ei, prin splendoarea nemărginită a costumelor, prin feericile jocuri de lumini ce se revarsă în şiroae din perlele şi juvaerele sale, majestuoasa balerină a atras întreg Iaşul la reprezentaţiile sale.

Ea apare şi astă-seară Marţi în intermezzul unui program cinematografic absolut nou, de o frumuseţă şi bogăţie incomparabile. Giganticul oraş Londra în plina lui activitate, Cazacii de la Don, cruzi şi ageri, vulturii Rusiei, indeletnicirile, exerciţiile şi viaţa lor toată, sunt subiecte din noul program care rulează astă-seară Marţi 22 Ianuarie la Teatrul-Circ Sidoli.

Joi 24 Ianuarie au, loc 2 reprezentaţii. La 3 ore ziua cu preţuri pe jumătate şi la 9 seara cu preţuri obişnuite.

DIVERSE

— D. I. Corlat, învăţător la şcoala din comuna Şipote, a fost transferat la şcoala din comuna Borşa.

— Ministerul de interne a cerut prefecturei să'i întocmească un tablou de toate societăţile, care fiinţează în judeţul nostru.

— „Armonia", societatea funcţionarilor fiscali din Iaşi, publică rezultatul representaţiei de cinematograf ce s'a dat la 17 c. în beneficiul acelei societăţi.

Se constată că au fost vîndute bilete pentru suma de 998.50 lei, că cheltuelile generale au fost de 414 lei şi că dar beneficiul net a fost de lei 584.50 bani.

Societatea exprimă mulţumiri atît publicului, care a bine-voit a da concursul său bănesc, cît şi domnilor antrepenori ai cinematografului, cari au făcut înlesniri societăţei.

— Un început de incendiu s'a declarat eri în strada Păcurari No. 6, la locuinţa doamnei Păun.

— Eri au fost aduşi din Vârciorova 80 de remonţi, necesari regimentului 7 Calaraşi din localitate.

— Primăria comunei Iaşi a cerut prefecturei de judeţ să ia măsuri ca locuitorii din comuna Copou să nu mai taie lemne din păduricea Breazu şi de a nu vîrî vitele în ea, de oare ce aduc mari stricăciuni.

Tot odată primăria a cerut prefecturei să pedepsească pe cantonistul de la cantonul 3, care înlesnea locuitorilor furtul de lemne.

— Legaţiunea italiană din Bucureşti a cerut urmărirea şi prinderea lui Pietro Zamboni, de loc din Breno (Italia), care comiţînd falşuri în acte comerciale, a dispărut, refugiindu-se după toate probabilităţile în România.

— Consulatul austro-ungar din localitate a cerut autorităţilor urmărirea lui Mihai Weznakiewi-z, ferar de meserie, care a dispărut din Cîmpulung (Bucovina), fără a i se da de urmă.

Ultime informaţii

S'a hotărît definitiv ziua de Duminică, *trei Februar,* **pentru ţinerea congresului partidului conservator-democrat.**

● *M. S. Regele a semnat decretul prin care alegătorii colegiului I de Senat din Iaşi sunt convocaţi pentru ziua de* nouă *Mart, spre a proceda la alegerea unui senator, în locul domnului P. Poni, demisionat.*

Situaţia in partidul liberal ieşan

Preşidenţia clubului.—Situaţia d-lor Panu şi Stelian.—Contra d-lui Gane.—Alegerea senatorială.—Cine va fi candidatul guvernamental.

Situaţia continuă a fi din cele mai rele în sînul partidului liberal ieşan.

Cronicari fideli, noi înregistrăm cele ce se întîmplă, macar că recunoaştem că ni s'ar putea spune că nu e prudent din partea noastră să vorbim acum de neînţelegerile altora. Dar facem abstracţie de acest lucru — mai ales că lucrurile la noi au început să se limpezească—şi întrăm în expunerea faptelor, care sunt, repetăm, exact aşa cum le narăm mai la va vale.

*

Nu încape astă-zi îndoială că la această preşidenţie au rîvnit şi d-nii Toma Stelian şi Gh. Panu.

Atît de mult este adevărat aceasta în cît d. Stelian a protestat pe faţă când s'a spus că şi d. Gane candidează la demnitatea vacantă iar d. Gh. Panu a întrebat pe un prietin din Iaşi.

— Cum crezi? Aş face eu bine să mă reîntorc la Iaşi şi să mai pun niţică ordine în partidul de acolo.

Cu toate aceste nici d. Stelian nici d. Panu nu vor avea situaţia la Iaşi.

Centrul s'a convins că aceşti domni fac politică prea personală, pur şi simplu de portofoliu, şi nu le va da o situaţie de importanţa celei de la Iaşi spre a o utiliza în sprijinul ambiţiunilor lor.

*

Se poate deci spune cu siguranţă că preşidenţia viitoare va fi încredinţată unui localnic. Cine anume? Se pune înainte numele d-lui Gane şi se afirmă chiar de unii că această candidatură este admisă şi de d. Stere, care în mod hotărît a declarat cá nici prin gînd nu i-ar trece să rîvnească la preşidenţii.

Ori-cum, un fapt cert este, că preşidenţia clubului liberal din Iaşi va fi încredinţată unui localnic

*

Chestiunea viitoarei alegeri senatoriale îi preocupă foarte mult pe liberali. Ultimele întîmplări din partidul conservator, însă, au schimbat unele dispoziţiuni. Pe cînd pînă mai ieri, vorbiau de necesitatea unei candidaturi tari—deci a unei candidaturi streine de localitate, fiindcă partidul local nu numără astă-zi un singur personagiu mai de samă care să poată candida—astă-zi liberalii declară că nu mai au nevoie de o candidatură tare întru cît lupta dintre cele două tabere conservatoare le uşurează foarte mult situaţia. Astfel că cu siguranţă se poate spune că candidatul partidului liberal va fi d. Gr. Buicliu, directorul creditului şi candidatul fără de noroc de la colegiul al II-lea de deputaţi de la alegerile generale.

*

Calculul liberal în ce priveşte însă rezultatul alegerilor va corespunde el realităţei? Se va vedea în ziua de 9 Martie.

Să nu uităm că ie vorba de colegiul I de Senat şi că partidul conservator ieşan a dovedit în diferite rînduri că are simpatiile marei majorităţi a acestui colegiu.

Cele devenite în ultimul timp n'au schimbat cu mult situaţia. Selecţia ce se va face va învedera că simpatiile conservatoare din acest colegiu au remas credincioase acelora care înţeleg ca partidul să meargă paralel cu vremea şi să corespundă turor necesităţilor sociale. Ceva mai mult. Se va dovedi în ziua de 9 Martie că partidul conservator din Iaşi, de sub şefia d-lui Take Ionescu, este atît de puternic în cît dispar aproape acei care înţeleg să-i se puie de-a curmezişul.

● Duminică 27 curent va avea loc în sala Pastia o adunare a primei societăţi de Economie din Urbea Iaşi. La ordinea zilei va fi alegerea consiliului de administraţie, care urmează să administreze averea societăţei.

● Poimâne dim. Joi 24 Ianuar, cu ocazia aniversărei unirei principatelor, se va oficia la orele 10 un Te-deum la Mitropolie.

La acest Te-Deum vor lua parte toate şcoalele precum şi representanţii autorităţilor.

● *D-nii membri ai clubului conservator din Iaşi, sunt convocaţi să se întrunească Duminecă, 27 c., ora 5 p. m., în localul clubului (Piaţa Unirea).*

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

D. General Manu despre SITUAŢIE

(Prin Telefon)

Bucureşti 22 Ianuarie

Bucureşti 22 Ianuarie—*„Adevărul"* publică în numărul său de azi un interesant interwiev cu d. general Manu.

D. general Manu declară că e o mare nenorocire pentru partidul conservator că se dezbină. De această nenorocire nu însă d. Carp are dreptul să se plîngă, ci numai vechii conservatori. D. Carp a făcut şcoală cu atitudinea d-sale faţă de partidul conservator: cînd îl susţinea, cînd îl combătea. Aceste dezbinări nu pot duce de cît la slăbirea partidului. Şi pe urma d-lui Carp a apucat şi d. Take Ionescu.

Cu privire la acţiunea d-lui Take Ionescu, d. general Manu a spus că această acţiune nu poate avea alt rezultat dec cît acela pe care l'au avut încercările făcute de Boerescu şi Vernescu, cu partidul centrului şi cu partidul liberal conservator, adică reîntoarcerea la partidul conservator.

Intrebat asupra faptului că numeroşi conservatori vechi, colaboratori-de-ai lui Lascar Catargiu, au părăsit pe d. Carp şi urmează pe d. Take Ionescu. D. general Manu a răspuns:

— *Faptul acesta e urmarea felului în care s'a făcut fuziunea. Cînd s'a făcut acest nenorocit pas, partidul n'a fost consultat. S'au întrunit numai cîţi-va de la centru şi au declarat fuziunea făcută, iar pe d. Carp şef. Toţi vechii conservatori cari sunt azi lîngă d. Take Ionescu au profitat acum de ocazie, pentru a-şi arăta nemulţumirea lor în contra felului cum s'a făcut fuziunea.*

Aşa se explică faptul că Ghica-Deleni, Cantacuzino-Paşcani, Moruzi şi Bălăceanu-Stolnici sunt cu d. Take Ionescu. In special e caracteristică prezenţa d-lui Bălăcescu în gruparea d-lui Take Ionescu.

Mai departe d. Manu a spus următoarele:

— *Şi eu dau dreptate d-lui Take Ionescu, în ce priveşte conducerea partidului, căci nu pot admite autoritarismul bolnăvicios al d-lui Carp, care a crezut că e în drept să se adune cu doi trei amici ai săi şi să elaboreze proectele sale agrare pe cari le-a dat după aceia ca ale partidului conservator.*

Şi acest fapt a nemulţumit pe mulţi conservatori, cari ca şi mine nu pot împărtăşi de pildă reforma administrativă propusă de d. Carp, cu înfiinţarea de drăgătorii.

*

Cu privire la ideile d-lui Take Ionescu d. General Manu spune ca conservatoriii adevăraţi nu sunt contra reformelor necesare ţerii, dar nu pot admite ideile d-lui Take Ionescu. In special în chestia agrară d. Take Ionescu avea în guvernul trecut idei cu totul opuse celorlalţi. De asemenea nu putem admite, spune d-sa, colegiul unic.

„De alt-fel, cînd d. Take Ionescu, manifestă tendinţa de a democratiza partidul conservator e consecvent cu sine însuşi, căci d-sa are o mentalitate deosebită de a noastră, dat fiind că d-sa s'a ridicat din mediul democraţiei".

In ce priveşte soarta d-lui Carp, d. general Manu îşi exprimă teama că d-sa, prin modul de procedare cunoscut, va da naştere şi la alte dizidenţe în partidul care îl mai urmează.

D. Manu a terminat declarînd că rămîne tot observatorul rezervat ca şi de la fuziune pîn'acum.

Numiri

Bucureşti.—D. Petre Bogdan, profesor provizoriu la Liceul Internat, a fost numit definitiv la catedra sa.

D. Gh. Munteanu a fost numit suplinitor la catedra de limba romînă de la şcoala normală din Galatz.

D. Ernest Ciurea profesor suplinitor, a fost numit titular la catedra ce-o ocupă la liceul din Pomîrla.

Demisie

Bucureşti.— D. profesor dr. Babeş a demisionat din comisiunea examinătoare pentru ocuparea catedrei de patologie internă de la facultatea de medicină din Iaşi.

Congresul partidului conservator

Bucureşti.— In vederea extraordinarului de mare număr de partizani ce vor participa la congres, s'a hotărît ca acest congres să aibă loc în sala băilor Eforiei.

In ziua congresului la 3 Februar, va avea loc şi alegerea comitetului executiv al partidului.

Sub-director nou

Bucureşti.—Vineri 25 curent se întruneşte consiliul de administraţie al creditului rural pentru a numi un sub-director în locul vacant.

Este sigur că d. Const. Brătianu va fi numit în acest post.

Reorganizare

Bucureşti.—D. Emil Costinescu, va prezenta în curînd parlamentului un proect de lege pentru reorganizarea ministerului de finanţe.

Aprobări

Bucureşti.—Ministerul lucrărilor publice a făcut cunoscut ministerului de interne că consiliul technic superior a aprobat proectele de alimentarea cu apă şi iluminatul cu electricitate a oraşului Botoşani.

Camera

Bucureşti.—Presidează d. G. Panu.

D. ministru al lucrărilor publice depune un proiect prin care budgetul C. F. R. se rectifică cu suma de 5 milioane.

Camera trece imediat în secţiuni.

Conservatorii din Prahova

Ploeşti.—Aseară la ora 6 a avut loc întrunirea la noul club al Conservatorilor de la „Grand Hotel".

Au asistat foarte mulţi membri şi comitetul clubului a fost constituit într'un entuziasm de nedescris. Printre noii aderenţi se află şi d. Emil Flavian, profesor, care pînă acum făcea politică independentă.

Ştiri din Huşi

Huşi.—Astă-zi fiind patronul gimnasiului „Anastasie Panu", directorul gimnasiului d. Roşeanu, a ţinut o cuvîntare ocazională.

— Se crede că judeţul Fălciu va avea destinaţia de creşterea vitelor ca în Olanda.

Judeţul va fi împărţit în 6 regiuni veterinare, fie-care regiune avînd cîte un medic-veterinar şef.

— Se vorbeşte că inspector regional pentru judeţul Fălciu va fi numit d. Gociu, care are studii speciale agronomice din Germania.

— In localitate a sosit azi dim. d. T. Cerchez, şeful conservatorilor din localitate şi a procedat imediat la întrunirea prietenilor pentru reorganizarea clubului.

Atentatul din Lisabona

Cuvîntul noului Rege. Inaintea atentatului. Franco responzabil. Noul cabinet. Condoleanţe. Lupte. Măsuri de pază. Indepărtarea lui Franco. Inmormîntarea.

Lisabona.—Regele deschizînd şedinţa consiliului de stat, era viu emoţionat. Dînsul a zis: „Fiind fără experienţă şi fără de cunoştinţi politice, mă încredinţez în totul patriotismului, precum şi experienţei d-tră".

Lisabona.—Iată cîte-va noui detalii asupra asasinatului.

Sîmbăta trecută trenul regal părăsise Vila Viciosa pentru a merge la Barrejro pe rîul Tag. Trenul a sosit la Barrejro cu o micà întîrziere, datorită unei deraieri accidentale lîngă gara Casabranoa. Trecerea Tagului s'a făcut fără accident.

Sosind la Lisabona, Suveranii au fost primiţi de miniştri, de trupe etc. Suveranii s'au suit în trăsură; mulţimea azista tăcută la trecerea Suveranilor cu oare-care aer de neîncredere. Cînd trăsura a trecut prin faţa ministerului de finanţe, un individ bine imbracat ca sportsman, însă părînd a fi un lucrător, armat cu un revolver, eşi din mijlocul mulţimei şi înaintă către trăsură şi trase asupra lui Don Carlos, rănindu-l în partea stîngă. Indată Regina Amalia şi principele moştenitor au început să ţipe. Regina ridică spre agresor mîna sa dreaptă, în care ţinea un buchet. Agresorul însă trase un al doilea foc, care a atins pe Don Carlos. Acesta duse mîna la cap şi căzu pe dreapta.

Cîte-va persoane alergară către regicid, care căzu la pămînt, trăgînd un al treilea glonţ care însă s'a perdut. In acest timp, un individ înalt scoase de sub haină o carabină, înaintă spre trăsura regală şi trase o primă lovitură, atingînd pe principele regal în obraz şi un al doilea glonţ care l'a atins în piept.

Asasinul a fost îndată ucis cu o lovitură de sabie de un ofiţer. In mijlocul panicei generale, infantul Alfons sosi cu automobilul, scoase un revolver din buzunar şi urmă cu arma în mîna trăsura regală, care intra la arsenalul marinei. Confusiunea era enormă; regina şi infantul scoteau ţipete dureroase. Moartea lui Don Carlos a fost instantanee. Principele a mai trăit cinci minunte. Medicii au constatat că regele, primise două gloanţe unul in regiunea intramusculară şi altul în partea dreaptă vertebrală, Princepele avea obrazul drept străbătut de un glonţ, care îi ieşise pe nas, celalt glonţ îi străbătuse plămînii. Medicii au pansat rana infantelui. In acest timp soseşte şi regina Pia la arsenal. Intălnirea celor două regine a fost foarte emoţionantă.

Numeroase telegrame curg din partea şefilor de state şi notabilităţilor străine.

Poliţia a arestat pe familia Manuel Buica.

Madrid.—Toate ziarele de aci reprobează cu energie asasinatul şi socotesc că o catastrofă trebuia neaparat să se întîmple, însă nimeni nu se aştepta la un asemenea desnodămînt al politicei lui Franco, asupra căruia cade toata răspunderea:

Lisabona.—Amiralul Terreira Amaral, actualminte director al arsenalului continuă demersurile pentru a forma un cabinet. Compunerea probabilă a unui cabinet de conciliare ar fi Preşedinte Amaral, răsboiu Mathias, mine şi justiţie Alpon, finanţe Texeira Suza, interne Beirac, externe Wendeslas Lima, lucrări publice Jose Azevedo, marina Antoniu Cabral.

Nu s'a fixat încă data întrunirei cortezelor în cursul căreia deputaţii vor depune jurămîntul. Deputaţii care vor depune jurămîntul sunt cei din Camera dizolvată, aşteptând ca să aibă loc alegerile.

Petersburg. — Ţarul a trimes la Lisabona reginei Amelia, regelui Emanuel şi ducelui de Oporto telegrame exprimînd condoleanţele sale şi ale ţarinei.

Lisabona. — In seara de 1 Februarie s'au auzit împuşcături în unele părţi ale oraşului. Se asigură că mai mulţi oameni armaţi au încercat a atrage pe soldaţii din a doua companie de infanterie însă ei au fost respinşi de aceştia cu focuri de puşcă.

Madrid.—Guvernul a ordonat crucişătorului „Princesa de Asturii" să meargă la Lisabona. Toţi călătorii care sosesc din Portugalia sunt strict supraveghiaţi la graniţă.

Lisabona.—In urma atentatului, opiniunea publică s'a manifestat în contra menţinerei lui Franco. O schimbare imediată de minister se impune. Un minister Feireira va fi susţinut de toate grupările politice monarhiste fără deosebire de nuanţe. Ducele de Oporto şi principile vor merge să aştepte pe Contesa de Paris care vine să viziteze pe regina Amelia care împreună cu regina Maria Pia veghiază mereu lîngă cele două cadavre. Probabil că expunerea publică a cadavrelor va începe de mâine. Camera unde au fost depuse cadavrele au fost prefăcute în cameră ardentă.

Demnitarii Curţii, ofiţerii cassei militare a regelui vor veghia în mod continuu. Regele este îmbracat ca generalisim, principile poartă uniforma de căpitan din regimentul al doilea de lăncieri. Vor asista la înmormîntare prinţul De Galles, infantul Carlos de Bourbon şi ducele D'Aosta precum şi o ambasadă extraordinară franceză şi mai multe deputaţiuni din partea regimentelor al căror colonel era Don Carlos. Contrar ştirilor respîndite, starea sănătăţii reginei Amelia este relativ bună. Stabilimentele publice şi palatul regal sunt mereu păzite de forţa armată.

Londra.—Flota atlantică a primit ordin să plece imediat de la Vigol la Lisabona, pe motiv ca să salute pe noul rege al Portugaliei, mateloţii vor coborî de pe vapor şi vor forma o gardă în jurul familiei regale.

Regele Eduard a pus ca condiţie a intervenţiei Angliei reîntronarea constituţiei şi îndepărtarea lui Franco. Aceste condiţiuni au fost admise şi în urma tratativelor urmate, s'a comunicat oficial tuturor cabinetelor că Anglia şi-a luat însărcinareă de a împiedeca isbucnirea revoluţiei în Portugalia.

Toate puterile au convenit la aceasta.

Paris.—Din mai multe părţi ale Portugaliei vin ştiri despre isbucnirea revoluţiei.

Două regimente din Capitală, care au dat dovadă de insobordonanţă au fost mutate în provincie.

Intre echipagile a două vase de războiu, a isbucnit desacorduri în privinţa supunerei către tron.

Numeroşi mateloţi au fost omorîţi sau grav răniţi.

PRIMARIA COMUNEI IASI

PUBLICAŢIUNE

Noi Primarul Comunei Iaşi.

Avînd în vedere că laptarii din oraş au rădicat preţul laptelui la 0.60 bani litrul, dînd ca motiv că Comuna ar fi pus taxe mari pe vaci; Aducem la cunoştinţa generală, că Comuna nu a pus nici o taxă pe animalele producătoare de lapte şi că laptarii sunt numai impuşi a-şi scoate librete de autorizaţiune odată pentru totdeauna şi pentru care plătesc o taxă de 1 leu ori-care ar fi numărul vacilor ce posedă.

Aceste autorizaţiuni se eliberez în scop de a se putea controla laptele pus în comerţ. Publicul este rugat a încunoştiinţa serviciul Veterinar al comunei arătînd numărul tăbliţei laptarilor neconştiincioşi şi speculanţi contra cărora vom lua severe măsuri.

No. 1626
1908, Ianuarie 19

De inchiriet chiar de astăzi, una cameră mobilată sau nu, cu sau fără pensiune, lumină electrică.

Iar de la 23 Aprilie 1908:

Un apartament compus din 4 camere, osebit atenanse, grajdiu, remize, magazii şi altele, şi un apartament compus din 3 camere, şi atenanse, toate cu instalaţiune de lumină electrică, cu grădini spaţioase.

A se adresa la proprietar,

ILIE I. COCIA

Strada Bucşinescu Na. 15 Iaşi.

Mobile

Dormitoare, Sufragerii Saloane, Birouri

O Expoziţie de 40 odăi Complecte

fie care alt model; tot ce este mai nou şi frumos cu preţuri foarte eftine.

Dormitoare complecte de Bronz

paturi, Noptiere, Lavabouri etc.

tot ce este mai bun

GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subţire) **de la 20 lei** *fereastra complectă* în loc de 35 lei.

Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.

Magasinul **HIRSCH**

str. Lăpuşneaeu 38

Feriţi-vă de agenţi

Cari vă speculează luîndu-vă preţuri exorbitante pentru Gramofoane false.

Nu cumparaţi în alt Magazin înainte de a cerca Gramofoanele şi plăcile noastre veritabile, recunoscute ca superioare de numeroasa noastră clientelă.

Plăcile şi acele noastre sunt cele mai veritabile nefiind uzate.

A sosit un mare transport de Gramofoane şi plăci precum şi viori, mandoline, flaute etc.

„România Musicală"

Magazin de instrumente şi note muzicale

24. Iaşi, str. Lăpuşneanu, 24,

NOUA ŞI PRINCIPALA

Colectură Romană

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Inştiinţează pe numeroşi sei clienţi **că sau pus în vînzare**

Lozurile clasei a 2-a

—Tragerea la **4** şi **5** Februare 1908—

Reînoirea biletelor se va face cel **mai tîrziu pînă la 27 Ianuar 1908**

Cîştigul principal în caz norocos

— 70,000 lei —

Preţurile la clasa 2-a sunt:

1/8 Una optime **2.50** 1/4 Un sfert Lei **5**
1/2 Una jum. **Lei 10** 1 Loz întreg „ **20**

Ocaziune rară

De vînzare o casă compusă din 13 apartamente, mai multe magazii, pivniţi, cămări, loc mare (foarte potrivit pentru o fabrică) situată în strada Zugravilor 55.

A se adresa la d-na Unger strada de jos 55, sau la dl. Dr. H. Burstin, strada Goliei 21.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la:

Clasa II-a a Loteriei

Tragerea
la 4 5 Februarie 1908

LEI 70,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 Lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Cereti de Urgenta

Lozuri Norocoase

NUMAI DE LA

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 4
1/4	Un sfert	Lei 8
1/2	Una jumatate	Lei 16
1	Loz întreg	Lei 32

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL Drului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei magăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3|4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT SI CU PREŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ mai frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĔ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care sticlă de veritabil Elixir Guillié

S. HAIFLER

Iaşi,—strada Stefan-cel-Mare—Iaşi.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primese spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

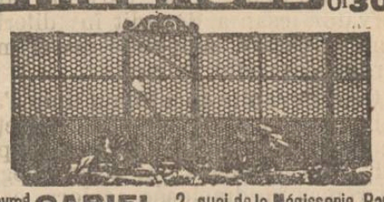

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Chassis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré....	1 30
Porte-Bouteilles, pour 5 à 6 Places.....	2 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie şi motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul V.– No. 346. Joi 24 Ianuarie 1908

Discursul d-lui Al. A. Badareu

— Pronunțat la clubul conservator din capitală —

La marea întrunire de la clubul conservator din capitală, care a avut loc în ziua de Duminică 20 Ianuarie, fruntașul nostru iubit d. Alexandru A. Bădăreu, aclamat și chemat cu inzistență la tribună de mulțimea conservatoare, pronunță cele ce urmează și care au produs o puternică impresiune asupra auditorului și au provocat entuziaste aplauze.

Aclamația Dv. îmi face mare plăcere de și eu sunt un om de acțiune, nu de cuvîntare. Aparțin rasei conservatorilor eșeni, care ați văzut că la momentul solemn, s'au exprimat prin glasul a trei sute suflete și prin cinci cuvinte. Și ei n'au întîrziat a se pune cu hotărîre pe lucru.

Admirația mea pentru Take Ionescu și dragostea către Dv. pot să mă transforme, mai ales că rolul meu de om de acțiune devine neînsemnat, cînd acțiunea a fost luată în mînă cu entusiasm de dv., marea majoritate a partidului conservator, care v'ați strîns astăzi în jurul lui Take Ionescu.

Nu mă plîng, din contra sunt foarte fericit să constat faptul.

Adversarii din partid mă numesc geniul rău al d-lui Take Ionescu, geniu care transformam continuu în prăpastie colinele pe cari aceiași adversari le cultivau cu flori pentru d. Take Ionescu. D-voastră de mult știați ce însamnă acest limbagiu: d. Take Ionescu devenise un criminal pentru că avea prea mulți prietini și prietinii d-lui Take Ionescu erau niște criminali din cauza prea marei lor constanțe în devotamentul către Take Ionescu. Ar fi dorit pe Take Ionescu fără de prietini și pe prietini fără Take Ionescu, ca și cum viața socială se poate pune în formule după capriciul fiecăruia.

Eu n'am fost totdeauna prietinul d-lui Take Ionescu. M'a alipit, însă, către dînsul spectacolul nedreptății cu care era tratat, mai ales de adversarii din propriul său partid. In loc să mulțumească cerului că a făcut țărei și partidului conservator un așa dar extra-ordinar ca geniul și puterea de muncă a d-lui Take Ionescu, am văzut din contra fruntași ai partidului,—și la un moment dat chiar pe fostul șef al partidului —sleindu-și puterile pentru a reduce valoarea d-lui Take Ionescu, spre a-i paraliza activitatea, spre a-l dezgusta.

Așa a fost tratat Take Ionescu în guvernarea de la 99, în fuziunea de la 900 și într'o mare parte din ultima guvernare a partidului nostru.

M'am alipit în aparență de persoana lui Take Ionescu pentru că toată activitatea mea tinde la reducerea efectelor acțiunei care se face contra d-lui Take Ionescu și la atragerea atențiunei Dv. asupra operei nefaste pe care o făceau unii din fruntașii partidului nostru.

In realitate, însă, nu făceam o lucrare personală, ci o adevărată lucrare de partid, căutînd să asigur cît mai multă libertate de acțiune celei mai mari și mai reale valori a partidului nostru.

Aceiași operă o faceți acuma și Dv. cu toții.

Secundarea lui Take Ionescu pentru fundarea partidului conservator democrat, sub direcțiunea lui, este un mare eveniment, nu numai politic dar și social.

Este un eveniment politic—pentru că va servi la salvarea vieței noastre politice, amenințată prin faptul că începusem a fi conduși prin înțelegerea oligarhiei, aflată în fruntea celor două partide istorice, care din ce în ce mai mult făceau abstracțiune de curentele de idei, existente în țară, precum și de nevoile reale ale acestei țări.

Este un eveniment social—nu numai pentru că noua organizare este produsul exploziei conștiinței revoltate de nedreptatea sistematică făcută unui om superior, într'o țară așa de săracă de oameni, dar pentru că ea dezminte o mare calomnie ce se aducea oamenilor noștri politici.

Take Ionescu are mulți prietini, se zicea, pentru că are meșteșugul de a cumpăra conștiințele, pentru că în această țară, marea majoritate a conștiințelor este de vînzare. Iată-l însă, pe Take Ionescu, fără slujbe, fără budget în mînă, cu sufletul încălzit de sentimentul înălțărei patriei și neamului, cu mintea plină de soluțiuni pentru nevoile materiale și morale ale țărei noastre, atît de încercate, încunjurat de prietini și mai numeroși și mai hotărîți, de cum i-ar putea aduna un ministru de finanțe, care ar manipula un budget de zece ori mai mare de cît budgetul țărei noastre.

Insuflețirea Dv. de astăzi ie o dovadă că noua organizare corespunde unei necesități reale. Nu poate fi umbră de îndoială asupra rezultatului și de aceia, cu cea mai desăvîrșită încredere, strig:

Trăiască partidul conservator democrat!

Trăiască Take Ionescu, șeful seu!

„N'aveți ministeriabili"

D'intre toate acuzările ce se aduc d-lui Take Ionescu pentru că a întreprins o nouă acțiune politică, acea exploatată cu mai multă vehemență este aceasta: „n'aveți ministeriabili».

Spun adversarii că partidul de sub conducerea d-lui Take Ionescu, care partid nu ie de cît o aventură comică, nu va fi chemat nici odată să guverneze. Atunci la ce i-ar mai servi ministeriabilii?

Dar, în definitiv, ce este un ministeriabil, ce calități neștiute trebue el să întrunească, pentru ca speța rară să se găsească și la liberali și la conservatori, numai între prietenii domnului Take Ionescu nu?

Este adevărat că d. Carp, spre pildă, a reușit să-și formeze un fel de trust de ministeriabili. Unde a ajuns cu ei—știm cu toții. După o respectabilă carieră politică a ajuns să fusioneze pe ministeriabilii sei cu acei ai domnului Cantacuzino, și să formeze un partid de ministeriabili—pentru vremuri de opoziție.

Atît este de adevărat că d. Carp și ai sei cred că au monopolizat drepturile de a putea fi miniștri, că oameni, cari, în partidul lor, au fost sau miniștri sau ministeriabili—ar pierde, după o comică concepție—dreptul de a mai fi miniștri—de îndată ce ar părăsi acel partid al ministeriabililor.

Dacă n'ar fi această concepție—am dori să știm de ce domnii Take Ionescu, A. A. Bădăreu, C. Dissescu—cari au fost miniștri în partidul cu pricina, n'ar putea fi și în al lor?

Dacă ministerele noastre ar fi fidei-comissuri ce s'ar putea transmite ca legatele și dacă, deci d. Carp, care dispune, ca șef al partidului ministeriabililor, de toate ministerele, le-ar putea testa după plac—atunci ar fi altă ceva.

Dar fiind-că lucrurile nu stau ast-fel, ni se pare ridicol ca să se aducă vecinic acuzarea: n'au „ministeriabili", prin urmare partidul teu ie de prisos.

Din punct de vedere pur neguțitoresc, acuzarea ar prinde. „Nu te du la Take fiind-că el nu va guverna: n'are miniștri".

Dar nu facem neguțitorie. Facem politică. Și dacă lupta se va da pe asemenea argumente slabe, adversarii, cari le întrebuințează, nu vor face lucru mare.

Slavă Domnului, dacă ar fi să vorbim de unii foști miniștri și unii actuali ministeriabili de la acei, „tari", am invedera că nu ei fac puterea unui partid.

Cînd interesele țărei vor reclama ca d. Take Ionescu să vie la guvern, se va vedea că ministerul presidat de el nu se va compune din oameni de carton.

Argumentul cu „n'aveți etc" e foarte șubred.

Adversarii să caute altul mai solid.

Să luptăm leal

N'ar fi nici demn, nici practic, nici în interesul cauzei în fruntea căreia se află d. Take Ionescu, că noi să atăcăm cu vehemență pe adversarii noștri de azi cu cari, pînă ieri, am luptat—chipurile—împreună.

Atacurile personale și vehemența de limbaj, trebue să dispară din presă. Ambele le-am copiat după sistemul frances și o prea indelungată practică a dovedit că sistemul este reprobabil, cu atît mai de condemnat, cu cît nici atacul personal, nici violența, nu duc la nimic bun.

De aceea ținem să declarăm, că aplaudăm principiul emis de un distins adversar, d. Matei Cantacuzino, că trebue să luptăm cu lealitate; că trebue să scrim cu luare aminte, pentru că, altmintreli, vom degenera pe panta ce duce la ură și noi nu voim să luptăm cu ura, ci cu arme cinstite.

Am desfăcut o tăvărășie. S'a desfăcut ea singură, fiind că nici ideile, nici caracterele, nici năzuințele nu erau potrivite. De aci încolo, în loc să ne sfășiem cu duhul blîndeței în casă comună, vom lupta în vetre osebite, vom servi fie-care drapelului seu și vom căuta să ne impunem țărei, fie-care din partide cu mijloacele sale.

Dar de aci și pînă la deviare, pînă a ne ataca cu furie, este mare osebire.

De ce ne-am înjura, dacă putem să ne răfuim în cinste? De ce, spre a ne desființa, am recurge la mici infamii, la plastografii, la batalamale inventate, cînd este evident că nu faptul că ai zece aderenți mai mult sau mai puțin, va decide asupra viitorului?

Trecutul a dovedit cu prisos ce rău imens aduc unui partid acele elemente desperate, cari, neputînd lucra cu fapta, lucrează cu ura, cu intriga și cu celelalte delicate elemente de cafenea.

Noi nu lucrăm la fel. Dacă puterile ne permit, desființăm pe adversar, dar nu cu apucături sălbatice.

Voim să luptăm, precum am mai luptat: cu arme leale. Și fiindcă șeful celuilalt partid local este de aceeași părere, voim să sperăm că ai lui îi vor respecta dorința și că nu vom mai avea prilej să constatăm că adversarii noștri, ca să ne „combată", se servesc de mici falșuri, cari sînt imediat desmințite de acei pe socoteala cărora falșurile au fost ticluite. Dacă, însă, adversarii nu vor da urmare cuvîntului șefului lor—și n'ar fi mirare, căci s'au mai făcut de ei lucruri la fel—noi ținem să-i asigurăm că vor rămînea singuri în campania lor.

Putem polemiza—fără a înjura. Vom respunde le eventuale acuzări formale.

La atacuri pătimașe, însă, nu vom replica.

Asta să se știe.

Tinerii și noul partid

Sub acest titlu confratele *Ordinea* publică un articol al d-lui Ovid Densușianu, distinsul profesor universitar din București, care, precum se știe, a aderat la noua acțiune a d-lui Take Ionescu.

Din remarcabilul articol extragem următoarele:

Și-mi închipuiam că toți conservatorii credeau așa, că nici unul din ei nu mai păstra sentimente de altă dată, că nu mai priveau de sus la noii veniți, nu se mai temea de cei care aduc ceva în sufletul lor, dacă nu vin cu titluri de naștere, cu înrudiri istorice. Era o înșelare, și cînd în timpul din urmă pe lîngă prejudiții vechi am văzut amestecîndu-se patimi ce nu se iartă, inscenări ce mai curînd ori mai tîrziu pedepsesc pe cei ce le pun la cale, așteptam cu nerăbdare ziua care va aduce deslegarea, ziua care va limpezi ce se întunecase.

Așteptarea a venit mai repede de cît îmi închipuiam. Și e un dar al timpului de azi că nu ne lasă să fim prea mult orbiți, că nu îngădue să se ascundă prea mult urzelile unor minți ce nu se simt bine de cît unde domnesc—stăpîni cu chipuri uricioase—răutatea și intriga.

Zidurile după care se ascundeau cei cari fug de lumină, cei care-și schimbă vieața în neliniștea de a sta mereu la pîndă, au căzut. Să ne bucurăm...

Și să ne bucurăm mai ales noi tinerii cari așteptăm să se sfîrșească și la noi odată cu tirania gîndurilor strîmte, a pornirilor cari aduc vrajbă și prigoniri, cari înalță pănă la lege robia sufletească. Să ne bucurăm că în locul tainițelor în care unul ori altul se credea puternic, locuri luminoase se deschid—să ne bucurăm că mîini puternice s'au găsit să le sfarme.

Și cînd ceea-ce astăzi e abia început va ajunge mîine ori poimîine să fie îndeplinit, desăvîrșit, pentru că așa trebue să hotărască timpul, nimeni nu va mai sta la îndoială unde să-și îndrepte pașii—tinerii cari nu vor mai voi să fie ca atîți batrîni de ieri și de astăzi nu se vor mai gîndi mult pănă să știe unde le este locul și chemarea.

OAMENI ȘI LUCRURI

In vremea Unirii

In corpul ziarului se află o bucată ocazională datorită unui poet A. Russo contemporan cu marele act al vieței noastre politice și sociale. Firește, versurile aceste, vechi de o jumătate de secol, nu pot fi judecate nici cu criteriul literar de astăzi, nici prin prizma scepticismului și decadentismului nostru literar,—ci trebue privite și admirate prin prizma acelor eroice timpuri de entuziasm și de avînt în care s'a săvîrșit fapta de-a pururea mare, fără pereche în istoria principatelor: Unirea.

Alecu Russo este una din cele mai interesante și din cele mai complexe figuri ale epocei. Basarabean de origine, el aparține de-a întregul marei generațiuni de cugetători cari au constituit atunci crierul și inima Moldovei și cari desmint legenda că în vr'o privință oare care Muntenia ar fi fost superioară, ori cît aparențele par a o favoriza pe aceasta din urmă. Era mai mult politicianism, poate chiar mai mult entuziasm dincolo de Milcov,—dar nu mai multă gîndire, mai multă simțire, nici mai mult talent.

In adevăr Capitala Moldovei cunoștea atunci personalități uriașe ca G. Asachi, Mihail Cogălniceanu, V. Alexandri și A. Russo, talente mari ca Negruzzi Const., Dim. Petrino, G. Niculeanu, spirite fecunde ca G. Sion, Dim. Gusti și Theodor Codrescu, acel boer tipograf, acel idealist care a înțeles a face mari și inteligente sacrificii pentru îndrumarea și propășirea literaturei și publicisticei romînești. Moldova era, netăgăduit, în fruntea intelectualismului romîn și poate din această cauză nu putea fi în acelaș timp în fruntea mișcării politice, de și e de ajuns a cita două nume moldovenești și cari întunecă pe toate celelalte: Cuza și Cogălniceanu. Iar Alecu Russo—pentrucă de strofele acestuia vroim să vorbim în acest fugitiv articolaș —rămîne unul din cele mai caracteristice și mai bogate talente ale publicisticei, din epoca Unirei. El visà unitatea și puritatea limbei literare:

„Cercetez literatura și dau de o amestecătura indigestă — de o sumă de idei luate fără nici un sistem de la străini, prin urmare nu-i găsesc nici un caracter original. Unde este dar Romînismul? Unde să-l caut?"

Iar aiurea vorbind de aceleași probleme scria:

„Moldova e țară rece, unde entuziasmul fie politic, fie literar nu prinde în clipeală..."

E poate și aceasta o explicație sau cel puțin o constatare prețioasă a stărei de lucruri în vremea Unirei.

...Privesc dinaintea mea cîteva călindare datate din 1856 și 1857; toate tipărite de o potrivă de primitiv, în slovele chirilice din ce în ce mai indisciírabile pentru noi.

In afară de traduceri din franțuzește calendarele iașane publică versuri originale de Asachi, G. Tăutu, Iancu Codrescu, A. Hermeziu, G. Meledon, Dim. Gusti, Ion Ianov și alții. Și o emoțiune firească, sinceră însoțește par'că aceste vechi și uitate pagini cari au văzut lumina tiparului în Capitala și în epoca glorioasă a Unirii—atît de frumos cîntată de Alexandri și Russo.

Rodion.

D. Cuza apără pe Heine

In noua d-sale lucrare „literară" apărută în editura „Minerva" sub presumptiosul titlu de „Naționalitatea în artă", d. A. C. Cuza critică în mod sever pe vechii traducători ai „Junimei" reposatul Scheletti și dl. A. Naum, autori ai numeroaselor traduceri din poezia franceză și germană. D-sa ajunge apoi la traducerile făcute din marele poet Heinrich Heine a căruia apărare călduroasă o iea față de traducătorii romîni. Dacă e de mirare ca d. Cuza să-și uite principiile și să catadicsească a sta de vorbă cu un pîrlit de poet evreu ca Heine, apoi mai de mirat e încă să-l vedem încercînd chiar d-sa — în persoană! — traducînd strofe de ale lui Heine și avînd încă modestia de a o recunoaște că a rămas mult inferior poetului semit.

Pentru originalitatea acestui fenomen —reproducem aci paginele respective, poate singurele interesante și juste din cartea nespus de prolixă a d-lui Cuza:

„Iată, spre pildă, o singură strofă germană—a treia din cunoscuta poezie a lui Heinrich Heine, *Loreley*—pe care o cităm, tocmai pentrucă cuprinsul ei e așa de simplu:

Die schönste Jungfrau sitzet
Dort oben wunderbar
Ihr goldnes Geschmeide blitzet
Sie kämmt ihr goldnes Haar.

S'ar părea că nu ar fi nici o greutate ca să reproducem aceste versuri într'o limbă străină. Dar iată cum le redă traducătorul N. Scheletti—și el un membru al societății „Junimea"—în romînește:

Sus pe vârf șede-o fecioară
Cozi de aur împletind
C'o parură lucitoare
Ca un soare strălucind.

Și aici e vorba, se vede, de chipul fermecat al unei fete blonde, care stă pe o înălțime desfăcîndu-și pletele-i aurii, împodobite cu sclipitoare juvaeruri. Contururile, să zicem, că sunt aceleași —dar oare a mai rămas ceva? Oare: *sus pe vîrf șede-o fecioară* — aproape aceleași cuvinte — ne dau aceeași *impresie* ca: *diê schonste Jungfrau sitzet dort oben wunderbar* — au acelaș conținut? Și oare această fecioară — „*sus pe vîrf*," — nu e întrucît-va ridiculă, mai ales cînd e „*ca un soare strălucind*" — în afară chiar de eroarea posibilă — fiind vorba de pieptănătură — a sunetului fatal: ca „*un-soare*" strălucind? In sfârșit și mai ales: care poet romîn — scriind liber propria lui inspirațiune—s'ar fi exprimat în modul acesta: cu „fecioară", cu „sus pe vârf", cu „cozi de aur", cu „soare strălucind" și mai cu deosebire, cu oribilul „parură" — care ne face să ne gîndim la „mașerele" saloanelor noastre franțuzești — mai degrabă de cît la fermecătoarea din poveste, Loreley?

Iată acum un alt exemplu, o traducere mai recentă a unei alte poezii de Heinrich Heine:

Im wunderschönen Monat Mai
Als alle Knospen sprangen
Da ist in meinem Herzen
Die Liebe aufgegangen.

Im wunderchönen Monat Mai
Als alle Vögel sangen
Da hab'ich ihr gestanden
Mein Sehnen und Verlangen.

Pe care traducătorul, un bun cunoscător al limbei și distins poet el însuși — *St. O. Iosif* — o îmbracă în următoarele strofe românești:

In Mai cînd mugurii'ncolțesc
Și rîde toată firea
A răsărit și-a înflorit
In inimă-mi iubirea.

In Mai cînd tot văzduhu-i plin
De viers de păsărele
Mi-am pus în versuri jalea mea
Și dorurile mele.

Oare a mai rămas ceva din farmecul originalului? Și se potrivește? Acel telegrafic „în Mai" — e tot una cu plinul de înțelesuri, cu încărcatul de podoabe, de flori, de cîntece, de veselie: *im wunderschonen Monat Mai*, a textului original?

Oare oribil de greoiul și strîmbător de fălci: „cînd mugurii încolțesc" — este echivalent ca plasticitate, ca răsunet de vers cu: *als alle Knospen sprangen*? Si unde a ramas intențiunea de apropiere și de armonie din strofa a doua: *als alle Vogel sangen*?

Dar iubirea care *a răsărit şi a înflorit* —în care se ia ca termin de comparaţie, *floarea*, se aseamănă cu: *die Liebe aufgegangen*, în care terminul de comparaţie e răsăritul *soarelui*?

Până aici vedem numai că traducerea nu e în stare să reproducă vieaţa originalului; dar strofa a doua îi schimbă chiar caracterul. Cuvintele: *mein sehnen und Verlangen*— exprimă patima arzătoare a *dorinţei*, care izbucneşte în sufletul primăvaratec al poetului, întocmai ca seva din arbori, făcind să crape mugurii sub acţiunea soarelui învietor al primăverei. Pe cînd traducătorul romîn cu: *jalea mea şi dorurile mele*—slăbeşte pornirea vie şi ferbinte, în palid afect şi în sentimentalitate vagă. La ce se reduce dar opera traducătorului? In cazul cel mai bun, la o simplă *interpretare* — adecă la *altăceva* decît originalul.

Suntem liberi, fireşte, să încercăm o nouă traducere, şi nu doară cu intenţiunea de a face „concurenţă" excelentei traduceri, în felul ei.

Iată încercarea:

In prea frumoasa lună Mai
Cu mugurii în floare,
Atunci în mine—a răsărit
Iubirea ce mă doare.

In prea frumoasa lună Mai
Cu păsări cîntătoare,
Atuncea i-am mărturisit
Dorinţa-mi arzătoare.

Şi aceasta e o tentativă de reconstituire a uşurinţei versului săltăreţ, de reproducere a imaginelor originalului, de pastrare a paralelismului celor două strofe, de reînviere, în altă formă, a pasiunei poetului — evident *neizbutită*. Căci unde-i *vieaţa* din opera originală? Ce a devenit armonia versului răsunător ca triluri de privighitoare?

E numai *umbra* palidă a unei simţiri înstrăinate."

...Unde eşti tu, Heinrich Heine, să răspunzi d-lui Cuza cu biciul satirei tale şi să-i răspunzi: „fereşte-mă doamne, de prieteni..."

A.

HORA UNIREI

Astă-zi fiind a 49-a serbare a măreţei serbători naţionale—24 Ianuar — credem a face o mare plăcere reproducînd după un manuscris indit următoarele strofe scrise de marele patriot şi scriitor *Alecu Russo*. un contemporan al „Unirei" şi unul din marii promotori ai intelectualismului român.

„Moldoveni, Munteni pe lume,
Fiţi Romîni c'un singur nume.
Sora cea Mare vă chiamă,
C'am avut cu toţi o mamă.

Ştefan şi Mihai cel Mare,
Strămoşii cu înfocare,
Au dorit să ne 'ntrunească,
Puterea să ne sporească.

Ca să fie împlinită,
Dorinţa lor ce slăvită,
Piară vrajba cea streină,
Piară dracul de lumină.

Piară cei ce au dorinţă,
Şi pun de vrăşmaş silinţă,
Să desbine, să slăbească,
Săminţia Romînească.

Ei defaimă dar unirea,
Că ne-ar da earăşi mărirea,
Ce-am avut odinioară.
Şi de aceasta să înfioară;

De-acum nu fie hotare,
Ca în zilele amare,
Că suntem uniţi din fire,
Ş'am fost slabi prin dispărţire.

Voinicel cu cuşma lungă,
Din a Siretului luncă,
Peste Olt cîntînd vei merge,
Ş'o mireasă vei alege.

Pandure chitaciu din fire,
Ia-ţi arcul cel de iubire,
Peste Milcov să sbori iute,
Ca s'ajungi la Vrancea'n Munte.

Să'i vîna o căprioară,
Cu guriţa rumioară,
Cu stutul de porumbiţă,
Şi mărgele prin coşiţă.

Iar ţie 'nalte stăpîne!
Ce-i uni viţe Romîne,
Şi le'i meni zile bune,
După atîtea greli furtune.

Vom cînta sub ceriu şi stele,
Că sub boltă şi candele,
Un popor ce mulţemeşti,
Indestul loc nu găseşti.

Să giucăm hora Română,
Şi ţiindu-ne de mînă,
Nime n'a fi cap sau coadă,
De frăţie-om da dovadă.

† A. Russo.

Litere-Ştiinţe-Arte

A. D. Xenopol

Ziarul parisian «Le Gaulois» în numărul său de Vineri publică următorul articol elogios pentru distinsul nostru profesor universitar d. A. D. Xenopol, aflător în Paris unde ţine prelegerile de istorie la Sorbona.

„Mâine, Sîmbătă, la ora cinci, în amfiteatrul Michelet, de la Sorbona, va avea loc a şesea lecţiune din cele douăsprezece pe cari facultatea din Paris le-a cerut marelui istoric A. D. Xenopol, profesor al universităţei din Iaşi, corespondent al Institutului din Franţa.

D. A. Xenopol, foarte cunoscut şi apreciat în lumea învaţată, este o autoritate în ştiinţele istorice. La fizic seamănă mult cu d. Gaston Boissier; a împlinit vîrsta de şase zeci ani. Născut la Iaşi, şi-a făcut studiele la Berlin, a publicat numeroase lucrări cari sunt toate considerabile: „Istoria Romînă", 6 vol. (1893); „Romînii în Evul Mediu" (1889), „Românii din Dacia trajană", 2 volume (1896), cu o prefaţă de Alfred Rambaud, lucrare încoronată de Academia franceză, etc. etc.

Cea mai mare parte din lucrările sale sunt în limba franceză. Vorbeşte limba noastră cu uşurinţă şi corect. Vorbeşte uşor, cu căldură şi cu convingere, cu un uşor accent care adaogă un farmec lecţiunilor sale interesante.

E un exemplu a fidelităţei resistente a rasei romîne originelor sale. Cu toate că şi-a făcut toate studiile în Germania, are spiritul esenţialminte latin şi francez. Cetirea lui Guizot şi a lui Volney, la vârsta de cinci-spre-zece ani şi-a determinat vocaţia.

Ea l'a făcut să dea Istoriei caracterul seu de ştiinţă, căci profesează că dacă Istoria este o artă, aceasta e pe de asupra, fiind ştiinţifică prin natura cercetărilor ei. In adevăr literatura şi arta au în vedere „Frumosul". Istoria caută „Adevărul".

Cea ce te miară la acest vast spirit, este profuziunea ne mai auzită a ideilor, a cunoştinţelor, a descoperirelor. Ascultaţi una din lecţiile lui: într'o oră, aduce un număr important de idei, şi toate, după metoda franceză, sunt clasate, subordonate, expuse, demonstrate, controlate şi dovedite. E un exemplu atrăgător de dialectică solidă şi amabilă. El poate aborda toate problemele mari: rase, evoluţii, legi ştiinţifice, cauzalitate. A creat teoria seducătoare a serielor istorice.

Acesta e omul de o rară valoare care se află actualmente la Paris, şi a cărui prezenţă „Gaulois" trebuia să o semnaleze cititorilor sei. E un prieten al Franţei, şi mîine va vorbi de starea actuală a ţărei noastre; va fi curios de a vedea care este opinia unui străin în acestă privinţă.

*

Generalul Moltke, eroul celebrei afaceri Harden-Moltke a intentat un proces revistei „Morgen" din Berlin care a publicat o ofensătoare dare de seamă despre procesul ştiut.

*

O veste bună pentru iubitorii de artă dramatică: D-na *Suzanne Desprès* marea artistă care a lăsat ieşanilor cele mai încîntătoare impresiuni de la ultimul turneu, vine din nou în oraşul nostru însoţită de trupa d-lui Lugné-Poë directorul teatrului „L'Oeuvre" pentru două reprezentaţii în serile de 15 şi 16 Fevruarie. Vom da la timp programul acestor excelente spectacole. Bilete la agenţia „Carmen Sylva."

*

D. V. Negruţi, maestru de gimnastică la liceul naţional din Iaşi şi la şcoala militară, a pus sub tipar un nou „Tratat de gimnastică raţională".

*

Amintim că agenţia teatrală „Thalia" a pus în vînzare biletele pentru splendidele reprezentaţii ale marelui artist *Leloir* de la Comedia Franceză şi care vor avea loc la 12 şi 13 Februarie. Artistul vine însoţit de o foarte excelentă trupă.

*

O adevarată senzaţie a produs în public vestea despre beneficiul lui V. Cuzinski anunţat cu marea feerie-comedie „In largul oceanului." Succesul va fi de mărimea... oceanului pacific.

*

Mîine după amiază la orele 2 va avea loc la Conservatorul de Muzică şi Declamaţie o producţiune dată de elevi, cu ocazia aniversărei unirei principatelor.

*

A apărut No. 300 din „Biblioteca pentru Toţi" coprinzînd *Norocul* schiţe şi nuvele de *I. A. Bassarabescu*. 1 vol. 130 pagini, 30 bani.

D. I. A. Bassarabescu este unul din nuveliştii noştri cei mai apreciaţi. D sa a debutat în „Revista Nouă" a lui Haşdeu şi în urmă a devenit colaboratorul „Convorbirilor Literare."

Schiţele d-sale se deosebesc prin humorul lor, adeseori de un comic irezistibil. Eroii poveştilor d-lui I. A. Bassarabescu, sunt, în primul rînd, o serie de tipuri comice sau ridicole din mica burghezime. Toate gesturile, ticurile, apucăturile lor, sunt prinse şi redate într'un mod admirabil, şi-i vezi trăind şi mişcîndu-se, atît e de sugestiv şi puternic spiritul de observaţie al talentatului nuvelist.

De vînzare la toate librăriile din ţară. Catalogul complect al acestei „Biblioteci pentru Toţi" a se cere *librăriei Alcalay, Bucureşti*.

*

La 2 Februarie se va juca la Teatrul Naţional în beneficiul simpaticului societar P. Petrone, frumoasa feerie „Faust".

*

STRUNA ZILEI

CAUZA ŞI EFECT

Firul telefonic fiind rupt din cauza vijeliei serviciul nostru a suferit astăzi.

Diverse ziare

Nu daţi vina pe natură,
Nu s'a rupt de vijelie:
Cine firul să'l mai ţie
Pe aşa vreme de... *ruptură*?

Informaţii

● Citim în *Ordinea*:

Alaltăeri mai mulţi profesori secundari din Capitală, au fost întruniţi la d. Mihail Vlădescu, fost ministru.

Acolo s'a hotărît, după propunerea d-lui Sava Stefănescu, a se grupa toţi profesorii conservatori, în jurul unei reviste.

D. Saba Stefănescu a precizat caracterul grupării, declarînd că se pune sub patronajul d-lui G. Cantacuzino, fost prim ministru şi în opoziţie cu gruparea profesorilor junimişti din jurul revistei d-lui S. Mehedinţi.

Ceea ce fac sau vor să facă profesorii din gruparea dualităţii Carp-Cantacuzino, nu ne priveşte. Ceea ce însă ne interesează este faptul că amicii profesori, n'au ce căuta în acest echivoc.

● D. A. A. Bădăreu a plecat ieri seara la Bucureşti şi va sosi mîine, Joi, în Iaşi.

○ D. general Tătărescu, comandantul corpului 4 de armată, va inspecta la începutul lui Februarie trupele din Vaslui şi Bîrlad.

● Consiliul profesoral al facultăţei de medicină din localitate, a delegat pe d. prof. dr. Em. Puşcariu. ca membru în comisiunea pentru examinarea candidaţilor la concursul de medici primari la spitale, care după cum se ştie se va începe la 1 Februarie, în Bucureşti.

● Elevii ultimului an ai şcoalei normale „V. Lupu" din Iaşi au fost însărcinaţi să ţie cursuri de adulţi, în fie-care Duminică, cu soldaţii analfabeţi ai regimentelor de infanterie din localitate.

● Ministerul instrucţiunei, în urma cererei ministerului de răsboi, a trimes o circulară şcoalelor normale de învăţători, invitîndu-le să înainteze de urgenţă, tablouri de membrii corpului didactic al acelor şcoli, care sînt oficeri în reservă, ce grad au şi în ce regiment compteazǎ.

● D. I. P. Rădulescu, inspectorul învăţămîntului particular şi profesional, care se află în inspecţii prin Moldova, a inspectat şcoalele: Institutele-Unite, Notre Dame de Sion, Institutul Humpel, Externatul Secundar de fete şi şcoala de meserii din Iaşi.

Eri, d. Rădulescu, a inspectat şcoalele din Botoşani.

● Eri după amiază la orele 2 a avut loc în saloanele camerei de comerţ, adunarea generală a membrilor societăţei viticole.

A prezidat d. Gh. D. Şerban, vice-preşedintele societăţei.

S'a discutat asupra proectului de lege al monopolului cârciumelor, găsindu-se că legea e bună, aşa cum a fost prezentată la Senat şi s'a expediat o telegramă d-lui Pandele Zamfirescu, preşedintele societăţei şi senator, să stărue ca şi la cameră proectul să treacă ca la senat.

S'a dat apoi citire statutelor societăţei votîndu-se pînă la art. 3.

Sedinţa apoi s'a suspendat, hotărîndu-se ca cea viitoare să se ţie Sîmbătă 26 Ianuarie.

● S'a hotărit ca adunarea generală a Camerei de comerţ circumscripţia Iaşi, să se ţie în ziua de 4 Februar a. c.

Adunarea generală se va ţinea în localul Camerei de comerţ, din localitate.

● Nefericitul locotent Stavrescu din Botoşani, care fusese atins de alienaţie mintală şi care a fost adus şi internat la ospiciul din localitate, a încetat eri din viaţă.

Nefericitul ofiţer se înrudea cu mai multe familii cunoscute, din localitate.

● Ultimul număr al „Convorbirilor Literare" publică un articol semnat de d. Al. Rubin, prim redactor al ziarului „L'Indépendance Roumaine» în memoria regretatului scriitor Ronetti-Roman, fost colaborator al importantei reviste. Articolul relevă meritele literare, şi firea originală a mult regretatului scriitor.

● Ministerul de interne a revocat pe Gheorghe Morariu, delegatul sfatului satului Corneşti, comuna Miroslava.

Se ştie că acesta şi-a omorît soţia, în cursul lunei trecute, cu lovituri de ciomag, pentru care a fost arestat şi dat judecăţei.

● Nefăcîndu-se nici o contestaţie contra alegerei consiliului comunal din Voineşti, efectuată la 23 Decembrie, prefectul a dat ordin să se proceadă la instalarea noului consiliu.

● Administraţia cassei bisericelor a intervenit la prefectura de judeţ ca să delege un inginer care să facă devizul lucrărilor de restaurarea bisericei din Erbiceni.

● Mai mulţi funcţionari agricoli din localitate au luat iniţiativa de a înfiinţa în localitate o societate a tuturor funcţionarilor agricoli din judeţul nostru, cu sediul în strada Trancu No. 5 şi cu patronul de „Sfţii Mihail şi Gavril."

✱ Autorităţile au fost înştiinţate că alaltă-eri soldatul Ioan Dumitru Henia, din regimentul 7 Calaraşi din localitate, care se afla în permisie la părinţii săi din satul Hiliţa, judeţul Vaslui, s'a sinucis, trăgîndu-şi un glonte de carabină în gură.

Cauzele nu se cunosc; el spunea părinţilor, înainte de a se sinucide, că e persecutat de superiori.

S'a orînduit o anchetă.

● Primăria comunei Podu-Iloaie a cerut primăriei comunei Iaşi să acorde ca să se alimenteze şi Comuna Podul-Iloaie cu apă din conducta ce trece prin apropiere.

▬ Numai două zile mai apare încă simpatica şi excelenta balerină „La Perle" pe scena Teatrului-Circ Sidoli. Prin farmecul jocului ei, prin splendoarea nemărginită a costumelor, prin feericile jocuri de lumini ce se revarsă în şiroae din perlele şi juvaerele sale, majestuoasa balerină a atras întreg Iaşul la reprezentaţiile sale.

A pare şi astă-seară Mercuri în intermezzul unui program cinematografic absolut nou, de o frumuseţă şi bogăţie incomparabile. Giganticul oraş Londra în plina lui activitate, Cazacii de la Don, cruzi şi ageri, vulturii Rusiei, indeletnicirile, exerciţiile şi viaţa lor toată, sunt subiecte din noul program care rulează astă-seară Marţi 22 Ianuarie la Teatrul-Circ Sidoli.

Mâine Joi 24 Ianuarie au, loc 2 reprezentaţii. La 3 ore ziua cu preţuri pe jumătate şi la 9 seara cu preţuri obişnuite. Şi cu program cu totul nou.

Menţionăm: Balonul dirigiabil „Ville de Paris".

● Revizoratul şcolar al judeţului a înaintat ministerului tabloul tuturor societăţilor corale şi cursurilor de adulţi, înfiinţate în judeţul nostru.

● Iată numele celor 31 eleve, care au reuşit la examenul de absolvire a şcoalei de moaşe rurale:

Albu Zoiţa, Albişteanu Eufrosina, Anton Ecaterina, Apostoliu Alexandru, Baltă Maria, Bucă Adela, Chibzui Maria, Cocoli Elena, Cordun Aglae, Caracaleanu Natalia, Ciolan Ecaterina, Dimitriu C. Maria, Iamandi Cristina, Lăzăreşcu Adela, Marcu V. Ţana, Mărgineanu Victoria, Mihail Ioana, Mitoşeriu Natalia, Mitoşeriu Zamfira, Moldoveanu Eufrosina, Nicolau D. Ana, Nicolau G. Natalia, Romanoschi Profira, Spiridonovici Ecaterina, Ştefănescu Ştefania, Strugaru Aglae, Suşnea Alexandrina, Teodoriu Henrietta, Verdeş Profira şi Vasiliu Aspasia.

● Consiliul superior al agriculturei a fost chemat să rezolve o chestie... femenină.

Prefectura de Olt a raportat că cele mai multe moşii din acel judeţ aparţin femeilor şi a cerut deslegare dacă femeile pot fi delegate în comisia regională pentru stabilirea islazurilor.

Consiliul superior a opinat că femeile nu pot figura în acele comisiuni, întru cît caracterul lor ie pur politic.

● D. Ilie Sibianu, care a reuşit primul la concursul de pian, a fost numit ieri la catedra de la Conservatorul din Iaşi.

● La secţia III a tribunalului Iaşi urma să se judece ieri importantul proces dintre principele D. M. Sturza cu domnii M. Fischer şi B. Iuster, pentru arendarea moşiei Flămînzi.

Procesul s'a amînat.

● *Viitorul număr al ziarului nostru va apărea Vineri 25 Ianuarie la orele obicinuite.*

DIVERSE

— In astă-seară are loc la Teatrul Pastia ultima reprezentaţie a trupei de operete Niculescu-Buzeu.

Se va reprezenta pentru a doua oară *Zozo*.

— In astă seară are loc obişnuita şedinţă septămînală a societăţei „Arhiva", în saloanele cercului didactic.

— Sămbătă 26 Ianuarie va avea loc un mare bal costumat, dat de societatea Turn-Verein—în saloanele ei.

Cugetări

Trăim,
Dorinţa noastră e,
Să fim,
Dar pentru ce
Nu ştim.

Plutim
Pe-a lumei valuri
Mari,
Rîvnim
Tot idealuri
Cari,
Nu le
Găsim.

Isus
Intr'un avînt sublim
Ne-a spus
Să ne
Iubim.
Şi-i trist
Că vorbele lui Crist
Nu le
Simţim!

Muncim
Mereu muncim,
Ca să
Trăim.

Clădim
Sau moştenim
Palate,
Dar nu
Gîndim
Că's mulţi ce plîng,
Cînd alţii strîng
Şi nu e cu...
Dreptate.

Eus. Calognom

DIN HORAŢIU

Alb de zăpada cea mare se 'nalţă Socrate
Iarna, priveşte, cum rupe din ramuri uscate
Şi-apleacă păduri obosite şi triste
Şi apele 'nghiaţă de un ger ca de moarte.

Vatra ne-aşteaptă, tu lemne pe focu-i aruncă —
Dulce-i căldura cînd vatra de ele e plină;
O! tu Thaliarhe—în vin e uitare —
Mai scoate, mai scoate o cupă sabină

Zeii sunt mari şi puternici, amice, n'ai teamă,
Dînşii opresc într'o clipă chiar mări agitate
De vînturi nebune, e linişte-adîncă...
Şi fagii visează pe stînci ridicate.

Cîntă 'nainte, ce-ţi pasă de ziua de mîine?
Ea vine? profită, căci este un dar de la soartă;
Eşti tînăr: iubeşte amorul şi jocul,
In lume trec toate şi inima-i moartă.

Vino pe cîmpul lui Marte, vedea-vei, amice,
Tineri, fecioare sfioase, sînt stele, e noapte...
Şi florile, vîntul îţi cîntă iubire...
Iubirea e viaţă, ascultă dulci şoapte.

Alexandru Stamatiade.

VIEAŢA

Din *Edmond Haraucourt*

Vieaţa ni-i ţesută întreagă din regrete
Speranţa ne înşală şi dragostea ne minte,
Şi 'n cele mai dulci gînduri dorm suferinţi secrete.

Tot falş e; tot nesigur. De crezi,— plîngi mai fierbinte.
Să ai un dor în suflet înseamn'a suferi,
Şi cel mai lung vis piere într'un minut din minte,

Şi plîngem până'n ceasul cînd trebue-a muri.

Ludovic Dauş.

Ultime informaţii

● **Congresul partidului conservator-democrat se va ţinea în Bucureşti, în ziua de 3 Februarie, ora 2 p. m., în sala bălor Eforiei.**

● M. S. Regele se află complect restabilit.

Suveranul a reluat zilele obişnuite de lucru cu consilierii tronului.

● A. S. R. Principele Fnrdinand, de îndată ce va isprăvi inspecţiile militare, va pleca în străinătate.

● D. A. D. Xenopol, care se află la Paris, a telegrafiat următoarele d-lui Take Ionescu:

Pe temelia conservatoare ai împlîntat stindardul democrat. Din înaltul locaş al ştiinţei, te salut.

◐ D. N. Titulescu, fost profesor suplinitor la catedra de drept civil din Iaşi, a aderat la acţiunea d-lui Take Ionescu.

● „Monitorul oficial" de astă-zi publică următoarea decisie a ministrului de interne:

D. *Drăguţu N. Chioru,* absolvent al şcoalei de agricultură, a fost numit agent de *supraveghere* în serviciul creditului viticol?

● Domnii Purcheria şi Cernescu au făcut astăzi recurs în contra decisiei Curţei de Iaşi, secţ. II, prin care numiţii au fost condemnaţi: primul la un an, cel d'al doilea la 18 luni, pentru furturi în acte private comise în prejudiţiul familiei Şendrea.

● Până în prezent, cu mici întreruperi, rabinii din Iaşi primeau să presteze serviciile lor la depunerea jurămîntului *more judaico.*

In urma morţei rabinului Taubes, comunitatea israelită din Iaşi alegînd ca rabin şef pe d. doctor Niemirower şi recunoscînd şi pe ceilalţi rabini ca aparţinînd comunităţei, toţi aceşti rabini s'au hotărît să nu se mai presinte la prestarea unor asemenea jurăminte, ele nefiind, după părerea lor, conform cu prescripţiile legilor evree.

Luni trebuiau să se depue mai multe jurăminte *more judaico,* dar judecătorii, veniţi să asiste, au găsit sinagoga cea mare închisă.

● **O a doua scrisoare.**—In legătură cu scrisorile publicate de ziarul „Evenimentul" cu privire la iscăliturile de pe telegrama pentru d. Take Ionescu, primim următoarea scrisoare cu rugămintea de a o da publicităţei:

Domnule Director,

Declar prin prezenta că n'am scris cele apărute aseară în «Evenimentul» cum că n'aş fi aderat la acţiunea d-lui Take Ionescu.

Adevărul este că, deşi nu fac parte din nici un club, am autorizat pe d. Artino să mă iscălească în telegrama către d. Take Ionescu, fiind-că întreaga mea simpatie este pentru partidul conservator democrat.

Unui prietin i-am spus că n'am subscris telegrama, ci m'a iscălit d. Artino, pe care îl autorizasem, şi acel prietin a crezut probabil de cuviinţă să scrie aceea scrisoare din „Evenimentul".

Declar din nou că am aderat la telegrama adresată d-lui Take Ionescu.

Cerches Altăn

● D. M. Ferekide, presidentul Camerei, a sosit astă-zi în Iaşi. D-sa pledează la secţia II a Curţei în procesul pentru anularea şi revocarea legatului Başotă.

● In apropiere de Brăeşti, jandarmii rurali au prins o bandă de hoţi, condusă de ţiganul Vasile Enciu. Banda era compusă din şapte indivizi, şi a operat mai mult timp prin comunele rurale din judeţ.

Hoţii furau vitele locuitorilor, pe care le vindeau măcelarilor, sau le treceau în Rusia.

● Aseară a avut loc la Teatrul naţional, concertul de sub patronajul M. S. Regina şi cu concursul d-nei general Averescu.

La acest concert au mai dat concursul d-na: loct. Ivanciu şi d-ra Popazu şi muzica reg. 13 Stefan cel Mare, de sub conducea d-lui loct. Vlăduţă.

Executanţii au corespuns aşteptărilor mulţimei care inundase sala teatrului naţional, iar d-na general Averescu a excelat mai cu samă în romanţele atît de apreciate ale d-lui Caudela.

D-na general Averescu a fost obiectul unei mari manifestaţii, i s'a oferit jerbe şi buchete, iar la sfîrşit d. locot.-colonel Cernătescu a oferit un frumos dar, şi în cuvinte foarte emoţionante—şi d-sa era foarte emoţionat—a rugat pe d-na general Averescu ca să depue la picioarele M. S. Reginei, omagiile de devotament şi recunoştinţa ofiţerilor pentru opera caritabilă ce o întreprinde şi în care este secondată cu atîta ardoare de soţia ministrului de răsboiu, şi asigurarea că ofiţerii romîni vor fi pururea, cu trup şi suflet în conformitate cu deviza, pentru patrie şi tron.

Salve de aplauze au acoperit cuvintele d-lui locot.-col. Cernătescu, iar muzica militară a întonat Imnul regal. In picioare şi într'o solemnă tăcere, publicul a ascultat imnul, pentru ca apoi să isbucnească din nou în aplauze.

E de notat şi succesul mare care l'a avut muzica regimentului de sub conducerea d-lui Vlăduţi, atît în executarea simfoniei de Beethowen, cît şi în uvertura din «Grotte de Fingal» de Mendelssohn.

● Articolul 2 din legea asupra cumulului spune precis că nimeni nu va putea ocupa două funcţiuni ştiinţifice, artistice sau literare, de cît în acelaşi oraş.

Admiţînd chiar că demnitatea de consilier în consiliul agricol superior, este o demnitate ştiinţifică, artistică sau literară, este totuşi evident că cealaltă demnitate ştiinţifică a d-lui P. Poni—căci de d-sa ie vorba—şi anume profesura d-sale de la facultatea de ştiinţi din Iaşi, d. Poni n'o exercită în acelaşi oraş unde funcţionează şi consiliul agricol superior şi, prin urmare, spre a da satisfacţie articolului foarte precis din legea cumulului—d. Poni, spre a fi în lege, trebue să lichideze echivocul.

Aşteptăm.

● D. dr. Bogdan, rectorul universităţei a învitat pentru astă seară la o agapă pe următorii d-nii studenţi: Agricola Cardaş, A. B. Brandia, Constantin Jornescu, Eduard Lăzărescu, I. Rădulescu, Coteanu şi Hortolomei.

De carece aceşti domni sînt conducătorii societăţilor studenţeşti: „Uniunea", „Solidaritatea," „Cercul ştiinţific" şi „Cantina Universitară", probabil că cu această ocaziune se va discuta asupra mijloacelor prin care se va putea ajunge la împreunarea tuturor acestor societăţi în o singură asociaţie generală studenţească.

D. rector are de asemeni frumoasa intenţiune că odată această asociaţie înjghebată se va putea strînge legătura dintre studenţi, şi-i va călăuzi să procedă la înfiinţarea unui internat pentru studenţii săraci, a unei orchestre, organizare de conferinţe şi escursii diferite.

● Cu ocazia zilei de 24 Ianuarie, şcoala profesională Sf. Sava, de sub direcţiunea doamnei Gabriela Ghiorghiu, va serbători în chip deosebit, această zi.

Dimineaţa, la orele 9, elevele şcoalei, vor lua parte la serviciul divin al bisericei Sf-tul Sava, după care se vor întruni la şcoală, unde d-na directoară şi cîteva d-ne maestre şi profesoare vor ţinea cuvîntări.

După aceea va avea loc o după amiază muzicală, la care va cînta corul şi elevele şcoalei, şi va fi urmată de dans între profesoarele şi elevele şcoalei.

Părinţii elevelor sînt invitaţi a lua parte.

● Afacerea Michelsohn — despre care am vorbit la timp — a fost repartizată astăzi la s. II a tribunalului.

● Mîne, joi, soseşte în localitate d. I. Astruc pentru a expedia cu cheltuiala societăţei ICA un grup de cîte-va familii evreeşti în Argentina. Acesta e primul grup expediat în America de sud în urma îngreuerei condiţiilor de emigrare în Canada. Grupul pleacă Duminică.

Judiciare. — Mîine tribunalul secţia 1-a va judeca din nou procesul lui I. Barasch, pentru faliş în acte comerciale.

— D. judecător de instrucţie V. Erbiceanu, de la cabinetul 3 continuă cu cercetarea afacerei primarului de la Gropniţa, acuzat de faliş în acte publice.

D-sa a ascultat eri încă cîţiva martori.

◐ Concertul excelentului violonist Socrate Barozzi, va avea loc la 28 c.

Aproape toate biletele au fost vîndute. Barozzi trebuia să debuteze la 25 c. dar a fost reţinut în Bucureşti de d-na Sturza, într'un mare concert de binefacere.

*

O trupă dramatică din Petersburg, compusă din elemente de valoare, va sosi în curînd la Iaşi şi va da două din cele mai populare piese ale repertorului rusesc: *Azilul de noapte* de Gorki şi *Revizorul general* de Gogol. Locaţia la „Thalia".

Universitare.—D. student în ştiinţele naturale V. Teodorescu, va vorbi, în amfiteatrul de Morfologie, de la Universitatea din Iaşi, despre Creeraş şi protuberanţă (creerul posterior).

— Se face cunoscut tuturor d-lor studenţi, care se distină carierii didactice şi n'au avut ocaziunea să audieze încă un curs de pedagogie pentru pregătirea teoretică cerută de lege, dar doresc să intre la anul viitor în faza de practicanţi ai seminarului pedagogic universitar, în vederea absolvirei lui, că pentru îndeplinirea condiţiei prealabile de pregătire pedagogică universitară, sînt obligaţi să ia parte la lectura de interpretare a cărţii „Ştiinţa educaţiei", de Bain, care se face Mercurea la orele 5. p. m.

Afacerea stă în mînele nóstre

Industriaş romîn cu mulţi ani de practică în străinătate, avînd cunoştinţe şi experienţe în branşa metalurgică (articole de tinichigerie) caută ca asociat o persoană cu capital.

Măcărescu, Cuza-Vodă 46, Iaşi.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Regicidul din Lisabona

Dezminţire. Expunerea corpurilor. Reîntrare în legalitate. Formarea cabinetului Condoleanţe. Fuga lui Alpoin.

Bucureşti 23 Ianuarie

Lisabona. — Ministrul resboiului desminte svonurile relative la izbucnirea revoluţiei la Oporto. De asemenea desminte svonurile că s'ar fi produs turburări.

Starea continuă a fi liniştită cu tot atentatul şi dificultăţile publice.

Lisabona.—Imbalsamarea cadavrelor regelui şi principelui moştenitor s'a terminat la ora 6 dimineaţa. Corpul regelui Carlos neputînd intra în cosciugul pregătit întăi, a fost depus într'un cosciug provizor. Expunerea celor două cosciuge va începe mîine şi va ţine până Vineri.

Lisabona. — Inmormîntarea regelui Carlos şi a principelui moştenitor a fost oficial fixată pe sămbătă dimineaţa. Ceremonia se va face cu cea mai mare solemnitate posibilă. Sanatatea regelui Manuel s'a îmbunătăţit mult. Regele continuă însă a umbla cu obrazul legat. Ambasadorul Angliei la Lisabona a plecat la Londra.

Lisabona.—Comitetul disidenţilor progresişti a votat o moţiune blamînd şi deplorînd atentatul, declarînd că partidul este gata a da sprijinul său guvernului celui nou cu condiţia ca să li se lase libertatea şi drepturile de care se bucură, ca să se pună în libertate pe deţinuţii sau exiliaţii politici şi că toate măsurile dictatoriale sau sugrumătoare ale libertăţei să înceteze.

Lisabona.—Cabinetul a fost definitiv constituit precum urmează: Amiral Fereira preşidenţia şi internele; Campos Henriquez, justiţia; August Castilho, marina; Wenceslao Lima, externele; Sebastian Telles, rezboiul; Espregnejra, finanţele; Calvet Magalhaes, publice; d-nii Amiral Magalhaes, Castilho sunt independenţi; d-nii Henriquez şi Lima din partidul regenerărei; Miniştrii Telles şi Espregnejra sunt progresişti; d-nii Magalhaes şi Castilho sunt miniştri pentru întăia oară. Noui miniştri se vor întruni la ora 1 după amiază la palat.

Viena.—La comisiunea pentru afacerile streine a delegaţiunei austriace d. Dzieduszyeki vice-preşedintele comisiunei şi-a exprimat cea mai adîncă indignare pentru crima abominabilă comisă la Lisabona, invitînd în numele comisiunei pe ministrul de externe să exprime ministrului portughez cele mai vii condoleanţe ale delegaţiunei. Baronul D'Aerenthal declară că se va face interpretul sentimentelor de doroare ale delegaţiunei pentru crima comisă şi va transmite condoleanţe pentru regele şi familia regală.

Paris.—O depeşă privată din Lisabona spune că republicanul Alpoin ar fi fugit de Vineri din Lisabona cu automobilul plecînd spre fruntaria Spaniei mergînd la Salamanca.

Petersburg.—Duma în urma propunerei preşedintelui a hotărît în unanimitate cu excepţiunea socialiştilor şi travailiştilor să exprime condoleanţe guvernului portughez.

Condemnarea unui ziarist

Petersburg. — „Agenţia Westnik" află că d. Bompard, ambasadorul Franţei, crezîndu-se ofensat printr'o notiţă publicată de ziarul „Graşdanin" a cerut intervenţia guvernului rus. In lipsa unei dispoziţiuni în legea presei, guvernul prevăzînd acest caz, a dat ordin prefectului oraşului să condamne la o amendă de 1000 ruble pe redactorul vinovat al ziarului şi aceasta pe cale administrativă pe baza dreptului, emanînd din starea de protecţiune întărită.

Atitudinea d-lui general Manu

Bucureşti.—Ziarele din Capitală află că puţin după ce s'a cunoscut, în mod oficial ruptura din partidul conservator, comitetul de redacţie al ziarului „Conservatorul" sperând că d. general Manu ar justifica cât de cât acţiunea contra d-lui Tache Ionescu din lăuntru partidului, a delegat pe un redactor al acelui ziar să meargă la fostul ministru de rezboiu spre a obţinea dela d-sa un interview în chestia ieşirei d-nului Tache Ionescu din partidul de sub şefia d-lui Carp.

D. general Manu a acordat intervievul cerut, dar cînd cei dela „Conservatorul" au văzut că d-sa a atacat cu violenţă pe dl. Carp, pe d. Cantacuzino, că a legitimat acţiunea d-lui Tache Ionescu şi că a combătut numai ideile înaintate democratice ale acestuia, au renunţat să însereze acel interviev.

Presa face mare caz de acest lucru,

Inspectori regionali

Bucureşti.—D. Teodor Rosetti, susţine, în comisiunea superioară agricolă, numirea d-lui dr. Peride, singurul junimist din judeţul Vaslui, ca inspector regional al acelui judeţ.

Contra religiei în şcoli

Roma.—Ministerul instrucţiunei a făcut cunoscut profesorilor de învăţămînt primar, că predarea religiei în şcoală încetează de a fi obligatorie.

Nu se va preda religia de cît acelor copii, ai căror părinţi vor cere expres aceasta.

Recurs în casaţie

Bucureşti.—Curtea de casaţie secţia II-a se ocupă în momentul în care vă telefonez cu recursul d-nei Maria Vasiliu Sion, din Iaşi condamnată de curtea cu juri la 5 ani închisoare pentru tentativa de omor.

Probabil că decisia Curţei se va cunoaşte între oarele 4—5 cînd voiu cerca să vă telefonez.

Condamnata este asistată de d. avocat Petre P. Poni, iar acuzarea o susţine d. procuror de secţie Sadoveanu.

La Graşi nu se va instala herghelia

Bucureşti.—Ministerul de rezboi a comunicat astăzi ministerului de interne că este dispus să renunţe la instalarea herghelei militare la Graşi pe unde va trece conducta de apă la Iaşi dacă primăria Iaşi va rambursa ministerului suma de 200.000 lei, cheltuită cu construcţia acelei herghelii.

Subvenţia statului pentru Iaşi

Bucureşti. — D. Gane, primarul oraşului Iaşi, a obţinut ca subvenţia de trei sute mii lei anual pe care statul o acordă comunei Iaşi pentru apă, să înceapă a fi plătită de la 1 April c. şi nu de la data cînd lucrările apei vor fi complect terminate.

Senatul

Bucureşti.—Se votează în total legea monopolului cărciumelor care este apoi trecută la Cameră.

In momentul în care vă telefonez, d. Disescu începea dezvoltarea interpelărei sale în chestia reprimărei revoltelor.

Şedinţa continuă.

Camera

Bucureşti.—Prezidează d. Ferekide.

D. Iulian Vrăbiescu anunţă o interpelare ministrului de interne.

Camera trece apoi în secţiuni spre a se ocupa cu discuţia proectului casei rurale.

Cele mai multe secţiuni au admis legea cu mici modificări, afară de secţia III-a care continuă cu discuţia.

STOESSEL CONDEMNAT la MOARTE

Petersburg.—Desbaterile în procesul neregularităţilor petrecute cu ocazia capitulărei Port-Arthurului, s'au terminat.

Tribuualul militar a dat sentinţa tîrziu noaptea.

Generalii Stoessel, Fock şi Rens au fost condemnaţi la moarte.

Examenele de înaintare pe loc

— Comisiunele de examinare —

Bucureşti. — Ministrul instrucţiunei publice a numit următoarele comisiuni pentru examinarea învăţătorilor la examenul de înaintare pe loc, ce se va începe la 1 Februarie.

La Bucureşti: d. Gh. Adamescu, inspector general al învăţămîntului primar, preşedinte şi d-nii: Bogdan Duica şi Radu Dobrescu, membri.

La Iaşi: d. Solomon Haliţa, inspector al învăţămîntului primar, preşedinte: d-nii P. Bogdan şi C. Botez, membri.

Recurs respins

Bucureşti.—Curtea de casaţie secţia II-a a respins astă-zi recursul d-neî Maria Vasiliu-Sion, condamnată la 5 ani de Curtea cu Juri din Iaşi.

D. Jean Lahovari despre situaţie

Bucureşti.—D. Jean Lahovary interviewat astă-zi de un redactor al Adevărului *s'a pronunţat ast-fel despre situaţie:*

— Regret foarte mult că o nouă sciziune s'a făcut în partidul conservator.

Aceasta e nouă cauză de slăbirea partidului şi ea se produce tocmai în momentul cînd cele două partide ar trebui să lucreze din toate puterile pentru îndreptarea relelor din ţară.

Cînd am auzit că d. Take Ionescu, a eşit din partid, m'am dus la d-sa, l'am rugat şi l'am sfătuit să nu facă această greşală.

I-am spus să fie pe pace; d-sa nu poate să fie de cît o dizidenţă, şi dizidenţele fără a ajunge la un rezultat practic pentru ele, slăbesc considerabil partidele din care fac parte.

Am fost şi la d-nii Carp şi Marghiloman şi am încercat toate mijloacele spre a'i face să împiedece sciziunea, dar n'am reuşit.

— Ce credeţi în privinţa acţiunei d-lui Take Ionescu?

— Ori cît d. Take Ionescu susţine că face un partid nou, d-sa va trebui să sfîrşească, cum a observat'o şi d. general Manu, printr'o reîntoarcere în partidul conservator, cum de altminteri a făcut'o şi d. Carp care a trebuit să revie la partid.

— Ce credeţi despre situaţie?

— Eu cred că dacă d. Take Ionescu ar fi rămas în partid, dragostea pentru dînsul şi admiraţia pentru strălucita sa inteligenţă ar fi sporit şi l'ar fi condus în cele din urmă la scopul care-l urmăreşte: şefia partidului conservator. După d. Carp, toţi conservatorii ar fi convenit ca această şefie să fie încredinţată d-sale.

Dar aşa, revenind mai tîrziu în partid—căci eu cred că d. Take Ionescu tot conservator va rămînea—lucrul va fi mai greu, căci ori-cît ne-am abţinea, unii şi alţii, de la atacuri şi violenţe, ele tot se vor produce la urma urmei şi de aci animozităţi, peste care mai tîrziu este foarte greu de trecut.

— Dar care sunt cauzele sciziunei?

— Cauzele sunt multiple. In primul loc este tendinţa d-lui Take Ionescu, de a'şi face o grupare a parte în partid.

Această tendinţă s'a manifestat şi în timpul guvernărei d-lui Cantacuzino. Tendinţa aceasta menţinută şi acum cînd d. Carp este şef, a înăsprit relaţiile dintre d. Carp şi d. Take Ionescu.

Dacă d. Carp ar fi fost ceva mai conciliant, sciziunea nu s'ar fi făcut. O altă cauză este îndemnul prietenilor d-lui Take Ionescu, ca acesta să facă ruptura. Trebue să recunoaştem însă că şi d. Carp a contribuit mult la cele ce se petrec astă-zi prin faptul că a nesocotit importanţa personalităţei d-lui Take Ionescu.

Revenind apoi la d. Take Ionescu, d-sa spune: Regret foarte mult sciziunea mai cu seamă că neţărmurită este dragostea mea şi admiraţia pentru Take Ionescu. I-aşi zice cu plăcere la revedere, dar îmi e teamă că din cauza programului pe care d. Take Ionescu va trebui să'l afişeze, să nu se facă o deosebire prea profundă, mai cu seamă că programele nu exclud preocupările principale şi care sunt chestiunele de persoane.

PIERDUT

S'a pierdut un inel cu un smaragd şi 10 briliante. Cine îl va găsi şi-l va aduce în strada Anastasie Panu No. 20 va primi o recompensă de 60 lei.

Invitaţiune

Toţi d-nii Membri ai societăţei „Cultura", sunt cu onoare rugaţi a participa la serbarea şcolară organizată de şcoalele societăţei cu prilejul aniversărei „Unirei Principatetor", Joi 24 Ianuar.

Serbarea va avea loc la şcoala No. 1, ora 11 a m.

Cu distinsă stimă

COMITETUL.

LA MAGAZINUL Fraţii POLLINGHER

A SOSIT

un mare transport de lengerii pentru dame

Trusouri complecte

PÎNZARII FINE

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAȘI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa II-a a Loteriei

Tragerea la 4 5 Februarie 1908

LEI 70,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîștigurile sunt mai numeroase și mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîștiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 Lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șepte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Cereți de Urgenta

Bilete Norocoase

NUMAI DE LA

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 4
1/4	Un sfert	Lei 8
1/2	Una jumàtate	Lei 16
1	Loz întreg	Lei 32

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează serviciu cel mai Prompt și conștiincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

Sirop Codéine Tolu Zed

SIROPUL Drului ZED

are pentru basa principală **Codeina** și **Tolu**; el inlocuește **Pasta Zed** și poate fa ntrebuințat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuși de puțin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Folosește de minune in contra **irritațiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgărești, catarrhelor, insomniclor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** și la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAȘI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete și geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uși cercevele de ferestre, etc. pe prețuri cele mai eftene.

Scânduri pentru dușamele, geluite pe 4 fețe, cu uluc și langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe mașinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt și conștiincios

Fabricațiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roți de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iași

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această brânșă.

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași

---

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repe Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

---

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

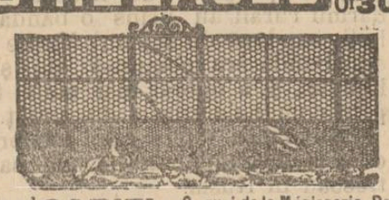

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

BORDES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

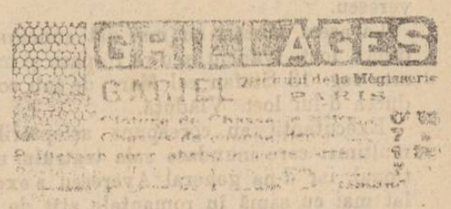

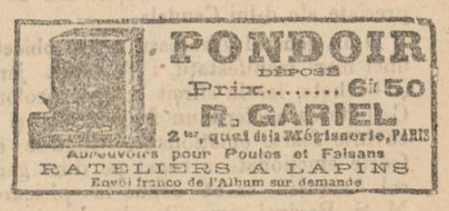

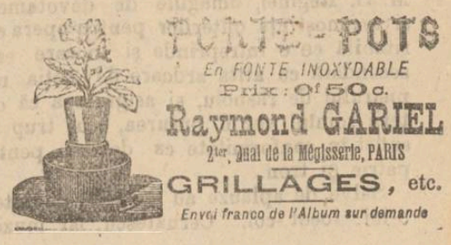

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** și ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale și classelĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ malĭ frageți si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce felĭ de accident.

Uă experienția de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care bucățică de veritabil Elixir Guillié

Iași—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalație cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul V.— No. 347. Sîmbătă 26 Ianuarie 1908

Congresul partidului conservator de sub șefia d-lui Take Ionescu, se va ținea Duminecă, 3 Februarie, în sala Băilor Eforiei din București.

Domnii membri ai partidului conservator din Iași, sunt rugați a se întruni Duminecа, 27 c, ora 5 p.m. în adunare generală, în localul clubului, Piața Unirei.

Ruptura era inevitabilă

In timpul din urmă, atît șeful cît și ceilalți fruntași ai organizațiunei carpiste, au acordat interviewuri diferiților reporteri de pe la toate ziarele din Capitală, căutînd, prin acest mijloc, ca fiecare din ei să-și dea în vileag părerea și să explice, după cum le reclamau interesele lor politice, cauzele pentru care s'au rupt elementele conservatoare.

Fiecare din interviewații carpiști aveau un punct comun de speculat, acela de a căuta să atribue separațiunea d-lui Take Ionescu și a prietenilor săi politici de organizația carpistă numai *chestiunei personale*, pe care o punea în legătură cu complotul de la 9 Ianuarie.

Este a se denatura în mod tendențios adevăratele cauze care au determinat separațiunea noastră, cînd se atribue d-lui Take Ionescu, șeful partidului conservator, *chestiuni personale* ca singur motiv de ruptură.

Adevărul este că privilegiile și castele periculoase din partidul conservator, care tindeau să transforme partidul într'un fel de mandarinat politic, în care descendenții și reprezentanții titlurilor nobiliare—contestate și acelea—voiau să acapareze partidul, ca pe orice altă proprietate privată, au contribuit mult la această separațiune.

Adevărul este că lupta ridicolă pe care oligarhia conservatoare o ducea în contra celor mai străluciți reprezentanți ai elitei noastre intelectuale, fruntași ai democrației conservatoare, au grăbit acest rezultat.

Cauza principală însă care ne-au determinat la acest pas, a fost în primul rînd chestia de principiu, evoluția ideei conservatoare, care nu se mai putea împăca cu concepția strîmtă și retrogradă de guvernămînt a d-lui P. P. Carp și a fruntașilor grupărei carpiste.

Atît d. Take Ionescu, cît și prietenii săi politici, cu toată fuziunea făcută, n'au încetat un moment de a păstra aceiași linie de conduită în ceia ce privește modernizarea partidului conservator. Și atunci cînd ne-am convins că evoluțiunea partidului, evoluțiune spre democrație, este împedecată de reprezentanții oligarhiei conservatoare, și pe lîngă toate acestea, munca și devotamentul nostru nemărginit pentru cauza conservatoare este plătită cu ingratitudine și perfidie, despărțirea aceasta n'a mai putut fi temporizată.

Iată dar, pe scurt, cauzele care ne-au separat.

Dacă este cineva care să fie în măsură să-mi conteste, însă în mod serios, veracitatea afirmațiunilor de mai sus, i-aș putea invoca chiar fapte de acele pe care nici *„micul dictator“* al grupărei carpiste, care face astăzi atîta paradă de falșul lui democratism, nu le-ar putea invoca pentru sine. Ca dovadă de sinceritatea democratismului nostru este colecția ziarului „Opinia“. Atît înainte cît și după fuziune, acest organ conservator democrat nu s'a abătut un moment de la linia de conduită cu privire la principalele puncte ale programului politic.

Nu mai departe de cît acum două luni, descriind activitatea *Opiniei*, în anul ei de existență, scriam următoarele: „Aruncînd o privire înapoi, la anul ce a trecut, constatăm cu o legitimă mîndrie că ne-am făcut pe deplin datoria. Apărători sinceri și devotați ai ideilor conservatoare progresiste, acest ziar a luptat în totdeauna pentru eșirea din făgașul putred, reacționar și demodat al vechilor concepții în materie de guvernămînt, fiind în totdeauna protagonistul marelor reforme sociale.

„Astă-zi pretutindenea, începînd cu clasica țară a conservatorismului, Anglia, reprezentanții cei mai autorizați ai partidului conservator, Balfour și Chamberlain, au declarat'o de pe înălțimea parlamentului că partidul conservator, în formațiunea sa modernă, trebue să fie esențialmente democratic, și că forța ideei conservatoare născîndu-se din popor, organizația partidului conservator nu poate avea eficacitate și perpetuitate de cît prin popor. Reforma socială trebue să fie în tot deauna elementul și punctul cardinal al programului conservator.

„Călăuzit de aceleași idei conducătoare și *urmînd imboldul fruntașilor noștri autorizați*, acest ziar a fost în totdeauna în fruntea ideilor celor mai progresiste cînd ele aveau ca tendință ridicarea poporului, care reprezintă forma materială a ideei de conservare națională, temelia cea mai puternică a unei țări. Am fost dușmanii cei mai neîmpăcați ai acelor concepții strîmte și retrograde de guvernămînt, care puneau partidul conservator în condiții de inferioritate față de partidul liberal, din punctul de vedere al reformelor sociale. Partizani ai evoluțiunei celei mai înaintate, fără însă a cădea în socialism, am fost întotdeauna pentru intervenția statului în nivelarea diferitelor nevoi sociale. Comportîndu-ne astfel, am căutat să ne apropiem cît mai mult de concepția modernă a ideei conservatoare, care se bazează pe progres și evoluțiune“.

Iată dar o dovadă eloquentă că organizațiunea conservatoare, de sub șefia d-lui Take Ionescu, nu este resultatul *„chestiunei personale“* în legătură cu complotul de la 9 Ianuarie, după cum îi place să afirme *geniul cel reu* al grupărei carpiste, ci chestia de principiu.

Organizațiunea noastră conservatoare nu este alt ceva de cît aplicarea în fapt a ideilor democratice, de care am fost în todeauna călăuziți cu toată aparenta absorbțiune a noastră în partidul care ajunsese în timpul din urmă o adevărată oligarhie sub șefia domnului Petru P. Carp. Și cînd ne-am convins că atît șeful cît și anturajul său departe de-a se menține la înălțimea curentelor sociale, continuă a-și baza acțiunea politică pe o concepție strîmtă și retrogradă de guvernămînt, atunci, am preferat să părăsim acea organizațiune politică, pentru a alcătui pe aceasta—conservatoare democratică — sub șefia domnului Take Ionescu care a ilustrat partidul conservator cu cele mai strălucitoare pagini de cugetare politică.

Și, nu putem fi de cît prea fericiți de acest resultat.

Lascar Antoniu.

Vocea imparțialilor

In interviewurile lor asupra situației în partidul conservator, domnii general Manu și I. Lahovary s'au întîlnit, în păreri, în mai multe puncte foarte importante: ambii au recunoscut calitățile extraordinare ale d-lui Take Ionescu ca om de stat; au recunoscut imposibilitatea unei conlucrări între d. Carp și șeful nostru și ambii iarăși, au proorocit d-lui Take Ionescu nevoia ce o va simți de a se reîntoarce în partidul conservator.

„Pe Take Ionescu, au declarat amîndoi marii fruntași, îl așteaptă soarta lui C. Boerescu sau a lui Vernescu, cari și ei au încercat, dar fără de succes, să se emancipeze“.

Situația, în general, ar fi, deci, după judecata celor doi fruntași imparțiali, următoarea: d. Take Ionescu nu poate și nu va putea să guverneze sau să conlucreze cu d. Carp, dar nu poate nici să se emancipeze, fiind-că nici alții n'au reușit în încercări identice.

Atunci ce-i rămîne de făcut? Din două una, natural: sau să se mulțumească cu o situație de orfan maltratat, sau să stee în observație.

Dar chiar dacă d. Take Ionescu s'ar fi decis la una din aceste umilinți, Țara, care n'are pereche la marele ei fiu, nu l'ar fi lăsat s'o păgubească de enormele lui servicii.

D. Carp, ca guvernor zeflemist, a avut succese incontestabile: a monopolizat multe și reale talente, le-a plasat în galeria d-sale cu oameni politici dresați, dresați în înțelesul că ei trebue să trăiască după sistemul Carp, precum în Germania mulți trăiesc după sistemul Kneipp sau după acel al lui Mueller.

Din galeria acelor bărbați celebri, d. Take Ionescu nu putea face parte, dar nici n'ar fi putut să treacă la pensie, de groaza d-lui Carp.

Asupra viitorului, nu voim să facem prognosticuri. Il privim cu cea mai mare încredere. Iar cînd ni se citează exemple cu Vernescu și Boerescu—trebue să rîdem.

Nici Vernescu, nici Boerescu, n'au avut nici situația politică a d-lui Take Ionescu, nici, mai ales, marele ascendent al acestuia.

Țara vrea ca Take Ionescu să rămîie în fruntea treburilor ei. Aceasta au dovedit-o în deajuns zilele din urmă.

Viitorul o va arata și mai clar.

Interpelarea d-lui Dissescu

Dacă mai era nevoie ca d. Dissescu să dovedească că este un desevărșit om de stat, apoi a făcut-o cu prisos în modul cum a știut să desvolte, în Senat, importanta și delicata sa interpelare în chestia răscoalelor țărănești.

Intr'una din relele inspirări de care ministrul Haret este foarte dese-ori lovit—d. Dissescu a fost somat să-și anunțe interpelarea și fruntașul om politic a știut să se achite de greaua sa misiune, spunînd lucruri de seamă, fără să intre prea mult în miezul nenorocitelor întîmplări de acum aproape un an.

D. Dissescu a fost, totuși, foarte nesocotit de guvern. Acesta nu i-a pus dosarele la dispoziție și d. Sturza, în loc să fi fost la înălțimea omului de stat, căruia, în asemenea împrejurări i se cere cumpănealā a întrerupt nervos pe interpelator, l'a făcut vinovat de greva avocaților și a spus și alte bazaconii.

Dacă expunerea foarte cuminte a faptelor a dovedit absolut că d. Dissescu n'a urmărit, cu interpelarea sa, să facă politică de opoziție, guvernul, prin d. Sturdza, s'a arătat din nou de acea ingratitudine, care este caracteristica guvernelor semi-autocrate.

Interpelarea fostului ministru conservator s'a făcut după cererea expresă a d-lui Haret, care a voit ca Anexele *publicate de d-sa să fie desbătute în Parlament. Dacă faptul n'a convenit guvernului, el trebuia să se descarce asupra ministrului care a provocat interpelarea, ci nu asupra interpelatorului, care s'a achitat cu mare prudență și cu tot patriotismul—de însărcinarea sa.*

Cu un om de stat de superioritatea d-lui Dissescu și cu un om, care a zis așa de puțin cînd avea multe de spus, d. Sturza, care a sărit să respundă înaintea interpelatului, s'ar fi putut purta altfel.

Prudența d-lui Dissescu ar fi trebuit să inspire prudență și primului-ministru și la o interpelare așa de superioară, un adevărat om de stat—dacă d. Sturza ar fi fost unul—n'ar fi recurs la ridicule deplasări, la greva avocaților și la alte subterfugii—ca să respundă la fapte precise.

Așa că ședința de alaltaieri a Senatului, a stabilit în mod clar serioasa personalitate politică a d-lui Dissescu și pe acea foarte ridiculă a șefului liberalilor.

Glasul Capitalei

După ce țara întreagă și-a spus cuvîntul, a venit ieri rîndul Capitalei să se pronunțe, asupra acțiunei politice a d-lui Take Ionescu.

Și Capitala a glăsuit în chip impunător și și a dat consimțimîntul ei pentru închiegarea partidului conservator-democrat.

De sigur că singur simțimîntul dragostei pentru un om politic nu poate da naștere la ast-fel de manifestațiuni, după cum nici sentimentul indignărei contra unei nedreptăți evidente n'ar putea singur explica adeziunea marei majorități a partidului conservator precum și a atîtor elemente tinere și de valoare-care pînă acum se țineau departe de vîltoarea politică.

Simțimintele dau amploarea și entuziasmul în manifestare; singur ideea formează substratul, puterea de fixare.

Și ceea ce leagă marea majoritate a partidului față de d. Take Ionescu este idea pe care d-sa o reprezintă, idea modernizării partidului conservator, a acomodărei lui cu necesitățile sociale actuale.

Și idea aceasta va triumfa, iar dragostea pentru Take Ionescu va fi elementul sufletesc care va da o mai mare vigoare luptei intreprinse.

CATE-VA NOTE

D. Take Ionescu spunea acum doi ani:

—Oposiția atacă cu mare vehemență pe d. Bădăreu și pe mine mă lasă în umbră: sînt gelos de acest procedeu.

Acum a venit rîndul d-lui Bădăreu, pe care nu-l atacă nici măcar *Epoca*, să fie gelos de atacurile contra d-lui Take Ionescu.

*

Biograful d-lui N. Filipescu va stabili că d-sa n'a fost nici conservator, nici carpist, nici făureist, ci—brătienist.

In oposiție contra Nababului a făcut cărdășie politică cu d. Ionel Brătianu, la Brăila; în oposiție contra d-lui Ionel Brătianu, a fost ales de acesta—așa spune *Voința*—deputat la Vaslui; iar în oposiție contra d-lui Take Ionescu, a făcut mesalianță cu d. Vintilă Brătianu.

Sau viceversa.

*

Unul practic.

— Ce ești tu: takist sau carpist?

— Eu îs așteptist.

OAMENI ȘI LUCRURI

LISABONA

Telegramele recente au anunțat încă un asasinat în capitala Portugaliei: uciderea noului ministru de războiu. Firește, pe lîngă teribilul asasinat săvîrșit asupra Regelui și a principelui moștenitor, această nouă faptă pare prea puțin emoționantă și va fi prea puțin la ordinea zilei în rîndul marilor evenimente. Dar cine poate ști ce aduce încă ziua de mîne? Cine poate prevedea ce se frămîntă în umbră, ce se pregătește în noaptea gîndirilor întărîtate și ce va răsări de pe urma adîncilor, neîmpăcatelor nemulțumiri pe care le-a sămănat în spiritele maselor domnia capricioasă și despotică a nenorocitului Don Carlos, victimă a unor inconștienți ca Franco și cei de o seamă cu el.

A doua zi după asasinarea regelui, primul-ministru, dictatorul Franco, asigura consiliul de miniștri că totul în țară e în bună ordine, că el s'ar încumetà să asigure perfecta liniște cu singura condițiune modestă ca să i se pună la dispoziție trei sute de capete de republicani—capete tăiate bine înțeles. Această „soluțiune“ ne amintește pe acea care o găsia un deputat din a doua dumă rusească — un Purișkiewici oarecare — după a cărui socoteală Rusia putea fi complect liniștită și disciplinată sacrificîndu-se vr'o... opt mii de capete de instigatori și revoluționari. Asemenea „eroice“ soluțiuni cunoaștem, din istorie, multe și soarta lor se știe. Este orbirea caracteristică a acelor osîndiți la peire și cari încep prin a-și pierde bunul simț, dreapta judecată.

Fără intervenția Angliei, Europa ar fi numărat probabil astă-zi o republică mai mult, o republică mică, dar de sigur mult mai mulțumită și mai liniștită decît „regatul“ Portugaliei în care monarhii se reazămă cînd pe dictatură, cînd pe ajutorul flotei engleze, în schimbul liberei exploatări a țării din partea „ocrotitorilor“.

Cu puține zile înaintea atentatului un scriitor francez care studiase lucrurile foarte de aproape în Portugalia, scria aceste interesante rînduri, între altele:

«E oare apropiată proclamarea republicei în Portugalia? Șefii m-au asigurat mereu că sunt în ajun de a lua cârma. Dar au ei țeara de partea lor? In afară de Lisabona și Oporto populația, massa cea mare, pare liniștită. La aceasta mai adăogați că 80 la sută din popor sunt analfabeți. Mișcarea politică cuprinde statele-majore, în adevăr extrem de active și zeloase cum și presa partidelor, foarte înfierbîntată. Există negreșit o suprafață agitată; dar fi-vor și valuri mari, adinci în această furtună și putea-vor în năvala lor să nimicească tronul și coroana dinastiei de Braganza? Dl. Franco m'a asigurat că nu va fi nimic; regele mi-a zis că armata e de partea lui,—de unde vor lua deci oștire revoluționarii?...»

Tot astfel odinioară era «sigur» de armată nefericitul rege al Serbiei. Tot astfel trăesc și astăzi unii Monarhi cu încederea în armată și în soartă: cine știe ce va fi mîne în unele capitale nordice—Bruxelles, Petersburg—și dacă glonții cari au fluerat în Lisabona nu vor găsi acolo lugubre ecouri...

Rodion.

SHAKESPEARE

«CORECTAT» DE D. LECCA

Zina bună a gazetarului doritor de actualități face uneori minuni. Una din minunile aceste s'a întîmplat și subsemnatului, făcîndu-l să găsească un manuscris pierdut, care—judecînd după semnele caracteristice ce purta hârtia—fusese zețuit pentru una din revistele locale: presupun că e „Viața Romînească“, după anumite particularități. Rămîne să controlăm lucrul după apariția revistei, dar până atunci cred a face o plăcută surpriză cetitorilor reproducînd o parte din acel admirabil articol-manuscris, fiind că ziarul nostru a dat totdeauna o deosebită atențiune operei și... operațiunilor literare ale d-lui H. G. Lecca.

Iată recenzia—incomplectă așa cum o posedăm—asupra celei din urmă traduceri a d-lui Lecca: „Romeo și Julietta“ de Shakespeare.

„Cea mai ușoară condiție de îndeplinit, pentru un traducător, este, fără îndoială, aceea de a traduce originalul complect,—de a nu suprima nimic și de a nu adăoga nimic, căci, altmintrelea, „traduttore“ e mai mult de cît un „traditore...“

D. Lecca însă, care a tradus pe Romeo și Julieta pentru scenă, a făcut—ne spune d-sa—„prescurtări“ și «transpuneri» în drama lui Shakespeare, ca la „Teatrul Imperial din Viena și cel Național din București“.

Știu că pentru „reprezentare“, Shakespeare sufere asemenea operatii hirurgicale, după cum, pentru livret de operă, e nevoit să sufere altele și mai grozave, —dar să ne dea d. Lecca, nouă, publicului, care nu sîntem actori, „rolurile“ de teatru, drept opera genialului dramaturg!...

Nu e locul aci de a face comparații pe larg între original și traducerea d-nului Lecca, și, dealtmintrelea, nici n'am putut avea vremea și răbdarea să cetesc toată traducerea în comparație cu originalul. Așa dar, mă voiu mărgini să indic numai cîteva din suprimările ce am observat.

Unul din cele două sau trei pasagii celebre din Romeo și Julieta este monologul Julietei din noaptea de căsătorie; ei bine, d. Leca a suprimat mai mult de jumătate din el; e posibil ca, pentru „Teatrul Imperial din Viena și cel Național din București“, să fie prea lung acel monolog, dar pentru cetitor el nu e de loc prea lung, și, dacă și pentru simțul estetic al d-nului Leca el poate fi prea lung, D sa n'are, totuși, dreptul să-l mutileze!—Apoi o scenă întreagă, monologul Fratelui Laurențiu și dialogul acestuia cu Romeo, absolut semnificative și caracteristice (Fratele Laurențiu reprezintă aci pe însuși Shakespeare) sînt lăsate cu totul afară. Și nu mai vorbesc de suprimări de sferturi și jumătăți de scenă, pe care am putut să le observ, deși, încă odată, n'am avut vremea să controlez totul. Dar dl. Lecca suprimă chiar dela început: suprimă corul, suprimă din primul dialog al servitorilor.—Mai mult, suprimă personagii întregi. Traducerea d-nului Lecca e în deficit cu vre-o 500 de versuri față cu originalul. Și, dacă ținem samă că d-sa, pe lângă suprimări, are și adaosuri, atunci de sigur că deficitul e mai mare, căci versuri ale lui Shakespeare sînt înlocuite prin altele ticluite de d. Lecca.

...Căci d. Lecca „amplifică“, corectează pe Shakespeare,.. socotind că nu sînt deajuns corecturile pe care le-a făcut însuși Shakespeare, mai întâiu cînd și-a scris piesa și apoi de la 1591, cînd era gata, până la 1599 cînd i-a dat forma definitivă!

Innainte de celebrul pasagiu, în care Mercutio vorbește de regina Mab. d. Leca *face* de la dinsul versuri, lungind dialogul între Romeo și Mercutio. Chiar în scena despărțirii, unde e un sacrilegiu să te amesteci, d. Leca, cum vom vedea, după ce suprimă din Shakespeare, adaogă de la d-sa... Dar e evident că noi am prefera versurile lui Shakespeare versurilor d-lui Leca...

Dar cel puțin acolo unde d. Leca n'a suprimat—și n'a adăogat—unde l'a dat pe Shakespeare, l'a redat?

...In Romeo și Julieta, Shakespeare e un îndrăgostit (Romeo și Julieta), un om de fantezie delicată și de spirit (Mercutio). un filozof comprehensiv și indulgent (Fratele Laurențiu), un radoteur („Doica“) etc. etc. Și e un psicolog realist în analiza sufletelor, și un romantic exuberant în atmosfera ce răspîndește asupra acelei pasionate povești de iubire...

Și d. Leca? D. Leca are ceva din acel

spirit rece, „ce nimica nu visează“, ce, în loc de a arunca vălul iluziei albastre asupra prozei vieţei, mai degrabă ştie să-l spintece acolo unde alţii, comunul oamenilor, l'au aruncat...D-sa e dintre aceea pentru care lacrimile sînt nu ştiu ce combinaţie chimică..

Şi, dacă e ceva care predomină în Romeo şi Julieta, ceva care, dacă ar fi redat, macar el, traducerea şi-ar îndeplini cel puţin în parte datoria,—apoi e tocmai lirismul înflăcărat, iluzia splendidă ce amorul tînăr aruncă asupra prozaicii realităţi.

...Lirismul din Romeo şi Julietta se manifestează mai cu strălucire, mai pasionat, în celebrele scene: declaraţia la bal, monologul Julietei înnainte de noaptea căcătoriei şi despărţirea.—Am comparat aceste pasagii cu originalul şi... Nu voiu bănui d-lui Leca că n'a băgat de samă că declaraţia e scrisă de Shakespeare aproape în forma sonetului (formă potrivită pentru cuvintele pasionat galante dintre doi tineri Italieni din vremea Renaşterii); nu-i voiu bănui, dacă voiţi, nici schimbarea măsurii şi a rîtmului—defect al întregii traduceri; nu-i voiu bănui rezumarea acelor „concetti“, adesea de un gust îndoelnic pentru moderni, dar caracteristice lui Shakespeare; voiu trece cu resemnare şi peste înjumătăţirea celebrului monolog; mă voiu sforţa să nu-i bănuesc—dacă se porte—suprimarea imaginilor lui Shakespeare. „Dar îi voiu bănui banalizarea imaginilor. Dar îi voiu bănui suprimarea poeziei din original“.

N'am loc pentru multe citaţii. Mă voiu mărgini să citez sfârşitul din scena despărţirii.

(*Romeo*... să vorbim, nu-i ziuă).—*Julieta.* Ba da, ba da, pleacă, du-te, depărtează-te! —E ciocîrlia care cîntă „atît de fără armonie“.--Incordînd acorduri aspre şi supărător de ascuţite.—Unii spun că ciocîrlia scoate acorduri dulci,—Aceasta nu face aşa, căci ne desparte;—Unii spun că ciocîrlia îşi schimbă ochii cu scîrboasa broască.—Ah, acum aşi vrea să-şi fi schimbat şi glasurile,—„De oarece glasu-i ne smulge cu spaimă pe unul din braţele altuia.—Gonindu-te de aici cu fanfarele-i în onoarea dimineţii“.—Ah, du-te acum, din ce în ce mai mult se luminează.—*Romeo.* Din ce în ce mai mult se luminează? Din ce în ce sînt mai întunecate suferinţele noastre.—*Doica. Madam! Julieta.* Ce e, doică?

—*Doica.* Doamna mama d-voastră vine încoace.—S'a luminat de ziuă, păzeşte-te, fiii cu băgare de seamă. (Ese). — *Julieta.* Atunci, fereastră, lasă să intre ziua şi lasă să iasă viaţa.—Romeo. Adio! Adio! o sărutare şi mă scobor. — *Julieta.* Şi-ai plecat aşa? iubitul meu! stăpînul meu! prietenul meu!—Imi trebuesc veşti despre tine în fiecare ceas al zilei.—Căci într'un minut se cuprind multe zile. Ah, socotind aşa, voiu număra mulţi ani. — Până ce voiu vedea iarăşi pe Romeo al meu. — *Romeo.* Adio! Nu voiu perde nici un prilej.—Care să-ţi poată aduce, iubito, salutările mele.—*Julieta.* Ah, crezi tu că ne vom mai vedea vreodată?

—*Romeo.* De aceasta nu mă îndoesc şi toate aceste nefericiri ne vor servi. — Pentru dulci convorbiri în timpul ce o să vie. — *Julieta.* Ah, Dumnezeule, am prevestiri rele în suflet.—Imi pare că te văd, acum cînd eşti jos, — Ca pe un mort în fundul unui mormînt, — Ori privirea mă înşală, ori eşti palid.

Bine înţeles că aceasta e, şi ea, o traducere, şi încă în proză, ceea ce răpeşte mai tot farmecul originalului, — şi încă făcută de cineva care nu e poet!

Să vedem acuma traducerea d-lui Leca, care are avantajul—ar putea, adică, să-l aibă — de a fi în versuri, în acea formă menită să adaoge sută la sută lirismului:

Julieta,—Ba nu! aveai dreptate, iubitul meu. Aşa e
E ziuă, Uite-o... Vine... O vezi?... Intră'n odae...
Şi-aceea care ţipă acum în aer, e
Ea, ciocîrlia.—Doamne! s'a zis, nu ştiu de ce,
Că cîntecul ei este plăcut. O fi; dar poate
Să-mi placă mie-un cîntec, care-mi dărîmă toate
Speranţele? Nu.—Alţii pretind, cu drept cuvînt,
Că ochii ciocîrliei şi-ai broaştei la fel sînt
Şi că fac schimb adesea. Mai bine schimb ar face
Cu glasurile; poate că ne-ar lăsa în pace
Atunci, şi nu te-ar smulge de lîngă mine. Vai!
Lumina se măreşte din ce în ce...
Romeo.— Mai stai!
Julieta.—Nu, nu! Eşti în pericol... Te rog, Romeo, pleacă...
Romeo.—Cu cît ne-îneacă ziua, mai mult, cu-atît se-nneacă
Şi viaţa noastră 'n neguri!
Julieta—Taci, nu mă dispera. Şi du-te.
Doica.—(din uşă).—Julieto!
Julieta.— Ce, doică?
Doica.— Mama ta
S'a deşteptat, se 'mbracă şi-mi pare c'o să vie
Incoa. Să bagi de seamă. (dispare)
Julieta.—. . . . Pe voia ta să fie,
Lumină: intră'n casă,—şi lasă viaţa mea
Să zboare
Romeo.—Incă, încă o sărutare.
Julieta.— Da.

(După ce se sărută, Romeo se scoboară)

Cum! Pleci? Mă laşi, Romeo? Aşa curînd? Iubitul,
Prietenul, stăpînul meu... Par'că e sfîrşitul
Pămîntului fereastra pe care te cobori!
Să-mi scrii des, des... de două, de cinci, de zece ori
Pe zi... Auzi, Romeo? să-mi scrii, căci, pentru mine,
In fiecare clipă va fi o lună. Cine,
Ah, cine-mi poate spune, de-aşi socoti aşa,
Cîţi ani vor trece pînă să te mai pot vedea
Romeo.—Promit, promit, iubito, să născocesc oricare
Prilej, spre a'ţi trimete o lungă sărutare.
Adio!
Julieta.—Vai! adio.—Şi spune-mi: mai speri tu
Să fii al meu vreodată şi eu a ta? sau nu?
Romeo.—Sper,—şi-atîtea chinuri ce azi ne stau 'nainte
Vor fi atunci o dulce aducere aminte
Şi vom vorbi de ele cu drag
Julieta.— Eu însă sînt
Cu inima cernită de-un trist presimţimînt.
Da, cînd mă uit acuma cum te cobori, îmi pare
Că te cobori, cadavru, într'un mormînt, în care
Te voiu urma.
Romeo.— Părere.
Julieta.— Poate iubitul meu
Dar ce-i? Mă'nşeală ochii? sau palid eşti?

...Ce a lăsat afară d. Leca? Tocmai imaginiile cele mai frumoase şi lucrurile cele mai semnificative, ca de pildă acele „acorduri aspre şi supărător de discordante“, care arată ura Julietei împotriva ciocîrliei, parcă ea ar fi cauza că noaptea s'a sfârşit, etc. etc. etc.

Iar ceea ce a pus d. Lecca de la sine sunt umpluturi („Ba nu! aveai dreptate iubitul meu. Aşa e. E ziuă. Ui-te-o! Vine... O vezi?... Intră'n odae“.—„Cum! Pleci: Mă laşi Romeo? Aşa curînd?...“), vulgaritaţi de fete de suburbie («Doamne!» —«Un cîntec care'mi dărîmă toate speranţele (!!)»—«Vai»—„Nu, nu! Eşti în pericol... Te rog, Romeo, pleacă“.—„Taci nu mă dispera“. — „Auzi Romeo, să-mi scrii“ (!!) — «Promit, promit, iubit'o!» —„Vai, adio!“ etc...) — Mai observaţi, apoi, că d. Lecca lungeşte dialogul: De unde Julieta vorbeşte de şase ori şi Romeo de patru ori, la d. Leca Julieta ia cuvîntul de nouă ori şi Romeo de şase ori.

Iar rezultatul este că „poezia“, a dispărut, iar în schimb a rămas un dialog, din care Julieta ne apare ca o eroină din Noaptea furtunoasă, dar dementă, căci o fată care vorbeşte cu «Vai», cu «Doamne», cu „dărîmarea speranţelor“, cu „Auzi, să-mi scrii, Romeo“ (...Auzi să-mi scrii, Costică!), dar în acelaş timp vorbeşte de ciocîrlia care-şi schimbă glasul cu broaştele, este, pur şi simplu, o suburbiană din Bucureşti care a luat cîmpii...

. . . . . .

Fără început şi fără sfîrşit, bucata de manuscris reprodusă de noi arată în deajuns că d. Lecca nu maltratează numai pe acteri şi pe rechizitori dar şi pe cel mai mare dramaturg al tuturor timpurilor.

Litere-Ştiinţe-Arte

De astă dată se pare că excelenta artistă Suzanne Després va veni însoţită de Lugné Poé, bărbatul ei. In cele două turnee anterioare admirabilul artist a însoţit-o numai pînă la Viena şi Buda-Pesta.

*

Trupa marelui artist Leloir de la Comedia Franceză va juca: „Un pére prodigue“ şi „La griffe“, această din urmă de Bernstein. Inscrierile sunt numeroase.

*

Presa, în Italia, număr 3.330 publicaţiuni periodice din care 134 cotidiane Organele clericale sunt în număr de 332, cele conservatoare 295, cele socialiste 260.

Spre comparaţie iată cîteva cifre din alte ţări: Germania are 5500 publicaţiuni Franţa 2819, Anglia 2500, Austro-Ungaria 1200, Rusia numai 800, iar Sviţera 450 In Statele Unite sunt peste 50.000?

*

Opera cea mare din Paris primeşte o subvenţie anuală de 80.000 lei; opera regală din Berlin primeşte 1.125.000 lei; cea din Dresda 600.000 lei, la Viena Opera imperială şi regală—tot 600 mii din partea guvernului, dar caseta imperială plăteşte deficitele.

In Anglia nu sunt teatre subvenţionate, în schimb avem în Romînia,—trei.

*

Mîne seară, 26 Ianuarie are loc mult aşteptatul beneficiu al d-lui V. Cuzinski cu noua feerie—comedie: In largul oceanului,—o adevărată senzaţie pentru marele public, ori cît l'ar fi obicinuit Cuzinschi cu ingenioasele noutăţi şi surprize teatrale.

*

Se ştie că Paul Bourget a avut un mare succes cu drama „Un divorce“ scoasă din romanul cu acelaş nume. Acum romancierul anunţă o nouă prelucrare dramatică, după romanul său „L'émigré“. De asemenea Paul Bourget termină acum un roman din viaţa institutorilor: „Les Pense petit“.

*

La 2 Februarie se va juca la Teatrul Naţional în beneficiul simpaticului societar P. Petrone, frumoasa feerie „Faust“.

*

In peninsula iberică domneşte dezordine? Se pare că din potrivă. Aşa de esemplu profesorul Molirier de la universitatea din Valenţa a fost arestat pentru că a îndemnat studenţii la grevă Iată o noutate care merită a fi meditată.

*

Duminică 27 Ianuarie la ora 2 p. m. va avea loc în sala Conservatorului de muzică şi declamaţie, o producţiune dată de elevele şi elevii conservatorului, cu următorul program:

1) Lorenz: Quartet pentru două Trompete. Corn şi Trombon executat de elevii: Ed. Tufli; Bolea I., Popovici S., şi Trifan St.

2) Schubert: Impromptu (mi b. major) pentru Piano, executat de eleva Pompilian M. (clasa d-rei A. Sior)

3) Baermann: Polacca pentru Clarinet executată de elevul Popov P.

4) Ernst H. W: Elegie pentru Violină executată de elevul Boncescu Ioan.

5) Stradella: Aria de chiesa, cîntată de elevul Ionescu Virgil.

6) Franchomme: Variaţiuni pentru Violoncel, executate de elevul Ciolan M.

7) Ţilmetz R: Fantaisie pastorale roumaine pentru Flaut, executată de elevul Stihi C.

8) Raff a) Fileuse. Chopin b) Valse: Pentru Piano executate de eleva Ionescu A. (clasa d-nei Drăghici).

Toate solurile instrumentale vor fi acompaniate la piano de eleva Dimitriu Natalia.

La sfîrşit se va juca piesa într'un act, în versuri „Lăutarul din Cremona“, de către elevii Popovici, Beligan, Ianuş şi eleva Horga.

*

La Teatrul Naţional se pregăteşte cu mare lux feeria „Faust“ pentru seara de 2 Februarie. Amintim amatorilor acest frumos spectacol.

*

Primim la redacţie lucrarea inaugurală pentru doctoratul în medicină şi chirurgie a d-lui dr. D. Frühling: „Tratamentul lui Calot în Osteoartrite tuberculoase“.

STRUNA ZILEI

IN LARGUL OCEANULUI...

Beneficiul lui Cuzinski
26 Ianuarie.

Lumea va putea să creadă
Că se află, după voie,
Şi—în sala de teatru
Şi-n corabia lui Noie...

Informaţii

● D. A. A. Bădăreu se află astăzi, Vineri, în Fălticeni.

● După cum am anunţat în numărul anterior, recursul doamnei Vasiliu-Sion a fost respins de curtea de casaţie.

Pedeapsa de 5 ani la care nenorocita a fost condemnată, se va socoti de la ziua respingerei recursului, ci nu de la data pronunţării verdictului de juraţi.

● D. Nebunelli, oficiant telegrafic în Iaşi, a fost permutat în aceeaşi calitate la Paşcani.

● In tabăra de la Sipote urma să se facă în cursul anului acesta mai multe lucrări şi construiri.

După cît ştim însă, ministerul de răsboi a suspendat acele lucrări şi planuri, de oare ce s'a constatat în timpul concentrărilor, că tabăra de la Sipote are marele inconvenient că e lipsită cu totul de apă.

● D. dr. Carnabel, de la spitalul «Spiridoniei» din Galatz, a fost desemnat prin sorţi, de a face parte ca membru din partea epitropiei sf. Spiridon, din comisiunea examinatoare la concursul de medici primari pentru spitale, ce se va ţinea cu începere de la 1 Februarie, în capitală.

● Consiliul de răsboiu al corpului 4 de armată va ţinea şedinţă Luni 28 şi Marţi 29 Ianuar, cînd va judeca cîte-va procese militare, fără importanţă osebită.

● Corpul nefericitului loct. Stavrescu care a încetat din viaţă în localitate, a fost transportat eri la Galatz, unde a avut loc înmormîntarea.

● Până acum consiliul technic al judeţului, împreună cu revizorul şcolar, au ales terenurile pentru construirea de noui localuri de şcoale în: Hălceni, Vlădeni şi Iacobeni.

24 Ianuar la liceul Internat.—La liceul „Model-Internat“ din localitate s'a sărbătorit cu solemnitate a 49-a aniversare a „Unirei“. In amfiteatrul liceului, în faţa tuturor elevilor şi a multor studenţi absolvenţi ai acestui liceu, precum şi în faţa întregului corp profesoral şi pedagogic, s'a dat o producţie literaro-muzicală. Producţia începu cu „Trăiască regele“ cîntat de cor şi fanfară, sub conducerea d-lui Al. Aurescu; apoi „hora Unirei“ cîntată tot de cor şi fanfară şi după ce fanfara mai execută cu exactitate artistică, diferite bucăţi de concert, sub conducerea maestrului Haas, urmă cuvîntarea plină de entusiasm, şi cît se poate de oratoric expusă, a elevului Constantin Sturza, din clasa 8-a.

*

Urmează apoi cuvîntarea d-lui Tomida, care zice că ziua de azi trezeşte un vis frumos, dulce, alinător. Credinţa în D-zeu, inimele de oţel şi sângele vărsat a scos ţara din prăpastie. Sântem datori să ne oţelim inimele, să ne luminăm mintea şi vom ajunge la realizarea idealului măreţ, pe care-l urmează orice naţie. Trăiască regele Carol, trăiască toţi Romînii, să trăiască toată generaţia tânără ca apoi prin putere de muncă, bărbăţie şi lumină vor realiza idealul sfânt.

*

Serbarea luă sfîrşit prin frumosul şi aplaudatul discurs al d-lui Bogrea, subdirectorul liceului.

● Astă-zi a încetat din viaţă la locuinţa sa din str. Smîrdan 78, doamna Sofia Dimitriu, mama doamnei Dimitriu telegrafistă.

Condoleanţele noastre.

● Elevii şcoalei fiilor de militari din localitate, organizează o producţiune muzicală artistică, pentru ziua de 30 Ianuarie a. c.

● Revizoratul şcolar al judeţului a intervenit către prefectură ca să prevada în noile budgete ale comunelor cheltuelele necesare pentru şcoalele rurale.

● Camera de punere sub acuzare va cerceta mîine opoziţia fraţilor Steuerman comercianţi în Peatra N. cari se aflu deţinuţi pentru bancrută.

● Doamna Vasiliu-Sion, care a rămas definitiv condemnată la 5 ani închisoare, va fi transferată la închisoare de la Plătăreşti.

● Consiliul agricol superior, va trimite prin prefecturile de judeţ, tuturor proprietarilor rurali, formulare pentru cedarea terenurilor pentru izlazurile comunale.

Aceste formulare, proprietarii vor trebui să le retrimeată consiliului pînă la 1 Februarie.

● Ministrul instrucţiunei nu s'a pronunţat încă asupra demisiunilor d-lor profesori doctor Babeş şi doctor Stoicescu, din comisia examinătoare a candidaţilor la catedra de patologie internă de la facultatea din Iaşi.

Concursul, precum se ştie, era hotărît să înceapă la 29 c.

● Desbaterile în importantul proces pentru anularea şi revocarea legatului lui An. Başotă prin care s'a înfiinţat şcoala de la Pomîrla, s'au terminat.

Curtea, care se va pronunţa la 30 c. a obligat pe părţi să depună concluzii scrise.

● Consiliul inspectorilor generali ai armatei va fi convocat în primele zilei ale lunei Februarie, sub preşedenţia d-lui general Averescu, ministru de resboiu, spre a se ocupa cu mişcarea ce urmează a se face în armată pe ziua de 14 Martie a. c.

● In urma cererei generale „Suzanne Després va reprezenta la 15 Februarie a. c. **„La Sonate a Kreutzer“** în loc de „Poil de Carotte“ şi „La Parisienne“.

Sonata Kreutzer se reprezintă pentru prima oară la Iaşi, Suzanne Després şi Lugnè Poe avînd succese strălucite. La a doua representaţie de la 16 Februarie a. c. se va reprezenta **„Sapho“**.

Locaţiunea la „Carmen Sylva“ (Iliescu şi Grosu).

● Ni se comunică din Berlin că d. H. Tiktin, directorul seminarului de filologie romînă de acolo, va ţine în ziua de 11 Februarie st, n. o conferinţă cu subiectul „Noveliştii romîni“, înaintea societăţei pentru studiul limbelor şi literaturilor moderne din acel oraş. Această societate, care există de peste 50 de ani, numără printre membrii său pe cei mai iluştri reprezentanţi ai filologiei moderne.

● Zilele acestea va sosi la revizoratul şcolar tabloul învăţătorilor din circumscripţia Iaşi care au fost admişi a se prezenta la examenul de înaintare pe loc, ce se va începe la 1 Februarie.

Comisiunea examinatoare, care este prezidată de d. Haliţa inspector al învăţămîntului primar, va procede la împărţirea pe serii a candidaţilor.

Examenul va dura până în luna Martie.

● Aniversarea Unirei-Principatelor s'a sărbătorit eri de către fie-care şcoală în parte, — elevii organizînd sărbări ocazionale.

O frumoasă serbare a avut loc eri şi la cazarma regimentului 13 Stefan cel Mare; d. căpitan Gheorghiu şi d. locot. A. Pruncu, au ţinut soldaţilor cîte o frumoasă cuvîntare, arătîndu-le însemnătatea zilei, după care corul companiei I-a a cîntat mai multe cîntece.

La urmă s'a încins o mare horă de către ofiţeri şi soldaţi.

● După cum am anunţat, la 18 Aprilie a. c., se va începe examenul pentru obţinerea titlului de învăţători şi institutori definitiv.

La acest examen sunt chemaţi învăţătorii şi institutorii, care pînă la Martie vor avea 3 ani împliniţi de cînd funcţionează cu titlul de provizor în învăţămînt.

Examenul va consta din două probe: una extemporală şi alta practică.

La ambele probe, candidaţii trebuie să obţină media 7.

● Ministerul de justiţie a cerut prefecturei de judeţ, să'şi dea avizul în ce părţi din oraş se pot înfiinţa două judecătorii de pace a căror înfiinţare a fost prevăzută prin noul budget.

In acest scop, d. Gh. Kernbach, prefectul judeţului, împreună cu d. prim-preşedinte al tribunalului s'au întrunit la ora 3 la prefectură, pentru a'şi da avizul.

● Consiliul profesoral al Universităţei, precum şi consiliul facultăţei de medicină, se vor întruni zilele acestea pentru a cerceta lucrările candidaţilor la catedra de farmacologie, vacantă la facultatea de medicină din localitate.

Candidaţii la această catedră sunt d-nii: Teodorescu, actual suplinitor la această catedră şi D. Ionescu, din Bucureşti.

● De mai multă vreme locuitorii de prin satele mărginaşe cu Prutul se plîngeau că li se fură vitele, cari apoi sunt trecute de hoţi, în Rusia.

In urma unui nou furt comis în ultimul timp la Cîrniceni, d. Cîmpeanu, şeful secţiei de jandarmi din Rediu-Mitropoliei, în urma unor indicii s'a pus pe urma hoţilor, plecînd în Basarabia.

In apropiere de Kişinău, brigadirul Cîmpeanu a reuşit să prindă pe doui din hoţi: Timofte Spatariu şi Iancu Florescu, la care s'a găsit un mare număr de vite furate din Cîrniceni şi Ţiganaşi.

Cei doui hoţi au fost arestaţi şi aduşi în Romînia.

● **„More-Judaico“**.—Privitor la refuzul rabinilor din Iaşi de-a asista la prestarea jurămîntului „more-judaico“, aflăm următoarele: dl. jude al ocolului III, Lazăr Teodorescu, a invitat pe rabinul Taubes, fiul decedatului F. Taubes, să se presinte la Sinagoga cea mare spre a asista la prestarea unui jurămînt. Neprimind nici un respuns, judecătorul trimise citaţie, prin poliţie—şi citatul respunse că în căderea lui nu intră prestare de jurăminte.

Intre acestea judecătorul primi o adresă din partea reprezentanţilor comunităţei israelite, prin care se spunea că comunitatea a recunoscut de rabin pe d. doctor Niemirower. Judecătorul se adresă atunci acestuia şi primi respunsul ce urmează:

Ca respuns la onor. Dv. adresă No. 1.314, am onoare a vă aduce la cunoştinţă, că jurămîntul, după ritul mozaic, nu trebue prestat în sinagogă. ci numai în faţa instanţei judecătoreşti.

Intru cît priveşte aşa numitul jurămînt more-judaico, mă văd, cu regret, în imposibilitate de a-l oficia, de oarece acest jurămînt nu corespunde prescripţiilor religiei mosaice, aşa că, în calitatea mea de reprezentant al religiei mosaice, nu pot figura la un act, care e în contrazicere cu spiritul religiei, ceea ce pot dovedi, în mod ştiinţific, cu datele biblice, talmudice precum şi cu codicele religiei noastre „Şulhan-Aruh“.

De asemenea şi în conformitate cu explicaţiile autorităţilor rabinice din ţară şi străinătate.

Mă ţin totuşi la dispozaţia dv. pentru a vă indica în care mod jurămîntul judaic ar putea fi efectuat în pretoriul instanţei judecătoreşti.

(ss) *Rabin d. Niemirower.*

*

Acelaş răspuns l'a dat şi judecătorului ocolului II.

Este natural că rabinul dr. Niemirower va fi dat judecăţei pentru refuz de serviciu şi cu prilejul judecăţei se va vedea dacă, în adevăr, jurămîntul more judaico nu intră în spiritul legilor evree.

● Azi au sosit la rectorat lucrările domnilor Dumitru Ionescu şi Teodorescu, candidaţi la catedra de farmacologie.

DIVERSE

— Membrii societăţei cooperative „Sf. Treime“ din Podul Iloaia, au fost convocaţi, în adunare generală pentru Duminică, 3 Februarie, în localul primăriei din acea comună.

La ordinea zilei sunt următoarele chestiuni: Raportul consiliului de administraţie asupra mersului afacerilor societăţei în decursul anului trecut, aprobarea bilanţului şi descărcarea administraţiei de gestiune; alegerea a 3 membri în consiliul de administraţie, conform regulamentului băncilor populare; a se decide asupra procesului intentat d-lui St. Gane, pentru daune; alegerea a 3 censori şi supleanţi.

— D. Ernest Russ, licenţiat în ştiinţe al Universităţei din Iaşi, a oferit laboratorului de botanică din Iaşi un herbar interesant de plante, din Alpii Elveţiei, cuprinzînd 414 specii.

— In expunerea Casei de depuneri, pe ziua de 31 Decembre trecut, situaţia casei de Economie din Iaşi figurează cu 1.878.807 lei. Ialomiţa, de şi oraş mai mic, figurează cu aproape două milioane, iar Centrala figurează cu 21.855.192 lei.

— D. S. Cristodulo, sub-locot în rezervă a fost mutat pe ziua de 1 Februarie din reg. 11 Suceava, în reg. 13 Ştefan cel Mare.

— La 7 Februarie se va ţine la Iaşi, o licitaţie pentru furnizarea încălţămintelor necesare ofiţerilor corpului IV de armată.

— Din Fălticeni se comunică că fata Ileana Popa de 18 ani, din cotuna Lunga, jud. Suceava, a încercat să se sinucidă din cauza unui amor nenorocit.

Ultime informaţii

● **Intrunirea de ieri.** — Acasă la d. Take Ionescu, strada Cătunului, a avut loc ieri anunţata întrunire politică a prietinilor din Bucureşti ai şefului partidului conservator.

Era atît de multă lume, în cît întrunirea s'a ţinut în curte.

Toate culorile Capitalei erau reprezintate.

Au vorbit d-nii: Barbu Păltineanu, I. Brătescu, I. Th. Florescu, G. Stroescu, N. Cosăcescu, şefii de culori.

Au vorbit apoi, d-nii: M. Dragomirescu şi C. Rădulescu-Motru, profesori universitari.

Cel din urmă a vorbit d. Take Ionescu.

● *Primul procuror a dat astăzi rechizitoriul definitiv în afacerea privitoare pe presidentul tribunalului Botoşani, d. M. I. Ciulei şi pe Grossu, fostul servitor al sinucisului Const. Capşa, cerînd ca instrucţia că dee ordonanţă de* neurmărire contra amîndurora

● **Nouile judecătorii din Jud. Iaşi.**—Se ştie că, în urma unui ordin al Ministerului de Interne, prefectura de Iaşi a întocmit un proect de noua împărţire în plăşi a judeţului nostru. După acest proect, judeţul Iaşi va avea în viitor un număr de 12 plăşi, după cum la timp am anunţat şi noi.

Potrivit acestei subîmpărţiri, şi pentru a se conforma nouei legi a judecătoriilor de pace, care urmează a se pune în aplicare pe ziua de 1 Mai a. c., prefectura a înaintat Ministerului un alt proect, cuprinzînd plăşile cari vor forma noile circumscripţii judecătoreşti. Iată nouile circumscripţii dimpreună cu reşedinţele lor:

Circ. I, cuprinzînd plăşile Bivolari şi Şipotele cu reşedinţa în comuna Şipotele.

Circ. II, cu pl. Buciumi şi Braniştea cu reşedinţa în comuna Buciumi.

Circ. III, cu pl. Sculeni şi Movileni cu reşedinţa în com. Movileni.

Circ. IV, cu pl. Cotnari şi Cărligatura, reşedinţa în com. Tg.-Frumos.

Circ. V, cu pl. Podul Iloaei şi Sineşti cu reşedinţa în com. Podul Iloaei.

Circ. VI, cu plasa Galata şi Stavnic cu reşedinţa în com. Voineşti.

● Azi la orele 4 p. m., va avea loc la Universitate judecarea învăţătorului Gheorghe Bălăiţă, de la şcoala rurală Ruptura-Cîrligi din judeţul Roman, acuzat de fapte imorale.

Acuzarea va fi susţinută de d. Sachelarescu, revizor şcolar, de oare ce d. Haliţa, Inspector general al învăţămîntului primar, e ocupat cu făcerea unei anchete la o şcoală din Capitală.

● Elevii şcoalei militare, vor continua a fi consemnaţi Duminica şi serbătorile, timp de o lună, în şcoală, din cauza epidemiilor ce bîntuie în oraş.

● Doi barbaţi expeditivi. Numiţii Gh. Marin şi V. Ciornei, au furat 25 gâşte de la evreul Strul Alter din str. Conta şi spre a risipi ori ce urmă de cercetare au tăiat imediat gâştele.

Cu toată această măsură de prudenţă poliţia a descoperit fapta celor doi barbaţi expeditivi.

● Doisprezece recruţi evrei din batalionul IV vînători au depus ieri legiuitul jurămînt, în sinagoga mare din localitate.

● Complectul tribunalului secţia a II-a va face mîine, Sîmbătă, ora 1 p. m. descindere în strada Apeducului, la locul unde, în ziua de 8 Septembrie 1905, se întîmplase deraiarea, care a ucis mai mulţi oameni.

Tribunalul, în audienţa de astăzi, a amînat şi procesul intentat tramvaiului de d. Herşcu Marcu, a cărui soţie a fost omorîtă tot cu acea împrejurare.

● D. Grigore Demetrescu, al cărui examen de docenţă fusese casat pentru o simplă formalitate neîmplinită, a cerut decanatului facultăţei juridice să fie primit din nou la examenul de abilitare ca docent în specialitatea dreptului civil, pe lîngă facultatea de drept din Iaşi.

D. Demetrescu a prezintat decanatului următoarele interesante lucrări:

1). Observaţiuni asupra pactului comisoriu expres. 2). Titluri şi lucrări, 3). Introducere la studiul transcripţiunei, şi 4) Despre acţiunile de bună credinţă (studiu de drept roman).

● Consiliul de disciplină al baroului din Iaşi a fost convocat pentru Sîmbătă, 26 c. ora 2 p. m., spre a se pronunţa asupra cererei făcute de mai mulţi avocaţi de-a se întruni baroul şi a discuta modul cum s'a condus consiliul în chestia grevei.

● Următorii învăţători din judeţul nostru au fost admişi să treacă examenul de definitivat: Emilia Cazaban, Mihai Damir, Const. Laurescu, Dimitrie Mardare, C. Popovici, Octav Bart, Elena Ionescu, Paulina Neculcea, Ioan Corlat şi Eugen Galinescu.

● Administraţia ziarului *Adevărul* ne roagă să anunţăm că din cauza sărbătoarei naţionale de ieri, *Adevărul* n'a apărut şi, deci, nu va fi distribuit astă-zi, Vineri seara, în Iaşi.

● Parchetul a fost înştiinţat de următorul fapt:

Alaltă-eri fata Floarea Coclenci din com. Popeşti urma să'şi serbeze căsătoria cu un flăcău din sat. Cînd totul era pregătit pentru nuntă mireasa dispăruse.

S'a constatat că ea furase de la tatăl ei suma de 100 lei şi nişte obiecte şi a dispărut în tovărăşia băietanului Dimitrie Chetroi.

Din cercetările făcute s'a constatat că cei doi amorezaţi s'au refugiat la Iaşi.

● Bacalaureaţii din regimentul 7 Cavalerie din localitate vor face zilele aceste un marş până la Vaslui sub conducerea d-lui locotenent Alexandrescu.

● Ministerul instrucţiunei a aprobat, după cum am mai anunţat, ca membrii cercului ştiinţific studenţesc, să ţie conferinţe ştiinţifice în localurile şcoalelor primare din cartierele Nicolina şi Tataraşi, cu începere de la 25 Ianuarie, curent, în toate Duminicile şi serbătorile mari.

Orele de conferinţe vor fi între 2—4 p. m.

Conferinţele se vor ţinea sub supravegherea domnului Paul Bujor, decanul facultăţei de ştiinţe.

● **Universitare.**—Dl. D. Alexandrescu va continua cursul de doctorat cu licenţiaţii facultăţei juridice, mâine Sîmbătă, 26 Ianuarie, orele 4 jum. d. a.

— D. I. Caragiani, profesor de limba şi literatura greacă, îşi va continua cursurile Lunia, Mercurea şi Vinerea la orele 2.

— Cu începere de Marţi, 22 Ianuarie, d. Gheorghe Pascu, licenţiat în litere, va ţinea, la Seminarul universitar, lecţii, curente de limba romînă cu elevii clasei a IV.

— Astăzi Vineri, la orele 3 p. m. dl. practicant I. G. Răşcanu, va ţinea lecţia de probă practică la Matematici cu elevii clasei a VI modernă la seminarul pedagogic universitar critic va fi dl. Gh. Giuncu; iar raportor d. D. Rădulescu.

■ Numai astă-zi şi mâne au loc ultimile serate ale fermecătoarei balerine „La Perle". Ea se reîntoarce apoi la Paris, la Théatre Marigny.

La cinematograf seria nouă cuprinde sujete superbe. Zîna păduirlor, legendă franceză special compusă la Theatrul din Vincennes, proprietatea casei Patné Frères, este o capo d'operă incomparabilă. O vedere foarte interesantă este noul balon militar „Ville de Paris" care înlocueşte astă-zi balonul „Patrie". Eşirea monstrului aerian din hangarul lui, ridicarea in văzduh, evoluţiile balaurului aerian şi reintoarcerea sunt fidel redate, absolut exact de pe natură.

E un spectacol sublim şi înfiorător in acelaşi timp când balonul pluteşte in aer şi stăpâneşte văzduhul.

● D. A. A. Bădăreu soseşte astă-zi seara în Iaşi.

Fruntaşul nostru va sta aci până Duminică seara.

✱ In beneficiul a doua din societarele de valoare ale teatrului nostru, doamnele Momuleanu şi Zoe Conduratu se va representa, la 9 Februarie, frumoasa piesă „Muschetarii".

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 25 Ianuarie

Intrunirile conservatoare din Prahova

Ploeşti.—Eri au sosit aci d-nii Gh. Gr. Cantacuzino şi Mişu Cantacuzino. Publicul care a aşteptat la gară şi care a luat parte la club era foarte restrîns.

In mijlocul unei săli aproape goale, d. Luca Elefterescu a asigurat pe fostul şef al partidului conservator de tăria organizaţiei conservatoare din Prahova.

D. Raica, fost senator, şi-a exprimat îndoiala asupra viitorului partidului condus de d. Carp.

D. Cantacuzino, vădit indispus de cele spuse de d. Raica, a plecat la gară, urmat de cîte-va trăsuri.

*

Seara la ora 9 a avut loc în saloanele de la Grand Hotel, prima consfătuire a conservatorilor democraţi.

Toate casele ce dau în strada M. Kogălniceanu erau iluminate. Au asistat un mare număr de prieteni din localitate şi din judeţ.

Intrunirea a fost prezidată de d. Bucur Spirescu şi au luat cuvîntul d-nii Gh. Dobrescu, Bucur Spirescu, Christea Negoescu şi Victor Bilciurescu.

A domnit un entuziasm extra-ordinar şi întrunirea s'a terminat la orele 11.

De la comisiunea superioară agricolă

Bucureşti.—In ultimile zile comisiunea superioară agricolă s'a ocupat cu redactarea unui contract-tip care va fi distribuit în toată ţara, precum şi cu redijarea brevetelor lucrătorilor care vor fi angajaţi la moşii.

Comisiunea s'a mai ocupat apoi cu interpretarea unor articole din legea tocmelelor agricole, care nu erau tocmai clare.

In ce priveşte numirea inspectorilor agricoli, comisiunea a hotărît să cheme la sediul ei ofertanţii şi să le ceară să dovedească prin acte aptitudinea lor în specialitatea agricolă.

Banchetul soc. centrale a societăţei agricole.

Bucureşti.—Aseară a avut loc la sediul societăţei centrale agricole, un banchet dat cu ocazia jubileului de 20 ani de existenţă a acestei societăţi.

La şampanie a tuastat: d. Colibăşeanu, care a aratat rolul important ce'l are această societate în timpurile de faţă; a vorbit despre importanţa momentului actual prin reformele ce vrea să le realizeze guvernul; a susţinut că proprietarii vor da concursul lor guvernului pentru opera de pacificare întreprinsă şi a închinat apoi pentru M. S. Regele.

D. Const. Stoicescu, fost ministru a vorbit despre însemnătatea clasei proprietarilor în viaţa socială şi a susţinut că ea nu trebue oprimată, dar că ea nu poate refuza concursul, pentru opera de îmbunătăţire a stărei celorlalte clase.

D. Hagi Tudurachi a tuastat pentru presă şi a răspuns d. Gr. Ventura, redactor la «Conservatorul».

Agitaţia cârciumarilor

Bucureşti.—Precum se ştie, astăzi începe în Cameră discuţia proectului de lege pentru înfiinţarea monopolului cârciumelor.

Poliţia a luat cele mai riguroase măsuri spre a opri accesul publicului. Pe tot parcursul, pe strada Carol şi pînă în dealul Mitropoliei,—e complectă desfăşurare de forţe.

Aceasta din cauză că astăzi la ora 2 are loc în sala Dacia o întrunire a cârciumarilor şi aceştia au de gînd să meargă în corpore la Cameră.

Şcoale de adulţi

Bucureşti. — Prin viitorul budget al ministerului şcoalelor, se prevede înfiinţarea a şaptesprezece şcoli de adulţi în judeţul Roman.

Reorganizarea armatei

Bucureşti. — In cursul săptămînei aceştia, d. general Averescu va depune pe biroul Camerei proectul de reorganizarea armatei.

Intre altele, ministrul de răsboiu se ocupă prin proectul seu de soarta reangajaţilor.

In jurul unor declaraţii ale d-lui Sturdza

Bucureşti. — Se comentează foarte mult că d. Sturza s'a folosit eri de prilejul interpelărei d-lui Dissescu pentru a face din nou formala declaraţie că guvernul nu va contracta nici un împrumut.

Primul ministru a reeditat convorbirea cu care a avut'o cu repausatul Hauseman, directorul Disconto Gessellschaft din Berlin, pentru ca apoi să poată să spue că nu va face nici un împrumut cu toate că situaţia financiară e foarte bună acum.

Declaraţia aceasta se pune în legătură cu o alta făcută imediat după asta, că guvernul va prezenta legea contra trusturilor.

Legătura e prea transparentă şi indică ca d-nul Sturdza va prezenta legea, ori-care ar fi presiunile ce s'ar fi încercat a se face.

Revoluţionari arestaţi

Petersburg.—Numeroase percheziţii au fost făcute în centrul capitalei.

Cîţi-va revoluţionari au fost arestaţi. S'au găsit nişte deposite de arme şi muniţiuni.

Surprins de vijelie

Blidah.—Detaşamentul trimes în expediţie la muntele Ferruka, a fost surprins de o vijelie teribilă şi din cauza zăpezei căzute, a stat 6 zile cu comunicaţia întreruptă.

Evenimentele din Lisabona

Plecarea lui Franco. Abrogarea măsurilor dictatoriale Reapariţia unui ziar suspendat. Hotărirea unei regine.

Madrid. — Fostul prim-ministru Franko a sosit aci şi pleacă diseară probabil la Paris.

Lisabona.—Regele Manuel a abrogat două decrete care restrîngeau libertatea presei şi un altul mărind în mod arbitrar puterile judelului instructor.

Se confirmă că tânărul rege primind pe miniştri a afirmat cu hotărâre dorinţa sa de a fi mereu fidel constituţiei şi de a nu recurge nici-odată la dictatură. Miniştrii au hotărît ca preşedintele camerei va fi un progresist. Ziarele spun că deţinuţii politici au fost autorizaţi să scrie familiilor lor, sub coperta deschisă.

Lisabona.—„Diario popular" suspendat de Franco a apărut din nou sub numele lui foarte popular. El declară ca va susţine guvernul spre a colabora la linişte.

Lisabona.—Se spune că regina Mari Pia, dorind să se ocupe în viitor numai de religie şi să păstreze amintirile copiilor ei, s'ar fi decis să se retragă în Italia.

Dezmintire

Paris.—După o întrebare a ministrului Franţei la Tanger, miniştrii lui Abdel-Aziz au negat că s'ar fi adresat Germaniei spre a protesta în contra modului de a proceda al francezilor.

Lupte în Maroc

Paris.—Generalul D'Amada telegrafiază că trupele sale au înaintat la 2 Fefruarie spre Berrechid, unde a avut loc lupta de la 2 curent. Cavaleria şi gumierii au respins inamicul, care după prînz reîncepu lupta, dar uşor fu învins. Mehala s'a retras spre Settat; avem 5 răniţi uşor. Perderile inamicului sunt mari.

Numiri în corpul diplomatic

Paris.—La consiliul ţinut la Eliseu d. Pichon a declarat că guvernul rusesc a primit ca d. Touchard să fie numit ambasador la Petersburg, Bompard fost ambasador în capitala Rusiei a fost promovat mare ofiţer al legiunei de onoare. Ministrul de externe a citit apoi telegramele din Maroc, arătînd că situaţia nu s'a modificat nici milităreşte, nici diplomaticeşte.

De cînd a fost interpelarea la cameră, guvernul se menţine strict în torminii ordinului de zi, dat de Cameră. Nici un alt incident nu s'a întîmplat.

Camera

Bucureşti.—D. Z. Filotti cere să i se puie la dispositie dosarele, convenţiunele intervenite între serviciul maritim romîn şi sociatăţile „Norddeutscher Lloyd" din Brema şi „Müller" din Rotterdam.

D. Georgel Mîrzescu citeşte proectul pentru recunoaşterea de calitate morală soc. „Fraterna Romînă" din Iaşi. Proectul se admite.

D. Z. Filotti cere guvernului să vie cu o lege prin care să reguleze situaţia legală a societăţilor şi asociaţiilor ce se constitue la noi şi care scapă de controlul statului.

D. Costinescu recunoaşte că e necesar un asemenea proect, dar el nu a putut fi adus din cauză că guvernul s'a ocupat cu chestiuni mai importante.

Camera trece în secţii.

Senatul

Bucureşti. — D. Grădişteanu vorbeşte în chestia personală cu d. Sturza.

D. Maiorescu îşi desvoltă interpelarea sa în privinţa activităţei extra şcolare a învăţătorilor şi spune că este evident că politica a fost întrodusă în învăţămîntul primar.

Vorbind despre atitudinea guvernului în chestia agrară, d-sa spune că pe cînd la Cameră oratorii liberali scoteau argumente în favoarea legilor din doctrina socialistă, iar miniştrii erau foarte expansivi, la Senat din contra guvernul pastra o vădită rezervă, susţinerea teoriilor se făcea în surdină, guvernul se arata foarte conciliant cu opoziţia.

Era un soiu de operaţiune chirurgicală ce se făcea, iar marii proprietari erau anestiziaţi, spre a nu suferi prea mari dureri de pe urma amputaţiunei drepturilor lor şi ceiace este mai caracteristic pentru starea de lucruri, a fost faptul că la Senat nici d. Haret, nici d. Morţun n'au azistat.

Era o abţinere voită, anume calculată. Revenind la chestia activităţei extra şcolare a învăţătorilor, d. Maiorescu spune că e trist că învăţătorii au fost acuzaţi, dar şi mai trist este faptul că proprietarii continuă de a indica pe învăţători şi preoţi ca elemente care au contribuit la nenorocirile de astă primăvară.

Că d. Haret a făcut potitica cu învăţătorii se vede clar şi din faptul că în prefaţa celebrei sale broşuri, d-sa spune că partidul conservator refuză a recunoaşte drepturile ţărănimei, atunci cînd respinge ideia Casei rurale. Ce înseamnă această, alta de cît că se iace politică.

D. Maiorescu continuă.

Prima Societate de Economie

DIN

URBE IAŞI

Convocare

Domnii membri ai Primei Societăţi de Economie din Urbea Iaşi, sunt convocaţi în Adunare generală pe **Duminică 27 Ianuarie 1908** ora 1 p. m. în **Sala Pastia**—*Piaţa Unirei colţ cu strada Seulescu.*

La ordinea zilei sunt următoarele cestiuni:

1). Raportul Comitetului de administraţie asupra mersului afacerilor Societăţei în cursul anului social 1906—1907, aprobarea bilanţului şi descărcarea administraţiei de gestiunea acestui an.

2). Raportul Comisiunei de control privitor la constatările făcute de dânsa prin verificarea registrelor de comptabilitate precum şi a operaţiunilor efectuate în intervalul dela 1 Mai la 31 August 1907, şi care comisiune a luat parte la alegerea şi împărţirea dividendului pe anul 1906—1907.

3). Alegerea a trei membri în Comitetul de administraţie al Societăţei conform art. 29 şi 55 din statute.

4). Alegerea comisiunei de control conform art. 29 şi 41 din statute pentru verificarea gestiunei pe timpul dela 1 Septembrie—31 Decembrie 1907.

5). Votarea budgetului Societăţei pe anul social 1907—1908.

6). Incuviinţarea de a se acorda împrumuturi cu amortizare în rangul al II după Creditul Rural.

7). Cererea d-lui C. Albu relativ la o îndemnizare pentru vînzarea moşiei Cristeşti.

8). Cestiunile ce se vor ivi în cursul şedinţei.

Aceasta fiind a doua convocare, adunarea poate lua decisiuni obligatorii pentru toţi membrii Societăţei cu majoritatea voturilor asociaţilor prezenţi, conform art. 53 din statute.

Preşedintele Comitetului de Administraţie

V. I. RADU.

Convocare

A 32-a adunare generală a acţionarilor Casei de Scont şi Imprumut din Iaşi va avea loc conf. art, 34 din statute în ziua de Duminică 10 Februar 1908 ora 1 p. m. în localul Societăţei din Iaşi strada Primăriei No. 17.

Ordinea de zi este cea următoare:

1) Raportul consiliului de administraţie asupra mersului societăţei în cursul anului 1907.

2) Raportul cenzorilor conf. art, 186 alin. 6 cod. com.

3) Aprobarea conturilor exerciţiului închis la 31 Decembrie 1907 şi descarcarea consiliului de administraţie de gestiunea sa.

4) Distribuirea beneficiului net pe anul 1907.

5) Alegerea a 3 membri în consiliul de administraţie.

6) Alegerea a 3 cenzori şi tot atîţia supleanţi pentru supravegherea operaţiilor sociale în cursul anului 1908.

Pentru ca acţionarii să poată lua parte la Adunarea generală trebue să depue acţiunile la sediul Societăţii cu zece zile înainte de termenul fixat pentru adunare.

Cabinet pentru Dentistică şi boli de gură

D. Pekelman

&

Dr. med. M. Pekelman

S Alexandri 3

Casele (Hălăceanu)

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAȘI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa II-a a Loteriei

Tragerea

la 4 5 Februarie 1908

LEI 70,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîștigurile sunt mai numeroase și mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîștiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 Lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șepte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Cereți de Urgenta

Lozuri Norocoase

NUMAI DE LA

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 4
1/4	Un sfert	Lei 8
1/2	Una jumàtate	Lei 16
1	Loz întreg	Lei 32

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează serviciu cel mai Prompt și conștiincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

SIROPUL D-ului ZED

are pentru basa principală **Codeina și Tolu**; el inlocuește **Pasta Zed** și poate fa ntrebuințat pentru a indulci ceaiurile și laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuși de puțin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Folosește de minune în contra **irritațiunilor, peptului** și **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei magăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** și la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAȘI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete și geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uși cercevele de ferestre, etc. pe prețuri cele mai eftene.

Scânduri pentru dușamele, geluite pe 4 fețe, cu uluc și langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe mașinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt și conștiincios

Fabricațiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roți de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iași

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAȘI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această brânșă.

O mașină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vind cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași

TIPOGRAFIA H. GOLDNER IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSU SI ANTI-BILIOSU

Preparatu de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** și ca **Depuratif**.

Elu este mai cu seamă utilu *medicilor de țară, familiilor depărtate de ajutorile medicale* și *classel lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-facătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelașu timp ca si răcorĭtoru. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elu pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ mai frageți si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Ua experienția de mai mult de **SESE-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de ua eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Ua broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care bucățică de veritabil Elixir Guillié

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f.**

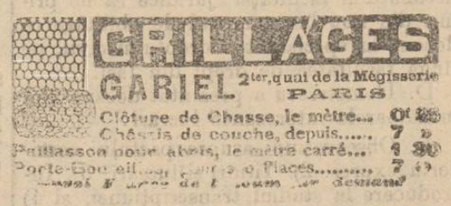

Iași—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalație pe motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul V.— No. 348. Duminecă 27 Ianuarie 1908

VIITORUL?

Cineva dintre credincioșii d-lui Carp, îmi spunea zilele aceste:

— „Nu ridicați în slavă succesul de azi. Veți vedea în curînd, peste o lună, peste trei, peste un an, cîți din entuziaștii de acum vor rămînea încă în jurul d-lui Take Ionescu. Dacă sunt dispus să conced șefului dv. douăzeci și cinci la sută de partizani devotați, gata la luptă și la sacrificiu, gata să-l urmeze ori unde, în orice întreprinderi și în orice împrejurări,—restul — cei șaptezeci și cinci la sută,—rămîne însă un efectiv nesigur și nehotărît, prea mult legat de micile mizerii ale vieței pentru a nu se lasa atras aiurea de tot ce ar putea să-i încînte speranțele dezamăgite".

E de sigur un sîmbure de adevăr, în observația aceasta, care oglindește credința manifestă a multor dintre prietenii de eri. Dar nu mai mult de cît un adevăr de ordine generală, care mai exact s'ar putea tălmăci astfel: „unde e organizația politică, ideală sub raportul acesta, —așa de unitară în ideile sale și așa de omogenă în compoziția sa,— care să n'aibă de suferit nimic de pe urma acțiunilor ei proprii, și care să nu dezamăgească speranțele celor prea mult legați de nevoile lor individuale?"

Defecțiuni viitoare? Se poate.

E ceva însă, mai presus și de mai mare însămnatate, și de cît defecțiunile aceste și de cît chiar corectivul lor firesc care stă în cuceririle viitoare și în adeziunele ce vor veni să mărească încă noua organizație democrată.

E însuși faptul formațiunei spontanee a „noului partid", e răsunetul cel mare pe care un singur apel l'a avut în țara întreagă, e dragostea, e căldura, e încrederea cu care s'a primit și s'a îmbrățișat pretutindeni noua acțiune a d-lui Take Ionescu.

Pot fi de sigur, în rîndurile celor mulți, și minți înguste care n'au prins rostul îndrumărei nouă, pot fi în mijlocul lor și caractere mlădioase care nu vor rezista ademenirilor din afară, — o armată întreagă n'are numai eroi, un partid politic nu poate cuprinde numai spirite luminate—ceea ce însă e netăgăduit, e că nimic factice nu leagă massa aceasta de oameni strînsă la olaltă dintr'o singură pornire. Căci ceea ce a decis de existența ei, ca colectivitate organizată, sunt lucruri care au rădăcini adînci în viața noastră socială, și mai e comunitatea reală a nevoilor obștești unită cu neîncrederea în formulele înguste care au zugrumat atîta vreme năzuințele cele mai drepte.

Cînd aceste lucruri stau la baza acestei organizații, veche în alcătuirea sa, nouă în direcția pe care și-a imprimat'o, cînd atîtea garanții îi asigură dreptul la viață și datoria la muncă,—e o copilărie a face prognosticuri care decid de soarta partizanilor după coeficiente și formule.

Viața n'are formule, ea curge cum curg torentele de munte, fără a putea fi împedecată în cursul său. Nu se poate opri formarea și desvoltarea unui organizm social născut din nevoi și năzuinți recunoscute, cum nu s'ar putea zugruma viața unui popor liber, cu instituții care l'ar întoarce la timpuri pe care le-a trăit cîndva în urmă.

Asemenea lucruri sunt mai presus de noi și de puterile noastre mărginite.

Un sistem

D. Dimitrie A. Sturza nu vrea ca liberalii din Parlament să vorbească; d-l Sturza nu vrea ca rarii oposanți din Parlament să vorbească.

Cu formula „în interesul țărei", primul-ministru ar dori un Parlament de surdo-muți. Doar să voteze și să voteze alb—dar alta nimic.

Chiar și unor oameni superiori cum sunt domnii Maiorescu și Dissescu, d-nul Sturza ar fi voit să le oprească vorba.

Amîndoi acești barbați au adresat interpelări cari priveau foarte de aproape pe d. Haret, pe acest faimos fruntaș liberal-național cu accese—foarte dese—pur anarhiste.

Ei bine, sistemul tăcerei a fost călduros recomandat și domnilor Maiorescu și Dissescu. Pretextul iè superior: avem altele mai urgente de făcut.

Adevărat. Dar presența d-lui Haret în minister cere și ea o urgentă explicație din partea guvernului.

Interpelările celor doi foști miniștri conservatori erau deci foarte bine venite, erau foarte folositoare, pentru că, chiar dacă situațiunea d-lui Haret în actualul cabinet ar fi—cum se pare—foarte tare și dacă ori ce campanie contra sa ar fi în zadar, era de mare nevoe ca acțiunea anarhică a acestui ministru să fie desbătută în Parlament și desbaterile deveneau mai importante prin faptul că doi fruntași ai țărei se aflau în fruntea lor.

D. Sturza, care știe cît de vinovat ie d. Haret, cît ie de impulsiv în oposiție și de detractor la guvern, s'a simțit jenat de situația prietenului seu și, ca să-l scape—a dat a înțelege că interpelările d-lor Maiorescu și Dissescu sunt antipatriotice și a rugat să renunțe la desvoltarea lor.

Se înțelege că n'a fost ascultat și ie natural ca, ori cît de fundate au fost interpelările acele, d. Haret nu se va clinti din locul seu.

Dar sistemului d-lui Sturza ar trebui să-i se pună capăt, căci omul acesta, sub pretextul patriotismului, caută să reducă Parlamentul la o ficțiune și să înăbușe dreptul de a discuta.

Dacă liberalii primesc această subjugare—faptul îi privește. Dar să se lase libertatea discuției macar celor din opoziție căci altmintreli prea va deveni Parlamentul un institut de surdo-muți.

Mărul discordiei

In jurul șefiei.

Dl. P. P. Carp, care s'a bizuit totdeauna în politica sa conservatoare pe cercul relativ îngust de prieteni, cari erau în jurul său, a fost în diferință de vederi cu șeful partidului conservator, Lascar Catargi, pentru că avea pe ce să se razăme.

P. P. Carp vorbea în numele alor săi și ai săi vorbeau în numele lui cc. Petraki.

Toți acești prieteni—intelectuali — i'au fost adusi d-lui P. P. Carp de cercul *Convorbirilor literare* și de *elevii* d-lui Tit Maiorescu, de *supărații* lui Conu Lascar, cum și de cei cu *trecerea gărlei*.

Din cauza acestui cerc îngust de prieteni d. P. P. Carp a făcut nota discordantă în tot timpul conducerei partidului conservator de către Lascar Catargi.

Ba ce e mai mult.

Din faptul că Regele în 1888 Martie a dat puterea D-lui T. Rosseti, un asociat în politica personală a d-lui Carp, a crezut fostul șef *in partibus* că poate înjgheba și partid odată avînd puterea.

S'a înșelat.

Dar starea acea de suflete a trădat tot ascunsul de gîndire al d-lui P. P. Carp, care umbla cu îngropări de clasa I față de șeful real al partidului conservator.

Cu toate aceste sentimente vădit ostile, d. P. P. Carp a fost luat ca asociat în guvern de către însuși Lascar Catargi și *patru* ani în șir a reușit prin tactul cuminte al șefului să stoarcă din Conu Petraki și ai săi tot ce aveau mai bun—ideile și legile lor—și să lase pe al doilea plan tot stocul de rivalități și veleități de preponderență.

Avea Lascar Catargi o ținută bună și practică, *inofensivă* în aparență, *largă* în procedură și *sigură* în urmări: *să ai în guvern majoritatea și ministerul de interne, și poți lucra chiar în tovărășie cu dușmanul.*

Patru ani de zile Lascar Catargi a guvernat cu această tactică și a reușit. N'a jignit cu nimic pe d. P. P. Carp, de și l'a dominat; nu s'a sinchisit de *coada* prietenilor d-sale; și a impus unitatea de vederi întregului cabinet conservator.

Șeful adevărat și impus s'a dus.

De aici frămîntări, sbuciume interne, lupte fratricide.

Șefia d-lui Gh. Gr. Cantacuzino a fost contestată de d. P. P. Carp.

Nu cred să se fi cheltuit mai multă hârtie și cerneală vre-o dată ca în decursul anului 1899 — 1900 pentru a se dovedi incapacitatea șefului *ales*, nu *impus*, prin autoritatea-i recunoscută.

Și Gh. Gr. Cantacuzino a fost răpus de două ori.

Supt forma blajină a fuziunei, de fapt Conu Iorgu cedase pasul lui Conu Petrachi. Blasonul imperial a dat pasul *pecetei răzășului boerit*, și Țibăneștii au învins Florești.

De cît în această sfadă de *epigoni* pentru șefie, partidul conservator își îndreaptă în marea lui masă privirile spre omul care isbutise ca în 17 ani de viață de ministru și fruntaș ales *să cucerească* toate inimile, să *predomine* toate gîndirile, *să tărască* după el toata voințele.

Invingătorul și învinsul și-au dat frățește mâna, și uitîndu-și ura învechită, i-au înodat prietenia pe interesul comun de a strivi pe cel ce se rîdicase asupră-le prin superioritatea ingeniului său.

Evenimentele de la 9 Ianuar — 2 Februar se învîrtesc în jurul acestor fapte.

Acest asentiment îl trădează și mărturisirea indirectă a altor 2 fruntași: N. Filipescu și Alex. Marghiloman. ***

Manifestări sincere

Faptele politice petrecute de la 9 Ianuarie încoace au produs la o samă de prieteni manifestări de vădită dragoste, care cîntăresc în ele împrejurările și dau nota celor petrecute.

Un prieten scrie:

„Divorțul socialminte este un act reprobat, dar se practică; este din contra „folositor politicește, și uneori se impune, „mai ales în evoluția spiritelor de azi. „Salut sosirea d-lui Take Ionescu. Trăiască democratismul".

Alt prieten scrie:

„Suntem și noi cu trup și suflet pentru „acțiunea d-lui Take Ionescu, și cred că „mulți îl vor urma și de aici din cauza „principiilor democratice, pe baza cărora „își va clădi programul său politic și ac„tivitatea sa".

Altul arè frumosul prilej de a face următoarele judicioase manifestări:

„Veneam la Iași. In tren m'am întîlnit cu un prieten cu care am rupt vorba despre cele politicești. Și unul și altul am fost de părere că viitorul partidului conservator stă în o ruptură și gruparea elementelor conservatoare și democratice supt șefia d-lui Take Ionescu. Prezicerele s'au realizat. M'a bucurat foarte mult aceasta, întru cît însamnă încă un triumf pe cîmpul politic. Laurii și valoarea nu se vor cîștiga pe acest teren de activitate prin *tradiție* și *naștere*, ci prin muncă cinstită și nepregetată, închinată intereselor celor mulți. Iată o achiziție a secolului nostru, peste care nu se va trece, nici va fi îngăduit cuiva— fie chiar boerilor—să calce, fără să se răzbune.

Cu Take Ionescu e dar munca, grija și dorul de cei mulți, dezinteresarea personală, altruismul social. Fără aceste virtuți sociale nu poți guverna noroadele..."

Dacă dăm loc la aceste manifestări politice este că ele isvoresc dintr'un sentiment de adîncă sinceritate, convingere și zi pe zi ele lățindu-se vor atrage în rîndurile noului partid conservator democrat tot ce e gîndire liberă, inimă curată, voință neîntinată și vor asigura șefului nostru dragostea celor mai mulți pentru care el și-a închinat de demult tot talentul său, tot sufletul său, toată munca sa.

CATE-VA NOTE

Cea mai nimerită numire într'o funcțiune este incontestabil acea a d-lui Drăguțu Chioru, ca supraveghetor în serviciul creditului viticol.

„Doi ochi albaștri, ca fundul mărei"—se eclipsează în fața acestui nimerit nume: Drăguțu Chioru. Căci ce să mai facă ochii frumoși, cînd serviciul creditului viticol este supraveghiat de Drăguțu Chioru!

*

Doi foști societari de clasa I ai teatrului Național din Iași, cari au avut fie-care perioada lor de strălucire, au murit amîndoi, unul astăvară, cealalt ieri sub seară—în exercițiul unor funcțiuni identice, dar cari se osebeau fundamental de acea a carierei de artist dramatic.

Alexandru Rădulescu-Mariu, care a murit în August trecut și Mihai Popovici-bătrînul, pe care bătrînețele l'au doborît ieri, cumulau, în adevăr, acest duo neînțeles: pensionari ai teatrului național și...intendenți—ai azilelor de bătrîni și bătrîne din Iași.

Mihai Popovici bătrînul, pe care generația tînără a Iașului nu l'a mai cunoscut, a fost trecut la pensie, acum opt ani, cu *cinci zeci lei lunar*. Cu suma aceasta el n'ar fi putut răsbi în lupta pentru existență, chiar dacă n'ar fi fost—ceea ce era—hrănitorul și susținătorul unei numeroase familii.

Și ca să poată trăi într'un oraș a cărui scenă o cinstise ani îndelungați cu talentul seu real, fruntașul actor, resplătit cu cinci zeci lei pensie lunară, s'a prefăcut în administrator al azilului de bătrîni.

L'am întrebat într'o zi cum o duce la „postul" seu.

— Cam greu, fu respunsul. Mi s'a dat un rol nou: pe scenă l'am făcut pe împăratul, pe contele, pe cavalerul medieval.

Nici odată, însă, pe superiorul bătrînelor infirme.

Cu Mihai Popovici—bătrînul, s'a stîns cel mai bătrîn, cel mai leal și cel mai simpatic d'intre artiștii dramatici ai Iașului.

OAMENI ȘI LUCRURI

In lumea dreptății

O telegramă din Paris a anunțat moartea lui Pierre Manau în vrîstă de nouă zeci de ani. Manau era prea cunoscutul procuror general care a funcționat în procesul lui Emile Zola înaintea Curței de Casație cum și mai tărziu în procesul de revizuire a afacerei Dreyfus în care a jucat rolul deciziv. Cuvîntările ținute de acest bătrîn—pe atunci în vrîstă de opt zeci de ani—din înălțimea celei mai mari demnități, au produs în vremea lor cea mai mare impresiune atît prin forma lor plastică cum și prin adîncimea lor juridică și prin francheța, prin curagiul lor. Indată după terminarea afacerei Dreyfus bătrînul magistrat s'a retras în viața privată încheiind o carieră glorioasă printr'o operă înalt umanitară.

Numele lui Manau a rămas de-a pururea legat de acea mare tragedie care a zguduit Franța cu o vulcanică violență și nu a luat sfîrșit pînă n'a fost asigurat triumful desăvîrșit al adversarului și al dreptății; iar unul din factorii de căpitenie ai uriașei drame a fost și acest octagenar al cărui glas căpătase vigoare de tinerețe sub farmecul cu care conștiința lui era atrasă de un ideal atît de scump, —biruința unei cauze drepte, mîntuirea unui nevinovat...

Revăd în goana amintirii și în repede succesiune, epizodele bogate, a acelor persoane cari luase importanța unor evenimente istorice universale; revăd capitolele acelui formidabil roman, mai complex de cum l'ar fi putut născoci cea mai uriașă fantazie de scriitor; revăd acele lupte homerice, acele frămîntări neasemănate, acele fluvii de eloquență, acel potop de întîmplări și de surprinderi,—iar în mijlocul tuturor figura de marmoră a veteranului Manau, neclintit și necutremurat de nimic, neînfricoșat și neînduplecat de nimeni, ci rostind de pe tribună adevăruri mari și eterne ca aceste:

„...Pentru mine nu există afacerea Dreyfus, nici afacerea Esterhazy, nici afacerea Zola, ci afacerea X. Justiția și nepărtinirea D-v sunt aceleași pentru toți. Dacă legea a fost ocolită, dacă dreptul de apărare a fost călcat în ori ce mod, veți cassà. Afacerea va veni înaintea altor judecători și singura dorință ce am e liniștirea violențelor, potolirea patimelor care ar fi făcut rușine lui Voltaire, precursorul marei Revoluțiuni și apostolul toleranței. Procesul acesta a stărnit dușmănii deplorabile în țară, ba aproape și în familii. Să fim deci calmi, cu sînge rece, dacă voim să ne respecte lumea.

Cum! Nu are voie cineva să aibă o altă părere decît a vecinului fără a se expune a fi tratat ca trădător și vîndut?

...Trădători! Vînduți! Iată injurii ce s'au adresat fără teamă unor barbați ca Scheurer-Kestner, Trarieux; acelora care cu dispreț au fost numiți, „intelectuali" și pe care eu îi numesc barbații superiori ai țării, bărbați cari fac fala și onoarea Franței!".

...Și bătrînul acesta a convins, a biruit a luminat cu părul său alb, cu sufletu său curat, cu cugetul său senin. Iar pe urmă,—s'a retras mulțumit în pacea căminului său, în liniștea bătrînețelor sale.

Astăzi toți acei eroi, acei intelectuali—Kestner, Trarieux, Zola, dorm somnul de veci; iar acuma cade încă un ram viguros din acel mare copac sădit în inima Franței și care i-a dat roade prețioase: adevărul și dreptatea.

Rodion.

Scriitorii plătiți

Un an de progres.—D. Iorga și literatura —Concurența revistelor.—Poezia și banii.—Odinioară și acum.—3000 lei!—Arte plastice și literatură.— Subvențiile d-lui Iorga.—Plătiți scriitorii!

Fecundul scriitor și „gazetar" d. N. Iorga, deputat al Iașului, e amărît. Se știe că după retragerea d-sale de la „Semănatorul"—unde făcea literatură și ziaristică dintr'odată—d-sa și-a împărțit activitatea între cele două publicațiuni periodice—în afară de arhinumeroasele volume—„Floarea darurilor" și „Neamul". Cea dintăiu, ne avînd sprijinul liceanilor a încetat fără să lase vr'o urmă în literatură, fără să fi lăsat vr'un gol, vr'o părere de rău. Și de aceea d. Iorga e amărît în potriva publicațiilor cu răsunet, cu succes, sau cu „tiragiu". Lucrul acesta l'a exprimat d. Iorga în una din cele mai confuze fraze cîte le-a așternut vr'odată scriind într'un număr recent al „Neamului Romînesc":

„A fost cu neputință ca din sărăcia „Sămănătorului" să se poată împărți salarii ca acelea care se puteau oferi de „Viața Romînească" ce se razimă și pe o puternică organizație politică, ai cărei membri o susțin cu toții, înțelegîndu-i însemnătatea față de „Convorbirile literare" junimiste. „Fraza, în prolixitatea ei fenomenală, cuprinde probabil o aluziune la cîțiva foști și actuali colaboratori ai „Sămănătorului" cari scriu și la revista iașană, în potriva căreia d. Iorga—și alții precît se crede—ridică învinuirea de a plăti—și încă prea mult—colaborarea scriitorilor. Lucrul e cunoscut, de oarece publicațiunea iașană, printr'un anunț permanent, cere colaboratorilor să fixeze prețul manuscrisului trimis—iar dacă nu, «prețul se va fixa de către comitetul de redacție».

E drept că o asemenea înștiințare e neobișnuită la noi și poate părea cam provocătoare, cam „burgheză". Dar cine ar avea dreptul să facă dintr'aceasta o învinuire? A fost cîndva în țară la noi o epocă de entuziasm, cînd publicistica izvora esclusiv din dorința de manifestare, cînd scriitorii se grupau în jurul unei reviste, a unei școli literare sau chiar numai a unei personalități. E probabil că numeroșii colaboratori ai d-lor Maiorescu și Negruzzi și nici chiar acei de mai tîrziu ai d-lui Gherea n'au tras foloase materiale din producțiunile lor. Vremea și împrejurările nu îngăduiau realizarea unor profituri bănești; cercul restrîns al cetitorilor, tiparul extrem de scump, iată atîtea condițiuni defavorabile, care în parte există și astăzi. Dar evoluția moravurilor și a împrejurărilor aduce nuoi condițiuni literare. Debușeurile cresc, gustul cetitului se dezvoltă, publicistica devine mai întinsă și ceva mai productivă; revistele se înmulțesc—iar oamenii și între ei și scriitorii—sărăcesc, în înțelesul că au tot mai multe nevoi sociale. De aci trebuința ca la rîndul său scriitorul, în schimbul colaborării, să fie plătit: eterna lege a cererei și a ofertei.

*

Acum cîți-va ani d. Rădulescu-Motru în excelenta d-sale „Noua Revistă Romînă" făcea un apel către publicul romîn:

„Există la noi, mai des poate ca la alte neamuri destui scriitori de talent, condamnați a rămînea în umbră din cauza grelelor relațiuni în care trăesc. Acești scriitori își văd cu amărăciune, munca lor întreruptă și distrusă după voia întîmplării; împrejurările îi opresc de a se forma pe deplin, de a publica volume spre a-și disputa premiile Academiei, iar vocațiunea îi îndeamnă să meargă tot înainte. Adevarate victime ale culturii și ale idealului, acești scriitori așteaptă și merită să fie încurajați.

„Un an de liniște dacă aș avea numai" 'și zice fiecare dintre dinșii, aș reuși să 'mi adun gîndurile, aș ști încotro merg..." *Un an de liniște*, din nenorocire e greu să se asigure tuturor, dar unuia singur, celui mai talentat, aceasta e cu putință, aceasta se poate încerca..."

Și d. Rădulescu-Motru apela la cetitori să subscrie pînă la suma de 3000 lei,—

spre a se da ca premiu pentru cea mai bună lucrare în vedere de a se asigura autorului ei „un an de linişte". Proectul nu s'a realizat; dar iniţiativa merită să fie amintită acum — cînd se impută unei reviste — care s'a nemerit a fi o revistă iaşană—că „conrupe" scriitorii prin onorarii excesive.

*

Nu cunoaştem mărimea sumelor acordate de „Viaţa Romînească" scriitorilor, dar ne amintim că acum un an publicaţia iaşană—ai cărui redactori nu erau încă „la putere" scria că:

„Munca literară cere incordarea tuturor puterilor sufleteşti; o dezvoltare normală a literaturii şi, în consecinţă, a culturii naţionale, nu e cu putinţă câtă vreme, pentru a-şi asigura pîinea zilnică, un Brătescu-Voineşti e silit să facă advocătură, un Vlăhuţă, Coşbuc, sau Sadoveanu să zgîrîe hîrtia şease sau opt ceasuri pe zi într'o cancelarie oare care, un Caragiale sau Gherea să se apuce de negustorie, în loc ca, în mod firesc şi fără sforţare în direcţie străină, să-şi găsească în îndeplinirea misiunii lor proprii şi răsplata muncii, atît de necesară neamului. Vă închipuiţi pe un Goethe, Heine, Maupassant sau Balzac, etc., tăind toată ziua, şuncă, pledînd pentru „aplicarea art. 151" sau scriind circulări administrative, pentru a putea trăi?

„Dacă membrii redacţiei noastre au muncit şi muncesc şi acum fără nici o remuneraţie, totuşi, făcînd apel la forţele literare din toate părţile Romînimii, am socotit că ar fi şi nedrept şi chiar imoral, ca o revistă ce se adresează unui popor de peste 12 milioane,—fiindcă pentru literatura şi cultura naţională nu există hotare—să nu poată forţa pe cetitorii ei să contribue, în schimbul momentelor de distracţie sau instrucţie ce li se oteră, la o răsplată cît de modestă a muncii literaţilor, — punîndu-se astfel un început modest, e adevărat, al unei dezvoltări „literare normale".

*

E posibil că răsplata e azi mai puţin modestă: cu atît mai bine şi cu atît mai de lăudat.

Nicăiri nu se consideră ca o ruşine cînd un scriitor e resplătit, tot aşa cum e natural ca un compozitor, un pictor, un sculptor să nu-şi dee produsul talentului în mod gratuit. Nici aiurea n'au fost totdeauna plătiţi scriitorii cum sunt astăzi. Racine şi Molièr n'au încasat în toată cariera lor „tantieme" cât încasează astăzi într'o stagiune de teatru un Sardou, Donnay, Lavedan, Capus sau Bernstein. Acelaşi lucru cu romanul, poezia s. c. l. Dar scriitorii vechi urmăriau alte avantagii sociale cari astăzi nu mai au căutare. Fiecare vreme cu cerinţele ei!

Curios e că d. Iorga—care, pe cîtştim, a fost de multe ori subvenţionat de profani şi de *profane* pentru „răspîndirea" de lucrări literare să protesteze tocmai d-sa! Dar ce sunt oare contractele d-sale cu ministeriul, ce sunt banii Academiei şi ai diverselor instituţii — dacă nu tot plată pentru o activitate publicistică? Numai visătorii în proză şi versuri n'au oare dreptul a primi răsplata producţiunilor lor? Mizeria care l'a silit pe Eminescu să facă pe bibliotecarul, pe revizorul şcolar şi chiar pe gazetarul („scriu, scriu mereu, scrie-mi-ar numele pe mormînt!"...)—n'a contribuit de sigur la manifestarea geniului său poetic; iar faptul că Grigorescu n'a murit sărac nu micşorează întru nimic gloria senină a marelui pictor romîn.

Dăunăzi ministrul de instrucţiune Belgiei a dăruit unui scriitor o frumoasă vilă mobilată, iar la noi sunt „înfieraţi" editorii de revistă—de ce nu şi librarii editori, d-le Iorga?—cari se cred obligaţi a asigura cîte unui scriitor tînăr măcar „un an de linişte", ca şi cum poet ar trebui să fie sinonim cu... coate goale!

Să speràm că progresul literelor romîne nu va asculta glasul de zoil al d-lui N. Iorga şi că literaţii nu vor fi lipsiţi de un drept elementar de firesc: răsplata muncii şi talentului lor. A.

Opinia în Provincie

FALTICENI.

BAL.—In seara de 20 c. în saloanele cercului militar a avut loc balul dat în scop filantropic, de către Societatea Reuniunea femeilor israelite din Fălticeni.

Persoanele care au organizat acest bal, care au tot meritul sînt: d-nele Süserman, Zibel şi Veintraub, iar cu aranjarea balului a fost însărcinat d. Moscovici.

D. Al. Cantacuzino-Paşcanu, mare proprietar în judeţul nostru, informat de acest bal şi în ce scop are loc s'a grăbit să trimeată societăţei suma de 100 lei, Societatea îi exprimă pe această cale viile sale mulţumiri pentru graba ce a pus să vie în ajutorul celor nevoeaşi.

De asemenea d. Isidor B. David mare comerciant a donat suma de 50 lei.

Societatea mai mulţumeşte membrilor cercului de lectură „Aurora" din Fălticeni, care de asemenea a dat tot concursul.

Saloanele erau decorate cu o adevărată splendoare şi feeric iluminate.

La ora 9 seara balul a fost deschis. Din mulţimea celor prezenţi am putut remarca pe: D-şoarele Mina Siiserman, Rebeca Cohn, Rebeca Lazarovici, Fany Wexler, o brunetă răpitoare, Malvina Faer, M. Segal, Fany Halperrn, Rosentzveig, Zvibel, Paulina Leibovici, Mina Marcovici, Dora Moscovici, Roza Botoşeneanu, Betty Moscovici, Leontina Jegher, Eti Losneanu, Nachtt, Polocan, Bernştein, Herman, Dolberg, Diamant, Ornştein, Clara Veiselberg, Faingold, Rosenthal, M. Leibovici, Schackter, Baratz, Schaffer, Abramovici, Schapira etc.

D-na şi d-l L. Iancu, H. Iancu, A. Bacal, N. Fuckner, I. Siisermann, D. Siisermann, Şmilovici, V. Koffler, I. Veintraub, I. Bolner, Scharff, S. Isack, I. Iăack, D. Schackter, A. Litman, D. Moscovici, Landman, Lazarovici, Candel, Cohn, Herscovici, Beer, Bendit, Zaidman, Ghimpovici şi Idelovici, dintre tineri am remarcat pe d-nii: Sigmond Moscovici, Sigal, Şeinhaus, P. Wexler, M. Veintraub, Aşer din Tecuci, Hofman, Blumenfeld, Herman, Rosentzveig, Leibovici, Siiserman, Botoşeneanu, Tulberg, Jager, I. Moscovi, Iancovici, Şmilovici, Şmilovici, Herman Halpern, Rapp, Cantar, Bercovici, Schip, Marcovici, Leibovici A, Cohn, Clanetar etc.

Produsul net al balului a fost de 1400 lei.

DIVERSE.—Necunoscuţi făcători de rele, prin spargere s'au introdus astă noapte într'o cameră din locuinţa lui Vasile a Iliesei din comuna Neagra Şarului jud. Suceava, şi 'i au furat dintr'o ladă suma de 100 lei şi mai multe obiecte. S'a deschis anchetă pentru prinderea furilor.

— Eri femeea Mărioara, soţia lui Nicolai Pintilie din comuna Cojoci, (Suceava) a fugit de la domiciliul conjugal în tovărăşia unui amant, furînd soţului şi 300 lei. Se crede că fugarii au trecut în Bucovina.

— Fata Ileana Popa de 18 ani, din cotuna Lunga, în lipsa mamei sale, a încercat să se sinucidă eri prin strangulare.

Fiind surprinsă a fost înpedicată.

Cauza disperărei Ilenei este un amor fără speranţă.

Dela Rădăşeni.

STRUNA ZILEI

DOUA CLUBURI

...De-odată se auzi o duruitură puternică. Crăpase tavanul—căci nu putea susţine acea mulţime tîcsită care ocupă şi cel din urmă colţ al clădirei, cu scări, antreuri pînă afară în curte.

Ordinea

Pe cînd ici crăpà tavanul
Şi în sol şi în sub-sol,
Clubul *cělalalt*, sărmanul,
De necaz crăpà... că-i gol.

Litere-Ştiinţe-Arte

„Revista din Iaşi."—Iaşul cultural s'a îmbogăţit cu o nouă revistă. Amicul nostru d. Ilie Bărbulescu, profesor Universitar, a luat direcţiunea acestei noui publicaţiuni, care poartă numele de „Revista din Iaşi".

Ne bucură această apariţie şi îi dorim isbîndă deplină, căci noi vedem cu multă plăcere îmbogăţirea Iaşului publicistic.

Noua revistă are, cum era şi natural, o cronică, în care analiseazà mişcarea artistică, politică şi publicistică a Iaşului. In acea cronică, datorită directorului revistei, se vorbeşte şi de „Opinia".

N'am fi relevat faptul—modestia ne-ar fi împiedecat de la aceasta, căci d. Bărbulescu ne laudă—dacă în aprecierile în chestiune nu ni s'ar face o vadită nedreptate.

D. Bărbulescu spune că „Opinia" pe lîngă propaganda pur conservatoare ar fi răspîndit şi ideile d-lui Stere, ale acelui „generos" propăvăduitor al «poporanismului», „ţărănismului" etc. cu alte cuvinte deci că noi n'am fi făcut o operă de buni conservatori.

Spusa aceasta are, un mic cusur: ea nu corespunde faptelor. Căci noi n'am cerut şi n'am publicat părerea d-lui Stere într'o chestie politică, ci într'o chestie exclusiv ştiinţifică. De cînd un adevăr ştiinţific are mai puţină valoare în gura unui adversar de cît a unui prietin politic? Ce amestec au tendinţele politice ale cuiva atunci cînd el discută o chestie ca acea a neo-clericalismului ce încearcă unii să-l întroneze?

De alt-fel au mai căutat unii să speculeze publicarea acelei convorbiri în „Opinia" de anul nou. De la acei domni lucrul nu ne-a surprins. Din partea d-lui Bărbulescu, însă, ne miră rîndurile ce le publică în „Revista de Iaşi" şi înclinăm a crede că este mai curînd „o scapare de vedere" în ce priveşte fondul însu-şi al chestiunei.

*

Articolul apărut în ziarul nostru sub titlul Shahespeare corectat de d. Lecca, apare—mai complect—în „Viaţa Românească" pe Ianuar.

*

Volumul „In lumea dreptăţei" a d-lui Brătescu Voineşti va apare într'o nouă ediţiune, cea dintâi fiind epuizată în cîte va luni de zile.

*

Astă seară Sîmbătă, la teatrul naţional „In largul oceanului" montată de maestrul Cuzinski. Piesa are 10 tablouri grandioase.

*

Beneficiul d-nei Aglaia Pruteanu are loc la 17 Februar cu piesa lui H. Bernstein: „Vijelia".

*

Pînă la închiderea stagiunei—14 Februar — teatrul naţional are absolut toate serile închiriate. După cum am anunţat stagiunea se va închide cu un splendid festival artistic în onoarea maestrului Nothara.

*

Marea feerie „Faust" va fi montată la 2 Februar cu tot luxul ce comportă acest spectacol de o rară bogăţie.

Biletele se reţin de pe acum la agenţia Thalia.

*

Din Milano se anunţă că Mascagni a renunţat de a mai compune muzica pentru libretul „La festa del grano" (sărbătoarea secerişului) de Salvadore. Pentru textul acestui libret a plătit editorul Sonzogno un premiu de 25000 lire.

*

Dl. Victor de Bled, cunoscut ziarist francez, colaborator la „Revue des Deux Mondes", va sosi în Bucureşti la 29 c., spre a ţinea o serie de conferinţe.

*

Articolul din „Gaulois" asupra d-nului A. D. Xenopol, articol reprodus şi de noi, era datorit d-lui Leo Claretie.

Informaţii

Domnii membrii ai partidului conservator din Iaşi, sunt rugaţi a se întruni Duminecă, 27 c. ora 5 p. m. în adunare generală, în localul clubului, Piaţa Unirei.

● D. N. Cananău, deputat de Iaşi, a fost autorizat să poarte insigniile clasei II ale ordinului „Sf. Stanislav" al Rusiei.

● Era hotărît ca d. G. G. Mîrzescu, deputat de Iaşi, să fie ales raportor al proiectului casei rurale spre a da prilej tînărului deputat, care poartă un nume simpatic liberalilor, să se releveze în Cameră.

Comitetul delegaţilor, întrunit ieri, n'a ales, însă, pe deputatul de Iaşi, ci pe d. Vintilă Brătianu.

President al comitetului a fost ales d. Al. Djuvara.

● Pentru examenul de înaintare pe loc a învăţătorilor, din judeţul nostru, s'au înscris 30 de învăţători.

In afară de aceştia vor depune examen în Iaşi, învăţătorii care fac parte din circumscripţia Iaşi.

● Consiliul de miniştri a hotărît ca la sate cîrciumarii să poată vinde şi lumînări de ceară, ceea ce nu era prevăzut în proiectul monopolizărei cîrciumelor.

● Au mai aderat la acţiunea d-lui Take Ionescu, domnii: N. Cezianu, fost senator; căpitanul Al. Ghica; Gr. Bălăceanu-Stolnici; generalul Pilat; Prager, mare industriaş, Emil Socec; doctor Penescu, doctor Em. Grigoroviţa.

● Poimîne dimineaţă regimentul 7 Calaraşi va face un marş spre Tg Frumos, sub conducerea d-lui lt.-col. Călinescu comandantul regimentului.

● Membrii consiliului comunal vor fi convocaţi în seziune ordinară între 1 şi 10 Februarie a. c., cînd consiliul se va ocupa şi cu întocmirea budgetului.

● Membrii consiliului de higienă al oraşului, au fost convocaţi pentru Vineri seara, 1 Februarie a. c., în şedinţă ordinară, avînd de discutat mai multe chestiuni, care n'au putut fi discutate în şedinţa precedentă.

● Din Botoşani se comunică decesul lui Gh. Niculescu, fost director al liceului Laurian, profesor de limba germană.

● Au fost primiţi ca impegaţi auxiliari şi repartisaţi în serviciul telegrafic din Iaşi: Podaschi Lucreţia, Poruzanu Lucia, Ionescu Alexandru, N. Teodorescu şi V. Buţureanu.

● Am anunţat mai de mult că d. Boncescu a fost numit maestru de muzică la liceul din Pomarla.

Neprezentîndu-se la post, a fost numit d. Ciocârlan.

● D-na Cleopatra Rădulescu institutoare la şcoala No. 3 din Iaşi şi d. M. Pastia de la şcoala No. 1 din Galatz, au fost mutaţi unul în locul altuia.

● Astă-zi s'au achitat lefurile profesorilor şi personalului administrativ al universităţei.

● In cursul lunei Martie va avea loc la sediul societăţei adunarea generală a societăţei Vănătorilor, pentru alegerea unui nou preşedinte şi unui nou comitet.

Cu această ocazie va avea loc şi un banchet.

● **Politica la Tecuciu.** — Eri s'au întrunit în casele d-lui Ioan Anghelescu, fost prefect, membrii clubului conservator din Tecuciu. De şi se convocase numai orăşenii, casele d-lui Anghelescu, destul de încăpătoare, de altminteri, erau înţesate de lume. Tot ce Tecuciul are mai de seamă, venise să adere la noua organizaţie conservatoare.

A prezidat Preotul Enache, care a dat cuvîntul d-lui Nestor Cincu. Acesta în o entusiastă şi documentată cuvîntare, a arătat cauzele cari au determinat pe d. Take Ionescu să facă ruptura. Des întrerupt de aplauze d. Nestor Cincu a încheiat strigînd împreună cu toţi cei prezenţi: „trăiască şeful partidului conservator democrat, Take Ionescu.

Au mai vorbit d-nii D. Balaban fost deputat şi primar, N. Berha, fost deputat, şi Ioan Anghelescu, fost prefect, după care s'a încheiat un proces verbal de aderare la noul partid care a fost semnat de peste opt-zeci fruntaşi tecuceni.

S'a hotărît deschiderea unui club al partidului şi scoaterea unui ziar, pe ziua de 15 Februarie a. c. După acea s'a procedat la alegerea unei delegaţiuni, care să ia parte la congresul de la 3 Februarie; cum însă toţi voiau să iee parte la congres, s'a hotărît în aplauze generale participarea tuturora la congres aşa că împreună cu delegaţii din judeţ, vor merge peste 150 membri. După întrunire avu loc o mică agapă, la care s'au rădicat mai multe toasturi entuziaste după care toţi cei prezenţi şi-au dat întâlnire la congresul de la 3 Februarie.

● Direcţiunea Teatrului Cinematografic Pathé Frères (Teatrul Circ Sidoli) ne roagă să anunţăm că astă-zi Sâmbătă şi mâine Duminică sunt irevocabil ultimele serate ale celebrei balerire „La Perle".

Luni dimineaţă artista pleacă la Paris spre a-şi urma producţiile sale la teatrul Marigny de acolo.

La cinematograf va mai rula pentru ultima oară: Balonul militar „Ville de Paris", balaurul văzduhului în evoluţiile sale uriaşe, şi un mare număr de scene comice, sportive, educative etc.

Mâine Duminică au loc 2 reprezentaţii: la 3 ore ziua matineu cu preţuri pe jumatate şi seara cu preţuri obişnuite.

DIVERSE

— Mâine d. colonel Tarnoschi, comandaatul regimentului 13 Stefan cel Mare, va inspecta soldaţii din trupa teritorială, din acel regiment.

— I. P. S. S. Mitropolitul Parthenie Clincen al Moldovei, care se află în Capitală, se va reîntoarce Marţi în localitate.

— Poimîne revizorul şcolar al judeţului, d. D. Sachelarescu, va pleca din nou în judeţ, pantru ca, împreună cu inginerul serviciului technic judeţian, şi cu medicii plăşilor respective, să continue la alegerea terenurilor, unde urmează a se construi noui localuri de şcoală.

După cum am spus, în judeţul nostru urmează a se construi 30 noui clădiri de şcoale.

După ce vor fi întocmite planurile definitive, ele vor fi înaintate administraţiei cassei şcoalelor, iar apoi, pe la sfîrşitul primăverei vor începe lucrările de construire.

— De oarece în comuna Costuleni s'au constat mai multe cazuri de anghină difterică, şcoala din acea comună va fi închică pentru o săptămînă.

— Aseară a avut loc la societatea studenţilor în medicină întrunirea membrilor ei, la care domnul intern Ţaicu a prezintat mai multe cazuri de Binoplastie şi Hipospadias.

In urmă s'au admis noi membri.

— In astă seară are loc obişnuita serată dansantă săptămînală la societatea de gimnasică sport şi muzică.

— In seara de 9 Februar va avea loc o serată costumată dată de societatea „Turn Vereni".

— Ministerul de interne a dat autorizaţia de a se întroduce în ţară, prin punctele Burdujeni şi Mihaileni, 330 muncitori agricoli, ceruţi de administraţia moşiei Stînca.

— Aseară un incendiu s'a declarat la locuinţa lui Ghidale Leizerovici, din str. Moţoc No. 31.

Focul a distrus un hambar şi o şură şi datorită ajutoarelor la timp a le pompierelor, flacările au fost localizate.

FEMEEA

Nestatornicia femeei...

Iată o chestie veche, o cale bătută şi răsbătută... De la expresia *Shakespeareană* ...perfidi ca valul... la imperialele versuri ale lui Francisc I ...Femme souvent varie, bien fol est qui s'y fie... cunoaşte-ţi, vre-o zicală, mai des repetată, şi căreia să i se fi atribuit o mai mare putere convingătoare? din care să se fi făcut un argument mai indiscutabil adevărat? Nici vorbă că nu!

Şi, dacă e vorba de muzică, cunoaşteţi, cunoaşteţi zic vre-o arie care să fi fost mai de multe ori oportună, care să fi fost bine venită, într'un mai mare număr de împrejurări, de cît *Verdi*: „La donna è móbile..." ? Nu mă 'ndoesc că nu!

Iar, dacă e să venim la literatura noastră romînească, zică cine ce-o zice, dar eu unul nu cred să fie vre-un cunoscător al operei nemuritorului Eminescu, care să nu fi rămas ca'n extaz în faţa sublimei exprimări artistice a celui mai mare *adevăr omenesc* ...nestatornicia femeei..., din *Luceafărul*, sau din *satira a IV-a*!

Da! femeea a avut, în toate timpurile şi 'n toate locurile, pe lîngă admiratorii entusiaşti ai formelor ei sublime... ale căror imnuri sunt operile marilor artişti ai veacurilor, de la anonimul autor al Venerei de la Milo, la Rafael, Leonardo da Vinci, Titiano .... femeea a avut, zic, pretutindeni, şi'n ori ce epocă, detractorii caracterului ei, moral, sau, mai bine, caracterului său imoral, sau, şi mai bine, pretins imoral.

Zic pretins imoral pentru că omenirea nu poate fi împărţită în două, în privinţa moralei înalte, în ai cărei apărători se ridică, de obiceiu, laşii bîrfitori ai sexului, pe cari noi înşine l'am numit: slab căruia, totuşi, suntem foarte sgîrciţi în a-i acorda măcar pe de parte de tot, circomstanţele uşurătoare pe care, cu atîta egoism, ni le însuşim.... de cîte ori e vorba ca să dăm seamă de slăbiciunele noastre, *fireşti*, în acest caz unic...

E drept că s-au găsit, din vreme în vreme şi de acei cari să facă dintrînşii porăzi împotriva şoaptelor aruncate pentru femei, zicînd cum şi lor li se cuvine răsplata unor crime ai căror autori morali, pe drept sau pe nedrept, se socoteau, cu scopuri, iarăşi, mai mult, sau mai puţin cavalereşti. Dar cît sunt de puţini aceştia, faţă de imensa majoritate a acelora cari le ponegresc, prin cuvintele lor veninoase, de cîte ori nu se pot ridica până la înălţimea ta, femee ai cărei unice titluri de glorie... iubită şi mamă... pot singure răscumpara un ocean de păcate!

Citisem nuvela d-lui I. A. Bassarabescu *La vremé* şi, printr'o foarte explicabilă legătură de idei, îmi trecură prin minte, rînd pe rînd, toate cele de mai sus.

In menţionata nuvelă a citatului scriitor printr'o surprinzătoare pînă la un punct schimbare de roluri, domnul e acela, a cărui inimă e 'n vecinică. schimbare, în necontenită mişcare, asemenea mărei, bătută de vînturi, domnul e acel ce schimbă, ades, şi femeea acea care sufere, a cărei inimă plînge, şi care are nevoie de compătimirea cetitorului, pe care autorul ştie să i-o cîştige, şi chiar de la început.. In cea ce-l priveşte pe erou, pe domnul cu „inima—hrtel" trebue să mărturisim cum că dl. Bassarabescu, a ştiut să-l ducă în mod cît se poate de îndemnatic în cîmpul...dispreţului nostru enorm, cu atît mai mult, cu cît rătăcirile lui; n'au nici, macar scuza ambiţiunei femeeşti, de a plăcea, şi cît mai mult, celor mai demni dintre cuceritorii de...inimi.

Am considerat şi vom considera, în ceea ce ne priveşte, totdeauna ca bine venite asemenea opere de reabilitare a unor clase. a unor categorii de fiinţe către care din vremuri îndepărtate încă nu suntem deprinşi să trimitem de cît ironie sau dispreţ sarcastic, de foarte multe ori însă, aşa de puţin meritate.

Dar numele [1]) domnului I. A. Bassarabescu are şi alte merite, afară de acele că e cît se poate de *la vreme*... vezi că..limba în care ie scrisă e destul de frumoasă, stilul ie ales, fără a fi pretenţios.

Nu-l cunosc pe autor, nuvela d-sale însă e operă de om tînăr...N'aibă, totuşi nici o grijă care e una dintre acele opere de tînăr, de căci nu va avea a se cere nici la bătrîneţe...Nu e aşa doamnelor?

1) Publicată împreună cu alte schiţe şi nuvele în No. 800 al «Bibliotecei pentru toţi». Leon Alcalay Bucureşti.

LA MAGAZINUL
Fraţii POLLINGHER
A SOSIT
un mare transport de lengerii
pentru dame
Trusouri complecte
PÎNZARII FINE

Ultime informaţii

O declaraţie a d-lui V. Dimitriu. — Directorul nostru Lascar Antoniu întîlnind eri la palat pe d. Vasile Dimitriu, profesor universitar şi unul din fruntaşii baroului nostru, i-a spus între altele

— Coane Vasilică, mărturisesc că cunoşti toate întîmplările locale, de la ruptură încoace; m'a frapat mult şi faptul că numele d-tale a fost trecut în lista aderenţilor apărută în „Evenimentul" fără a i se da locul şi semnificaţia cuvenită.

— A fost trecut cum a fost trecut şi la „Opinia", a respuns d. Dimitriu.

— Mă iartă. „Opinia" n'a publicat un singur nume fără ca să aibă autorizaţia cuvenită.

Numele d-tale n'a fost trecut şi n'am putut'o face de oarece n'am avut autorizaţia d-tale.

— Cu toate astea am văzut pe lista dela „Opinia" iscălit Vasile Dimitriu, avocat.

— E vorba de tânărul avocat Vasilică Dimitriu, înscris acum cîteva luni în barou. Drept ie că ar fi trebuit să-l trecem Vasile M. Dimitriu.

— N'am ştiut asta.

— Dar cum remâne că n'ai aderat la lista publicată de „Evenimentul" şi recunoaşterea alegerei făcute la d. M. B. Cantacuzino acasă?

— N'am aderat şi am fost iscălit fără să fiu întrebat.

— Pot să public acest lucru?

— De sigur.

— Mă autorizi, nu este aşa?

— Cum vrei!

Pare hotărît că judecătorul de instrucţie al cabinetului II, va da Luni 28 c., ordonanţa definitivă în afacerea privitoare pe d. M. I. Ciulei, presidentul tribunalului Botoşani.

In cercurile judiciare bine instruite se afirmă că ordonanţa va fi favorabilă presidentului şi că procurorul general nu va face apel la Camera de punere sub acuzare.

Dar, după cum am mai anunţat, d. Ciulei vă fi judecat disciplinar de curtea de Apel din Iaşi, ambele secţiuni unite.

Din Fălticeni ni se scrie că d. Al. Bădărău, fost ministru de justiţie, a sosit în acel oraş pentru a pleda într'un proces. D-sa a descins la d. Ar. Gorovei fost prefect, unde a luat dejunul.

La ora 3 p. m., a avut loc o consfătuire politică a conservatorilor democraţi acasă la d. G. Străjescu, fost deputat, consfătuire la care a asistat şi d. Bădărău.

D-ra Lucia Tăuşeanu, maestră de flori şi coroane de perle, a lucrat şi trimis M. S. Regina, o frumoasă pernă albă, cu rugămintea de a i se permite să fie aşezată pe mormîntul micuţei principese Maria.

Eri d-sa a primit următoarea scrisoare:

Majestatea Sa Regina a fost foarte mişcată de atenţiunea d-tră de a li face acea frumoasă pernuţă pe mărgele ce s'a şi depus la mormîntul micei noastre principese Maria.

Majestetea Sa Vă mulţumeşte.

Primiţi d-ră salutările mele.

Zoe Bengescu

Privitor la cele două tablouri pe care regretatul G. Mărzescu le comandase pictorului Mirea pentru Universitatea din Iaşi, ziarul „Independenţa" publică astăzi un fel de comunicat foarte delicios.

Ziarul francez spune că „Opinia" l'ar fi acuzat pe d. Haret că a reţinut cele două tablouri pentru Universitatea din Bucureşti.

Noi, însă, n'am spus lucrul acesta, ci am insistat numai asupra dispariţiei tablourilor.

„Independenţa" mai spune că cele două tablouri s'ar afla expuse la Ateneu şi că ele nu pot fi expediate la Iaşi din cauza timpului friguros.

De cînd cele două tablouri au fost terminate, am avut şi vară şi primavară—şi totuşi tablourile tot n'au fost trimise la Iaşi.

I. P. S. S. Mitropolitul a dat o circulară preoţilor din comunele rurale, prin care le pune în vedere ca Duminicile şi serbătorile să ţie predici, în faţa credincioşilor, prin care să combată viciurile rele şi mai cu seamă alcoolul.

Tot odată prin acea circulară, I. P. S. Sa invită pe preoţi de a da concursul pentru buna aplicare a legilor agrare şi mai cu seamă a legei monopolului cîrciumelor.

Inspectoratul general al învăţămîntului primar a pus în vedere directorilor şi diriginţilor şcoalelor primare, ca pe viitor să verse cel mai tîrziu pînă la 10 a fie-cărei luni, sumele încasate de la elevi pentru casa de economie.

Revizoratul şcolar al judeţului a cerut învăţătorilor să cerceteze dacă în comunele lor sunt copile orfane, spre a fi înscrise la orfelinatul „Procopie Florescu" din comuna Tăuteşti.

Judiciare.—Curtea s. II judecă astă-zi apelul comerciantului S. L. Cohn din Botoşani, care a fost condemnat la o sută lei amendă pentru bancrută simplă.

— Tribunalul s. I a condemnat astăzi pe Guidat Lazarovici la 8 luni închisoare, pentru faţă în acte comerciale şi pe Iacob Barasch la două luni închisoare pentru că s'a servit de falşurile lui Lazarovici.

— Tribunalul s. II a numit pe d. T. Stihi, funcţionar la Banca Naţională, expert în procesul de diviziune averei def. Rabinovici.

Au fost numiţi externi onorifici ai clinicei a II-a chirurgicale, de sub direcţiunea d-lui profesor dr. Juvara, următorii studenţi: Ioan Bădărău, Emil Radu şi Vasile Troia.

In ziua de 8 Februarie se împlinesc zece ani de la înfiinţarea societăţei studenţilor în medicină.

Cu această ocazie va avea loc alegerea de nou preşedinte şi comitet, candidaţi la preşedinţie sînt d-nii Ţaicu şi Hortolomei.

Mîne, Duminică, vor continua conferinţele institutorilor din Iaşi, secţia III. Ele se ţin în lacalul şcoalei Adamachi.

Mâine institutorii din localitate se vor întruni în conferenţă, la secţia IV-a şcoala „V. Conta".

D. general Tătărăscu, comandantul corpului 4 de armată, a invitat pe comandanţii de regimente din acest corp, să pue în vedere soldaţilor cu schimbul ca să urmeze cît mai regulat cursurile de adulţi.

Din partea d-lui G. C. Ropală primim rîndurile ce urmează:

Eram martor ocular cînd s'a ales noul comitet de redacţie al ziarului „Evenimentul" şi credeam că graţie lor, ziarul local se va mai reforma şi că sistemul injuriilor nu va mai fi practicat de acel ziar.

Dar m'am înşelat. Căci ziarul, sub diriguirea noului comitet, mĕ înjură şi mĕ acuză că eu aşi fi însărcinat pe un redactor al acelui ziar să desmintă, sub a mea semnătură, că eu aşi fi aderat la politica d-lui Take Ionescu.

Eu n'am dat nimănui asemenea însărcinare. Eu ştiu scrie şi prin urmare mĕ achit personal de îndatorirele mele.

Eu am declarat că aderez în totul la politica d-lui Take Ionescu.

Altă declaraţie n'am făcut.

Aseară a încetat din viaţă, în str. Sf. Andrei, Ştefan Atanasiu, fost comerciant şi pensionar.

D. Bucur Ionescu a fost numit secretar al societăţei Moldova.

Astă-noapte a încetat din viaţă, la locuinţa sa din strada Gîndu No. 1, cunoscutul compozitor Carol Decker.

Născut în Botoşani,—Decker şi-a făcut studiile muzicale la conservatorul din Bucureşti, avînd de profesor la violină pe Wiest.

Defunctul compozitor a înfiinţat muzica regimentului de infanterie din Bărlad şi nu după mult timp a fost numit capel maistru al muzicei regimentului 8 linie; iar în ultimul timp fusese profesor de muzică la Institutul „Humpel" şi la Institutele-Unite.

Camera de punere sub acuzare a respins astă-zi opoziţia făcută de fraţii Steuermann, neguţitori în Piatra N. deţinuţi pentru bancrută.

Prin o adresă sosită şcoalelor secundare din localitate, se cere concursul acestor şcoli pentru strîngere de fonduri de ajutorarea măreţei instituţiuni „Vatra luminoasă".

Elevele care doresc a ajutora această instituţiune sînt rugate de direcţiune a se înscrie spre a cotiza cu cîte o sumă lunară—după voe.

Aflăm că aseară la orele 9 a avut loc logodna domnişoarei Maria G. Urziceanu, fiica domnului Gheorghe I. Urziceanu, cu domnul Constantin N. Ionescu, absolvent al şcolii superioare de arte şi meserii.

Dorim tinerilor lododiţi toate fericirile.

O descindere a tribunalului secţia II

Tribunalul s. II a descins astă-zi în str. Albă şi strada Pădure, pentru a lua de la dl. expert inginer Corban lămuriri technice cu privire la catastrofa din 8 Septembrie 1905.

Aceasta pentru luminarea dezbaterilor în o serie de procese de daune care s'au născut pe urma acelei catastrofe şi care sînt pendinte la acel tribunal.

Au fost faţă: d-nii preşedinte Al. N, Gane, d-nii judecători Iulian Teodorescu, şi Vasile Buşilă, d. procuror Alfred Vincler, şi d. judecător sindic Gr. Suţu.

Din partea tramvaiului, inginerul uzinei, inspectorul Corne şi dl. avocat Nicolaide, iar din partea victimelor şi a succesorilor lor, d-nii avocaţii Lascar Antoniu, E. Herovanu, H. Suţu şi M. C. Drăcşineanu.

S'au făcut cîte-va încercări de supra încărcare, cu persoane din asistenţă, şi s'au luat toate lămurile privitoare la modul de funcţionare al vagoanelor.

Rezultatul acestei anchete se va vedea în raportul pe care-l va depune d. inginer Corban.

Astăzi s'a presentat la parchet un potemchinist, desculţ, cu capul gol, tot plin de sînge, aşa cum a putut scapa din mînele agenţilor de la siguranţă, cari fără să i se impute vre o infracţiune penală, a fost crunt bătut. D-nul avocat Longinescu s'a plâns de această barbarie d-nului Procuror general, care a delegat pe d. Prim Procuror să ancheteze cazul.

Casa de Scont şi Imprumut din Iaşi strada Primăriei, va destribui acţionarilor săi, pentru anul social espirat la 31 Decembre 1907, lei 7 la sută.

Mercuri 30 Ianuarie, la orele 8 sara, va avea loc şedinţa societăţei studenţilor în medicină. Va vorbi d. Mihailescu, „despre educaţie în genere şi educaţia profesională."

D. Hortolomei, preşedintele societăţei, va prezinta cîteva cazuri.

D. George Bogdan — rectorul universităţei, va asista la aceste şedinţe.

Serbare şcolară. — Şcoala profesonală de fete Sf-tul Sava, a serbat în chip deosebit ziua de 24 Ianuar.

De la orele 8 elevele şcoalei conduse de d-na Gabriela Ghiorghiu, distinsa directoare a şcoalei, a luat parte la serviciul divin, oficiat de clerul bisericei Sf. Sava — unde corul şcoalei condus de maestrul Mihailescu a acompaniat liturghia.

După eşirea din biserică, elevele s'au întrunit la şcoală unde are loc o producţie literară — muzicală. Corul cîntă numeroase şi frumoase bucăţi, după care elevele Maria Patriciu, Xantipa Apostol şi Maria Niculescu ţin cuvîntări istorice ocazionale.

După frumoasele cuvîntări se joacă de elevele cursului superior o mică piesă teatrală „Copii pioşi".

D-ra Moldovanu, o micuţă elevă din clasa I. recitează apoi bucăţi frumoase, cu mult talent, iar d-ra Porumbeanu recitează bucata „Regina Ostrogoţilor" cu multă simţire.

In urmă se joacă o altă piesă de teatru „De ziua d-nei directoare" scrisă de d. Dragomir.

In urmă corul clasei a 5-a acompaniat la piano de d-ra Elena Vasiliu, intonează „Vezi luna", iar corurile claselor III şi IV acompaniate la piano de d-ra Stoenescu cîntă „Patria rîndunelelor".

D-na Gabrielle Ghiorghiu încheie prin cîteva cuvinte frumoase serbarea.

După amiază între orele 2—4 elevele şcoalei, se întrunirĕ din nou la şcoală unde are loc o intimă petrecere şcolară.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 26 Ianuarie

Cerere de graţiare

Bucureşti.—Mai mulţi ziarişti şi literaţi din Capitală, vor înmîna M. S. Regelui o petiţiune, prin care vor cere graţiarea d-nei Maria Vasiliu-Sion din Iaşi, care a rămas definitiv condamnată la 5 ani închisoare, în urma respingerei recursului ce s'a judecat alaltă-eri de către secţia II-a a Curţei de casaţie.

Greva avocaţilor

Focşani. — Greva avocaţilor din Putna continuă mai acerbă ca oricînd şi mai mult din toată ţara. Nu numai că nu se pledează, dar avocaţii nu fac nici acte de notariat.

Procurorul general Alessiu a fost delegat de ministrul justiţiei să plece la Focşani spre a face o anchetă asupra stărei de lucruri de acolo.

Profesor reintegrat

Bucureşti.—D. Miulescu, care ceruse să fie reintegrat la catedra ce o ocupase, în urma hotărîrei Inaltei curţi de casaţie, a fost reintegrat pe ziua de eri la catedra ce o ocupa la gimnaziul din Vaslui.

Casa rurală

Bucureşti. — D. Carp a convocat pentru luni seara acasă la d-sa pe amicii sei reprezentanţi în parlament spre a decide atitudinea de urmat în chestia proectului de lege a casei rurale, care va veni în discuţia camerei în cursul săptămînei viitoare.

Şefia liberală

Dorohoiu. — Comitetul partidului naţional-liberal din Dorohoiu s'a întrunit eri şi a ales în unanimitate pe d. I. Pilat, ca şef al partidului liberal din Dorohoiu, în locul devenit vacant prin retragerea din viaţa politică a d-lui Jules Văsescu, în urma numirei sale ca membru în comisiunea agricolă.

Comitet executiv

Bucureşti.—Comitetul executiv al partidului de sub şefia d-lui Carp, va ţinea şedinţă astă-zi cînd se va discuta ideea ţinerei unei întruni, în care d. Carp va expune cauzele rupturei din partidul conservator.

Legea comunală şi administrativă

Bucureşti.—Terminîndu-se cu întocmirea tablourilor şi repartiţia comunelor, precum şi cu facerea tuturor anexelor, necesare aplicărei nouei legi comunale şi administrative, precum şi a legei pentru reorganizarea jandarmăriei rurale, ambele proecte au fost trimese eri la tipar.

La finele lunei proectele vor fi depuse pe birourile Camerei.

Autorizare

Bucureşti.—Consiliul de miniştri a autorizat consiliul judeţean din Putna ca să cumpere locul necesar pentru construirea unui palat al justiţiei şi pentru contractarea unui împrumut pentru construirea acelui palat.

Succesul unui conferenţiar

Bucureşti.—D. dr. Al. Ureche şi-a desvoltat asearăla Ateneu conferinţa sa despre: „Alcoolismul, higiena şi legea d-luieCostinescu".

Succesul conferenţiarului a fost desăvîrşit. D-sa a dovedit, în mod evident, că legea d-lui Costinescu nu corespunde, nici cerinţelor higienice, nici nu poate fi considerată ca o măsură dreaptă. Cel mult dacă se dă prefecţilor o nouă armă politică în mînă.

Evenimentele din Portugalia

Eliberarea deţinuţilor politici. Scene sfîşietoare la transportarea în biserică. O scrisoare a lui Franco. In capelă. O telegramă a ducelui de Braganza. Viitoarele alegeri comunale. Requiem. Franco în Franţa.

Lisabona. — Toţi deţinuţii politici au fost puşi în libertate; printre aceştia se află chiar trei indivizi consideraţi ca regicizi.

Lisabona.—Scene sfîşietoare au avut loc ieri sara în momentul cînd corpurile regelui Carlos şi al principelui moştenitor au fost puse în cosciug. Persoanele prezente în camera mortuară spun că este cu neputinţă a descrie jalea acestui moment. Regina Maria Pia, mama regelui, plîngînd puternic cu hohote a luat cadavrul fiului ei în braţe sărutîndu-l de repeţite ori pe obraz. Sermana regină a trebuit să fie zmulză de lîngă cadavrul regelui Carlos.

O scenă analoagă s'a produs cînd regina Amelia şi regele Manuel au serutat cadavrele. Principele Alfons a putut cu greutate tîrî afară din camera mortuară pe rege şi pe regină zdrobiţi de durere.

După ce corpurile au fost puse în cosciug ele au fost transportate la miezul nopţei de devotaţi ai casei la capela palatului din Lisabona. Leturghiele care se spun incontinuu de la moartea regelui şi principelui moştenitor au fost suspendate pentru a se celebra azi la 11 dimineaţa un requiem de nunţiul apostolic. La ceremonia funebră azistau regele, regina Amalia, corpul diplomatic în uniformă, înalţi demnitari ai statului, doamne din inalta societate, soţiele diplomaţilor streine; azistenţa a defilat apoi în faţa celor două cosciuge. Leturghiele au reînceput. Regina Amalia stă necontenit la biseriăă. Publicul nu este încă admis în capelă.

Madrid.—„Espana Nueva» publică o scrisoare ce i s'a adresat de Francko înainte de plecarea din Madrid. Fostul ministru dictator spune între altele în acea scrisoare:

„Ziarul dv a fost dintre acelea care în Spania au judecat cu asprime purtarea mea. Nu vă port ură pentru aceasta, pentru că am convingerea că compatrioţii mei, după trecere de ceva vreme, vor da dreptate operei ce o întreprinsesem. Nu mă tem de judecata istoriei; din potrivă vă rog numai să dezminţiţi svonul despre scenele ce ar fi avut loc între reginele Pia, Amelia, regele şi mine; oricare ar fi părerile despre mine eu n'am primit din partea lor de cît dovezi de consideraţie. Intru cît priveşte plecarea mea din Portugalia, ea se datoreşte unor motive pe care timpul le va elucida. Am convingerea că am fost toată viaţa mea un bun portughez"

Lisabona.—Punerea în cosciuge a corpului regelui şi principelui moştenitor, a avut loc la ora 10 sara.

Regele a recapatat expresiunea ce o avea pe cînd trăia. Cosciugul principelui este acoperit de drapele portugheze, pentru a se ascunde rana ce a primit'o la maxilar.

Cosciugele au fost aşezate în capelă pe nişte catafalcuri.

Viena.—Ducele Miguel de Braganza a telegrafiat unui amic următoarele:

Intreg oraşul Lisabona este sguduit de ştirea aribilului şi infamului asasinat „Am convingerea că nu portughezii au comis acel atentat; mă aştept că amicii mei să se unească cu ceilalţi oameni cinstiţi ai Portugaliei pentru a da sprijinul lor verei mele nenorocite şi fiului ei».

Lisabona. — Consiliile municipale care funcţionau înainte de numirea comisiunilor administrative, vor fi restabilite în curînd.

Alegerile comunale se vor face probabil la sfîrşitul lunei Martie.

Sevila.—Regele a plecat astă-seară de aci, mergînd la Madrid pentru a azista Sămbătă la requiemul ce va fi oficiat pentru odihna sufletului regelui Carlos şi al prinţului moştenitor.

Bordeaux. — Exministrul Franco, însoţit de soţia şi fiul său, a sosit la Bordeaux azi după amiazi. Părea obosit şi neliniştit. El a declarat că se va opri o noapte la Bordeuax şi că va pleca la Paris mîine.

Un comisar special şi doui agenţi ai siguranţei îl păzeau la hotel.

Paris.—Familia de Orleans a pus să se celebreze azi dim. la capela din Neuilly, un serviciu religios, în memoria regelui Carlos. Prinţul Louis Filip duce de Chartres, reprezenta pe ducele de Orleans. D. Solotovici reprezenta pe principele Bulgariei. La requiem au asistat numeroase personalităţi.

Camera

Bucureşti.—D. dr. Anghelescu depune o petiţie a mai multor locuitori pentru cerere de pămînt.

D. Dincă Schileru întreabă pe ministrul de justiţie dacă cunoaşte nedreptăţile la cari sunt expuşi locuitorii de pe moşia d-lui Sava Şomănescu. D-sa spune că muncitorii sunt exploataţi într'un mod neomenos, iar unii ţarani au fost urmăriţi pe cale judecătorească şi avutul le-a fost vîndut pe nedrept.

D. Stelian cere să i se precizeze fapte şi nume.

D. Gh. Assan dă citire raportului comisiunei asupra modificărei legei pentru fabricarea luminărilor de ceară.

D. Dim. Mitescu şi Z. Filotti combat proectul.

De asemeni şi d. P. P. Carp combate proectul.

Şedinţa continuă.

Senatul

Bucureşti.—Imediat după facerea apelului nominal, donatorii trec în secţii spre a se ocupa de diferite proiecte.

ANUNCIU

Se aduce la cunoştinţa d-lor acţionari ai Casei de Scompt şi Imprumut din Iaşi, că pentru a putea lua parte la adunarea generală din 10 Februar 1908, trebue să depună la sediul societăţii acţiunile cu zece zile înainte. **ADMINISTRAŢIA.**

Casa de Economie şi Imprumut

Din Iaşi

Convocare

A 32-a adunare generală a acţionarilor Casei de Scont şi Imprumut din Iaşi va avea loc conf. art, 34 din statute în ziua de Duminică 10 Februar 1908 ora 1 p. m. în localul Societăţei din Iaşi strada Primăriei No. 17.

Ordinea de zi este cea următoare:

1) Raportul consiliului de administraţie asupra mersului societăţei în cursul anului 1907.

2) Raportul cenzorilor conf. art, 186 alin. 6 cod. com.

3) Aprobarea conturilor exerciţiului închis la 31 Decembrie 1907 şi descarcarea consiliului de administraţie de gestiunea sa.

4) Distribuirea beneficiului net pe anul 1907.

5) Alegerea a 3 membri în consiliul de administraţie.

6) Alegerea a 3 cenzori şi tot atîţia supleanţi pentru supravegherea operaţiilor sociale în cursul anului 1908.

Pentru ca acţionarii să poată lua parte la Adunarea generală trebue să depue acţiunile la sediul Societăţii cu zece zile înainte de termenul fixat pentru adunare.

Consiliul de Administraţie

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la:

Clasa II-a a Loteriei

Tragerea
la 4 5 Februarie 1908

LEI 70,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 Lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Cereti de Urgenta
Bilete Norocoase

NUMAI DE LA

Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 4
1/4	Un sfert	Lei 8
1/2	Una jumătate	Lei 16
1	Loz întreg	Lei 32

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-ului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele văţămătore a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **irritaţiunilor, peptului si ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchiţelor, tusei magăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI
Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilarĭ celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESÉ-DECI ANI** a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE** în **BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si** în tote **BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care bătălă de veritabil Elixir Guillié

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*— Iaşi.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30c.

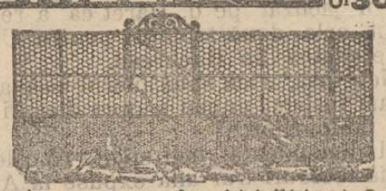

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégissorie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégissorie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 85
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson sous abris, le mètre carré... 4 »
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.— No. 349. Marţi 29 Ianuarie 1908

„The right man in the right place"

Entuziasmul, încrederea şi graba cu care a fost primită ideea înfiinţărei partidului conservator democrat; numeroasele adeziuni ce sosesc neîncetat din toate părţile şi din toate păturile sociale—arată cît era de dorită noua îndrumare politică şi cît de bine corespunde ea unor adevărate cerinţi sociale.

Toţi cei cari sufereau de presiunea acelei atmosfere încărcată de prejudecăţi şi de privilegii, au aclamat, ca un semn de liberare, era nouă care li se arata, datorită d-lui T. Ionescu şi care deschidea un orizont mai larg, mai vast activităţei şi ideilor lor.

Ei au înţeles că, pentru ca partidul conservator să poată intîmpina nevoile timpului, trebuie să aibă legături trainice cu *toate* păturile sociale şi să nu neglijeze, mai cu seamă, masa cea mare: a democraţiei.

Prietenii noştri de eri, cari nu au simţit, sau nu au vrut să simţească importanţa acestui curent îşi dau seamă prea tîrziu de pierderile ce le încearcă din nesocotinţa lor, şi, spre a-şi alina necazul, cred că distrug puterea ideei, negînd existenţa ei.

Ei merg chiar pînă a contesta formula de grupare a noului partid.

Unii, în neştiinţa lor, cred că, a fi *conservator* şi *democrat* tot odată, e un paradox. Aceste idei sunt, de sigur, rămase încă de pe vremurile claselor privilegiate — atunci cînd clasa boerească îşi rezerva singură dreptul de cîrmuire, nedînd alte drepturi poporului, de cît de a se supune.

Intre ideia de conservator şi democrat însă există o legătură firească, căci, dacă cuvîntul *conservator* înseamnă a păstra mai mult formele sociale şi datinele unei ţări—de sigur că din acest punct de vedere cel mai statornic e la noi ţăranul; el ne-a păstrat ţara, tradiţiunile, obiceiurile şi credinţele strămoşeşti, cu toate vijeliile timpurilor atît de grele prin care a trecut. Cu atît mai mult, ne incumbă nouă, sarcina clasei diriguitoare, de a asigura desvoltarea ei.

Dacă pînă acuma, poporul, cu puţina cultură ce o avea, şi numai prin rezistenţa şi iubirea lui de neam, ne-a putut păstra patrimoniul strămoşesc, de acum înainte trebuia luminat cît mai mult pentru ca să nu rămîe pe calea progresului, în urma celorlalte naţiuni, căci pe zi ce merge, lupta economică devine tot mai aprigă. Să ne ferim însă de demagogismul primejdios al amăgitorilor şi iluzioniştilor, teoreticiani fără experienţă şi fără o cunoştinţă îndestulătoare de condiţiunile ţărei noastre;— cari ar dori să încerce reţete şi formule prea noi de care au ştiut să se ferească ţările cu o desvoltare socială mult mai înaintată de cît a noastră

De oare ce forma constituţională face să emane puterea guvernului dela naţiune, prin voturile exprimate de alegători, este trebuinţă de a ridica această masă a alegătorilor, de a îngriji de educaţiunea ei politică şi socială în principiile conservatoare democratice arătîndu-i lămurit drepturile şi datoria ei, ca devenind cît mai conştientă să se poată feri de primejdia făgăduelilor incoherente ale apostolilor moderni.

Deci noi nu trebue s'o neglijăm, s'o despreţuim şi nici s'o incriminăm dacă în rătăcirea ei se lasă prea uşor ademenită de linguşitori.

Constituirea partidului conservator democrat, corespundea dară unei necesităţi vitale a acestei ţări; pentru întruparea acestei mari idei trebuia şi un mare om politic.

D. Take Ionescu, cu experienţa şi prevederea adevăratului om de stat, cu mintea şi inima deschisă la toate nevoile timpului, a înţeles, în urma întâmplărilor din Martie trecut, că partidul conservator pentru a merita numele său nu trebue să fie un partid de reacţiune, ci un partid de progres cumpănit şi spornic, să nu oprească ca un zagaz mersul acestui neam, dar să-i înlesnească calea lină spre progres, păstrînd legăturile cu trecutul.

Aceasta ar fi menirea partidului conservator, iar nu cum şi-ar închipui unii: păstrarea egoistă a privilegiilor de clasă sau şi mai mult, încă, privilegiilor de familie.

Dr. Hurmuzescu
profesor universitar

Primul articol al numărului nostru de mîne intitulat TAKE IONESCU va fi semnat de ilustrul nostru colaborator *Caragiale.*

Intrunirea de ieri

La clubul conservator din Iaşi au mai fost întruniri entuziaste: dar una la fel cu cea de ieri seara, n'a fost încă la clubul nostru din Piaţa Unirei.

Noua acţiune politică a domnului Take Ionescu, a fost primită la Iaşi cu un entusiasm, care a dovedit cu cîtă căldură şi cu cît real devotament au fost îmbrăţişate ideile şi acţiunea şefului partidului nostru.

Toate saloanele clubului erau ticsite. Apariţia la tribună a d-lui A. A. Bădăreu, care a ţinut un mare discurs politic, a fost salutată cu delir, iar discursul însu-şi a dat loc la dese ovaţiuni şi la călduroase aprobări.

D. N. Cananău. care a fost ales vice-president, a ţinut un frumos discurs şi declaraţiile sale de devotament pentru noua politică, au fost călduros aplaudate de adunare.

In numărul de astăzi vor găsi cititorii o bogată dare de seamă a sărbătoarei de ieri.

Căci a fost sărbătoare, mare şi înălţătoare: Iaşul conservator, Iaşul entusiast, au pus temelie nouei politici a d-lui Take Ionescu; au pus-o cu căldură şi entusiasm şi cu încredere sigură putem privi spre viitor: el este al politicei lui Take Ionescu.

Presidentul de onoare

D. N. Cananău, fruntaşul nostru prietin, a propus ieri, în adunarea clubului conservator, proclamarea d-lui Take Ionescu ca president de onoare al clubului conservator din Iaşi.

Propunerea a fost primită cu mare entusiasm. Este o mare cinste pentru Iaşul conservator ca, în momentele de faţă mai ales, locul de cinste în club să-l aiba acela, asupra căruia sunt aţintite actualminte toate privirile; acţiunea politică a căruia a fost călduros îmbrăţişată de întreaga ţară.

Este o mare cinste pentru noi şi clubul conservator din Iaşi se mîndreşte cu presidentul seu de onoare.

Take Ionescu iubeşte Iaşul. Nimeni ca el n'a făcut atîtea sforţări uriaşe spre a rădica tot mai mult nivelul cultural al Iaşului; Take Ionescu este unul din cei mai înfocaţi apărători ai intereselor Moldovei.

Alegerea lui Take Ionescu ca president de onoare al clubului conservator din Iaşi cinsteşte, deopotrivă, clubul şi Iaşul.

Să trăiască presidentul nostru de onoare!

Discursul D-lui Al. A. BADAREU

Intrunirea conservatoare de asară.—Darea de seamă complectă în privinţa complectărei organizaţiunei.

Poate nici-odată clubul conservator din Iaşi, n'a cuprins atîta mulţime şi n'a văzut desfăşurîndu-se atîta entuziasm ca în întrunirea de asară.

Nu vom insista în această privinţă, căci toţi acei care se interesează de mişcarea politică a Iaşului, recunosc că a fost cea mai splendidă întrunire pe care au văzut'o vre-odată, în clubul ei, o organizaţie politică.

Vom trece imediat la expunerea celor petrecute.

Cel dintăi care a luat cuvîntul a fost d. Alexandru A. Badareu.

Iată în substanţă cele spuse de iubitul fruntaş al Iaşului:

Iubiţi prieteni,

V'am convocat pentru ca să luaţi act de unele lucruri petrecute şi pentru ca să procedaţi la noua noastră organizare.

De sigur că se impune o explicaţiune a importantului eveniment politic petrecut—şi care probabil va deveni un eveniment istoric,—incontestabil că se impune o explicare a desfacerei fuziunei. Fuziune! Ce curios nume pentru o organizare politică. Atît de greu era botezul nouei organizaţiuni ce s'a făcut prin înţelegerea dintre d-nii Carp şi Cantacuzino în cît,—exemplu poate unic în Europa,—nouei organizaţiuni nu i s'a putut găsi un nume şi toată lumea denumea partidul conservator întregit: partidul fuziunei.

Acea fuziune s'a făcut şi mulţi din noi am făcut tot ce ne-a stat prin putinţă pentru ca ea să poată dura. Este drept că unii s'au arătat sceptici de la început. Este drept că ea prezinta mai cu samă în Capitală, un tablou original şi dacă nu v'aşi putea spune despre cele petrecute în Bucureşti în cursul lunei Decembrie, vă pot spune însă cu siguranţă cele ce petreceau în Octombrie, pe vremea curselor cînd, de vedeai două personalităţi politice care nu se salutau, puteai să afirmi cu siguranţă că ele fac parte din fuziune.

Contra d-lui Take Ionescu

Partidul conservator sufere de o grea boală şi fuziunea însăşi este rezultatul acelei boli.

Pe lîngă alte mari neajunsuri de care a avut să sufere acest partid, în 1895 apare chestia Take Ionescu, care mai tîrziu devine chestia takismului, pentru ca în cele din urmă să devie chestia democratismului. Căci de atunci încoace toată acţiunea acelora din directiva partidului se reduce la a diminua, dacă nu chiar a desfiinţa, pe Take Ionescu. Nimeni nu neagă acum ca şi mai înainte că s'a făcut totul pentru a reduce influenţa lui din partid. Fuziunea din 1900, guvernarea din 1904, unde după 6—7 luni a început în sînul guvernului o acţiune contra d-lui Take Ionescu, apoi acel punct culminant—exemplu unic poate în întreaga lume—, al cartelărei partidului liberal, guvernului liberal şi a unei părţi din partidul conservator, pentru ca printr'o campanie de canibali să distrugă politiceşte pe Take Ionescu, toate dovedesc perseverenţa în a combate cînd pe d. Take Ionescu, cînd pe prietenii lui. Şi acest lucru continuă şi în toamna anului 1905 şi în primăvara anului 1907, cu ocazia căderei partidului conservator de la putere. Şi, s'o spunem curat anarchia de atunci în directiva partidului, a paralizat acţiunea guvernului şi a provocat neputinţa de a înfrîna din primul moment răscoalele. O nouă fuziune are loc odată cu o abdicare, dacă nu de la tron, dar de la şefia partidului. Acea fuziune se face fără cooperarea d-lui Take Ionescu, fără consultarea d-sale. Fuziunea se făcuse din cauza d-lui Take Ionescu şi contra d-lui Take Ionescu.

Sperau unii că lucrurile se vor schimba, că sistemul de pănă acum va fi modificat. S'au înşelat. Nesocotit mereu, d. Take Ionescu n'a fost macar consultat atuncea cînd partidul conservator urma să'şi prezinte soluţiile sale în chestia agrară şi d. Take Ionescu află de conţinutul proectelor în această chestiune ca oricare membru din comitetul executiv al partidului fuzionat. Este drept însă că în tr'o singură chestie n'au putut să nu'l consulte; în chestiunea întreprinderei campaniei pe tema programului agrarienilor. Atunci n'a mai fost chip să nesocotească valoarea, preponderenţa omului nedreptăţit atîta amar de vreme; ei ştiau bine că orice s'ar întîmpla, chiar cu preţul sfîrşitului vieţei sale politice, Take Ionescu nu se va preta la provocarea de noui dezordini, pentru a împiedeca realizarea unor măsuri de îndreptare indicate de nevoile timpului.

Pentru armonie

Am încercat totul spre a face ca să se evite conflicte între cei fuzionaţi, căci ne spuneam, poate că o schimbare în dispoziţiunile nouilor tovarăşi se va produce, poate că întîmplările acelea erau încă rezultatul vitezei cîştigate şi că patimele deslănţuite nu ajunsese încă la complectă inerţie! Am insistat şi am reuşit ca dl. Take Ionescu să adere la programul d-lui Carp, dar am obţinut de la şeful partidului conservator ca acesta să recunoască în mod lămurit, printr'un semn exterior vădit, rolul preponderent şi deosebit al d-lui Take Ionescu în partid şi să primească din programul acestuia proectul băncei agrare.

Am venit la Iaşi şi am spus atât cît puteam spune, ce însemna acea înţelegere intervenită între şef şi d. Take Ionescu. Imediat, într'o anumită presă conservatoare, au apărut comunicate, nu în contra mea şi în contra d-lui Take Ionescu, ci în contra ziarului «Adevărul», în care comunicate se nesocotea complect realitatea faptului. Sentimentele celor de la directiva partidului nu se schimbase dar; din contra, ele aveau să continue şi să culmineze în refuzul de a recunoaşte ca preşedinte activ al clubului conservator din Suceava pe d-l Take Ionescu, după ce acelaş club hotărîse preşedenţia de onoare d-lui Carp, şi în cunoscuta alegere de la clubul conservator din Capitală. Şi cînd, cu acea ocaziune, am văzut oameni de tactul d-lui Marghiloman, uitînd acele calităţi care făceau caracterul personalităţei lor, pentru a da frîu liber patimilor şi cînd am cunoscut rezultatul întrevederei dintre d-nii Carp şi Take Ionescu am înţăles cu toţii că lupta aceasta trebue să se termine, căci ea ameninţa să paralizeze întreaga acţiune bine făcătoare pentru mersul lucrurilor publice, pe care ideia conservatoare trebue să o exercite în ţară la noi.

Acum mai mult de cît ori cînd ideia aceasta conservatoare are nevoe de sprijin, pentru a putea lupta contra tendinţelor anarhice, care au eşit acum din cercul concepţiunilor şi al ideologiei, spre a întra în domeniul acţiunei şi al faptelor. Lupta aceasta terminată, prietenii d-lor Carp şi Cantacuzino vor putea să-şi desfăşoare în linişte acţiunea lor pentru răspîndirea simţimîntului ordinei, dar şi noi vom avea ocaziunea să ne arătăm vrednicia şi să îndeplinim misiunea importantă de a pune frîu pornirilor nesănătoase şi curentelor anarchice ale adversarilor noştrii naturali.

Acţiune Personală?

Unii se încăpăţinează a susţinea că acţiunea ce se încheagă astă-zi este o lucrare personală, o operă făcută în scop de a susţinea strădănuinţele unui pretenţios. Dar se poate vorbi serios de aşa ceva? Văzutu-s'a cînd-va în ţara romînească ca o imensă majoritate a unui partid să urmeze, într'un avînt extraordinar, pe un om ast-fel în cît organizaţia oficială a acelui partid să apară minusculă faţă de noua organizare? Şi tăria organizaţiei conservatoare care îl urmează pe d. Take Ionescu nu poate să nu fie nerecunoscută. Aceasta o recunosc noii noştri adversari şi caută chiar s'o explice.

Ast-fel d. Marghiloman găseşte că explicaţia trebue căutată în sentimentul de politeţă pe care mulţimea conservatoare ţine să'l arăte faţă de d. Take Ionescu. Acei conservatori cari cu entuziasm îl urmează pe d. Take Ionescu nu sunt de cît nişte oameni politicoşi. Atît de politicoşi sunt aceşti prieteni ai d-lui Take Ionescu în cît aţi văzut dăunăzi că erau să'i şi dărîme casa. Pănă acum în ţările cele mai civilizate, nu s'a văzut încă fenomenul extra-ordinar ca oamenii entuziaşti să urmeze în totul acţiunea politică a cui-va din simpla politeţă.

Lucrul acesta s'a putut întîmpla numai în fericita Romănie, aşa cel puţin spune d. Marghiloman. Dar dacă nu e de cît o chestie de politeţă la mijloc de ce se tem atîta de d. Take Ionescu? De ce timp de 10 ani şi-au paralizat complect acţiunea lor şi nu s'au ocupat de cît de faptul de a împedica pe membrii partidului conservator de a fi politicoşi cu d. Take Ionescu?

Explicaţia aceasta nu este de cît o urmare a unei alteia pe care caută s'o dea însuşi d. Carp, faptului că enorma majoritate a partidului îl urmează pe d. Take Ionescu.

D-sa atribue acest lucru recunoştinţei partizanilor pentru lucrurile ce le-a dat în răstîmpuri d. Take Ionescu. Se înşală. Nu acest lucru explică aceia ce a surprins atît de mult pe foştii noştri prieteni şi desfacerea fuziunei, între altele, va servi spre a se distruge o calomnie ce plana asupra oamenilor care fac politică la noi, că poţi obţinea totul de la dînsul prin cumpărare de conştiinţe.

Se va dovedi că nu-i adevărat că omul poate fi cucerit prin ceea ce-i pui în palmă, ci că el poate fi cîştigat, definitiv cîştigat, cînd te adresezi sufletului. Şi d. Carp se va convinge cu siguranţă că nu se poate în ţara romînească cîştiga partizani prin autoritatea guvernului numai şi prin cumparare de conştiinţi, căci chiar de va forma un guvern, d-sa nu va guverna.

E personală acţiunea ce se face în jurul d-lui Take Ionescu? Oare acest fruntaş reprezintă pentru partidul conservator numai o personalitate oare-care? Nu. Pentru ţara-i ea şi pentru partid el este un simbol, simbolul omului de guvern şi al omului de guvern în numele ideiei conservatoare.

Omul de guvern

Intrat de tînăr în partidul conservator, Take Ionescu a întrat de-a dreptul în statul major al acelui partid. Cine a făcut mai mult de cît dînsul, lucrare cu adevărat conservatoare? Fost-a la el calcul, preocupare personală, sau dragoste adevărată şi convingere adîncă a necesităţei triumfului ideiei conservatoare? Chemat în 1891 de şeful partidului şi de strălucitul Al. Lahovary,—care dacă ar fi trăit ar fi fost cu siguranţă succesorul lui Lascar Catargi şi poate cu mult cursul evenimentelor din lăuntrul partidului ar fi fost modificat,— Take Ionescu a fost întrodus de-a dreptul în minister, şi i s'a recunoscut valoarea şi dreptul în preponderenţa partidului. De ce atunci ceei doi fruntaşi ai partidului conservator şi ai ţărei s'au adresat la d. Take Ionescu? Ca să anihileze elementele importante din statul major al d-lui Carp? Nu, căci guvernul din 1898 a cuprins ambele elemente conservatoare şi s'a reuşit atunci a se închega acel mare minister conservator, care a fost atît de folositor ţărei şi partidului.

Cum îl priveau pe Take Ionescu acei însemnaţi barbaţi ai ţărei? Sentimentele lui Lascar Catargiu erau cunoscute, dar se poate spune că acele sentimente se produceau la o vrîstă poate înaintată şi deci supusă influenţei unor anumite dispoziţiuni.

Dar nu tot ast-fel se poate spune despre Alex. Lahovary, care în 1896, într'un moment în care partidul era decimat de multe rele, scria din Paris, între altele: *„Pînă atunci, la împrejurări mai grele, dacă doriţi a ţinea samă de părerea mea, eu crez că ar fi bine să luaţi avizul lui Take Ionescu, care este de sigur un cap bine constituit, o inteligenţă rară şi un temperament politic de prima ordine".*

Această dragoste ce i se arata era oare iarăşi rezultatul unui capriciu? Corespuns'a Take Ionescu aşteptărilor? Răspunsul este în inimele d-voastre şi cu cît Take Ionescu punea în serviciul cauzei conservatoare marile lui însuşiri, cu cît el capata mai mult ascendent în ţară şi în partid, cu atît sporea şi numărul duşmanilor săi.

E o boală veche, care trebueşte vindecată, boala teribilă care roade partidul conservator, boala de a împedica participarea la directiva partidului, a altora de cît a conservato-

rilor de clasă. Vom fi noi țară orientală, vom fi noi țară, în care moravurile bizantine există, dar după 40 de ani de viață constituțională, după toate progresele realizate, nu va fi cu putință ca un om să fie distrus pentru că are prea mari însușiri, pentru că este un om superior. Această operă de lecuire începe acum și la aceasta operă contribuiți prin asentimentul ce 'l dați.

Ca om de guvern Take Ionescu a lucrat și a făcut operă conservatoare, atît ca ideie cît și ca organizare. Ca ideie este marea sa lucrare pe terenul legiferărei; ca organizare, el a drenat spre partidul conservator toate elementele democrate la un moment cînd acest partid era slăbit, iar partidul liberal era hipertrofiat și periclita prin aceasta forma noastră constituțională. Această drenare era atît de mult în sufletul șefului și a fruntașilor, în cît în 1897, cu ocazia asimilărei grupărei radicale, de către partidul conservator—care a fost tot opera d-lui Take Ionescu,—însuși șeful partidului a venit la Iași ca să prezideze ședința comitetului cu ocazia primirei în partid a d-lui Panu și a prietenilor sei. Și cît de cuminte a fost acest act! Căci după atîția ani ați văzut cu ce laude d. Ionel Brătianu a tămîiat în Cameră, cu ocazia discuției tocmelelor agricole, faptul că partidul liberal a asimilat elementele socialiste.

Și e bine că s'au făcut aceste lucruri, căci într'o țară ca a noastră, cu lipsă de oameni de valoare, e pacat să se risipească forțe, iar acțiunea oamenilor politici nu devine folositoare de cît atunci cînd ea se face pe baza sentimentelor răspunderei ce o ai către partid și țară.

Dar faptele însăși fac de prisos ori-ce alte discuțiuni. Căci în această țară Take Ionescu a fost cel mai mult timp ministru de cît ori-care din fruntașii conservatori și despre un om cu un așa stat de servicii în partid, despre un om cu atîtea însușiri superioare, pe care partidul, țara și coroana l'au indicat ca omul de guvern autorizat în numele ideiei conservatoare, despre acțiunea unui astfel de om nu se poate vorbi ca de o acțiune personală, căci el întrupează pentru țară simbolul ideiei conservatoare.

Și cu toții facem o mare operă pentru țară și partid atuncea cînd, susținînd acțiunea lui, contribuim la lecuirea partidului conservator de teribila boală de care sufere.

Viitor șef

In zadar se încearcă unii să ne vorbească despre steag, șef, bisericuțe și csută să reducă valoarea organizației conservatoare democrată, căci când un om ca d. Jean Lahovary, cu conservatorismul lui, care face parte integrantă din sufletul lui, cu superioritatea minței sale alese, cu autoritatea personalității sale politice, care știe să se puie în calea ideilor nesănătoase pe care le nutresc mulți din clasa din care face parte și d-sa, cînd d. Lahovary însuși recunoaște că dacă Take Ionescu rămînea în partid ar fi ajuns șeful acelui partid, nu ni se poate spune că nu facem operă conservatoare fiind că muncim astăzi spre a realiza aceia ce d. Lahovary recunoaște că trebuia să se întâmple mâine. Noi nu facem o acțiune personală, în acțiunea noastră însă noi facem o importantă operă politică și socială.

Obiecțiunile

In contra noastră se ridică un număr de obiecțiuni care s'ar putea rezuma în: 1) Că facem o acțiune personală; 2) Că am părăsit steagul; 3) că am făcut bisericuțe.

In ce privește obiecțiune de acțiune personală, de la cine vin oare aceste obiecțiuni? Oare d. Carp n'a făcut în toată viața sa o operă cu adevărat de acțiune personală? Este altă-ceva în sentimentul care leagă pe junimiști de d. Carp, decît personalitatea d-sale? Dar noi toți cîți am fost în comitetul executiv împreună cu junimiștii știm că partizanii d-lui Carp nu cunosc nimic din ideile sale fundamentale. Exemplele abundă și cazul cu alegerea d-lui Cuza este tipic. D. Carp îmi indică să lupt cu energie contra tendințelor anarhice ale naționalismului d-lui Cuza, iar partizanii d-sale susțineau că telegrama trebue să fie apocrifă, căci li se părea cu neputință ca d. Carp să dea ast-fel de indicațiuni măcar că ea corespundea fondului ideilor și credințelor șefului junimiștilor.

Steagul? Dar am uitat noi oare cum vorbea d. Carp de acest steag pînă să-l primească din mâinele d-lui Cantacuzino, de acele vorbe: steagul tîrît în noroi?

Bisericuțe? Mai întâi că, cînd e vorba de biserică ne gîndim la lucruri ideale, la dogme, la infailibilități, lucruri ce nu prea cadrează cu politica care se ocupă de oameni și lucruri omenești. Pînă cînd însă nu ni se va face dovada că se mai poate vorbi astăzi de șefi infailibili, trimiși și de Dumnezeu, noi vom înclina a crede că și șeful și fruntașii ca și ceilalți oameni politici sunt supuși greșelei și mai cu seamă judecății opiniei publice și că, și dacă la noi șeful este indicat de deliberările secrete ale Conclavului, el continuă a rămînea însă supus aprecierei opiniei publice.

Nodul chestiunei

Chestiunea cea mare este în concepția unora asupra modului cum trebuie diriguit partidul. Aceasta este chestia cea mare, chestia care trebuește rezolvită.

In întreprinderea aceasta probabil că ne vom reintoarce iar la lupta teribilă de la 1901. Din nou vor începe acele atacuri de tristă memorie. Vom fi atacați ca grupare, pe categorie și individual. Să nu ne preocupăm însă de aceasta. Ori-cari ar fi nedreptățile ce ni s'ar face și atacurile ce ni s'ar aduce, să ne continuăm în liniște opera de însemînțare a ideilor sănătoase de ordine și să lucrăm zi cu zi, ceas cu ceas, pentru a rezolvi problema ce se pune în privința diriguirei partidului. Să facem ca preocupările de principii să întunece numai sentimentul de indignare a nedreptăților ce ni se vor face.

Problema mare este susținerea unora că diriguirea partidului conservator trebuie să aparțină conservatorilor de clasă, nu celor făcuți. Un rezultat important al acestei concepțiuni este și faptul, surprinzător poate pentru unii, că deși partidul conservator a avut în totdeauna un stat major strălucit—care ca valoare literară și științifică este extra-ordinar de superior statului major liberal,—el n'a putut guverna. In concepțiunea greșită semnalată mai sus trebuie căutată explicarea.

Noi recunoaștem că condițiunile de naștere, cunoștințele acumulate, adăpostul de nevoie, contribue la realizarea unor valori reale și cu vădit rost în așezarea treburilor noastre publice. Dar că ele singure să însemne totul, aceasta nu mai este cu putință astă-zi, căci vremurile s'au schimbat și nimeni nu poate trăi numai cu comoara dobîndită, căci și munca și talentul crează valori de o însemnătate incontestabilă. Ostracismul à rebours nu mai are însă nici el rost. Ori care ți-ar fi origina, cînd ești o valoare reală trebue să însemni ceva în diriguirea treburilor publice și nimeni nu poate să mai pretindă astă-zi că trebuie să rămîi în afară fiind-că origina ta este din o anumită clasă socială.

Partidul conservator democrat

Iată de ce d. Take Ionescu a format cu noi toți împreună o nouă organizație politică, care poartă numele de partid conservator democrat.

E conservator — prin ideile de bază a închegărei acestui partid,—e democrat pentru ideile de bază a organizărei acestui partid.

Conservatori prin idei de bază—căci vă închipuiți dacă alt-fel poate fi conceput Take Ionescu, care în vrîstă cea mai frumoasă a vieței politice, de la 32 de ani pînă la 49, a trăit în mentalitate conservatoare și care cu strălucita lui inteligență a ajuns la convingerea desăvîrșită că în dezvoltarea normală a acestei țări, este absolut trebuitoare acțiunea bine făcătoare a ideilor conservatoare. Și un șef ca d. Take Ionescu, nu poate fi de cît un șef al unei organizări conservatoare.

S'a vorbit despre unele inovații pe care această organizare conservatoare democrată urmează să le facă. Și s'a pretins că ea va susținea unificarea colegiilor. Vă închipuiți dacă d. Take Ionescu cu concepțiile sale conservatoare, ar putea admite ca colegiul marei proprietăți, care are atîta importanță în viața noastră de stat, să fie confundat în acel colegiu care ne-a dovedit astă primăvară cîtă naivitate politică posedă.

Sunt mari reforme de realizat pentru ca armonia socială și echilibrul politic să poată fi reîntronat în țara romînească. Reformele prin care abuzul administrativ—isvorul atîtor rele de care este bîntuită țara,—precum și marile chestiuni economice, vor forma preocuparea partidului de sub șefia d-lui Take Ionescu.

Democrat prin organizare, căci partidul acesta va căuta să stabilească echilibrul între elementele de valoare ale conservatorilor de clasă și elementele de valoare ale acelora care de și își vor fi avînd obîrșia în clasa democrată, își vor impune personalitatea.

Departe de a susținea o luptă între aceste elemente, partidul conservator democrat va căuta ca din armonizarea lor să izvorască o operă binefăcătoare pentru țară.

Incheiu prin a atrage atențiunea d-tră că organizarea de până acum va deveni nouă prin modul cum va fi desfășurată acțiunea noastră. Suntem ceva mai puțini, în schimb însă armonia, deplina încredere și dragostea frățească va creia acel spor de muncă folositor țărei și partidului săditor de idei sănătoase, care va forma puterea noastră și ne va duce spre triumful desăvîrșit.

Organizația din Iași

Inainte de a mă despărți de dv., vă rog să procedați la organizarea clubului de Iași și în locul devenit vacant prin retragerea unuia din vice-președinții clubului, vă rog să aclamați pe unul din conservatorii care a dovedit și sentimente de dragoste către partid și muncă în folosul acelui partid și care a știut să cucerească un loc de frunte între oamenii politici din Iași. Vă rog să aclamați pe d. N. Cananău.

Discursul d-lui N. Cananău

Domnilor,

Vă mulțumesc, pentru onoarea ce-mi ați făcut, alegîndu-mă vice-președinte al d-voastră.

Atribui această alegere muncei și devotamentului meu pentru cauza conservatoare, cum și ideilor mele care au tins și tind spre democratizarea partidului.

Am convingerea că în țara noastră viitorul aparține acelui partid care se va ține în continuă legătură și armonie cu toate clasele sociale și care s'a convins de nevoile și aspirațiunile lor. Trebuie să recnnoaștem însă, domnilor, că conservatorii au dat tot dea-una dovadă de patriotism și inteligență spre a nu se pune de a curmezișul curentelor „ci din contra în capul reformelor spre a face concesiunile cerute de folosul general al țărei. Așa înțelegeau conducătorii noștri interesele partidului.

Că ideile democratice m'au călăuzit în totdeauna o dovedește și firea mea de a fi și vorbele mele.

Așa îmi amintesc că în anul 1905, cînd partidul conservator a fost chemat la diriguirea afacerilor statului, un număr de prieteni intimi ai d-lui Badareu, atunci numit ministru de justiție, i-au oferit un mic dejun la Hotel Binder.

Am participat și eu și la tuastul ce am rîdicat între altele am spus: „Sunt vesel de a mă găsi în mijlocul dv.; felicit pe Bădărău pentru frumoasa carieră ce a făcut, felicit însă și partidul conservator căci a dat dovadă că munca, talentul și cinstea sunt apreciate mai presus de orice, fie că ele s'ar rîdica din popor, fie din clasa de sus. Iar în democratizarea partidului văd viitorul lui; în direcțiunea aceasta voi lucra".

Așa am terminat tuastul, și după cum vedeți sunt consecinte.

Urmez pe Take Ionescu care a înțeles mai mult ca alții că viitorul partidului conservator stă în democratizarea lui. Așa înțelegeau și cei doi mari barbați de stat, fala partidului conservator, Lascar Catargi și Alexandru Lahovari.

In adevăr cine nu știe ce n'a făcut Lascar Catargi pentru a-și apropia pe Take Ionescu și odată apropiat ce rol important i-a dat în diriguirea afacerilor.

Apoi ați văzut după cum v'a arătat fruntașul nostru Al. Bădărău, cum aprecia nemuritorul Alexandru Lahovari meritele și talentul lui Take Ionescu.

Cînd deci acești doi luceferi de care ie strîns legată istoria partidului conservator, apreciau și ne vorbeau ast-fel de Take Ionescu, mai putem noi sta un pic la îndoială?. Nu, Domnilor, pe dînsul trebuie să-l urmăm pentru ca să bine merităm de la partid și țară. Pe dînsul trebuie să-l urmăm pentru că a dat dovadă mai mult ca ori-care că cunoaște nevoile acestei țări; pentru că a face alt fel ar fi a da un rău exemplu, ar fi să închidem porțile partidului conservator muncei, inteligenței, talentului și cinstei și în loc de partid, am deveni o castă.

Partidul conservator nu poate și nu trebuie să cunoască alte drepturi de cît acele pe care le conferă munca, talentul, cinstea.

Și acum, Domnilor, ca o consecință a acelor spuse vă rog să proclamăm pe șeful partidului, pe Take Ionescu, ca șef onorific al clubului și pe iubitul și valorosul nostru fruntaș, Alex. Bădăreu ca președinte activ. Iar spre complectarea comitetului să proclamăm pe d. Gh. Lascar, către care orașul acesta nu poate avea de cît recunoștință, al doilea vice-președinte.

Complectarea comitetului

D. Al. Bădărău spune că'și rezervă pentru altă dată a mulțumi pentru alegerea d-sale ca președinte, căci de acum în colo speră să poată vorbi mai deschis și mai des, fără a se mai preocupa dacă vre-un fruntaș oare-care al partidului ar putea vedea în spusele sale motive de susceptibilitate.

Pentru complectarea organizațiunei de la Iași, în locul persoanelor care s'au retras din comitet, d-sa propune spre aclamare pe următorii:

Paul Moruzzi, mare proprietar, Bejan V. dr., profesor uniiversitar, Bălăcescu I. dr. profesor universitar, Buțureanu V. profesor universitar, Popovici Alexandru, profesor universitar, Constantinescu Em., profesor, Prassa I. profesor, Hogaș Calistrat profesor, Teodoreanu Vasile profesor, Constantinescu I., profesor, Briul Emil profesor, Popovici N. I. profesor, Birjovanu Gr. profesor, Bădărău N. Andrei, mare proprietar, Buznea C. proprietar, Ciurea Anibal, Emil D. Lefter avocat, Dimitrie Neagu fost consilier la curte, Oiaga Vasile prefesor, dr. Valeriu Roșculeț, Rusovici V. proprietar, Constantinov N. proprietar, Tuduranu D. proprietar, Vărlănescu I. fost revizor școlar, Daraban Gh. proprietar, fost consilier comunal, Const. Buțureanu, institutor și Lazăr Grecea institutor, fost revizor școlar.

Litere-Științe-Arte

Ziarele mari pariziane anunță ca un mare eveniment literar apropiata apariție a operei lui Anatole France: „Jeanne d'Arc. France a muncit foarte mult și conștiincs pentru adunarea materialului și se crede că toate categoriile intelectuale ale Franței vor fi mulțumite de modul cum a tratat Anatole France delicatul subiect. Prefața operei ocupă 30 de pagini.

*

După ultimele statistice populația spaniolă cuprind 65 la sută analfabeți. Din aproape 19 milioane locuitori, nu știu ceti și scrie ca la 12 milioane. Cele mai mari cifre le dă vrîsta dintre 4 și 10 ani și bătrînețea de peste 60 de ani. Intre 11 și 20 de ani sexul bărbătesc dă 46 procente și cel femenin 57 la sută—analfabeți.

*

„Ce qui tue les Républiques" este titlul unei scrieri a lui Waldeck Rousseau —în 1868—pe cînd avea numai 22 de ani și care rămăsese nepublicată. Lucrarea, apare acum în „Revue de Paris". Lucrarea, care era un răspuns la cartea lui Vermorel: „Les hommes de 1848" apără principiile republicane și arată ce anume ruinase a doua republică. In această lucrare de diletant se regăsesc calitățile viitorului mare barbat politic și e scrisă cu o căldură care nu se mai vede în opera de mai tîrziu a omului de stat, chibzuit și măsurat în toate.

Lucrarea a găsit o elogioasă primire în presa parizană.

*

Marea feerie „Faust" va fi montată la 2 Februar cu tot luxul ce comportă acest spectacol de o rară bogăție.

Biletele se rețin de pe acum la agenția Thalia.

*

Despre „Villa Viciosa" de lîngă Lissabona s'a vorbit mult cu prilejul odiosului atentat contra lui Don Carlos și al fiului seu.

Villa Viciosa este situată între un rîu și micul munte Ossa. O pădure mare și bogată, situată în apropiere, servește numai la vînătoarele regale. Castelul se rădică în mijlocul tîrgușorului părăsit. Nimic din viața modernă. Pe un turn al castelului, un ceasornic învechit, stricat.

Pustiul ce domină la Villa Viciosa este trezit doar de loviturile de pușcă, în timpul vânatului.

Acesta ie ultimul popas a lui Don Carlos și al lui Don Luiz di Braganza.

*

O nouă piesă în patru acte de Paul Gavaulet: „Le Bonheur de Jacqueline" s'a jucat la teatrul Gimnase din Paris. Gavaulet e autorul comediilor: „L'enfant du Miracle" și „Mademoiselle Josette-ma femme.

*

La Londra a avut loc un „Joachim Memorial Concert" prin care publicul englez a adus omagii memoriei marelui artist Ioachim care s'a bucurat în viață de un adevărat cult din partea englejilor iubitori de muzică.

Informații

† **Pavel Cristea.**—Anunțăm cu mare părere de reu moartea lui Pavel Cristea, un fruntaș al artei tipografice, cel mai distins lucrător tipograf din Iași și un devotat prieten politic.

Pe Pavel Cristea l'am avut șef de atelier în cele două tipografii în care „Opinia", în prima serie, se imprimase, rînd pe rînd: în tipografia Goldner și la tipografia „Dacia".

Am apreciat în el un excelent tovarăș de luptă, căci între noi, gazetari și lucrătorii tipografi, există tovărășie de luptă; am apreciat în el pe adevăratul artist al meseriei sale și pe muncitorul neobosit pe care l'am admirat și stimat.

Pavel Cristea s'a stins aproape pe neașteptate, în toată puterea vrîstei.

Pe urma lui rămîne o văduvă și șapte copii.

Vom păstra în bună amintire numele și memoria prietenului, care a plecat prea curînd d'intre noi.

Familiei îi trimitem expresia sincerilor noastre păreri de reu.

● **Matineul societății de binefacere „Leagănul S-ta Maria.** Eri la orele 3 a avut loc în saloanele clubului militar din localitate, un matineu literar și muzical, organizat de comitetul societății „Leagănul S-ta Maria". Programul se compunea din mai multe bucăți de musică și monologuri după care a urmat dansul.

D-na Kapucinska-Renelt a executat, la piano, compoziții originale: O serenadă pe motive românești, un vals și o fantezie: Vânătorii în pădure.

D. Gr. Socor a executat, la violină, o bucată de Ch. Beriot, acompaniat la piano de d-na Socor. Cea ce a făcut însă deliciul auditorului și care, se compunea din tot ce Iașul elegant au fost monologurile zise de d-na Marie V. Iamandi.

Tot doamna Iamandi a recitat poesia „La oglindă" de Gh. Coșbuc, într'un gingaș costum național.

Auditorul a resplălit pe d-na Iamandi, pentru gingășia cu care s'a produs, rechemînd'o de nenumărate ori și aplaudînd-o frenetic. D-ra Getta Dimitriu a recitat poesia „Le Zephir" de Victor Hugo, „Poveste" de St. I. Iosif, precum și niște versuri originale dedicate doamnelor din comitet.

Sentimentul și verva cu care d-ra Dimitriu a recitat versurile, ne-a făcut să apreciem o adevărată artistă.

Succesul moral a fost desevîrșit și încurajarea publicului ieșean va fi un imbold pentru societate ca să-și continue activitatea.

● *O parte a premiului Nobel pentru literatură, va fi conferit, după cum află unele ziare străine, M. S. Reginei Romîniei.*

● Eforii casei Sf. Spiridon sînt foarte îngrijorați de modul cum se vor presinta veniturile casei în urma punerei în aplicare a legei tocmelilor agricole.

Se știe că, după această lege, moșiile aparținînd casei Sf. Spiridon pot fi luate pentru islazuri, fără a se respecta numai optimea prevăzută prin lege,

Cu sistemul acesta veniturile eforiei, față cu prețurile de astă-zi, vor scădea în mod simțitor.

● Eri după amiază la orele 3, s'a făcut la cimitirul „Eternitatea" înmormîntarea cempozitorului muzical Carol Decker.

● Ordonanța definitivă în afacerea presidentului Ciulei va fi dată cu siguranță mîine, marți.

● *Regele Lear*, cu Nottara în rolul titlului se va represinta la 14 februar, pentru închiderea stagiunei teatrale în Iași.

Mușchetarii se vor represinta la 9 februar, în folosul societarelor Eufr. Momuleanu și Zoe Conduratu.

● Meseriașii lucrători tipografi din localitate, s'au întrunit, eri Duminică, la sediul corporației „Artelor Grafice", în adunare generală.

S'a decis ca măsură de ordine pentru acest corp, prohibirea sistemului lucrului cu bucata în toate atelierele.

De asemeni s'a hotărît ca lucrătorii să susțină augmentarea salariilor, față cu scumpetea traiului, în care ne aflăm.

● Astă-zi au sosit la prefectura de județ decretele de numirea d-lui S. Simionescu ca șef contabil și a d-lui I. Atanasiu ca ajutor-contabil.

● I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei și Sucevei, sosește mîne dimineață cu trenul de 8 și 30, în localitate.

● Consiliul de răsboiu al corpului 4 de armată a ținut astă-zi ședință, sub presedinția d-lui col. Aslan, și a judecat mai multe procese de dezertare și furt de efecte ale statului.

Consiliul va ținea ședință și mîine.

● D. P. P. Carp se manifestă.

Ziarul *Ordinea* află că d. P P. Carp, șeful conservatorilor cu acte de naștere, va lua parte la primul concert de *instrumente vechi*, care are loc la Ateneu. *Drîmba*, este instrumentul vechiu favorit de d. Carp.

● Sunt cunoscute splendidele serate orgenizate anii trecuți la societatea de gimnastică, sport și muzică, serate care au remas neîntrecute.

O ast-fel de serată se organizează pentru ziua de 23 Februarie a. c.

● Acum două zile a încetat din viață la spitalul Sf. Spiridon sergentul de oraș Gh. Olariu.

Astăzi soția acestuia s'a prezentat la parchet și a reclamat că moartea soțului ei, a provenit din loviturile grave ce le-a primit dela un individ, cerînd să se facă autopsia cadavrului, pentru a se stabili adevărul.

Parchetul a orînduit o anchetă.

● D. Gh. Ionescu, pensionar, din str. Petru-Rareș No. 11, a cerut încuviințarea de a îmbrățișa tagma monarhală și de a se stabili la schitul „Tărâța" din dealul Răpedea, avînd dorință de a se retrage și de a'și petrece restul vieței în liniște.

● Rămășițele pămîntești ale regretatului artist Mihai Popovici-bătrînul, au fost coborîte eri în pămînt.

La mormînt a vorbit d. State Dragomir, ca delegat al societății dramatice din Iași.

● D. Sergiu Cujbă, inspector al băncilor populare, a inspectat alaltăeri băncile populare din județul nostru, după care apoi a plecat în Capitală.

● Advocații din județul Ialomița au redactat un memoriu prin care propun modificarea articolelor din noua lege a judecătoriilor, cari lovesc mai mult în demnitatea corpului advocătesc.

● **William Scott** este nume pupular și la noi. Prin multele anunțuri ce publică prin ziare, el face cunoscut că tămăduește multe boli și, mai ales, pleșuvia, care, fără a fi boală propriu zisă, căznește pe acei ce o au mai reu ca boala.

Poliția din Berlin, sesizată de plîngeri, a închis pe Scott, îi a consficat toate „leacurile" și a constatat că el făcea afaceri splendide cu meseria sa.

✻ D. căpitan A. Carnabel, medic în corpul IV de armată, a fost mutat la corpul III, pe ziua de 1 Februar.

Ultime informaţii

Extradarea lui Bartaskiewici

Extradatul în Iaşi.—La comenduirea pieţei.—O convorbire cu extradatul.—Plecarea.

Bartaskiewici, locotenent în al 29-lea regiment rus de dragoni, care a fost extradat autorităţilor ruseşti, învinuit că a asasinat pe iuginerul milionar Romanoff.

Bartaskiewici a fost extradat după legile militare. Doi jandarmi l'au escortat la Iaşi, unde a fost adus ieri, Duminică, cu acceleratul de dimineaţă.

Pînă la plecarea trenului spre Rusia, la orele 12 şi cinci minute, extradatul a fost deţinut la comenduirea pieţei.

*

Bartaskiewici, care are 24 ani, e un tînăr frumos, bine făcut, cu maniere alese. El face parte din al 29-lea regiment de dragoni, care actualminte face pază de-a lungul Prutului.

*

Unor ofiţeri cari au stat ieri de vorbă cu el, Bartaskiewici le-a declarat că a ucis pe Romanoff în complicitate cu fiul acestuia.

După comiterea crimei, Romanoff fiul fugi, iar el—Bartaskiewici—luă o treucă şi ajuns aproape de malul Prutului, trecu Prutul înnot până în Bivolari, unde fu prins, adus în Iaşi şi transportat apoi la Bucureşti.

Un rus stabilit în Capitală, Melaş, l'ar fi denunţat, zice el, de autor al asasinării lui Romanoff.

Bartaskiewici are o soră măritată şi stabilită în Crivina. Tatăl său este viceamiralul marinei ruse.

*

Bartaskiewici a fost ospătat la clubul militar şi îi s'au dat şi provizii de drum.

Cei 2 jandarmi l'au predat la Unghenii ruşi, autorităţilor ruseşti.

● Intre liberalii fruntaşi din Iaşi se urmează tratative pentru complectarea locului de president al clubului, rămas vacant prin retragerea d-lui P. Poni.

S'a convenit aproape la alegerea d-lui C. Stere.

Acum stăruinţele se îndreaptă în sensul ca vice-preşidinţii clubului, să consimtă a rămînea la locurile lor.

D. Gane, unul din vice-preşidinţi, a şi acceptat. Probabil că va accepta şi d. Gr. Buicliu, căruia i se dau garanţii că va fi ales senator al colegiului I.

Comitetul executiv al clubului va fi convocat probabil Duminecă.

◕ Aflăm că d. C. D. Chiriac a făcut o utilă invenţie, care a şi fost brevetată.

Invenţia constă din dopuri pneumatice cu cheie, pentru vase şi sticle.

Cu aceste dopuri sistematice se închide vasul ermetic şi nu se poate umbla la el de cît cu cheia.

● **O conferinţă.**—Societatea culturală „Viitorul", de sub preşidenţia prietenului nostru dr. D. G. Boroianu, a hotărît să ţie un ciclu de conferinţi, în aula Universităţei din Iaşi.

Prima conferinţă s'a ţinut în Decembrie trecut de către d. profesor Gheorghe Ghibănescu. D-sa a vorbit despre „Stat şi Biserică" şi a aratat rolul bisericei în trecutul nostru, cum şi menirea ei din prezent.

Altă conferinţă s'a ţinut în Ianuarie de către Părintele profesor Ioan Grigoriu din Vaslui. S-Sa a vorbit despre „Menirea religioasă şi socială a preotului".

A discutat pe larg cestiunea, dacă preotul trebue să se mărginească numai la îndeplinirea datoriilor curat religioase sau trebue să se devoteze şi binelui social. A pus în evidenţă greşala acelora, cari ar dori să-l pironească numai la altar.

Cu dovezi din doctrina bisericească şi din trecutul nostru naţional, a indicat adevărata menire religioasă şi socială a preotului.

S'a pronunţat contra legilor de stat, care ar sili pe indivizi la îndeplinirea datoriilor religioase. Doreşte ca preoţii prin activitatea lor s'atragă lumea spre biserică şi să dispue să se respecte legea creştină.

Mai departe dovedeşte, că spre binele bisericii şi a ţării preotul trebue să tindă a fi model de îndeplinire a datoriilor religioase şi sociale, atunci va putea zice cu Mântuitorul: „Eu sunt păstorul cel bun, care sufletul îşi puno pentru oi".

Părintele Grigeriu a făcut o impresie plăcută ascultătorilor şi a dovedit prin conferinţa sa, că înţelege nevoile timpului.

Felicităm pe conferenţiar.

● D. Ilie Ionescu Sibianu, noul profesor de pian al Conservatorului din Iaşi, îşi va înaugura cursul la 1 Fevruar.

● Chipul cum au fost aranjate două falimente, unul la Huşi, celalalt la Roman, preocupă actualminte instanţele judiciare.

La Huşi a făcut faliment un oarecare B. Faibiş. Marfa lui, la licitaţie, a fost cumparată de un cumnat al seu, Marcu, care, în urmă, a deschis două prăvălii, a cumpărat, pe credit, alte mărfuri şi a dat în urmă faliment. Ambii cumnaţi au fost declaraţi în stare de faliment, arestaţi şi oposiţiile lor, la Camera de punere sub acuzare, au fost respinse.

Judecătorul de instrucţie a admis, însă, eliberarea ambilor cumnaţi pe cauţiuni de căte trei mii lei şi acum, prin denunţuri, afacerea a fost dată în vileag.

In acelaşi chip au procedat şi doi neguţitori din Roman, fraţii Avram.

● D-ra Julie Quintano, o nepoată a d-lui Emmanuel Quintano, fost president al Republicei Argentine, s'a căsătorit ieri, la Bucureşti, cu d. doctor Bacaloglu, profesor suplinitor la catedra de patologie internă de la facultatea din Iaşi.

● D. Lecca, neîntrecutul director foarte artistic al teatrului din Iaşi, continuă să maltrateze piesele ce nu sunt „scrise" sau „traduse" de el.

„In largul Oceanului", care s'a reprezintat Sîmbătă, a suferit atîtea „reduceri" de tablouri şi de scene, că s'ar putea da încă odată sub titlul nou: „în strîmtoarea Oceanului".

Numai pe d. Lecca n'are cine îl reduce!

● **Judiciare.**—Marcu B. Zeilig, complice în bancruta frauduloasă a lui B. Faibiş din Huşi, a făcut apel la camera de punere sub acuzare, cerînd reducerea cauţiunei ce s'a fixat şi totodată să i se permită deschiderea prăvăliei, în condiţiuni mai uşoare de cum i-a impus judecătorul de instrucţie.

— Trib. s. I a condamnat alaltă eri pe I. Barasch, la 2 luni închisoare penfalş de acte comerciale.

● D. A. A. Bădăreu a plecat ieri la Bucureşti.

In astă seară luni, va pleca la Bacău.

● Senatul universitar din Bucureşti şi consiliul profesoral al facultăţei juridice, au însărcinat pe d-nii profesori Valerian Ursianu, Em. Antonescu şi St. G. Longinescu, ca să cerceteze lucrările şi titlurile d-lor Gr. Demetrescu şi V. Buşilă, candidaţi la catedra de drept roman de la Iaşi.

Cu cercetarea lucrărilor şi titlurilor candidaţilor la catedra de Istoria filosofiei antice de la facultatea din Iaşi, au fost însărcinaţi d-nii profesori: Titu Maiorescu, I. Crăciunescu şi C. Rădulescu-Motru.

● Un mod de-a combate.

De hatîrul d-lui Infantilă Brătianu şi pentru respectul memoriei lui Georges Em. Lahovary, ziarul *Independenţa* face un soi de politică în beneficiul d-lui Nicolae Filipescu.

Ziarul francez combate acţiunea d-lui Take Ionescu într'un chip care nu poate dăuna de loc, dar de loc, acelei acţiuni.

Voiam numai să invederăm că ziarul care, în vremuri, se alimenta cu trancii lui Hallier, a devenit acum, pur patriot şi operează cu oare cari lei noi ce-i vin din strada Batiştei.

Mai rău s'o vedem pe surata franţuzească!

● Aderarea la politica democrată a d-lui Take Ionescu a distinsului profesor Davidoglu, este ast-fel comentată de un ziar liberal ultra-oficios.

...„Tînărul profesor ambiţiona un loc de deputat pe care alţi liberali, bătrîni şi devotaţi şi mai chemaţi de cît el, n'au putut să-l obţie nici ei".

Dacă cei tineri dintre liberali nu pot obţinea locuri în Parlamentul liberal; dacă cei bătrîni şi devotaţi sînt pedepsiţi la fel, atunci din cine se compune faimosul Parlament? Hotărît, din surdo-muţi.

● Au reuşit la examenul oral II, de licenţă în litere şi filosofie din sesiunea Ianuarie următoarele absolvente ale universităţei.

D-rele Elena Lazăr, Lucia Manoilescu, Maria Pantazi şi d. Tiberiu Crudu.

Iar la examenul I înscris de licenţă au fost admise d-rele Anetta Mitescu, Natalia Şandiu. Virginia Boldescu, Victorina Nestor şi d-nii Ioan Dorin şi Emil Gruchol.

● Distinsul violonist Socrate Barozzi, care debutează astă-zi în Iaşi, a presintat o scrisoare d-lui primar Gane din partea primului ministru, care recomandă călduros pe tînărul virtuos.

● Suntem rugaţi să anunţăm că la spectacolele ce le va da în Iaşi Leloir, celebrul societar al comediei francese, vor putea asista şi domnişoarele întru cît piesele sunt din cele mai alese.

● Comisiunea de judecată a institutorilor şi învăţătorilor din judeţul nostru, va judeca la 8 Februarie, orele 4 d. a., pe învăţătorul Dim. Gheorghiu, de la şcoala din Curteşli judeţul Botoşani.

La 11 a. c. Luni, va fi judecat direştorul şcoalei din Herţa, Gh. Bogrea.

● Doi agenţi ai poliţiei ruseşti din Bălţi, au sosit acum trei zile în Iaşi, în urmărirea unor criminali, pe care ei îi bănuiau că s'ar afla în localitate.

Iată despre ce este vorba:

Anul trecut, în luna August, într'o noapte, nişte hoţi s'au introdus prin spargerea unei uşi, în casa unei doamne din satul Şarpaca (Basarabia), cunoscută ca bogată şi care trăia foarte retrasă, neavînd pe lîngă ea decît cîţi-va servitori.

Hoţii după ce au omorît mai întăi pe o slugă, care începuse să ţipe, s'au năpustit asupra bogataşei, torturînd'o pentru a spune unde ţinea banii.

Victima după grozava tortură la care fusese supusă, a încetat din viaţă, iar hoţii după ce au furat banii şi alte obiecte, au dispărut.

De unde şi pînă unde, autorităţile ruseşti au căpătat informaţiuni cum că doui din autorii crimelor s'ar afla în Iaşi, şi că ei sunt funcţionari inferiori la tramvaiul electric nu se ştie. Agenţii poliţiei ruseşti, însoţit de un sub-comisar de la siguranţă, au făcut cercetări în localitate însă au constatat că cei doi funcţionari inferiori de la tramvai erau învinuiţi pe gratis, căci s'a dovedit că în timpul cînd s'a făptuit crima ei se aflau în Iaşi la serviciile lor.

● **Universitare.**—Simbătă la orele 4 jumătate a avut loc la seminarul pedagogic universitar o conferinţă profesorală la care an luat parte d-nii studenţi I. A. Bulai, I. D. David, Gh. Pascu, I. Răşcanu, G. Giuncu şi D. Rădulescu.

— D. I. Caragiani, profesor de limba greacă şi-a suspendat cursurile din cauză de boală.

— Eri, a avut loc în amfiteatrul de chimie minerală, o şedinţă a cercului ştiinţific studenţesc.

Studentul Bulai a ţinut o interesantă conferinţă. Apoi s'a întocmit regulamentul după care au a se ţine în viitor conferinţele cercului, la şcolele primare din Tataraşi şi Nicolina, în scopul popularizărei ştiinţei.

● Eri s'a făcut alegerea comitetului de administraţie a primei case de economii din urbea Iaşi.

Au fost realeşi d-nii: V. I. Radu cu 1137 voturi; părintele econom C. Păun cu 1075 voturi şi Gh. Stănilescu cu 1144 voturi.

In comisia de control au fost aleşi prin aclamaţie, d-nii: Hociungescu, Grossu şi Tissescu.

Au mai candidat, spre a fi aleşi în comitetul de administraţie, d-nii căpitan Mihail, institutorul Arbore, C. Grigorescu şi colonel Mladian, dar ei n'au putut întruni de cît puţine voturi.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 28 Ianuarie

Casa rurală

Bucureşti. — In discuţia generală asupra proiectului Casei rurale, s'au înscris spre a lua cuvîntul d-nii: I. Lahovari, Take Ionescu, Al. Marghiloman, Al. Juvara, C. Stere, Vintilă Brătianu, C. Stoicescu, G. G. Mărzescu şi V. Sassu.

Din partea guvernului vor respunde d-nii: D. A. Sturza, I. I. C. Brătianu şi Anton Carp.

Politica la Focşani

Focşani.—Membrii partidului conservator de sub şefia d-lui Gogu Constantinessu, au fost convocaţi pentru astă-zi, Marţi, în localul clubului, spre a proceda la alegerea delegaţilor pentru congresul de la 3 Februarie şi spre a desemna doi membrii, cari să facă parte din comitetul executiv central al partidului conservator-democrat.

Deputat grav bolnav

Bucureşti.—Deputatul de Prahova doctor Radovici ie grav bolnav şi se află în străinatate.

Fratele seu, deputatul Al. Radovici, a plecat să-l visiteze.

Nou club politic

Ploeşti.—Liberalii tineri de aici s'au grupat într'un club aparte şi au ales de president pe d. Ionescu-Quintus,

D. Maiorescu despre situaţie

Bucureşti —*Mai mulţi tineri aderenţi ai d-lui Carp s'au plîns d-lui Maiorescu în contra situaţiei actuale a partidului.*

D. Maiorescu a respuns că regretă cele întîmplate şi că dacă ar fi fost în ţară, n'ar fi admis convocarea clubului în lipsa d-lui Take Ionescu.

Politica la T.-Severin

Bucureşti.—Din Severin se anunţă că ieri a avut loc acolo o consfătuire politică a partizanilor d-lui Take Ionescu.

Toţi conservatorii de acolo urmează pe d. Take Ionescu.

Numai d-nii Fara şi I. Protopopescu stărue pentru formarea unui grup carpist.

Inmormîntare

Lisabona.—Cortegiul funebru sosind în faţa bisericei Saint Vincente, a fost primit de cler având în cap pe noul Mitropolit din Lisabona. Cosciugurile armate cu drapelul naţional au fost puse pe un catafalc în faţa bisericei. Membrii „Confreriei de la Misericorde" ţinând făcliile în mâni au spus rugăciuni şi au dat bine cuvîntare. In acest timp trupele înşirate prezinta armele. Artileria trage salve la care respund crucişătoarele engleze şi spaniole. Marii demnitari transporta apoi cosciugurile pe un al doilea catafalc în interiorul bisericei unde mitropolitul a dat a doua bine-cuvîntare. Se cîntă atunci „requiem" şi apoi marele şambelan a remis cosciugurile mitropolitului. In timpul trecerei Cortegiului o trăsură pe care se urcase multă lume se prăbuşi, sunt mai mulţi răniţi uşor.

Camera

Bucureşti. — Lucrează astă-zi în secţii.

Senatul

Bucureşti.—Presidează d. C. Climescu. D. Haret depune un proect de lege prin care se modifică legea asupra funcţionărei casei de economii a corpului didactic din ţară.

Şedinţa se rădică la 3 fără un sfert.

Interview cu d. TAKE IONESCU

Bucureşti.—Ziarul „Adevărul" a cerut părerea d-lui Take Ionescu asupra celor exprimate în diferitele intervievuri care mai mult au fost date de cît solicitate de presa liberală.

Şeful conservatorilor democraţi a răspuns următoarele ziaristului:

— In genere cele mai multe lucruri cuprinse în acele interviewuri nu m'au mirat. D. general Manu a vorbit cum trebuia să vorbească, şi nici n'ar fi putut vorbi alt-fel. Reţin, din spusele d-sale, că tendinţele mele de democratizare nu sunt de data aceasta şi că ele durează de mai multă vreme. Şi, în această privinţă, cred că nu comit o indiscreţiune, cînd voiu spune că, în 1899, isbucnise o neînţelegere în guvern pe tema impozitului, fiind-că eu susţineam o taxă de 2 la sută pe moştenirea directă şi nu de una la sută.

Acea neînţălegere a fost aplanată în urma înţelegerei d-lui general Manu.

D. I. Lahovary, cu care totdeauna m'am întîlnit în păreri şi ale cărui sfaturi care corespundeau cu ideile unele de ar fi fost urmate, partidul conservator ar fi avut un rol mai important în legiferarea actuală—recunoaşte că orice s'ar întîmpla eu tot conservator voiu fi şi că părerea d-sale era că după d. Carp şefia partidului îmi aparţine mie.

— De ce reţineţi aceste lucruri?

— Pentru-că ele răspund în mod elocvent la acuzaţiunea că sunt un grăbit şi pentrucă se accentuiază din nou necesitatea democratizărei partidului conservater şi cînd mă gîndesc că acum două luni „Epoca" mă ataca în coloanele sale pentru că am spus că partidul conservator or va fi democrat, or nu va fi?

—Dar în privinţa interviewului d-lui Marghiloman?

— Părerile fostului ministru de justiţie mă interesează foarte puţin. Am fost atîta vreme despărţiţi în cît am ajuns să nu ne mai cunoaştem bine.

D. Marghiloman ar vrea pe prietenii mei, după ce ani de zile mi s'a cîntat că n'aşi avea cusur dacă n'aşi avea aceşti prieteni. Precum vedeţi, foarte simplu: ori eu fără prieteni, or prietenii fără mine.

Ţara conservatoare, însă, are aerul de a mă vrea aşa cum sunt, adică cu prieteni mei.

— Dar de care prieteni e vorba ?.

— Aci e un adevărat joc de cuvinte. Cînd era nevoie ca prietenii să fie răi se citau vre-o două, trei nume şi în contra lor se îndreptau toate atacurile. Acum cînd văd cît de mulţi sunt cei care mă urmează, aceştia nu mai sunt răi, ci nişte rătăciţi.

Pentru cei care au rămas însă dincolo, eu nu voiu avea nici un cuvînt greu, căci se prea poate ca împrejurările se fie ast fel în cît ei să vie în organizarea noastră. Şi cea dintăi însuşire a unui şef de partid este aceia de a şti să prevadă viitorul.

— Dar asupra intervievului d-lui Mişu Cantacuzino?

— D. Mişu Cantacuzino spune că timp de 17 ani partidul conservator m'a urmărit cu dragostea şi increderea lui. Lucrul e adevarat şi aceasta am constatat'o şi mai bine de la ruptură în coace. Ei nu s'au înşelat, căci eu am răspuns tot astfel la iubirea lui. Şi am adîncă convingere că şi ultimul meu act este tot pentru binele partidului conservator şi de aceea marea lui majoritate mă urmează. D. Mişu Cantacuzino afirmă cum că în 1899 mi-am ales o Cameră după placul meu, cu care am răsternat guvernul d-lui Carp,

D-sa uită însă că la acea răsturnare au contribuit şi d-nii Gh. Cantacuzino, general Manu şi Jean Lahovary şi că dacă în 1899 Camera a fost a mea, aceasta dovedeşte că încă de atunci a trebuit să devin şef al partidului conservator, iar dacă e adevărat că Camera din 1899 şi din 1905 atunci d. Cantacuzino a guvernat în numele, dar fără concursul partidului conservator.

In privinţa conversiunei d. Cantacuzino afirmă lucruri cari nu corespund realităţei, ceia-ce dovideşte că a fost foarte rău informat.

De altminteri d-sa pare a avea o părere foarte curioasă despre rolul consiliului de miniştri şi al şefului de guvern de atunci în privinţa conversiunei.

— Cum se prezintă organizarea conservatorilor democraţi.

— Extraordinar de bine. Ea întrece cu totul aşteptările noastre.

— Dar cum rămîne cu părerea d-tră că trebuie să rămăie în ţara romînească, numai două partide?

— Cred şi acum de necesitatea existenţei a două partide şi vor fi numai poua partide.

Căci nu va putea fi considerat ca un partid acel care de şi are un comitet esecutiv care cuprinde foarte mulţi foşti miniştri, este renegat de întreaga suflare conservatoare din ţară.

— Ce credeţi în privinţa atitudinei stîngei liberale?

— Mă preocupa f. puţin atitudinea acestora, căci am credinţă că un partid advers n'are ce căuta în chestiunea organizărei celuilalt partid.

Exemplul de la 1901 invederează în deajuns la ce poate folosi o atare bună voinţă. Partidul liberal va proceda în conformitate cu conştiinţa şi calculul său. Pe noi ne preocupăce vrea partidul conservator şi convingerea noastră că el vrea organizarea democrată şi să rupă pentru totdeauna cu sistemul de pînă acuma de diriguirea acelui partid.

Defileu

Lisabona.—Zeci mii de persoane au defilat astă-zi înaintea corpului fostului rege Carlos şi a principelui moştenitor expuşi în faţa bisericei Saint Vincente. N'a fost niciun incident,

In Maroc

Paris. — Generalul D'Amade telegrafiază că după lupta de la 6 Februarie, trupele marocane care proveneau de la sud s'au retras în această direcţie. Oamenii de la nord au plecat spre satele lor. Toţi rîniţii a căror stare este satisfăcătoare au fost evacuaţi spre Berrechid.

Franco în Franţa

Bordeaux.—Fostul prim ministru portughez Franco n'a eşit astăzi din apartamentele sale. Ziua plecărei sale precum şi direcţia ce va lua nu se ştie încă.

ANUNCIU

Se aduce la cunoştinţa d-lor acţionari ai Casei de Scompt şi Imprumut din Iaşi, că pentru a putea lua parte la adunarea generală din 10 Februar 1908, trebue să depună la sediul societăţii acţiunile cu zece zile înainte. **ADMINISTRAŢIA.**

Mobile

Dormitoare, Sufragerii Saloane, Birouri

O Expoziţie de 40 odăi Complecte

fie care alt model; tot ce este mai nou şi frumos cu preţuri foarte eftine.

Dormitoare complecte de Bronz

paturi, Noptiere, Lavabouri etc.

tot ce este mai bun

GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subţire) **de la 20 lei** *fereastra complectă* în loc de 35 lei.

Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.

Magasinul **HIRSCH**

str. Lăpuşneaeu 38

DOCTOR SUZANA WECHSLER

Boli de femei.—Faceri.

Consult. 2—4 p. m. Căpitan Păun 6

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la:

Clasa II-a a Loteriei

Tragerea
la 4 5 Februarie 1908

LEI 70,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 Lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Cereti de Urgenta

Lozuri Norocoase

NUMAI DE LA

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 4
1/4	Un sfert	Lei 8
1/2	Una jumàtate	Lei 16
1	Loz întreg	Lei 32

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-rului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei magăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vind cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT SI CU PREŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilă de veritabil Elixir Guillié

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primese spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of30c.

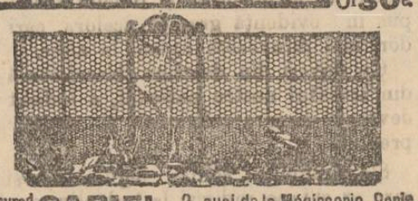

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 6 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Cloture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 4 20
Porte-Bouteilles pour 100 Places..... 7 »

PONDOIR

DÉPOSE

Prix..... 6f.50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.—No. 350, Mercuri 30 Ianuarie 1908

TAKE IONESCU

Uşor e să desinezi o figură care ţi s'a arătat sub toate înfăţişările-i posibile, să analizezi un talent care s'a cheltuit întreg, să apreciezi o viaţă care a dat societăţei tot ce-i putea da prin concursul personal al inteligenţei şi al voinţei, al ideei şi al faptei; să schiţezi însă chipul unui om care, desigur, încă nu şi-a ajuns culmea carierei este o sarcină mai grea, fiind-că promisiunile acesteia sunt încă supuse îndoelei. Este adevărat că Take Ionescu promitea mult şi că tot ce a promis pînă acum a îndeplinit cu prisos potrivit vârstei; şi mereu promite mult şi, poate, va îndeplini şi mai mult. Fără îndoială acest om care posedă o mare virtute, ambiţiunea, posedă şi toate mijloacele de isbîndă; şi e ştiut că nu e virtute socială mai mare de cît ambiţiunea—cînd, ajutată de un potrivit talent, e insuflată de dragostea binelui public.

Un politic distins, în acelaş timp publicist de valoare, zicea, încă de mult, pe vremea sesiunei parlamentare din 1888, asupra lui Take Ionescu.

„Este un tînăr plin de viitor; ambi„ţios, foarte ambiţios; ca toţi oamenii „care simt ceva în inimă şi'n cap, caută „s'ajungă acolo unde cultura lui intelec„tuală şi talentele lui îl împing. Situaţia „lui politică nu e încă bine definită pen„tru moment. Nu se ştie ce va ajunge „Take Ionescu. Orcum ar fi, acest deputat „al Craiovei este pentru parlamentul ro„mîn o adevarată podoabă".

Omul superior care scria aceste rînduri, şi care el însuşi este o ilustraţiune a vremei noastre, nu s'a amăgit. G. Panu a prevăzut bine viitorul tînărului deputat al Craiovei. Acest tînăr şi-a făcut el însuşi o situaţie deosebită, care nu se poate confundà în grămadă, ci trebueşte distinsă; şi a ajuns să se impună ca o personalitate politică de cea mai înaltă marcă. Toţi aceia care fac politică serioasă în ţara asta sunt legaţi să-l pună în rîndul întâiu sau al amicilor sau al adversarilor, să se rezeme pe dînsul cu încredere sau să se teamă de el.

Amiciţia lui Alexandru Lahovari *), ilustrul repausat, a fost pentru Take Ionescu un mare noroc. Tînărul avea la începutul carierei momente de ezitare; era încovoiat sub greutatea câtor-va prejudecăţi amăgitoare, pe atunci încă dominante, risipite astăzi, graţie în mare parte şi puterei talentului lui. Tocmai în acele momente cînd trebuia fireşte o extremă bravură pentru a lovi o legendă înveterată, atunci cînd tînărul sta la cumpănă între pietatea pentru demodatul liberalism doctrinar şi spiritul democratic modern,—un mare amic i-a întins mâna. Şi acea mînă, atingîndu-i fruntea cu bunătatea şi simpatia ce o inspiră unui adevărat talent un talent adevărat, l'a redat lui-şi şi l'a deslegat de îndoială.

Voinţa lui Take Ionescu astfel îmbărbătată s'a ridicat îndată cu toată vigoarea. Rupînd legăturile rutinei, el a intrat numai decît pe calea largă unde voinţa-i putea găsi loc liber de mişcare, unde talentu-i superior se putea desvolta fără piedici nici frîu. In acele momente începe el cu atîta avînt frumoasa-i carieră, şi din aceleaşi momente, fireşte, se pornesc asemenea, alături cu aplausele admiratorilor, alături cu popularitatea ce creşte pe văzute, primele scrîşneli ale invidiei şi ale calomniei.

Tînărul acesta care, din rîndurile poporului, isbutea, singur între atîţia alţii, să se ridice aşa de sus, graţie numai prestigiului eminentelor sale daruri, trebuia sdrobit; dacă nu sdrobit, cel puţin răsturnat; dacă nu răsturnat, barem murdărit!—de două ori duşmănit: odată pentru meritele, şi încă odată pentru succesele lui. Dacă l-ar fi ursit soarta să strălucească tot aşa de tare în altă carieră, unde succesul talentului să nu fi atîrnat atîta de puterea voinţei, ca bunăoară în carierele artelor sau literelor, desigur tocmai superioritatea talentului i-ar fi fost cea mai mare primejdie: primul triumf ar fi fost semnalul nenorocirii, dacă nu chiar al peirii triumfătorului. Dar soarta l'a aruncat în cariera politică, unde voinţa ajută atît de mult talentului; aşa că urile invidioşilor, aţîţate de repezile-i succese, nu l'au putut nici răni, nici micşora.

Take Ionescu posedă o extraordinară putere de pătrundere a lucrurilor şi cel mai subtil tact faţă cu oamenii. Observatorul deprins ghiceşte cătă adîncime se ascunde sub zîmbetul afabil şi mîngăitor al acestui bărbat de Stat, zîmbet însoţit totdeauna de o uşoară clipire a pleoapelor. E figura unui camarad, băiat bun, ori în ce mediu s'ar afla, între profesori de Universitate, între bărbaţi politici, între publicişti sau alegători, între artişti rafinaţi, între diplomaţi, sau între simpli ţărani. Dar sub trăsăturile acestei figuri se întrevede, gata de apărare la orice nevoe, voinţa cea mai hotărîtă şi mai neclătinată.

Sufletul lui e o bogată claviatură. Toate tonurile pot, după moment, să ia rolul dominant. Vesel student; diplomat iscusit; orator tot atît de eminent în desbaterea parlamentară sau academică înaltă, cît şi în întrunirea publică sgomotoasă şi sbuciumată; jurnalist şi publicist extrem de abil; eminent avocat; călduros amator de artă şi literatură; consilier devotat şi luminat al Tronului; patriot neobosit şi cuminte,—el îmbrăţişează cu acelaşi interes, discută cu aceeaşi aplicare, resolvă cu aceeaşi pătrundere toate chestiunele politice şi sociale. Peste tot şi oricînd, aceeaşi limpezime de spirit, aceeaşi încordare a voinţei.

Dintre toate aceste calităţi, aceea care i le pune pe toate în lumină şi i-a 'nlesnit succesul este talentul de orator, talent rar în adevăr, peste putinţă de tăgăduit; şi de aceea pînă acuma n'a cutezat nimeni a i-l discuta. Este ceva specific în cuvîntarea lui, ca la toţi oratorii mari, o notă personală care sfidează orice metodă. Frază comodă, corectă şi elegantă; limpezime desăvîrşită şi nici un fel de pretenţie; facilitate şi mlădiare fără artificii nici preţiozitate—toate astea într'o limbă romînească adevărat literară. Dar afară de partea exterioară, mecanică, el are, ceea ce e mai important la orator, partea interioară, pasională, nota personală. La el, apucăturile vehemente, pornirea bunului simţ care luptă adesea revoltat, cruzimea spontană a dreptăţii nedreptăţite sunt foarte rare. In schimb însă, în cuvîntarea lui ferbe violenţa interioară, concentrată toată în structura expunerii şi argumentării. Argumentarea la el lucrează ca un fel de cleşte, care, după ce a apucat, strînge încet-încet, cu răceală, fără grabă, dar cu o cruzime care creşte, creşte mereu pînă sfărâmă

Cariera lui politică pentru moment nu poate fi socotită—este încă o avere de promisiuni; de aceea am spus dintru'nceput că a schiţa figura lui Take Ionescu nu e o sarcină tocmai uşoară. Cariera unui om de talent seamănă cu brazda ce o lasă 'n urmă-i o luntre pe imensitatea mării. Munca lopătarului se poate preţui numai după ce el a ajuns la ţărmul hotărît. Cîte primejdii îl vor împresura pe omul de stat, cîte promisiuni va îndeplini el, jertfindu-se une ori pe sine spre a folosi totdeauna la ai săi şi binelui public—toate atîrnă de atîtea şi atîtea împrejurări, nenumărate şi acestea ca şi valurile pe cari a pornit îndrăzneţul luntraş. Spre a birui împrejurări şi valuri, le rămîn şi unuia şi altuia puterea voinţei, limpezimea minţii şi nestrămutată credinţă în ele. Asta e cariera talentului; asta va fi cariera lui Take Ionescu.

El de-abia a intrat în largul mării pe valurile înalte; nimeni dintre prieteni or vrăjmaşi, nici el însuşi, nu se îndoieşte de puterea talentului şi voinţei lui. La ceea ce spunea în 1888 G. Panu despre Take Ionescu, astăzi, peste aproape zece ani, am putea adăoga: cum îl vedem mînîndu-şi luntrea, vislaşul acesta departe are s'ajungă; şi cînd, într'un tărziu, se va opri, el va fi fost o adevărată glorie pentru vremea şi ţara lui.

1897, Iunie **Caragiale**

*) Articolul acesta a fost scris trei luni după moartea pe veci regretatului Al. Lahovari.

Disidenţă sau partid?

La *Roumanie*, într'un remarcabil articol, discută această chestie la ordinea zilei.

La inaugurarea noului club în Bucureşti, d. Take Ionescu, atingînd aceiaşi chestie, a zis:

„S-a zis că noi formăm o dizidenţă şi că ne aşteaptă soarta tuturor disidenţelor.

Ce se înţelege prin disidenţă?

O minoritate care se rădică contra unei majorităţi. Dar n'am auzit până acum ca o majoritate să se rîdice contra unei minorităţi.

Minoritatea e a d-lui Carp. Aderenţii săi sunt puţini; majoritatea ie a d-lui Take Ionescu. D. Carp nu represintă, deci, partidul conservator. Direcţia sa a fost nenorocită pentru partid; el nu s'a asimilat la viaţa noastră ci a rămas străin între noi. O asemenea unire trebuia să se isprăvească prin o despărţire. Şi am divorţat. Motive erau, slavă Domnului.

După divorţ a urmat, natural, restituirea zestrei. Fiecare a luat partea sa.

Dacă ne uităm la partea fie-cărui vedem că partidul conservator-democrat este adevăratul partid conservator: al trecutului, al presentului şi al viitorului.

UN OMAGIU

In fruntea numărului nostru de astă-zi vor găsi cetitorii un articol semnat de Caragiale *şi intitulat* Take Ionescu. *Ar fi mai mult decît superfluu să atragem luarea aminte a cetitorilor asupra acestui articol, căci ar fi a-l deprecia. Vroim numai să relevăm interesul ce prezintă coincidenţa alăturării acestor două nume,—Take Ionescu şi Caragiale, unul reprezentînd pentru Romînimea de astăzi sinteza geniului politic, celălalt reprezentînd apogeul nostru literar.*

Articolul nu e scris de astăzi; el a fost tipărit acum un deceniu într'o publicaţiune franceză—apărută în Bucureşti—şi semnat cu o modestă iniţială. Autorul oferindu-ni-l astăzi în traducere proprie şi semnîndu-l îi dă toată importanţa de actualitate, pe care o prezintă în momentul de faţă cînd întreaga suflare romînească, întreaga intelectualitate a ţării are privirile aţintite asupra fascinantei şi superioarei personalităţi a lui Take Ionescu.

Intr'un stil absolut clasic maestrul prozei romîne cizelează în trăsături neperitoare, în linii marmoreane figura omului, mersul cuceritor al barbatului politic, caracterul luptătorului chemat la destine înalte. Cu acea intuiţie fără pereche ce seamănă pe alocuri cu o profetică viziune, Caragiale nu numai zugrăvia în scrisul său lapidar pe Take Ionescu, dar prezicea toată bogata şi uriaşa frămîntare prin care e menit să treacă, prevedea toate obstacolele ce va vroi să pună—fără isbîndă—în calea lui glorioasă, meschina invidie omenească, micimea sufletească a acelora cari se întunecă şi sufăr—dureroasă agonie—în faţa soarelui care se înalţă majestos, revărsînd viaţă şi strălucire, iar cu un gest de binecuvîntare iartă pe cei ce l'au hulit.

O comparaţie nedreaptă

Din toiul interviewurilor acordate de fruntaşii politici presei de toate culorile, iese multe învăţăminte.

Dl. P. P. Carp, în dispreţul ce are de partid şi de rostul lui politic, a declarat că rolul lui nu e de a se interesa să ştie ce cred fiecare din subalternii săi despre sine.

Şi apoi pentru d-sa şi dl. Take Ionescu nu poate fi socotit mai mult ca d-nii Al. Marghiloman, N. Filipescu sau Tit Maiorescu.

Reţinem pentru moment că nici d. P. P. Carp n'a catadixit să continue asemănarea cu însuşi d. Gh. Gr. Cantacuzino. Şi de ce această uitare a d-lui Gh. Gr. Cantacuzino?

Să fi fost pus el la *eţetera* de dl. P. P. Carp? Să-l fi socotit aşa de superior tuturor, că nu sufere comparaţie?

Nici una din toate acestea; Ce crede Conu Petrake despre Conu Iorgu e pâră veche! Dacă s'ar lua colecţia „Constituţionalului" am face dovadă cu mii de coloane despre însămnătatea şi capacitatea energumenului de la Floreşti.

Vădit dar lucru că Conu Petrake nesocoteşte în comparaţiunile sale pe Conu Iorgu, dar dacă pe unul îl nesocoteşte, sau nici nu-l ia ca termen de comparaţie, treaba lui; cînd însă compară pe Take Ionescu cu Marghiloman ori Maiorescu vădit că d-sa intenţionat voeşte să-l nedreptăţască.

Şi mai întâi ce fel de şef e Conu Petrachi, care nu-şi cunoaşte oamenii, nu-i poate deosebi în aptitudini, în valori, tocmai d-sa care ţine la astă superioritate de perspicacitate!

Dar în cazul de faţă d. Carp a fost nedrept cu conştiinţă.

Cei 17 ani de viaţă în partidul conservator a d-lui Take Ionescu îi crease acestuia situaţii politice în partid, care îl făcea superior tuturora. A ignora rostul politic al celor 17 ani e a nedreptăţi faptele şi pe oameni.

Vrea Conu Petrachi dovada acestor fapte!

Iat'o.

Dl. Ion Lahovari în destăinuirile sale spune că acei 17 ani de viaţă politică ca fruntaş în partidul conservator indicase pe Take Ionescu ca viitorul şef al partidului conservator. D-sa trebuia să fie ales şef şi pe altă cale.

Iar d-nii N. Filipescu şi Alex. Marghiloman îşi destăinuesc gândul acum: unul jurîndu-se că chiar de ar veni împrejurările el *nu va rîvni la şefie*; altul declarînd că dacă i-ar veni o asemenea pară mălăiaţă o va înghiţi, deci *va primi şefia*.

Iată dar trei oameni asupra cărora rostul celor 17 ani de viaţă politică în partidul conservator au influenţat în mod deosebit:

Take Ionescu trebue să ajungă şef şi pe altă cale; Alex. Marghiloman ar putea primi şefia, iar N. Filipescu nici n'ar dori-o.

Nu e dar o nedreptate cînd d. P. P. Carp asamănă pe Take Ionescu cu cei 2 competitori.

***

OAMENI ŞI LUCRURI

INTRE IDEALURI

In căsnicia unuia din fruntaşii cugetării moderne, — a socialistului francez Jean Jaurès—se petrecea de multă vreme o mare tragedie sufletească, terminată acum prin divors: Jaurès, de oparte, femeia şi fiica de altă parte. Exista în familia aceasta o dezbinare fără leac, o diferenţă de vederi şi de credinţe peste care nici vremea nici împrejurările n'au putut arunca vălul uitării şi al ertării reciproce. Jaurès, credincios convingerilor sale socialiste, n'avea nici un respect de cele religioase; în schimb doamna şi domnişoara Jaurès erau catolice fervente şi nu se mulţumiau numai cu contemplarea subiectivă, cu credinţe propriu zisă, cu seninătatea sufletească a lor proprie,—ci, devotate bisericei, se credeau în drept, datoare poate, să „lupte" în interesul ei, să „scape" pe păgînul filosof—căci Jaurès a studiat şi a predat de pe catedră filosofia — de viitoarele pedepse cereşti care-l aşteptau pe bietul apostat. Şi ce frumoasă, ce glorioasă cucerire ar fi dăruit aceste două zeloase catolice bisericei lor, dacă izbutiau să readucă ori numai să aducă pe un aprig socialist ca Jaurès în templul catolicizmului, atît de lipsit astăzi de glorie, de izbînzi politice, fără de care nu poate exista, nu poate trona!

Şi astfeliu entuziastul agitator socialist, unul din cei mai mari oratori europeni, un erudit şi un luptător, un estet şi un apostol în acelaşi timp, suferea de mulţi ani de zile chinul nemărturisit dar groaznic în propriul său menagiu; omul căruia se închinau massele, al cărui glas fermeca sutele de mii şi subjuga sufletele înălţîndu-le către un avînt suprem,—era torturat de o veşnică pedeapsă, obijduit şi izolat în căminul său propriu şi acei iniţiaţi, afirmă să nu o singură dată marele orator era aproape să renunţe la cariera sa politică pentru a scăpa de cea mai tristă dilemă posibilă: trebuinţa de a alege între ai sei şi între ceia ce credea că e menit să realizeze: binele obştesc.

Acum nodul gordian a fost tăiat; Jaurès s'a despărţit de ai săi, resemnîndu-se a remînea singur, să-şi caute numai în idealul seu mîngîierea şi liniştea sufletească după zile de lupte, de agitaţii, după ceasuri de decepţii şi de oboseli. La rîndul lor—cele două fiinţe femeeşti renunţă la iubirea lor de soţ şi de tată, la fala şi cinstea ce culegeau pe urma unui nume atît de respectat ca al lui Jaurès; şi ele dau la rîndul lor o dovadă supremă că nu era vorba numai de un capriciu, de realizarea vechiului dicton: ce que femme veut, Dieu le veut...

Se pare din potrivă că aici a vrut D-zeu, — întâiu; Dumnezeul lor în care credeau cu sinceritate, cu disperare, cu sacrificii şi pe care nu-l puteau servi de cât smulgînd pe Jaurès din braţele „păgînismului" şi oferindu-l,—ce dar preţios!—pe altar, Romei triumfătoare.

Era şi acesta un ideal pentru minţi mai simple, profund şi sincer stăpînite de un crez,—acel al catolicizmului. Nu toate inteligenţele, nu toate sufletele îşi pot îngădui luxul necredinţei, ridicată la nivelul unui principiu şi de aceea tragedia aceasta familiară e explicabilă, e firească, iar deznodămîntul era fatal şi trebuia să vină.

Rodion.

Din viaţa regelui Carlos

Acum cînd nenorocitul Suveran al nefericitei Portugalii a plătit cu viaţa sa şi a urmaşului său plăcerea unei aventuroase şi neliniştite domnii, se dau la iveală volume intregi de amănunte asupra vieţei şi domniei lui. Această literatură cuprinde şi domnia propriu zisă a lui Carlos, activitatea lui de Suveran, dar şi viaţa lui intimă în care se manifestă nu despotul ocrotitor al dictaturei, ci omul senzibil, iubitor şi cunoscător de arte. In sfîrşit partea anecdotică ocupă de asemenea un loc important în viaţa acestui bizar Monarc care şi-a încheiat domnia şi traiul într'un mod atît de tragic.

Din imensul material ce s'a publicat zilele aceste vom culege la rîndul nostru cîteva epizode.

In Iulie anul trecut ziarul italian „Coriere della Sera" a trimis un corespondent special în Portugalia pentru a controla la faţa locului numeroasele ştiri alarmante asupra stării de lucruri în Portugalia.

El a fost primit în două rînduri de Regele Carlos şi povesteşte următoarele.

Prima convorbire avu loc în Palatul de lîngă Cintra şi care, ca toate Palatele regale din Portugalia, poartă un nume melancolic: „Casa della Pena". Drumul până acolo e de o frumuseţe romantică, o cîmpie stîncoasă bogată în pini. După diverse formalităţi putură trece podul care duce în curtea interioară a Palatului; acesta se prezintă cu cele mai variate elemente arhitectonice, iar printr'o parte se oferea o priveliţe superbă către mare. Ajuns aci ziaristul fu primit de Rege aproape fără formalităţi. Don Carlos îi eşi înainte, nalt, voinic, cu o faţă trandafirie şi surizătoare. Purta un costum de turist, cu pantaloni scurţi şi ţinea în gură o havană colosală. In camera mică, prietenoasă avu loc convorbirea, în limba italiană, în timp ce Regele fuma liniştit.

— Ai venit dară să vezi Revoluţia?

— Da, Majestate.

Prin urmare liniştea ce ai găsit în Lisabona a fost pentru d-ta o adevărată decepţiune?

— O decepţie placută. Ştirile ce soseau în Italia vorbeau de teroare. Eu mă pregătisem să găsesc pe M. V. în drum spre Varennes şi să o interviewez.

Regele surîse. După puţin timp veni vorba de Franco şi de dictatura lui. Ziaristul arată că acesta era atins mai cu seamă de ştirele alarmante ce se răspîndeau în străinătate despre situaţia din Portugalia. Faţa surizătoare a regelui se întunecă de odată şi la întrebarea dacă izvorul acelor ştiri trebue căutat la Madrid, el răspunse. Poate. Dar poate şi aiurea; de exemplu la Londra,—nu ştim".

După aceea convorbirea se opri asupra frumuseţilor şi curiozităţilor măreţului parc al palatului unde creşteau alături plante tropicale şi polare, despre frumuseţea peisagiilor din Cintra care plăceau Reginei foarte mult, despre diversele planuri de escursiuni şi călătorii, între care şi o călătorie cu automobilul în toată Portugalia şi altele.

*

A doua vizită a ziaristului italian era destinată esclusiv colecţiilor Regelui şi avu loc peste cîteva zile în «Paço das necessitades», palatul municipal din Lisabona. El aşteptă într'un aquarium sosirea Regelui care apăru într'o uniformă de general de infanterie.

Cu cea mai mare amabilitate şi răbdare Suveranul conduse pe ziarist şi-i arătă bogatele colecţiuni de animale marine, stăruind mai ales asupra speciilor rare, exemplare, unice în feliul lor. De mare preţ sunt peştii din fundul apelor, şi cărora Regele printr'un procedeu propriu reuşise a le păstra culoarea lar originară. Ii arată apoi în bibliotecă preţioasele miniaturi, hărţi, imprimate şi cărţi; între altele—o hartă dinaintea călătoriilor lui Columb pe care însă se găsea însemnată şi America; în sfîrşit numeroase lucrări proprii de pictură, din vremea cînd Regele cultiva cu talent această artă.

*

Iulius Secth, directorul teatrului „Schumann" din Frankfurt publică amintiri curioase asupra unei întîlniri cu Don Carlos,—pe atunci încă principe de coroană. In 1884 venise cu opt lei dresaţi la Lisabona. Intr'o dimineaţă pe cînd era ocupat cu fiarele, directorul Enrico. Dias veni în fugă la el, în cuşca leilor:

—„Secth, Secth, vino degrabă! A venit un curier al Regelui!" Secth credea că e

o glumă a farsorului Dias şi nu se mişcă; acesta însă striga mereu:

„Secth, vrea să'ţi vorbească din partea Regelui! Nu 'nţelegi, Regele!“ Şi apoi ca să-l convingă: „O să fie o reclamă colosală, o bombă!“

Era, într'adevăr, o invitaţie pentru îmblînzitorul de lei ca să vină la palatul Regal aducînd cîţiva pui de lei. El luă cu sine, în două cuşte, cinci puişori de leu, viitoare Majestăţi ale pustietăţilor. Secth descrie audienţa la Rege unde fusese condus de prinţul Don Carlos, viitorul Rege al Portugaliei; descrie căldura înnăbuşitoare ce domnia în camera de audienţă, absolut de nesuferit; descrie apoi bucuria extraordinară a Reginei care se jucă tot timpul cu leii cei tineri; în sfîrşit masa cupioasă pe care o luă împreună cu prinţul de coroană, Don Carlos.

La plecare îmblînzitorul se îmbogăţise cu o medalie de aur şi 500 de lei,—îl lipsea însă un singur...pui de leu, pe care-i oprise Regina. **Blag.**

Opinia în Provincie

HUŞI.—Evenimentele de la Bucureşti; ruptura d-lui Take Ionescu şi proclamaren sa de şef al partidului conservator-democrat, n'au surprins lumea noastră de la Huşi.

Huşii sunt în *mic* un cuib de *mică* politică. Centrul se oglindeşte la Huşi în cea mai pură lumină. Şi la Huşi viaţa politică se confundă cu viaţa de familie. Dacă în Capitală se face şi se desface politica ţării la masa lui Nicu Filipescu ori Grigore Cantacuzino, şi la Huşi se înjură prietenii, se combină împărăcherile la o masă de cărţi sau la dejunul d-lui T. Mitachi, C. Pivniceru sau general Teleman.

La Huşi mai e ceva în plus: şi copiii s'au molipsit de duhul părinţilor în joacele lor, căci şi ei se înjură de-a politica.

Fuziunea la Huşi era plănuită să se facă înainte de Bucureşti şi chiar de nu se făcea la Bucureşti, căci raţiunile politice la Huşi sunt mai puternice: toţi sunt neamuri: fraţi, cumnaţi, veri, cuscri, cumătri, nepoţi etc.

O singură escepţie avem în persoana lui Grigoriţă Leuştean, zis şi aventurierul politic şi condotierul social. Grigoriţă Leuştean are o înaltă misiune de îndeplinit: să fie legătura de noapte între partide, căci cea de zi e prea plină de palme şi apostrofări.

In acest sîmbure îngust de familie se crede de unii că stă tăria politică a celor rămăşi în fuziune. Nimic mai natural că bădiţa Iancu cu fiii şi fiii fiilor lui, cum şi Teleman ori Gociu cu fii şi fiii fiilor lor să se creadă nedespărţiţi în cimentul lor politic. De cît în această cuprindere de sine stă însuşi germenele desfacerii. Tot ce nu e fameliune n'are unitate politică cu familiunea, căci direcţiunea ei şi-o rezervă, iar Leuştenii cel mult pot sluji de Liude printre călăraşi, bun de manevrat şi atîta.

Omogenitate iarăşi nu; căci unde nasc mai multe rivalităţi ca în familie. De pildă: soarta a făcut ca *bidia Iancu* să ajungă *dipotat*, această nobilă chemare o răvneşte şi *bîdia Toader*, iar dacă *bîdia Toader* a căpătat'o ca *compensaţie* se supără *bidia Iancu*, şi o cere *bîdia Frumuzachi*, bîdia *Adam*, *bîdia Enacachi*, ori *bîdia Pavel*. Şi cînd începe lupta între *bîdii*, ţine-te nene, să nu te rupi.

Nu ştim dacă la Bucureşti avem *bîdii*, la Huşi avem însă bereket de *bîdii*; şi politica se face numai *de bîdii*, numai între *bîdii*, numai pentru *bîdii*. Cine nu e *bîdie* n'are drept să trăiască politiceşte. Aşa *bîdia* Mitică nefiind neam nici cleiu cu *bîdiile*, e ameninţat să se exoflisască de *bîdiile familionului*. Iar Grigoriţă fiind numai *Leuştean* şi *nene* iar nu *bîdie* va păţi soarta lui *bîdia* Mitică. Deja *bîdia* Pavel cu *bîdiile* lui nu sunt omogene cu *bîdia* Iancu şi *bîdiile* lui care dacă pare omogen cu *bîdia* Teleman şi Gociu şi *bîdiile* lor, nu sunt omogeni cu *bîdiile* Berea etc.

Fuziunea la Huşi a tronat domnia *bîdiilor*. Quousque tandem, *bîdiilor!*

Litere-Ştiinţe-Arte

D. şi doamna Léo Claretie au oferit un dineu, la Paris, d-lui A. D. Xenopol. Au mai asistat: d. Diehl, profesor la Sorbonna şi d-na Diehl; d. Monnet-Sully, decanul Comediei francese; contele şi contesa de Kerartry; baronul şi baroneasa de Grandmaison; d. Louis Oliver, directorul lui „Revue générale des sciences“; d. şi d-na I. Cayron, d. şi d-na Veilhan.

*

Beneficiul d-rei Ana Cîrjă cu piesa Tatăl (Son Pére...) are loc Luni seara, 4 Februarie. E un spectacol foarte atrăgător.

*

Inscrierile pentru trupele franceze,—a marelui artist Leloir şi a celebrei Suzanne Després sunt numeroase. In adevăr Iaşul a avut în această stagiune puţine reprezentaţii străine.

*

Astăseară, Marţi, are loc reprezentaţia în folosul cantinei şcolare cu melodrama: „Doi sergenţi“.

*

Un adevărat record de spectacole va fi ziua de Sîmbătă 2 Februarie în sala Teatrului Sidoli: Vor fi 3 spectacole de cinematograf şi anume de la 2 la 5, de la 6 la 8 jum. şi de la 9 la 11. Iar după această oară,—bal mascat!

*

Intre cele mai nuoi şi interesante numere ale „bibliotecei pentru toţi“ sunt două tragedii clasice: „Oedip Rege“ de Sophocle şi „Medea“ de Ernest Legouvé, ambele traduse în excelente versuri de Edgar Th. Aslan.

*

Prima reprezentaţie a trupei dramatice ruseşti în trecerea sa prin Iaşi va avea loc cu piesa lui Gorki: Azilul de noapte.

*

Arheologii sunt foarte voioşi în urma unei nuoi descoperiri importante făcută în valea mormintelor regilor Thebani. S'au găsit sculele reginei Leti II, din a 19-a dinastie. Ea a trăit la 1300 înainte de Cristos şi a fost probabil, femeea vestitului Farao al Exodului. Sunt diferite piese în aur, braţare, lanţuri, cercei, toate găsite într'o ascunzătoare unde fusese cînd-va depuse de hoţi cari au jefuit mormîntul acesta ca şi altele. Dovadă că obiceiul juvaericalelor scumpe nu datează de azi, nici de eri.

*

Frankfurter Zeitung publică o notă biografică asupra lui Ronetti Roman şi sublinează producţiile literare ale regretatului.

*

Se crede că fostul prim-ministru frances Combes va prelua direcţia ziarului *Rappel*.

*

Un rege într'o redacţie — este un eveniment cam rar.

Minunea s'a întîmplat zilele trecute la Stuttgart. Wilhelm, regele Wurtemburgului, a vizitat redacţia ziarului „Vachrichten“ din acel oraş, s'a interesat de chipul cum se face un ziar şi a vizitat şi tipografia ziarului.

*

A apărut No. 1 din „Revista din Iaşi“, director d. Ilie Bărbulescu şi care are următorul cuprins:

Direcţiunea.—Rostul revistei din Iaşi.
Dr. G. Bogdan.—Din isprăvile pseudoştiinţei.
Ilie Bărbulescu.—O nouă îndrumare în chestia Macedo-Romînă.
Dr. N. Leon.—Primele tendinţe ale medicinei.
G. D. Şerban.—Trusturi, sindicate, carteluri şi corporaţii.
V. Puiu.—Documente slavone privitoare la Romîni.
D. Erbiceanu.—Contribuţiuni de Metodologie în interpretări anticranee.
I. Bărbulescu.—Iaşul cultural. Şi o mulţime de articole semnate I. B. şi D. E.

*

O trupă dramatică însă, sub direcţiunea artistului Al. Smirnow, va debuta în Iaşi, în seara de 10 Februar, cu *Azilul de noapte*, celebra dramă a lui Gorki.

Locaţia la „Thalia“.

*

In ziua de 10 Februar, orele 2 jum. p. m., va avea loc, în saloanele societăţei de gimnastică, sport şi muzică, un *mare concert coral*, dat de corul metropolitan, sub conducerea d-lui D. Dimitriu.

Concertul va cuprinde 3 părţi:

Partea I

1). G. Musicescu—Imnul vînătorilor.
2). Fr. Mendelsohn—Privighitoarea.
3). Florescu şi Dimitriu—Steluţa.

Partea II

4). Ed. Caudella—Vinul, versul şi fetele.
5). Fr. Abt şi Dimitriu—Feeria în codru.

Partea III

6). D. Dimitriu—Cuculeţ cu pana sură.
7). D. Dimitriu — Frunză verde romaniţă.
8). G. Muzicescu—N'auzi mamă.
9). Ed. Caudella—Marşul din Olteanca.

Vor fi trei feluri de locuri. Locul reservat 3 lei de persoană, locul I 2 lei şi locul al II 1 leu. Membrii societăţei vor avea la primele două locuri o reducere de 50 bani, înscriindu-se la intendentul societăţei cel mult până la 25 a. c., de la care îşi vor retrage biletele cu 3 zile înainte de data concertului.

Cunoscută fiind reputaţia artistică a corului nostru metropolitan şi talentul de conducător al d-lui Dimitriu, Comitetul speră că lumea noastră ieşană, iubitoare de musică bună, se va grăbi să-şi procure bilete, numărul locurilor fiind foarte restrîns.

Informaţii

● D. A. Bădărău va sosi joi, 31 c. în Iaşi.

● Cavalerul de Pischoff, directorul societăţei *Union*, care execută lucrările pentru aducerea apei în Iaşi, a sosit în localitate, în inspecţie.

● Parchetul din Focşani a cerut autorităţilor noastre prinderea şi arestarea lui Ioan Dumitrescu, care trăise mai mult timp în concubinaj cu Ana Ghünter, cărturăreasă, care se instalase în Focşani.

Acum cît-va timp Dumitrescu luă o copiliţă de 5 ani a numitei cărturărese furîndu-i mai multe lucruri şi dispărînd.

Autorităţile din Focşani au aflat că numitul Dumitrescu trăeşte în concubinaj cu o evreică, care se foloseşte de actele Anei Ghünter, pe care le-a furat Dumitrescu şi face pe cărturăreasa.

● *Din Olteneşti (Fălciu).*—Primim din partea săteanului T. Bulgaru, de loc din Tărzii, o lungă jalbă contra Pr. I. Filip, paroh în Tărzii. Preotul I. Filip e alegător la colegiul I de Cameră şi Senat; om de casă a d-lui Leonida Constantin senator de Fălciu şi traficant cu votul său la toate partidele, în vederea proteguirei fiilor săi prin diferite slujbe. Desele prilejuri de a fi cinstit la alegeri de aleşii colegiului I, l'a adus în stare de a se cinsti mai des şi singur pe sine, aşa că a ajuns în satul lui şi în satele vecine de pomină, pentru darul împărtăşeniei sufletului. Toate ca toate, dar un nărav aduce pe altul şi cel dintăiu obiceiu s'a spart cu cinstitul şi la casa locuitorului Toader C. Bulgariu, unde în noaptea zilei de 10 Decembrie, a fost un schimb de vederi asupra raporturilor conjugale dintre păstorul turmei cuvîntătoare şi barbatul nedeprins a vedea felul cum mulge păstorul turma.

Schimbul de vederi s'au trecut într'un proces-verbal şi într'o jalbă înaintată I. P. S. S. Episcopului de Huşi, care a dat în judecata consistorului pe acest decăzut preut.

Curat vorba cîntecului:

Dascale Pascale, şterge balta Filipe
o ştersei şi mă fripsei, iar ce păţii cu
nimene nu împărţii.

● Administraţia noastră comunală a cerut prefecturei de judeţ. să dea ordin primarilor comunelor rurale ca să puie în vedere sătenilor ce vin cu obiecte de vînzare în oraş, ca: lapte, brînză şi alte alimente, să le vîndă cu măsuri după sistemul zecimal.

✱ D. Dimitrie Bejenariu, învăţător la şcoala din comuna Cişmăneşti, din judeţul Botoşani, a fost transferat la şcoala din Oneşti, judeţul Iaşi.

● D. Ioan Petrov, învăţător din Podul-Iloaiei a obţinut un concediu de 3 luni de zile, din cauză de boală.

● Administraţia cassei şcoalelor a făcut cunoscut revizoratului şcolar că va acorda premii învăţătorilor care la sfîrşitul anului vor dovedi că au făcut o cultură sistematică cu grădinele şcolare.

● D. Ioan Ernilă a fost ales ca epitrop al parochiei Miroslava, din partea enoriaşilor acelei parochii.

● Membrii consiliului comunal, sunt convocaţi în şedinţă extra-ordinară, pentru mîine Mercuri 30 Ianuarie, la orele 4 p. m. la ordinea zilei fiind următoarele chestiuni de discutat:

Credite, cereri de reduceri şi scutire de taxe; fixarea preţului la mici porţiuni de teren ce trebuia să cumpere de la comună proprietarii imriverani, în interesul alinierei străzilor, cumpărări de imobile în interesul canalizărei Bahluiului; transacţia cu fraţii Ştefănescu, proprietarii moşiilor Brăeşti, şi Golăeşti, pentru cedarea terenurilor pe care urmează a trece conducta ce va aduce apa de la Timişeşti; condiţiile de licitaţie pentru darea în întreprindere a lucrărilor de pavaj, transacţia cu d. Petrov, proprietar din comuna Copou relativă la aşezarea conductei de aducerea apei pe proprietatea sa, regulamentul pentru ţinerea de cantine destinate lucrărei întreprinderei de aducerea apei; cereri de recunoaşterea de proprietari bezmanari.

● **Casa rurală.**—Ante-proiectul casei ruralei a suferit mai multe modificări în comitetul delagaţilor: în primul loc s'a sporit de la trei la cinci hectare întinderea maximă a unui lot ce va fi vîndut ţăranilor. Mărindu-se această întindere s'a scăzut, însă, numărul loturilor pe cari un ţăran le va putea cumpăra şi anume de la 8 la 5 loturi.

Cînd însă pămînturile ce se vor vinde ţăranilor vor avea instalaţii complecte, adică hambare, case de locuit, curte etc, aceste părţi neputînd fi împărţite, se vor face loturi de cîte 50—150 hectare, cari vor fi date de preferinţă foştilor elevi ai şcoalelor de agricultură.

Primul versămînt a fost rădicat de la 10 la 15 la sută din valoarea totală a preţului.

S'a decis ca pădurile aflătoare pe moşii să fie cumpărate tot de casa rurală care, în urmă, le va revinde statului. Numărul conselierilor consiliului de administraţie a fost redus la 8 din 11.

Trei vor fi numiţi de guvern, trei din partea acţionarilor, un delegat al consiliulni agricol superior şi unul al creditului rural.

● D. judecător de instrucţie al cabinetului 3, V. Erbiceanu, a cercetat eri afacerea unui mare furt de cereale comis la preotul din Prisacani, ai cărui autori sunt presupuşi a fi trei locuitori din acel sat.

● Doamnele Elena Mărzescu, Emilia Stroe Popescu şi Elena Dumitrescu, au fost numite în comisia examinatoare a candidatelor la postul de maestră spălătoreasă de la şcoala de menaj „Princesa Maria“ din Iaşi.

Concursul se va ţinea la Bucureşti în ziua de 17 Februar.

● D. ministru Haret a trimes o circulară direcţiunilor şcoalelor din localitate, prin care le invită să puie în vedere acelor profesori, cări nu sunt împămînteniţi, să 'şi reguleze cît mai curînd actele şi să ceară camerilor recunoaşterea de cetăţeni romîni.

● In cercuri militare bine informate se desminte ştirea că ministrul de rezboi va depune un proiect pentru reducerea serviciului militar activ la doi ani.

Ministrul va aminti de neceşitatea acestui proiect, dar îl va depune în altă sesiune.

● O telegramă sosită eri la prefectură de la ministerul de interne, face cunoscut, că în comisiunea regională a judeţului, să se aleagă cîte 5 membri din fiecare plasă, şi alegerea să se facă după vechea împărţire a judeţului, adică cîte 5 membri de fie-care din cele 5 plăşi.

● D. N. Gane, primarul oraşului, a plecat aseară în capitală, în vederea tranşărei definitive a chestiei hergheliei de la Graşi.

● Din cauze neprevăzute solemnitatea serbărei patronului şcoalei normale „Vasile Lupu“, care trebuia să aibă loc mîine, se amînă.

● Fiind-că înaintea consiliului de răsboi al corpului 4 de armată venise acum cît-va timp spre judecare procesul unui profesor din Bîrlad, care e ofiţer în rezervă şi care a fost dat judecăţei pentru că nu s'a prezentat la concentrare, neputînd părăsi şcoala, ministrul Haret printr'o circulara învită pe profesori ca să-i facă cunoscut ce grad posedă fiecare, pentru ca la timp să se poată interveni pentru scutirea lor de concentrare.

● Primim primul număr al revistei ieşene „Arta Romănească“.

Ne vom ocupa de noua publicaţie.

● A apărut „Arhiva“. Vom publica mîne bogatul sumar al acestei reviste pe luna Ianuar 1908.

● D. C. Bălăcescu-profesor de sculptură la şcoala de Belle-Arte a fost invitat telegrafic să se ducă la Craiova, spre a lua masca defunctului mare bogataş şi filantrop Barbu Dragu Ionescu.

D. profesor Bălăcescu va face un măreţ monument pentru cimitirul din Craiova.

● Eri s'au distribuit la şcoala de Belle-Arte ajutoarele băneşti acordate de Ministerul instrucţiunei publice, următorilor elevi şi eleve talentaţi ai şcoalei: d-relor Melania Arnăutu, El. Măciucă, Maria Tuturman, Veronica Florescu, M. Băncescu, şi d-lor Şt. Trifan, D. Aulică, Felician Bottez şi Eugen Jurişteanu.

● Direcţia şcoalei de belle arte a cerut ministerului instrucţiunei să-i acorde o sumă pentru a se tipări istoricul acelei şcoale pe intervalul de 50 ani, de la înfiinţare şi pînă azi.

DIVERSE

— D. Gh. Kernbach, prefectul judeţului, a plecat aseară în Capitală, fiind chemat de d. Ionel Brătianu, ministru de interne.

— I. P. S. S. Mitropolitul Parthenie Cliniceni al Moldovei şi Sucevei, s'a reîntors azi dimineaţă în localitate, venind din Capitală.

— In ziua de 1 Februarie a. c., vor începe să funcţioneze mai multe cursuri de adulţi, înfiinţate de curînd în judeţul nostru.

— Şcoala din comuna Costuleni a fost închisă pe timp de 10 zile, din cauza epidemiei de anghină difterică care bîntuie în acea comună.

— D. M. Sacaloff, proprietar din Basarabia, a reclamat autorităţilor noastre că de pe teritoriul moşiei Mănăstireşti, comuna Bucovăţ (Basarabia) i s'au furat nişte cai de rasă şi după indiciile ce le are hoţii ar fi trecut caii furaţi în Romînia.

— Ministerul Instrucţiunei a vizat contractul de închiriare a imobilului G. Schiller proprietatea şcoalei de Bele-Arte.

— In curînd se va reprezenta pe scena Teatrului Naţional, puternica piesa „Pîinea altuia“ de I. Turgheneff.

Rolurile principale vor fi ţinute de dl. St. Dragomir şi d-na Aglaia Pruteanu.

— Se telefonează din Cotnari că eri noaptea un incendiu a distrus casele lui Alecu Stoica, care erau locuite de Grig. Theodor, fierar, din cotuna Valea.

Pagubele se urcă la 600 lei.

Mişcarea femenistă

Alte obiecţiuni aduse femenismului

19) Neglijaraa casei, oricîtă osteneală şi-ar da femea.

O femee conştientă e vrednică—şi probe sunt—să îndeplinească şi cerinţele vieţei private şi ale celei publice. Şi dacă astăzi nu avem exemple de funcţionare mai multe, să înlocuim viaţa modernă—atît de exigentă şi care răpeşte atîta vreme: primirea vizitelor, întoarcerea lor, cusătoresele, modistele, răvăşuirea rafturilor de prin magazii... s'o înlocuim cu viaţa publică şi am vedea că sunt foarte multe femei care sunt în stare a'şi îndeplini sarcinele toate şi încă bine. Şi apoi nimic nu s'ar mai opune ca femeile să-şi aleagă o viaţă sau alta pentru care s'ar simţi mai mult în stare — de şi una nu exclude pe alta.

20) Locul femeei este în casă: bărbatul să aducă cele trebuitoare, iar femeea să păstreze.

Ar fi şi aceasta cînd fiecare femee s'ar mărita şi cînd fiecare barbat ar considera de sfîntă, datoria de aşi hrăni femeea. Astăzi cînd cea mai ruşinoasă pată—prostituţia—există în societatea noastră, numai despre datoria barbatului de a se însura nu putem vorbi mai ales pentru a arata datoria femeei de a fi numai soţie. Şi dacă ni s'ar răspunde cu propriile noastre vorbe că: cultura solidă va face pe barbaţi să-şi cunoască adevarata lor datorie, noi vom răspunde că, mentalitatea femeei moderne, nu-i va permite să nu producă şi ea ceva alături de barbatul ei ca doi buni tovarăşi şi nu-şi va erta să nu iee parte mai largă la progresul omenirei întregi.

21) Femeile, cerînd drepturi egale, cer egalitate—prin urmare şi dreptul la destrabalare înainte şi în timpul măritişului întocmai ca şi barbaţii.

Aceasta nu e adevarat, cel mult pretenţia femeilor ar fi ca şi barbaţii să păstreze aceiaşi castitate înainte—se'nţelege—şi după măritiş ca şi femeile. Şi părerea nu-i de loc paradoxală de vreme ce ştiinţa arată destul de lămurit că nu este un instinct pozitiv la barbaţi şi un instinct diferit — negativ — la femei, şi că toţi indivizii fără deosebire de sex sunt egali înaintea moralităţii sexuale. Şi dacă starea de lucruri actuală ar desminţi ştiinţa, pricinele sunt altele şi pentru arătarea cărora nu-i aici. Aşa fiind, ceea ce de secole s'a impus femeilor se poate începe a se impune şi barbaţilor fără ca de aici să rezulte nici o pagubă individuală sau socială; din potrivă căsătoriile vor fi mai fericite şi viaţa casnică mai atrăgătoare. Atunci va dispărea şi prostituţia, care de veacuri apasă omenirea, eliberînd armata de nenorocite care-şi cîştigă pîinea vînzîndu-şi trupurile. In sprijinirea acestei păreri, sunt scrierile lui Bjoernson care-şi propune purificarea obiceiurilor actuale.

22) Suicidul social prin sterilitatea la care duce femenismul.

Grija deformării corpului, pierderea petrecerilor mondene, cheltuiala smultă gătelii fac pe femeile uşoare să se ferească de maternitate; iar dacă se găsesc şi unele femei mai serioase care o fac, prima sunt greutăţile traiului, nevrednicia barbatului de a-şi întreţinea familia, descurajul de a mai da viaţă şi altor victime ale nefericirei: acestea sunt căuzele suicidului social, nici decum femenismul.

23) Femenismul a deprins pe femei să cugete, să aibă spiritul critic; Nora şi Magda nu-s pentru viaţa casnică, ele judecă numai pe bărbaţii mediocri.

Intr'adevăr Nora lui Ibsen e spărietoarea barbaţilor mediocri—precum şi Magda lui Suderman. Bărbaţii cu adevarat oameni, nu pot fi de cît mîndri de judecata unei femei ca Nora sau ca Magda. Numai trezirea conştiinţei şi a sentimentului de datorie vor face pe femei a contracta căsătorii cu totul în alt chip de cît cele care se practică azi.

(Va urma).

NOUA ŞI PRINCIPALA

Colectură Romană

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Inştiinţează pe numeroşi sei clienţi **că sau pus în vînzare**

Lozurile clasei a 2-a

—Tragerea la **4** şi **5** Februare 1908—

Reînoirea biletelor se va face cel **mai tîrziu pînă la 27 Ianuar 1908**

Cîştigul principal în caz norocos

— 70,000 lei —

Preţurile la clasa 2-a sunt:

1/8 Una optime **2.50** 1/4 Un sfert **Lei 5**
1/2 Una jum. **Lei 10** 1 Loz întreg „ **20**

Ultime informaţii

D-nii membri ai comitetului executiv al clubului conservator democrat, piaţa Unirei, sunt convocaţi pentru Joui 31 Ianuarie, orele 4 jum.

La ordinea zilei sunt mai multe chestiuni importante.

● D. inginer Emile Niţescu a plecat astăzi la Sineşti spre a întocmi lucrările de exproprierea terenurilor, prin care va trece conducta.

◐ Procurorul general va pleca la Bucureşti spre a presinta ministrului justiţiei rechizitoriul primului procuror şi ordonanţa definitivă a judelui-instructor, în afacerea presidentului Ciulei.

Ministrul va cerceta ambele aceste acte judecătoreşti spre a vedea dacă pe baza lor va putea sesisa curtea din Iaşi în această afacere.

*

Judecătorul de instrucţie, al cabinetului II. d. Gr. Kessim, va preda astă-zi procurorului general dosariul afacerei de care ne ocupăm.

Se ştie că d. Kessim, ca şi primul-procuror, conchid la neurmărirea atît a d-lui Ciulei, cît şi a servitorului Grossu.

● Se ştie că autorităţile din Monte-Carlo au cerut parchetului general din Iaşi să plătească 10.000 lei pentru întreţinerea lui Leff, dacă voieşte ca numitul să fie extradat.

Parchetul general n'a respuns nimic la această pretenţie, aşa că este probabil că Leff, deţinut în închisoarea din Monaco, a fost pus în libertate.

● In vederea excursiunei pe care proectează să o facă elevii şcoalei de belle Arte şi ai conservatorului, în luna Iunie, în Italia, spre a-şi desăvîrşi studiile artistice, a avut loc Luni 21 Ianuarie, o întrunire a profesorilor acelei şcoli.

Următorul comitet, compus precum urmează, a fost constituit, spre a se ocupa cu strîngerea fondurilor necesare excursiunei.

Preşedinte d. C. Bălăcescu, casier d. Em. P. Bardasare, membri d-rul Possa St., Gh. Popovici şi d-rul S. Mureşeanu şi secretar d. I. Alexandrescu.

○ D. inginer Tancred Constantinescu, directorul lucrărilor de aducerea apei la Iaşi, a plecat eri la Roman spre a prezenta Primăriei acelei comune, proectul alimentărei cu apă a acelui oraş, din conducta „Regele Carol I" de la Timişeşti.

Acel proect a fost încredinţat d-lui Tancred Constantinescu spre elaborare.

● D. Sachelarie, primarul comunei Băcău, a sosit astăzi la Iaşi, spre a lua înţălegerea cu d. Tancred Constantinescu asupra întocmirei proectului de alimentare cu apă a Bacăului tot din conducta „Regele Carol I".

● Ministerul instrucţiunei a aprobat cererile de a ţinea cursuri libere, făcute de d-nii I. Peretz, dr. N. Minovici, Z. C. Daniel şi dr. Ostragovich, la Universitatea din Iaşi.

● Raportorul consiliului de resboiu al corpului 4 de armată a terminat instrucţia în afacerea unui căpitan din regim. 8 Calaraşi din Botoşani, care era acuzat de lovirea inferiorului şi despre care noi am vorbit acum cît-va timp, şi a găsit că nu este caz de urmărire, clasînd afacerea.

● Mâine se va serbători patronul seminarului „Veniamin Costachi", din localitate.

După Te-Deumul ce va avea loc la Mitropolie, va urma în aula seminarului o recepţie, la care va lua parte şi I. P. S. S. Mitropolitul.

D. profesor D. Cădere va ţinea o disertaţie, după care va urma o producţiune muzicală a elevilor seminarului.

● D. locot. Vlahopol M., din batalionul de Vânători din Roman, a fost transferat la batalionul 1 vînători din localitate.

● Cu începere de la 1 Februar confratele nostru *Ordinea* va apare diriguit de un comitet de redacţie.

● Localul unde se află instalată şcoala de fete No. 8, a fost închiriată pentru instalarea Archivei statului, cu începere de la 23 April 1908.

● In unele cercuri militare se crede că d. colonel Musteaţă, comandantul brigăzei din Iaşi, va fi numit comandant al jandarmeriei rurale după modificarea actualei legi a jandarmeriei.

● Procesul fostului primar al Craiovei d. Chintescu, a fost strămutat ieri de înalta Curte secţia II—la Bucureşti.

● O veche ceartă dintre Comuna Iaşi şi locuitorii din Aroneanu, cu privire la dreptul de proprietate a iazului de la Cîrlig, îşi va găsi soluţia cu ocazia unui proces de furt ce se judecă de tribunalul s. II.

Vre-o zece locuitori din Aroneanu au fost daţi judecăţei pentru faptul că în anul trecut, ei au tăiat stuhul de pe iaz.

Parchetul a calificat faptul de furt. Locuitorii susţin, însă, că iazul aparţinea, în vremuri, Statului şi le-a fost împărţit în loturi odată cu moşia Aroneanu. Comuna Iaşi susţine din contra, că iazul îi aparţine ei, şi nu a făcut parte nici odată, din proprietatea Statului. Tribunalul, pentru a stabili responsabilitatea penală, şi a vedea dacă elementele furtului există, a cerut atît Comunei Iaşi, cît şi comunei Aroneanu, să prezinte planurile şi titlurile de proprietate. Astfel controlîndu-se parcelările cu planul Comunei, se va decide judecătoreşte, cine e proprietarul şi să se pună capăt unei certe vechi de mai bine de 10 ani.

● La concursul de medici primari ce va începe la 1 Februar în Bucureşti candidează din Iaşi domnii doctorî Tudor şi Stenner.

● Astăzi trebuia să înceapă în Iaşi concursul pentru ocuparea catedrei de patologie internă de la facultatea noastră.

Cum, însă, ministrul n'a numit altă comisiune de profesori examinatori în locul d-lor Stoicescu şi Babeş concursul n'a putut incepe şi va fi amînat, potrivit legei, pentru şease luni.

● Mîine Mercuri 30 Ianuarie orele 2 p. m., are loc înmormîntarea regretatului Pavel I. Cristea.

Cortegiul funebru va pleca de la locuinţa defunctului din str. Eternităţei 52, la cimitirul cu acelaşi nume.

Toţi membri corporaţiei „Artelor Grafice, în corpore cu drapelul, vor participa la înmormîntare.

● **Judiciare.**—La secţia II-a a tribunalului se va judeca mîne procesul lui H. Glasberg, care a delapidat bani de la soc. „Union".

La 31 c. aceeaşi secţie va cerceta procesul intentat direcţiei C. F. R. de văduva şi erezii lui Stîngaciu, care a fost ucis cu prilejul deraierei de la Sîrca; tot atunci se va judeca procesul în daune ce-a fost intentat prinţului M. Gr. Sturza, de erezii defunctului G. Breabăn, care a fost sfăşiat de urşii prinţului.

— La curtea de Apel s. II se judecă astăzi apelul procurorului de Bacău în contra sentinţei prin care neguţitorul V. Vîrtan din Tg.-Ocna, a fost condemnat la amendă pentru bancrută simplă.

● Sîmbătă 9 Februarie va avea loc în salonul societăţei funcţionarilor comerciali un bal dat în folosul societăţei.

● Eustrat Teodroff, vechiu puşcăriaş, a murit astă-zi subit în cărciuma Leibovici din str. Crucei.

● Ţăranii de pe moşia Perieni, judeţul Iaşi, proprietatea d-nului Ţiţeiu, s'au prezintat acestuia cerînd să le arendeze pămînt. Proprietarul a cerut 40 lei pe falce, ţăranii n'au dat de cît 30 lei pe falce şi au ameninţat pe proprietar că vor repeta scenele de anul trecut, dacă nu li se va satisface cererea.

Cum anul trecut, pe vremea rescoalelor, Perienii au fost spectacolul unor scene foarte violente, ar fi nimerit ca autorităţile să intervină din timp în incidentul dintre proprietar şi săteni.

● D. Belian, funcţionar superior al ministerului de justiţie, a conferit astă-zi cu d. prim-president al curţei asupra unor amănunte referitoare la planul de reconstruire al palatului administrativ şi de justiţie din Iaşi.

● La Teatrul-Circ Sidoli are loc astăseară Marţi, o seară Cinematografică Pathé Frères Paris cu un program absolut nou.

Din miile de sujete care au rulat pînă astăzi pe pînza fermecată, nici unul nu se repetă în programul actual. Vederi de pe natură, instructive precum: Cultura cînepei în Franţa, Alcoolism şi paternitate, vederi din civilizata Suedie, viaţa nomadă, costumul în decursul veacurilor, Celebra dansătoare Miss Loye Fuller şi un mare număr de scene comice, dramatice, feerice etc. sunt sujetele programului actual, foarte bogat, instructiv şi amuzant.

Direcţiunea teatrului Pathè ne roagă să anunţăm că peste câteva zile va rula pe pânză: Asasinatul Regelui Carlos al Portugaliei şi Sherlok Holmes.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 29 Ianuarie

Partidul conservator democrat

Botoşani. Partidul conservator din acest oraş a ţinut eri o adunare generală pentru a discuta chestiunea nouei sale organizaţiuni.

In urma discursurilor urmate clubul a recunoscut şefia d-lui Take Ionescu şi în acest senz i-au transmis următoarea telegramă:

„Partidul conservator din Botoşani întrunit astăzi şi păstrîndu-şi organizaţiunea sa neştirbită, recunoaşte şefia d-voastră prin glasul subsemnaţilor.

Asigurîndu-vă de devotamentul lor desăvîrşit, ei vă trimet cele mai călduroase felicitări şi vă urează deplin succes şi isbîndă pentru triumful ideilor conservatoare, căci în d-voastră ei văd întruparea tradiţiei conservatoare a marelui Lascar Catargi".

Const. Ghyka-Deleni, Teodor Silion, Leon Ghyka-Dumbrăveni, Vasile Isăcescu, Const. Ciolac, Nicu Ciolac, Ştefan Ghyka, Alex. Prassa, C. Codrescu, Jean Capri, N. Popovici, I. Draganovici, Gh. Nicoleanu, Gh. Perieţeanu, Col. Persiceanu, dr. Trifan, preot Vasiliu, I. Jianu, I. Pedalie, Caragea, Hipolit Dobjanschi, dr. Prapurgescu, M. Vasiliu, Bogdan Misir, Gh. Constantinescu, V. Teodoru, M. Onofreiu şi încă 30 de iscălituri.

Creditul viticol

Bucureşti.—La ministerul de finanţe se lucrează actualminte la un proect pentru reorganizarea creditului viticol.

Aderarea din Romanaţi

Caracal. —Conservatorii-democraţi din Romanaţi, în număr foarte mare au trimis d-lui Take Ionescu telegrama ce urmează:

Conservatorii din Romanaţi salută cu dragoste şi respect pe şeful partidului conservator—democrat şi îl asigură de neţărmuritul lor devotament.

D. Sturza în grevă

Bucureşti.—La greva de acum cîţiva ani a generoşilor, primul ministru respunde şi el astăzi printr'o altă grevă.

Nemulţumit că i s'a impus proiectul pentru înfiinţarea casei rurale şi mai ales că acel proiect este intocmit pe nişte principii pe care d-sa nu le acceptă, d. Sturdza s'a pus în grevă contra Camerei şi nu vrea să mai ia parte la nici una din şedinţele ei, pînă cînd proiectul casei rurale va fi votat.

Legea comunală

Bucureşti.—Ministerul de interne a înaintat astă-zi consiliului de miniştri proectul de lege pentru reorganizarea administrativă si comunală.

Camera

Bucureşti.—Prezidează dl. Ferechide.

D. Costinescu roagă pe deputaţi ca să renunţe la lucrările ce sunt puse astăzi la ordinea zilei şi să treacă în secţiuni, pentru a se ocupa cu proectul pentru introducerea monopolului cîrciumelor, căci acest proect urmează să fie discutat de Cameră imediat ce se va fi terminat cu proiectul pentru înfiinţarea casei rurale.

Şedinţa publică este ridicată, deputaţii trec în secţiuni.

Furtuni pe mare

Constantinopol.—Pe Marea Neagră bîntuie de cîteva zile nişte furtuni îngrozitoare.

Unele vase au suferit mari ravagii şi sunt chiar şi accidente de persoane.

Atentat

Baku. — Aseară pe cînd prefectul de poliţie părăsia teatrul, o bombă a făcut explozie în apropiere de trăsura prefectului.

Atentatorul a fost ucis pe loc şi prefectul a fost rănit.

Interpelarea d-lui Jaures

Paris.—Camera D. Jaurés chestionînd guvernul asupra recentelor evenimente din Maroc, declară că situaţia Franţei, este ridicolă şi periculoasă dacă este adevărat că Sultanul Abd-El-Aziz, pe care 'l apărăm cu aurul şi armata noastră, a făcut cu adevărat apel la puterile semnatare ale actului de la Algesiras şi în special Germaniei. D. Pichon, ministrul de externe, drept răspuns dă citire instrucţiunilor date de generalul d'Amade, spunînd; Să nu se pună la dispoziţia lui Ald-El-Aziz şi să nu meargă dacă e cu putinţă pînă la extremitatea ţărei Sanjas, dar să asigure comunicaţia cu Rabat. Vorbind de intervenţia Germaniei, ministrul spune că consilierul ambasadei germane, i-a declarat la 22 Ianuarie că Abd-El-Aziz ceruse Germaniei să intervină contra acţiunei Franţei şi Mulay Hafid făcuse aceleaşi demersuri.

Germania a răspuns că Franţa a declarat că se va menţine în cadrul actului de la Algesiras, aşa că numai dacă protestatorii ar putea dovedi contrariul să se adreseze puterilor semnatare ale actului de la Algesiras. Ministrul adaogă că a răspuns cum se cuvinea, avînd grija de a evita dificultăţi. Ministrul a luat informaţiuni de la Rabat asupra acestui incident; miniştrii lui Abd-El-Aziz au desminţit cererea de intervenţiune. Guvernul german şi cel francez au lămurit în comun ce a putut da naştere incidentului a cărui importanţă a fost exagerată.

Fraza raportată nu fusese zisă ministrului german la Tanger, ci unui comerciant însărcinat cu funcţiuni consulare şi această declaraţie fusese făcută de Rontliman. D. Pichon declară apoi că incidentul trebue socotit numai ca o dovadă de curtenie şi de corectitudine a guvernului german. D. Jaurès căruia ministrul îi făcuse oare-cari imputări acuză pe ministru că face diversiune şi se foloseşte în răspunsul seu de atacuri personale. Oratorul constată că incidentul cu Germania a fost în adevăr real şi se felicită că nu a avut o mai mare importanţă. D. Jaurès adăogă însă că ministrul de externe a înşelat Camera acum 8 zile cînd a declarat că n'are cunoştinţă de cererea de intervenţiune făcută Germaniei de Abd-El-Aziz.

Pichon, replică că nu putea da pe faţă comunicaţia secretă ce i s'a făcut de o ambasadă străină şi d. Jarés ar putea cel mult să blameze moravurile diplomatice stranii. (aprobări. Incidentul este închis). Camera discută proectul de lege prin care se reîntegrează, în armata teritorială pe Iosef Reinach, ca ofiţer. Camera hotăreşte cu 256 voturi contra 255 să se trimeată proectul în discuţia comisiunei armatei.

Lupte între Soldaţi

Belgrad.—Locotenentul Nycolici conducînd o patrulă a fost grav rănit de focuri de puşcă trase cînd venea să schimbe sentinelele. Un soldat a fost uşor rănit; patrula s'a retras. Soldatul Ilyci a fost găsit mai tîrziu mort lîngă Gherita. Ziarele esplică astfel această încercare: Ilyci uitase parola şi a tras; de frica unei pedepse sinucigîndu-se apoi. Regele a vizitat eri la spital pe locotenentul Nydcolici Sa deschis ancheta.

Bombe

Petersburg.—Agenţia Westnic află că la percheziţia făcută de poliţie la institutul politehnic, s'a găsit în pivniţă 4 obuzuri şi 9 bombe.

Arestări

Serres.—Trei bosnieni din Piravo, districtul Petrici, au fost asasinaţi în satul exarhist Igumentzi. Doui locuitori au fost arestaţi ca bănuiţi.

Accidentul unui vapor

Londra. — Vasul olandez „Vondel" s'a ciocnit cu un vas englez din cauza unei ceţe dese.

Vasul englez „Fischer" s'a scufundat. Echipagiul său care era compus din 8 oameni s'a înecat.

Delegaţia ungară

Viena.—In şedinţa plenară a delegaţiunei ungare, bugetul ministerului afacerilor străine a fost adoptat.

Şeful de divizie contele Esterhazy respunzînd mai multor oratori, a declarat în numele baronului d'Aerenthal că baza politicei monarhiei în Balcani este acum ca şi înaintea acordului cu Rusia. Cît pentru ceia ce priveşte lucrările pregătitoare pentru construirea drumurilor de fier în legătură cu Turcia, Sultanul dînd satisfacţie cererilor noastre a zis oratorul că lucrările pregătitoare vor începe probabil în luna Martie.

In acest scop o comisiune a fost instituită, în care avem dreptul a delega ingineri care vor fi aleşi dintre inginerii drumurilor de fier orientale.

Proces Important

La secţia I-a a curţei de casaţie, s'a judecat astăzi divergenţa in importantul proces intentat de d. Zarifopol din Iaşi pentru anularea testamentului defunctului Sofian din Botoşani.

Curtea îşi va da decizia Luni.

ANUNCIU

Se aduce la cunoştinţa d-lor acţionari ai Casei de Scompt şi Imprumut din Iaşi, că pentru a putea lua parte la adunarea generală din 10 Februar 1908, trebue să depună la sediul societăţii acţiunile cu zece zile înainte. **ADMINISTRAŢIA.**

DOCTOR SUZANA WECHSLER

Boli de femei.—Faceri.

Consult. 2—4 p. m. Căpitan Păun 6

Casa de Scompt şi Imprumut

Din Iaşi

Convocare

A 32-a adunare generală a acţionarilor Casei de Scont şi Imprumut din Iaşi va avea loc conf. art, 34 din statute în ziua de Duminică 10 Februar 1908 ora 1 p. m. în localul Societăţei din Iaşi strada Primăriei No. 17.

Ordinea de zi este cea următoare:

1) Raportul consiliului de administraţie asupra mersului societăţei în cursul anului 1907.

2) Raportul cenzorilor conf. art, 186 alin. 6 cod. com.

3) Aprobarea conturilor exercitiului închis la 31 Decembrie 1907 şi descarcarea consiliului de administraţie de gestiunea sa.

4) Distribuirea beneficiului net pe anul 1907.

5) Alegerea a 3 membri în consiliul de administraţie.

6) Alegerea a 3 cenzori şi tot atîţia supleanţi pentru supravegherea operaţiilor sociale în cursul anului 1908.

Pentru ca acţionarii să poată lua parte la Adunarea generală trebue să depue acţiunile la sediul Societăţii cu zece zile înainte de termenul fixat pentrn adunare.

Consiliul de Administraţie

Mobile

Dormitoare, Sufragerii Saloane, Birouri

O Expoziţie de 40 odăi Complecte

fie care alt model; tot ce este mai nou şi frumos cu preţuri foarte eftine.

Dormitoare complecte de Bronz

paturi, Noptiere, Lavabouri etc.

tot ce este mai bun

GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subţire) **de la 20 lei** *fereastra complectă* în loc de 35 lei.

Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.

Magasinul **HIRSCH**

str. Lăpuşneaeu 38

Avis important

Aduc la cunoştinţa onor. Public şi onor. mele clientele că am făcut *o instalaţie nouă de tot şi modernă* în atelierile mele de Boiangerie şi spălătorie chimică şi spălătorie de albituri, instalaţiune care poate să rivalizeze cu orice fabrică din străinătate aşa că sunt în posiţiune de a împlini ori-ce dorinţe a onor. mele clientele.

In stabilimentul meu de *Boiangerie şi spălătorie chimică* se poate *boi, revopsi, spăla* şi *curăţi* pe cale chimică orice haine de dame, toalete de bal, teatru, haine bărbăteşti, de copii, uniforme milităreşti şi şcolare, stofe de mobile, perdele, covoare din ori ce fel de stofă de mătasă, sau catifea, pantofi de bal, mănuşi, cortele, pene, boauri, lucruri brodate, mantale şi pelerine de cauciuc, jachete şi pantaloni de piele, blănuri, dantelărie, etc. etc.

Se boeşte în toate culorile şi *se garantează* pentru ori ce culoare şi pentru ori ce pată ce se scoate.

De aseminea în *spălătorie, instalaţie cu aburi*, se spală lenjuri femeeşti, bărbăteşti, gulere, manşete, albituri de menaj, trusouri, perdele etc. etc.

Se primesc comenzi din provincie prin o c. p. Cheltuelile de înapoiare a comenzilor privesc pe fabrică.

Rog dar pe onor. Public şi onor. mea Clientelă să mă onoreze şi în viitor cu comenzile d-lor şi se vor convinge *de exactitatea celor spuse mai sus precum şi de preţurile moderate.*

Birou de primire la fabrica *Iaşi str. Păcurar 105*

La filiala *Iaşi str. Lăpuşneanu 25* şi la *Bîrlad vis-a-vis de sucursala Poştei.*

cu toată stima

MARTIN BUCHHOLZER

Propietarul fabricei

De inchiriet chiar de astăzi, una cameră mobilată sau nu, cu sau fără pensiune, lumină electrică.

Iar de la 23 Aprilie 1908:

Un apartament compus din 4 camere, osebit atenanse, grajdiu, remize, magazii şi altele, şi un apartament compus din 3 camere, şi atenanse, toate cu instalaţiune de lumină electrică, cu grădini spaţioase.

A se adresa la proprietar,

ILIE I. COCIA

Strada Bucşinescu No. 15 Iaşi.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa II-a a Loteriei

Tragerea
la 4 5 Februarie 1908

LEI 70,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 Lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Cereti de Urgenta
Lozuri Norocoase

NUMAI DE LA

Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 4
1/4	Un sfert	Lei 8
1/2	Una jumàtate	Lei 16
1	Loz întreg	Lei 32

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu divi dende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL Drului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta cătuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului si ale pulmonilor, a tuselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* **Pharmacii**

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI
Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3|4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această brânşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care hutilă de veritabil Elixir Guillié

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primese spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES

1 m. de haut. LE MÈTRE Of30c.

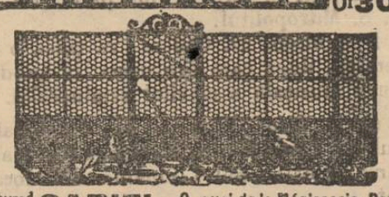

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 50
Porte-Bouteilles, pour 2 à 6 Places..... 7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie pe motor electric, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.— No. 381. Joi 31 Ianuarie 1908

2186
1909

SPRE CULME

Suişul treptelor sociale e ca şi un suiş la munte.

La poalele muntelui toţi se încumetează a porni suişul. Pregătiri, sgomote, larmă, totul te-ar face să crezi că această mulţime e bine înzestrată de puterinţa de a încerca suişul. Indemnuri, bună-voinţă, sprijinire nu lipseşte; ca la început. Cetele pornesc.

O potecă, două; o îndoitură—două de munte; un piept de munte s'a urcat. Primele năduşeli au cuprins cetele. Se opresc; se întorc spre locul de plecare. Fie-care îşi vede drumul străbătut, şi cu mulţumirea în suflet că a saltat ceva-ceva deasupra începutului, se îndeamnă cu paşi spornici spre înălţime.

Glumele nu încetează; buna voinţă nu [illegible]ăbeşte; şi dorul de ţintă [illegible] masele, cetele o pornesc [illegible]pre suiş.

[illegible] că în drum unul cîte u[illegible] oboseală. Inăduşelele îi a[illegible]unii; tremurul de picioare [illegible] şi ici unul, colo altul, ceata [illegible], numărul se împuţinează [illegible] doilea popas încep a se [illegible]

[illegible]ruşa şerpuitoare a munte[illegible]torii se înşiră. Ii vezi cum [illegible] ieptul întâiu l'au suit; al doi[illegible] piept de munte în faţă; îl trec şi pe acela. Rămaşii în urmă se uită cu jind la cei ce tot merg şi merg spre înălţime. Pentru ei pieptul de munte din faţă îl cred drept vîrf; cînd colo pentru voinicul suitor un alt munte se desprinde vederei şi tot mai are de suit.

Iată că şi codrul se isprăveşte.

Vederea împedecată până aici de desimea copacilor, de înălţimea brazilor, de frunzişul codrilor, se desprinde netedă şi întinsă pe nemărginitele-văi ce în coaste se arată îndrăzneţilor suitori.

Dar codrul verde şi des era ocolitor de furtuni; desimea frunzelor lasă sufletului călătorilor spre înălţime acel susur de adîncă poezie, de desăvârşită armonie a tot ce e în natură.

Linişte şi pace în cer şi pe pămînt.

Cum însă cărăruşa apucă la deal spre muntele pleşuv, vîntul începe să sufle, şi suflă cu tărie. Vîntul se face furtună, furtuna uragan cu cît voinicul înaintează spre piatra de sus.

E piatra Craiului.

La poalele ei mulţi voinici s'au răpus, multe încercări îndrăzneţe şi-au găsit sfîrşitul.

Dar omul cearcă; şi îndrăzneţul nostru se acăţară ca vioaea capră sălbatecă; muşchiul e alunecos, pietrele desprinse, şi uraganul suflă, bate, urlă de te ia pe sus.

In sfîrşit iată-l ajuns sus. sus pe înălţime!

Vederea i s'a lărgit în toate părţile. Ori unde îşi întoarce vederea, nimic nu i-o împedecă.

Şi ochiul văzînd departe, departe în nesfîrşitele zări ale celor 4 vînturi, unde cerul se îmbină cu pămîntul, vrednicul nostru suitor vede fraţi, fraţi şi numai fraţi, fraţi de acelaşi sînge, de acelaşi neam, cu aceleaşi credinţi, cu aceleaşi năzuinţi, şi preveniţi de soarta ce-i aşteaptă îşi îndreaptă privirile spre punctul ce mişcă în înălţime, să vadă de e picior de om, unde numai vulturul pleşuv îşi primblă stăpînirea sa.

Ca şi la munte, societatea omenească îşi are şi ea suişurile sale. Toţi la poale încearcă suişul acestor trepte. Sfaturi, îndemnuri, atenţie, frăţie, prietenie, nimic nu lipseşte.

Dar iată că între suitorii acestor trepte, unul din cei mai vrednici o ia înainte. Indrăzneţul încercător întimpină răutatea crudă a duşmanilor săi. Ponegriri, hule, batjocure, nimic nu se cruţă spre a-l doborî.

Dar voinicul merge tot mai sus.

Hulitorii se înmulţesc, şi după cum vînturile ce bat creasta pleşuvă a muntelui sunt mai tari şi mai cu urlete sus de cît jos la poale, aşa şi urile se deslănţuesc la fraţi, la tovarăşi, la cei ce se cred mai chemaţi de a sui ei acele trepte, de şi traşi în cărucioare de catîri sau purtaţi pe umeri de cai şi cămile.

Pedestraşul e inferat să rămîe în urmă, directiva cărăruşei ce sue la înălţime avînd'o călăreţii.

Ager şi chibzuit e calul în călcătura sa la munte, sprinten e însă pedestraşul, care tare pe gleznele sale. lasă olegilor cîrma animalelor.

Numele, faima, averea, neamul, iată atîtea mijloace de a te încumeta să te sui la culme de munte. Cînd acestea se îmbină în mod fericit şi cu acele daruri lăuntrice cari fac ca şi călătorul pedestraş să răzbată lesne în lume, ce norocire pe acel bine cuvîntat de soartă!

Dar dacă calul ori catîrul, averea sau neamul te-au suit pînă sub Piatra Craiului, acolo suitorul leagă calul de căpăstru, îl îndoseşte de bataia vijelioasă a vîntului, căci încercarea de a sui însăşi Piatra Craiului e numai de picior de om, şi aceasta numai a celor mai vrednici.

...Şi dacă ura şi zavistia celor ce călări au ajuns pînă sub creastă, par a impedeca avîntul suişului vine îndată boarea plină de căldură şi dragoste a celor de jos, a mulţimei, care ca şi uraganul cuprinde, copleşeşte, doboară această urîtă pornire a celor răutăcioşi şi înăduşind'o în piepturile lor turbate, fac să răsune de jos în înălţimi acele cîntece de mulţumită cerului că s'a putut da locul cel mai nimerit celui mai vrednic om.

La dragostea mulţimei se topesc toate urile, şi ce răsplată mai mare pentru cel suit sus de cît uitîndu-se jos să se recunoască pe sine în ceata celor mulţi dragi şi iubiţi lui.

Gh. Ghibănescu

PRESA „rea"

Marile ziare din străinătate aprobă acţiunea d-lui Take Ionescu şi prezic un viitor strălucit ilustrului nostru şef.

Evenimentul politic din România, spun acele ziare, era de aşteptat. Era ştiut că, în cele din urmă, d. Take Ionescu va obosi în lupta sa contra principiilor demodate din partidul conservator; îl vor obosi intrigele ce se urzeau contra lui—şi că va părăsi partidul.

Ziarele streine sublinieazǎ apoi entuziasmul cu care a fost primit în ţară noul partid conservator-democrat şi insistă asupra popularităţei extra-ordinare a d-lui Take Ionescu.

Ziarele sînt entusiaste în aprecierile lor asupra persoanei, capacităţei şi talentului d-lui Take Ionescu şi spun că dînsul va reuşi cu mare succes în acţiunea sa.

Este dar o mare contrazicere între felul cum apreciază străinii—cari, însă cunosc foarte lămurit situaţia—şi cum apreciază anumite ziare liberale din ţară—acţiunea d-lui Take Ionescu.

„Independenţa» spre pildă, care-şi dă toate silinţele să placă d-lui Filipescu şi să fie mai necuviincioasă de cît chiar necuviincioasa Epocă, *ar putea încerca să respundă ziarelor vieneze, berlineze şi parisiene.*

De ce n'ar spune ziarul francez că cel mai mare om politic din România este d. Filipescu, pe cînd d. Take Ionescu n'are nici o calitate osebită?

Din moment ce actualul patron al Independenţei *s'a angajat de apărător foarte reguşat al unei cauze pierdute, ziarul patronului nu mai are nimic de pierdut, căci a pierdut totul în noua sa combinaţie.*

„Independenţa" batjocureşte acţiunea d-lui Take Ionescu ca să-l compromită în faţa străinătăţei. Dar iată că străinătatea, prin marile ei gazete, arată că este la curentul situaţiei, arată şi marea ei simpatie pentru omul al cărui nume a trecut şi dincolo de hotar.

In privinţa străinătăţei dualismul Filipescu-Vintilă a avut deci insuccesul meritat.

In ţară la noi, dualismul acesta n'are nici o trecere. Nici d. Filipescu, nici aliatul său n'au cui inspira vre-o teamă oare care.

Amîndoi, în luptele lor cu morile de vînt, au rămas copii în politică.

Interview-ul unui conaş

Sînt interviewuri ce se dau şi interviewuri ce se iau. Sînt oameni politici ce se impun unui partid şi sînt oameni politici ce sînt impuşi unui partid.

D. Mişu Cantacuzino, care este abea fiul unui bărbat politic despre care istoricul va grăi ca despre o zeflemea politică—d. Mişu Cantacuzino a fost impus bărbat politic, ca fiind fiul cel mai mare al celui mai mic bărbat de stat al Romîniei.

Din partea celui mai mic bărbat de stat al regatului, faptul a constituit un abuz de încredere; căci el n'ar fi trebuit să dee fiului ceea ce n'avea, adică un fel de parte rezervatară a unei averi închipuite. D. Cantacuzino a fost ales şef al partidului conservator în scopul unic de-a umple un loc; a fost desemnat şef al guvernului ca să umple alt loc.

Atât şi nimic mai mult. Autorii de piese pun şi ei cîte un conte, grav, frumos, corect peptanat, corect butonat—ca să figureze în acea piesă, ca o utilitate neutilă. Rolul principal al contelui este ca să tacă din gură. Doar să sosească şi să zică bon-soir, căci dacă ar vorbi mai mult ar compromite piesa.

Cel mai mic om de stat al Romîniei, a împins, însă, pe fiul cel mare—în vrîstă—să-l facă pe moştenitorul real şi legal al unei averi politice închipuite şi, crescut în acest vis exagerat—fiul fostului cel mai mic bărbat de stat, dă interviewuri, fiindcă nimeni nu s'ar gândi să-i le iee şi batjocoreşte pe un mare om politic.

Natural. După fantastica lege a privilegiilor, ar trebui, dacă ţara aceasta ar fi pe isprăvitele, ca d. M. Cantacuzino, sau fratele seu, sau vărul seu—să fie ei mai mari peste ţara aceasta. Cu ce drept şi-a permis d. Take Ionescu, să treacă înaintea d-lui Mişu Cantacuzino; înaintea d-lui Griguţă, înaintea chiar a d-lui Pascal Toncescu—şi să se aleagă şeful partidului conservator?

Această îndrăzneală a dat naştere acelui faimos auto-interview al delicatului bărbat politic, de care presa se ocupă astăzi ca de un adevărat eveniment umoristic.

D. Take Ionescu s'a prea grăbit. A făcut foarte reu cînd şi-a închipuit că toată puterea de acţiune, de gîndire şi de activitate s'a concentrat numai în d. G. Gr. Cantacuzino, precum a fost cazul cu Bismarck.

Nu! Şefia Nababului era electrică: cu transmisiune din tată în fiu.

Şi să nu uităm un lucru: şi Tanase are ceva drepturi cîştigate prin lunga şi rodnica sa activitate telefonică...

Congresul partidului conservator democrat se va ţine în Bucureşti în ziua de 3 Februarie ora 2 p. m. în sala Băilor Eforiei.

CATE-VA NOTE

D. Carp a făcut o declaraţie sensaţională: de cînd face politică, de atunci se agită şi chestia fabricărei lumînărilor de ceară. Două chestiuni cari merg aşa dar mînă în mînă şi au ambele aceeaşi soartă: ambele au rămas de unde au pornit.

Dar d. Carp a mai declarat încă una sensaţională: că fabricanţii de lumănări de ceară fac ipocrizie.

Foarte curioasă asemănare între barbatul politic, şi lumînarea de ceară!

*

A opta minune şi al nouălea minister romîn—vor mai aştepta pînă să devie realităţi.

Acest al nouălea minister a fost aşteptat cu mare nerăbdare; el a contribuit la disciplinarea elementelor de valoare şi la mărirea numărului de surdo-muţi din Parlament.

Astă-zi el a devenit o contrafacţie a unei piese a lui Caragiale; „Disciplina sau No. nouă».

*

Voinţa, care ar trebui să fie tare în cele ţigăneşti, afirmă că d. Bădăreu acordă cobza d-lui Carp cu drîmba.

D. Nădejde care a pus de atîtea ori drîmba între dinţi, se preface a nu şti că cobza se acordă cu surcica, nu cu drîmba.

*

Limba romînă la Kolozsvar (Cluj). Din ziarul *Ungaria*, ce apare acolo scris romîneşte:

Vorbirea din delegaţiile austriace ce a ţinut ministrul Aehrental a avut o impresie asupra delegaţilor cari au plecat astăzi la *Wien*. Ne putem uşor aştepta la dispute vehemente. Asemenea şi apucătura delegaţiunei austriace de a pune la tapet ridicarea salarielor *oficirilor* încă fu o surpriză foarte *şoadă*.

Am fi plecat şi noi la Wien, ca să asistăm la apucătura delegaţiunei austriace cu chestia oficirilor, dar cum ie vorba de o surpriză şoadă şi noi nu ştim ce ie aceea, rămînem aci.

Calomniatori inconştienţi

In luminosul său discurs de la clubul conservator, d. Bădărău a prevăzut că era atacurilor barbare, a calomniilor triviale, va reîncepe. Lucrul se întîmplă întocmai cum a fost prevăzut.

„Epoca"—celebra „Epoca"— a început de a doua zi după ruptură să devie necuviincioasă pentru ca în numărul de astăzi să fie calomnietoare faţă de d. Take Ionescu.

Baza calomniei o formează o declaraţiune a tînărului şi puţin experimentatului Mihail G. Cantacuzino. Fostul primar n'a priceput o operaţie de felul conversiunei şi vorbind de modul cum ea a fost făcută a spus lucruri inexacte în fond, jignitoare în formă şi pentru d. Take Ionescu şi pentru întregul fost guvern conservator condus de tatăl acelui domn fost primar.

Şi lipsa de cunoştinţi a acelui tînăr se ia drept moneda bună, iar patima face ca patronul Epocei *să pornească pe calea calomniei, fără să se gîndească că loveşte în acei cari i-au dat mai mult mînă de ajutor de a aduce partidul conservator în halul în care se află.*

Infamii, calomnii, toate sunt bune numai şi numai spre a lovi în acel pe care, însă, ţara întreagă îl ridică la înălţimi ast-fel în cît nu poate fi atins de clevetirele firelor mici şi păcătoase.

OAMENI ŞI LUCRURI

O PIERDERE

Breasla tipografică sufere în sinul ei o grea şi mare pierdere care va fi resimţită mult şi în rîndurile noastre gazetăreşti. Pavel Cristea era necontestat figura cea mai caracteristică şi în acelaşi timp unul din cei mai de seamă meşteri în arta tipografică după cum în cursul anilor ne-am putut convinge acei ce am fost în atingere continuă cu tiparul. Avea cu deosebire talentul unei paginări repezi şi izbutia să „construiescă" ziarul cu o iuţeală care te uimia şi te încînta în acelaşi timp şi acei cari cunosc de aproape activitatea gazetăreascǎ ştiu—ceea ce nu ştiu profanii—ce însemnează o repede şi frumoasă aşezare a unei pagini, cu estetica ei necesară, cu varietatea literilor, cu orînduirea anumită a articolelor, ştiu ce înseamnă mai cu seamă iuţeala tipografului în ultimul ceas înainte de apariţia gazetei.

Pentru gazetar şi publicist lucrătorul tipograf e departe de a fi un simplu muncitor cu ziua ori cu săptămîna, ci vede într'însul pe un adevărat colaborator, un confident, un prieten intim—căci lui îi încredinţează gîndul şi scrisul, sufletul şi visul; lui îi dă pe mînă uneori manuscrise pe care nu le-ar da nimănui; lui îi dă în sfârşit proza rece, slova moartă pentru ca să i-o înapoeze vie, caldă, suggestivă, înarmată cu vecinicia tiparului de plumb; lui îi predă foile aşternute în grabă, incomplecte, uneori cu slove indescifrabile şi-i lasă toată răspunderea, toată greutatea.

Un scriitor povestea de curînd că singura mare şi reală plăcere a resemnatei scriitoare engleze Ouida — moartă de curînd—era să-şi vadă primul exemplar tipărit din opera ei.

Pe urmă n'o mai interesa de loc...

Dăunăzi iar un bătrân poet german povestia plăcerea pe care i-a făcut-o acum 60 de ani lui Heine, paralizat pe patul lui de durere, aducându-i primul exemplar, proaspăt tipărit, din „Cîntecele" sale. Poetul bolnav retrăi una din cele mai sfinte şi emoţionante plăceri.

In adevăr ceea ce e caracteristic tiparului—este emoţiunea pe care o procură şi autorului şi cetitorului în acelaşi timp şi bunii meşteri tipografi devin astfeliu fraţi cu însuşi poeţii,—creatori de emoţiuni şi unii şi alţii.

Cristea era un tipograf artist şi avea intuiţia artei sale, avea instinctul dezvoltat al esteticei tipografice şi pe lîngă aceste a murit ca un erou pe cîmpul de luptă, victima profesiunei sale. In timpul lucrului i-a căzut un „şif" pe un deget al piciorului. Şiful de fier pe care a aşezat de atîtea mii de ori paginile supuse ale gazetei s'a rezvrătit şi l'a rănit. De aici—cangrenarea degetului, operaţiunea, şederea în spital, congestiunea pulmonară şi moartea în plină tinereţe.

S'a dus în lumea unde înaintea lui—şi uneori tot aşa pe neaşteptate—s'au dus atîţia visători şi cugetători cărora el le-a eternizat scrisul şi gîndirea în coloane de ziare sau de cărţi...

Noi însă rămaşi pe urma lui şi care i'am putut preţui arta şi meritele; am fi nedrepţi dacă nu i-am însoţi moartea cu expresia unei sincere şi profunde păreri de rău, aşa cum se cuvine pentru un adevărat colaborator al publicisticei ieşene pe care a ajutat-o si a onorat-o multă vreme.

Rodion.

Contra alcoolismului

—Dreptul de vot al femeilor ca mijloc de combatere a alcoolismului—

După ştirile pe care ni le dau revistele germane, admiterea femeilor la vot n'a avut deocamdată rezultate aşa minunate. Inglobate la partidele politice, sufragiile lor s'au împărţit între partidele conservator, liberal şi socialist.

Nota caracteristică a exercitărei dreptului de vot a femeilor în Australia, a avut însă ca prim—şi însemnat—rezultat că a creat legislaţia antialcoolică şi a îmbunătăţit compunerea corpurilor representative din punct de vedere moral. S'a putut vedea în mod determinat că femeile au votat candidaţi, care întruniau condiţiunile morale. Femeile au ales sau au votat pe aceia, care s'au distins în viaţa lor privată, cu ţinta de a putea aduce îmbunătăţirea în viaţa publică. Procedînd astfel au eliminat pe toţi candidaţii ce nu se manifestase corect în viaţa lor particulară.

Iată un prim punct îmbucurător, ceea ce ar da câştig de cauză, încercărei mişcarei femeniste în toate părţile. Cine ţine la integritatea personală a candidatului, are un merit mare. Şi dacă femeele în exercitarea dreptului lor de vot, s'au degajat de ceea ce n'au putut încă să se degajeze barbaţii, însamnă că pentru bunul mers al afacerilor, n'ar fi motiv de a se opri femeile de la vot. Numai dacă ceea ce au probat femeile australiene, ar putea dovedi femeile din toate părţile. Ziarele ce nu vorbesc despre modul cum au votat femeile în Australia, ne spun că ele „au mers la urne ca la biserică.

Ceea ce este iarăş caracteristic, cum ne spun ziarele, este că femeile s'au interesat de a'şi exercita dreptul de vot. Iată deci că femeele sunt mai pătrunse ca barbaţii de ideia de datorie civică.

Energia femeilor s'a constatat în Noua Zelandă. Aci, după legea „Local option act", o majoritate de 3|5 din populaţia majoră, din fie-care circumscripţie, poate închide debitele de băuturi spirtuoase pentru un timp de 5 ani. Ei bine, pînă la dobîndirea dreptului de vot al femeilor, cîrciumele erau în splendoare, iar viaţa familiară suferea consecinţele dezastroase ale alcoolismului. Toate femeile însă, după ce au dobîndit drept la vot, s'au unit şi toate s'au dus la urne cu hotărîrea de a vota pentru închiderea stabilimentelor de băutură. Cu ele s'au asociat şi o parte din bărbaţi, iar rezultatul a fost, că au format majoritatea legală şi cărciumele s'au închis. Clerul are şi el partea sa de merit în această lucrare. Şi aşa an cu an acest flagel dispare din aceste localităţi. Tinerimea, în locul cărciumelor, vizitează teatrele, salele de concert, bibliotecele şi conferinţele ştiinţifice, astfel că viaţa familiară şi cultura generală căştigă din ce în ce. Unde mai punem, că votul femeilor încurajază peste tot instituţiile de salute publică şi mai ales acelea pentru îngrijirea şi educaţia copiilor.

*

La noi se fac încercări destule pentru combaterea alcoolismului. Elementele culte şi diriguitoare ale sătenilor sunt veşnic provocate de circulări spre a combate alcoolismul. Se vorbeşte despre introducerea monopolului. Ce va fi cu el, vom vedea. Dar pînă acum se scrie şi se scrie mereu, dar cărciumele se înmulţesc peste tot. La oraşe şi la sate unde te întorci vezi cărciume. Inmulţirea cărciumelor este dovada cea mai plauzibilă că flagelul alcoolismului decimează din ce în ce mai mult, cu tot ştocul de circulări ce se trimit şi care, cred, că au ajuns să sperie pe cei cari le primesc.

Dar ce pot face preoţii şi învăţătorii, cînd şcoala alcoolismului merge crescînd, cînd cîrciumele se înmulţesc, iar contra cîrciumarilor n'are nimine nici o putere.

De aceea, cred, că nimic nu ne-ar scapa

de acest flagel, de cît dreptul de vot al femeilor, fie deocamdată chiar restrîns pentru aşa interese ca acel reclamat de a ne scăpa de alcoolism.

Nimeni mai mult ca femeia şi fetele nu vor dori ca să'şi vadă pe soţi şi pe părinţi acasă, trezi şi cu banii pentru trebuinţe, şi de aceea nimeni nu va combate mai mult alcoolismul ca ele. Căci nimeni nu suferă mai mult ca ele de pe urma alcoolismului: lipsa în casă, înjurături, bătăi şi schingiuiri. Ei bine, soţiile vor închide cârciumile ca să nu mai sufere maltratări şi lipsă, fetele majore vor închide cârciumile, ca să nu pată şi ele, cînd se vor mărita, acea ce sufăr mamele lor. Şi am încrederea, că asupra acestui punct înţelegerea va fi aşa de mare, că vor merge la urnă cu aceiaş sfinţenie cu care au mers femeile şi fetele din Noua Zelandă. Spun aceasta, dezbracat de formalismul în care s'ar afla alţii, spre a-mi obiecta cine ştie ce greutăţi constituţionale (?) sau de altă natură. Inaintea noastră stă o sabie ce ne decimează, deci nu se va găsi un mijloc cît mai practic spre a ne scapa. Cu tablourile de pe la şcoli şi cu circulările vom impresiona pe câţiva impresionabili, dintre cari unii pe urmă se vor lua mai mult după exemplele ce vor vedea în viaţă decît după tablourile moarte ce stau atîrnate pe la şcoli. Şi dacă, din punct de vedere social, dreptul de vot al femeilor a avut o acţiune salutară, cu multă uşurinţă s'ar putea face încercare şi la noi.

D. gb.

Opinia la FOCŞANI

28 Ianuar

Consfătuire politică.—In vederea congresului partidului conservator democrat, d. Gogu Constantinescu, şeful partidului conservator din Putna, a convocat membrii partidului la o consfătuire care a avut loc azi ora 3 p. m. la *„Clubul conservator democrat"*.

La această consfătuire au luat parte peste 100 de alegători.

Au vorbit d-nii D. Nieoleanu, Matei Bottez, N. Rainu şi George Em. Miciora, ale căror cuvinte au fost sublinite de nesfîrşite aplause ale numeroasei asistenţe.

O telegramă, acoperită de sute de semnături, a fost expediată d-lui Take Ionescu, şeful partidului conservator democrat, prin care cetăţenii putneni îşi exprimă dragostea şi devotamentul nemărginit ilustrului bărbat de stat şi marelui romîn şeful lor iubit.

Au luat parte la această consfătuire d-nii: N. S. Rainu avocat fost deputat, D. Niculescu avocat fost deputat, Vasile Nădejde fost deputat, Toma Georgescu avocat fost deputat, căpitan C. Tzanovici fost adjutor de primar, Paul Van Saanen mare proprietar fost consilier judeţean, Matei Bottez avocat, fost director de prefectură, N. Bene avocat, fost ajutor de primar şi director de prefectură, Panait Georgescu avocat, fost consilier comunal, Gr. Guriţă mare proprietar, Ion Vlădoianu, fost deputat şi primar, col. Alfons Thorand, D. Stefănescu avocat, C. T. Boiu, mare proprietar, advocat, Preotul Ştefan Băzgan licenţiat în teologie, căpitan Lisievici, Gabriel Vitzu avocat proprietar, C. Negrutz proprietar, mare comerciant, Ghiţă Rusovici mare comerciant, fost consilier judeţean, George Em. Miciora, avocat, Preotul Al. Ralescu fost consilier comunal, Mathei Dumitriu avocat, preotul Gh. Apostol, Simion Crainic prof., fost director de liceu, Anastase Filoti proprietar, C. Gh. Grigoriu vinicultor, Vasile Stănescu — Putna avocat, N. Paraskivescu proprietar, I. M. Bottez avocat, preot G. Ralescu, Jean Crangu avocat, Mihai Paraschivescu avocat, Tomiţa Ionescu advocat, Iancu Dimitriu fost Primar, Preotul N. Andronache, Anastase Zaharia advocat, Dumitru Moise, Nicu Dacu fost consilier comunal, Radu Piţigoi, Ghiţă Mărgaritescu, Alexandru Crîngu proprietar, Leon Pelinescu advocat, Gh. Diaconescu, Gh. N. Serghiuţă, Vasile I. Ursache, Iorgu Chiper, Ion Caţuki C. Holban, Gh. Diacon, Ion Drug, Nicolai Diacon, Lambru Pintelie, Stefan Avel, Simion Carnariu, Constanţiu Mărcuţă, Ion Popa, Nicolae Buteanu, Ion Fain, Vasile I. Tănase, Iftimie Ungureanu, D. Hărţescu proprietar, Ghiţă Albu, Nica Coică, D. D. Zaharia, I. I. Stefănescu, Luca Lazarovici, Dim. P. Faur, Stefan Grigoriu proprietar, Vasile Maftei, Ion Briceanu, Nicolai Anghel, Alexandru Emandi, Teodor Ghâţă, C. P. Ilie, proprietar vilvicultor, C-tin Alexandru Stoian, Ion Iftimescu, Gogu Georgescu avocat, Ion Mateescu, G. D. Manug inginer fost consilier comunal, etc. etc.

S'au primit şi numeroase telegrame de adesiune din partea persoanelor care din diferite împrejurări n'au putut lua parte, între care şi din partea d-lui General Ştefan Stoika, Alex. Jurascu.

*

S'a ales o comisiune de 40 membri, cari vor participa la congresul ce se va ţine la 3 Februarie în Bucureşti.

*

Cu această ocazie a avut loc şi inaugurarea *„Clubului conservator-democrat din Putna"* s'a ridicat toasturi în sănătatea d-lor Take Ionescu şi Gogu Constantinescu.

Agenţii poliţiei împreună cu agenţii carpişti împedicau lumea de a se aduna la club. Ce e mai trist e că chiar d. Enibace *subşeful* carpiştilor exercita prin cafenele şi berării această scîrboasă meserie spre a bine merita laudele şefului său direct d. N. Săveanu.

„Opinia" la Vaslui

Astă-zi a avut loc întrunirea membrilor partidului conservator din localitate, pentru a se pronunţa dacă recunosc şefia d-lui Take Ionescu.

Din 40 membri prezenţi, 22 s'au pronunţat pe faţă pentru d. Take Ionescu, 13 pentru d. Carp şi 5 s'au abţinut, declarînd că urmează pe d. Mavrocordat (care şi el a telegrafiat că se retrage din luptă).

Şase din membrii absenţi, au trimis în scris adeziunea lor pentru d. Take Ionescu.

S'a constituit clubul conservator-democrat din Vaslui şi s'a aclamat ca Preşedinte de onoare al clubului pe dl. Take Ionescu, s'a menţinut ca Preşedinte activ pe dl. G. Mavrocordat (căci acesta deşi telegrafiază d-lui Donici că se retrage din luptă—neputînd fi nici contra lui Ioan Lahovary, cumnatul său, nici contra lui Take Ionescu care-i bun amic, adaugă în telegramă că *aprobă* ce i-a scris dl. Donici, că va face ruptură şi la Vaslui) s'a aclamat pe dl, D. Donici, vice-preşedinte al Clubului.

S'a admis înscrierea în clubul conservator democrat din Vaslui a d-lor Dimitrie Bogdan, avocat, Victor Dimitriu, fost revizor şcolar, Dim.-Răşcanu, Ion Tiron, pensionar şi I. Ceaur Aslan, proprietar.

S'a delegat ca membri în comitetul executiv central, pe domnii A. Mavrocordat şi D. Donici.

Junimisto-cantacuziniştii au fost foarte gălăgioşi la întrunire şi căutau toate mijloacele de amînare, neconvenindu-le de loc ruptura. In special d. dr. A. Peride, reprezentantul d-lui Carp, a excelat în această privinţă.

Iată pe cei 13 partizani ai d-lui Carp:

1) Dim. Cotta, fost până mai eri liberal, 2) Gh. Filipescu, fost deputat (filipescian), 3) Iosef Iucăl; 4) Eugen Miclescu, 5) Ilie Miclescu, 6) Virgil Mironescu, 7) Ioan Negrea, 8) Gr. Gr. Nedelcu, 9) Ioan Neculau, 10) Dr. Alex. Peride, 11) Aristide Saryani, 12) Dr. G. Scarlat, 13) Gr. Stavăr.

S'a expediat următoarea telegramă

D-lui TAKE IONESCU, deputat
Bucureşti

Membrii clubului conservator din Vaslui, întrunindu-se astăzi, cu mare majoritate vă recunosc de şef al partidului conservator democrat şi vă roagă a primi preşidenţia de onoare a clubului local. Vă asigurăm tot odată de neţărmuritul nostru devotament.

D. Donici, fost Prefect, M. Botez fost Primar, Al. Vasiliu, fost preşedinte al cons. judeţian, Pavel Gorgos, fost deputat, Sandu Rîşcanu, fost deputat, Iorgu Motăş, fost deputat, Eduard Motăş, fost preşedinte al com. inter. Vaslui, Aurel Rîşcanu, mare proprietar, Iancu Motăş, proprietar, Eugen Balş, proprietar, N. Botez, inginer, I. Buzatov, proprietar, N. Butnariu, proprietar, D. Donici, fost ajutor de primar, Căp. Leon Dimitriu, Th. Mandrea, avocat, C. Manoilescu. profesor, V. Dimitriu, fost revizor, D. Mogoş, avocat, N. Pogonat, proprietar, Dim. Rîşcanu, Virgil Stăuceanu, avocat, D. Bogdan, avocat, I. Spiridon, pensionar, N. Vasiliu, avocat, C. Vissu, proprietar, G. Ullea, proprietar, I. Tiron, pensionar, Gr. Gruia, architect, C. Isăcescu, proprietar, I. Ceaur Aslan, proprietar, C. Rădulescu-Motru, profesor universitar.

Litere-Ştiinţe-Arte

„Revista din Iaşi" Apariţia unei reviste este totdeauna întîmpinată cu oare care neîncredere: atîtea puncte de întrebare, atîtea lucruri nesigure, atîtea probleme! Lucrul aşa este. E un lucru nou, ceva care apare şi de care se pot lega atîtea credinţi nouă, dar care poate produce atîtea deziluzii!

Nici odată, însă, nu s'a întîmplat la noi un fapt ca acel ce s'a produs cu ocazia apariţiei „Revistei din Iaşi".

Toată lumea este de acord în a recunoaşte că acea revistă se prezintă în cele mai bune condiţiuni, că conţine lucruri de samă, articole de valoare. Cu toate aceste unele ziare găsesc de cuviinţă să lovească în acea revistă şi în directorul ei. Motivul: o cronică care se ocupa de publicistica ieşană. Este drept că în acea cronică sunt unele mici aprecieri nejustificate—lucru relevat şi de noi—dar aceasta nu poate fi motiv de a nega valoarea revistei în sine.

„Revista din Iaşi" este şi remîne o bună revistă, care face cinste şi publicisticei ieşene şi directorului şi colaboratorilor. Morala ce se degajează din întîmplarea aceasta ie următoarea: nu ie prudent să te atingi de lucruri care trebuie să scape aprecierei scrise şi pe care numai faptele le clasifică şi le fixează.

Urmeze-şi calea croită „Revista din Iaşi" şi ea va fi de un real folos literelor romîne. Cît despre atacurile celor ce se cred jigniţi, ele nu trebuie să conteze în viaţa revistei.

*

A aparut No. din anul XIX al excelentei publicaţiuni „Arhiva" cu următorul sumar:

A. D. Xenopol.—Din scrierile Vornicului Teodor Burada, *Vornicul Teodor Burada.*—Amintiri de călătoriile în ţară şi în străinătate în 1826, *P. Zosin.*—Papucii lui Empedocles (versuri), *Caton Theodorian.*—Duhurile—Poveste adevărată, Eugeniu Revent.—Cîntec. A. de Giers.—Din trecutul Consulatului rusesc din Iaşi, *A. D. Xenopol.*—Lupta între Dăneşti şi Drăculeşti (Introd.), *Gordon.*—Cînd Luna (versuri), *T. T. Burada.*—Inceputul Teatrului în Moldova, *G. V. Botez-Gordon.*—Samariteanca, Evanghelie în 3 tablouri, *D. C. Zavalide.*— Cîntec, *Dr. L. Cosmovici.*—Incercare de a lămuri hiperestesiile în hemisecţiuni medulare, *G. Pascu.*—Elemente latine în limba romînă, Scrisoarea d-lui *H. Sienkievici* către *A. D. Xenopol.*

Ilustraţiuni; Portretul *Vornicului T. Burada* după tabloul de Schiavoni din pinacoteca din Iaşi.

*

Noua publicaţiune ieşană: „Arta Romînească" sub îngrijirea d-lui A. D. Atanasiu cuprinde în primul său număr articole semnate de d-nii: A. D. Xenopol, C. Stănescu, G. G. Nădejde, T. T. Burada, I. Reineke, d-na Elena Chirilă, Celesti Fabio, Lucasievici, A. D. Atanasiu, Ath. Teodorini, Al. Aurescu, Const. Manolachi etc.

*

La Berlin s'a format o societate care fabrică lemnul trebuitor creioanelor, din o substanţă în care întră, în cea mai mare parte, produse din cartofe. Cu această metodă, nu numai că se efteneşte foarte simţitor fabricarea creioanelor, dar se dă şi mai multă tărie plumbului, produsul, în care este cuprins, tăindu-se mai uşor mai neted şi fiind mai bine aplicat decît e *lemnul* din care pînă acuma se fabricau creioanele. Trebue să mai amintim, că s'a încercat să se înlocuiască lemnul creioaneler, cu pastă de hîrtie, fără reuşită.

Apoi s'a căutat înlocuirea lemnului, din cauză că astăzi a ajuns foarte scump şi aceasta, tot din exagerata distrugere a copacilor şi'n specie a Cedrului, singura specie de brad, care îndeplineşte condiţiunile cerute spre a avea un bun creion.

*

A apărut *Viitarul Social* No. 6 cu următorul sumar:

Dr. C. Racovski.—Vechea mişcare socialistă din Romînia.—Părerile lui Kautski şi Lafargue Jean Jaurès. Socialism şi libertate...

V. S.—„Viaţa Romînească" şi „Viitorul Social".

S. Ghelengiceanu.—Progresul social şi revista anului 1907...

G. G.., Din mişcarea sindicală a Bucovinei.

Croniea.—Politica din lăuntru; Din Camera de după rescoale (Discuţii în jurul mesagiului regal) — mişcarea socialistă: Presa socialistă (Die Neue Zeit).

*

Sumariul ultimului număr al „Culturei romîne".

I. Găvănescul.—Daţi lumină satelor!

Dr. Hurmuzescu.—Suum cuique.

G. Strugurescu. — Filosofia în liceele noastre.

I. Găvenescul.—Curentele şi preocupările psihologiei contimporane.

Radu Grancea.—Congresul învăţătorilor.

Naval.—Din neajunsurile învăţămîntului rural.

*
* *

Spicuiri de prin reviste.
Ecouri. Diverse.

*

STRUNA ZILEI

IN CAUTAREA PARTIDULUI

C. C. Petrache Carp spre mirarea tuturor a intervenit cu pasiune in chestia legei fabricaţiunii de lumînări.
Voinţa

C'or fi lumînări mai bune
Că va fi mai mică darea
Ce-l priveşte?... Vă voi spune:
Partizani să-şi mai adune
Caută cu... lumînarea.

Informaţii

● Ziarul „Ţara", credincios sistemuiui său de a fi, a anunţat că între conservatorii democraţi din Craiova ar exista osebiri de păreri.

Privitor la accasta d-nii N. Guran şi N. Oroveanu, au telegrafiat ieri d-lui Take Ionescu:

Informaţia ziarului „Ţara" fiind cu totul contrarie adevărului, vă rugăm s'o desminţiţi prin ziare.

Am fost şi rămînem cu d-voastra.

● **Al nouălea minister.**—Guvernul a renunţat la crearea celui de al nouălea minister, care a produs atîtea sughiţuri.

Guvernul se va mărgini la crearea încă a unui post de secretar general la ministerul de domenii. Noul secretar general va fi însărcinat să rezolve toate afacerile privitoare la comerţ, industrie şi mine; iar vechiul secretar va avea să se ocupe cu chestii relative la agricultură, păduri şi moşii.

Această hotărîre a guvernului a produs cu atît mai mare mâhnire, cu cît guvernul este hotărît să nu facă, până la toamnă, nici o remaniare ministerială.

● Discuţia în proiectul casei rurale va începe vineri la Cameră.

● **Monopolul cîrciumelor.**—Proiectul referitor la acest monopol va fi discutat în Cameră imediat după votarea casei rurale.

De pe acum, însă s'au înscris foarte mulţi oratori, toţi liberali, la discuţia generală.

● Dl. C. Bălăcescu, sculptor şi profesor la şcoala Artelor Frumoase din Iaşi, a terminat comanda încredinţată d-sale de Camera Deputaţilor, şi anume: bustul defunctului Gr. Triandafil, fost preşedinte al Camerei, şi o coroană de bronz, pentru a fi pusă pe mormîntul Generalului Jaques Lahovary.

● In curînd va fi terminat şi bustul fostului ministru Vernescu, comandat de Senat d-lui Bălăcescu.

● Publicul aşteaptă cu nerăbdare să revadă feeria „Faust" care se montează cu splendide decoraţii pentru spectacolul de beneficiu din seara de 2 Februarie.

● La Teatrul-Circ Sidoli are loc astăseară Mercuri, o serată Cinematografică Pathé Frères Paris cu un program absolut nou.

Din miile de sujete care au rulat pînă astăzi pe pînza fermecată, [illegible] unul nu se repetă în programul actual. Vederi de pe natură, instructive precum: Cultura cînepei în Franţa, Alcoolism [illegible] ternitate, vederi din civilizata Suedie, viaţa nomadă, costumul în decursul veacurilor etc. Celebra dansătoare Miss Loye Fuller şi un mare număr de scene comice, dramatice, feerice etc. sunt sujetele programului actual, foarte bogat, instructiv şi amuzant.

Direcţiunea teatrului Pathé ne roagă să anunţăm că peste câte-va zile va rula pe pînză: Assasinatul Regelui Carlos al Potugaliei şi Scherlok Holmes.

[illegible]

D-ra Sofia Teodorescu, în[illegible] Hangu, a fost mutată la Târ[illegible] judeţul Neamţ.

— Eri s'a distribuit la Ca[illegible] proect de lege, din iniţiativă [illegible] tară, pentru recunoaşterea ca[illegible] morală a societăţei «Jubileul [illegible] rol I» din Iaşi.

Proectul de lege e semnat de [illegible] deputaţi I. Botez, C. Stere, Pompiliu [illegible] liade, Alex. Smelţ, I. C. Duca, N. Matei, L. Borş, N. Racotă, N, Răut, G. Morţun, Const. Banu.

— Concursul pentru ocuparea definitivă a posturilor de medici veterinari de la judeţe, despărţiri de zonă şi puncte de observaţie, a fost hotărît pentru ziua de 1 Martie, a c. ora 2 p. m. când candidaţii vor trebui să se prezinte la Direcţia generală a serviciului sanitar din strada Visarion No. 4 Bucureşti.

— Consiliul general al judeţului nostru va ţinea şedinţă Luni, la orele 3. p. m.

— Mâine va sosi la revizoratul şcolar lista definitivă a învăţătorilor care urmează a da examen pentru înaintarea pe loc.

— Se zice că în postul de controlor, rămas vacant la administraţia financiară, nu se va numi pe nimeni, de oare-ce acest post va fi desfiinţat.

— Consiliul de higienă al oraşului a fost convocat în şedinţă ordinară pentru poimîne seară, Vineri la orele 8, sub preşedenţia d-lui dr. C. Buicliu, medicul primar al oraşului, fiind mai multe chestiuni de discutat.

— D. locotenent Vlăduţi, şeful muzicei militare Stefan cel Mare No. 13 care precum am spus a obţinut un concedi[illegible] de 8 luni spre a-şi desăvârşi studiile în străinătate, va părăsi ţara Joi 1 Februarie plecând la Berlin. După două luni de stabilitate acolo, d-sa va vizita Parisul şi apoi Italia.

— D. A. D. Xenopol, eminentul nostru istoric, se va reîntoarce în ţară în ziua de 13 Februarie.

— Societatea „Sfînta Cruce" organizează penteu seara de Sîmbătă 3 Februarie o Serată Dansantă în sala teatrului Pastia.

Mişcarea femenistă

Alte obiecţiuni aduse femenismului

24) Se mai găsesc unii care să zică că femenismul a zdrobit ultimele iluzii ale tinerei fete şi că instrucţia realisată—care o impune femenismului—învaţă pe fete că „marea lege a vieţei în toată natura este amorul": fetele cunosc origina afecţiunilor nervoase—nervositatea, preţul violenţei, impuse naturei—ele ştiu că şi crierul lucrează mai bine atunci cînd toate energiile sunt deopotrivă desfăşurate.

Sdrobirea iluziilor nebune din timp, este o garanţie mai mult de mulţumire în viaţă. Pentru ce să aşteptăm de la viaţă mai mult de cît ne poate da ea? E bine, apoi să ştie fie-care că fericirea, pînă la un punct, este şi cum şi-o face omul singur; celui luminat, care ştie să scuture multe din prejudiţii, i se ivesc mai mulţi sorţi de mulţumire în viaţă. Intru cît priveşte realismul, acesta e singurul lucru, care va duce pe fete să facă căsătoriile în deplina cunoştinţă nu la întâmplare şi după socotinţa celor ce o înconjoară şi care de multe ori nu fac de cît să deschidă un mormînt bietelor fete, sau să le împingă la satisfacerea legilor naturale şi în chipul nepermis de morala societăţei care cu atîta asprime biciueşte greşelele la care ea singură a dat loc.

25) Femenismul a adus celibatul barbaţilor.

După cum am văzut, faptul e tocmai din potrivă: celibatul a adus femenismul, din nevoia de a trăi şi femeile rămase nemăritate şi care nu voesc să se folosească de banii mînjiţi cu care se întreţin şi s'au întreţinut atîtea nenorocite.

26) Divorţul a mărit răul social ducînd la unirea liberă şi sterilă. Vom răspunde cu cuvintele d-nei Ellen Key, scriitoare suedeză de mare valoare: „In loc de a apara amorul liber, termin echivoc azi, şi de care s'a abuzat, trebue luptat pentru libertatea amorului. Căci dacă cel dintăi termin a ajuns să arăte tot felul de licenţă erotică, cel de al doilea termin nu arată de cît libertatea singurului amor demn de acest nume". Divorsul e singura cale de a mai înlătura minciuna, iprocriza, înşelătoria...la care duce piedica ce societatea caută a pune.

27) Este contrazicere între femenism şi între căsătorie, unul exclude pe celalalt.

Nu e adevărată aceasta afirmare, pentru cine înţelege adevăratul femenism. Femenismul nu admite de cît femei cu naturi alese sau normale—nu morbide—femei care nu-şi pot mutila viaţa renunţînd la ceea ce natura lor li cere mai presus de ori-ce: amorul şi maternitatea.

Obiecţiuni s'ar putea găsi încă multe. Dar ca să nu dăm prilej, celor cari ar lua în samă numai numărul lor, de a zice că: singur faptul de a se obiecta aşa de mult, e dovada că femenismul e o chestie îndoelnică—ne oprim.

Iar ca încheere nu găsim ceva mai potrivit de cît cuvintele celebrului economist, J. Stuart: „Regenerarea morală a omenirei nu va începe în realitate de cît atunci cînd cea mai fundamentală relaţiune socială—căsătoria—va fi pusă sub regula egalităţii şi cînd membrii omenirei se vor obicinui să-şi ia de obiect al acelei mai mari simpatii a lor un egal în drepturi şi în vederi".

Maria C. Buţurean,
Institutoare

ANUNCIU

Se aduce la cunoştinţa d-lor acţionari ai Casei de Scompt şi Imprumut din Iaşi, că pentru a putea lua parte la adunarea generală din 10 Februar 1908, trebue să depună la sediul societăţii acţiunile cu zece zile înainte.

ADMINISTRAŢIA.

Mobile

Dormitoare, Sufragerii
Saloane, Birouri

O Expoziţie de 40 odăi Complecte

fie care alt model; tot ce este mai nou şi frumos cu preţuri foarte eftine.

Dormitoare complecte de Bronz

paturi, Noptiere, Lavabouri etc.

tot ce este mai bun

GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subţire) **de la 20 lei** *fereastra complectă* în loc de 35 lei.

Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.

Magasinul **HIRSCH**
str. Lăpuşneacu 38

Ultime informaţii

Anunţăm cu sinceră părere de rău încetarea din viaţă la Paris a lui Iancu Catargi, iubitul nostru concetăţean, vechiu membru al partidului conservator.

Plecat zilele trecute la Paris ca să-şi plaseze o copilă la un institut de studii, Catargi trebuia să plece din Paris la Geneva, unde are o altă copilă plasată la o şcoală.

Boala de inimă, de care suferea de multă vreme, l'a răpus, însă, în mod subit şi nenorocitul muri între străini, lăsînd în urma lui trei copile, orfane de părinţi.

Moartea aceasta va fi regretată de toţi, cari au putut aprecia calităţile distinse ale excelentului om, coborîtorul unei vechi şi nobile familii de boeri moldoveni.

Inginer de profesie, Catargi a fost, în vremuri, directorul şcoalei de arte şi meserii din Iaşi; a clădit mai multe edificii publice.

Fost membru al partidului radical, Catargi a devenit apoi conservator şi s'a distins prin calităţile sale şi prin devotamentul său.

Decesul său ne-a mîhnit adînc.

Luăm vie parte la doliul familiei, căreia îi prezintăm cele mai sincere complimente de condoleanţe.

● *D. Gr. Kessim, judecător de instrucţie al cabinetului II, a semnat astăzi ordonanţa definitivă în afacerea presidentului Ciulei şi a servitorului [illegible]*

[illegible] conchide că nu este loc [illegible]ire contra nici unuia din [illegible]ţi, dar insistă asupra uşurinţei [illegible] care presidentul Ciulei a procedat [illegible] această afacere.

Copii de pe dispozitiv vor fi re[illegible]se părţilor civile în proces, cari vor [illegible]tea face oposiţie la Camera de punere sub acuzare.

Ordonanţa d-lui Kessim va apare şi în broşuri.

● Tribunalul secţia a II a condemnat astă-zi pe Herman Glasberg la 2 ani închisoare şi 19.000 lei dispăgubire către societatea *Union*.

Tribunalul a respins cererile de dispăgubiri în suma de 5.400 lei cerute de societatea „Patria" rezervîndu-i dreptul acţiunei civile.

● *Curtea de Apel s. II, a pronunţat astăzi decizia în importanta speţă dintre d-na Alice Nanu şi d-ra Florica Muzicescu, cu administraţia casei şcoalelor pentru anularea şi revocarea legatului defunctului Anastasie Başotă privitor la crearea liceului din Pomîrla, care a trecut în administraţia casei şcoalelor.*

Curtea a admis apelurile d-nei Nanu, căreia îi a recunoscut două treimi din acel legat şi al d-nei Muzicescu, căreia îi a recunoscut o ireime.

A respins apelul d-lui Al. Cantacuzino ca fiind lucru judecat şi a condamnat pe casa şcoalelor la o mie lei cheltueli de judecată.

[illegible]n Dimitrescu, şeful de ca[illegible]net al ministerului şcoalelor, care era faţă la pronunţarea decisiei, a comunicat rezultatul la Bucureşti.

◉ Pe lîngă şcoalele din Popeşti şi Hărpăşeşti din jud. nostru, s'a înfiinţat cîte un curs de adulţi.

◉ Dl. N. Meserciu a fost numit epitrop din partea guvernului, la parochia Frăsuleni, din comuna Stînca-Sculeni, în locul d-lui Const. Crîşmariu.

◉ Membrii băncei populare „Viitorul" din Tg.-Frumos au fost convocaţi în adunare generală pentru ziua de Duminică 17 Febrnar a. c.

● La Brăila a încetat din viaţă bătrînul C. Bacalbaşa, tatăl confraţilor noştri Constantin şi Ioan Bacalbaşa. Luăm vie parte la doliul confraţilor noştri.

● La Brăila se va săvîrşi mîine, 31 Ianuarie, căsătoria domnişoarei Maria Sulioti, fiica doamnei şi d-lui Cr. Suliotti, cu dl. Ghiţă Ion, avocat.

Urăm toate fericirile tinerei perechi.

◉ Azi după amează a avut loc la şcoala fiilor de militari din localitate, o frumoasă producţiune muzicală, la care a luat parte şi dl. general Tătărescu, comandantul corpului 4 de armată.

● Parchetul de Vaslui a cerut poliţiei locale urmărirea şi prinderea femeiei Serna Rabinovici, de loc din Codăeşti, tutricea legală a averei defunctului ei soţ Şloim Rabinovici, care a dispărut de cîtva timp din acea localitate.

● D. Dr. Şumuleanu, directorul institutului de chimie a statului, a plecat eri la Galaţ, fiind însărcinat de direcţiunea generală a serviciului sanitar să ia probe pentru analize de la mai mulţi comercianţi de peşte şi icre din acea localitate.

● Cassa şcoalelor a recompensat pe d. V. Dorin, cu 120 lei pentru cultura sistematică a grădinei şcolare, acordîndu-i în acelaş timp şi o sumă pentru procurarea uneltelor necesare.

◉ Ministerul de interne a telegrafiat prefecturei noastre de judeţ, că cu începere de astă-zi se rîdică măsurile de carantină pentru călătorii veniţi din Turcia, de oare-ce holera care bîntuia acolo, s'a stins.

● Ministerul de interne a pus în vedere prefecturei de poliţie ca ori de cîte-ori ofiţerii de poliţie întocmesc diferite procese-verbale, să-şi declare şi gradul ce-l are, de oare-ce se fac şi multe confuziuni.

● **Invăţămîntul secundar.**—Proiectul prin care se modifică actuala lege a învăţămîntului secundar, a fost adoptat ieri de comisia delegaţilor Camerei.

D. Micescu a fost ales president al comisiei şi d. Dragu raportor al legei.

Raportul a şi fost depus.

● M. S. Regele a semnat decretul prin care d. profesor doctor Gabriel Socor se confirmă decan al facultăţei de medicină din Iaşi.

● Ziarul „Patria» de sub direcţia d-lui Virgil Arion a încetat, să mai apară.

In primele zile ale lunei viitoare va apare un ziar francez „La Patrie Roumaine", care va fi pus sub direcţia d-lui Virgil Arion.

◉ Domnii profesori doctori Russ, Puşcariu şi Tiron, delegaţi ai facultăţei de medicină din Iaşi la concursul pentru catedra de patologie internă, s'au întrunit ieri şi constatînd lipsa delegaţilor ministerului instrucţiei, domnii profesori Babeş şi Stoicescu, au încheiat cuvenitul proces verbal, care a şi fost înaintat ministrului.

● Eri a avut loc adunarea generală a societăţei casei de economie din Pacurari. In comisiunea de control a fost ales d. Mertic.

Leafa de avocat a fost sporită—la 120 lei anual, luaţi din leafa contabilului.

Consiliului de administraţie a luat asupra-şi recomandarea unui contabil în locul vacant al societăţei.

Dobînda pentru societari, se reduce la 8 la sută, pentru obligaţiile ipotecare la 12 şi pentru chirografare la 15 la sută.

Se decide apoi modificarea statutelor actuale şi se alege pentru acest scop o comisiune compusă din d-nii I. C. Motaş Călinescu, preot Florescu Miclescu, Tuduran şi Manoliu.

● In cursul lunei Februarie poetul George Coşbuc va ţinea în sala teatrului naţional o conferinţă pentru strîngerea fondurilor necesare excursiunei elevilor şcoalei de belle-arte şi ai conservatorului, în Italia.

◉ D. I. Peretz, apreciatul profesor de Istoria dreptului, a ţinut eri la oarele 4 jum. cursul inaugural de Istorie şi dreptul bizantin, pentru d-nii licenţiaţi înscrişi la secţiunea de doctorat.

● In astă seară Mercuri, are loc o deosebită şedinţă a membrilor societăţei Arhiva.

D. dr. Th. Nicolau va citi un interesant studiu ştiinţific al seu, intitulat „Contribuire la studiul cristalografic al mineralelor". De asemeni se va da citire în astă seară următorului studiu critic asupra literatei Elena Văcărescu şi se va continua citirea Amintirelor pe care d. de Giers fostul consul al Rusiei în localitate, le-a scris şi trimis spre publicare acestor reviste sub titlul „Din trecutul consulatului rusesc".

Judiciare. — La secţia II a tribunalului se judecă astă-zi procesul lui Herman Glasberg, care a delapidat 16000 lei de la societatea *Union*.

S'au ascultat toţi martorii şi probabil că se va întra în fond.

— Camera de punere sub acuzare a respins astă-zi atît opoziţia procurorului de Fălciu, cît şi pe acea a neguţitorului Feibiş şi a admis eliberarea acestuia pe o cauţiune de 3000 lei.

— La curtea de apel, secţia I-a se va judeca mîine apelul comerciantului Lupu Steuerman din Piatra-N., care se află deţinut pentru bancrută.

— La curtea de casaţie, s. II, urma să se judece ieri recursul d-lor I. Stavăr şi G. Buzescu, avocaţi în Iaşi, în mult citatul proces pentru validarea unei popriri de către d-na Sculi-Logotetides.

Intre d. Stavăr şi d-na Sculi, intervenind o impăcare, afacerea s'a închis; iar procesul cu d. Buzescu s'a amînat pentru ziua de 25 Februar.

○ Astăzi după oficiarea hramului bisericei Trei-Erarhi, epitropii acelei biserici d-nii: lt.-col. C. Langa şi I. Popescu, au trimis o telegramă M. S. Regelui, prin care epitropii îi aduc mulţumiri pentru grija ce a avut'o de a restaura această biserică, care e una din comorile architechtonice din ţară.

● Excedentul rămas pe trimestrul Octombrie, direcţiunea şcolei de Belle Arte din localitate, l-a întrebuinţat pentru cumpărarea unor Albumuri, artistice, ce apar la München, şi care să îmbogăţească biblioteca acestei şcoli.

◉ D. N. Gane, primarul Iaşului, s'a întors astă-zi de la Roman, unde a fost să se înţeleagă cu primarul de acolo asupra alimentărei acelui oraş cu apă, din conducta pentru Iaşi.

● Ministerul de finanţe va plăti comunei Iaşi suma de 200,000 lei ce-i a dat'o din fondul comunal, la 1 Septembrie.

● Ministerul instrucţiunei a trimes o circulară direcţiunei tuturor şcoalelor din localitate, prin care spune că voind să determine o cît mai mare seriozitate în obţinerea certificatelor medicale, pe care profesorii le produc pentru cerere de concedii, decide ca în viitor acele certificate să fie valabile numai de vor fi eliberate sau confirmate de medicul primar de judeţ sau oraş respectiv.

● Duminică 3 Februarie, reîncep conferinţele secţiunei V a institutorilor la şcoala de fete din Păcurari.

● **Serbarea de la Seminarul „Veniamin Costachi".**—Serbarea s'a început la orele 10 jum. cu un tedeum, la care a asistat I. P. S. S. Mitropolitul Partenie, corpul didactic al şcoalei, cum şi o numeroasă asistenţă.

Corul şcoalei a cântat Imnul Regal, după care a urmat dizertaţia D-lui Prof. D. Cădere, D-sa a vorbit despre *rolul social al preotului*. Plecând de la mişcarea ţărănească din Martie, d-sa arată că cu toată deosebirea ce este între lumea rurală şi cea urbană, totuşi grija este de a cultiva clerul rural pentru greaua şi înalta lui misiune socială.

Cuvântarea D-lui D. Cădere a fost ascultată cu multă atenţie, la accentele calde şi patriotice ale conferenţiarului.

La şampanie I. P. S. S. Mitropolitul Partenie închinînd pevtru M. S. Regele Carol I a ţinut o lungă cuvîntare, în care a stăruit pe larg şi cu multe digresiuni cu referinţă la actualitate asupra direcţiunei ce stăpîneşte azi educaţia seminariştilor. I. P. S. Sale nu-i convine prea multă laicizare şi în ştiinţa şi în educaţia ce se dă în Seminarii.

I. P. S. Sa ar voi un cler mărginit în lectura şi educaţiunea biblică, să fie tari în scripturi, bisericoşi şi autoritari cu cuvîntul Domnului din Evanghelie, fiind destul de largi şi umanitarei asemene cunoştinţi.

Aducînd drept dovada experienţa sa personală de arhipăstor, a arătat că tinerii preuţi de şi esa din şcoala cu mai multa carte decît cei bătrîni dar odată hirotonisiţi îşi încep cariera dela A.B.C.

Dorinţa I. P. S. Sale ar fi ca direcţiunea culturală şi educativă a elevilor seminariştî să se redea înaltului cler, chestie care a pasionat şi pasionează şi azi pe unii din membrii Sinodului bisericei noastre autokefale. Cum însă e greu ca statul să dea pasul bisericei în creşterea preuţilor săi, chestia aceasta trecea marginea unui respuns de dat chiar în faţa elevilor la problema dezvoltată de conferenţiar asupra rolului preuţilor.

Nu tăgăduim datoria ce are înaltul cler de a privighia la bunul mers al bisericei şi păstorilor ei, dar această operă se poate face mergînd mînă în mînă cu statul, ajutîndu-l, căci din cele mai vechi timpuri la noi în ţară, cînd statul —s'a amestecat direct în ale bisericei, a fost spre sporul şi binele ei, iar nu spre îngenunchiere şi umilire.

Pr. Pavăl Savin, directorul Seminarului a închinat pentru ministrul Cultelor.

La oarele 12 jum. din zi serbarea a luat sfârşit. In astă sară are loc o serbare şcolară dată de elevii Seminariştii în aula Seminarului. Inceputul la oarele 8 sara.

◉ Membrii cercului militar din localitate au fost convocaţi pentru mîine, Joi, la orele 4 p. m. spre a se ocupa de cîteva chestiuni, între care şi modificarea actualelor statute.

◉ Eri toţi ofiţerii din garnizoana locală s'au întrunit în localul cercului militar şi au făcut exerciţii şi şcoală de rezboiu.

S'a hotărît ca aceste exerciţii să se ţie în fiecare Marţi, la cercul militar.

A asistat şi d. general Tătărăscu, comandantul Corpului 4 de armată.

● **Ecouri clericale.**—Astăzi s'a oficiat cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Trei-Erarchi.

Serviciul divin a fost oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Parthenie Cliniceni al Moldovei şi Sucevei, asistat de clerul Mitropoliei—şi acompaniat de corul Mitropolitan.

— Sîmbătă 2 Februarie, serbătoarea „Intîmpinarea Domnului", fiind hramul Mitropoliei, se va oficia, ca în toţi anii, un serviciu divin de către I. P. S. S. Mitropolitul şi doui Arhierei, după care va urma o recepţie la palatul mitropolitan.

— Consistoriul Mitropoliei se va întruni în cursul săptămânei viitoare.

— I. P. S. S. Mitropolitul Parthenie va pleca Duminică seara la Bucureşti.

● D. Constantin Brătianu a fost numit sub-director al Creditului rural.

Acest post, ocupat odinioară de d-nul T. Protopopescu, era vacant de aproape trei ani.

◉ Intre eforia sf. Spiridon şi doctorul N. Quinezu există un vechiu proces. Doctorul îndepărtat de la serviciul de medic al spitalului „Maica Precista" din Roman, a dat în judecată epitropia, care a fost condemnată de curtea de Iaşi la 6000 lei despăgubiri.

Afacerea s'a judecat alaltaieri la curtea de casaţie s. I, care a casat decisia curţei de Iaşi şi a trimis afacerea la Galaţi, spre a fi judecată din nou.

In cercuri judiciare se crede că motivul principal al casărei ar fi acesta: curtea de Iaşi, după ce făcuse diverginţă în acest proces, s'a complectat şi a admis un nou preparator, ceea ce nu putea face în complectare.

● Comisia medicală orînduită de curtea cu juri din Iaşi spre a examina starea mintală a Lotei Bernovanu, a conchis la responsabilitatea numitei.

◐ In lista noilor membri pentru complectarea comitetului executiv al partidului conservator-democrat, cetită de d. Al. A. Badareu şi aclamată de adunarea generală a clubului, figurează şi d-nii Andriescu şi Zaharia foşti revizori şcolari.

Din eroare numele d-nelor n'a fost trecut în lista publicată de „Opinia".

Facem cuvenita rectificare.

● Duminică va avea loc o întrunire a asociaţiei generale a artiştilor din localitate, la care probabil va lua parte şi poetul G. Coşbuc.

※ *Vorbind de pretinsa destăinuire a d-lui M. G. Cantacuzino cu privire la condiţiunele in care s'a fixat cota conversiunei, ziarul „Patria" scrie următoarele;*

Din parte-ne nu putem de cît să regretăm ca dl. Mihail Cantacuzino, s'a făcut ecoul unor zvonuri cari nu puteau să fie adevărate.

✱ D. Bălăcescu profesor de sculptură la şcoala de Belle-Arte din localitate a fost alaltă-eri victima unui îndrăzneţ furt.

Aflîndu-se la Bucureşti în gara de nord, pentru a pleca spre Iaşi, d. Bălăcescu a pus într'un cupeu dintr'un vagon cl. I. un geamantan, în care avea nişte haine şi mai multe hârtii de valoare.

Cînd d-sa s'a reîntors de la cassă, unde se dusese să'şi scoată bilet, n'a mai găsit geamantanul.

● Direcţiunea şcoalei de Belle-Arte a intervenit pe lîngă ministerul Instrucţiunei, cerînd ca la facerea viitorului budget, să se egaleze lefurile profesorilor acestei şcoale, cu acelea ale profesorilor de curs secundar.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 30 Ianuarie

Intrunirea politică

Bucureşti.—Eri seara s'au întrunit conservatorii din culoarea de Negru acasă la d. avocat Stoian, bulevardul Pake 26.

Au luat parte la această constătuire a conservatorilor-democraţi, un mare număr de profesori şi mari comercianţi.

Au vorbit d-nii profesori N. Cosăcescu şi Th. Speranţă.

Sîmbătă ora 8, va avea loc o nouă întrunire în vederea congresului. La acea întrunire va vorbi şi d. A. A. Bădăreu.

Alegerea din Dorohoi

Bucureşti.—In vederea alegerilor care vor avea loc în curînd la Dorohoiu, membrii Carpişti din acel oraş au fixat candidatura d-lui C. Stroici la colegiul 2 de deputaţi, iar pentru locul vacant de la colegiul 3 nu vor pune candidat.

Nou club conservator democrat

Bucureşti.—In Alexandria, judeţul Teleorman s'a constituit un club conservator democrat.

Preşidenţia acelui club a fost încredinţată d-lui Andrei Noica.

Numire de prefect

Bucureşt.—D. Boboc, actual ajutor de primar la Craiova, a fosi numit prefectul poliţtei acelui oraş.

Adesiunea d-lui Caragiale

Bucureşti.—Ilustrul scriitor Caragiale a telegrafiat din Berlin d-lui Take Ionescu, rugându-l că să'l considere şi pe d-sa ca membru al partidului conservator democrat.

Această adesiune a celui mai mare prozator român, a făcut o mare impresie în cercurile intelectuale.

In chestia expulzărilor din România

Viena.— Deputatul socialist Zelinger, vorbind în delegaţia austriacă a atras atenţiunea guvernului austriac asupra faptului că mulţi austriaci au fost expulzaţi din Rumînia, numai din considerentul că au participat la o greva, de şi greva este astăzi recunoscută ca un drept al muncitorilor.

Oratorul se plînge contra consulatelor austriace de aci, care n'au intervenit la guvernul din Viena şi au făcut deci cu putinţa abuzuri.

Camera

Bucureşti.—D. Haret cere să se voteze proiectul de lege pentru modificarea unor articole din legea învăţămîntului secondar şi superior.

Prin acest proect se prevede între altele la art. 14 o dispoziţie în senzul că acei dintre profesori numiţi de la 21 Martie 1898 cu titlul provisor pentru o singură specialitate,căci şi acei numiţi pe baza proporimentelor care nu vor avea în specialitatea lor un număr de 12 ore pe săptămână, să fie plătiţi numai cu numărul de ore ce vor avea în acea specialitate.

D. Nestor Cincu spune că această lege este o mică răsbunare a d-lui Haret în contra acelor profesori ale căror anulări au fost sfărâmate prin decizia înaltei curţi de casaţie.

In urma intervenţiei d-lui Haret, articolul se votează nemodificat.

Şedinţa continuă.

Senatul

Bucureşti.—Astăzi, Trei-Erarhi, Senatul nu ţine şedinţă.

Un mare discurs

Paris. — Cu ocazia inaugurărei monumentului alsacianului Scheurer-Kestner, primul ministru Clemenceau a pronunţat un mare discurs, în care între altelo a spus:

„Dacă aducem un omagiu nobilului alsacian care a onorat Franţa, ce oameni am fi noi dacă am putea uita Alsacia şi istoria noastră.

După cum noi cerem ca Franţa să fie respectată, tot ast-fel voim să dăm exemplu că ştim să respectăm stipulaţiunile care ne obligă.

Privirile noastre se îndreaptă spre viitor, ca fii ai marei naţiuni putem privi în linişte de pe urma acţiunei acelei rase puternice care de secole s'au măsurat cu strămoşii noştri pe nenumărate cîmpuri de luptă. Cele două naţiuni au marele interes să se sistemeze una pe alta".

Monumentul lui Scheurer-Kestner

Paris.—La inaugurarea care a avut loc azi dimineaţă în grădina Luxemburg, a monumentului lui Scheurer Kestner, fost vice preşedinte al Senatului, a asistat preşedintele Fallières cu toţi miniştrii şi numeroase personagii.

S'au pronunţat discursuri din care cele mai însemnate sunt ale d-lor Brisson, Clemenceau şi Dubost.

Convenţia zaharului

Berlin.—Reichstagul a aprobat în a treia cetire actul adiţional al convenţiunei zaharului de la Bruxelles şi a adoptat în a doua cetire budgetul răsboiului.

Variola

Paris.—După ziare s'ar fi constatat 20 cazuri de variolă. Maladia a fost adusă de nişte ţigani spanioli care sunt veniţi de câte-va săptămîni în aproprierea fortificaţiilor.

Şedinţele Dumei

Petersburg.—Duma a continuat discuţiunea chestiunei apărărei Statului. Cînd şeful cadeţilor Miljkow s'a suit la tribună, deputaţii dreptei au desfăcut gazete, ignorînd în mod demonstrativ pe orator. Şefii opoziţiei au declarat că partizanii lor se vor obţine de la vot. Duma a adoptat propunerea făcută de către preşedinte de a discuta în unele cazuri în mod secret.

Voiajul lui Franco

Marsilia.—Franco şi familia sa au plecat la Genua azi dimineaţă.

Doi inspectori ai siguranţei au luat loc în acelaş tren.

LA MAGAZINUL
Fraţii POLLINGHER
A SOSIT
un mare transport de lengerii
pentru dame
Trusouri complecte
PÎNZARII FINE

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa II-a a Loteriei

Tragerea

la 4 5 Februarie 1908

LEI 70,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Cereti de Urgenta

Bilete Norocoase

NUMAI DE LA

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 4
1/4	Un sfert	Lei 8
1/2	Una jumătate	Lei 16
1	Loz întreg	Lei 32

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-ului ZED

are pentru basa principală Codeina şi Tolu; el inlocueşte Pasta Zed şi poate fi intrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele ori ămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **iritaţiunilor, peptului si ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusci măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* 22, **Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vind cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A Dr GUILLIÉ

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guíllié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondată in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide si mai repe

Durata trăscului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expedicre la America bagage şi mărfuri preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of30c.

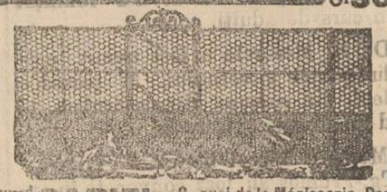

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 65 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie pu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi